HKUPECTVO
SKÝ SV. MIKULÁŠ

Rev. Ernest J. Kegulj
419 Ontario St. S.E.
Minpls, Minn.

AGENDA,

TO JEST

PRÁCE CÍRKEVNÍ

KNĚŽÍ CÍRKVE EVANJELICKÉ

DLE AUGŠPURSKÉHO VYZNÁNÍ

ČESKO-SLOVENSKÉ.

NÁKLADEM SPOLKU TRANOSCIUS-E.

V TURČIANSKOM SV. MARTINE.

TLAČOU KNÍHTLAČIARSKEHO ÚČASTINÁRSKEHO SPOLKU.

LÉTA PÁNĚ 1922.

OBSAH.

Epištolické a evanjelické texty starocírkevní.
Texty Eisenachské.
Lekcionář žalmový a prorocký.
Antifonarium.
Předmluva.

DÍL PRVNÍ.

Veřejné služby Boží.

I.

Pořádek služeb Božích nedělních, svátečních a slavnostních:

Strana

1. Pořádek nedělních i svátečních služeb Božích 1
2. Pořádek slavnostních služeb Božích 3
Modlitba Páně 4

Kollekty a modlitby k nedělním, svátečním a slavnostním službám Božím.

a) Kollekty z textů evanjelických . . 4
Medzi nimi: Pořádek svatvečera před narozením Páně (str. 5). Slavnostní nešpor vánoční (str. 6). Závírka roku (Sylvester) (str. 6). Květnonedělní paššie (str. 11). Velkopáteční paššie (str. 11). Svatvečer velikonoční (str. 12). Slavnostní nešpor velikonoční (str. 13). Svatvečer svatodušní (str. 15). Slavnostní nešpor svatodušní (str. 16).
b) Kollekty z textů epištolických . . 24
c) Kollekty z textů epišt. a evanj. spojené 39
d) Jiný (čtvrtý) cyklus kollekt . . . 58
e) Modlitby před čtením textů na kancli 74
f) Modlitby po kázání Slova Božího s předcházející obecnou zpovědí a s přímluvami a sice:
Obecná zpověď (str. 75). Modlitby adventní (str. 76). Modlitby vánoční (str. 80). Štěpána mučedlníka (str. 83). Závírka roku (str. 84). Modlitby novoroční (str. 87). Ku Zjevení Kr. P. Mud. (str. 89). Modlitba na neděle po Vánocech i po Zjev Kr. P. M. (str. 91). Na svátek Očišťování Panny Marie (str. 92). Na svátek Zvěstování Panně Marii (str. 93). Modlitby postní (str. 93). Na Zelený Čtvrtek (str. 97). Na Velký Pátek (str. 98). Modlitby Velkonoční (str. 99). Na Pondělí Velikonoční (str. 103). Modlitba na neděle po Velké noci (str. 103). Modlitby na Vstoupení Páně (str. 104). Modlitby Svatodušní (str. 106). Modlitby na sv. Trojici (str. 108). K památce sv. apoštolů (str. 110). Modlitby kající (str. 111). K památce reformace (str. 115). Večerní služby B. 31. října (str. 117). Za rozšíření království Božího na zemi (str. 118). Modlitba za církev (str. 118). K památce posvěcení chrámu (str. 119). K jubilejní slavnosti posvěcení chrámu (str. 121). K poděkování za úrody (str. 122). Modlitba k památce zesnulých (str. 125). Jiné modlitby po kázání obecné za všetky stavy (str. 125). Za presidenta republiky (str. 130). Za vlast (str. 130). Za pokoj krajiny (str. 131). Za světskou vrchnost (str. 131). Za pokoj v čas války (str. 131). Díkůčinění po obdržení vítězství (str. 132). Díkučinění za uzavřený pokoj (str. 132). Modl. za odvrácení hrozících nákažlivých nemocí, cholery, moru a jiných (str. 133). Modl. za odvrácení nákažlivých nemocí a za nemocné v ní již postavené (str. 134). Díkůčinění po přestátých nákažlivých nemocech (str. 134). Modl. za odvrácení drahoty a hladu (str. 134). Modl. po zhubném požáru (str. 135). Rozličné přímluvy: za nemocné, umírající, zarmoucené atd. (str. 135—141). Podobné přímluvy veršované (str. 141—146).
g) Modlitby předoltářní závěrečné (před Aronovským požehnáním) . 146

II.

Pořádek svaté Zpovědi a přisluhování velebné svátosti Večeře Páně . . 148

III.

Pořádek nešporních služeb Božích nedělních i svátečních.

1. S výkladem Slova Božího. 2. S katechetickým vynaučováním (str. 158). 3. Kratším způsobem (str. 159).

Strana

Modlitby k nešporním službám Božím:
1. Před a po výkladu Slova Božího (str. 159). 2. Před a po katechetickém vynaučování (str. 161). 3. Jiné (str. 162).
Vypsání zkázy města Jeruzaléma . . 166

IV.

Pořádek služeb Božích ranních . . 170
Modlitby k ranním službám Božím, a sice:
1. Kratší před a po výkladu Slova Božího (str. 171). 2. Delší (str. 174).
V rámci ranních služeb Božích:
1. Otevření školského roku 182
2. Památka reformace se školskou mládeží 182
3. Jubilejní památka založení republiky Československé 183
4. Památka mistra Jana Husa . . . 184
5. Památka věrozvěstů Cyrilla a Metoděje 184
6. Adventní roráty 184

V.

Služby Boží nešporní v sobotu . . 188

VI.

Památka zesnulých 189

DÍL DRUHÝ.

Svaté výkony.

A) Soukromné.

I.

Pořádek přisluhování křestu svatého. (Sedmero rozličných pádů, mezi nimi přísl. křestu sv. nekřesťanům a přijetí těchto do církve evanj. a. v.) 191

II.

Úvod šestinedělek. (Jedenástero rozličných pádů) 201

III.

Způsob vykonání sv. sobáše. (Čtvero rozličných pádů, mezi nimi způsob potvrzení 50-ročního manželství (zlatá svadba) 214

IV.

Úvod mladé nevěsty. (Tři rozl. pády) 223

Strana

V.

Pořádek přisluhování Večeře Páně nemocným. (I způsob opatření umírajícího) 226

VI.

Návšteva těžce zarmoucených. (Šestero rozličných pádů) 233

VII.

Návštěva duševně nemocných. (S modlitbou za člověka zlého ducha majícího) 239

VIII.

Návštěva vězňů. (S modlitbou vězně pro pravdu vůbec a pro evanjelium zvláště trpícího) 240

IX.

Příprava k smrti zločince na smrt odsouzeného 244

X.

Způsob pohřebování zesnulých . . 248

B) Veřejné svaté výkony.

I.

Pořádek konfirmace, aneb utvrzení dítek u víře 251

II.

Způsob do církve přijímání křesťana na víru evanjelickou a. v. obráceného 256

III.

Rozličná posvícení.

Způsob položení základního kamene chrámu 258
Pořádek posvícení chrámu Páně . . 260
Posvěcení nového oltáře 265
Posvěcení nové kazatelny 265
Posvěcení nových varhanů (organu) . 266
Posvěcení nové věže (s novými zvony neb bez nich) 268
Posvěcení zvonů 269
Posvěcení věžového kříže 270
Posvěcení oltářních nádob a svícnů 272
Způsob posvěcení nového hřbitova . 273
Způsob posvěcení nové školy 275
Modlitba při otevření nové fary . . . 277

Strana

IV.

Uvázení do církevních úřadů.

Způsob nového kněze do církve uvázení (Inštallace) 278
Způsob uvázení učitele a správce chóru 280
Úvod dozorce (inšpektora) církve 282
Úvod kurátoře (starosty) církevního 284
Úvod kostelníka do služby církevní 285

Strana

Úvod církevní rady (presbyterů, starších církve) 286

V.

Způsob veřejného a nekajícího hříšníka z církve vyobcování . . . 287

VI.

Způsob z církve vyobcovaného zpátky přijetí do církve 288

Liturgický zpěv.

Epištolické a evanjelické texty starocírkevní na všecky neděle a svátky.

Neděle I. adventní.
Ep. Rim. 13, 11—14, Ev. Matouše 21, 1—9.

Neděle II. adventní.
Ep. Rim. 15, 4—13, Ev. Lukáše 21, 25—36.

Neděle III. adventní.
Ep. I. Korint. 4, 1—5, Ev. Matouše 11, 2—10.

Neděle IV. adventní.
Ep. Filip. 4, 4—7, Ev. Jána 1, 19—28.

Slavnost narození Páně.
Ep. Títovi 2, 11—14, Ev. Lukáše 2, 1—14.

Štepána Mučedlníka.
Ep. Skut. Ap. 6, 8—7, 60, Ev. Matouše 23, 34—39.

Neděle před Novým Letem.
Ep. Galat. 4, 1—7, Evanj. Lukáše 2, 33—40.

Nové Léto.
Ep. Galat. 3, 23—29, Ev. Lukáše 2, 21.

Neděle po Novém Létě.
Ep. I. Petra 4, 12—19, Ev. Matouše 2, 13—23.

Zjevení Krista Pána Mudrcům.
Ep. pr. Izaiáš 60, 1—6, Ev. Matouše 2, 1—13.

Neděle I. po Zjev. Kr. P. M.
Ep. Rim. 12, 1—6, Ev. Lukáše 2, 41—52.

Neděle II. po Zjev. Kr. P. M.
Ep. Rim. 12, 7—16, Ev. Jána 2, 1—11.

Neděle III. po Zjev. Kr. P. M.
Ep. Rim. 12, 17—21, Ev. Matouše 8, 1—13.

Neděle IV. po Zjev. Kr. P. M.
Ep. Rim. 13, 8—10, Ev. Matouše 8, 23—27.

Neděle V. po Zjev. Kr. P. M.
Ep. Kolos. 3, 12—17, Ev. Matouše 13, 24—30.

Neděle VI. po Zj. Kr. P. M.
Ep. I. Kor. 1, 26—31, Ev. Matouše 17, 1—9.

Neděle Devítník.
Ep. I. Kor. 9, 24—27, Ev. Matouše 20, 1—16.

Neděle po Devítníku.
Ep. II. Kor. 11, 19—12, 9, Ev. Lukáše 8, 4—15.

Neděle předpostní.
Ep. I. Kor. 13 kap. Ev. Lukáše 18, 31—43.

Neděle I. postní.
Ep. II. Kor. 6, 1—10, Ev. Matouše 4, 1—11.

Neděle II. postní.
Ep. I. Tessal. 4, 1—8, Ev. Matouše 15, 21—28.

Neděle III. postní.
Ep. Efez. 5, 1—11, Ev. Lukáše 11, 14—28.

Neděle IV. postní.
Ep. Galat. 4, 21—31, Ev. Jána 6, 1—15.

Neděle V. postní (Smrtná).
Ep. Žid. 9, 11—15, Ev. Jána 8, 46—59.

Neděle VI. postní (Květná).
Ep. Fil. 2, 5—11, Ev. Matouše 21, 1—9.

Zelený štvrtek.
Ep. I. Korint. 11, 23—32, Ev. Jána 13, 1—15.

Velký pátek.
Ep. text. pror. Izaiáše 53, Ev. Jána 18. a 19. kap.

Slavnost Vzkříšení Páně.
Ep. I. Korin. 5, 6—8, Ev. Marka 16, 1—8.

Druhá slavnost Vzkříšení Páně.
Ep. Skut. Ap. 10, 34—41, Ev. Lukáše 24, 13—35.

Neděle I. po Vzkříšení.
Ep. I. Jána 5, 1—5, Ev. Jána 20, 19—23.

Neděle II. po Vzkříšení.
Ep. I. Petra 2, 21—25, Ev. Jána 10, 11—16.

Neděle III. po Vzkříšení.
Ep. I. Petra 2, 11—20, Ev. Jána 16, 16—23.

Neděle IV. po Vzkříšení.
Ep. Jakuba 1, 16—21, Ev. Jána 16, 5—15.

Neděle V. po Vzkříšení.
Ep. Jakuba 1, 22—27, Ev. Jána 16, 23—33.

Slavnost Vstoupení Páně na nebe.
Ep. t. Skutky Ap. 1, 1—11, Ev. Marka 16, 14—20.

Neděle po Vstoupení Páně na nebe.
Ep. I. Petra 4, 8—11, Ev. Jána 15, 26—16, 4.

Slavnost Seslání Ducha Svatého.
Ep. I. Skutky Ap. 2, 1—21, Ev. Jána 14, 23—31.

Druhá slavnost Seslání Ducha Sv.
Ep. t. Skutky Ap. 10, 42—48, Ev. Jána 3, 16—21.

Slavnost Trojice Svaté.
Ep. Rim. 11, 33—36, Ev. Jána 3, 1—15.

Neděle I. po Sv. Trojici.
Ep. I. Jána 4, 16—21, Ev. Lukáše 16, 19—31.

Neděle II. po Sv. Trojici.
Ep. I. Jána 3, 13—18, Ev. Lukáše 14, 16—24.

Neděle III. po Sv. Trojici.
Ep. I. Petra 5, 5—11, Ev. Lukáše 15, 1—10.

Neděle IV. po Sv. Trojici.
Ep. Rim. 8, 18—23, Ev. Lukáše 6, 36—42.

Neděle V. po Sv. Trojici.
Ep. I. Petra 3, 8—15, Ev. Lukáše 5, 1—11.

Neděle VI. po Sv. Trojici.
Ep. Rim. 6, 3—11, Ev. Matouše 5, 20—26.

Neděle VII. po Sv. Trojici.
Ep. Rim. 6, 19—23, Ev. Marka 8, 1—9.

Neděle VIII. po Sv. Trojici.
Ep. Rim. 8, 12—17, Ev. Matouše 7, 13—23.

Neděle IX. po Sv. Trojici.
Ep. I. Kor. 10, 1—13, Ev. Lukáše 16, 1—9.

Neděle X. po Sv. Trojici.
Ep. I. Kor. 12, 1—11, Ev. Lukáše 19, 41—48.

Neděle XI. po Sv. Trojici.
Ep. I. Korint. 15, 1—10, Ev. Lukáše 18, 9—14.

Neděle XII. po Sv. Trojici.
Ep. II. Korint. 3, 4—9, Ev. Marka 7, 31—37.

Neděle XIII. po Sv. Trojici.
Ep. Galat. 3, 15—22, Ev. Lukáše 10, 23—37.

Neděle XIV. po Sv. Trojici.
Ep. Galat. 5, 16—24, Ev. Lukáše 17, 11—19.

Neděle XV. po Sv. Trojici.
Ep. Galat. 5, 25—6, 10, Ev. Matouše 6, 24—34.

Neděle XVI. po Sv. Trojici.
Ep. Efez. 3, 13—21, Ev. Lukáše 7, 11—17.

Neděle XVII. po Sv. Trojici.
Ep. Efez. 4, 1—6, Ev. Lukáše 14, 1—11.

Neděle XVIII. po Sv. Trojici.
Ep. I. Korint. 1, 4—9, Ev. Matouše 22, 34—46.

Neděle XIX. po Sv. Trojici.
Ep. Efez. 4, 22—32, Ev. Matouše 9, 1—8.

Neděle XX. po Sv. Trojici.
Ep. Efez. 5, 15—21, Ev. Matouše 22, 2—14.

Neděle XXI. po Sv. Trojici.
Ep. Efez. 6, 10—18, Ev. Jána 4, 47—54.

Neděle XXII. po Sv. Trojici.
Ep. Fil. 1, 3—11, Ev. Matouše 18, 21—35.

Neděle XXIII. po Sv. Trojici.
Ep. Fil. 3, 17—21, Ev. Matouše 22, 15—22.

Neděle XXIV. po Sv. Trojici.
Ep. Kol. 1, 9—14, Ev. Matouše 9, 18—26.

Neděle XXV. po Sv. Trojici.
Ep. I. Tess. 4, 13—18, Ev. Matouše 24, 15—28.

Neděle XXVI. po Sv. Trojici.
Ep. II. Tess. 1, 3—10, Ev. Matouše 25. 31—46.

Neděle XXVII. po Sv. Trojici.
Ep. II. Petra 3, 3—14, Ev. Matouše 25, 1—13.

Očišťování Panny Marie.
Epišt. t. p. Malach. 3, 1—5, Ev. Lukáše 2, 22—32.

Zvěstování Panně Marii.
Ep. t. pr. Izaiáše 7, 10—16, Ev. Lukáše 1, 26—38.

Svátek Petra Pavla.
Ep. t. Skut. Ap. 12, 1—11, Ev. Matouše 16, 13—17.

Památka Posvěcení chrámu.
Ep. t. Zjev. Jána 21, 1—3, Ev. Lukáše 19, 1—10.

Poděkování za úrody zemské.
Ep. t. Žalm. 145, 15—21. Ev. Lukáše 12, 15—21.

Památka Reformace.
Ep. t. Galat. 5, 1—6, Ev. Jána 8, 31—36.

Kající den.
Ep. Rim. 2, 1—11, Ev. Lukáše 13, 1—9.

Texty Eisenachské.

	Evanjelické.	Epištolické.	Starozákonní
1. Neděle Adventní.	Luk. 1, 68—70.	Žid. 10, 19—25.	Jeremiáš 31, 31—34.
2. „ „	Luk. 17, 20—30.	2. Petra 1, 3—11.	Malachiáš 4.
3. „ „	Mat. 3, 1—11.	2. Tim. 4, 5—8.	Izaiáš 40, 1—8.
4. „ „	Ján 1, 15—18.	1. Ján 1, 1—4.	5. Mojž. 18, 15—19.
Vánoce.	Mat. 1, 18—23.	1. Ján 3, 1—5.	Izaiáš 9, 6—7.
Svátek Štěpána.	Ján 1, 1—14.	Žid. 1, 1—6.	Micheáš 5, 1—3.
Nedele před n. L.	Luk. 2, 25—32. Ján 12, 35—41.	2. Kor. 5, 1—9.	Izaiáš 63, 7—16.
Nové Léto.	Luk. 4, 16—21.	Rim. 8, 24—32.	Žalm 90, 1—7. (121.)
Ned. po nov. Létě.	Mat. 16, 1—4.	Jak. 4, 13—17.	Žalm 73, 23—25.
Zjev. Kr. P. Mud.	Mat. 3, 13—17.	2. Kor. 4, 3—6.	Izaiáš 2, 2—5.
1. Ned. po Zjev.	Ján 1, 35—42.	2. Kor. 6, 14—7, 1[illegible]8	Žalm 122.
2. „ „ „	Ján 1, 43—51.	1. Kor. 2, 6—16.	Izaiáš 61, 1—6.
3. „ „ „	Ján 4. 5—14.	Rim. 1, 13—20.	2. Král. 5, 1—19.
4. „ „ „	Ján 4. 31—42.	Rim. 7, 7—16.	Žalm 93.
5. „ „ „	Mat. 7, 24—29.	Rim. 8, 1—9.	Ezechiel 33, 10—16.
6. „ „ „	Ján 5, 39—47.	2. Kor. 3, 12—18.	2. Mojž. 3, 1—6.
Ned. Septuagesima.	Luk. 10, 38—42.	Filip. 1, 27—2, 4.	Jeremiáš 9, 23—24.
„ Sexagesima.	Ján 11, 20—27.	Filip. 1, 12—21.	Amos 8, 11—12.
„ Estomihi.	Mark. 10, 35—45. Ján 11, 47—57.	1. Kor. 1, 21—31.	Jeremiáš 8, 4—9.
Ned. Invocavit.	Mat. 16, 21—26. Luk. 22, 39—46.	Žid. 4, 15—16.	1. Mojž. 22, 1—14.
Ned. Reminiscere.	Luk. 10, 17—20. Luk. 22. 54—62.	1. Ján 2, 12—17.	2. Mojž. 33, 17—23.
Ned. Oculi.	Luk. 9. 51—56. Luk. 22. 63—71.	1. Petra 1, 13—16.	Jerem. 26, 1—15.

	Evanjelické.	Epištolické.	Starozákonní
Ned. Lätare.	Ján 6, 47—57. Mat. 27, 15—31.	2. Kor. 7, 4—10.	Izaiáš 52, 7—10.
Ned. Judica.	Ján 13, 31—35. Luk. 23, 27—34.	1. Petra 1, 17—25.	4. Mojž. 21, 4—9.
Ned. Palmarum.	Ján 12, 1—8.	Žid. 12, 1—6.	Zach. 9, 8—12.
Zel. Čtvrtek.	Luk. 22, 14—20.	1. Kor. 10, 16—17.	Žalm 111.
Vel. Pátek.	Luk. 23, 39—46.	2. Kor. 5, 14—21.	Žalm 22, 2—20.
Ned. Velikonoční.	Mat. 28, 1—10.	1. Kor. 15, 12—20.	Žalm 118, 14—24.
Pond. Velikonoční.	Ján 20, 11—18.	1. Kor. 15, 54—58.	Žalm 16, 8—11.
Ned. Quasimodogeniti.	Ján 21, 15—19.	1. Petra 1, 3—9.	1. Mojž. 32, 22—31.
Ned. Misericordias.	Ján 14, 1—6.	Efez. 2, 4—10.	Žalm 23.
Ned. Jubilate.	Ján 12, 20—26.	1. Ján 4, 9—14.	Izaiáš 40, 26—31.
Ned. Cantate.	Ján 6, 60—69.	2. Tim. 2, 8—13.	Žalm 98.
Ned. Rogate.	Luk. 11, 5—13.	1. Tim. 2, 1—6.	Izaiáš 55, 6—11.
Vstoupení.	Luk. 24, 50—53. Ján 17, 11—26.	Kolos. 3, 1—4.	Žalm 110, 1—4.
Ned. Exaudi.	Ján 7, 33—39.	Efez. 1, 15—23.	Žalm 42.
Ned. Svatodušní.	Ján 14, 15—21.	Efez. 2, 19—22.	Ezech. 36, 22—28.
Pond. Svatodušní.	Ján 15, 9—16.	Efez. 4, 11—16.	Izaiáš 44, 1—6.
Trojice.	Mat. 28, 16—20.	Efez. 1, 3—14. 2. Kor. 13, 11—13.	Izaiáš 6, 1—8. 4. Mojž. 6, 22—27.
1. Ned. po Trojici.	Mat. 13, 31—35.	Skutky Ap. 4, 32—35.	5. Mojž. 6, 4—13.
2. „ „ „	Mat. 9, 9—13.	Rim. 10, 1—15.	Šal. 9, 1—10.
3. „ „ „	Luk. 15, 11—32.	Skutky Ap. 3, 1—16.	Izaiáš 12.
4. „ „ „	Mat. 5, 13—16.	Skutky Ap. 4, 1—12.	Izai. 65, 17—19, 24—25.
5. „ „ „	Luk. 9, 18—26.	Skutky Ap. 5, 34—42.	Plač Jer. 3, 22—32.
6. „ „ „	Mat. 21, 28—32.	Skutky Ap. 8, 28—38.	Žalm 1.
7. „ „ „	Mark. 4, 26—29.	1. Tim. 6, 6—12.	Izaiáš 62, 6—12.
8. „ „ „	Mat. 12, 46—50.	Skutky Ap. 16, 16—32.	Jerem. 23, 16—29.
9. „ „ „	Mat. 13, 44—46.	Skutky Ap. 17, 16—34.	Šal. 16, 1—9.
10. „ „ „	Mat. 23, 34—39.	Skutky Ap. 10, 17—38.	Jerem. 7, 1—11.
11. „ „ „	Luk. 7, 36—50.	Rim. 8, 33—39.	Dan. 9, 15—18.
12. „ „ „	Ján 8, 31—36.	Skutky Ap. 16, 9—13.	Izaiáš 29, 18—21.
13. „ „ „	Mark. 12, 41—44.	1. Petra 2, 1—10.	Zach. 7, 4—10.
14. „ „ „	Ján 5, 1—14.	1. Tim. 1, 12—17.	Žalm 50, 14—23.
15. „ „ „	Ján 11, 1—11.	2. Thess. 3, 6—13.	1. Král. 17, 8—16.
16. „ „ „	Mat. 11, 25—30.	Žid. 12, 18—24.	Jób 5, 17—26.
17. „ „ „	Mat. 12, 1—8.	Žid. 4, 9—13.	Žalm 75, 5—8.
18. „ „ „	Mark. 10, 17—27.	Jak. 2, 10—17.	2. Paral. 1, 7—12.
19. „ „ „	Ján 9, 24—41.	Jak. 5, 13—20.	Žalm 32, 1—7.
20. „ „ „	Ján 15, 1—8.	Rim. 14, 1—9.	Šal. 2, 1—8.
21. „ „ „	Mark. 10, 13—16.	Efez. 6, 1—9.	2. Sam. 7, 17—29.
22. „ „ „	Luk. 9, 57—62.	Žid. 13, 1—9.	Šal. 24, 14—20.
23. „ „ „	Mat. 10, 24—33.	1. Tim. 4, 4—11.	Žalm 85, 9—14.
24. „ „ „	Ján 10, 23—30.	1. Thess. 5, 14—24.	Žalm 39, 5—11.
25. „ „ „	Ján 5, 19—29.	Žid. 10, 32—39.	Jób 14, 1—5.
26. „ „ „	Luk. 19, 11—27.	Zjev. Jána 2, 8—11.	Žalm 126.
27. „ „ „	Luk. 12, 35—43.	Zjev. Jána 7, 9—17.	Izaiáš 35, 3—10.
Pam. Reformace.	Ján 2, 13—17.	1. Kor. 3, 11—23.	Žalm 46.
Děkování za úrody.	Ján 6, 24—29.	2. Kor. 9, 6—11.	Žalm 34, 2—9.
Posvícka chrámu.	Ján 4, 21—24.	2. Tim. 3, 14—17.	Žalm 84.

Lekcionař žalmový a prorocký, přiměřený k perikopám.

1. Advent: Žalm 118, 24—29.
2. Advent: Žalm 110.
3. Advent: Žalm 111.
4. Advent: Žalm 24.
5. Narození Páně: Izaiáš 9, 3—8.
6. Štěpána: Žalm 2.
7. Před nov. rokem: Žalm 27.
   Sylvester: Žalm 103.
8. Nový rok: Žalm 90.
9. Po Nov. roku: Žalm 52.
10. Zjevení: Žalm 72, 1—11.
11. 1. po Zjev.: Žalm 84.
12. 2. po Zjev.: Žalm 128.
13. 3. po Zjev.: Žalm 30.
14. 4. po Zjev.: Žalm 18, 1—20.
15. 5. po Zjev.: Žalm 12.
16. 6. po Zjev.: Žalm 99.
17. Devítník: Žalm 113.

18. Po Devítníku: Žalm 119, 1—16.
19. Masopůst: Žalm 40, 8—18.
20. 1. postní: Žalm 91.
21. 2. postní: Žalm 25, 1—10.
22. 3. postní: Žalm 25, 11—22.
23. 4. postní: Žalm 107, 1—9.
24. 5. postní: Žalm 43.
25. 6. postní: Žalm 69, 8—
26. Velký pátek: Žalm 22, 2—21.*)
27. Velká noc: Izaiáš 26, 13—20.
28. 2. slavnost: Žalm 118, 10—23.
29. 1. po V. noci: Žalm 95.
30. 2. po V. noci: Žalm 23.
31. 3. po V. noci: Žalm 126.
32. 4. po V. noci: Žalm 98.
33. 5. po V. noci: Žalm 28.
34. Vstoupení: Žalm 110 aneb 47.
35. N. po Vstoupení: Žalm 20.
36. D. Svatého: Joel 2, 28—32.
37. 2. slavnost: Žalm 100.
38. Sv. Trojice: Žalm 51, 6—15.
39. 1. Troj.: Žalm 73, 16—28.
40. 2. Troj.: Žalm 78, 55—67.
41. 3. Troj.: Žalm 103, 1—13.
42. 4. Troj.: Žalm 36.
43. 5. Troj.: Žalm 33, 8—22.
44. 6. Troj.: Žalm 4.
45. 7. Troj.: Žalm 145, 10—21.
46. 8. Troj.: Žalm 1.

*) Popolední: Izai. 53.

47. 9. Troj.: Žalm 37, 18—29.
48. 10. Troj.: Žalm 46.
49. 11. Troj.: Žalm 32.
50. 12. Troj.: Žalm 8.
51. 13. Troj.: Žalm 112.
52. 14. Troj.: Žalm 92.
53. 15. Troj.: Žalm 42.
54. 16. Troj.: Žalm 3.
55. 17. Troj.: Žalm 63.
56. 18. Troj.: Žalm 89. 20—30.
57. 19. Troj.: Žalm 130.
58. 20. Troj.: Žalm 75.
59. 21. Troj.: Žalm 124.
60. 22. Troj.: Žalm 53.
61. 23. Troj.: Žalm 85.
62. 24. Troj.: Žalm 16.
63. 25. Troj.: Žalm 76.
64. 26. Troj.: Žalm 96.
65. 27. Troj.: Žalm 39.
66. Památka zesnulých, kde se v poslední večer roku osobitně slaví: Izai. 57, 1 a 2.

Jiné svátky:

1. **Zvěstování P. M.:** Izai.: 11. 1—6.
   Anebo: Jerem.: 33. 14—18.
2. **Očišťování P. M.:** Jerem.: 31. 33 a 34.
3. **Petra a Pavla:** Žalm 34.
4. **Reformace:** Žalm 46.
   Poděkov. za úrody zemské: Žalm 65.
   Anebo: Žalm 75. 12—21.
   Anebo: Žalm 105. 26—34.

Antifonarium.

(Kde pořádek služeb Božích vyžaduje antifony, tam kněz době a obsahu kollekty přiměřenou z následujících sezpívá.)

Antifony adventní.

1. Kněz: Aj, Panna počne a porodí Syna. Hallelujah.
   Církev: A nazváno bude jméno jeho Immanuel. Hallelujah.
2. Kněz: Rosu dejte nebesa s hůry. Hallelujah.
   Církev: A oblakové dštěte Spravedlivého. Hallelujah.
3. Kněz: Připravte na poušti cestu Bohu věčnému.
   Církev: Přímou učiňte na pustině stezku Bohu našemu.
4. Kněz: Pozdvihněte, ó brány svrchků svých. Hallelujah.
   Církev: Aby vjíti mohl král slávy. Hallelujah.
5. Kněz: Raduj se, dcero Sionská, aj, král tvůj přichází k tobě.
   Církev: Přijdiž, ó králi sionský, spravedlivý a spasení plný!

(Kromě těchto viz početné jiné ve stati o adventních rorátech.)

Antifony vánoční.

1. K.: Dítě se nám narodilo. Hallelujah.
   C.: A Syn dán jest nám. Hallelujah.
2. K.: Slovo tělo učiněno jest. Hallelujah.
   C.: A přebývalo mezi námi. Hallelujah.
3. K.: Nebojtež se, nebo narodil se vám dnes Spasitel. Chvaltež Pána!
   C.: Kterýž jest Kristus Pán. Chvalmež Pána!
4. K.: Zjevila se milost Boží spasitelná všechněm lidem. Hallelujah.
   C.: Abychom byli lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků.

Epifania:

5. K.: Povstaniž, zaskvěj se! poněvadž přišlo světlo tvé. Hallelujah.
   C.: A sláva Hospodinova vzešla nad tebou. Hallelujah.
6. K.: Chvaltež Hospodina všickni národové a velebtež ho všickni lidé.
   C.: Nebo jest rozšířeno nad námi milosrdenství jeho.

Antifony k závírce roku (Sylvestru).

1. K.: Hospodine, ty zůstáváš na věky věků.
   C.: A léta tvá nikdy nepřestanou.
2. K.: Pane, ty jsi býval příbytek náš od národu do pronárodu.
   C.: Od věků a až na věky ty jsi Bůh silný.
3. K.: Dobrořečtež duše naše Hospodinu!
   C.: A všecky vnitřnosti naše jménu svatému jeho!

Antifony novoroční.

1. K.: Pane Bože, korunujž tento rok dobrotivostí svou!
   C.: A šlépěje tvé ať skropují zemi tučností!
2. K.: Pozdvihujeme očí svých k horám, odkudžby nám přišla pomoc.
   C.: Pomoc naše jest od Hospodina, kterýž učinil nebe a zemi.
3. K.: Hospodine, ostříhej vycházení i vcházení našeho!
   C.: Od tohoto času až i na věky.
4. K.: Ježíš Kristus včera i dnes tentýž jest. Hallelujah.
   C.: I na věky tentýž bude. Hallelujah.

Antifony postní.

1. K.: Kristus Pán byl poslušný Otci svému až do smrti.
   C.: Ovšem, poslušný byl, až do smrti kříže.
2. K.: Kristus Pán raněn jest pro přestoupení naše.
   C.: A my zsinalostí jeho uzdraveni jsme.
3. K.: Pane Kriste, pro tvé svaté umučení.
   C.: Rač nám dáti hříchů našich odpuštění!
4. K.: Kristus na svém těle vznesl na dřevo hříchy naše.
   C.: Abychom hříchům zemrouce spravedlnosti živi byli.
5. K.: Všickni my jako ovce zbloudili jsme.
   C.: A Hospodin uvalil na Krista nepravosti všech nás.
6. K.: Kristus trpěl za nás, pozůstaviv nám příklad.
   C.: Abychom následovali šlépějí jeho.

Antifony velikonoční.

1. K.: Při vzkříšení tvém, Pane Jezukriste. Hallelujah.
   C.: Nebe i země raduje se. Hallelujah.
2. K.: Kristus Pán umřel pro hříchy naše.
   C.: A vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše. Hallelujah!
3. K.: Kristus Ježíš zahladil smrt a osten její odjal. Hallelujah!
   C.: On život a nesmrtelnost na světlo vyvedl. Hallelujah!
4. K.: Pohlcena jest smrt ve vítězství. Hallelujah!
   C.: Bohu díka, kterýž dal nám vítězství skrze Pána našeho Jezukrista!
5. K.: Já jsem vzkříšení i život, praví Kristus Pán.
   C.: Kdož věří ve mne, byť pak i umřel, živ bude, praví tentýž Pán.

Antifony na Vstoupení P. J. Kr.

1. K.: Vstoupil Bůh v radostném plesání. Hallelujah.
   C.: A Pán se zvukem trouby. Hallelujah.
2. K.: Kristus Pán vstoupil na vysost. Sláva Bohu!
   C.: Jaté vedl vězně a dal dary lidem. Sláva Bohu!
3. K.: Řekl Hospodin Pánu mému: Seď na pravici mé. Chvaltež Pána!
   C.: Dokudž nepoložím nepřátel tvých za podnože noh tvých. Chvalmež Pána!

Antifony svatodušní.

1. K.: Apoštolé naplněni byli Duchem svatým. Hallelujah!
   C.: A mluvili rozličnými jazyky veliké věci Boží. Hallelujah!
2. K.: Od tváři své, ó Bože, nezamítej nás!
   C.: A Ducha svého svatého neodjímejž od nás!

3. K.: Srdce čisté stvoř v nás, Bože, chvalteť Pána!
C.: A Ducha přímého obnov u vnitřnostech našich, chvalmež Pána!
4. K.: Přijď, Duchu svatý, naplň nás dary svými!
C.: Skrze rozličnost jazyků shromažď všecky národy v jednotu víry!

Antifony svatotrojičné.

1. K.: Dobrořečmež Otce, i Syna, i Ducha svatého. Hallelujah!
C.: Chvalme a vyvyšujme na věky jméno jeho. Hallelujah!
2. K.: Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh náš. Chvalteť Pána.
C.: Plná jsou nebesa i země slávy jeho, chvalmež Pána!
3. K.: Slovem Hospodinovým nebesa učiněna jsou. Hallelujah!
C.: A Duchem úst jeho všecko vojsko jejich. Hallelujah!

Antifony na svátky sv. apoštolů.

1. K.: Po vší zemi [illegible] na věčné věky.

Antifony k poděkování za úrody zemské.

1. K.: Oči všeho tvoru doufají v tebe, Pane a ty dáváš jim pokrm v čas příhodný.
C.: Otvíráš štědrou ruku svou a naplňuješ všeliký živočích požehnáním.
2. K.: Lítostivý a milostivý jest Hospodin, chvalteť Pána!
C.: Dlouhoshovívající a mnohého milosrdenství. Chvalmež Pána!
3. K.: Korunuješ, Pane, rok dobrotivostí svou. Hallelujah.
C.: A šlepěje tvé skropují zemi tučností. Hallelujah.

Antifony k památce posvěcení chrámu.

1. K.: Jak jsou milí příbytkové tvoji, Hospodine zástupů!
C.: Velice touží duše má po síncích Hospodinových.
2. K.: Veselím se z toho, že mi říkáno bývá: Poďme do domu Hospodinova.
C.: A že se postavují nohy naše v branách tvých, ó Jeruzaléme!
3. K.: Služte Hospodinu s veselím. Hallelujah.
C.: Předstupme před obličej jeho s prozpěvováním. Hallelujah.

Antifony k památce reformace.

1. K.: Svíce k nohám našim jest slovo tvé, Hospodine. Hallelujah.
C.: A jasné světlo stezkám našim. Hallelujah.
2. K.: Spas lid svůj, Hospodine, a požehnej dědictví svému.
C.: A pas je a vyvyš je na věky věků.
3. K.: Hospodin zástupů jest s námi. Hallelujah.
C.: Hradem vysokým jest nám Bůh Jákobův. Hallel.

Antifony na dni kající.

1. K.: Z hlubokosti volám k tobě, Hospodine! vyslyš hlas můj!
C.: Nakloň uší svých k hlasu pokorných proseb mých!
2. K.: Smiluj se nade mnou, Bože, podle milosrdenství svého!
C.: Podle množství slitování svých shlaď přestoupení má!
3. K.: V úzkosti své vzýváme tě, Hospodine, a voláme k tobě: Smiluj se!
C.: Volání naše přijdiž v uši tvé. Smiluj se!
4. K.: Budeš-li nepravosti šetřiti, Hospodine, kde ostojí?
C.: Ale u tebe jest odpuštění, Hallelujah!

Antifona za pokoj.

K.: Dej nám pokoj, Hospodine, za těchto dnů našich.
C.: Ó, smiluj se nad námi a dej nám pokoj svůj!

Antifony k rozličným posvíckám.

Kromě těch, kteréž na patřičných místech podány jsou, mohou posloužiti ještě:
Při kladení základu chrámu:
K.: Aj, zakládámť na Sionu kámen uhelný, vybraný, drahý. Hallel.

C.: V kterýž kdožkoli věří, nikoli nebude zahanben, Hallelujah.

Při posvěcování oltáře:

1. K.: Oltář uděláte mi a obětovati budete na něm zápaly své.
   C.: A přijdu k vám a požehnám vám, praví Hospodin.
2. K.: Postavujeme se při oltáři tvém, Hospodine, Hallelujah.
   C.: Abychom tě hlasitě chválili a vypravovali divné skutky tvé, Hallelujah.

Při posvěcování kazatelny:

1. K.: Ježíš vstoupil na lodi, kteráž byla Šimonova.
   C.: A posadiv se učil s lodi zástupy.
2. K.: Blahoslaveni jsou, kteříž slyší slovo Boží.
   C.: A kteříž ostříhají jeho.

Při posvěcování varhanů:

K.: Chvaltež Hospodina pro svatost, moc, důstojnost a milost jeho, Hallelujah.
C.: Chvalmež jej i na varhany zvučné, Hallelujah.

Při posvěcování věže:

K.: Věže pevná jest jméno Hospodinovo.
C.: K němu se uteče spravedlivý a bude povýšen.

Při posvěcování zvonů:

K.: Hospodin jest Bůh náš a my jsme lid jeho a ovce pastvy jeho.
C.: Dnes uslyšíteli hlas jeho, nezatvrzujte srdce svého.

Při posvěcování kříže:

K.: V kříži Pána našeho Jezukrista jestiť chlouba naše.
C.: Skrze něho jest nám svět ukřižován, a my světu.

Při posvěcování hrobitova:

1. K.: Rozsívá se tělo porušitedlné a vstane neporušitedlné; rozsívá se nesličné a vstane slavné.
   C.: Rozsívá se nemocné a vstane mocné; rozsívá se tělo tělesné a vstane tělo duchovní.
2. K.: Poďtež ke mně všickni, kteříž pracujete, praví Kristus Pán.
   C.: A já vám odpočinutí dám, praví tentýž Pán.
3. K.: Zůstáváť ještě odpočinutí lidu Božímu.
   C.: A proto snažmež se vjíti do toho odpočinutí.

Při posvěcování školy:

1. K.: Ježíš prospíval věkem i moudrostí.
   C.: A milostí u Boha i u lidí.
2. K.: Poďtež dítky a poslouchejte mne.
   C.: Bázni Hospodinově vyučovati vás budu.

Antifony pohřební.

(Kromě těch nejobvyklejších, podaných ve stati „Pohřebování zesnulých“.)

1. K.: Nemáme zde místa zůstávajícího.
   C.: Ale onoho budoucího hledáme.
2. K.: Žádný z nás není sám sobě živ a žádný sám sobě neumírá.
   C.: Nebo buď že živi jsme, buď že umíráme, Páně jsme.
3. K.: Půjdou ti, kteříž dobré věci činili, na vzkříšení života.
   C.: Ale ti, kteříž zlé věci činili, na vzkříšení soudu.

(Při pohřebě kazatelů a učitelů:)

4. K.: Dobrý boj bojoval jsem, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval.
   C.: Již za tím odložena jest mi koruna spravedlnosti.
5. K.: Ti, kteříž jiné vyučují, stkvíti se budou jako blesk oblohy.
   C.: A kteříž k spravedlnosti přivozují mnohé, jako hvězdy na věčné věky.

Antifony k památce zesnulých.

1. K.: V paměti věčné budou všickni spravedliví.
   C.: A slyšení zlého nebudou se báti.
2. K.: Spravedlivých duše jsou v rukou Božích.
   C.: A nižádná muka nedotýká se jich.

Předmluva.

Bratří v Pánu, účinkující v slovenských církvích, smýšlející pravověrně, cítící slovensky, sdružení v pastorálních konferencích pod předsednictvím Michala Bodického, již asi před 20 léty neodolatelně pocítili potřebu nové Agendy, která duchem nesla by se zpátky k požehnanému dílu blah. památky kněze Daniele Krmana. Agendu jeho, vydanou roku 1734., za základ položiti, ji dle potřeby po formelní stránce přiměřeně pozměniti a doplniti — toto se označilo jako žádoucí cíl, k němuž potřebí pracovati.

I počala se práce. Přispělo hřivnami svými více bratrů, z nichž někteří od té doby zesnuli. Shromáždila se během času nějaká zásoba rukopisů; tato pak odevzdána byla podepsanému, s pověřením, aby na sestavení Agendy dále pracoval. On spoléhaje na pomoc Nejvyššího přijal čestné pověření. Přezřev pak rukopisy shledal, že k některým předmětům i víceří pracovali, že však mezery ještě veliké jsou. Ze stávající zásoby Agenda sestavena býti nemohla. A tak ukázala se potřeba: ze stávající zásoby použít prací relativně nejvhodnějších, pak zaobstarati práce, jichž ještě nebylo a tak Agendu sestavit.

Redakcí díla pověřený především obrátil se na slovutn. muže Jana Lešku se žádostí o propuštění ním sepsaných agendálních prací. Žádosti bylo vyhověno cyklem kollekt na evanjelia — (mezi kollektami: pořádek předslavnostních nokturn (vigilií), pořádek slavnostních nešporů, pořádek sylvestrových večerních služeb B., i služeb B. paššiových) — dále pořádkem rorátů s kollektami, způsobem přisluhování křestu svatého, pořádkem konfirmace, modlitbou k zlaté svadbě, způsobem posvěcení chrámu a početnými modlitbami pokážňovými a posvícajícími. Ostatní vždy ještě dosti četné chybující práce zaobstarati zůstalo úkolem pověřeníka-redaktora. I pracoval s pomocí Boží ve svobodných chvílech po více roků, z práce své pak několikrát podal zprávu v shromážděních konferenčních. Chybující práce sepsal zčástky na základě Krmana, zčástky pak dle některých jiných pramenů a tak připravoval rukopis do tisku — až konečně po rocích dostalo dílo tu tvářnost, v které — slovutnými některými muži přehlédnuto — v přítomné knize veřejnosti se podává — žel, značně opozděno, zvláště pro poválečné těžkosti tiskařské.

Povedle Krmana silně přicházejí v Agendě k slovu klassikové naši, vroucí modlitebníci: kněz Jiřík Tranovský a Pavel Jakobaei. Klassické tyto modlitby prevzaty jsou do Agendy bez větších formelních proměn, aby lid Boží, který modlitby ty částečně zná, nebyl změnami nikterak pomýlen v nábožnosti své.

S lítostí potřebí uznat, že i tato Agenda jest dílo nedokonalé. Poukázáno budiž aspoň na jeden nedostatek. Dle původního rozvrhu totiž měly pojaty býti do Agendy, tak jak jest to při kollektách, na každou neděli osobité modlitby pokázňové na perikopy sepsané — pro slavnostní polovici církevného roku. To by ovšem velice žádoucí bylo a to netoliko pro slavnostní, ale i pro bezslavnostní polovici církevního roku. Od toho však muselo na tento čas upuštěno býti jednak proto, že nebylo rukopisné látky, jednak proto, aby Agenda příliš nevzrostla a nezdražela. Bratří v Pánu, kteří by snad nedostatek tento cítili, buďtež odkázáni na modlitby zvěčn. Andřeje Braxatoris-Sládkoviče, na všecky starocírkevní perikopy sepsané, dílem již tlačené (v Evanjelickém Kazateli r. 1913), dílem pak ještě v rukopise na vydání své čekající. Bylo-li by pak nalezeno žádoucím a možným otisknout modlitby tyto v následujícím vydání Agendy, nech potomství naše učiní tak.

Poznamenati sluší, že z Agendy Székácsovsko-Szeberényovské (r. 1867), biskupem dr. Fr. Baltíkem po rocích přehlednuté, doplněné a r. 1904 vydané, prevzat jest, po dogmatické stránce vydavatelem přehlédnutý cyklus kollekt na epištoly, též cyklus kollekt na epištoly a evanjelia spojeně sepsaných, a též některé modlitby pokázňové, čím jistá kontinuita s minulostí zachována jest.

Upozorněno budiž též na osobitě v díle tomto tisknuté tři seznamy perikop, jako i na antifonarium. Těmito stalo se označování textu a antifon nad kollektami zbytečným.

Jelikož poslední synoda nerozprostřela církevní kázně i na vyobcování zatvrdilých hříšníků a na zpět přijetí kajících do církve, patřičné dve statě byly by mohly z Agendy vystat; avšak po dotazu na patřičném místě statě tyto, již hotové, zůstaly předse ponechány pro ten — snad ne cele vyloučený — pád, že kázeň církevní může snad předce někdy v tomto směru rozšířena býti. I o této věci rozhodujž tedy budoucí pokolení naše.

O krásné práci Ludevíta Izáka „Liturgické zpěvy“ na svém místě učiněna jest krátká poznámka.

Jména pracovníků a těch mladých ochotných bratří, kteří stávající již věci do tisku přepisovati pomáhali, známa jsou Pánu: On budiž jejich odplata; zde pak buď jim srdečný dík vzdán.

Při vší nedostatečnosti díla tohoto počátek předce jest učiněn. Dílo opravovati, zdokonalovati, nechať jest prací budoucích dělníků Páně, kteréž nechať tentýž milostivý Pán naplní a spravuje Duchem svým svatým v práci té k slávě Svého svatého jména a ku vzdělání lidu Božího!

Psal jsem v Senici, dne 29. března léta P. 1922

kněz **Martin Braxatoris,**
Sl. B. kazatel.

Súhlasne pripojujeme sa k slovám Predmluvy a túto novú, ale na starom, nezmeniteľnom základe Písma a vyznania cirkvi našej sostavenú bohoslužobnú knihu odporúčame velebným našim sborom a bratom v úrade na verné a požehnané užívanie k spasiteľnému vzdelávaniu veriacich duší a k tomu, aby i pomocou tejto knihy vo všetkom slávený bol Boh skrze Jezu Krista, Pána a Spasiteľa nášho, požehnaného na veky.

V Liptovskom Sv. Mikuláši a v Modre, v lete roku Pána 1922.

Jur Janoška v. r.,
biskup východného dištriktu
evanj. a. v. cirkvi na Slovensku.

Samuel Zoch v. r.,
biskup západného dištriktu
evanj. a. v. cirkvi na Slovensku.

DÍL PRVNÍ.

Veřejné služby Boží.

I.

Pořádek služeb Božích nedělních, svátečních a slavnostních.

1. Pořádek nedělních i svátečních služeb Božích.

1. **Introit.** Kněz, poklekna u oltáře, započne zpívat takřečený introit, to jest Předzpěv, v němž kněz i církev prosí za dar Ducha svatého. Za Předzpěv slouží v čase adventním, vánočním, postním a velikonočním: „Ó, Ježíši...“, avšak na první slavnost vánoční: „Poděkujmež...“ (Tranoscius str. 37, Zpěvník č. 35); v nedělích devítníkových a pak od slavnosti svatodušní až po poslední trojičnou neděli: „Nejsvětější...“

2. **Kyrie.** Po Předzpěvu kněz vstoupí do oltáře a stojí obrácen tváří k oltáři, a zpívá se píseň za smilování, Kyrie (adventní, vánoční atd. dle času), prosba to publikánova za milost a odpuštění hříchů.

3. **Sláva** (Gloria). Bůh kajícím dává milost; za to mu z ust kněze, tváří k oltáři obráceného, zavzní oslava: „Sláva buď na výsostech Pánu Bohu“ a církev pokračuje (dle Luk. 2, 14): „A na zemi pokoj lidem dobré vůle, amen.“

4. **Salutatio** (pozdrav). Kněz totiž (po odznění onoho „amen“) k církvi tváří obrácen pozdraví ji slovy: „Pán Bůh budiž s vámi!“ načež i on přijme pozdravení církve: „I s duchem tvým.“

5. **Kollekta** (krátká modlitba). Kněz po přijatém pozdravení církve, pokleknuv před oltářem, tváří k oltáři obrácen, vyzve církev k modlení: „Pánu Bohu našemu (svému) vroucím a nábožným srdcem pomodlmež se“, a pak se modlí, na kterouž modlitbu chór a církev sezpívá: Amen, amen, amen, amen. Hned zatím:

6. **Epištola.** Obrácen tváří k církvi, kněz vyzývá zástup k slyšení sv. epištoly: „Přeslyštež řeči dnešní svaté nedělní (sváteční, slavnostní) epištoly, kterouž sepsal nám sv. Pavel (Petr, Jan, Jakub, Juda) apoštol v první, druhé, třetí atd. kapitole“ a hned i zpívá patřičná slova epištoly. Po skončení epištoly zůstane kněz v oltáři, tváří k témuž obrácen, státi, a zpívá se:

7. **Hymnus,** to jest píseň svatá, hledící k času a významu neděle

(svátku), jakož i k obsahu (předmětu) následujícího kázání Slova Božího. Když zpěv přestane a kazatel tváří k církvi se obrátí, následuje

8. **Salutatio,** pozdravení: „Pán Bůh budiž s vámi“, a vzájem pozdrav: „I s duchem tvým.“ Zatím kněz vyzve zástup k slyšení svatého

9. **Evanjelium.** Vyzvání takové děje se podobně jako výš vyzvání k přeslyšení sv. epištoly, při čemž se oznámí jméno patričného evanjelisty a číslo kapitoly. Po tomto vyzvání a před samým čtením evanjelium svatého církev oslavuje Pána za dar sv. evanjelium: „Sláva Tobě, Hospodine, Hospodine“, a pak následuje samo sv. evanjelium. — Ozve se hlas varhanů, a kněz odchází zpřed oltáře do sacrestie.

10. **Credo** (Věříme). V písni „Věříme...“ vyznává církev víru v trojjediného Boha dle snešení apoštolského. Když se píseň blíží ke konci, kněz vstupuje na kazatelnici ku

11. **Kázání Slova Božího,** v němž milost Boží důrazně se zvěstuje a ponouká. Po úvodu (exordium) kázání a po označení předmětu téhož kázání (tedy „na půl kázni“) má církev aspoň na slavnosti po vyzvání kazatele zazpívati ním zvolený a oznámený verš z nábožné písně, přiměřený času a předmětu kázání; po zpěvu modlí se kazatel s církví buď Otče náš, aneb jinou modlitbu, „ante praelectionem ex cathedra“; po modlitbě pak vyzve zástup k přeslyšení textu za základ kázání sloužícího: „Pro vážnost a úctivost, podlužnou slovu Božímu — (na slavnostech: K rozšíření cti a slávy Boží a pro vážnost atd.) — povstanouce lásky vaše křesťanské, budou moci přeslyšeti řeči našeho dnešního sv. evanjelium (epištoly), napsaného (napsané) v evanjelium (v epištole) sv. Matouše (Marka, Lukáše, Jana) — sv. Pavla (Petra, Jakuba, Jana, Judy) v 1. (2., 3. atd.) kapitole.“ Po přečtení textu doloží: „Tolik jest slov našeho sv. textu.“ — Po kázání Sl. B. mluví kazatel, vyzývaje k modlitbám: „Po tomto nábožném Slova Božího kázání pokořmež a skloňmež se před trůnem velebnosti Boží a modlme se vroucně a nábožně takto“: (Následuje modlitba času přiměřená, adventní, vánoční atd. dle času, též obecní modlitba, za všecky stavy, kající atd.) Byl-li však kněz-kazatel požádán o obzvláštní přímluvy za nemocné, pocestné, zkormoucené, v boji postavené atd., tedy mluví po kázání takto: „Po tomto Slova B. kázání oddáme se vroucímu a nábožnému modlení, do kteréhož zavřeme modlitbám našim odporučeného (aneb: k modlitbám našim se utíkajícího) Pánu Bohu známého spolubratra svého (aneb: odporučenou, utíkající se spolusestru svou), v nemoci (v těžké nemoci, v kříži) postaveného (postavenou), aneb: na cestě postaveného (postavenou) atd. A tak již vroucně a nábožně takto se modlme...“ Tyto obzvláštní přímluvy konají se obyčejně po skončení hlavní pokázňové modlitby. Po modlitbě a přímluvě následuje — nebyla-li na půl kázni: modlitba Páně; byla-li, tedy: Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu svatému, jakož byla na počátku, tak buď i nyní i vždycky i na věky věků. Amen. Zatím následují oznamy, uvedené takto: „Láskám vašim křesťanským v známost se uvádí následující...“ Sem patří na př. oznam o přisluhování veleb. svátosti Večeře P., o konání offěry, o konání nešporu, o zasedání konventu, o pohřebování, vůbec o věcech církevního a duchovního života se týkajících. Jestli jsou ohlášky mladoženichů, ty se ohlašují naposledy s takovýmto uvedením: „Nalezají se křesťanské osoby, kteréž umínily sobě do stavu manželského

vstoupiti, a ohlašují se dnes ve jménu blahoslavené Trojice svaté po první (druhý, třetí) krát, zejména:“ — (Prvky a požadavky ohlášek určeny jsou kánonem zvláštním.) Po ohlášení mladoženichů kazatel doloží: „Jestli by někomu nějaká zákonní překážka známá byla, pro kterou tyto osoby sebrati by se nemohly, nechať takovou na patřičném místě oznámí. Laskavý pak a milostivý Hospodin, ustanovitel stavu manželského, rač vylíti na ohlášené osoby hojného požehnání svého. Amen.“ — Po tom všem udělí kněz-kazatel církvi apoštolské požehnání: „A již pokoj Boží, kterýž převyšuje všeliký rozum, nechať hájí a ostříhá srdcí i smyslů vašich v Kristu Ježíši Pánu našem k životu věčnému. Amen.“ (Filip. 4, 7.)

12. **Zpěv verše písně po kázání.** Kazatel, sestoupiv s kazatelny, pod zpěvem vejde do oltáře a po zpěvě, tváří k oltáři obrácen, zapěje:

13. **Antifonu,** a chór s církví odpoví na ní též zpěvem, na příklad:

Kněz: Hospodine, uslyš modlitbu naši. Hallelujah.

Církev: A volání naše nechať k Tobě přijde. Hallelujah. Anebo:

Kněz: Chvalte Pána, neboť jest dobrotivý!

Církev: A na věky trvá milosrdenství jeho.

Po odpovědi takové obrátí se kněz k církvi a pozdraví ji:

14. **Salutatio,** „Pán Bůh budiž s vámi.“ Odpověď: „I s duchem tvým“. Zatím:

15. **Kollekta,** čili krátká modlitba závěrečná, kterou zavře chór a církev: Amen, amen, amen, amen. Naposledy dá kněz

16. **Aronovské požehnání:**

Pán Bůh požehnej a ostříhej vás.

Pán Bůh osvěť tvář svou nad vámi a budiž vám milostivý.

Pán Bůh obrátiž tvář svou k vám a rač vám dáti svůj časný i věčný († znamení kříže) pokoj.

Chór na to: Amen, amen, amen, amen. Kněz po zkroušeném vzdychu odchází.

17. **Zpěv na východ.**

2. Pořádek slavnostních služeb Božích.

Ten jest v celku jako předcházející; avšak: po Kyrie, když kněz intonuje: Sláva buď na výsostech Pánu Bohu — církev pokračuje v oslavování Boha zpíváním celé písně Gloria (slávozpěv) řečené, která zodpovídá patřičnému období církevního roku. Po té písni zapěje kněz Antifonu slavnostní, přiměřenou slavnosti. Po odpovědi: Salutatio. A pak se zachovává pořádek, jaký jest pod č. 1., avšak v závěrečné liturgii (mezi prvním zpěvem na východ a mezi Pozdravením) použije se Antifony slavnostní, období církev. roku zodpovídající (místo těch, které jsou výš pod čís. 13. podány).

Takové antifony viz v Tranosciusi i ve Zpěvníku.

Poznamenání. V neděli Květnou i na svátek Velikého Pátku (paššie) pořádek služeb B. liší se od výšpodaného Pořádku v té částce služeb B., kteráž jest před kázáním Slova B. Odchylný tento způsob viz v cyklu kollekt na evanjelia na patřičném místě církev. roku. Tamtéž viz pořádek večerních předslavnostních i sylvestrových služeb Božích (nocturna).

Modlitba Páně.

Otče náš, kterýž jsi v nebesích. Posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám viny naše, jakož i my odpouštíme vinníkům našim. I neuvoď nás v pokušení. Ale zbav nás od zlého. Nebo tvé jest království, i moc, i sláva na věky. Amen.

Kollekty a modlitby k nedělním, svátečním a slavnostním službám Božím.

a) Kollekty z textů evanjelických.

(Poznamenání: V tomto záhlaví na patřičných místech doby církevního roku podává se i způsob některých veřejných služeb Božích, které se liší od Pořádku výš obšírně podaného, zejména: Pořádek slavnostních nešporů, předslavnostních večerních služeb Božích (vigilia, nocturna) a též večerních sylvestrových a paššiových.)

Neděle I. Adventní.

Králi Sionský, Pane Ježíši Kriste, děkujeme tobě srdečně, že milostně a tiše přicházíš k dceři Sionské a přinášíš jí milost, pokoj a požehnání. Aj, vycházíme tobě v ustřety s ratolestmi vděčné radosti, roucha pokory postíláme pod nohy tvé a milostí tvou jati prozpěvujeme s chválou a díkčiněním: Požehnaný, kterýž se béře ve jménu Páně, Hosannah na výsostech. Při tom prosíme pokorně, račiž nás své milosti hodné a účastné učiniti a nás z tohoto v službu a bídy podrobeného Jeruzaléma přenésti do nebeského slavného, kde jsi živ a kraluješ požehnaně na věky věků.

Neděle II. Adventní.

Ó, milostivý Spasiteli náš, Pane Ježíši Kriste, jak nevýslovnou radostí těšíme se, že jsi v našem těle tichý a pokorný přišel, abys nám hříšným zvěstoval léto Hospodinovo vzácné: tak s potěšitelnou vírou patříme k onomu novému létu, když přijdeš co soudce s mocí a slávou velikou, aby dokončeno bylo vykoupení naše. Jen prosíme, suď nás milostivě, jak jsi poslán byl, ne abys odsoudil svět, ale aby spasen byl svět skrze tebe. A pomáhej nám Duchem svým svatým k tomu, abychom spasení své s bázní a třesením konali, v pravém pokání ustavičně bděli, obžerství, opilství a jiných hříchů se varovali, na modlitbách trvali a tak před tebou postaviti se mohli. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věku.

Neděle III. Adventní.

Jediný a pravý Messiáši, Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, věříme a poznáváme, že jsi ty ten, kterýž přijíti měl, aniž máme čekati jiného, neboť slepí vidí, kulhaví chodí, hluší slyší, malomocní se čistí, mrtví z mrtvých vstávají a chudým evanjelium se zvěstuje. Ó, utvrď tuto víru naši Duchem

svým svatým, aby nebyla třtinou větrem se klátící, ale co skála pevnou a stálou a vytrvanlivou, byťby se i nevěřící horšili na tobě, anebo království Boží násilí trpělo a my v něm všeliká pokušení a utrpění pro pravdu tvou snášeti museli. Pro čest a slávu jména tvého svatého, požehnaného na věky věků.

Neděle IV. Adventní.

Ó, milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, otevři, prosíme, Duchem svým svatým a osvěť oči a srdce naše, abychom nebyli rovní těm, kteříž hleděli a neviděli, naslouchajíce neslyšeli, aniž poznávali tebe uprostřed stojícího, — ale abychom tebe uprostřed nás, kde se dva neb tři shromažďíme, v slovu a ve velebných svátostech přítomného vírou poznávali, láskou přijímali a v tobě potěšení a spasení hledali a nalezali. Tak potom přes Betabaře, přes brod života a hrobu, k adventu budoucí slávy na břeh spasení přešli a tam tebe Beránka, hříchy světa snímajícího, tváří v tvář uzřeli, poznali a chválili až na věky věků.

Svatvečer před Narozením Páně.

(Nocturna natalis.)

1. Přístup: Pomoc naše atd. Tran. str. 38 a Zpěv. č. 3.
2. Žalm II.
3. Píseň: „Již slunce z hvězdy vyšlo.“ Tran. str 53 a Zpěv. č. 48.
4. Antifona: „Povstaniž, zastkvěj se! poněvadž přišlo světlo tvé. Hallelujah!
   A sláva Hospodinova vzešla nad tebou. Hallelujah!
5. Kollekta: Ó, nepřebraná studnice dobroty, Otče plný milosti a věčného slitování, jak veliké jest milosrdenství tvé, že litovav pádu prvního člověka, nad ním jsi smilovati se ráčil a posláním syna svého jednorozeného, z panny narozeného, v času uloženém způsobil jemu vykoupení věčné. Děkujeme tobě srdečně, že jsi i nás bříšné milosti této účastnými učiniti a nás k radostné památce narození Syna svého dochovati ráčil. Dejž, prosíme, abychom narození syna tvého radostně přijali, z toho, že se nám narodil, vděčnými byli a s anjely i houfy rytířstva nebeského vánoční píseň vesele prozpěvovali: Sláva na výsostech Bohu, pokoj na zemi a v lidech zalíbení. Pro tohotýž Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho, nám k radosti narozeného. Amen.
6. Text prorocký: Iziáš 9, 2—7. (Nápěv Epištoly.)
7. Píseň: „Kristus Syn Boží“. Tran. str. 55, Zpěv. č. 50.
8. Antifona: „Nebojtež se, nebo narodil se vám dnes Spasitel, Hallelujah!
   Kterýž jest Kristus Pán. Hallelujah!
9. Text prorocký: Micheáš 5, 2—4. (Nápěv Evanjelia.)
10. Píseň: „Čas radosti“. Tran. str. 47, Zpěv. č. 43, verš první.
11. Salutatio.
12. Kollekta: Děkujemeť, ó, Hospodine, že jsi nám v tuto radostnou chvíli dal poznati a okusiti, jak dobrý jsi, když jsi nám dal k spasení Syna svého milého. Věříme a těšíme se srdečně, že dav nám Syna svého, dáš

nám v něm všecko, co dáti za dobré uznáváš, odpuštění hříchů, tvou milost a život věčný. Od nás pak budiž chválen a sláven, jak nyní, tak i na věky věků.

13. Požehnání Aronovské.

14. Píseň: „Čas radosti“. Tran. str. 47, Zpěv. č. 43, dva poslední verše.

Slavnost Narození Páně.

Děkujemeť, ó Otče milostivý, že jsi narozením Syna svého velikou radost celému světu připraviti ráčil, a také i nám učinil den tento slavným a radostným, v němž plesáme a veselíme se v Bohu Spasiteli našem. Veď nás, prosíme, Duchem svým svatým do Betlehema k jesličkám, abychom narozeného Spasitele viděti, poznati, v něm víru a naději složiti a tím, že přišel, aby hříšné spasil, těšiti se mohli. Pro tohotýž Syna tvého milého, nám k spasení narozeného.

První slavnost Vánoční popolední.

(Introit: Pomoc naše; píseň po jídle, píseň vánoční, kázání, píseň na východ verš první, vánoční antifona, salutatio, pak nasledující kollekta, po ní požehnání a ostatní verš z písně na východ.)

Přijmi čest, chválu a díkůčinění, ó, milostivý Otče nebeský, za tu velikou milost spasitedlnou, kterou jsi narozením Syna tvého všechnem lidem zjeviti ráčil; abychom jím vykoupeni, očištěni, k horlivému následování dobrých skutků povoláni jsouce: vírou a blahoslavenou nadějí očekávali příchod slávy jeho. Pro tohotýž Ježíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Druhá slavnost Vánoční.

Ó, milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, ty jsi ovšem přišel, abys hříšné spasil, ach, ale stalo se, že svět tebe nepoznal, a ačkoli do svého vlastního jsi přišel, vlastní tvoji nepřijali tebe. Ó, chraň nás, prosíme, této nevděčnosti, ale otevři a osviť oči naše a srdce naše, abychom tebe, pod křídla milosti své nás shromážďujícího, poznali, přijali a tebe požehnaného, kterýž se béře ve jménu Páně, slavili zde časně a potom na věky věků.

Neděle před Novým Létem.

Pane Bože, nebeský Otče, jenž jsi skrze Simeona svatého zvěstovati dal, že Kristus Ježíš, Syn tvůj, položen jest ku pádu i ku povstání mnohým, prosíme tebe pokorně, ráčiž srdce naše Duchem svým svatým osvítiti, abychom na Pánu Ježíši Kristu se nehoršili, ale jej se Simeonem vyznávali, s Annou prorokyní chválili, o něm rádi jiným mluvili, v životě i v smrti jeho se přidrželi a skrze něho spasení věčného dosáhli. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Závírka roku (Sylvester).

1. Introit, jako na Štědrý večer.

2. Magnificat Tran. str. 371, kde jest Zpěvník: Evanj. Lukáše 1, 46—55 s dokončením „Sláva Otci“ atd. žalmovým nápěvem.

3. Píseň: „Šťastněs hodinko milá“. Tran. str. 879, Zpěv. č. 795.

4. Antifona: „Oslavujte všickni Pána Boha svého.“
„Nebo po všecky věky trvá milosrdenství jeho.“

5. Kollekta: Věčný a neproměnitelný Hospodine, Bože Otče náš nebeský! Dnes, na konci roku, ještě jednou přicházíme k trůnu smilování tvého, abychom se potěšili útěchou tvé nebeské lásky a vážili naděje z tvého požehnání. Děkujeme tobě srdečně za všecka dobrodiní tvá, kterými jsi nás duchovně i tělesně navštěvovati ráčil, dobrořečíme tobě a jméno tvé nade všecko vyvyšujeme. Ne nám, Hospodine, ne nám, ale jménu tvému dej čest; tvéť jest království i moc, i sláva ze všeho, co jsi při nás a s námi působiti ráčil. Ty zůstáváš od národu do pronárodu a léta tvá nikdy nepřestanou: tobě samému buď čest, chvála a díkůčinění jak dnes, tak i na věky věků.

6. Text prorocký: Izaiáš 12. (Nápěvem Evanjelia.)

7. Píseň: „Rok starý míjí v té době“. Tran. str. 113, Zpěv. č. 82.

8. Kázání.

9. Z písně: „Zlatého slunce krásný běh“. Tran. str. 883, Zpěv. č. 796, v. 7.

10. Salutatio.

11 Kollekta: Ó, Pane Ježíši Kriste, Spasiteli náš milostivý, kterýž jsi počátek i konec všeho, náš život, sláva i spasení naše: s tebou jsme začali, s tebou dokonáváme. Zůstaň s námi, nebo se připozdívá a den se nachýlil; zůstaň s námi, nebo bez tebe nic nemůžeme, nic nejsme; zůstaň s námi, spas lid svůj a požehnej dědictví svému. Zůstaň s námi a sprovázej nás údolím života nynějšího, a když se skončí léta naše a zvečeří se nám mrákotami hrobu, popřej, abychom tiše a blahoslaveně usnuli: potom pak, když k mocnému hlasu tvému svitne nový den léta věčného, vzbuď i nás k životu slávy a blahoslavenství nebeského, kdež jsi živ a kraluješ požehnaný na věky věků.

12. Požehnání Aronovské.

13. Z písně: „Zlatého slunce krásný běh“. Tran. str. 883, Zpěv. č. 796, verš poslední.

14. Otče náš

Nové Léto.

Milostivý Bože, laskavý Otče nebeský, děkujeme tobě srdečně, že jsi Syna svého milého Ježíše Krista na svět v těle našem poslati ráčil a učinil jméno jeho svaté začátkem i koncem všeho a základem života a spasení našeho. Vzdělejž i nás, jak na začátku nového léta, tak vzdělávej vždycky na základu položeném, na jménu Ježíše Krista. Abychom jej vděčně přijímali, v něho věřili, v něm odpuštění hříchův a spasení věčné obdržeti mohli. Pro tohotýž Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Neděle po Novém Létě.

Ochránce a vysvoboditeli mocný, Hospodine! Z celého srdce svého děkujeme tobě, že jsi Syna svého, děťátko Ježíše, před lstí a zlostí Herodesovou zachrániti ráčil a nás potěšil tím, že i církev svou v každém boji a pokušení zastávati budeš až do skonání světa. Ó, zastávejž a chraň, prosíme, ji i dítky její před úklady a útoky ďábla a světa zlého, aby nebyl slyšán pláč a kvílení utištěných, ale abychom se z pomoci tvé veselili a jméno tvé oslavovali až na věky věků.

Zjevení Krista Pána mudrcům.

S potěšitelnou vděčností oslavujeme tebe, Hospodine, že jsi spasitelnou milost svou všechněm lidem zjevenou i na pohany rozšířiti ráčil, učiniv Syna svého světlem pohanů a slávou lidu Izraelského. Aj, jak s velikou radostí pospíchali pohanští mudrcové od východu za hvězdou, která se jim byla ukázala, aby spatřili toho narozeného krále, o němž hlásáno od věků, že i pohané v něho doufati budou. Než i my s radostí hledíme a vidíme, že jméno Jezukristovo rozhlašuje se po vší zemi a království jeho rozšiřuje se uprostřed všech národů. Tolikož dej, Bože milostivý, abychom i my v království tvém živi jsouce, Syna tvého přijímali, milovali, jemu místo zlata, mirry a kadidla srdce, život, víru, lásku obětovali a skrze něho z milosti tvé spaseni byli. Učiniž to pro Ježíše Krista, Spasitele našeho, požehnaného na věky věků.

Neděle I. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Utěšený Ježíši! Tvým svatým příkladem uchvať, prosíme, srdce naše i mysl naši za sebou a pomocí Ducha svatého osvěcuj, veď a voď nás, aby rodiče i dítky tebe s ochotností hledali, s radostí nalézali, v těch věcech, které jsou Otce tvého a našeho nebeského, v slovu milosti a pravdy, v zákoně a v evanjelium nalezeni byli, v rodinách svých světlem křesťanského obcování svítili, věkem a moudrostí prospívali a milostí Boží stále zrůstávali. Ke cti a chvále jména tvého svatého na věky požehnaného.

Neděle II. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Dobroty a lásky plný, Pane Ježíši Kriste, děkujeme tobě z plnosti srdce svého za tvou nevýmluvnou laskavost, že v radostech i nedostatcích našich máš spoluúčastenství s námi. Nemusíme se rmoutiti, když ty, ženichu duší našich, s námi jsi, aniž se kormoutiti, když se nám něčeho nedostává. Ty znáš nejlépe hodinku svou, abys v zármutku neb nedostatku pospíšil nám k pomoci a jak na svadbě v Káni Galilejské, tak i v našich rodinách zármutek obrátil v radost. Jen dej, prosíme, když se radujeme, abychom se vždycky v tobě radovali a tak hodni byli i té věčné radosti, které žádný neodejme od nás. Pro čest a slávu jména tvého přesvatého, požehnaného na věky věků.

Neděle III. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Nebeský lékáři, Pane Ježíši Kriste! Děkujeme s ponížeností, že za posláním Otce tvého stal jsi se lékařem srdcí zkroušených a těch, kteříž, nemocmi těla sklíčeni jsouce, u víře doufanlivé tebe hledají. Poznal jsi bídy naše, že nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní, vzal jsi bolesti naše na sebe, a trápení naše unášíš. Prosíme pokorně, veď nás Duchem svým Svatým k tobě, spomocníku nebeskému, abychom tebe vírou hledali, vyslyšení proseb svých s důvěrností očekávali i dosáhli a po vezdejších bídách, nemocech a neřestech k tobě se dostali a v království tvém s tebou stolili až na věky věků.

Neděle IV. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Ochránce nebeský, Pane Ježíši Kriste, probuď se, pohledni, kterak lodička církve tvé milé, na moři bouřlivém světa tohoto zmítaná, zdá se tonouti a my, strachem a úzkostí sevřeni, k tobě voláme: ó, Pane, zachovej nás, hynemeť. Uspokoj všelikou bouři a způsob utišení; potěš lekavé srdce naše a posilni mdlou víru naši, abychom jisti byli tvé milosti a pomoci, vidouce, že tebe větrové i moře poslouchají. Učiniž tak pro čest a slávu jména svého svatého, požehnaného na věky veků.

Neděle V. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Pohledniž, prosíme, hospodáři nebeský, Hospodine, na roli svou duchovní, kterou jsi čistým semenem slova svého osíti ráčil, kterak mezi pšenicí vzešel a roste i koukol, rozsátý nepřítelem, a rozšiřuje se k udušení milostného osení tvého. Víme, že shovívavý jsi a v církvi viditedlné necháváš obě rostnouti spolu až do dne, v němž oddělíš zlé od dobrého a čistou pšenici shromáždíš do stodoly své. V ten pak den dej, abychom my ne k spálení, ale k spasení odděleni a shromážděni byli v království milosti a slávy, kde jsi živ a kraluješ požehnaně na věky věků.

Neděle VI. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Ó, milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, vezmi a unes, prosíme, srdce naše na onu vysokou horu, kde učedlníci tvoji tvář tvou jako slunce a roucho tvé jako světlo viděvše, dobře se cítili a tobě, Mojžíšovi i Eliášovi stánek učiniti a tam s tebou zůstávati chtěli, neboť i hlas s nebe označil tebe, že jsi ty milý Syn Boží, v němž Otci nebeskému dobře se zalíbilo. Ó, učiň sobě stánek v srdcích našich a přebývej v něm skrze víru, abychom přítomností a milostí tvou vždycky se těšili, tebe, Syna Božího, milovali a poslouchali a potom v stáncích nebeských v slávě věčné spatřovati mohli až na věky věků.

Neděle Devítník (Septuagesima).

Děkujeme tobě, nebeský hospodáři, Hospodine, že jsi v církvi své duchovní vinici založiti ráčil a nás, abychom na ní dělali, od úsvitu až do západu života stále posíláš. Pobízej nás, prosíme, Duchem svým svatým, abychom hlasu povolání tvého poslušni jsouce, k dílu spasení svého ochotně vycházeli, pokud den jest, snažně a věrně v práci setrvávali, a když večer šafář tvůj milý a Spasitel náš Ježíš Kristus přijde platiti, z daru tvého, tvé milosti dojíti mohli. Pro zásluhy Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Neděle po Devítníku (Sexagesima).

Nebeský rozsevači, Pane Ježíši Kriste, kterýž ustavičně vycházíš na pole života, abys dobré a čisté símě slova svého rozsíval v srdce naše: učiň, prosíme, Duchem svým svatým toto naše srdce zemí dobrou a úrodnou, aby rozsáté símě v něm se ujalo, rostlo a mnohý užitek donášelo v trpělivosti. Nedopouštěj, aby dobré símě tvé lstí ďábelskou, mámením světa, aneb péčemi života a vášněmi těla našeho bylo udušeno a bez užitku zmařeno, ale dej, nechať vykoná to, k čemu ho posíláš, život, sílu, potěšení a spasení věčné. Učiniž to pro Ježíše Krista, Syna svého milého, Pána našeho.

Neděle masopustní (Quinquagesima).

Ó, milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste! Děkujeme tobě, že jsi bolestnou cestu k utrpení svému dobrovolně nastoupiti ráčil, abys byl pohanům vydán, posmíván, zlehčen, uplván a zamordován, a že jsi toto všecko z poslušnosti k Otci a z lásky k nám, k našemu vykoupení podstoupil. Otevři, prosíme, srdce i oči naše, abychom tuto velikou lásku k nám prokázanou viděli, poznávali, vírou přijímali, za ní vděčnými byli a jméno tvé vzývali a zvelebovali, až na věky věků.

Neděle I. postní.
(Quadragesima, Invocavit.)

Přemocný vítězi nad peklem i ďáblem, Pane Ježíši Kriste, kterýž zjeven jsi, abys kazil skutky ďáblovy, děkujeme tobě srdečně, že jsi tohoto protivníka svého a našeho mocí svou nebeskou zahanbiti a jeho lstivé rady a uklady zmařiti ráčil: nás pak slovem i příkladem poučil, kterak tohoto nepřítele svého přemoci a k útěku dohnati můžeme. Chraň nás, prosíme, aby nás takové pokušení nikdy nezachvátilo a nás od víry k nevěře a pověře, k zoufání a jiným těžkým hříchům a nešlechetnostem nesklamalo a nesvedlo: pakli bychom těmi věcmi pokušeni byli, abychom vždy přemohli a zvítězili. Pro čest a slávu jména tvého, požehnaného na věky věků.

Neděle II. postní (Reminiscere.)

Ó, milý lékaři, těšiteli a spomocníče nebeský, Pane Ježíši Kriste, přistupujeme směle s doufáním k milosti tvé, abychom milosrdenství došli, nebo víme, že jsi citedln mdlob našich a můžeš i chceš trpícím spomáhati. Jen prosíme, nepomíjej nás, zastav se k volání našemu, nečiň se, jakoby neslyšel, neskrývej tvář svou před námi, ale obrať obličej svůj laskavý k nám a smiluj se nad námi. Nepřestaneme volati, až vyslyšíš hlas modliteb našich, zač my tobě děkovati a jméno tvé zvelebovati budeme, zde časně a potom na věky věků.

Neděle III. postní (Oculi).

Děkujeme tobě, králi nebeské milosti a slávy, Pane Ježíši Kriste, že království své již i zde na zemi skrze Ducha svatého působením slova shromažďuješ a chráníš a všeliké ďábelství, které by říši tvé překáželo, přemáháš a vymítáš. Dejž, prosíme, abychom i my království tvé a duchovní dům tvůj vzdělávali, na tom stále pracovali, aby naší vinou království tvé nepustlo a dům tvůj se nerozpadal, o tom, že blahoslaveni jsou ti, kteříž slyší slovo Boží a ostříhají ho, přesvědčeni byli a z víry této i království věčného v nebesích dojíti mohli. Kde jsi živ a kraluješ požehnaný Bůh náš, až na na věky věků.

Neděle IV. postní (Laetere).

Čest a chválu vzdáváme tobě, milý Spasiteli, Pane náš Ježíši Kriste, za tvou laskavou péči a štedrou dobrotu, že jsi měl lítost nad zástupy, po tisících k tobě se hrnoucími, nerozpustil je lačné, ale nasýtil podle velikého milosrdenství svého. Věříme, že i nad námi rozšíříš dobrotu svou a nedáš nám hynouti ani nedostatkem pokrmu tělesného, ani hladem chleba duchovního a zížní vody živé, prýštící se k životu věčnému. Jen vlej, prosíme,

i do našeho srdce tu žádost a snažnost, abychom nepečovali jen o ten chléb, kterýž hyne, ale i o ten pokrm, který ty dáváš, který dává život světu a zůstává k životu věčnému. Učiň tak pro jméno své svaté, požehnané na věky věků.

Neděle V. postní (Judica — Smrtná).

Děkujemeť, ó, nejmilostivější Pane Ježíši Kriste, že, připomenuv nám, že z Boha jsme, naučil jsi nás Otce nebeského a tebe ctíti, milovati, slova tvá poslouchati a mocí a pravdou slova tvého protivníky a nepřátely naše přemáhati. Prosíme však, posilňuj a utvrzuj nás Duchem svým svatým, abychom při pravdě tvé věrně a stále setrvávali, jí svědectví mocně a zmužile vydávali, pro ni i všeliké utrpení snášeli a potom i korunu života těm, kteříž se za pravdu tvou až do smrti zasazují, zaslíbené, dojíti mohli. Pro čest a slávu jména tvého přesvatého, požehnaného na věky věků.

Neděle VI. postní (Květná — Palmarum).

(Zpívá se Introit: Ó, Ježíši! zatím píseň: „Nebeský Pán". Tran. str. 170, Zpěv. č. 121. Po této písni následuje zpřed oltáře postní antifona, pozdrav a postní kollekta. Antifona jest v Tranosciusi aneb Zpěvníku, kollekta pak v některém z následujících tu dále cyklu. Po Amen chóru následuje čtení sv. paššií, to jest historie o umučení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista podle sepsání sv. Matouše kap. 26 a 27. Čtení paššií střídá se se zpěvem chóru a církve. (Viz knižečku: „Paššie".) Po skončeném čtení a zpívání sv. paššií následuje kázání slova Božího na kazatelnici, pak předoltární závěrečná liturgie.)

Antifona: Kristus Pán učiněn jest poslušný Otci svému až do smrti. A to až do smrti kříže.

Kollekta: Ach, přemilý Spasiteli náš Pane Ježíši Kriste, vidíme, jak těžká jest cesta k bolestnému utrpení tvému, a předse víme a věříme, že tak muselo býti pro nás a k vykoupení našemu. Obrať, prosíme, Duchem svým svatým oči naše na nás, abychom poznali příčinu utrpení tvého, hříchy naše, jich oželeli, z nich povstávali, a tobě z toho, že jsi je na sebe vzal, za ně trpěl a zaplatil, vděčnými byli. Odděl nás od toho pokolení zlého, které s nekajícím Jeruzalémem křičí: ukřižuj, ukřižuj ho! a raději připoj nás k tomu houfu vděčnému, který s ratolestmi víry a lásky vychází tobě v ústřety a slaví tebe, požehnaného Hospodinova. Vyslyš nás pro své bolesti a zásluhy, pro tu oběť krvavou, kterouž vykoupeni jsme až na věky věků.

Zelený čtvrtek (Viridium).

Ó, milostivý Pane Ježíši Kriste, děkujeme tobě, že jsi s učedlníky svými Beránka velikonočního jísti, a tím jim i nám spasitedlný hod těla a krve své připraviti a ustanoviti ráčil. Dejž, prosíme, abychom ustanovení Večeře tvé stále zachovávali, hodu tvého u víře hodně a spasitedlně užívali a z něho odpuštění hříchů, spravedlnost, věčný život a spasení z milosti tvé brali; tebe pak, Beránka Božího, hříchy světa snímajícího, ctili zde časně a potom na věky věků.

Velký pátek (Parasceve).

(Pořádek tentýž, jak v Květnou neděli, jen že se zpívá (místo „Nebeský Pán") píseň: „Rozmýšlejmež dnes". Tran. str. 189, Zpěv. č. 130.)

Předoltářní závěrečná liturgie:

Antifona: Kristus Pán raněn jest pro přestoupení naše.
A my zsinalostí jeho uzdraveni jsme.

Kollekta: Ó, věčný slitovníče, Bože Otče náš nebeský, dejž nám, prosíme, poznati převelikou milost a lásku svou, že jsi nad námi bídnými a nehodnými hříšníky se smilovati a Syna svého milého jediného za nás za všecky, co obět smíření, na smrt bolestnou vydati ráčil. Ó, dejž nám s vděčností poznávati, že on nemoci naše na sebe vzal a bolesti naše vlastní sám nesl, raněn jest pro přestoupení naše, potřín pro nepravosti naše, na něj vložena kázeň pokoje našeho a zsinalostí jeho lékařství nám způsobeno. Ach, slitujž se již a odpusť nám, smiluj se a buď nám milostivý pro tohotýž Syna svého milého Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, za nás ukřižovaného.

Velký pátek odpoledne.

Jak jiné nešpory. Na východ z chrámu Páně po výkladu píseň: „Nyní můj milý Pán Ježíš“. Tran. str. 171, Zpěv. č. 122.

Bílá sobota (Nocturna paschalis).

1. Přístup: „Pomoc naše“. Tran. str. 38, Zpěv. č. 3.
2. Žalm 103.
3. Píseň: „Vstal z mrtvých Kristus Spasitel“. Tran. str. 272, Zpěv. č. 179.
4. Antifona: Kristus Ježíš zahladil smrt a osten její odjal. Hallelujah.
On život a nesmrtedlnost na světlo vyvedl. Hallelujah.
5. Kollekta: S radostí a plesáním slavíme tebe, Bože Otče všemohoucí, že jsi Syna svého vzkřísiti a skrze něho osten smrti odjíti a vítězství pekla zrušiti a zahanbiti ráčil. Vlej, prosíme, do srdcí našich pravou velikonoční radost, abychom vzkříšeného Spasitele svého srdečně uvítali, vítězství jeho nad smrtí a peklem účastní byli, z hrobu hříchů k novému životu povstávali a za ním, kam nás předešel, přijíti mohli. Pro tohotýž Syna tvého milého, slavně z mrtvých vzkříšeného a oslaveného.
6. Text prorocký: Izaiáš 63, 1—8. (Nápěv Epištoly.)
7. Píseň: „Den vzkříšení Jezu Krista“. Tran. str. 245, Zpěv. č. 145.
8. Antifona: Kristus vstav z mrtvých, již více neumírá. Hallelujah.
Smrt nad ním již více nepanuje. Hallelujah.
9. Text prorocký: Ozeáš 13, 9—14. (Nápěv Evanjelia.)
10. Píseň: „Kristus Pán vstal z mrtvých“. Tran. str. 253, Zpěv. č. 155, verš 1.
11. Salutatio.
12. Kollekta: Děkujemeť Bože, Otče náš nebeský, že jsi Syna svého milého k ospravedlnění víry naší vzkřísiti a nás k radostné památce jeho slavného vzkříšení dochovati ráčil. Pomoz nám, prosíme, Duchem svým svatým, abychom památku tuto hodně, pobožně a spasitedlně světili, vzkříšeného Spasitele zde očima víry, potom pak tváří v tvář viděli v tom království věčném, kde jest živ a kraluje až na věky věků.
13. Požehnání Aronovské.
14. Z písně: „Kristus Pán vstal z mrtvých“ dva poslední verše.

První slavnost velikonoční.

Ó, důstojný, mocný a slavný Bože náš, děkujeme tobě, že jsi Syna svého milého, ukřižovaného, z hrobu vítězně vyvésti a jej slavným vzkříšením opět v slávu a důstojnost obléci ráčil. Dejž, prosíme, ať anjelský, velikonoční pozdrav: neníť ho tuto, vstal jest, ozve se v srdcích našich, způsobí v nich radost, rozhojní a utvrdí víru naši a blahoslavenou nadějí unáší nás za milým Spasitelem naším do nebeské Galileje, kam nás předejíti ráčil. Abychom jej tam spatřiti a s ním radovati se mohli až na věky věků.

První slavnost velikonoční popolední.

(Tak jak v první svátek vánoční popolední, s písněmi však a antifonami velikonočními.)

Oslavený Pane Ježíši Kriste, víme a veříme, žes ty ten Beránek náš velikonoční, za nás obětovaný, který v třetí den mocně a slavně z mrtvých vstal. Dejž nám, prosíme, na tuto moc i slávu tvou vděčně pamatati, starý kvas hříchu, zlosti a nešlechetnosti ze srdcí našich vyčistiti a v novém zadělání, v přesnicích upřímnosti a pravdy hod tento hodně světiti. Z toho všeho budiž od nás ctěn a slaven, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Ponděli velikonoční.

Vzkříšený Pane Ježíši Kriste, děkujeme tobě, že k učedlníkům do Emaus jdoucím a o smutných věcech, které s tebou se staly, rozmlouvajícím ráčil jsi se připojiti, jejich srdce otvíráním písem poučiti, potěšiti a víru jejich rozplameniti. Připoj se i k nám na cestě tohoto časného života putujícím, rozviň před námi útěchu slova tvého, rozhojni víru v srdcích našich, zůstaň s námi po všecky dny života našeho a potom přijmi nás do slávy své věčné, kde jsi živ a kraluješ až na věky věků.

Neděle I. po Veliké noci.
(Průvodní, Quasimodogeniti.)

Oslavený Pane Jezukriste, Spasiteli náš, který jsi po slavném z mrtvých vstání ráčil zjevením svým učedlníky své potěšiti, jejich strach rozptýliti, pozdravením pokoje jejich srdce ukojiti a učiniti je svědky vzkříšení svého, aby kázáno bylo odpuštění hříchů celému světu. Děkujeme tobě za tuto milost a prosíme pokorně, račiž Duchem svým svatým i naše srdce v každém strachu, v každé bolesti potěšovati, víru naši utvrzovati a tím uspokojením, že co jest rozvázáno na zemi, bude rozvázáno i na nebi, nás naplňovati. Pro čest a slávu jména tvého, oslaveného na věky věků.

Neděle II. po Veliké noci (Misericordias).

Dobrotivý a věrný Otče nebeský, kterýž jsi zaslíbiti ráčil, že dáš lidu svému pastýře podle srdce svého. Děkujeme tobě z celého srdce, že jsi toho dobrého pastýře v Synu svém milém poslal, který ovečky své zná, jménem povolává, zabloudilé hledá, zaplašené zase přivází, polámané uvazuje, nemocné posilňuje a i ty, které nejsou z jeho ovčínce, milostivě k sobě přivází, áno duši svou pokládá za ovce. Drž nás, prosíme, Duchem svým svatým při dobrém pastýři našem, abychom jej znali, při něm trvali, hlasu

jeho poslouchali, rozkošnou pastvou slova jeho duše své sýtili a v počtu věrných jeho zachování byli k životu věčnému. Skrz tohotýž Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Neděle III. po Veliké noci (Jubilate).

Ó, milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, který na maličko skrýváš tvář svou před námi, avšak opět obracíš obličej svůj laskavý k nám podle velikého a věrného milosrdenství svého. Buď nám, prosíme, milostivý a měj stále obrácenou tvář svou k nám. Nenechej světu radovati se dlouho ze zármutku našeho, ale musíme-li snášeti zármutky, a musí-li církev tvá trpěti soužení, protivenství a útisky, učiň, ať zjevením tvé moci a slávy pominou, tak jako bolesti ženy rodičky, bolesti naše a navrátí se nám radost, které žádný neodejme od nás. Uslyš nás pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle IV. po Veliké noci (Cantate).

Spasiteli drahý, Pane Ježíši Kriste, kterýž, odcházeje k Otci, nechtěl jsi zanechati milých svých bez útěchy, ale zaslíbil jsi poslati utěšitele Ducha svatého, aby věrných tvých potěšoval, převrácený pak svět obviňoval z hříchů, spravedlnosti a soudu. Děkujemeť srdečně, že jsi tento slib svůj věrně naplniti ráčil a prosíme pokorně, sešli i nám Ducha svatého, abychom působením jeho milosti, všeho toho, co tobě dal Otec k našemu spasení, dojíti mohli. Jménu tvému požehnanému buď čest i sláva, vzdávaná na věky věků.

Neděle V. po Veliké noci (Rogate).

Děkujemeť, ó, nejdobrotivější přímluvce náš u Otce nebeského, že jsi nám jeho milostivé srdce otevříti, nás, abychom jej prosili, posměliti, že zač prosíme, dáno nám bude, nás ujistiti a že se za nás přimlouvati budeš, nám zaslíbiti ráčil. Aj, prosíme, zač prositi sám jsi nás v nejsvětější modlitbě své naučil, za dar Ducha tvého svatého, za čistotu tvého slova, za království nebeské a za život věčný. Žeť pak Otec nebeský miluje nás, přidejž nám z milosti a lásky, čeho k tomuto i k budoucímu životu potřebujeme. A ty, milý orodovníče, přimlouvej se za nás pro jméno své svaté, požehnané na věky věků.

Vstoupení Krista Pána na nebe.

(Festum ascensionis.)

Ó, králi nebeské slávy, Synu Boží a Pane náš Ježíši Kriste, kterýž po svém vítězném z mrtvých vstání vstoupil jsi na nebesa a posadil se na pravici Boží, děkujeme tobě, že pamětliv jsa slibu svého: Aj, já s vámi jsem až do skonání světa, s námi zůstáváš, Duchem svatým církev svou řídíš, spravuješ, chráníš a požehnáváš. Dejž nám, prosíme, abychom věčnou přítomností tvou se potěšovali, tebe v slovu a v svátostech přítomného vírou přijímali a do těch příbytků Otce nebeského, v nichž jsi i nám připravil místo, dostati se mohli. Kde jsi živ a panuješ, Bůh a Pán náš, požehnaný na věky věků.

Neděle po Vstoupení (Exaudi).

Milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, všecka utrpení, které jsi i sám nesl, i učedlníkům svým předpověděl, přišla i na tvou věrnou, od světa pronásledovanou církev, tak že se stala účastnou utrpení tvých a tvé jizvy nese na těle svém. Ach, pošli, prosíme, Ducha svého svatého, aby nás v boji proti světu bezbožnému a nevěřícímu posilňoval, v soužení potěšoval, u víře utvrzoval a způsobné činil svědectví vydávati o tobě, že jsi ty sám život náš, sláva i spasení naše, na věky věků.

Večer předsvatodušní.

1. Přístup: „Pomoc naše“. Tran. str. 38, Zpěv. č. 3.
2. Žalm 100.
3. Píseň: „Přijdiž, Duchu Svatý“. Tran. str. 320, Zpěv. č. 211.
4. Antifona: Duch svatý naučí nás všemu. Hallelujah.
   A připomene nám všecko, cožkoli mluvil Pán. Hallelujah.
5. Kollekta: Milostivý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, nám podle přikázání tvého zde toužebně čekajícím zaslíbení Otcova, račiž milostivě, prosíme srdečně, poslati utěšitele Ducha svatého, kterýž by nás všemu učil a všecko nám připomenul, cožkoli mluvil jsi sám. Nechť spočine na nás Duch Hospodinův, Duch moudrosti a rozumnosti, Duch rady a síly, Duch umění a bázně Hospodinovy. Ty pak budiž od nás chválen a veleben až na věky věků.
6. Text prorocký. Joel 2. 27—32. (Nápěv Epištoly.)
7. Píseň: „Požádejmež Ducha svatého“. Tran. str. 320, Zpěv. č. 213.
8. Antifona: „Nepřijali jsme Ducha služby opět k bázni. Hallelujah.
   Ale přijali jsme Ducha synovství, v němž voláme Abba, totiž Otče. Hallelujah.
9. Text prorocký. Izaiáš 52, 6—10. (Nápěv Evanjelia.)
10. Z písně: „Duch Páně, svou svatou milostí“. Tran. str. 304, Zpěv. č. 207, verš první.
11. Salutatio.
12. Kollekta: Děkujeme tobě, Bože a Otče milostivý, že jsi Ducha svatého, podle slibu Syna svého, vylíti a nás k radostné památce téhož vylití dochovati ráčil. Nelitujž, prosíme, daru svého ani při nás, ale naplň a posvěť ním srdce, rodiny, školy i chrámy naše k rozšíření království tvého a k zvelebení jména tvého svatého požehnaného na věky věků.
13. Požehnání Aronovské.
14. Z písně: „Duch Páně, svou svatou milostí“ ostatní verše.

Slavnost seslání Ducha svatého (Pentecoste).

Věčný těšiteli věřících, Duchu svatý, Bože všemohoucí, snes se, prosíme, s milostí věčnou a dary nebeskými na nás a posvěť srdce naše za chrám a příbytek milý, do něhož by jsi ty, nebeský Otče, i Syn tvůj milý vejíti a v něm přebývati mohl. Zaujmi ho sám, tak abychom tebe přijímali, slovo tvé milovali a ostříhali, v něm evanjelium milosti a pravdy nacházeli, z něho útěchu, pokoj a spasení vážili a potom z daru tvého hříchů odpuštění a život věčný vzíti mohli. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, požehnaného na věky věků.

Slavnost seslání Ducha Svatého odpoledne.

(Tak jak v první svátek vánoční popolední.)

Pravdomluvný a slibů svých daných splniteli, Pane náš Ježíši Kriste, který jsi v den padesátý zaslíbeného utěšitele, Ducha svatého, na apoštoly vylíti, všecken dům, kde byli všickni jednomyslně spolu, naplniti, novými jazyky obdařiti a tak všem národům země té milosti popříti ráčil, že slyšeti mohou v svém jazyku veliké věci Boží. Ach, naplň i nás, prosíme důvěrně, v domě tvém svatém jednomyslně shromážděné, tým zaslíbeným učitelem a utěšitelem nebeským, vylej z Ducha svého svatého na všeliké tělo, aby každý, kdožkoli vzývá jméno Páně, spasení a život věčný obdržeti mohl. Ó, holubičko nebeská, snes se nad námi, veď a spravuj nás nyní i na věky věků.

Pondělí Svatodušní.

Milostný utěšiteli, Bože Duchu svatý, bez jehožto pomoci ani v Krista Pána věřiti, ani k němu přijíti nemůžeme, děkujeme srdečně, že nám k tomu zvěstováním svatého evanjelium pomáhati ráčíš. Vlej, prosíme, tu útěchu v srdce naše, že Bůh tak miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný, a pomoz, abychom touto vírou k němu přicházeli a z milosti jeho věčný život vzíti mohli. Pro tohotýž Spasitele našeho, požehnaného na věky věků.

Slavnost Trojice Svaté.

Věčný, v bytu moci a slávě nerozdílný Bože Otče, Synu, Duchu Svatý, kořímе se v prachu před tvou velebností, slavíme tvou věčnou moc, zvelebujeme hlubokost moudrosti, lásky a milosti tvé Božské a děkujeme vroucně za nekonečnou dobrotu tvou, že jsi nás stvořiti, vykoupiti a posvětiti ráčil. Osvěť, prosíme, srdce naše slovem svým svatým, rozlej svou milost a lásku v něm, rozhojni víru naši, dej se nám znovu zroditi z Ducha svatého, abychom co nové stvoření tvojimi byli, k Synu tvému milému v jistotě té, že kdo věří v něho, nezahyne, ale má život věčný, hleděli a skrze něho milosti tvé došli. Nebo z tebe, skrz tebe a v tobě jsou všecky věci a máš moc, slávu a císařství na věky věků.

Neděle I. po Sv. Trojici.

Lítostivý a milosrdný Pane Ježíši Kriste, děkujeme srdečně, že citedln jsa bíd a bolestí našich, ráčil jsi laskavě ujati se bídných, chromých, ranami hříchů i nemocí ztrápených lidí a přispěti jim pomocí svou milou. Zahanbiž, prosíme, každého, kdo, moha pomáhati, v tvrdosti srdce svého odmítá prosby bratří ztrápených a, přesycen jsa dobrými věcmi, hoví jen pýše, rozkošem a marnostem těla svého. Naše pak srdce račiž obměkčiti, aby dokazováním lásky a milosrdenství skládali sobě dobrý poklad k času budoucímu a takového i dosáhli, kde jsi živ a kraluješ požehnaně na věky věků.

Neděle II. po Sv. Trojici.

Bohatý v milosti a lásce, nebeský Otče náš, děkujeme srdečně, že jsi bohatý a sladký hod milosti v království svém připraviti ráčil a nás ne-

hodných k němu Duchem svatým povoláváš a shromážďuješ. Nedejž, prosíme, vzniknouti v srdcích našich všelikým lichým a márným výmluvám, ale uchvať nás hlasem volajícím, abychom rádi, ochotně a vděčně pospíchali a veliké večeře tvé účastnými byli, potom pak i k hodům věčné radosti se dostali a s tebou se radovali až na věky věků.

Neděle III. po Sv. Trojici.

Milý Spasiteli náš, Pane Ježíši Kriste, s díkůčiněním poznáváme a zvelebujeme tvou velikou milost, žes přišel, abys hledal a spasil, což bylo zahynulo, a jako pastýř své zahynulé ovečky, neb žena ztracený groš, tak ty nás hříšné a zahynulé hledáš, voláš a k sobě přivážíš. Nedopusť, prosíme, ďáblu, který jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral, po nás sáhnouti, ale obraň a chraň nás, aby nad námi pokání činícími a zachovanými radost se stala i před anjely Božími. Vyslyš nás pro jméno své svaté, požehnané na věky věků.

Neděle IV. po Sv. Trojici.

Ó, milosrdný a lítostivý Otče nebeský, veliká a nepřebraná jest míra milosrdenství tvého, nebo dobrotivý, milostivý, dlouhoshovívající a plný milosti jsi, darů slitování nelituješ, milosti a pokoje hojně udílíš a hříšným odpouštíš provinění jejich. Ó, dejž nám z toho tobě vděčnými býti a činiti podle vůle a rady tvé otcovské, nesouditi, abychom nebyli odsouzeni; nepotupovati, abychom nebyli potupeni; dávati, aby nám bylo dáno; odpouštěti, aby nám bylo odpuštěno a abychom mohli dojíti života věčného. K tomu nám udílej milosti a pomoci Ducha svého svatého, požehnaného na věky věků.

Neděle V. po Sv. Trojici.

Nebeský učiteli, Pane Ježíši Kriste, děkujeme tobě za spasitelné tvé slovo, které jsi mocně zvěstovati i činěním divů potvrzovati ráčil, aby i mdlí pro ty skutky, kteréž jsi činil, uvěřili. Prosíme pokorně, rozestři síti slova svého i za těchto dnů našich do všech končin země a k všechněm národům, aby houf za houfem valíce se, v tobě život, slávu a spasení své naleznouti mohli. Pro čest a slávu jména tvého svatého, požehnaného na věky věků.

Neděle VI. po Sv. Trojici.

Slavíme tebe, ó, milý Spasiteli náš, Pane Ježíši Kriste, že jsi nám od Otce učiněn moudrost i spravedlnost i posvěcení i vykoupení, abychom spravedlností tvou ospravedlněni jsouce, mohli vejíti do království nebeského. Budiž, prosíme, posvěcením naším a osvěcuj nás a pomáhej nám Duchem svým svatým, abychom od spravedlnosti skutků k spravedlnosti víry, od zákona k evanjelium, od soudu k milosti přivedeni jsouce v mír s Bohem i s bližními vcházeli a potom dostali se do království nebeského, kde jsi živ a kraluješ požehnaně na věky věků.

Neděle VII. po Sv. Trojici.

Děkujeme tobě, lítostivý a milosrdný Spomocníče náš, Pane Ježíši Kriste, že všecku moc, která jest tobě dána na nebi i na zemi, dokazuješ

milostí, láskou a žehnáním k našemu časnému dobrému a ku spasení věčnému, jakož jsi také nasycením tisíců dokázati ráčil. Ó, povznes, prosíme, srdce naše k tomu, abychom v tvou milost, lásku a všemohoucnost věřili, tebe ve všech potřebách a úzkostech za pomoc důvěrně prosili, že se slituješ a pomůžeš, jistými byli a tak při tobě věrně setrvávali. Pro čest a slávu jména tvého, požehnaného na věky věků.

Neděle VIII. po Sv. Trojici.

Nebeský ochránce církve své milé, Pane Ježíši Kriste, přijmi čest a chválu nejvroucnější, že jsi církev svatou na skále evanjelium věčného založiti, nás vírou na ní postaviti a ji proti ďáblu, falešným prorokům a všeliké lsti a zlosti světa mocně ohraditi ráčil. Zdržuj a utvrzuj nás, prosíme, v čistém učení slova tvého a v pravé víře až do skonání světa, chraň nás před falešnými proroky, vlky a nájemníky, otvírej oči naše, abychom jich po ovocí jejich poznávali, poznavše jich, se varovali a tak zachováni byli k spasení věčnému. Pro čest a slávu jména tvého, požehnaného na věky věků.

Neděle IX. po Sv. Trojici.

Ó, milý Spasiteli náš, Pane Ježíši Kriste, s vděčnou myslí poznáváme, jak rozličným způsobem a všelikými důvody nás poučuješ a k dobrému, upřímnému a spravedlivému životu přivážíš, jakož také opatrnost synů světa na příkladu nepravého šafáře připomena, upozornil jsi nás, abychom co synové světla opatrní a bedliví byli v svých duchovních věcech. Pomáhej nám, prosíme, Duchem svým svatým, abychom s dary tvými nám svěřenými věrně šafářili, na poslední počet pamatovali, když k němu postaveni budeme, dobře obstáli a do stánů večných přijati byli. Tam, kde jsi živ a kraluješ požehnaně na věky věků.

Neděle X. po Sv. Trojici.

Milosrdný a laskavý Spasiteli světa, Pane Ježíši Kriste, s pokorou a vděčností poznáváme tvou velikou milost k padlému pokolení lidskému, že lítost maje nad ním, nechceš smrti člověka hříšného, ale chceš, aby se obrátil a živ byl, jakož jsi toho slovem i slzami při Jeruzalémě nevěrném dokázati ráčil. Ach, otevři, prosíme, oči naše, abychom poznali ty věci, které by nám ku pokoji byli, obměkči srdce slzami svými k zkroušenému poznání hříchů našich, obrať mysel naši k pokání a potěš pravou vírou, že u tebe jest milost, odpuštění hříchů a život věčný. Vyslyš nás pro zásluhy své a pro čest a slávu jména svého svatého, požehnaného na věky věků.

Neděle XI. po Sv. Trojici.

Milosrdný a laskavý Otče nebeský, Ty jsi nás milostivým slovem ujistiti a potěšiti ráčil, že zkroušeným srdcem nezhrzíš, pokorným uděluješ milosti a ospravedlňuješ, kdož srdcem kajícím a věřícím prosí za tvé smilování. Ó, rozprostri, prosíme, tuto milost i na nás a ukaž nám milosrdenství své, odpusť nám viny a hříchy naše, spravedlností Syna svého přikry nepravosti naše, pozdvihni oči naše k trůnu slitování svého, abychom, po-

hlednouce k nebi, hříchy své vyznávali, jich želeli, za milost prosili a odpuštění hříchů a ospravedlnění vírou uchopiti mohli. //Pro jméno tvé svaté požehnané na věky věků.

Neděle XII. po Sv. Trojici.

Lékaři nebeský, Pane Jezukriste, ty jsi pouhým slovem, anebo jen dotknutím prsta svého uzdravoval všeliké nemoci a bídy, tak že hluší slyšeli, slepí viděli, němí mluvili a tak poznávali a rozhlašovali, že všecky věci dobře jsi učiniti ráčil. Dokonejž, prosíme, moc svou i v našich nemocech, otevři oči naše, abychom vírou poznávali milost tvou velikou, otevři uši naše k ochotnému poslouchání slova tvého svatého a rozvaž jazyk náš k rozhlašování tvé milosti a k zvelebování jména tvého svatého, požehnaného na věky věků.

Neděle XIII. po Sv. Trojici.

Milosrdný Ježíši, Synu Otce milosrdného, děkujeme tobě srdečně, že jsi se nade všemi bídnými a tak i nad námi smilovati ráčil, nás těšíš, léčíš, uzdravuješ, nade vše pak rány srdcí našich, hříchem způsobené, hojíš, olejem milosrdenství svého. Nauč, prosíme, i nás, abychom byli milosrdnými, jakž Otec náš nebeský milosrdný jest, hotovými blížním svým v jejich bídách a bolestech pomáhati a pamatovati na přikázání, že kdo miluje Boha, aby miloval i bratra svého. Vyslyš nás pro lásku a milosrdenství své, Spasiteli milostivý a požehnaný na věky věků.

Neděle XIV. po Sv. Trojici.

Milosrdný lékaři nebeský, Pane Ježíši Kriste, pohledni okem lítostivým na nás, kterak těžkým malomocenstvím hříchа raněni zdaleka stojíme a úpěnlivým hlasem voláme: Smiluj se nad námi! Smiluj se, ó, Pane, smiluj se, prosíme, nad námi, odpusť nám hříchy naše, očisť, uzdrav nás a otevři oči naše, abychom viděli a poznali, že tebou samým, krví tvou svatou obmyti jsme a očištěni a povinni padnouti k nohám tvým, díky činiti tobě a zvelebovati jméno tvé až na věky věků.

Neděle XV. po Sv. Trojici.

Děkujeme tobě, Otče náš nebeský, že jsi nás z temnosti přenesl do království milého Syna svého Ježíše Krista, nás Duchem svým svatým povoláváš, osvěcuješ, posvěcuješ a shromažďuješ a slovem svým svatým v pravé víře zachováváš. Pomoz, prosíme, Duchem svým svatým, abychom království tvého a spravedlnosti jeho ochotně a stále hledali, od něho a od služby tvé ani lstí ďábelskou, ani bleskem mammony, ani péčemi o vlastní život odlouditi se nedali, ale pod Kristem Pánem naším v království jeho živi jsouce, tobě sloužili a potom do království věčné slávy a radosti se dostali, jemuž nebude konce na věky věků.

Neděle XVI. po Sv. Trojici.

Ó, milý Spasiteli náš a těšiteli v každém soužení našem, pospěš, prosíme, a vyjdi v ústřety nám v údolí pláče putujícím, zastav se a potěš

zkormoucené srdce naše. Vidíš a vážíš slzy vdov i sirot, živých i umírajících: mějž lítost nad námi, přivolej „neplačiž“ a vlej v srdce raněné útěchu svého smilování. Však od bran Naimských donáší se nám pověst potěšitedlná, že tobě možné jest i mrtvé křísiti, že veliká jest moc a milost tvá a milosrdenství tvé zůstává na věky věků.

Neděle XVII. po Sv. Trojici.

Děkujeme tobě, ó, milý Spasiteli náš, že, jsa tichý a pokorný srdcem, dal jsi nám svou dobrou a laskavou mysl i v tom poznati, že když úkladně a lstivě šetřili slov a skutků tvých, i poučovati i dobře činiti jsi ráčil. Osvěť nás, prosíme, Duchem svým svatým, abychom tvou dobrotu, tichost a pokoru srdce tvého, tvá slova i skutky vděčným srdcem poznávali, tebe následovali, lsti a zlosti se varovali, pokorou se ozdobovali a časem povýšeni byli. Pro čest a slávu jména tvého svatého, požehnaného na věky věky.

Neděle XVIII. po Sv. Trojici.

Děkujeme tobě, Pane Ježíši Kriste, že jsi svou osobou a svým učením pyšné farizey, sadducey a zákonníky zahanbiti a k mlčení přivésti ráčil, nám pak v jasném světle ukázal zákon i evanjelium, přikázání i milost, abychom i Pána Boha nadevšecko a bližního svého jako sebe samého milovali, i tebe, Syna Dávidova a Syna Božího, v milosti a slávě co jediného Pána, krále a Spasitele svého poznávali, milovali, ctili a zvelebovali. Jenž jsi živ a kraluješ na pravici Otce svého i nyní i na věky věků.

Neděle XIX. po Sv. Trojici.

Ó, milý lékaři a těšiteli náš ve všelikém soužení našem duchovním i tělesném, děkujeme tobě srdečně, že uzdravováním nemocných a odpuštěním hříchů jsi nás o své moci a milosti ujistiti, nevěřící pak a zlé věci v svých srdcích myslící zahanbiti ráčil. A prosíme pokorně, račiž i nás duchovně i tělesně nemocné uzdravovati, moc klíčů království nebeského v církvi své zachovávati, odpuštěním hříchů našich nás potěšovati, víru naši v tvou milost upevňovati, abychom jméno tvé zvelebovati mohli zde časně a potom po všecky věky věků.

Neděle XX. po Sv. Trojici.

Nebeský, bohatý králi, Bože Otče náš milostivý, děkujeme tobě srdečně, že jsi v Synu svém milém, v království jeho svadbu a rozkošné hody připraviti ráčil a k ní nás nehodných, ale milosti tvé potřebných laskavě povolávaš a shromážďuješ. Ach, chraň nás, prosíme, všeliké lehkomyslnosti, která by nás pohrdáním pozvání tvého tvé milosti nehodnými učinila, a raději dej nám poslušnu býti volání tvému, abychom, rouchem víry ozdobeni jsouce, milosti tvé účastní byli a jednouc s tebou a s vyvolenými tvými se radovali až na věky věků.

Neděle XXI. po Sv. Trojici.

Nejvyšší v bídách těšiteli, Pane Ježíši Kriste, děkujeme tobě srdečně, že uzdravením syna služebníka královského, k utvrzení víry naší zanechal

jsi nám k paměti, že pouhým slovem léčíš, uzdravuješ, áno i umírající navrácíš k životu a nejlépe znáš čas i hodinu, v které pospíšiti máš ku pomoci hledajícím tebe. Ó, pohledni lítostivým okem i na nás, kterak častokrát upíme v nemocech a bolestech, které ani flastr ani bylina nemůže vyhojiti, ale jediné slovo tvé, které všecko uzdravuje. Pospěš, prosíme, když pomoci tvé hledáme, spomož, když hlasem víry a důvěry k tobě voláme, abychom tebou potěšeni jsouce, jméno tvé zvelebovali zde časně a potom věčně.

Neděle XXII. po Sv. Trojici.

Ó, milý Otče náš nebeský, věříme upřímně, že všecken soud svěřil jsi Synu svému, před jehožto soudnou stolicí musíme se postaviti, aby přijal jedenkaždý, co v těle svém působil, podle toho, jak práce čí byla v dobrém anebo ve zlém. Ach, nemohli bychom obstáti, když od nás počet požádán bude, nebo mnoho jsme dlužni, avšak poněvadž jsme jisti, že Syn tvůj nepřišel na svět, aby odsoudil svět, proto pokorně prosíme, pro jeho zásluhy, smiluj se nad námi a odpusť dluhy a hříchy naše. Nakloň také srdce naše k míru a lítosti, abychom i my bližním svým odpouštěli viny jejich, jakož také ty nám odpouštěti ráčíš. Pro tohotýž Syna tvého milého, smírce a prostředníka našeho, požehnaného na věky věků.

Neděle XXIII. po Sv. Trojici.

Děkujeme tobě, Bože a Otče náš nebeský, že jsi nás k obrazu svému stvořiti, a když obraz tvůj v nás ďáblem a hříchem porušen byl, zpět jej Synem svým milým obnoviti a Duchem svatým zpečetiti ráčil. Prosíme pokorně, pomáhej nám Duchem svatým, abychom obraz tvůj věrně nosili, tobě, co tvého jest, ochotně dávali, tebe milovali a tobě, jsouce tvojimi, sebe cele duší i tělem v službu vydávali. Pokudž na tomto světě tvým moudrým řízením všeliké vrchnosti poddáni jsme, i v této částce pomáhej nám, abychom, což jest císařova, císaři dávali, krále v poctivosti měli, vrchnostem od tebe zřízeným poslušnost zachovávali. K tomu pomáhej nám pro Ježíše, Syna svého milého, požehnaného na věky věků.

Neděle XXIV. po Sv. Trojici.

Lékaři v nemocech, živote umírajících, křísiteli mrtvých, Pane Ježíši Kriste, děkujeme tobě srdečně, že jsi tuto milost a moc dosvědčiti a nás v té víře ujistiti a povzbuditi ráčil, abychom u tebe samého potěšení, lékařství, život i vzkříšení z mrtvých v naději neomylné hledali a očekávali. Vlej, prosíme, Duchem svým svatým v srdce naše důvěru ženy, která v dlouhé nemoci své dotknutím se podolka roucha tvého uzdravení doufala a dosáhla, a víru knížete, který své zemřelé dcery probuzení k životu za jisté držel i viděl: abychom tak i my na tebe spoléhali, k tobě se utíkali a tvé pomoci v životě i v smrti se dovolali. Pro čest a slávu jména tvého svatého na věky věků požehnaného.

Neděle XXV. po Sv. Trojici.

Ó, milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, pohledni, prosíme, lítostivým a laskavým okem na nás, jak nebezpečné časy a zlí dnové zvalili se na církev

tvou ubohou, kdežto vnitřně i zevnitřně soužena a zmítána utíká se k smilování tvému. Ohavnosť vnitřního zpuštění, falešní proroci, nevěra a bezbožnost, soužení národů a mnohé jiné neřesti rozmohly se ze všech stran, jakoby nemohl zachován býti ani jediný člověk. Ach, povstaň, přepaš se v síle své a zastaň se stádečka svého hynoucího, braň pravdu slova svého a království své proti bránám pekelným, abychom pod ochranou tvou zvítěziti a triumfovati mohli zde časně a potom na věky věků.

Neděle XXVI. po Sv. Trojici.

Soudce nebeský, Pane Ježíši Kriste, když přijdeš v moci a slávě veliké a všickni anjelé s tebou a posadíš se na trůnu velebnosti své, abys soudil národy: již i nyní pokorně a vroucně prosíme, spravuj nás Duchem svým svatým v myšlení, mluvení i činění, abychom, činíce to, co by se tobě líbilo a před soudem tvým obstálo, odsouzeni nebyli. Především pak nauč nás dobře činiti i tomu nejmenšímu z bratří našich a váž tak, jakoby tobě učiněno bylo, a čehož se nám ještě nebude dostávati, doplň svou věčnou milostí, kteráž bude dostatečná k spasení našemu, abychom na pravici tvé seděti a s tebou radovati se mohli až na věky věků.

Neděle XXVII. po Sv. Trojici.

Děkujeme tobě, milý ženichu duší našich, Pane Ježíši Kriste, že jsi nám celého míjejícího církevního roku rozkošné hody milosti své v slovu a v svátostech připravoval; nás, jakobychom s tebou na svadbě byli, dobrými věcmi sýtil a napájel, že jsme neměli nedostatku v žádném daru dobrém. Ale přiznáváme se upřímně s želem a lítostí, že jsme toliké milosti nezasloužili, pročež i prosíme, račiž nás každého času, jakož jsi to i míjejícího roku činil, na radost věčného veselí upomínati, k němu nás povolávati, abychom vždycky k příchodu tvému se chystali, v kteroukoli hodinu přijdeš, hotovými nalezeni byli a potom s tebou jíti a věčně radovati se mohli. Kde jsi živ a kraluješ v moci, slávě a radosti na věky věků.

Svátky a slavnosti v církvi ev. a. v. zasvěcené.

Očišťování Panny Marie.

Děkujeme tobě, Bože Otče náš nebeský, že jsi Marii, matce Ježíše milého, jednorozeného Syna svého, v chrámě Jeruzalémském netoliko Simeonovi, ale i všechněm národům i nám ku spasení představiti ráčil. Ponukni, prosíme, Duchem svým svatým srdce naše, abychom Syna tvého spatřili, poznali, na lokty víry chopili a aby v něm oči naše viděly spasení tvé, kteréž jsi připravil před obličejem všech lidí, světlo k zjevení národům a slávu lidu tvého Izraelského. Pro tohotýž Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Zvěstování Panně Marii.

Milostivý Otče náš nebeský, děkujeme srdečně, že jsi proroctví Izaiášovo nenechal prázným, ale ráčil si ho splniti, když jsi Marii Pannu mezi všemi ženami vyvolil, aby počala a porodila Syna tvého, našeho Spasitele, mocí Ducha svého svatého. Dej, prosíme, a způsob to Duchem svatým v srdcích

našich, ať toto veliké tajemství milosti vírou přijímáme, tebe Hospodina velebíme a radujeme se v Spasiteli svém, skrze něhož požehnal jsi všechněm národům a dokázal milosrdenství od pokolení do pokolení všechněm lidem. Skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, zvěstovaného na věky věků.

Na den sv. apoštolů Petra a Pavla.

Správce a ochránce milý a mocný, Pane Ježíši Kriste, děkujeme srdečně, že jsi církev svatou na skále založiti ráčil a na tom základu apoštolském a prorockém ji vzděláváš, rozšiřuješ, chráníš tak, že ani brány pekelné nepřemohou ji. Prosíme pokorně, dej i nám pomoc Ducha svého svatého, abychom na základě, kterýž jest položen, rostli v kamení živé a vzdělávali se v chrám svatý Pánu, chválíce a zvelebujíce vírou a vyznáním Krista, Syna Boha živého, zde časně a potom na věky věků.

Památka Reformace.

S radostí a plesáním slavíme památku obnovení církve a děkujeme tobě, věčný správce a obránce království svého, že světlo a pravdu slova svého v čistotě zachováváš a že jsi ráčil, když světlo staveno bylo pod nádobu a pravda, víra a učení pravé bylo zatemněno nálezy a ustanoveními lidskými, vzbuditi muže věrné, kteříž na jediný pravý základ opět postavili a k čistému prameni víry, k evanjelium přivedli církev svatou. Děkujeme, že i nás v této pravé a čisté církvi svatého evanjelium Duchem svatým osvěcuješ, posvěcuješ a k jedině pravé jednotě víry shromažďuješ. Zachovej, rozhojňuj, utvrzuj shromáždění svatých, aby slovo tvé čistě a upřímně kázáno a velebné svátosti podle nařízení tvého přisluhovány byly až do skonání světa, potom pak dej církvi své oslavené s tebou se radovati až na věky věků.

Památka posvěcení chrámu.

Děkujeme tobě, Bože Otče náš milý nebeský, za tu velikou milost, že jsi tento svatý chrám za milý příbytek vyvoliti ráčil, kdež ty, ó, Bože, jsa Bohem naším, s námi, a my, jsouce tvým lidem, s tebou přebýváme a vidíme, že spasení stalo se domu tomuto. Posvěcuj ho, ó, milý Bože, i na dále k čistotě slova svého a velebných svátostí; posvěcuj i srdce naše, abychom služby tvé ochotně navštěvovali, slovo tvé rádi poslouchali a v srdci svém zachovávali, velebných svátostí čistou vírou k spasení hodně užívali, žeť pak i naše srdce jsou chrámem Ducha svatého, i tato tobě v službu oddávali, živi jsouce u víře, v pobožnosti, čistotě života a v naději, že nás uvedeš do chrámu nového v nebeském Jeruzalémě, kdež tebe tváří v tvář spatřovati a tobě čest, slávu a chválu prozpěvovati budeme až na věky věků.

Poděkování za úrody zemské.

S díkůčiněním a chválami zvelebujeme jméno tvé a připomínáme tvou dobrotu velikou, ó, bohatý, štědrý a milostivý nebeský hospodáři, Bože Otče nás dobrotivý, že, pamětliv jsa slibu svého, kterak nemá přestati setí a žeň, dokudžkoli země trvati bude, i tohoto léta otvíral jsi srdce otcovské, ruku štědrou, nebe příznivé, zem plodistvou k požehnání a naplnil jsi po-

krmem a potěšením srdce naše. Naplň, prosíme, srdce naše vděčností, abychom tobě za tvé dary děkovali, jich s radostí k dobrému užívali, doufanlivou myslí všecky péče na tebe uvalovali a majíce od tebe chléb vezdejší, pamatovali i na ten pokrm, který Syn tvůj milý nám dává a který zůstává k životu věčnému. Až tebe při poslední žni nebeské slavněji cíti a jméno tvé zvelebovati budeme jak nyní, tak i na věky věků.

Památka zesnulých.

Pane života našeho i smrti naší, Jezukriste mocný a slavný vítězi nad smrtí i hrobem, tobě při této vděčné památce zesnulých vroucím a nábožným srdcem děkujeme, žes hroby naše svou mocí a milostí osvítiti a otevříti ráčil. Věříme a jistou věrou držíme, že byl-li by stánek tohoto těla našeho zbořen, příbytek slavný, ne rukou učiněný máme v nebesích připravený. Dejž tedy, prosíme, ať na nestálost tohoto časného života pamatujeme, že každým krokem blíže jsme k hrobu, blíže k tobě, na tuto pak cestu se vždy vážně připravujeme. Když se nám pak zvečeřívati bude mrákotami hrobu, pomáhej nám, vysvoboď nás a přenes z této časnosti do oné blahoslavené věčnosti, kdež se všemi vyvolenými tvými chváliti a oslavovati tě budeme na věčné věky věků.

b) Kollekty z textů epištolických.

Neděle I. Adventní.

Ó, milostivý Pane Bože náš, kterýž jsi nám Syna svého za Spasitele darovati ráčil, abychom od hříchů přestali a příkladem jeho svatě živi byli. Dejž nám jen tuto svou milost živě poznati, skutků temnosti nenáviděti, nečistoty, chlipnosti, sváru a závisti pilně se varovati, žádosti těla krotiti a poctivě v životě obcovati; tak tebe jediného Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista jednou v světle nebeském oslavovati na věky věků.

Neděle II. Adventní.

Dobrotivý Bože a Otče náš! zvelebujeme tě srdečně za tvou nevýmluvnou lásku, žes Syna svého proto na svět poslati ráčil, aby on jednotou víry všecky lidi spojil. Připraviž sám srdce naše k tomu, abychom potěšení a radost v tobě a plné doufání k milosti tvé míti mohli; tak u víře a lásce spojeni jsouce, tebe, Otce našeho, a Spasitele Ježíše Krista, jedněmi ústy a jedným srdcem oslavovali. Dejž, aby co nejspíš všickni národové k pravé známosti tvé přišli, touto známostí v celém životě svém se řídili, také se z toho spolu s námi radovali a tebe ctili na věky věků.

Neděle III. Adventní.

Svatý a spravedlivý Bože, kterýž od služebníků svých všelikou věrnost výhledáváš, pokorně tě prosíme, račiž nám pro Krista všecky naše poklesky, všelikou naši nevěrnost milostivě odpustiti, srdce pak naše tak Duchem svým svatým říditi, abychom jiných lidí nikdy všetečně nesoudili a nepotupovali, ale, pamatujíce na své vlastní hříchy, v synovské bázni před tebou obcovali, a na ten den, v němž každou tajnou radu srdce zjevíš a

každému vedle skutků jeho platiti budeš, v pravém pokání čekali. K tomu cíli buď nám, ó, Otče, milostiv a vyslyš modlitbu naši, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle IV. Adventní.

Děkujeme tobě, ó, dobrotivý Otče, žes tak často srdce naše vírou v Jezukrista, Božskou radostí i potěšením svým občerstvoval. Řeď nás jen přitom Duchem svým svatým, abychom k bližním svým dobrotivi byli. Tobě samému nejpředněji poroučíme všecky své péče a starosti. Když pak prosby a modlitby své k tobě odsíláme a vůli tvou svatou v tom činíme, naplňuj takové pokorné žádosti naše. Pokoj tvůj, kterýž převyšuje všeliký rozum, ostříhej srdce naše i smysly naše, abychom tobě u víře, v lásce a v ustavičné poslušnosti naproti tobě, jak na křesťany sluší, sloužili a jednou věčně spaseni byli, pro Ježíše Krista, Pána našeho.

První slavnost vánoční.

Ó, milosrdný Pane Bože náš, kterýž spasitedlnou milost svou v Kristu Ježíši všechněm podáváš: řeď nás v tento slavný den Duchem svatým, abychom, odřeknouce se všeliké bezbožnosti, střízlivě, spravedlivě a pobožně živi byli; očekávajíce pak v pravém pokání slavného příští Ježíše k soudu, jako vykoupenci jeho, horlivě ctnosti jeho následovali, tak skrze víru v Ježíše, Spasitele světa, věčně spaseni byli. Vyslyš nás, ó, Bože náš, a dej nám pravé radosti z narození Ježíše jdoucí užíti, pro jméno jeho svaté, požehnané na věky věků.

Druhá slavnost vánoční.

Ó, dobrotivý Pane Bože náš, naplň srdce naše pravou horlivostí v obhajování tvé slávy a k rozšiřování evanjelium Kristova, abychom při něm až do smrti stálí zůstávali; při smrti pak duše své Pánu Ježíši věrně poroučeli, tak jednou blahoslaveně usnouti a věčně spasení býti mohli, pro téhož Ježíše Krista, Spasitele světa, požehnaného na věky věků.

Neděle před Novým Létem.

Všemoudrý, dobrotivý a milosrdný Pane Bože a Otče náš milý nebeský, děkujeme tobě, žes v plnosti času Syna svého na svět poslati a zákonu poddati ráčil, aby ty, kteříž pod zákonem byli, vykoupil, my pak abychom právo synovství Božího přijali. Pokorně tě prosíme, sešliž Ducha svého svatého do srdcí našich, který by nás vroucí láskou a úplným tobě se důvěřováním všelikého času naplňoval; abychom tak, jako dítky tvé, svatě obcovali a jednou dědictví od Krista nám nadobytého dojíti mohli. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána našeho.

Nové Léto.

O, všemohoucí a nepřemožitedlný Bože! uděl nám k tomu milosti své, abychom všeliké proměny života svého moudře a vzdělavatedlně považovali; pak že jsme v Krista pokřteni a v něm skrze víru dítkami tvými učiněni, na to nikdy nezapomínali: ale raději, chovajíce se v podlužné

poslušnosti a v synovské bázni k tobě, jednou dědictví království tvého nebeského, podle milostného zaslíbení tvého, došli, pro a skrze Ježíše Krista, Pána našeho, na věky požehnaného.

Zjevení Krista Pána mudrcům.

Děkujeme tobě, ó, Pane a Otče náš milý nebeský, a zvelebujeme lásku tvou nekonečnou, žes s námi tak veliké věci učiniti, nám lásku svou otcovskou tak patrně zjeviti, nás světlem slova svého osvíti, k pravé známosti Krista přivésti, o milostném odpuštění hříchů našich nás ujistiti a nám život věčný zaslíbiti ráčil. Ach, zdržuj nás v spasitedlné známosti slova tvého a veď nás Duchem svým po cestě pravé, abychom, v šlepějích Pána Ježíše kráčejíce, k životu věčnému prišli a tam tebe i Krista, krále slávy, oslavovali na věky věků.

Neděle I. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Milostivý Bože a Otče, kterýž jsi nás skrze Krista, Syna svého, z manství hříchа vysvobodil a za vlastní lid svůj koupil, my se tobě s duší i s tělem v obět živou a tobě libou oddáváme; posilňuj nás toliko v tom dobrém předsevzetí, abychom se zlému světu nepřipodobňovali; obnov sám mysl naši a dej nám to dokonale poznávati, která by byla vůle tvá svatá, dle které bychom Kristu, hlavě své, jako věrní poddaní, poslušni byli, dary od tebe nám udělenými rádi a v tichosti jiným sloužili a tak jednou odplaty věrnosti před trůnem Jezukrista z tvé lásky dojíti mohli. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána našeho.

Neděle II. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Chválu a díkůčinění tobě vzdáváme, ó, dobrotivý Pane Bože náš, že jsi nám ku konání prací a povinností našich způsobnosti uděliti ráčil, a prosíme, rač nám skrze Ducha svého svatého i potřebné chuti k vděčnému všech povinností našich konání přidávati, abychom tak jiným dary nám od tebe udělenými ochotně sloužili, jim milosrdenství a dobročinnost prokazovali, nepřátelům a pronásledovníkům svým dobrořečili, všichni se společně v jednotě lásky radovali, v zármutcích pak a v bídách života tohoto jedni druhých neopouštěli, nýbrž trpělivě v žalostech, v naději pak vesele sobě až do konce života počínajíce, jednou skrze Ježíše Krista i věčně spaseni byli.

Neděle III. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Ó, dobrotivý a milosrdný Pane Bože a Otče náš milý nebeský, kterýž jsi nám pro Syna svého milého všecky hříchy naše milostivě odpustiti a tak mnoho dobrého až posavád prokázati ráčil: zdržuj nás, prosíme, v úmyslu pokoje a lásky, abychom se žádnému zlým za zlé neodpláceli, ale tobě, Pánu našemu, všecku pomstu poroučejíce, nepřátely své milovali, jim dobře činili a zlé dobrým přemáhali, tak do království pokoje a lásky přijati jsouce, věčně spaseni byli.

Neděle IV. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Ó, milostivý Pane Bože náš, který všem lidem každodenně své otcovské lásky bohatě prokazuješ; stvoř i v nás takové srdce, které by se tobě

líbilo a zákon lásky, v němž se každé přikázání zavírá, plnilo. Dej, abychom se vespolek milovali, bližnímu zle neučinili a žádnému nic dlužni nebyli. Uslyšiž nás pro Jezukrista, Pána našeho.

Neděle V. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Milostivý a milosrdný Bože Otče, chválíme a zvelebujeme tě, že jsi nás v Kristu za dítky své vyvoliti a přijati ráčil. Naplň, prosíme tě, srdce naše upřímnou láskou k tobě a ku Kristu Ježíši, Spasiteli našemu. Dejž nám smírlivými býti a pokoru i trpělivost k bližním zachovávati, ať pokoj tvůj vítězí v srdcích našich. Cožkoli pak kde činiti budeme v slovu neb v skutku, ať to ve jménu Ježíše věrně také ke cti a chvále tvé činíme, slovem tvým se napomínáme a s milostí v srdci svém tobě zpíváme; jenž jsi živ a kraluješ, Bůh náš požehnaný na věky věků.

Neděle VI. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Všemohoucí Bože, nebeský Otče, děkujeme tobě ze srdce, žes nám slávu Syna svého zjeviti a nás skrze něho známostí samého sebe obdařiti ráčil: a prosíme ponížene, rač slovo své mezi námi při čistotě zachovati; ním duše naše osvěcovati a srdce naše napravovati, abychom tak způsobni byli do království slávy tvé vjíti a tam tebe chváliti a zvelebovati na věky věků.

Neděle Devítník (Septuagesima).

Spravedlivý a milostivý Pane Bože náš, kterýž jsi nám slavný základ spasení našeho slíbiti a v nebi připraviti ráčil: utvrdiž nás Duchem svým svatým, abychom ustavičně po něm toužili a pro dosažení jeho zde udatně bojovali. Pomáhej nám mocně v boji dobrém, abychom své zlé žádosti přemáhali, zůmyslných hříchů se vystříhali a tobě věrnost až do konce života zachovávali, za tím pak tu neuvadlou korunu slávy věřícím v nebesích odloženou obdrželi. Tobě, ó, Bože náš, budiž chvála a sláva na věky věků.

Neděle po Devítníku (Sexagesima).

Všemohoucí Bože, oslavujeme tě z celého srdce, že jsi apoštoly, služebníky své věrné, k tak velikému dílu mocí a způsobností obdařiti a je v utrpení mocně posilňovati, chrániti a zdržovati ráčil. Uděliž, prosíme tě, i nám té milosti, abychom i my, tebou posilněni jsouce, s rovnou horlivostí za tvou čest bojovali, v utrpeních pak, pomocí tvou podepřeni, v naději neklesali, ale jistým slávy nebeské očekáváním jisté potěšení a pravou radost v srdcích svých ustavičně cítili a tebe jednou v nebesích se všemi svatými ctili a chválili na věky věků.

Neděle masopustní.

(Quinquagesima — Esto mihi.)

Dobrotivý a milostivý Bože a Otče, jenž jsi přikázal, abychom se vespolek milovali a příkladem Kristovým všechněm vděčně sloužili, řeď sám srdce naše, abychom se ke všem lidem trpělivě, dobrotivě, milosrdně a po-

korně měli; všech rádi snášeli a všeho trpělivě čekali; až bychom, do onoho nebeského stánku přeneseni jsouce, Krista tváří v tvář spatřovali a z lásky tvé pro jeho zásluhy věčného blahoslavenství požívati mohli na věky věků.

Neděle I. postní.
(Quadragesima — Invocavit.)

Ó, dobrotivý Bože, zvelebujeme jméno tvé svaté, žes nám v Kristu Synu svém blahoslavenství pravé připraviti ráčil, tak že slušně říkati můžeme: aj, nyní jest čas příhodný, aj, nyní dnové spasení! Prosíme tě ale, uchovejž nás nevděčnosti, abychom milosti tvé nadarmo nebrali, ale jako věrní služebníci a služebnice tvé pobožně obcovali, až bys nás po boji časném k odpočinutí věčnému přivedl, pro a skrze Krista Ježíše, Pána a Spasitele našeho.

Neděle II. postní (Reminiscere).

Spravedlivý a svatý Bože, kterýž jsi nás k čistotě a svatému obcování povolal, neračiž nás, mnohými vinami poškvrněné, od tváři své svaté zamítati, ale odpusť nám pro Krista všecka provinění naše, vzbuď v nás ten svatý úmysl a ta čistá hnutí, abychom těla svá nepoškvrněná zdržovali a všech zlých žádostí, v nichžto pohané toliko chodí, pilně se vystříhali. Když pak zde srdce naše od skutků mrtvých očistíš, uděliž nám té milosti, abychom tebe a Syna tvého milého jednou spatřili a s ním se radovali na věky věků.

Neděle III. postní (Oculi).

Ó, Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi nás tak zamiloval, žes samého sebe Bohu v oběť za nás vydati ráčil, přijmiž, prosíme tě, i srdce naše za dar sobě líbý, a očisť je Duchem svým od všeliké nečistoty a všelikého lakomství, všeliké nespravedlnosti, abychom se všech hříchů pilně vystříhali a jako údové království tvého všeliké ovoce Ducha přinášeli a tak jednou dědictví tvého došli tam, kde jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem i s Duchem svatým na věky věků.

Neděle IV. postní (Laetare).

Všemohoucí Bože, milý nebeský Otče, kterýž jsi nám v onom světě věčné bydlo připravil a skrze Krista nás měšťany nebes učiniti ráčil, děkujeme tobě a chválíme tvou nevýmluvnou dobrotivost, že jsi nás od zlořečenství zákona osvobodil a skrze víru v Ježíše nás tou svobodou, kteréž dítky tvé požívají, obdařil. Pomáhejž nám Duchem svým svatým, abychom jako tvé dítky svatě živi byli a jednou dědictví nám v nebesích odloženého v Kristu obdrželi a tam tebe chválili a oslavovaly na věky věků.

Neděle V. postní (Judica).

Milosrdný a laskavý Bože a Otče, děkujeme tobě a oslavujeme tvé svaté a velebné jméno, že jsi nám Krista Syna svého za Prostředníka a Spasitele ustanoviti ráčil. Děkujeme tobě ze srdce, ó, Jezu Kriste, žes svou drahou krev za nás vylil a žes nám tím vykoupení od pokut z hříchа jdoucích nalezl. Dejž, ať v rozpomínání se na to uspokojení dušem svým

nalezáme; očistiž při tom svědomí naše od skutků mrtvých a čiň nás Duchem svým svatým způsobné k sloužení Bohu Otci našemu nebeskému. Tobě budiž čest a chvála vzdávána na věky věků.

Neděle VI. postní (Květná—Palmarum).

Chválíme a zvelebujeme tě, věčný Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, žes se z lásky k nám bídným hříšníkům tak hluboce ponížil, pro nás způsob služebníka přijal a sebe samého zmařil. Tys za nás na kříži mnohé bolesti a velikou potupu trpěl a pro spasení naše umřel. Za to všecko děkujeme tobě srdečně a oslavujeme velikou milost tvou. Utvrď nás toliko Duchem svým svatým, abychom tě svatým životem oslavovali, směle to jazyky svými vyznávajíce, žes ty Pán v slávě Otce svého požehnaný na věky věků.

Zelený čtvrtek.

Chválíme a zvelebujeme tě, milostivý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, žes skrze potupnou smrt kříže hříchy naše zhladil, a tak smíření světa s Bohem způsobil. Rozpomínáme se dnes vděčným srdcem na ustanovení té veliké večeře lásky, kterouž jsi na památku smrti své nařídil. Ó, budiž za to zveleben, žes tělo své i za nás vydati a krev svou i na odpuštění hříchů našich vylíti ráčil. Dejž nám pomoci Ducha svého, abychom této velebné večeře tvé nikdy nehodně a k svému odsouzení neužívali, ale se k ní vždycky upřímným srdcem blížili a dobročinnou smrt tvou spasitedlně zvěstovali; jednou pak dosáhli konce víry, spasení duší svých v tobě, Pánu našem, požehnaném na věky věků.

Veliký pátek.

Oslavujeme tě srdečně, milosrdný Otče, žes Syna svého milého Ježíše Krista obětí smíření za hříchy naše učiniti a jej za nás na ukrutnou smrt vydati ráčil. Oslavujeme tě, Pane Ježíši Kriste, žes tak mnohé bolesti a trápění pro nás podstoupiti ráčil. Tys pro hříchy naše raněn a pro přestoupení naše potřen; tys život svůj na to položil, abychom my život měli; tys proto zabit, abychom my hříchů odpuštění dosáhli. Uznáváme to dnes s vděčností a srdcem věřícím a tobě se s tělem i duší na službu obětujeme. K tomu cíli chceme tobě samému v poslušnosti a v svatém obcování sloužiti, tě chceme nadevšecko ctíti a chváliti, po všecky věky věků.

První slavnost velikonoční.

Děkujeme tobě, ó, dobrotivý Pane Bože náš, žes beránka velikonočního nového zákona, Ježíše Krista, za nás zabitého, pro ospravedlnění naše opět z mrtvých vzkřísiti ráčil, a prosíme tě pokorně, dej nám Ducha svého svatého, abychom památku toho velikého dobrodiní tvého, bez hříchů a pohoršení, v upřímnosti srdce a v opravdové pobožnosti, k slávě jména tvého svatého a k spasení duší svých slávili. Učiniž to pro Ježíše Krista, slavně vzkříšeného, Pána našeho.

Druhá slavnost velikonoční.

Spravedlivý a milosrdný Pane Bože! kterýž jsi každému, kdo se tě bojí a pobožně živ jest, milost a lásku svou Otcovskou zaslíbiti ráčil, pro-

símě tě srdečně, dejž nám Ducha svého svatého, abychom tuto tvou milost skrze Krista nám zjevenou vysoce sobě vážili, učení apoštolskému o vzkříšení Pána Ježíše znějícímu celým srdcem věřili a o něm nepochybovali; ale všecko to k potěšení a vzdělání svému věrně obraceli, tak po z mrtvých vzkříšení těl našich života věčného došli, pro téhož Ježíše Krista, zvítězitele nad smrtí, požehnaného na věky věků.

Neděle I. po Veliké noci (Quasimodogeniti).

Všemohoucí Pane Bože náš! vděčným tě srdcem oslavujeme, žes nás skrze víru v Krista k přemáhání hříchů i světa způsobné učinil. Rozmnož v nás tuto moc a posilňuj nás v boji proti zlým žádostem; uděl nám božské síly své ku každému skutku dobrému, tak abychom skrze víru v Ježíše Krista, Syna Božího, ustavičně nade vším zlým vítězili, jednou pak korunu života věčného dosáhli, pro téhož Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle II. po Veliké noci (Misericordias Domini).

Díka tobě, ó, dobrotivý Pane Jezukriste, žes jako nevinný beránek Boží za naše hříchy trpěti, nás bloudící ovce, co dobrý pastýř, hledati a k svým věřícím připojiti ráčil. Řeď nás dle své vůle, aby v ustech našich nikdy lest nalezena nebyla, abychom, když trpíme, žádnému pomstou nehrozili, ale křivdy své poroučeli tomu, kterýž spravedlivě soudí; tak abychom z lásky k tobě hříchům každodenně umírali a spravedlností živi jsouce, šlepějí tvých následovali a jdouce za tebou, co pastýřem a biskupem duší svých, do života věčného se dostali, kde jsi živ a kraluješ, mocný králi nebes i země, požehnaný na věky věků.

Neděle III. po Veliké noci (Jubilate).

Svatý, spravedlivý a milosrdný Pane Bože, kterýž jsi nám hostem a příchozím zde na této zemi dvéře do vlasti nebeské skrze Krista otevříti ráčil: pomáhej nám pomocí Ducha svého zdržovati se od tělesných žádostí a tebe pobožným životem ctíti. Posilňuj nás i v tom, abychom i těm, kteříž nám utrhají, dobře činili, křivdy trpělivě snášeli a když bez viny pohanění snášíme, v pevné víře milostí tvou se potěšovali. Uslyšíš nás, ó, Bože dobrotivý, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle IV. po Veliké noci (Cantate).

Ó, velikomocný Bože, dobrotivý stvořiteli a původce všech dání dobrých a darů dokonalých, oslavujeme tě srdcem vděčným a veselým, žes i nás slovem pravdy dle své dobrolíbezné vůle k novému a pobožnému životu znovu zrodil. Pomáhej nám Duchem svým svatým, abychom nad zlými žádostmi panovali, hněv v sobě udušovali, jazyk svůj v uzdu pojímali, dobrá napomínání z slova tvého s tichostí přijímali a tak jednouc věčně spaseni byli, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle V. po Veliké noci (Rogate).

Svatý, spravedlivý a dobrotivý Bože, kterýž jsi nám v slovu svém svatém cestu spasení ukázati ráčil: uděl nám k tomu i pomoci své, aby-

chom netoliko poslouchači, ale i činitelé slova byli; z něho i své nedostatky i velikost povinností svých poznávali; svobody, v kterouž jsi nás uvedl, z lehkomyslnosti zle neužívali; nýbrž opatrně v řečech i skutcích sobě počínajíce a dobročinnosti i lásky zvláště k vdovám a sirotám dokazujíce, tobě pravou čest odevzdávali a sebe nepoškvrněných od světa zachovali. Pomáhej nám v tom pro Ježíše Krista, Pána našeho.

Vstoupení Páně.

Věčný, všemohoucí Pane Bože náš, kterýž jsi Ježíše Krista, Pána našeho, po jeho bolestném utrpení z mrtvých vzkřísiti a slavně do nebe uvésti ráčil, děkujeme tobě za to srdečně a vzýváme tě v Synu tvém milém pokorně. Pozdvihniž srdce naše od zeme vzhůru k sobě a vzdělej nebeskou mysl v nás, abychom zde, jako budoucí nebešťané, svatě živi byli, až bychom jednou s Kristem do nebeského království se dostali a tam tebe a Krista Pána našeho v společnosti Ducha svatého oslavovali na věky věků.

Neděle po Vstoupení (Exaudi).

Svatý, spravedlivý Bože, kterýž jsi nás tak rozmanitými dary a statky poděliti ráčil: řeď nás Duchem svým svatým, abychom, jako dobří šafáři rozličné milosti Boží, jich vždy dle vůle tvé dobře užívali a bližním v upřímné lásce sloužili. Posilň nás při věrném a horlivém povinností povolání našeho vykonávání, abys tak od nás ve všech věcech byl ctěn a zvelebován na věky věků.

První slavnost svatodušní.

Chválíme a zvelebujeme tě, Pane Bože a Otče náš nebeský, že jsi skrze hojné dary Ducha svatého služebníky své, apoštoly svaté, ku kázání evanjelium svatého a založení církve Kristovy způsobné učiniti ráčil. Ach, uděl i nám těchž darů Ducha svého, abychom v poznání pravdy rostli, v lásce k tobě, u víře v Krista a v horlivém dobrých skutků následování prospívali; tak způsobní učiněni byli vjíti do království tvého nebeského a tam tebe, Syna tvého Ježíše Krista, Pána našeho, s Duchem svatým oslavovali na věky věků.

Druhá slavnost svatodušní.

Spravedlivý Pane Bože náš! ty nám to až posaváď kázati dáváš, žes Syna svého, Ježíše Krista, soudcem živých i mrtvých ustanovil a že skrze jméno jeho odpuštění hříchů vezme každý, kdožbykoli uvěřil v něho. Pokorně tě prosíme, dejž nám pilně na to pozorovati, abychom, dary Ducha tvého svatého naplněni jsouce, v Krista Ježíše pravě věřili a takové zde obcování vedli, abychom se při posledním soudu hanbiti a lekati nemuseli, ale jako jsme v Krista pokřteni, tak se s ním i do života věčného dostati mohli, pro téhož Syna tvého milého Ježíše Krista, Pána našeho, požehnaného na věky věků.

Trojice blahoslavená.

Neobsáhlý, věčný a všemohoucí Bože, jehož soudové jsou nám nezpytatedlní a jehož cesty jsou nám nevystižitedlné: chválíme a oslavujeme

tě celým srdcem, že jsi nám neviditedlnou bytnost svou, svou moc a Božství zjeviti ráčil. Ó, dejž nám tomu celým srdcem věřiti, žes ty jediný Bůh, Otec, Syn i Duch svatý. Řeď nás sám milostivě, abychom známosti této, od tebe nám zjevené, dobře užívali a ji k svému spasení obraceli, tak tebe pobožným obcováním ctili a jednouc pro Ježíše Krista tam se dostali, kdež tě dokonaleji poznáme a se všemi anjely chváliti a oslavovati budeme, tebe, Boha našeho v trojici jednoho, z něhož a skrze něho a v něm jsou všecky věci. Tobě sláva na věky věků.

Neděle I. po Sv. Trojici.

Ó, dobrotivý Pane Bože náš, kterýž jsi pouhá láska a kterýž jsi nás od věčnosti miloval: naplniž, prosíme, srdce naše upřímnou láskou k tobě i ke všechněm lidem. Vypuď ven ze srdce našeho služebnickou bázeň a utvrď nás v synovské důvěrnosti k tobě. Očisť srdce naše od všeliké nenávisti a nakloňuj nás k tomu, abychom bližním svým skutkem lásku prokazovali, tak hodni jednou nalezeni byli vjíti do království tvého, kdež tě s Synem tvým milým i Duchem svatým chváliti budeme na věky věků.

Neděle II. po Sv. Trojici.

Milosrdný a dobrotivý Pane Bože náš, kterýž jsi z pouhé lásky Syna svého za nás na smrt vydati ráčil: vzbuď, prosíme, skrze Ducha svého v srdcích našich pravou bratrskou lásku, dejž nám úmysl trpělivý a pokorný, tak abychom k vinníkům svým smířlivi byli a všechněm lidem, nakolik jen možné jest, dobře činili; je netoliko slovem a jazykem, ale také skutkem a pravdou milovali, tak v lásce tvé zůstávali a jednou jako dítky tvé věčně spaseni byli, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle III. po Sv. Trojici.

Věčný a všemohoucí Bože, kořímě se před trůnem velebnosti tvé Božské a známe se k tomu srdečně, že nejsme veliké lásky a milosti tvé hodni, nýbrž zažloužili jsme, když ruka tvá Boží mocná i utrpení na nás sesílá. Řeď nás toliko Duchem svým svatým, abychom tobě všelikou péčí svou věřícím srdcem poroučeli, k modlitbám ustavičně střízliví a bedliví, u víře pak nepohnutedlní byli; tak ďáblu silně odpírajíce, všecka pokušení i utrpení trpělivě snésti mohli. Ty nás učiň dokonalé, utvrď, zmocni a upevni: tobě budiž sláva i síla na věky věků.

Neděle IV. po Sv. Trojici.

Věčný Bože, milý nebeský Otče, kterýž jsi nás v Synu svém Kristu Ježíši k věčnému spasení předzříditi ráčil, dej, ať v lkáních ducha, osvobození od služby porušení a zjevení slávy synů Božích žádostivě očekáváme. Tys nám, ó, milostivý Otče, darů Ducha svého svatého za závdavek života věčného udělil: posilňuj nás tedy v mdlobách našich nadějí života věčného, abychom po zdejším utrpení, v oné budoucí slávě, kterouž nám skrze Ježíše Krista připraviti ráčil, účastenství míti mohli. Tobě budiž čest a sláva vzdávána na věky věků.

Neděle V. po Sv. Trojici.

Dobrotivý a milosrdný Pane Bože a Otče náš nebeský, kterýž slunci svému velíš svítiti na dobré i na zlé a dobře činíváš i těm, kteříž přikázání tvá přestupují: uděliž, prosíme tě, i nám tohoto tobě líbého úmyslu, abychom zlým za zlé neodpláceli, ale křivdy trpělivě snášejíce i za nepřátely své se modlili a i zlořečícím dobrořečili, milosrdní a dobrotiví byli, od zlého se uchylovali, dobrého následovali a pokoje stíhali. Jestli bychom ale kdy pro spravedlnost i trpěli, dej, ať tebe, Pána Boha, posvěcujeme v srdcích svých; posilňuj nás při tom radostnou nadějí budoucího spasení, kdež požehnání tvé dědičně obdržíme na věky věků.

Neděle VI. po Sv. Trojici.

Milosrdný a milostivý Pane Bože náš, kterýž jsi Ježíše Krista za nás na smrt vydati a nás v něm prostředkem křtu svatého za své dítky přijati ráčil: probuzuj nás Duchem svým svatým mocně k tomu, abychom, jakož on z mrtvých vstal, tak i my, hříchu zemrouce, v novotě života chodili; jednou pak z hrobů svých vzkříšeni jsouce, s Kristem v radosti živi byli na věky věků.

Neděle VII. po Sv. Trojici.

Svatý a spravedlivý Bože, kterýž jsi nás k službě své posvětil a od manství hříchu osvobodil; řeď nás Duchem svým dobrým, abychom nesloužili více hříchu, ale údy své vydávali v službu spravedlnosti ku posvěcení; tebe jako dítky tvé, vždycky svatým životem ctili, otcovskou láskou tvou v Kristu Ježíši i dále se těšili a jednou z milosti tvé života věčného účastní se stali, pro téhož Syna tvého milého, Jezukrista Pána našeho.

Neděle VIII. po Sv. Trojici.

Chválíme a oslavujeme tě, dobrotivý Pane Bože náš, za tvou nevýmluvnou lásku, žes služebnickou bázeň ven ze srdce našeho vypudil a skrz svaté evanjelium ducha synovství nám darovati ráčil. Ach, milý Otče! řeď nás ustavičně Duchem svým svatým, abychom duchem skutky těla mrtvili a svatě obcovali, tak abychom po vystálém nynějším utrpení, jako spoludědicové Kristovi, věčné slávy a radosti došli. Uslyšiž nás, ó, Otče dobrotivý, pro Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho požehnaného na věky věků.

Neděle IX. po Sv. Trojici.

Ó, svatý Pane Bože náš, kterýž všecko zlé nenávidíš a spravedlivě tresceš: naplň srdce naše synovskou bázní k tobě, abychom všecky zlé žádosti těla svého upřímnou láskou k tobě přemáhali a proti svatému řízení tvému nikdy v utrpeních nereptali. A poněvadž, mdlí jsouce, tak lehce klesáme a padáme, proto tě pokorně žádáme, ráčiž nám ve všech pokušeních našich pomocí svou přítomen býti a v nás to působiti, abychom je trpělivě snésti mohli a vysvobození z milosti tvé dosáhli. Tobě budiž z toho čest a chvála na věky věků.

Neděle X. po Sv. Trojici.

Díka a chvála budiž tobě, ó, dobrotivý Bože a Otče, že jsi církev svou skrze divy a zázraky založiti a prvním evanjelium svatého služebníkům tak slavné dary Ducha dáti ráčil. Posilňuj i nás mocí svou nebeskou a uděliž nám ze slova svého spasitedlné moudrosti a známosti; vzbuzuj v nás podle své dobrolíbeznosti jak dobré chtění, tak i skutečné jeho vykonání. Posvětiž nás sobě docela, aby tobě i tělo i duše naše líbá oběť byla; za čež my potom tebe budeme ctíti a tobě za tvou dobrotu děkovati na věky věků.

Neděle XI. po Sv. Trojici.

Všemohoucí Bože, jenž jsi Syna svého za nás na smrt vydal a pro ospravedlnění naše podle písem opět jej z hrobu vzkřísiti ráčil: děkujeme tobě za to srdečně, žes nám tak mnohých svědků jeho vzkříšení vystavil, skrz to nám víru v něho upevnil a nás v ní také až posavád zdržuješ. Dejž nám to poznati, že milostí tvou jsme, co jsme: ach, dej, Bože náš, aby milost tvá v nás daremná nebyla. Když pak jednou Pán náš i od nás v slávě své viděn bude, tehdáž budeme tobě za všecku milost a dobrotu tvou děkovati na věky věků.

Neděle XII. po Sv. Trojici.

Díka budiž tobě, ó, Bože, že jsi úřad kazatelský, kterýž smíření káže, skrze Krista ustanovil a služebníky nového zákona k přisluhování ducha a spravedlnosti postavil; učiň, ať předůstojná sláva spravedlnosti Jezukrista u nás se rozhojňuje. Dej, ať toto doufání máme skrze Krista k tobě, abychom jednou slávu tvou nebeskou spatřili pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XIII. po Sv. Trojici.

Svatý a spravedlivý Bože, kterýž jsi nám v zákoně svém, co jest pravého a dobrého, zjeviti a přestupníkům jeho spravedlivými pokutami pohroziti ráčil: uznáváme to v poníženosti srdce svého, že jsme i my přikázání tvá mnohonásobně přestupovali a nemilosti tvé i pokut hodně zasloužili. Odpusť nám ale kajícím pro Krista všecky hříchy naše, naplň i při nás své drahé sliby a uděl nám milosti Ducha svatého, abychom se jako tvé poslušné dítky i dále tvou milostí a otcovskou láskou těšiti mohli. Ó, jediný prostředníče Boží a lidský, Pane Jezukriste, zaujmi se milostivě za nás a veď nás Duchem svým svatým, abychom z víry zaslíbení písem dosáhli tam v slávě tvé věčné, kdež tě chváliti budeme na věky věků.

Neděle XIV. po Sv. Trojici.

Svatý a spravedlivý Bože, zvelebujeme tě za všecka dobrá myšlení a hnutí, kteráž skrze slovo své v nás vzbuzovati ráčíš: naplňuj nás i dále s nebeské výsosti mocí svou, abychom žádosti a vášně přemáhali, všelíké skutky těla v srdci svém mrtvili a ovoce Ducha tobě líbé nesli; jednou pak skrze Krista, Pána a Spasitele našeho korunu života věčného dosáhli. Uslyš nás, Bože a Otče náš, pro téhož Syna svého milého, Pána našeho.

Neděle XV. po Sv. Trojici.

Dobrotivý Bože a Otče, děkujeme tobě srdečně, že nám skrze Ducha svého známosti pravdy a chuti k dobrému udělovati ráčíš. Pomáhej nám i dále, abychom, jako dítky tvé milé, vedení téhož Ducha následovali, marné chvály žádostivi nebyli, jedni druhých nepopouzeli, jedni druhým nezáviděli, padlé v duchu tichosti napravovali, břímě tohoto života sobě vespolek oblehčovali, ne tělu, ale duchu rozsívali, dobře všechněm, nejvíce pak domácím víry činili; jednou pak bez přestání žeň radostnou pravého blahoslavenství v království tvém věčném míti mohli, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XVI. po Sv. Trojici.

Ó, dobrotivý Bože, jenž si opravdový Otec všech, kteřížkoli dítkami tvými na nebi i na zemi slují; prosíme tě pokorně, uděliž nám moci Ducha svatého, kterouž bychom se na vnitřním člověku posilnili, u víře v Krista a ve všech dobrých skutcích se zmocnili; tak, jsouce vírou s Kristem spojeni, sladkost jeho lásky okoušeli, velikost její poznávali a tebe pobožným životem oslavovali. Uslyšiž nás, ó, Bože, kterýž hojněji učiniti můžeš, než my prosíme aneb rozumíme. Tobě buď sláva v církvi, skrze Krista Ježíše po všecky věky věků.

Neděle XVII. po Sv. Trojici.

Milosrdný Bože a všech lidí Otče, kterýž jsi nás v Kristu Synu svém, jako údy jednoho těla, spojil a až posavad Duchem svým svatým říditi ráčíš: zdržuj nás i dále v pravé víře a v upřímné lásce, abychom, pravdu miluje, v jednomyslnosti zůstávali a zachovávali jednotu ducha v svazku pokoje, jakož i povoláni jsme v jedné naději do slávy království tvého, kdež tebe ctíti a chváliti budeme na věky věků.

Neděle XVIII. po Sv. Trojici.

Věrný a dobrotivý Bože a Otče, děkujeme tobě za tvou nevypravitedlnou milost a rozmanitá dobrodiní, kteráž jsi nám v Kristu Ježíši prokázati ráčil; chválíme tě spolu za známost pravdy nám udělenou, za potěšení, jehožto nám v odpuštění hříchů uděluješ, jako i za všecky moci a dary Ducha tvého svatého. Zdržuj nás v pravé víře až do konce, abychom v následování dobrého bez úhony a budoucího věčného spasení hodni nalezení býti mohli; jehož nám uděliti račiž pro Krista Ježíše, Pána a Spasitele našeho, požehnaného na věky věků.

Neděle XIX. po Sv. Trojici.

Všemohoucí, svatý a dobrotivý Pane Bože náš, oslavujeme tě za tvou nevypravitedlnou milost a lásku, žes nás skrze slovo své svaté obnovil a Duchem svatým ke dni vykoupení zapečetil. Utvrzujž nás, abychom ono obcování podle toho starého člověka složili a toho nového člověka oblékli v spravedlnosti a v svatosti pravdy, v nevinnosti a pobožnosti života před tebou chodili a potom do slávy nebeské se dostali, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XX. po Sv. Trojici.

Svatý a spravedlivý Bože, kterýž jsi nám vůli svou v slovu svém tak důvodně oznámiti ráčil: uděl nám také milosti své, abychom se usilovali ji dokonaleji poznávati, uprostřed národu zlého utíkati, střízlivu a bedlivu k modlitbám býti, tak tebe vždy hleděli chváliti a tobě děkovati, pro a skrze Ježíše Krista, kterýž s tebou v jednotě Ducha svatého živ jest a kraluje na věky věků.

Neděle XXI. po Sv. Trojici.

Všemohoucí Bože, kterýž nás dle své moudrosti a dobrotivosti všelikým pokušením a utrpením zkušuješ a nám v boji s nepřátely duší našich postaveným bedlivosti a síly dodáváš: prosíme tě při tom, abys nám v tom i dále nápomocen byl, abychom, všecko zlé přemáhajice, u víře stálí zůstávali, pomocí tvou nad světem, tělem i ďáblem šťastně vítězili, tak jednou tu korunu, kterouž jsi věrným služebníkům svým slíbiti ráčil a které se i my doufanlivě nadějeme, dosáhli, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XXII. po Sv. Trojici.

Díka a chvála buď tobě vzdávána, ó, dobrotivý Bože, že jsi dobré dílo obrácení našeho v nás začíti ráčil. Neodjímej, prosíme, i dále Božské pomoci své od nás, abychom skrze slovo tvé svaté vždy víc ve vší známosti a duchovní moudrosti bohatli a zkoušením rozeznávati mohli užitečné věci od neužitečných; naplněni pak jsouce ovocem spravedlnosti, k slávě a k chvále Boží skrze Krista Ježíše, čisti a nepoškvrněni až do konce zachováni byli. Dopomáhej nám k tomu všemu Duchem svým svatým, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XXIII. po Sv. Trojici.

Svatý Bože, jenž jsi nám na apoštolech Ježíše Krista příklad toho pozůstavil, kterak choditi máme, abychom nebyli nepřátelé kříže Kristova a poznali, že obcování naše v nebesích jest. Řeď nás Duchem svým svatým, abychom všecky zlé žádosti v sobě udušovali, svatě živi byli, tak sebe od poškvrn a mrzkostí světa zachovali. Dopomáhej nám k tomu všemu, pro Ježíše Krista Pána našeho.

Neděle XXIV. po Sv. Trojici.

Ó, milý Pane, Bože a Otče náš nebeský, prosíme tě ponížene, naplniž nás známostí vůle své, obdař nás potřebnou moudrosti a rozumností, abychom tobě ke vší líbosti na světě obcovali a každodenně v poznání tebe prospívajíce, hojné ovoce pobožnosti nesli. Zmocniž nás ale také jak ve vší trpělivosti, tak obzvláště i v tom úmyslu, abychom tobě za to, žes nás způsobné učinil k účastnosti losu svatých v světle, děkovali a tomu, že nás Syn tvůj J-žíš Kristus krví svou vykopil a v něm máme odpouštění hříchů, upřímně věřili, pro a skrze Jezukrista, Pána našeho.

Neděle XXV. po Sv. Trojici.

Všemohoucí Pane Bože náš, který jsi nás skrze slovo své svaté poučiti a o tom ujistiti ráčil, že tělo naše jednou při posledním soudu z hrobu k životu věčnému vzkřísiti ráčíš: dejž, prosíme, abychom se touto pravdou ustavičně proti strachu smrti potěšovali a na zjevení Pána Ježíše Krista s radostí čekali; když se pak zjeví, s plesáním jemu v stříc pospíchali a s ním v neskonalé radosti přebývati a tebe oslavovati mohli na věky věků.

Neděle XXVI. po Sv. Trojici.

Ó, spravedlivý Pane Bože náš, kterýž jsi zaslíbiti ráčil, že těm, kteříž zde pro Krista úzkost trpí, věčným odpočinutím v nebesích odplatiti chceš: ach, uděl i nám té milosti, abychom tebe, pravého Boha, živě poznávali, evanjelium Kristovu poslušni byli, a když Pán náš Ježíš Kristus, aby oslaven byl, přijde, s ním do království jeho vjíti mohli, kdež živ jest a kraluje s tebou, Bohem Otcem i s Duchem svatým, požehnaný na věky věků.

Neděle XXVII. po Sv. Trojici.

Ó, věrný Pane Bože náš, sliby a pohrůžky tvé všecky pravdivé jsou a slovo tvé zůstává na věky; svět pak tento podle slova tvého ohněm jednou pomine, když den soudu tvého nastane: dejž nám ustavičně na to se rozpomínati, ku pokání se obrátiti, všech hříchů a všeliké zlosti se varovati, nového nebe, v němž spravedlnost přebývá, s radostí čekati a z tvé milosti do něho se i dostati: pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Očišťování Panny Marie.

Ó, Pane a Spasiteli náš Ježíši Kriste, vzdáváme tobě vroucí děkování, že jsi v plnosti času do chrámu těla čisté Panny sestoupiti, z ní se naroditi a po jejím očišťování do chrámu Jeruzalemského i také do chrámu cirkve své přijíti ráčil. Pokorně tě prosíme, dej, abychom času navštívení tvého pravě poznali, v tobě jako Panovníku duší svých líbost měli a tebe se pravou vírou přidrželi. Račiž se i do chrámu srdce našeho milostivě skloniti, nás ohněm milosrdenství svého ode všech poškvrn hříchа očistiti, krví svou svatou od všeliké nepravosti obmýti a tak nás sobě církev svatou a bez úhony postaviti, Otci pak svému nebeskému příjemnou a vzácnou oběť učiniti. Pro čest a slávu jména tvého přesvatého, požehnaného na věky věků.

Zvěstování Panně Marii.

Předrahý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, vyznáváme a chválíme tvé nepoškvrněné z Ducha svatého početí i tvé z čisté Panny narození a radostně voláme tobě vstříc: Immanuel — Bůh s námi! Pokorně tě prosíme, uvaruj nás nevěry a zpoury Achasovy a přispoř nám víry spasitelné, abychom v tobě, jako ve znamení Otcem tvým nebeským nám daném, všecko své doufání skládali, v tobě, jako ve znamení tom, útěchu a zbroj silnou proti ďáblu, peklu a smrti měli a v témž znamení konce víry, spasení duší svých dosáhli. Učiniž to, ó, předrahý Immanueli, pro milosrdenství a lásku svou nevýmluvnou, požehnanou na věky věků.

Na den sv. apoštolů Petra a Pavla.

Dobrotivý Pane Bože a Otče náš milý nebeský, děkujeme tobě srdečně za to nevýmluvné duchovní požehnání, které jsi církvi své svaté skrze vyvolené nástroje milosti své Petra a Pavla i jiné apošoly své svaté způsobiti ráčil. Pokorně tě prosíme, račiž církvi své každého času věrné a zmužilé svědky dávati, kteří by evanjelium tvé horlivě zvěstovali a pro pravdu tvou, kdyby potřebí bylo, i protivenství a utrpení až do smrti trpělivě snášeli, nás pak v církvi své svaté spravuj Duchem svým svatým, abychom evanjelium tvému poslušni byli, za svědky tvé vroucně se modlili, víry apoštolů tvých věrných horlivě následovali, protivenství pro jméno tvé a pro pravdu tvou trpělivě znášeli, dobrý boj bojovali a ze všeho zlého vysvobozeni po výborném boji korunu života věčného obdrželi. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Památka reformace.

(Gal. 5, 1—6.)

Ó, přelaskavý Pane Jezukriste, tebeť my v tuto slavnou památku napravení církve tvé svaté pokorně a vroucně prosíme, spravuj nás Duchem svým svatým, abychom v té svobodě, kterouž jsi nás osvobodil, pevně stáli a tak dosvědčili, že jsme tobě pravě vděčni za milost a dobrodiní, kteráž jsi nám skrze požehnané dílo reformace prokázati ráčil. Zachovej nám slovo své svaté i velebné svátosti v čistotě a zdržuj nás v pravé víře, tak abychom v milosti tvé pevně zakořeněni jsouce v ní samé — a ne ve skutcích zákona — odpouštění hříchů, spravedlnost a věčný život hledali a nalezali. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, kterýž s Otcem svým milým i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ, požehnaný na věky věků.

Památka posvěcení chrámu.

Budiž tobě, ó, Pane Bože, čest, chvála i děkování, že v chrámě tomto, jakožto ve stánku k tvé cti a chvále vzdělaném a posvěceném, s námi, lidem svým, přebývati, Bohem naším býti, nás lidem svým činiti a všelikým duchovním požehnáním nás naplňovati ráčíš. Spravuj nás, prosíme, Duchem svým svatým, abychom zde slovo tvé s radostí přijímali a zachovávali, velebných svátostí s pravou vírou užívali, v chrám duchovní se vzdělávali, pravým lidem tvým v pravdě byli a zůstávali a hojného požehnání tvého skutečně účastni se stali. Když pak jednou tento zemský stánek opustíme, převeď nás z milosti do stánku toho věčného nového Jeruzaléma, kdež tobě hodněji sloužiti a tebe se Synem tvým i s Duchem svatým chváliti a zvelebovati budeme na věky věků.

Děkování za úrody zemské.

(Žalm 145, 15—21.)

Dobrotivý Bože a Otče, dárce všeho dobrého, přijmiž vroucí děkování, že doufajícím v tebe dáváš pokrm v čas příhodný a že s i tohoto léta otevřel ruku svou, abys nasýtil všeliký živočich podle dobře líbezné vůle své. Spravedlivý a milosrdný jsi, Hospodine, a proto, buď více anebo méně nám darů tělesných uděliš, za všecko tobě jednak oběť vděčnosti přinésti

hotovi jsme, k čemuž nám ty sám račiž dobrotivě dopomáhati a srdce naše vděčností a spokojností pravou naplňovati. Dej, abychom s dary tvými náležitě šafářili, i lakomství i marnotratnosti se varovali, přitom pak i toho duchovního chleba, slova tvého svatého, žádostivi byli, ním duše své sýtili a tak k životu věčnému zachováni byli. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

c) Kollekty z textů epišt. a evanj. spojené.

Neděle I. Adventní.

Ó, Sionský Králi, Pane Ježíši Kriste, jenž jsi pro vykoupení lidské na svět přijíti, člověčenství naše s Božstvím spojiti a skrze předivné vtělení své i hříšné přirození naše oslaviti ráčil: myť se z příchodu tvého ne jen srdečně radujeme, tebe ctíme a velebíme, ale tě pokorně prosíme, oblib sobě srdcí našich za svůj příbytek a panuj v nich, tohoto nastalého církevního roku, který dnes ve jménu tvém začínáme. A poněvadž s příchodem tvým noc bludů pominula, den pak známosti Boží se přiblížil, učiň tedy, abychom, odvrhnouce skutky temnosti, všech hříchů se vystříhali a v odění světla oblečeni jsouce, jakožto ve dne poctivě chodili. Když pak ještě jednou k soudu přijdeš, dejž, abychom tobě s radostí vstříc jíti, do království tvého vjíti a ke cti tvé Hosanna na výsostech s vyvolenými tvými prozpěvovati mohli. Jenž jsi živ a kraluješ s Otcem svým milým i s Duchem svatým na věky věků.

Neděle II. Adventní.

Milosrdný a dobrotivý Bože, Bože všelikého potěšení, naděje a trpělivosti, děkujeme tobě srdečně, žes nám vůli svou svatou v Písmích zjeviti, jméno své i mezi pohany osláviti a je k účastenství slávy své v Kristu Ježíši přijati ráčil. Ó, naplňuj nás všelikou radostí a pokojem u víře, abychom podle Jezu Krista vespolek jednomyslni byli, jedněmi ústy tebe oslavovali a rozhojněni jsouce v naději, k poslednímu příští Syna tvého k soudu se připravovali. Mezitím spravuj nás Duchem svým svatým, abychom v křesťanské horlivosti a bedlivosti živi byli a na modlitbách stále trvajíce, ne jen všech pokut ujíti, než i s radostí před soudem tvým postaviti se mohli. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle III. Adventní.

Jednorozený Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, jenž jsi mnohými zázraky mocně potvrdil, žes ty ten pravý Messiáš, kterýž jsi přišel na svět chudým evanjelium zvěstovati a neduhy naše uzdravovati: děkujeme tobě srdečně, že nám evanjelium své posavád zvěstovati dáváš a přitom prosíme, zdržuj nás až do konce u víře pravé, abychom se na tobě nikdy nehoršili, aniž od tebe odvésti se dali. K tomu cíli dávej církvi své milé věrných služebníků a šafářů tajemství Božích, kteří by úřad sobě svěřený svědomitě přisluhovali a více na tvůj než na lidský soud se ohlédali. Nás také všech spravuj Duchem svým svatým, abychom víru a dobré svědomí ostříhali a

v onen den, v němž všelikou radu srdce lidského zjevíš, na soudu tvém dobře obstáli. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle IV. Adventní.

Milosrdný Pane Bože a Otče nebeský, dejž nám, abychom při svědectví, které Ján Křestitel o Kristu Synu tvém vydal, stále zůstávali, jeho Božskou důstojnost a naši velikou nehodnost v pokoře uznávali a že skrze kázání evanjelium svatého a přisluhování velebných Svátostí uprostřed nás stojí, tomu silně věřili. Popřejž též, abychom v něm a v dobrodiních jeho vždycky se radovali, ve všech věcech příslušné mírnosti ostříhali a uvrhnouce všelikou péči na něho, žádosti své na vroucích modlitbách s díkůčiněním jemu poroučeli: tak ujištěni jsouce o tom, že Pán blízko jest, nastávající slavnost nábožně světili a pokoje toho, kterýž všeliký rozum převyšuje, v srdcích svých požívali. Učiniž to pro téhož jednorozeného Syna svého Jezu Krista, Pána a Spasitele našeho.

První slavnost vánoční.

Ó, milosrdný a dobrotivý Bože Otče náš, děkujeme tobě srdečně, žes nám Syna svého za Spasitele darovati a nás k radostné památce narození jeho milostivě dochovati ráčil. Osvěť nás, prosíme, Duchem svým svatým, abychom z narození jeho se radovali, dobrovolnou chudobou jeho se potěšovali a duchovního znovuzrození pilni byli, v svatém obcování narození jeho slávili a s anjely zpívajíce: Sláva na výsostech Bohu, časem svým k hodům života věčného se dostali. Učiniž to pro zásluhy Syna svého, nám daného a narozeného, požehnaného na věky věků.

Jiná.

Ó, přemilý Spasiteli Pane Ježíši Kriste, jenž jsi proto tělo naše na sebe vzal a z Panny Marie se narodil, abys nás od všeliké nepravosti vykoupil a sobě samému lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků, učinil: pokorně tebe prosíme, osvěť srdce naše Duchem svým svatým, abychom, odřeknouce se bezbožnosti a světských žádostí, střízlivě, spravedlivě a pobožně na tomto světě živi byli a tak u víře utvrzeni jsouce a příští slávy velikého Boha v blahoslavené naději očekávajíce, tebe pro nás narozeného oslavovali zde časně i na věky věků.

Druhá slavnost vánoční.

Milosrdný Pane Bože, dej nám to, prosíme, abychom učitele, kteréž k nám posílati ráčíš, vděčně přijímali, z kázání slova tvého svatého víry nabývali, pro slovo tvé svaté všeliká protivenství trpělivě snášeli a jsouce se Štěpánem plni víry, tvého milého Syna stále pred světem vyznávali. Když pak přijde hodina smrti naší, popřej, abychom duše své v ruce tvé poručili a k slávě nebeské časem svým se dostali. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle před Novým Létem.

Věrný a v slibích svých pravdomluvný Pane Bože, jenž jsi v plnosti času Syna svého, ze ženy narozeného, na svět poslati, pro nás zákonu poddati a skrze něho nejen od zlořečenství zákona nás osvoboditi, ale i za syny své a dědice království Božího přijati ráčil: prosíme tebe pokorně, řeď srdce naše Duchem svým svatým, aby ten tvůj milý Syn žádnému z nás ku pádu, ale všechněm ku povstání sloužil; tak abychom se v žádné věci na něm nehoršili, než raději se Simeonem jej vyznávali, s Annou prorokyní z příchodu jeho tě chválili a skrze něho do království nebeského se dostali. Učiniž to pro téhož jednorozeného Syna svého, Pána a Spasitele našeho.

Nové Léto.

Všemohoucí věčný Bože, nebeský Otče, díky tobě vzdáváme, žes ke dnům našim i toto Nové Léto, které dnes ve jménu tvém začínáme, přidati ráčil. Dejž, prosíme, abychom při dnešní proměně času na pominutedlnost dnů našich pomněli a na to, že jsme Krista při křestu svatém oblékli a skrze víru v něho syny Božími se stali, vždycky pamatali. Uděl nám také moudrosti, abychom dnů svých bedlivě počítali, všecko ve jménu Ježíše v nich konali, a když se počet jejich naplní, k létu milostivému do života věčného přišli, kdež tebe s Synem tvým milým i s Duchem svatým chváliti budeme na věky věků.

Neděle po Novém Létě.

Ó, moudrý, dobrotivý Pane Bože a Otče náš nebeský, chválíme a zvelebujeme jméno tvé svaté, žes drahý život Ježíše Syna svého před úklady zachovati a jej, s rodičmi svými do cizích zemí utíkajícího, na cestách jeho mocně ochraňovati ráčil: prosíme tebe pokorně, budiž také s námi na cestách života zdejšího, abychom pod tvou Božskou ochranou, pokojnou a doufanlivou myslí běh svůj konati i dokonati mohli. Když pak podle moudré rady své oheň zkušení na nás dopouštíš, zvláště když pro jméno Kristovo něco odporného trpěti musíme, tehdáž posilňuj nás slovem pravdy v stálém jeho vyznání, abychom, dobře činíce, duše své tobě poroučeli a utrpení Kristových účastni jsouce, také i slávy a blahoslavenství jeho účastni se stali. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Zjevení Krista Pána mudrcům.

Děkujeme tobě, Bože a Otče náš nebeský, že jsi někdy otcům našim, v mrakotach bludů a hříchu vězícím, světlo světa zjeviti a je slovem svým k sobě obrátiti ráčil: ó, zasvěť se i nám tebe vzývajícím a osviť mysl naši světlem své pravdy, abychom se na Krista pilně doptávali, z narození jeho upřímně se radovali, spasitedlné známosti jeho z písem svatých nabývali a všeliké dary a mocnosti své jemu k službě s poklonou obětovali. Po dokonání pak cesty zdejšího putování přiveď nás do nebeské vlasti, kdež chvály tvé zvěstovati budeme na věky věků.

Neděle I. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Ó, Pane Bože a Otče náš nebeský, prosímě tě pokorně, nastrojujž srdce naše tobě k sloužení, nohy k pilnému do chrámu tvého chození a uši

k bedlivému slova tvého poslouchání. Osvěť také mysl naši, abychom, znajíce, jaká by byla vůle tvá dobrá, líbá a dokonalá, těla svá tobě v obět živou, svatou a rozumnou službu vydávali, světu zlému se nepřipodobňovali, více než sluší o sobě nesmýšleli, ale jedni druhým jako jednoho těla údové vším dobrým sloužili. Nakloň obzvláště rodiče křesťanské k tomu, aby příkladem rodičů Kristových dítky své dobrým příkladem předcházeli a je hned v mladosti k tobě přivázeli; dítky pak jejich naplň bázní tvou, aby příkladem Kristovým tvých věcí žádostivé a rodičům svým poslušné byly a tak netoliko věkem, ale i moudrostí a milostí u tebe i u lidí prospívali. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle II. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Věrný milovníče lidský, Pane Ježíše Kriste, jenž jsi někdy cizí radosti účastníkem býti, chudých manželů v Káni galilejské přítomností svou poctiti a jim, když přišla hodina tvá, v nedostatku jejich ochotně a štědře pomoci ráčil: dejž, prosíme, i nám tuž mysl, abychom láskou bratrskou jedni k druhým naklonění jsouce, poctivostí se vespolek předcházeli, v potřebách s jinými se sdělovali, s radujícími se radovali a s plačícími plakali. Duch tvůj svatý uděliž nám také v povinnostech povolání našeho věrnosti, v modlitbách vroucnosti, v naději veselosti, v souzeních trpělivosti, k protivníkům dobrotivosti a ve všem obcování našem té milosti, abychom, připojeni jsouce k dobrému, všecko zlé v ošklivosti měli. Ó, vyslyš a naplň tuto pokornou žádost naši, pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle III. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, pravý lékaři a pomocníče lidský, jenž jsi malomocnému člověku, i šlakem poraženému služebníku setníkovu a všechněm k tobě se utíkajícím pomoci ráčil: i my v potřebách svých důvěrně k tobě se utíkáme, prosíce, abys nás mocným slovem milostivě nětoliko na těle, ale i na duši uzdraviti ráčil. Vštíp do srdce našeho ten úmysl křesťanský, abychom pokoje se všemi lidmi všemožně hledali, nepřátelům svým dobře činili a nepřemoženi jsouce od zlého, zlé v dobrém přemáhali. Naposledy pomoz nám ku království tvému nebeskému, kdež tebe s vyvolenými tvými zvelebovati budeme na věky věků.

Neděle IV. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Mocný obrance věřících, Pane Jezu Kriste, kterýž jsi bouři na moři Božskou mocí svou spokojil a učedlníky své k tobě o pomoc volající z nebezpečenství vysvobodil: drž, prosíme, mocnou pravici svou nad námi a ochraň církve své lodičku proti útokům a vlnobití nepřátel, kteří zlé proti ní obmýšlejí. Mezitím posilňuj mdlou víru naši, abychom v prostřed jakékoli bouře světa tohoto přikázání zákona tvého plnili, mimo lásky žádnému nic dlužni nebyli a ve všech bídách svých milostivou přítomností tvou se těšili. Učiniž to pro svou nekonečnu dobrotu a lásku, požehnanou na věky věků.

Neděle V. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Díky tobě vzdáváme, ó, Hospodine, nebeský Pane Bože, žes dobré semeno slova svého na poli církve své rozsál a ještě podnes rozsívati dáváš. Prosíme přitom pokorně, zapuď od nás všecky nepřátely, koukol falešného učení rozsívající, a způsob, aby dobré símě slova tvého svatého uprostřed nás se vší moudrostí přebývalo, v srdcích našich se vkořenilo a hojný užitek přinášelo. Dejž také, abychom mocí slova toho, jako vyvolení Boží a svatí, k bližním svým lásku, milosrdenství, dobrotivost, krotkost, trpělivost dokazovali, nízce o sobě smýšleli, jedni druhých mdlob snášeli, provinění svá vespolek sobě odpouštěli a všecko v slovu i v skutku ve jménu Pána Ježíše činili. Když pak v den poslední koukol z církve k spálení oddati poručíš, tehdaž račiž nás, jako dobrou pšenici, s vyvolenými svými do nebeského království svého přenésti, kdež tebe s díkčiněním chváliti budeme na věky věků.

Neděle VI. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

V moudrosti a moci neobsáhlý Pane Bože, jenž jsi někdy skrze přisluhování apoštolů království pravdy na světě vzdělal, děkujeme tobě srdečně, že jsi i nás k tomuže království Syna svého Krista Ježíše povolal, kterýž učiněn jest nám moudrost, spravedlnost i posvěcení i vykoupení. Poněvadž pak jest nám při Kristu dobře býti, jenž jest ten tvůj milý Syn, v němž se tobě dobře zalíbilo, popřejž, ať v něm nade všecko líbost máme, ním se chloubíme a při jeho spasitedlném učení trváme. Když pak běh zdejšího putování dokonáme, přenes nás z milosti své do těch nebeských stánků, kdež tebe se Synem tvým milým i s Duchem svatým oslavovati budeme na věky věků.

Neděle Devítník.

Ó, milosrdný a dobrotivý Bože, jenž jsi nás ne k záhalce, ale k práci stvořiti, rozličnými těla i duše mocnostmi obdařiti a jednoho každého k nějakému stavu podle dobrolíbezné vůle své povolati ráčil: řeď nás, prosíme, Duchem svatým, abychom na vinici tvé a v povolání svém věrně pracovali, času a příležitosti ku konání dobrého nemrhali a na tvém Božském požehnání i milosti tvé vděčnou myslí a bez reptání přestávali. A poněvadž zdejší život náš jest boj a rytěřování, protož obdař nás sílou a horlivostí k zmužilému boji proti tělesným žádostem našim, abychom tělo své v službu podmaňovali, běh svůj se ctí konali, dobré svědomí zachovali a u večer života tohoto neporušitedlnú korunu slávy věčné z milosti tvé dosáhli. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle po Devítníku.

Děkujeme tobě srdečně, Pane Ježíši Kriste, žes símě slova svého svatého na roli světa tohoto bohatě rozseti, služebníky své apoštoly k zvěstování evanjelium potřebnými dary k dílu jejich vystrojiti, je v mdlobách, souženích a nebezpečenstvích milostí svou ochraňovati a potěšovati, moc svou v nemocech jejich dokazovati ráčil. Nedopouštěj, aby slovo to z srdcí našich vyňato, aneb při nás potlačeno, v nás udušeno bylo. Nýbrž připrav,

prosíme, srdce naše, skrze Ducha svého svatého, abychom dobré semeno slova tvého s radostí přijímali, do srdce svého hluboce skládali a hojný užitek v ovocí spravedlnosti přinášeli v trpělivosti. Jenž jsi živ a kraluješ s Otcem svým i s Duchem svatým na věky věků.

Neděle masopustní.

Synu Boží, Pane Jezu Kriste, zvelebujeme tvou převelikou lásku k lidem, která tě k tomu měla, abys nejen tělesně nemocným chtivě pomáhal, ale také k vykoupení duchovně bídných ochotně do Jeruzaléma k utrpení svému vstupoval. Vštíp, prosíme, do srdce našeho úpřímnou lásku k bližním, která všecky ctnosti převyšuje, tak, abychom podle příkladu tvého nejen svých, ale i jiných věcí hledali a trpělivě i dobrotivě ke všechněm se chovali. Když pak všecko to, co zde nedokonalého jest, pomine, tehdy pojmi nás ta, kdež tebe již ne v podobenství, ale tvaří v tvář spatříme, poznáme a se všemi anjeli svatými zvelebovati budeme na věky věků.

Neděle I. postní.

Ó, věrný Bože a Otče nebeský, jenž umíš pobožné z pokušení vytrhovati, tebeť my v synovské důvěrnosti prosíme, račiž i nám v čas pokušení ku pomoci přispěti, abychom mocnou zbraní slova tvého, podle příkladu Kristova, zlému odpírati a nade všemi úklady ďábelskými zvítěziti mohli. Řeď nás také Duchem svým svatým, abychom milosti tvé nadarmo nebrali a zvláště v těchto dněch ku památce utrpení Krista a Spasitele posvěcených ve všem, jako na služebníky tvé náleží, se chovali a žádného v nic emž pohoršení nedávali. Tak milostí tvou všeho zlého zbaveni jsouce, po zdejší žalosti ta se dostaneme, kdež tebe s Synem tvým milým i s Duchem svatým zvelebovati budeme na věky věků.

Neděle II. postní.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi se někdy nad ženou pohanskou, k tobě se utíkající, smiloval a po zkoušení víry dceru její uzdraviti ráčil, tebeť prosíme pokorně, abys i nám, nehledě na naší nehodnost, z drobtů milosti své uděliti a nás duchovných neduhů i bíd našich zprostiti ráčil. Dejž nám také Ducha svého svatého, abychom posvěcení své v bázni Boží konajíce, vší nečistoty a pohanských žádostí se zdržovali, bližních svých neutískali a neoklamávali, ale ve všem dobrém více se rozmáhali a Bohu se líbiti snažili. Učiniž to pro slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle III. postní.

Děkujeme tobě, Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, že jsi ne toliko mnohé rouhavé útržky od nepřátel svých snášeti, ale i sebe samého za nás Bohu v oběť u vůni rozkošnou vydati ráčil. Pokorně pak tebe prosíme, dejž nám k tomu pomoc, abychom slovo tvé nejen slyšeli, ale i ostříhali, a jakožto synové světla v světle tvém chodíce, všeliké nečistoty, lakomství, mrzkomluvnosti a všech skutků temnosti se varovali; a poněvadž ovoce Ducha ve vší dobrotě a spravedlnosti a v pravdě záleží, protož nakloň mysl naši k tomu,

abychom o to, cožby se tobě dobře líbilo, nejvíce stáli; príkladu lásky tvé následovali a po zdejší časnosti dědictví království Božího obdrželi. Jenž jsi živ a kraluješ s Otcem svým milým i s Duchem svatým na věky věků.

Neděle IV. postní.

Ó, Pane Ježíši Kriste, jenž jsi se někdy i o tělesné potřeby lidu svého laskavě zaujal a při lámání chleba Otci svému nebeskému díky činil, nauč nás příkladem svým všecky dary od Otce nebeského nám dané s díkčiněním přijímati i požívati a za nuzné bližní naše se zaujímati. A poněvadž jsi nás zásluhami svými od zlořečenství a služby zákona osvobodil a svobodou synů Božích obdařil; dejž, abychom tobě v svatosti života sloužili, tebe se stále přidrželi a po zdějších průbách do onoho svrchního Jeruzaléma k tobě se dostali. Jenž jsi živ a kraluješ s Otcem svým i s Duchem svatým na věky věků.

Neděle V. postní.

Ó, svatý, nevinný a jednorozený Synu Boží, jenž jsi pro naše nepravosti ne toliko útržky od bezbožných snášeti, ale i sebe samého za nás obětovati a skrze svou vlastní krev věčné vykoupení nám naleznouti ráčil. Děkujeme tobě srdečně za tuto nesmírnou milost tvou a pokorně tebe prosíme, řeď nás Duchem svatým, abychom, pamatujíce na to, že jsme drahou mzdou vykoupeni, tebe s tělem i s duší oslavovali, slovo tvé rádi slyšeli i zachovávali, v počtu těch, kteříž smrti neuzří, nalezeni byli a zaslíbené dědictví života věčného přijali. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle Květná.

Ó, milostivý a lítostivý Bože a Otče náš nebeský, jenž jsi jednorozeného Syna svého pro naše spasení na svět poslati a za naše hříchy na ohavnou smrt kříže vydati ráčil: děkujeme tobě za tuto tvou nesmírnou k nám milost a pokorně prosíme, naučiž nás všecko to, co tvůj milý Syn za nás učinil a trpěl, ne toliko v tuto hodinu, ale i v celém životě našem tak sobě připomínati a považovati, abychom roucho starého Adama se sebe složili a k účastenství nadobytého nám blahoslavenství došli, pro a skrze Jezu Krista, Pána a Spasitele našeho.

Jiná.

Chválíme a zvelebujeme tě, věčný Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, žes se k nám hříšným tak hluboce ponížiti a nejen způsob služebníka přijati, ale i na dřevě kříže za naše hříchy svou duši položiti ráčil. Děkujeme tobě za tvou nevýmluvnou k nám lásku a pokorně prosíme, řeď nás Duchem svým svatým, abychom toto tvé vykoupení draze sobě vážili a jako na vykoupence tvé náleží, hodně a spasitedlně užívali. Ó, dejž nám dobrodiní tvá živě poznati, u víře pravé je sobě přivlastňovati, střízlivě, spravedlivě a pobožně živu býti a potom k tobě do nebeského království se dostati, kdež jsi živ a kraluješ s Otcem svým i s Duchem svatým, Bůh požehnaný na věky věků.

Veliký Pátek.

Oslavujeme tě srdečně, Pane Ježíši Kriste, žes z lásky své k nám tak mnohá pohanění, posměchy, bolesti a neřesti, ano i smrt přehořkou nésti a pro nás bídné hříšníky podstoupiti ráčil. Tys pro hříchy naše raněn a pro přestoupení naše potřín; tys jako dobrý pastýř život svůj za nás na smrt vydal, abychom my věčně živi byli. Ó, přemilý Spasiteli, popřej nám té milosti, abychom na dobrodiní smrti tvé nikdy se nezapomínali, tobě věrně sloužili a po této časnosti k tobě do nebeské slávy se dostali. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Jiná.

Budiž na věky zveleben, jednorozený Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, pro nás a pro naše spasení Bohu Otci obětovaný. Ó, nevinný, rozkošný Spasiteli, dej nám to, ať tvé přetěžké utrpení jest dušem našim uzdravení, tvé ukřižování naše oslavení, tvá smrt potupná naše obživení. Očisť svou předrahou krví naše svědomí a popřej nám, ať v tvých ranách skonáme a do lůna tvého nebeského se dostaneme. Bože Otče, smiluj se, Synu Boží, slituj se, Duchu svatý, posvěť nás a buď nám časně i věčně milostivý.

První slavnost velikonoční.

Děkujeme tobě srdečně, velikomocný Bože a Otče Pána našeho Ježíše Krista, žes tento den vzkříšením Syna svého milého, pro hříchy naše na smrt vydaného, oslaviti a jeho vítězným z mrtvých vstáním nás u víře v něj potvrditi a o budoucím věčném životu ujistiti ráčil. Pokorně přitom tebe prosíme, řeď nás Duchem svým svatým, abychom mocí vzkříšení Páně z hříchů svých v nový život povstali, srdce své od kvasu vší nešlechetnosti očistili a slavnost tuto velikonoční v radostném plesání světili, a to ke cti a slávě Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Jiná.

Ó, Beránku Boží, za nás obětovaný, Pane Jezu Kriste, děkujeme tobě srdečně, že jsi pro naše hříchy smrt podstoupiti, také pro ospravedlnění naše z mrtvých vstáti a nás k tomuto velikonočnímu hodu milostivě dochovati ráčil. Pokorně přitom prosíme, posvěť nás Duchem svým svatým, abychom hod tento velikonoční ne v kvasu zlosti a nešlechetnosti, ale v přesnicích upřímnosti a pravdy, tobě ke cti a k svému vzdělání trávili a všech dobrodiní z tvého vzkříšení vyplývajících účastni se stali. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Druhá slavnost velikonoční.

Ó, Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi v den radostného vzkříšení svého k učedlníkům svým do Emaus jdoucím se připojiti a je smutné vyučovati, i každému, kdož se Boha bojí a pobožně živ jest, milost Otce svého nadobýti ráčil: prosíme, račiž i k nám na cestě k nebeskému Emaus postaveným skrze slovo své a skrze Ducha svého svatého se připojiti, náš rozum i srdce naše osvítiti, tak abychom o smrti tvé a radostném vzkříšení tvém

nábožně rozjímali, tebe hořícím srdcem milovali a skrze milost tvou živého potěšení, radostného z mrtvých vstání, i života věčného došli. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, na věky požehnaného.

Neděle I. po Veliké noci.

Ó, Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, jenž jsi své milé učedlníky zjevováním se o vzkříšení svém přesvědčiti, u víře jejich utvrditi ráčil: pokorně tebe prosíme, obdaruj i nás Duchem svým, abychom z Boha narozeni jsouce, svět tento skrze víru přemáhali, že jsi ty Pánem a Bohem naším, tomu silně věřili, pokoje od tebe nadobytého účastni se stali a ujištěni jsouce o odpuštění hříchů svých, věčného blahoslavenství došli. Učiniž to pro slávu jména svého, na věky požehnaného.

Neděle II. po po Veliké noci.

Ó, dobrý Pastýři a Biskupe duší našich, Pane Ježíši Kriste, děkujeme tobě, že jsi hříchy naše sám na těle svém na dřevo kříže vnésti, za nás bludné ovce duši svou položiti a tak sinalostmi svými lékařství nám způsobiti, smrtí pak svou život navrátiti ráčil. Pas nás, prosíme, na zdravých pastvách evanjelium svého svatého a dej, abychom, pravými ovcemi tvými jsouce, hlas tvůj rádi slyšeli, po šlepějích tvé nevinnosti, tichosti a trpělivosti ochotně kráčeli a hříchům zemrouce spravedlnosti živi byli. Naposledy přiveď nás z ovčínce církve své do ovčínce toho nebeského, kdež tebe s Otcem tvým i s Duchem svatým oslavovati budeme na věky věků.

Neděle III. po Veliké noci.

Ó, dobrotivý Bože a věrný Otče náš nebeský, kterýž na věřící své rozličné zármutky dopouštíš a tvář svou na maličko před námi skrýváš, avšak opět milostivě zjevuješ a srdce potěšením i radostí naplňuješ: prosíme tebe pokorně, budiž nám přítomen v souženích našich a řed nás Duchem svým svatým, abychom jako příchozí a pohostinní všech tělesných žádostí se zdržovali, křesťanské svobody k hřešení neužívali a zle činíce utrpení svých sami příčinou nebyli. Dejž, abychom jako služebníci Boží mezi všemi lidmi dobré obcování vedli, vrchnostem od tebe zřízeným poddáni byli, bratrstvo milovali a dobře činíce usta utrhačů svých zacpávali. Pakli bychom předce pro svědomí něco odporného trpěti museli, tehdy popřej nám u víře a dobrých skutcích stálosti, v protivenstvích trpělivosti a po vystálém soužení pojmi nás ta, kdež všecken zármutek náš v radost věčnou se obrátí. Učiniž to pro a skrze Jezu Krista, Pána našeho.

Neděle IV. po Veliké noci.

Ó, Bože a Otče světel, od něhož každé dání dobré a každý dar dokonalý s hůry jest sstupující, oslavujeme tebe s vděčností, že jsi nás slovem pravdy zplodil a jak k pravé známosti Syna svého milého, tak i k víře v něho přivésti ráčil. Prosíme tebe srdečně, sešliž nám Ducha svého svatého, který by nás, když klesáme, z hříchů našich přesvědčoval, když bloudíme ve všelikou pravdu uvozoval a v zármutcích života zdejšího potěšoval. Při

tomž dej nám moci k tomu, abychom, odvrhnouce všelikou nečistotu a ohyzdnost zlosti, slovo tvé s tichostí přijímali, v srdci ctném ho ostříhali, k slyšení rychlí a k mluvení zpozdilí byli a tak s bázní a s třesením spasení své konali. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle V. po Veliké noci.

Ó, milostivý a milosrdný Pane Bože náš, jenž jsi nám skrze Syna svého to drahé zaslíbení učinil, že začbychom tě koli ve jménu jeho prosili, dáti nám ráčíš. Aj, my ve jménu jeho pokorně tě prosíme, vštíp do srdce našeho čisté a nepoškvrněné náboženství, tak abychom ne posluchači zapomínatedlní, ale činitelé slova tvého byli. Pravdu náboženství našeho nejen skrocováním jazyka svého a ostříháním se od poškvrn světa, ale i láskou k bližním a činěním dobrého dokazovali. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Vstoupení Krista Pána na nebe.

Ó, požehnaný Synu Boha živého, Pane Ježíši Kriste, jehož Bůh po vystálém umučení a smrti vzkřísil, potom pak na pravici svou do nebes povýšil a tam nade všecko zvelebil: Tebeť my v tuto preradostnou oslavení tvého památku zvelebujeme, tobě se klaníme a modlíme a z dokonalého díla tvého srdečně se těšíme. Ó, račiž nás dobrodiní tebou nadobytých účastné učiniti, žádostí srdcí našich po sobě obraceti, k svatému obcování ponoukati a k onomu nebeskému městu způsobné učiniti. Když pak jednou, jakož jsi od nás vzhůru vzat do nebe, tak zase přijdeš s nebe, ó, račiž tehdáž milostivě k nám se přiznati a nás podle zaslíbení toho: kdo uvěří a pokřestí se, spasen bude, do království svého nebeského uvésti. Učiniž to pro slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle po Vstoupení Pána.

Pane Jezu Kriste, kterýž jsi apoštoly své k vydávání svědectví o tobě ustanovil, budoucí jejich pronásledování napřed jim oznámil a seslání Ducha svatého k potěšení a pomoci jejich zaslíbiti ráčil: sešliž, prosíme, i nám Učitele a Utěšitele toho nebeského, který by nás k tomu nastrojoval, abychom všeliká protivenství pro pravdu tvou zmužile snášeli, k modlitbám středmí a bedliví byli, lásku jedni k druhým opravdovou měli, dary od tebe nám udělenými vespolek sobě přisluhovali a všecky povinnosti povolání svého k slávě Boží věrně vykonávali. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

První slavnost svatodušní.

Čest, chválu a díky tobě vzdáváme, Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, žes v tento den zaslíbení své apoštolům učiněné naplniti, dary Ducha svatého je ozdobiti a k úřadu apoštolskému způsobné učiniti ráčil. Prosíme pokorně, račiž i nám téhož Ducha do srdce našeho dáti, který by nás spasitedlné známosti vyučoval, u víře a v pobožnosti utvrzoval, na cestách našich spravoval a v zármutcích života potěšoval. Ó, dejž, abychom půso-

benim jeho tebe upřímně milovali, slova tvého věrně ostříhali, pokoje tvého nám zůstaveného užívali a potom skrze tebe do království tvého se dostali, kdež živ jsi s Otcem svým i s Duchem svatým, požehnaný na věky věků.

Jiná.

Ó, přemilý Duchu svatý, pravý věčný Bože, jenž jsi někdy na apoštoly, když jednomyslně na modlitbách trvali, sstoupil a je zázračnými dary svými obdařil, tak že uměle a směle veliké věci Boží všech.ěm národům vypravovali: obdarujž, prosíme, i nás dary svými posvěcujícími, abychom v spasitedlné známosti slova tvého růstli, u víře a dobrých skutcích prospívali, tobě v lásce a jednomyslnosti sloužili a s pomocí tvou k spasení věčnému přišli. Ó, vyslyš a naplň tuto pokornou prosbu naší, pro Jezu Krista, Pána a Spasitele našeho.

Pondělí svatodušní.

Přelaskavý milovníče lidský, Pane Bože náš, jenž jsi z přenesmírné lásky jednorozeného Syna svého na svět poslal, aby každý, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. Dejž nám, prosíme, Ducha svého svatého do srdce našeho, abychom tak velikého daru tvého dra.e vážili, v světle evanjelium svatého obcovali, skutků temnosti se varovali a skrze v.ru v Krista Ježíše odpuštění hříchů svých dosáhli. Když pak jednouc ten od tebe ustanovený Soudce živých i mrtvých přijde, popřej, abychom s radostí před soudnou stolici jeho se postavili a z milosti tvé do života věčného se dostali. Učiniž to pro zásluhy Syna svého milého, Pána a Spasitele našeho.

Svátek svaté Trojice.

Ó, předůstojný, veleslavný a v bytnosti své neobsáhlý Hospodine zástupů, Otče, Synu, Duchu svatý, jehožto soudové jsou nezpytatedlní a cesty nevystižitedlné, nebo hlubší jest bohatství moudrosti i umění tvého, než abychom je dosáhnouti mohli: My tebe, Boha v třech osobách jediného, s poklonou ctíme, chválíme, velebíme a pokorně prosíme, uděl nám té milosti, abychom, duchovně znovuzrozeni jsouce, ne tělu, ale duchu vésti se dali, tajemství tvá všetečně nestíhali, Ježíše Krista za mistra od Boha k nám poslaného a mnohými divy zvelebeného uznávali, v něho celým srdcem věřili, povýšením jeho na kříži proti hrůzám raněného svědomí se potěšovali a svým časem skrze zásluhy jeho do království nebeského přišli. Tobě pak, Bohu Trojjedinému, Otci i Synu i Duchu svatému, z něhož a skrze něhož a v němž jsou všecky věci, tobě buď čest, císařství a sláva na věky věků.

Neděle I. po Sv. Trojici.

Ó, předobrotivý a milostivý Pane Bože, jenž jsi pouhá láska v bytnosti i v skutcích svých a velíš, abychom všickni v lásce bratrské společně přebývali a skrze milování bližních lásku svou k tobě dosvědčovali: řeď nás, prosíme, Duchem svým svatým, abychom na tvém otcovském řízení vděčným srdcem přestávali, statků od tebe udělených k slávě tvé a k napomáhání nuzných užívali; jsouce pak v nedostatku anebo v nemoci, abychom dušemi svými v trpělivosti vládli a nadějí věčného blahoslavenství se těšili. K tomu

cíli nauč nás té moudrosti, abychom, pamatujíce na poslední věci, s pokáním neodkládali. Když pak hodina smrti naší přijde, dejž, abychom zproštěni jsouce vší bázně a trápení, bezpečné doufání k tobě měli a od anjelů tvých svatých do království nebeského přeneseni byli. Učiniž to pro Ježíše Krista, Syna svého milého, Pána a Spasitele našeho.

Neděle II. po Sv. Trojici.

Laskavý Pane Bože a Otče náš nebeský, děkujeme tobě srdečně, že jsi nám skrze Ježíše Krista hojnost darů nebeských připraviti a nás k účastenství jejich milostivě povolati ráčil. Nakloň, prosíme, srdce naše k ochotnému přijímání tvého povolání a nedopusť, abychom pro marné statky, aneb tělesné rozkoše a starosti pozváním tvým pohrdali a tak hodů tvých nebeských zbaveni nebyli. Nýbrž řeď nás Duchem svým svatým, ať k téže večeři ochotně přicházíme, v milování bratrském se rozhojňujeme, z lásky k tobě nuzných napomáháme a bližní své nejen slovem a jazykem, ale i skutkem a pravdou milujeme. Když pak běh zdejšího putování dokonáme, pojmi nás k večeři nebeské Beránka toho, kterýž duši svou za nás položil, před jehožto trůnem stojíce jméno tvé oslavovati budeme na věky věků.

Neděle III. po Sv. Trojici.

Lítostivý Jezu Kriste, jenž jsi přišel, abys hledal a spasil to, co bylo zahynulo, hledejž, prosíme, i nás, když jako ovce ztracené bloudíme, a dej nám té milosti, abychom, nalezeni jsouce skrze tebe, kajícně k stádu tvému se navrátili a tobě i anjelům tvým v nebi radost velikou působili. Poněvadž pak na tomto světě rozličná protivenství a pokušení nás obklučují, protož dej, ať se v souženích svých pod mocnou ruku Boží pokoříme, všelikou péči svou na tebe uvrhujeme, v křesťanské bedlivosti a střízlivosti stále trváme, všelikému pokušení zlému, silni jsouce u víře, odpíráme a po vystálém soužení povýšeni jsouce od tebe, čest a chválu tobě vzdáváme na věky věků.

Neděle IV. po Sv. Trojici.

Milosrdný Bože a Otče náš nebeský, vkořeň, prosíme, do srdce našeho upřímnou lásku k bližním, abychom jim provinění jejich ze srdce odpouštěli, chudým, čehož potřebují, ochotně dávali, všetečného potupování a posuzování jiných se varovali a pamatujíce na to, že i my nedokonalí jsme, nejprv vlastní a potom bližních nedostatky napraviti se usilovali. A poněvadž nynější utrpení nejsou rovná oné budoucí slávě, kteráž se má zjeviti na nás: protož dej, ať všecka soužení trpělivě snášíme, v neřestech zdejších nadějí vykoupení svého se potěšujeme a potom od služby porušení osvobozeni jsouce, ať v svobodu slávy synů Božích přijati budeme. Pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle V. po Sv. Trojici.

Ó, přelaskavý Pane a Spasiteli náš Ježíši Kriste, jenž jsi někdy zástupy slova Božího žádostivé z lodi učiti a Petrovu ryb lovení bohatě požehnati ráčil: zůstávejž, prosíme, i při nás s hojným svým požehnáním a

nauč nás, kterak bychom povolání své věrně konati a k slovu tvému i nesnadné a nejistého prospěchu dílo předse bráti měli. Dejž také, ať se před velebností tvou koříme, cizích bíd citedlni jsme, jazyk svůj skrocujeme, dobrořečíme, pokoje se všemi stíháme a tak v životě svém dobré dny spatřujeme. A kdybychom pro spravedlnost někdy trpěli, tehdy obrať k nám očí svých, pomáhej nám, abychom v dobrém stále setrvali, tebe se nespouštěli a Pána Boha v srdcích svých posvěcovali. Ó, vyslyš tuto pokornou žádost naši, pro pravdu a pro jméno své, požehnané na věky věků.

Neděle VI. po Sv. Trojici.

Svatý a spravedlivý Bože, jenž jsi uložil den, v kterémž souditi budeš všecken svět v spravedlnosti skrze toho, kteréhož jsi k tomu ustanovil, Ježíše Krista: popřejž nám, prosíme, té milosti, abychom tobě líbě obcovali, na bližního svého bez příčiny se nehněvali, jej neposuzovali, s protivníkem svým bez prodlení se smířili a tak přísného soudu tvého ušli. Pomáhej nám také přemilému Synu tvému v smrti i vzkříšení se připodobňovati, hříchům, jichž jsme se při křestu svatém odřekli, umírati, v novém, pobožném životě k slávě tvé obcovati, abychom, obživeni jsouce, někdy spolu s ním živi byli na věky věků.

Neděle VII. po Sv. Trojici.

Ó, milosrdný Pane Ježíši Kriste, jenž jsi lítost měl nad zástupem tělesné živnosti zbaveným a jej jsi na poušti štědře nasýtiti ráčil: mějž, prosíme, srdečnou lítost i nad námi, často všelikou nouzi trpícími, a nasycuj duše naše chlebem Slova svého, k životu věčnému zůstávajícího. Přitom vzbuzuj nás k stálému setrvání při tobě a tvém spasitedlném učení, abychom, osvobozeni jsouce od služby nepravosti a podmaněni v službu spravedlnosti, život věčný dosáhli. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle VIII. po Sv. Trojici.

Děkujeme tobě srdečně, předrahý Spasiteli náš, Pane Ježíši Kriste, že nás před falešnými proroky tak upřímně vystříhaš, a kterakbychom měli do království nebeského vjíti, věrně nám ukazuješ. Pokorně přitom prosíme, popřej nám té milosti, abychom jakožto synové Boží, vedení Ducha svatého následujíce, ne podle těla živi byli, ale raději žádosti i skutky jeho mrtvili Dejž také, ať ovoce dobrých skutků vydáváme, v synovské důvěrnosti prosby své přednášíme, a ne rty samými, než i činěním pravdu křesťanství svého dokazujeme. Když pak přijdeš v onen den poslední, račiž se milostivě k nám znáti a k dědictví slávy nebeské z pouhé milosti své nás uvésti, kdež tebe s Otcem tvým milým i s Duchem svatým chváliti budeme na věky věků.

Neděle IX. po Sv. Trojici.

Ó, Hospodáři nebeský, Pane Bože náš, jenž z pouhé dobrotivosti své rozličné dary a zboží mezi nás rozděluješ: Tebeť my pokorně prosíme, naplň srdce naše bázní svou, abychom věrnými statků tvých šafáři byli, skrze

prostopašnost je nemrhali, ale opatrně, jako na syny světla přináleží, ve všem pokračovali a z nepravé mammony přátely sobě činili. Dejž také, abychom příkladem jiných moudřejšími se stávali, modlářství a nečistoty, rouhání, reptání i všeliké nespravedlnosti se vystříhali a v křesťanské bedlivosti stáli. Paklibychom někdy v pokušení upadli, stůj při nás s svou milostí, abychom nad možnost pokušeni nebyli, ale zpusobiž s pokušením také i vysvobození. Když pak od tebe k vydání počtů z vládařství svého požádáni budeme, ó, dejž, ať dobře obstojíme a od tebe do oněch věčných stánů přijati budeme, kdež tebe z dobrotivosti tvé zvelebovati nepřestaneme na věky věků.

Neděle X. po Sv. Trojici.

Lítostivý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, jenž jsi někdy nad Jeruzalémem pro jeho nevěru a nastávající jemu konečnou zkázu trpké slzy vylévati a z chrámu prodavače a kupce, kteříž ho poškvrňovali, vymítati ráčil: připusť, prosíme, bídu naši k lítostivému srdci svému a ujmiž se laskavě duchovních nedostatků a potřeb našich. Popřej, ať času milostivého navštívení tvého pravě užíváme, domu tvého svatého nepoškvrňujeme, poslů tvých bedlivě posloucháme a převelebnému jménu tvému dobrořečíme. Dejž také, ať rozličných darů Ducha tvého, jichž jednomu každému uděluješ, nezanedbáváme, ale k svému i bližních vzdělání je vynakládáme; ty věci, které by nám ku pokoji byly, na péči máme a tak těžkých soudů a pomsty Božské na sebe nepřitahujeme. Učiniž to z přenesmírné milosti své, jenž s Otcem svým i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Neděle XI. po Sv. Trojici.

Nejsvětější a nejspravedlivější Pane Bože náš, kterýž se pyšným protiviš, ale pokorným milost dáváš: my hříšní lidé ne s farizejem, v spravedlnosti své doufajícím, ale s publikánem kajícím před obličejem tvým se postavujeme a pokorně prosíme, budiž nám hříšným milostivý. Aby pak milost tvá při nás daremná nebyla, dejž, abychom spasitedlné učení evanjelium tvého celým srdcem přijímali, v něm nepohnutedlně stáli, ve všem dobrém pracujíce, u víře se rozhojňovali a tak ospravedlněni a spaseni byli. Učiniž to pro Ježíše Krista, kterýž podle písem ne toliko umřel za hříchy naše, ale i z mrtvých vstal pro ospravedlnění naše a kterýž s tebou i s Duchem svatým živ jest a kraluje, požehnaný na věky věků.

Neděle XII. po Sv. Trojici.

Předrahý Spasiteli, Pane Jezu Kriste, děkujeme tobě srdečně, žes přisluhování slavného evanjelium svého mezi námi nařiditi a posavád milostivě zachovati ráčil. Poněvadž pak my sami z sebe k ničemu dobrému způsobní nejsme, ale všec a naše způsobnost jest z tebe, protož doufání své k tobě majíce, pokorně prosíme, řiď Duchem svým srdce i mysli naše, abychom vznešenost evanjelium tvého draze sobě vážili a k rozhojnění spravedlnosti věrně užívali. A jako si někdy člověků hluchému a němému k mluvení způsobnosti udělil, tak ráčiž i naše uši k slyšení, ústa pak k mluvení dobrého otevříti. I budeme za to jméno tvé chváliti a žes všecky věci dobře učinil, oslavovati zde i na věky věků.

Neděle XIII. po Sv. Trojici.

Ó, nebeský Učiteli, Pane Ježíši Kriste, náš jediný prostředníče, kterýž velíš, abychom Pána Boha z celého srdce a ze vší duše své, bližního pak svého jako sebe samého milovali: řeď nás, prosíme, Duchem svým svatým, abychom, z Zákona Páně hluboké porušení své poznávajíce, z víry pravé ospravedlnění své před Bohem nabývali, víru svou ostříhaním přikázání tvých dosvědčovali, bližním v nouzi postaveným srdečnou i skutečnou lásku dokazovali a tak zaslíbené dědictví života věčného z milosti tvé obdrželi. Učiniž to pro slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle XIV. po Sv. Trojici.

Všemohoucí Přikazateli, Pane Ježíši Kriste, jenž jsi někdy desíti malomocným, tebe za smilování prosícím, k zdraví dopomoci a je od neduhu jejich očistiti ráčil: Tebe i my pokorně prosíme, ráčiž se i nad námi bříti nými smilovati, abychom, vedení Ducha tvého následujíce, tělo své s vášněmi a s žádostmi jeho křižovali, všech zjevných i tajných skutků těla se zdržovali, podle učení tvého hojné ovoce víry k slávě tvé nesli a za všecka dobrodiní tvá tobě díky a chválu vzdávali, jak zde časně, tak potom i v nebi věčně.

Neděle XV. po Sv. Trojici.

Ó, věrný a dobrotivý všech věcí Správce, Bože Otče, kterýž ne toliko ptáctvo nebeské živíš a kvítí polné slavně odíváš, ale zvláště člověka k obrazu svému stvořeného laskavě opatruješ: pokorně prosíme, dej nám tu mysl, abychom, na tvé otcovské opatřování důvěrně spoléhajíce, o tělesné věci, jako pohané, příliš nepečovali, ale raději království tvého především hledali a což potřebujeme, z milosti tvé obdrželi. Řeď nás přitom Duchem svým svatým, abychom v obcování svém marné chvály žádostivi nebyli, jedni druhých neposuzovali, padlé v duchu tichosti napravovali a jedni druhých břemena nésti pomáhali. Poněvadž pak v den soudný jedenkaždý své břímě ponese, protož nauč nás té moudrosti, abychom díla svého zkušovali a potom časem svým k radostné žni života věčného připuštěni byli. Učiniž to všecko pro Jezu Krista, Pána našeho.

Neděle XVI. po Sv. Trojici.

Bože a Otče Pána našeho Jezu Krista, z něhož se všeliká rodina na nebi i na zemi jmenuje: my, dítky tvé, prosíme, abys nás skrze Ducha svatého na vnitřním člověku vzdělávati a posilňovati ráčil; dejž abychom, s Kristem skrze víru spojeni jsouce, přenesmírnou lásku jeho poznali a v milování tebe se rozhojňovali. A jako si někdy skrze Jezu Krista vdovu Naimskou vzkříšením syna jejího obradoval, tak ráčiž i nás v zármutcích našich potěšovati, milostí a pomocí svou při smrti přítomen býti a v onen den slavný k životu věčnému nás vzkřísiti. Tobě pak samému, který jsi mocen nade všecko učiniti mnohem hojněji, než my prosíme aneb rozumíme, budiž čest a sláva v církvi skrze Jezu Krista po všecky věky věků.

Neděle XVII. po Sv. Trojici.

Bože a Otče všech nás, kterýž ponížených povyšuješ a těch, jenž se povyšují, ponižuješ; dejž nám, prosíme, kresťanské pokory a lásky, abychom

se nad jiné nevypínali. Reď nás také Duchem svým svatým, abychom jednotu ducha v svazku pokoje zachovávali, v lásce vespolek se všemi se snášeli a v křesťanském povolání svém, tak jakž hodné jest, vždycky chodili. Toběť pak, ó, Bože, budiž čest a sláva, kterýž jsi nade všecko a skrze všecko, i ve všech nás, Bůh požehnaný na věky věků.

Neděle XVIII. po Sv. Trojici.

Děkujeme tobě srdečne, milý Pane Bože náš, ze všech milostných darů, jichž jsi nám v Kristu Ježíši prokázati ráčil. O, nepřestávejž nás i dále svým Božským slovem a uměním obohacovati, u víře pravé a v pobožnosti až do konce utvrzovati, duchovních darů účastných činiti, tak abychom tebe podle přikázání tvého horlivě nade všecky věci a bližního svého jako sebe samého milovali. Dejž také, abychom Ježíše Krista za Pána svého, uznávali, o věcech svatých vážně přemyšlovali a v posledním příchodu Kristově bez úhony nalezeni byli. Popřejž nám to vše z milosti, pro téhož Syna svého Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XIX. po Sv. Trojici.

Ó, Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi Božskou mocí člověka šlakem poraženého uzdraviti ráčil: prosíme tě pokorně, račiž i nám spáchané hříchy naše odpustiti a duchovní zdraví nám navrátiti. Pomáhej nám přitom, abychom, obnoveni jsouce duchem mysli své, starého člověka, rušícího se podle žádostí oklamávajících, v sobě mrtvili, Ducha svatého, kterýmž zapečeteni jsme ke dni vykoupení, nezarmucovali; naproti tomu, dej nám, abychom, v spravedlnosti a v svatosti živi jsouce, pravdu jedenkaždý s bližním svým mluvili, což dobrého jest, dělali, viny své vespolek odpouštěli a ke všechněm dobrotiví i milosrdní byli. To všecko račiž nám popříti pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle XX. po Sv. Trojici.

Ó, velikomocný Králi nebes i země, Pane Bože náš, jenž jsi duchovní hody v království milosti a slávy všem věřícím připraviti a nás k nim milostivě povolati ráčil: uděl nám, prosíme, té milosti, abychom duchovních hodů tvých nezanedbávali, ale ochotně a bez vymlouvání k nim přicházeli a milým rouchem víry přiodeni jsouce, v počtu vyvolených hodovníků tvých nalezeni byli. A poněvadž pro nepravost dnové naši zlí jsou, popřejž nám, abychom ne jako nemoudří, ale jako moudří opatrně chodili. Naplň nás přitom Duchem svým, abychom se v hříchy nevydávali, ale raději, v bázni tvé jedni druhým poddaní jsouce, ze všech dobrodiní tvých s radostí tebe oslavovali. Učiniž to z přehojné své lásky, pro a skrze Jezu Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XXI. po Sv. Trojici.

O, Pane Jezu Kriste, jenž jsi někdy služebníka královského, k tobě s mdlou vírou se utíkajícího, nezavrhl, ale uzdravením syna jeho u víře utvrdil a zmocnil, račiž, prosíme i nás u víře mdlých posilňovati, abychom v bídách našich slovu tvému svatému pevně věřili a na hodinu, v kterou by

nám lépe bylo, trpělivě čekali. Poněvadž pak na tomto světě mnohá pokušení všudy nás obklíčují, protož uděl nám k tomu moci své, abychom proti všem útokům nepřátelským slovem tvým svatým, štítem víry a vroucím modlením stále odpírali a v tom bedliví jsouce v den zlý odolati, i korunu života věčného obdržeti mohli. Učiniž to pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle XXII. po Sv. Trojici.

Lítostivý a milosrdný Pane Bože náš, my známe se velikými dlužníky tvými býti a prosíme, abys's námi pro Syna svého milosrdně naložiti a nám převeliké dluhy milostivě odpustiti ráčil. A poněvadž se ty nad námi slitováváš, dejž, abychom bližním ochotně odpouštěli a s nimi se nesoudili a skrze to v nemilost tvou neupadli. Konejž přitom v nás dobré dílo, skrze Ducha svého svatého, abychom se v známosti duchovní rozhojňovali, užitečné věci od neužitečných rozeznávali, hojné ovoce spravedlnosti skrze Ježíše Krista nesli, a když jednou s námi počet klásti budeš, upřímní a bez úhony nalezeni byli. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XXIII. po Sv. Trojici.

Ó, Spasiteli náš, Pane Ježíši Kriste, Mistře pravdomluvný, jenž cestě Boží v pravdě učíš a nedbáš na žádného, nebo nepatříš na osobu lidskou: vyučuj nás, prosíme, svým svatým pravdám a vštíp skrze ně do srdce našeho ten svatý úmysl, abychom příkladů pobožných následovali, v mrzkostech slávy nepokládali, ale raději žádost svou od zemských věcí k nebeským obraceli. Těm, kteří jsou nám představení, poddáni byli; i Bohu, což jeho jest, i vrchnosti, což jí náleží, věrně odevzdávali. Když pak v den poslední z nebe přijdeš, tehdáž proměň tělo naše ponížené, aby bylo podobné tělu slávy tvé. Učiniž to pro slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle XXIV. po Sv. Trojici.

Ó, nejlepší lékaři, Pane Ježíši Kriste, jenž jsi mnohé nemoci slovem svým uzdravoval a těm, kteříž v tebe věřili, ochotně spomáhal: děkujeme tobě srdečně, že jsi nás z moci temnosti vytrhnouti a do království milosti své přenésti, i účastnosti losu svatých v světle způsobné učiniti ráčil. Prosíme přitom pokorně, naplniž nás známostí vůle své ve vší moudrosti a rozumnosti duchovní, abychom hodně ke vší líbeznosti tvé chodili, hojné ovoce dobrých skutků vydávali, všeliké odpornosti trpělivě snášeli a jak v duchovních, tak v tělesných potřebách svých pomoci u tebe dosáhli. Učiniž to pro slávu jména svého, požehnaného na věky věků.

Neděle XXV. po Sv. Trojici.

Svatý, spravedlivý Bože, jenž nám rozličné příklady přísných soudů svých na nekajících hříšnicích představuješ a způsob k ujití všech pokut k výstraze naší v slovu svém předkládaš, ó, uděliž nám té opatrnosti, abychom, neštěstím jiných zmoudřívajíce, všech nepravostí se vystříhali, na modlitbách trvajíce k příchodu Syna tvého prohlédali, v zármutcích svých

proti hrůzám časné smrti, naději budoucího zmrtvých vstání se potěšovali a v křesťanské hotovosti vždycky živi jsouce, dej, abychom v Kristu blahoslaveně usnouti a s ním v slávě jeho přebývati mohli na věky věků.

Neděle XXVI. po Sv. Trojici.

Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, před něhož se někdy všickni národové země shromažditi musejí, aby jedenkaždý přijal to, což v těle svém buď dobře aneb zle působil: učiň, prosíme, ať na tvůj poslední soud vždycky pamatujeme a k němu hodně se připravujeme, abychom s nemilosrdnými a nepravými k trápení věčnému odsouzeni nebyli. Když pak ten den spravedlivého soudu Božího přijde, v němž pomstu ponesou ti, jenž Boha neznají a evanjelium tvého neposlouchají, tehdáž ráčiž nám milostiv býti, na pravici své nás postaviti a s požehnanými tvými do království svého uvésti, kdež tebe s anjely a vyvolenými tvými i se všemi nebešťany oslavovati budeme na věky věků.

Neděle XXVII. po Sv. Trojici.

Všemohoucí Pane Bože, jenž jsi ráčil slovem svým na počátku nebe i zemi stvořiti, tuž pak zemi slovem svým až ke dni tvému chovati míníš; poněvadž pak nenadále ten den přijde, v němž nebesa jako v prudkosti vichru pominou, země pak i ty věci, kteréž jsou na ní, vypáleny budou: protož prosíme tebe, dejž nám na to pamatati, že nemeškáš s naplněním slibů, ale shovíváš, nechtě, aby kteří zahynuli, než všickni ku pokání se obrátili. Popřej také, ať při konci tohoto roku církevního, pamatujíce na všech věcí konec, v bázni tvé život svůj trávíme, v bezpečnost se nevydáváme, ale ať jako moudré panny, maje v lampách svých olej víry hořící, ustavičně bdíme a tak bez strachu v den příští tvého před tebou se postavíme, nového nebe a nové země se dočekáme, v němž tobě v spravedlnosti sloužiti budeme na věky věků.

Očišťování Panny Marie.

Chválíme a oslavujeme tě, Bože a Otče náš nebeský, že jsi skrze jednorozeného Syna svého Ježiše Krista pohanům osvícení, lidu svému zvelebení a spasení připraviti ráčil. Ó připusť, prosíme, i nás k účastenství téhož světla, v Synu svém zjaveného, a dokonávej v nás skrze něho osvícení, posvěcení a naše oslávení. Uděliž nám také Ducha svého svatého, abychom Krista s pobožným Simeonem v chrámě tvém hledali, nalezeného v srdci čtném ostříhali, tobě duchovní oběti v spravedlnosti obětovali. Když pak jednouc cíl života našeho se přiblíží, tehdy propusť nás odsud v pokoji a pojmi nás k sobě do své nebeské slávy. Učiniž to pro Ježíše Krista, Syna svého milého, Pana a Spasitele našeho.

Zvěstování Panně Marii.

Ó, všemohoucí a milosrdný Pane Bože náš, jenž jsi seslání Syna svého, Immanuele našeho, před věky skrze proroky předpovědíti a v čas plnosti, působením Ducha svatého, na tento svět poslati ráčil: děkujeme tobě srdečně za naplnění slibů tvých od starodávna učiněných a pokorně prosíme, řeď

nás Duchem svým svatým, abychom milost tvou, v Kristu Ježíši nám prokázanou, vděčným srdcem poznávali, z příchodu jeho se těšili, jemu u víře, v svatosti a v spravedlnosti sloužili a skrze něho požehnání i života věčného dosáhli. Učiniž to pro téhož jednorozeného Syna svého, Immanuele a Spasitele našeho, požehnaného na věky věků.

Na den sv. apoštolů Petra a Pavla.

Synu Boha živého, Pane Ježíši Kriste, jenž jsi apoštoly své svaté za zvláštní nástroje církve své zříditi a jim zvláštních darů k dílu služebnosti pro spořádání království svého uděliti ráčil: tobě my srdečně za tu milost děkujeme, že jsi skrze přisluhování jejich i mezi námi církev svou vzdělati a nás do společnosti její přivésti ráčil. Dejž toliko, abychom na tobě, jako na skále, pevně založeni jsouce, tebe za Krista, Syna Božího uznávali, protivenství pro jméno tvé, kdybys tak míti chtěl, snášeli — a skrze tebe z ruky nepřátel vysvobozeni jsouce, tím věrněji tobě oddáni byli. Učiniž to ke cti a slávě jména svého přesvatého, požehnaného na věky věků.

Památka reformace.

Předrahý Spasiteli, Pane Jezu Kriste, jenž jsi sobě církev na zemi krví svou založiti, skrze posly své a věrné dělníky po všem světě shromážditi a skrze slovo od bludů a nálezků lidských očistiti ráčil: děkujeme tobě srdečně, že jsi nás k účastenství evanjelium svého povolati a do společnosti věrných ctitelů svých přivésti ráčil. Řeď nás, prosíme, Duchem svým svatým, abychom, vzděláni jsouce na základu prorockém a apoštolském, tebe se stále přidrželi a u víře pravé až do konce zachováni, potom pak věčně spaseni byli; jenž jsi živ a kraluješ s Otcem i s Duchem svatým, Bůh požehnaný na věky věků.

Památka posvěcení chrámu.

Ó, důstojný a veleslavný Bože náš, jehož stolice jsou nebesa a země podnože jeho, avšak i k nám, dítkám svým, tak se skloňuješ, že sobě příbytek v nás a uprostřed nás oblibovati ráčíš: aj, my ve jménu tvém shromaždění jsouce, děkujeme tobě z gruntu srdce svého, že chrám tento i slova tvého kázání a velebných svátostí přisluhování uprostřed nás zachováváš. Dejž, prosíme, abychom tuto milost tvou vděčnou myslí uznávali, slovo tvé i služebnost církevní draze sobě vážili a tento den ku památce posvěcení chrámu tohoto oddaný náležitě světili. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Děkování za úrody zemské.

Ó, všemohoucí Bože a Otče náš nebeský, kterýž všemu tvoru dáváš pokrm jeho v čas příhodný a nasycuješ každý živočích požehnáním svým podle dobrolíbezné vůle své: děkujeme tobě srdečně, žes i tohoto roku zemi naši dobrotivostí svou korunoval, rozličnými úrodami obohatil, je před zahynutím chránil a nám té milosti, že jsme je štěstlivě sebrati mohli, popříti ráčil. Spravuj nás Duchem svým svatým, abychom to, co jsme z štědré ruky tvé přijali, v bázni tvé s díkčiněním užívali a nejen k slávě jména tvého, ale i k prospěchu blížních svých vynakládali. Pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

d) Jiný (čtvrtý) cyklus kollekt.

Neděle I. adventní.

Věrný, milosrdný Bože, vzdáváme tobě chválu a díkčinění, že jsi ráčil zaslíbiti Otcům svatým Syna svého jednorozeného, zvěstovati jej skrze milé proroky a poslati jej v plnosti času na svět k spasení našemu. On potřel hlavu hada, vykoupil nás od hříchů a smrti. V něm budou požehnány všecky čeledi země, na něho očekávají všickni národové. Připrav nás, Hospodine, abychom sloužili jemu srdcemi čistými — až přijde, přijali jej s radostí a tobě děkovali zde časně a potom v nebesích na věky věků.

Neděle II. adventní.

Milosrdný Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista, děkujeme tobě za to veliké tajemství pobožnosti, že Bůh zjeven jest v těle, ospravedlněn v duchu, ukázal se anjelům, kázán jest pohanům, uvěřěno jemu na světě, vzhůru přijat jest v slávu. Prosíme tě, pomáhej nám, abychom ti sloužili v stálé víře a setrvávali v ustavičném vzývání jména tvého až do konce dnů svých. Dej také, abychom poslední příchod Syna tvého k soudu s pokáním srdečným očekávali a tak když přijde, vesele pozdvihli hlav svých a s ním do života věčného vešli. Pro téhož milého Syna tvého Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle III. adventní.

Nebeský Bože a Otče, prokaž své církvi milé tu milost, aby se nehoršila na bídné podobě a opovrženém slovu svého jediného krále, toho spravedlivého spomocníka Ježíše Krista. Dej ale, aby se radovala z jeho předivného příchodu, přijímala jej čistým, ochotným srdcem a nad ním plesajíc a se veselíc vzdávala tobě chválu a díkčinění na věky věků.

Neděle IV. adventní.

Ó, Pane Ježíši, ty věčný králi slávy, který jsi přinesl nám příchodem svým milost a pravdu, stvoř v nás mocí Ducha svého život nový a dokonej dílo dobré, které jsi začal v nás, až ke dni příchodu svého. Jenž jsi živ a kraluješ s Otcem i s Duchem svatým, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Slavnost narození Páně.

1.

Pane Bože, nebeský Otče, který dáváš nám zvěstovati v tyto slavnostní dny radostiplné narození Syna svého jednorozeného, zvelebujeme tě a zpíváme tobě s anjely tvými čest a chválu radostnou a vděčnou. Děkujeme tobě poníženě za ten blahoslavený pokoj, který způsobil jsi v nás v Synu svém milém, a prosíme, učiň z nás lidi, v nichž mohl bys míti zalíbení, pro téhož Ježíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

2.

Věčný Bože, milosrdný Otče nebeský, který jsi učinil Syna svého jednorozeného účastným těla a krve naší, abychom ním posvěceni byli za

dítky tvé milé: prosíme tě pokorně, dej, aby jeho vtělení a narození bylo a zůstávalo stálým potěšením a radostí srdce našeho, tak abychom jako noví lidé napravenými srdcemi a úmysly mohli tě ctíti a chváliti. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána našeho, požehnaného na věky věků.

3.

Milostivý Bože, milosrdný Otče, pochváleno buď tvé jméno svaté, že jsi nám dal Syna svého a povolal nás za dítky své a za dědice spasení věčného. Prosíme tě, dej nám poznati mocí Ducha svého předivnou lásku svou, abychom, ní posilněni u víře, naplněni byli pokojem tvým svatým, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Druhá slavnost vánoční.

Ó, milostivý a lítostivý Pane Bože, Otče náš nebeský! Děkujeme tobě, že jsi laskavě pohlédl na hluboký pád pokolení lidského a poslal na tento svět Syna svého jednorozeného. Prosíme tebe, rač osvítiti srdce naše Duchem svým svatým, abychom se těšili z jeho narození ve všelikých úzkostech a úkladech tohoto světa a trpělivě snášeli pronásledování pro jméno jeho svaté. Tak zvítězíce nad duchovními i tělesnými nepřátely, účastni se stali nebeského království tvého, pro Ježíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Neděle před Novým Létem.

Věrný a v slibích svých pravdomluvný Pane Bože, který jsi v plnosti času poslal na svět Syna svého, narozeného ze ženy, poddal jej pro nás zákonu, osvobodil nás ním od zlořečenství zákona a přijal za syny své a dědice království svého: prosíme tebe pokorně, řeď srdce naše Duchem svým svatým, aby ten tvůj Syn milý nesloužil žádnému z nás ku pádu, ale všechněm ku povstání, tak abychom se nehoršili na něm v žádné věci, ale raději jej vyznávali, z příchodu jeho tě chválili a milostí jeho stali se účastni království nebeského. Učiniž to pro téhož Syna svého milého, Pána a Spasitele našeho.

Nové Léto.

Pane Ježíši Kriste, v jehož jménu skláněti se mají kolena všech, kteříž jsou na nebi, i těch, kteříž jsou na zemi, i těch, kteříž jsou pod zemí, v tomto tvém osláveném jménu začínáme toto nové léto svého putování na zemi. Pomáhej nám povstati z hříchů našich a dej nám všem tu milost, abychom tobě žili a tobě umírali a tak dosáhli života věčného; jenž jsi s Otcem svým i s Duchem svatým živ a kraluješ požehnaný a chvályhodný na věky věků.

Neděle po Novém Léte.

Pane Bože, spravedlivý soudce všech věcí, pohlédni, jak církev tvá s děťátkem narozeným musí se často skrývati, utíkati a snášeti mnohé těžkosti od světa zlého. Dej, prosíme, i nám slyšeti tu anjelskou novinu, že zemřeli ti, kteří hledali bezživotí ctitelů tvých. Mezitím posilňuj nás, aby-

chom ani v soužení nezapomínali na to narozené děťátko, ale je v srdcích svých nosili, nikdy neodstupovali od něho a tak po nynější těžkosti přišli do života věčného. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Zjevení Krista Pána mudrcům.

Všemohoucí Pane Bože, který jsi zjevil i pohanům jednorozeného Syna svého, prosíme tě, rač zachovati nám i potomkům našim spasitedlné světlo svého evanjelium. K tomu přispěj milostí svou, aby to světlo pronikalo k národům vězícím v temnostech a zjevovala se jim vždy více a více sláva tvá; který se Synem svým i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Neděle I. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Dejž nám pomoc, milý Otče náš nebeský, abychom s dítkami svými následovali příkladu tvého milého Syna, slovo tvé pilně slyšeli a rádi o něm rozmlouvali; nikdy neztratili ze srdcí svých Pána Ježíše Krista, spasitedlného potěšení i světla milosti jeho a kdyby se ztratilo, abychom ho chtivě hledali a radostně nalezli; tak v dobrém prospívajíce, jednou novými hlasy oslavovali tě v chrámě tvém svatém nebeském, pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle II. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Věrný milosrdný Bože, nebeský Otče, který jsi sám ráčil ustanoviti stav manželský a posaváď jsi jej tak mocně zachovával a zdržoval proti všem útokům ďábelským a poctil návštěvou Syna svého na svadbě v Káni Galilejské: děkujeme tobě za takovou milost a pokorně prosíme, rač přítomen býti i nadále s potěšením a pomocí svou svatou, uděl manželům pokoje a jednomyslnosti, v kříži pak trpělivosti, aby, majíce tě přítomného zde, někdy mohli se dostati k svadbě života věčného, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle III. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Všemohoucí, věčný Bože, který jsi nám zaslíbil v Synu svém odpuštění hříchů, spravedlnost a život věčný, prosíme tě, probuď a veď srdce naše Duchem svým svatým, abychom hledali u něho takové milosti každodenní prosbou a zvláště v každém pokušení a dosáhli ji jistotně pravou vírou v jeho svaté zaslíbení. Pro téhož Ježíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Neděle IV. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Všemohoucí Synu Boží, naše jedinká pomoc a ochrana, lodička tvá, úbohé křesťanstvi, trpí velkou bídu, nebo větrové se bouří, moře hučí a vlnobití chce nás pohltiti, satan i svět vztekají se proti nám. Jestli opustíš nás, Pane, zahyneme. Probuď se, pohroz větrům a spusob utišení, nebo naši nepřátelé jsou v rukou tvých, který strážíš nás, zachoval jsi lid svůj v Červeném moři a jsi nám v lodičce přítomen, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Neděle V. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Pane Bože, nebeský rozsevači, činíme tobě srdečné díky, že rozsíváš dobré semeno slova svého do srdcí našich. A prosíme pokorně, zvlažuj to semeno své libým deštěm Ducha svatého, abychom se v pobožnosti zelenali, v dobrém rostli, prospívali a ovoce víry přinášeli. Zapuď zlého nepřítele, který nepřestává rozsívati koukol, aby jeho koukol neudusil pšenici tvou. Vzdal od nás bezpečnost srdce, dej bázeň a pobožnost, v čas pokušení přispěj k spomožení, abychom, když poručíš vybírati koukol k spálení, mohli přeneseni býti se všemi vyvolenými do stodoly tvé nebeské, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle VI. po Zjevení Kr. P. mudrcům.

Nejmocnější Pane Bože, který nedolomuješ třtiny nalomené, neuhasuješ lnu kouřícího se, ale zjevuješ všem evanjelium svaté a tajemství nebeské a posilňuješ mdlé u víře Duchem svým svatým: shlédniž na nás okem milosrdenství svého a zpusob v nás, abychom tě poznávali z tvého slova, k poznání přidávali pravou mysl, tak rozmáhajíce se u víře a víru svou skutky dokazujíce, mohli dojíti konce víry, totiž spasení duší svých, na věky věků.

Neděle Devítník.

Dobrotivý Hospodáři, věčný Bože, jenž v tuto poslední hodinu povolal jsi také nás, bídné pohany, na vinici svou a nám bez naší zásluhy dáváš peníz milosti své a všeliké časné i věčné dary. Pomoz, prosíme, abychom, prohlédajíce k pouhé milosti tvé, sloužili tobě všelikého času věrně i ochotně a nereptali s pokrytci proti tvé veliké dobrotivosti, tak abychom s nimi od tebe odehnáni a zavrženi nebyli, ale zůstávali s tebou zde i v nebi tvém na věky věků.

Neděle po Devítníku.

Děkujeme tobě, dobrotivý Otče, že hojně rozsíváš mezi námi nebeské símě slova svého a prosíme tě, račiž tak nastrojiti srdce naše slovem i Duchem svým, abychom byli zemí dobrou, varovali se bezpečnosti, pečování a hříšných žádostí; v pravdě tvé pevně vkořeněni, ochotně a trpělivě nesli horko i bouře života a v srdci ctném a obcování svatém vydávali hojné ovoce pobožnosti, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle masopustní.

Milý Pane Ježíši Kriste! Děkujeme tobě za tvou velikou lásku a upřímnost, že jsi se dobrovolně ráčil ubírati k svému umučení a smrti a tak spůsobil a zasloužil jsi nám věčné vykoupení vlastní krví svou. Prosíme tebe, rač otevříti a osvítiti slepotou raněné srdce naše, abychom vždycky poznávali tebe za pravého Boha a Syna Dávidova a varujíce se pohanských rozpustilostí, tebe se všemi vyvolenými chválili a velebili na věky věků.

Neděle I. postní.

Ó, všemohoucí Synu Boží a Synu člověka, ty jediný vítěziteli a potlačiteli toho starého hada, kterýž jsi ve všem zkušen a který pro naše

dobré ráčil jsi přijíti i na poušť a v toto údolí světa: prosíme tebe, zachovej srdce naše od netrpělivosti, pýchy a lakomství a rač nás upevniti Duchem svým svatým jako pevnou zbrojí, abychom mocí jeho uhasili všeliké ohnivé šípy nešlechetníka a vítězství obdrželi, jenž s Otcem i s Duchem svatým živ jsi a panuješ na věky věků.

Neděle II. postní.

Děkujeme tobě, náš milý a drahý Spasiteli, že jsi dobrovolně ráčil snášeti za nás bídné a hříšné pohany pohanění, uplvání, bičování a podstoupiti smrt hořkou a bolestnou, abychom my vysvobozeni byli od potupení, pohanění a věčné smrti. Prosíme tě pokorně, dejž ať ne toliko vděčnými slovy, ale i čistými skutky a spravedlivým obcováním rozpomínáme se zde na tvou dobrotu nekonečnou a někdy oslavujeme tě za ní v království tvém na věky věků.

Neděle III. postní.

Věčný Pane a udatný Synu Boží, jenž jsi se zjevil, abys potřel hlavu hada a kazil skutky i království jeho, děkujeme tobě, že mocným prstem Božím vymítáš zlého ducha a posvěcuješ nás sobě za čistý chrám a příbytek Boží. Prosíme všemohouci rameno tvé a nepřemožitedlnou moc tvou, nechať nemá nižádné moci nad námi, aby snad poslední věci naše nebyly horší než první. Učiniž to, svatý vítěziteli Boží, pro lásku svou nekonečnou, zůstávající na věky věků.

Neděle IV. postní.

Pane Ježíši Kriste, ty králi křesťanství svého, jenž sedíš na pravici svého Otce, ty veliký proroku, jenž dobře víš, co činiti máš, pozdvihuj každého dne a vždycky oči milosrdenstvi svého nad námi a dej nám i náš skromný díl i hojnost a všecko, zač tě podle tvé vůle prosíme a žádáme, bychom mohli chváliti láskyplné tvé srdce a ruku tvou dobročinnou nyní i na věky věků.

Neděle V. postní.

Ó, ty věčný Synu Boží, náš věčný prostředníče a všeho světa Spasiteli, jenž potvrzuješ přísahu svou, že žádný z těch neuzří smrti, kteří věří v milostivé evanjelium tvé a je zachovávají: slovo tvé zajisté jest život a pravda a spasitedlná moc Boží! Neodjímej je z úst našich a dej nám v světle tvém obcovati, živu býti i umírati, bychom měli v nynějších bídách, ano i uprostřed smrti v zaslíbení tvém útěchu i život na věky věků.

Neděle Květná.

Pane Bože, nebeský Otče, jenž jsi poslal Syna svého na svět pro vykoupení naše, on pak, když se přiblížil čas jeho utrpení a obětování, k tomu ochotně do Jeruzaléma se dostavil: prosíme tě, spusobiž to, aby toto jeho utrpení prospělo nám v bídě hříchů našich a dej, abychom i my ochotně podstoupili a nesli všeliké utrpení, jež na nás sesíláš, pro Ježíše Krista, milého Syna svého, Pána a Spasitele našeho.

Po paššiich.

Ó, Pane a Spasiteli náš, Ježíši Kriste, který jsi pokorou a umučením svým vyvrátil ze základu království satanovo a v své krvi i ranách získal a obdržel věčné království a lid vykoupený: prosíme dobrotivost tvou, spravuj nás, své úbohé stádečko, svým svatým Duchem a slovem, abychom zůstávali v království tvém a ochraně tvé svaté. Vyslyš nás, ochrano svých věřících, oslavený Spasiteli, zvelebený Vykupiteli, pro své utrpení, milost nekonečnou a slávu zůstávající na věky věků.

Zelený čtvrtek.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi na památku svého utrpení zůstavil nám chléb svůj k jedení a kalich svůj k pití: prosíme tě, račiž nás osvítiti, bychom v pravém sebe zkušování a opravdovém tebe poznání mohli přijímati hodně tvou Večeři svatou. Uděl nám také, Pane Ježíši, jenž jsi umyl nohy učedlníkům svým, srdečné pokory, abychom i my láskou tvou pohnuti, přisluhovali sobě v lásce bratrské a tak jednou těšili se v království tvém lásce tvé na věky věků.

Veliký pátek.

Věčný, spravedlívý Pane Bože, jenž jsi z otcovské milosti k nám neodpustil jednorozenému Synu svému, nýbrž jsi jej na smrt a kříž vydal: prosíme tě, dej Ducha svého svatého do srdcí našich, abychom se srdečně těšili z takové tvé milosti, hříchů se budoucně varovali a co ty nám trpěti nakládáš, tiše a oddaně nesli; tak zásluhou jeho věčně živi byli, pro téhož jediného Syna tvého, Pána a Spasitele našeho.

Po paššiich.

Jestiť to hodné a pravé, slušné a spasitelné, bychom ti všude a vždycky díky činili, Hospodine, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi vykonal vykoupení lidského pokolení na dřevě kříže, aby ze dřeva vypučil život, jako smrt ze dřeva počala; aby ten, jenž dřevem zvítězil, opět dřevem potřín byl skrze Ježíše Krista, v němž anjelé chválí velebnost tvou, tobě se klaní panstva, bojí se tebe moci, nebesa a všech nebes síly s Serafíny blaženými zpívají: Svatý, svatý, svatý jest Hospodin zástupů, plná jsou nebesa i země slávy jeho na věky věků.

První slavnost velikonoční.

1.

Děkujeme tobě, věčný Bože, milosrdný Otče, že jsi ráčil vzkřísiti vůdce spasení a dárce života, Ježíše Krista, a přijal jsi jej v slávu svou, aby tak víra naše utvrzena a naděje v něho obživena byla. Ó, dejž, ať i my poznáme moc vzkříšení jeho a připodobněni jsme k obrazu jeho a jako on jednou umřel k shlazení hříchů a potom povstal k slávě tvé, tak ať i my hříchům zemíráme a ne sami sobě živi jsme, ale tomu, který za nás umřel i z mrtvých vstal. Tobě, Bohu jedinému, Tobě, vítěziteli mocnému, Tobě, utěšiteli žádoucímu, budiž čest a chvála na věky věků.

2.

Pane Bože, nebeský Otče, který jsi vydal na smrt pro hříchy naše jednorozeného Syna svého a pro ospravedlnění naše jsi jej vzkřísiti ráčil, pomoz, prosíme, abychom byli oudové těla jeho, s ním život věčný měli a dojdouce slavného z mrtvých vstání, postavili se v onen den s radostí před tebou. Kterýžto nepřemožený vítěz všech svých i našich nepřátel s tebou i s Duchem svatým živ jest a kraluje požehnaný na věky věků.

3.

O, silné, nepřemožitelné Kníže, Spasiteli náš, Ježíši Kriste, jenž jsi svou smrtí hořkou přemohl smrt věčnou a obdržel vítězství nad ďáblem, hříchem a peklem: buď tobě věčná čest a chvála vzdávaná za tvé užitečné, blahoslavené z mrtvých vstání. Přitom pomoz, pomocníče přesilný, abychom děkovali tobě celým srdcem za takové tvé vzkříšení a z hříchů povstanouce, sloužili tobě v svatosti a pobožnosti života po všecky dny své. Učiniž to pro jméno své svaté, požehnané na věky věků.

Druhá slavnost velikonoční.

Čest a chválu vzdáváme tobě, Otče Pána našeho Ježíše Krista, že jsi vzkříšením Syna svého osvobodil nás od strachu smrti, a prosíme tě, posilňuj víru naši v životě i v smrti, abychom, osvobozeni od hrůzy smrti, s radostí složili jednouc stánek těla svého, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle I. po Veliké noci.

Všemohoucí Bože, věčný nebeský Otče, jenž skrze milého Syna svého ráčil jsi zříditi nové království na světě, v němž mocí smrti a vzkříšení jeho dáváš z milosti všem zarmouceným svědomím odpuštění hříchů, život a spasení, prosíme tvou dobrotu otcovskou, račiž zachovati a všudy k rozkvětu přivésti toto věčné a blahé království Syna svého v tomto světě a rač nám v něm spasení věčné dáti, pro Ježíše Krista, jediného Krále, Pána a Spasitele našeho.

Neděle II. po Veliké noci.

Ó, věrný, milostivý Otče, jenž jsi ustanovil nad maličkým stádcem svým Pastýře věčného, aby vykoupil nás, zbloudilé ovečky, drahou krví svou a donesl na ramenách svých do nebeských stanů ovčince svého: račiž nás zachovati a udržeti při tomto jediném knížeti, pastýři a biskupu duší našich a na jeho pastvě evanjelium svatého. Ochraň nás před vlky a nájemníky, před škodlivou pastvou a nečistými vodami a milostivě shromažď nás k sobě do věčného ovčince, pro Ježíše Krista, pravého Pastýře, Pána a Spasitele našeho.

Neděle III. po Veliké noci.

Milosrdný Bože, věrný nebeský Otče, který tresceš všecky, kteréž miluješ, a skrýváš tvář svou před těmi, jichž jsi povolal do království svého, aby byli prvotiny nějaké stvoření tvého: prosíme tě pokorně, dej, abychom, když nás křížem navštěvuješ, aneb vzdaluješ se od nás s otcovskou láskou

svou, trpělivě čekali čas navrácení tvého k nám, tvým zaslíbením silně věřili a v Synu tvém milém, Ježíši Kristu, dosáhli zde pokoje časného, tam života věčného. Pro téhož milého Syna tvého, Pána a Spasitele našeho.

Neděle IV. po Veliké noci.

Ó, věčný a pravý Synu Boží, jenž shromažďuješ Duchem svým svatým na tomto světě lidi k dědictví věčnému a mluvíš k nim týmž Duchem svatým ústy proroků, apoštolů a všech křesťanských kazatelů, zákonem tresceš a svatým evanjeliem potěšuješ: prosíme tvou dobrotu, neračiž nám odjímati Ducha svého, nýbrž milostivě zachovati úřad kazatelský a nás pokorou ozdobiti, bychom neodporovali trestání jeho; raději u víře a s dobrým svědomím užívali potěšení slova tvého, jenž s Otcem i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Neděle V. po Veliké noci.

Pane Bože, nebeský Otče, jenž jsi nám zaslíbil ústy Syna svého, že začtě prositi budeme ve jménu jeho, nám dáti ráčíš, propujč nám, prosíme, milosti své, bychom mocí Ducha tvého svatého hledali u tebe nábožnými modlitbami toho, co se tobě dobře líbí a nám užitečné jest, a tak ruce posvěcené pozdvihovali k tobě bez hněvu a zlosti a jisti byli vyslyšení tvého, pro Ježíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Vstoupení Krista Pána na nebe.

1.

Slavíme tě, Bože a Otče Pána našeho Ježíše Krista, že jsi povýšil téhož milého Syna svého a Spasitele našeho a přemohl mocí smrti i vzkříšení jeho všecky nepřátely našeho blahoslavenství. Prosíme tě, přiveď nás jednouc tam, kde jest Ježíš, abychom na slávu jeho patříce, s ním věčně živi byli, pro téhož milého Syna tvého, Pána a Spasitele našeho.

2.

Požehnaný Synu Boha živého, Pane Ježíši Kriste, jehož Bůh po vystálých mukách a smrti vzkřísil, na pravici svou do nebes povýšil a tam nade všecko zvelebil: zvelebujeme tě v tuto přeradostnou památku oslavení tvého a prosíme pokorně, račiž nás účastné učiniti dobrodiní tebou nadobytých. Když pak jednou, jako jsi od nás vzhůru vzat do nebe, zase přijdeš z nebe, rač se milostivě k nám přiznati a dle zaslíbení drahého uvésti do království svého nebeského, kdež jsi živ a kraluješ, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Neděle po vstoupení Páně na nebe.

Všemohoucí Bože, milosrdný Otče, jenž chceš, abychom vešli skrze ná soužení do království tvého, prosíme tebe, uděl nám Ducha svého ho, aby posilňoval nás v mdlobách našich a chránil všech pobloužení, oval v protivenstvích a uvedl naposledy do věčného blahoslavenství, ežíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Slavnost seslání Ducha svatého.

1.

Čest, chválu a díky vzdáváme tobě, Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, že jsi v tento den ráčil naplniti sliby své, apoštolům učiněné, ozdobil jsi je dary Ducha svatého a učinil způsobné k úřadu apoštolskému. Prosíme pokorně, račiž dáti do srdce našeho téhož Ducha, který by vyučoval nás spasitedlné známosti, utvrzoval u víře a pobožnosti, na cestách života spravoval a v zármutcích potěšoval. Popřej, ať působením jeho milujeme tě upřímně, věrně ostříháme slova tvého a pokoje nám daného užíváme, potom z milosti tvé do království nebeského se dostaneme, kde budeme zvelebovati tebe s Otcem milým i s Duchem svatým na věky věků

2.

Všemohoucí Bože, chválíme a zvelebujeme tě v tento slavnostní den, že jsi navštívil z milosti lid svůj, vylitím Ducha svatého shromáždil jsi společnost věřících a pevně založil církev svou na zemi; prosíme tě pokorně, rač slovem pravdy své a přisluhováním velebných svátostí osvítiti, obnoviti a k životu věčnému zachovati nás i celou svou církev, pro Ježíše Krista, Syna svého, Pána a Spasitele našeho.

3.

Pane Bože, nebeský Otče, děkujeme tobě z celého srdce svého, že jsi nám dal závdavek spasení věčného mocí Ducha svatého a až posavad tak hojně potěšoval nás v protivenstvích a útrapech tohoto pozemského života. Ostříhej nás milostivě, bychom nezarmucovali Ducha tvého svatého a nekládli překážky spasitedlné kázni jeho ani lenivostí, ani lehkomyslností, ani nevěrou, ani zatvrdilostí. Naproti tomu obnovuj nás a rozmnožuj v nás drahé dary své, bychom dobré svědomí zachovali, v lásce a dobrých skutcích prospívali, tak oudy Kristovými a chrámy Ducha svatého byli a zůstávali na věky věků.

Druhá slavnost seslání Ducha svatého.

Bože Duchu svatý, ty utěšiteli a pomocníče všech bídných! My ubozí, hříšní lidé prosíme tebe, ujmi se nás milostivě. Přijď a připrav sobě příbytek zůstávající v srdcích našich, očisť a osvět nás, bychom rostli a prospívali u víře a v poznání Krista a v lásce se vždy více rozhojňovali. Pomoz milostivě, bychom pod kázní a vedením tvým pobožný život vedli, soužení svá v trpělivosti snášeli a tebou obnoveni a posvěceni zachováni byli k věčnému spasení. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Slavnost Svaté Trojice.

Ó, nejsvětější Trojice, smiluj se nad námi. Všemohoucí, věčný Bože, jenž začátku a konce nemáš a jehož vyznáváme v Trojici jednoho a v jednotě trojího, tobě samému se klaníme, tebe ctíme, dobrořečíme lásce a dobrotivosti tvé, že jsi vytrhl nás z moci bludu a všeliké nevěry a tak mi-

losti své účastné učinil. Prosíme tě, račiž nás posilniti a potvrditi v této své milosti božské, bychom ti ve všech věcech pevně důvěřovali a tebe, byť se nám dobře neb zle vedlo, chválili, ctili a milovali na věky věků

Neděle I. po Sv. Trojici.

Dobrotivý, milostivý Bože, který jsi pouhá láska v bytnosti a skutcích svých a velíš, abychom všickni společně přebývali v lásce bratrské a milováním bližních dosvědčovali lásku svou k tobě: řeď nás, prosíme, Duchem svým svatým, abychom vděčným srdcem přestávali na otcovském řízení tvém, statků od tebe udělených užívali k slávě tvé a k napomáhání nuzných, jsouce pak v nedostatku, neb v nemoci, v trpělivosti vládli dušemi svými a těšili se nadějí věčného blahoslavenství. Když pak hodina smrti naší přijde, dejž, abychom, zproštěni jsouce vší bázně a trápení, měli bezpečné doufání k tobě a anjely tvými přeneseni byli do království tvého, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle II. po Sv. Trojici.

Ó, bohatý, dobrotivý Bože, děkujeme tobě z celého srdce, že jsi dal pro nás zabiti toho nevinného Beránka, svého Syna jednorozeného, a nás k hodům své veliké milosti kázáním slova svého povolávati dáváš. Prosíme pokorně, propůjč nám k tomu milosti a Ducha svého, abychom nepotupovali tohoto tvého velikého hodu a nezanedbávali ho pro časné věci, nýbrž vždycky po něm srdečně toužili, k němu přicházeli a jednou u tebe věčné sytosti došli, pro téhož milého Syna tvého, Pána a Spasitele našeho.

Neděle III. po Sv. Trojici.

Pane Bože, nebeský Otče, který nemáš zalíbení v smrti ubohých hříšníků a nechceš dopustiti, aby zahynuli, nýbrž chceš, aby se obrátili a spaseni byli: prosíme tě pokorně, račiž milostivě odvrátiti od nás zaslouženou pokutu za hříchy naše a nám laskavě propůjčiti času k obrácení a polepšení našemu; tak po zdejším zkušování přijmiž nás do slávy své věčné, pro zásluhy a lásku Syna svého, Pána a Spasitele našeho.

Neděle IV. po Sv. Trojici.

Milosrdný Bože, dobrotivý Otče, jenž velíš slunci svému vzchoditi na dobré i na zlé a dáváš déšť na spravedlivé i na nespravedlivé: pomáhej nám, abychom i my učili se prokazovati milosrdenství všechněm lidem, laskavě přikrývati křehkosti a chyby bližních, bez pokrytství, ze srdce upřímného odpouštěti a v dobrých skutcích dokazovati živou, křesťanskou víru, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle V. po Sv. Trojici.

Ó, všemohoucí Pane Bože, kterýž milostivě zdržuješ lodičku církve své na bouřlivém moři světa tohoto, prosíme tě, račiž ji zachovati přede vším vlnobitím a přítomen býti v ní pracujícím Božskou pomocí a ochranou svou, aby nadarmo nepracovali. Pomáhej všem, v lodičce se nacházejícím,

aby pilně poslouchali a ostříhali slovo tvé svaté, z neho brali užitky pro časný i věčný život, vděčně udíleli z darů, které dáváš, všem potřebným a tak lásku od tebe přijatou odpláceli láskou, jiným prokázanou. Učiniž to všecko a ještě více, než my prositi umíme, aneb rozumíme, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle VI. po Sv. Trojici.

Milý Pane Bože, nevcházej v soud s námi bídnými hříšníky, kteříž jsme nezachovávali ze srdce přikázání tvých, ale popatři na drahou zásluhu svého milého Syna a dej nám požívati spravedlnosti jeho věčné. Spravuj také srdce naše Duchem svým svatým, bychom, bojíce se tebe, obcovali v novotě života a vystříhali se doufání v sebe a zásluhy své, a tak do věčného žaláře uvrženi nebyli, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle VII. po Sv. Trojici.

Pane Ježíši Kriste, račiž opatřiti vším potřebným nás i všecky, kteří při tobě trvají v pravé víře, abychom na cestě života nezahynuli. Spravuj a řeď srdce naše, abychom s vděčností a dobrým svědomím sebrali dary milosti, potřebné k tělesnému životu, s nimi věrně hospodářili a nasyceni z drobtů pozůstalých udělovali jiným pomoci potřebným, přitom ale vždycky lačněli a žížnili tvého nebeského chleba, evanjelium svatého, ním z milosti tvé ušli věčného zahynutí a dostali se do bydla tvého nebeského a tam tebe chválili na věky věků.

Neděle VIII. po Sv. Trojici.

Pane Ježíši Kriste, propujč nám i dítkám našim pravou víru a dokonalost i čistotu života. Ostříhej nás ode všech falešných proroků a zachovej nás při zdravém učení evanjelium svého. Bychom nebyli jako stromové neužiteční vyťati a do ohně pekelného uvrženi, nýbrž v životě i v smrti líbili se Bohu a z milosti tvé vešli do království nebeského, kdež jsi živ a kraluješ, požehnaný na věky věků.

Neděle IX. po Sv. Trojici.

Ó, Pane, nebeský Otče, kterýž jsi povolal nás z prostřed světa tohoto k účastenství slávy světla věčného: prosíme tě pokorně, račiž Duchem svým osvítiti srdce i smysly naše, abychom tak opatrní byli ve věcech věčných, jakož svět opatrný jest ve věcech pomíjejících. Popřej nám také své milosti, abychom každý ve svém stavu a povolání věrní nalezeni byli, tak v onen den, když máme vydati počet z vládařství svého před tebou, věrní nalezeni byli a s tebou kralovali na věky věků.

Neděle X. po Sv. Trojici.

Ó, věrný milovníče lidský, Pane náš Ježíši Kriste, kterýž jsi ráčil vylévati svaté slzy nad pobloudilým lidem svým a tak dokázati nekonečnou lásku ke všem hříšným: děkujeme tobě srdečně, že jsi nás očistil slovem pravdy a oddělil od nevěřících, kteříž pro nevěru svou mají zahynouti. A

prosíme pokorně, rač nám odpustiti všecky hříchy a nepravosti, zavarovati od nevěry a nevděčnosti, uchovati od tělesné bezpečnosti a potupování slova tvého svatého. Učiniž to pro svatou upřímnost a veliké milosrdenství své, zůstávající na věky věků.

Neděle XI. po Sv. Trojici.

Spravedlivý Bože, milosrdný Otče, před nímž nic na všem světě obstáti a pomoci sobě nemůže, jedině sama krev a smrt nejmilejšího Syna tvého, níž si připravil všem lidem věčnou spravedlnost a v nenávisti máš všecky, kteříž ve svých skutcích mají doufání své: děkujeme tobě za tvou převelikou milost a prosíme z celého srdce, račiž milostivě uchovati nás od nevěry, pýchy a doufání v sebe, též od zoufalství a jiných těžkých hříchů, abychom nečinili z modliteb svých ohavnost před očima tvýma, ale těšili se zásluhami Syna tvého, jeho zaslíbením věřili a spasení ním připravené dosáhli na věky věků.

Neděle XII. po Sv. Trojici.

Všemohoucí, věčný Bože, prosíme tě, dej církvi své Ducha svého a božskou moudrost svou, aby slovo tvé rozmáhalo se a rostlo mezi námi, také se vší upřímností, jak se sluší, bylo kázáno a jím církev tvá svatá hojně vzdělána byla. Bychom my všickni, stálí jsouce u víře, tobě sloužili a setrvali ve vyznávání slova tvého až do konce, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XIII. po Sv. Trojici.

Děkujeme tobě, milý Otče nebeský, že jsi nám dal poznati milého Syna svého, jako upřímného a laskavého Samaritána, kterýž svými ranami uzdravil smrtelné rány srdce našeho, přemohl pekelné vražedlníky, navrátil všecko, co bylo potraceno a přivedl nás do hospody církve své milé. Prosíme pokorně, račiž nás milostivě zachovati v pravé víře a srdečné lásce k Bohu i k lidem a svým časem vysvoboditi z tohoto bídného údolí a přivésti do slávy své, zůstávající na věky věků.

Neděle XIV. po Sv. Trojici.

Pane Bože, nebeský Otče, jenž jsi milostivě slovem svým i svátostmi očistil nás, věřící své, od malomocenství hříchů a nám ještě i nyní každodenně prokazuješ milostivou pomoc ve všem, čeho potřebujeme; prosíme tě, probuď srdce naše Duchem svým svatým, bychom nikdy nezapomínali na taková dobrodiní tvá, nýbrž v bázni tvé a srdečné důvěře v milosrdenství tvé živi byli a setrvali, tobě za všecko veselým srdcem děkovali a tě chválili, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XV. po Sv. Trojici.

Pane Bože, nebeský Otče, děkujeme tobě, že jsi nám dal tělo i duši a že jsi nám posavad hojně udílel všeho, čeho potřebujeme k tomuto časnému životu. Pokorně tě prosíme, posilň nás u víře a pomáhej nám, bychom

se tobě s radostí svěřili s tělem i s duší, především hledali království tvého a dokazovali lásku svou k tobě křesťanským obcováním a láskou k všem bližním našim. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XVI. po Sv. Trojici.

Všemohoucí Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi vzkříšení i život a býváš hnut milosrdenstvím nad těmi, kteří jsou bídní a opuštění. Potěš všech potěšení potřebujících, zachovej u víře všecky umírající a dej nám Ducha svého svatého, abychom s radostí poroučeli duše své v ruce tvé, každého času poznávali tebe za toho Pána, který smrtí svou přemohls smrt naší a vzkříšením svým navrátil jsi život věčný. V den poslední rač se milostivě znáti k nám a uveď nás do slávy své, v kteréžto živ jsi a kraluješ na věky věků.

Neděle XVII. po Sv. Trojici.

Svatý Bože, který jsi nařídíti ráčil jeden den v týdni, abychom tě ctili společně v jednom duchu, v jedné víře shromážděni, zvěstujeme i dnes chválu tvou v tomto shromáždění svém. Popatři laskavě na chyby a nedostatky naše, rač nás laskavě z nich vyléčiti, abychom sloužili tobě jedným srdcem a jedněmi ústy v pokorné srdce upřímnosti. Tobě, Bohu jedinému, budiž čest a sláva vzdávána skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XVIII. po Sv. Trojici.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boží i Dávidův, kterýž jsi naplnil zákon za nás, když jsi miloval Boha nade všecky věci z celého srdce a lidské pokolení více než sebe samého. Děkujeme tobě za velikou tvou milost a přitom prosíme pokorně, račiž nás zachovati v opravdové známosti zákona a evanjelium svého, abychom vyznávali tebe silnou vírou a na dokázání vděčnosti své vedli křesťanský život v srdečné lásce k Bohu i bližním. Jenž jsi živ a kraluješ i nyní i na věky věků.

Neděle XIX. po Sv. Trojici.

Milostivý Pane Ježíši Kriste, ty jediný lékaři duší našich, který potěšitedlně ozýváš se k nám v úřadě kazatelském, dávaje nám po dnes slyšeti slova: Doufej, synu, odpuštěny jsou tobě hříchové tvoji. Děkujeme tobě srdečně, že jsi uzdravil krví svou a ranami svými všecky neduhy naše, odjal od nás břímě hříchů a dal takovou moc lidem: hříchy každodenně ve jménu tvém odpouštěti. Prosíme tebe, dejž nám takovou milost svou vždy více poznávati a odpuštění hříchů svých od tebe a služebníků tvých vděčně přijímati, abychom očištěni od hříchu sloužili tobě v svatosti života na věky věků.

Neděle XX. po Sv. Trojici.

Věrný Bože, nebeský Otče, chválíme tebe a děkujeme ti z celého srdce svého, že tak horlivě povoláváš nás k věčným milostem Syna svého Ježíše Krista, a prosíme pokorně, rač osvěcovati srdce naše Duchem svým svatým, abychom zemským, pomíjejícím statkům nedávali přednost před

nebeskými a nepohrdali milostiplným pozváním tvým; nýbrž poslušně se dostavili, rouchem nevinnosti a spravedlnosti Syna tvého odíti se nechali, hříchy ohyzdnými ho nepoškvrňovali a tak svadby tvé milosti účastni jsouce, oslavovali tě zde časně, potom tam na věky věků.

Neděle XXI. po Sv. Trojici.

Milostivý Jezu Kriste, jediné potěšení všech u víře mdlých a zarmoucených! Vyznáváme a žalujeme sami na sebe, jak veliká jest při nás častokrát mdloba víry. Prosíme tvou nekonečnou dobrotu, posilniž nás Duchem svým svatým, abychom se doufanlivě spouštěli na tvé všemohoucí slovo, jemu ve všech pokušeních silně věřili, ním silně ozbrojeni odolali všem útokům ďábelským, ažbychom jednou se všemi věřícími uzřeli slávu tvou a tebe chválili a velebili na věky věků.

Neděle XXII. po Sv. Trojici.

Věčný, spravedlivý, milosrdný Bože! vyznáváme tobě své veliké dluhy a nespravedlnosti, nemůžeme sami od sebe zaplatiti, byť bychom vynaložili všecko, co jsme a máme. Protož prosíme tě, slituj se nad naší velikou bídou a odpusť nám dluhy naše. Přijmi za rukojmě, ano, za samého dlužníka, Syna svého Ježíše, který sám tak draze zaplatil za všecko krví svou a smrtí svou svatou. Pomoz také, bychom, sproštěni vin a hříchů, slavili dobrotu tvou ctným obcováním a láskou k bližním. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XXIII. po Sv. Trojici.

Hospodine, Bože všemohoucí, který máš moc nade všemi krajinami a mocnostmi světa, který dáváš i zachováváš všelikou vrchnost a chceš, abychom vděčně poznávali toto dobrodiní tvé a tobě i vrchnosti dávali, což povinni jsme. Prosíme tebe, rač nám i vrchnosti naší dáti milost svou a pomoc Ducha svého, abychom všickni, jak náleží, povolání své konali, od tebe a toho, kterého jsi poslal, se neodvracovali, tak potom obdrželi z milosti té odměny, kterou jsi věrným svým zaslíbiti ráčil, pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XXIV. po Sv. Trojici.

Všemohoucí, věčný Bože, který jsi v zásluhách Syna svého dal nám odpuštění hříchů a vysvobození od smrti věčné, prosíme tebe, posilň nás Duchem svým svatým, abychom každodenně rostli v důvěře v milost tvou, Kristem nám nadobytou a v té naději pevné setrvávali, že nezemřeme, ale toliko zesneme a v den příchodu Páně probuzeni budeme k věčnému životu, pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XXV. po Sv. Trojici.

Svatý, spravedlivý Bože, jenž nám na nekajících hříšnících představuješ rozličné příklady přísných soudů svých a k výstraze naší předkládáš v slově svém způsob k ujíti všech pokut: ó, uděliž nám té moudrosti,

abychom, v pravé víře na modlitbách trvajíce, prohlédali k příchodu Syna tvého a v zármutcích svých proti hrůzám časné smrti potěšovali se nadějí budoucího z mrtvých vstání; tak v kresťanské hotovosti živi jsouce, v Kristu blahoslaveně zesnuli a v den soudu vzkříšeni byli k slávě věčné, skrze Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho.

Neděle XXVI. po Sv. Trojici.

Všemohoucí, spravedlivý Bože, Ty jsi ustanovil ten veliký den, v němž souditi budeš okršlek zemský skrze Syna člověka, Ježíše Krista, před nímž všickni národové, všickni živí i mrtví, kteří kdy na světě byli, shromážditi a ukázati se musí. Prosíme tě pokorně, račiž milostivě ostříhati nás ode všeho pokrytství a nám milosti uděliti, abychom skutkami lásky k bližním dokazovali víru svou a lásku k tomu, který z lásky duši svou za nás položil; tak dosáhnouce veselého rozsudku jeho, do království věčného vešli, pro téhož Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Neděle XXVII. po Sv. Trojici.

Všemohoucí Bože, Ty jsi ráčil slovem stvořiti na počátku nebe i zemi, tuž pak zemi dle zaslíbení až ke dni svému zdržovati míníš. Poněvadž ten den tvůj nenadále přijde, v němž nebesa v prudkosti vichru pominou, země pak a ty věci, které jsou na ní, vypáleny budou, prosíme tě, dej nám na to pamatati, že nemeškáš s naplněním slibů, ale shovíváš, aby všickni měli času k obrácení se a k pokání. Nedopusť, abychom tento čas milosti a shovívání tvého trávili v bezpečném hovění tělu a v hříšných starostech o tento život, ale u víře, naději živi jsouce v den příchodu Syna tvého dočekali se nových nebes v slávě na věky zůstávající. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Očišťování Panny Marie.

Ó, milý Pane Ježíši Kriste, který jsi pravé světlo, které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na svět: prosíme tě, osviť srdce naše milostí svou, abychom tě se Simeonem poznali jako svého Spasitele a ustavičně chodili v světle tvém Božím. Který živ jsi a kraluješ s Otcem svým i s Duchem svatým, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Zvěstování Panně Marii.

Pane Bože, nebeský Otče, děkujeme tobě za tvou nevypravitelnou milost, že jsi se rozpomenul na nás, úbohé hříšníky a způsobils, aby Syn tvůj milý člověkem učiněn byl; prosíme tě, rač osvítiti srdce naše Duchem svým svatým, abychom se potěšovali vtělením Syna Božího a uznávali a přijímali ho za Pána a věčného Krále svého, pro téhož Ježíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Svátek sv. apoštolů Petra a Pavla.

Všemohoucí, nebeský Otče, děkujeme tvé milosti, že jsi dal zvěstovati milým apoštolům svým odpuštění hříchů, spravedlnost, spasení a věčný

život a prosíme srdečně, rač nás spravovati Duchem svým svatým, abychom rádi následovali jejich učení, víry, trpělivosti a v takové víře nepohnutě setrvali až do skonání svého, pro Ježíše Krista, Syna tvého, Pána a Spasitele našeho.

Památka Reformace.

Filip. 1, 27—30; Gal. 5, 1—6; Jána 8, 31 36; Mat. 16, 24 - 27; Žalm 119, 105—113.

Pane Bože, nebeský Otče, děkujeme tobě, že jsi nám dal dožíti toho času blahého, v němž můžeme z evanjelium svatého slyšeti vůli tvou, poznati otcovské srdce tvé a očima víry spatřovati Syna tvého, Ježíše Krista. Prosíme nevystihlé milosrdenství tvé, račiž nám milostivě zachovati spasitedlné světlo evanjelium svého a tak říditi a vésti srdce naše Duchem svým svatým, abychom nikdy neodstupovali od pravdy tvé, nýbrž jí se věrně přidrželi, pro ní raději všecko opustili a ní konečně ode všeho zlého vysvobozeni a spaseni byli, pro Ježíše Krista, Syna tvého, Pána a Spasitele našeho.

Památka posvěcení chrámu.

Ó, Pane Bože, Otče náš nebeský, v radostnou památku posvěcení tohoto chrámu srdečně tobě děkujeme za všecko duchovní požehnání, kterého nás zde učastnými činiti ráčíš. Pokorně přitom prosíme, rač tento stánek uprostřed nás i napotom zachovávati a nás v něm bohatým požehnáním Slova tvého a velebných svátostí korunovati. Když pak jednou opustíme stánek tento zemský, dej nám z milosti své do oné nebeské svatyne vjíti a tam tobě se všemi vyvolenými hodněji než zde sloužiti a slávu tvou na věky spatřovali. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Poděkování za úrody zemské.

II. Kor. 9, 6—11; Žalm 65; Luk. 12, 15—23.

Všemohoucí Bože, milosrdný Otče, který otvíráš štědrou ruku svou a nasycuješ každý živočich podle dobře líbezné vůle své: děkujeme ti pokorně, že jsi korunoval požehnáním pole naše a šťastlivě dal shromážditi plody zemské a úrody polní. Prosíme tě, požehnej a zachovej také věčné slovo své v srdcích našich, abychom jako pravé díkčinění přinášeli tobě hojné ovoce spravedlnosti a obětovali každého času těla svá v rozumnou, tobě libou službu tvou. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Za vrchnosti.

Ó, Bože, Panovníče nebes i země, od něhož všeliká vrchnost pro pořádek, bezpečnost a prospěch všech stavů ustanovena jest, pokorně tě prosíme, spravuj všecky vrchnosti Duchem svým svatým, aby v bázni tvé chodíce všemu zlému překážely a všecko dobré napomáhaly. Nás pak týmž Duchem svým spravuj tak, abychom vrchnostem pro Pána poddáni byli a spolu s nimi v pokoji a jednotě jméno tvé posvěcovali a chválili. Pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

e) Modlitby před čtením textů na kancli.

První.

Otče, Synu, Duchu svatý, Bože náš jedné podstaty,
Ve jménu tvém shromážděni, v tento den nám posvěcený,
K poslouchání Slova tvého, dušem pokrmu milého,
K tobě srdečně vzdycháme a tvé pomoci žádáme,
Tohoto času svatého odvrať od srdce našeho
Všeliké světské starosti, dušem škodlivé marnosti,
Naplň je hojnou milostí, nakloň k nábožné pilnosti,
Abychom tvé svaté čtení, z nebes nám dané učení,
Ochotně mohli slyšeti, v ctném srdci zachovati,
Ním svůj život spravovati, u víře, pravdě zrůst bráti.
Pomoz také při něm stále setrvati každé chvíle,
A po smrti do věčného přijíti království tvého,
Kdež jest Církev bez žalosti, ó, pomoz nám tam z milosti. Amen.

Druhá.

Ó, milosrdný Otče náš, Jenž v lidech oblíbení máš,
V chrámě tvém společně nyní S radostí jsme shromážděni
K poslouchání slova tvého, Dušem pokrmu milého:
Prosíme, posvěť nás sobě A posilni mocně s nebe
K této práce vykonání, Podle tvého přikázání.
Odvrať od nás ospanlivost, Povzbuď nábožnou bedlivost,
Ať bez překážky tvé slovo, Drahé učení Kristovo
V tuto chvíli posloucháme, V srdci hluboce skládáme,
Pomoz tvou vůli poznati, Poznanou skutkem plniti,
Z víry ctnostně živu byti, Tobě, Bohu, se líbiti.
A pak jednou z tvé milosti, Dojíti věčné radosti. Amen.

Třetí.

Duchu svatý, drahý hosti, Zapal naše vnítřnosti,
Bychom při tvých službách stále, Zůstávali k tvé cti, chvále,
Slovo tvoje poslouchali, A v srdci zachovávali,
Vedle něho se řídili, A pobožně živi byli
Po vše dni života svého, Potom do ráje věčného
Mohli se k tobě dostati, Tváří v tvář tě uhlídati. Amen.

Čtvrtá.

Bože, dárce vší milosti, Shlédni na nás z své vysosti
V tuto chvíli, tobě svatou,
A dej, ať se k Slovu Tvému Obracíme velebnému
Myslí nábožností jatou.
Rač ukázat v svém učení Všechněm tu cestu spasení,
Kteráž nemá pochybnosti;
Potom pak dej Ducha svého, Ať sprovází z nás každého
Po ní k Tobě do věčnosti. Amen.

Pátá.

Všemohoucí Bože na výsosti,
Jehož Slovo pravdu zvěstuje,
Sešliž Ducha pravé pobožnosti,
Ať nás všechněch nyní spravuje,
Bychom Tobě Hospodinu
Sloužili v tuto hodinu
Všickni Duchem pravé nábožnosti.

Probuď lásku vřelou k Slovu Tvému,
Ať ho rádi v chrámě slyšíme,
A když vrátíme se k domu svému,
I životem vděčně plníme.
Tak nás jednou v onu dobu,
Když přejdeme cestu hrobu,
Sám přivedeš k životu věčnému. Amen.

Též modlitba Páně (Otče náš). K slavnostem pak viz též veršované modlitby níže.

f) Modlitby po kázání Slova Božího.

S předcházející obecnou zpovědí, s přímluvami za všecky stavy a potřeby, za nemocné, skormoucené, pocestné atd.

Obecná zpověď.

Nejmilejší v Kristu Ježíši! Po přeslyšeném sv. kázání kořmež se již před Hospodinem, nebeským Otcem naším, vyznávajíce mu všecky hříchy své a za jejich odpuštění prosíce zkroušeně a nábožně takto:

Ó, všemohoucí Bože, milosrdný Otče, my bídní, ubozí, hříšní lidé vyznáváme se tobě ze všech hříchů a nepravostí svých, kterými jsme tě posavád hněvali a trestání tvého časného i věčného zasluhovali. Jest nám toho opravdově a srdečně líto a prosíme tebe skrze tvé neobsáhlé milosrdenství a skrze svaté a nevinné umučení a smrt Syna tvého milého Ježíše Krista, abys ráčil milostiv býti nám hříšným lidem. Amen.

Zatím mluví kazatel k shromáždění:

Na takovéto vaše vyznání zvěstuji vám milost Boží všechněm, kteříkoli hříchů svých želíte, v Ježíše Krista srdečně věříte a ten dobrý a opravdový úmysl máte, že s pomocí Boha Ducha svatého života svého hříšného budoucně napraviti chcete. Mocí úřadu svého, jakožto pořádně povolaný a zřízený služebník Slova Božího, odpouštím vám na místě a z rozkazu Pána mého Ježíše Krista všecky hříchy vaše, a to ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého ✝ Amen.

Naproti pak tomu mají všickni nekající, pokrytci a potupníci Boží vědeti, že žádného dílu v království Kristově a Božím nemají, ale hříchové jejich zadržáni jsou až do života jejich skutečného napravení, ku kterému račiž jim dopomáhati milosrdný Bůh pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho v moci Ducha svatého. Amen.

(Přechod k modlitbám a přímluvám viz v Pořádku služeb Božích.)

Modlitby adventní.

První.

Díky vzdáváme tobě, ó, věčná lásko, náš milý Otče nebeský, že jsi pravdomluvné sliby své naplniti a svého nejmilejšího Syna, Pána Ježíše Krista, na svět poslati ráčil. On zajisté jest to semeno ženy v ráji zaslíbené, které potříti mělo a již i potřelo hlavu hada; On jest ten tichý a spravedlivý Král, jenž na oslátku přijíti měl a již i přišel k dceři Sionské; On jest ten silný Bůh, jenž pospíšiti měl a již i pospíšil k uzdravování slepých, hluchých, kulhavých, malomocných, zvláště pak k zvěstování evanjelium chudým, aby tak všem otevřena byla brána spasení; On jest ten jediný prostředník a Beránek, snímající hříchy světa, jemuž hlas volajícího na poušti cestu připraviti měl, jakož to všecko ústy proroků tvých svatých dávno zvěstováno bylo a již se i dokonale naplnilo. Ó, Otče milosrdenství, za tu milost nám v Kristu prokázanou budiž jméno tvé požehnáno na věky! Prosíme tebe srdečně, spravuj nás Duchem svým svatým, bychom, přivedeni jsouce k známosti toho pravého Messiáše a Spasitele, jemu pravým pokáním vstříc vycházeli, jej s poklonou a políbením víry vítali a cestu jemu ratolestmi pokoje a lásky ozdobovali, s vděčností přitom prozpěvujíce: Hosanna Synu Davidovu, požehnaný, kterýž se béře ve jménu Páně, spasiž nás na výsostech! Dejž nám také, abychom, posilněni jsouce milostí tvou, toho Krále svého na věky se nespouštěli, na jeho osobě, slovu, poníženosti i smrti, kterouž pro nás podstoupil, nikdy se nehoršili, ale při něm a v pravdě jeho až do konce setrvali, strachu světa se nebojíce a o jeho slávu a rozkoše nestojíce. A poněvadž se také blíží příchod Syna tvého k soudu, ó, dejž, ať nám tvůj svatý Duch vždy na paměť uvodí, kdy a proč příjde, bychom, na to pamatujíce, že přijíti má pro spasení naše vtělený Syn tvůj, jenž jest kost z kostí našich a tělo z těla našeho a tak pravý bratr náš, jemu s tím větší důvěrou se těšili a vědouce, že přijde vysvoboditi nás z moci ďábla a nepřátel našich, vysvobození toho tím touženěji sobě žádali. Potěšuj také v životě i v smrti svědomí naše lekavé, bychom v Pánu Ježíši Kristu a samých jeho zásluhách odpuštění hříchů, milosti a spasení hledajíce, v naději své zahanbeni nebyli. Otče milosrdný a pravdomluvný, dal jsi nám z pouhé milosti, což většího jest, totiž jednorozeného Syna svého, dejž nám také z téže pouhé milosti, co menšího jest, totiž po tomto bídném životě v novém Jeruzalémě večného života přebývání; a to pro téhož nejmilejšího Syna tvého Ježíše Krista svaté vtělení; jenž s tebou v jednotě Ducha svatého živ jest a kraluje na věky věků. Amen.

Druhá.

Spravedlivý Soudce, Pane Ježíši Kriste, přemocný a převelebný církve své Králi! Tobě Bůh Otec všecken soud odevzdal, abys soudil všecken okršlek světa v spravedlnosti, v onen den, když přijdeš v oblacích nebeských, abys oslaven byl ve svých svatých a předivný se ukázal ve vš ch svých věřících. Blahoslavenáť jest duše tá, která slovo tvé slyší a věří tomu, kterýž tě poslal; neboť tá zajisté má život věčný a na soud nepřijde, ale přešlať jest ze smrti do života.

Všickni my ukázati se musíme před tvou spravedlivou soudnou sto-

lící, abychom přijali jedenkaždý to, což jsme skrze tělo způsobili, buďto dobré, anebo zlé. Kteříž uvěřili v tebe a skutky lásky dosvědčili, že jsou tvoji, k těm se znáti budeš, a ti přijmou korunu ozdobnou z ruky tvé; nevěřící pak, kteří tebe neznali a neposlouchali slova tvého, pomstu ponesou, věčné zahynutí, zahnáni jsouce na věky od tváři tvé a od slávy moci tvé.

Ó, drahý Spasiteli! radujeme se síce, když to blahoslavenství považujeme, které v den příchodu tvého na tvé věřící očekává; ale i děsí se duch náš, když považujeme mdlobu víry své a hřích života svého. Avšak důverujeme se, ó, milostivý Soudce, Pane Ježíši Kriste, tvému nekonečnému milosrdenství. Prosíme tebe, nesuď nás dle přísné spravedlnosti, nýbrž buď naším milostivým přímluvcem a zástupcem.

Dokudž nás pak na tomto světě nechati ráčíš, popřej nám své milosti, abychom se ďáblu a pokušením světa i těla vzepříti a je přemáhati mohli, abychom věrně o víru a dobré svědomí bojovali až do konce. Dej, abychom ustavičně bděli a všeho, srdce obtěžujícího, pečování o tento život se varovali, tak aby nás v náhle a nenadále ten den nepřikváčil; naproti tomu pak abychom u víře živé, v lásce křesťanské, v silné naději a v svatém obcování slavného příchodu tvého očekávali.

Bože, uslyš nás a budiž nám milostiv! my pak hotovi jsme vůli tvou činiti a svaté jméno tvé chváliti na věky. Amen.

Třetí.

Klaníme se tobě, požehnaný Bože Otče, a ctíme tebe, že jsi nás tak miloval, žes pro nás ani svému vlastnímu Synu neodpustil a jaks zaslíbil, v plnosti času jej na tento svět poslal, aby, polože duši svou v obět za hřích, spravedlnosti tvé dosti učinil, tak aby žádného odsouzení nebylo těm, kteříž jsou v Kristu Ježíši.

Vítej nám, ó, hosti nebeský! Králi Sionský! Vítej spasení s nebe, s hosannou vítáme tebe! Chvála budiž tobě za tvé svaté vtělení; budiž tvé jméno na věky v dobrořečení, že jsi z důstojného svého nebeského trůnu sestoupil na tento bídný svět, abys nás se sebou vnesl do nebe, a žes tělo naše, kromě hříchu, na se vzal a bratřem naším se stal, abychom my byli účastníci Božského tvého přirození a rodina Boží v tobě.

Ó, vývodo života, požehnaný plode života panenského, Synu Boží a Panny Marie:

Vezmi před sebe cestu
K našeho srdce městu,
Vstup do něho jako král,
Aby každý tvým se stal.

Připrav a očisť duše naše ode všech mrtvých skutků. Vejdiž, Požehnaný Hospodinů, do chrámu srdcí našich a skrze víru přebývejž v nás, abychom tomu silně věřili, že ty jsi ten, kterýž jsi přijíti měl a že žádného jiného čekati nemáme.

Přijdiž k nám i v hodinu smrti naší, Pane Ježíši, a nedopouštěj sestoupiti dušem našim do žalostného zatracení, neboť jsi za nás dal mzdu vyplacení skrze krev svou. A když v onen poslední den zase s mnohou slávou přijdeš, abys soudil živé i mrtvé, postav nás po pravici své. A jakož jsi ty,

když jsi se do Jeruzaléma k utrpení a smrti bral, abys se pro hříchy naše obětoval, s radostným Hosanna prozpěvováním byl od zástupu do Jeruzaléma sprovázen: tak dej, aby též těla i duše naše kůrové prozpěvujících svatých anjelů sprovodili do onoho nebeského slavného Jeruzaléma, k sloužení tobě a k nekonečné radosti, v které s Bohem Otcem i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ, Bůh požehnaný na věky. Amen.

Čtvrtá.

Ó, předůstojná Trojice svatá, Otče, Synu i Duchu svatý, jediný náš Bože, Stvořiteli a Pane, o milosrdenstvích tvých vypravovati a dobrotu tvou rozhlašovati probuzuje nás předivné soudů tvých řízení a pravdomluvných slibů tvých dokonalé a jisté naplnění. Aj, jak jsme my, k obrazu tvému učiněné stvoření, těžce padli; obraz svatosti, roucho nevinnosti, život nesmrtelnosti přebídně jsme ztratili; z radosti ráje do žalosti, z odpočinutí do práce, z vlasti do smutné ciziny jsme přišli; dědicové života věčného — zatratenci nešťastnými učiněni jsme; smrt věčná popadla nás, peklo jalo nás, ďábel uchvátil díl náš; ale láska tvá převeliká, milosrdný Bože Otče, rozpomenula se na hynoucí stvoření a z pokladu přehojné štědrosti na svět poslala Immanuele, ukázala Spasitele, zjevila Smírce a napravitele dědictví ztraceného. Dobrota tvá nesmírná, Bože Synu, jako jasná záře vzešla světu v temnostech vězícímu; s nejvyššího nebe sklonilo se slunce spravedlnosti, vykoupení věčné ponížením tvým zavedenému člověku stalo se. Moudrost tvá nevystižitelná, ó, Bože Duchu svatý, v bezcestí cestu nalezla, vyhnance z ráje k obydlí ztracenému navrátila, zarmoucené potěšila, padlé pozdvihla, mrtvé obživila a hříšné ospravedlnila. Ó, svatý Bože a láskyplný Panovníče, milosrdenství tvé trvá od věků na věky a slítování tvých konce není. Tys náš Otec, my dílo rukou tvých; tys náš Vykupitel, my dědictví krví předrahou osvobozené; tys náš Posvětitel, my oživení a v nově zrození ctitelé tvoji. V tobě, pravém, věčném a jediném Bohu našem, složena jest celá naše naděje; tobě jsme se cele poručili a odevzdali; tobě i nyní se poroučíme, modlíme, tebe ctíme, chválíme a velebíme a ještě vždy prosíme, osvěcuj nás mdlé a nestatečné bleskem slávy své, bychom ze sna hříchů povstanouce v světle chodili, vykoupení svého draze sobě vážili, za ně tobě samému Bohu svému děkovali a tím ujištěni byli, že nás zde z milosti tvé ospravedlněné k blahoslavenství přivésti ráčíš tam, kde jsi živ a kraluješ, jediný v podstatě a trojí v osobách, Otec, Syn i Duch svatý, Bůh náš na věky požehnaný. Amen.

Pátá.

Vítej, ó, veliký Králi církve své milé, Pane Ježíši Kriste, Spasiteli všeho světa, vítej nám s příchodem svým spasitelným! Ty dobrovolně k nám přicházíš, Ty se dostavuješ k vykoupení lidského pokolení a k upokojení hněvu spravedlivého Otce svého nebeského. Prosíme tě, abys se ráčil milostivě uchýliti i do příbytku a stánku srdcí našich a nás obohatiti požehnáním svým svatým. Zavítej k nám s nebeskou radostí svou. Skrop mysl naši mocí Ducha svatého, nebo my nemůžeme k tobě přijíti, leč bys ty přišel k nám. Spravuj nás Duchem svým svatým, bychom tobě k nám přicházejícímu dvéře srdcí svých otvírali a je pravým pokáním očišťovali, tak

abys mohl rozkoš míti, když k nám budeš vcházeti a radost, když v nás budeš přebývati Budiž také naším Králem a dej, abychom tobě poslušnost náležitou, pod berlou tvou milostivou zůstávajíce zachovávali, tobě věrně sloužili a pokoj duší svých nalezli Uděl také nám ubohým, nespravedlivým a mnohými hříchy obtíženým své spravedlnosti, a poněvadž jsi pomocníkem naším, pomoz nám ze všelikého trápení těla i duše, nebo tobě velmi dobře známé jest, jak mnohé těžkosti nás utiskují a sužují. Ach, dobrotivý Ježíši, rač nás též při tom ze svazků hříchа, jimiž nás tělo a krev nakažená každodenně jímá, rozvázati a dej, ať veselým duchem k tobě přicházíme a tobě se dobrovolně a poslušně poddáváme. Popřej, ať se učíme od tebe tichosti a pokoře, tak, abychom nedávali místa hněvu, aniž jakým pádem hříchа zachváceni byli, ale abychom měli laskavé srdce a upřímně milovali blížní své. Zachovej nás od světské pýchy a vysokomyslnosti, tak, abychom sprostně a upřímně živi byli. Máme-li pak pod křížem choditi, daruj nám trpělivé a poslušné srdce, jaks ty byl Otci svému poslušen až do smrti kříže. Osvěť nás také, abychom tobě stlali roucho své a tak církev a školy chudé i potřebné lidi pomáhali živiti, abychom se mohli milostivým tvým k nám příchodem těšiti, pravou vírou tebe se přidržeti a tobě s radostí Hosanna netoliko v této smrtelnosti, ale i v životě věčném na věky prozpěvovati; jenž jsi živ a kraluješ na věky věků. Amen.

Šestá.

Ó, všemohoucí Bože a Otče náš milý nebeský, věrný všech svých svatých slibů plniteli: děkujeme velebnosti tvé božské, že jsi nám svého jednorozeného Syna, když přišla plnost času od tebe uloženého, na tento svět ráčil poslati, jehož svatý, potěšitelný příchod s církví tvou svatou radostně sobě připomínáme a oslavujeme. Velebíme s prozpěvováním tebe Boha Otce laskavého, tebe Syna Božího Ježíše Krista, Spasitele našeho a krále Sionského milého, tebe také Ducha svatého, Utěšitele věrného, za naplnění slibů tvých božských. Ach, jak jest veliké milosrdenství tvé, ach, jak pravda tvá zůstává až na věky! Budiž věčná chvála tobě vzdávána, Pane Bože náš předobrotivý, že jsi nám dal šťastně předešlý rok církevní dokonati a že jsi ráčil nás otcovsky z milosti nevystihlé k tomuto hodu adventnímu dochovati. Ó, milostivý Králi náš, Kriste Ježíši, ó, věčný Synu Boží, Messiáši pravý, jenž jsi přišel k nám spasení plný, prosíme tebe srdečně, dej nám hodně a stále tvůj svatý předivný příchod v těle světiti, srdcem i ústy a všemi pobožnými snažnostmi oslavovati a v novotě života a v bedlivém slova tvého svatého poslouchání i zachovávání dokonávati. Ó, požehnaný Pane, tys k nám ve jménu Otce svého s požehnáním velikým přišel! Ach, vylej na nás své svaté, hojné a spasitelné požehnání, neboť v tobě jediném mají býti požehnáni všickni národové země. Dejž, ať tvé nejsvětější slovo a potěšitelné jeho zvěstování v tento čas svatý i po všecky dny života svého posloucháme a je vírou pravou přijímáme, z tebe a z příchodu tvého v duchu se veselíme, tobě pocty, poklony a chvály vděčně obětujeme, a tak tento celý čas, jsouce Duchem tvým svatým nastrojení, tobě Bohu vtělenému, Králi a Spasiteli svému sloužíme, zde v církvi tvé, potom pak v nebeském tvém království na věky věků. Amen.

Sedmá.

O, Bože náš všemohoucí, Řiditeli všechněch věcí!
Buď sám naším strážcem, Pane, K tvé se hrneme obraně:
Račiž v tento adventní čas Všech společně požehnat nás,
Dej, ať Syna tvého příští Očekávajíc, jsme jisti,
Že on přijda, přizná se k nám, Jako všech milostivý Pán.
Přispoř nám víry, Pane náš, Neb v tě doufáme každý čas,
Tys útěcha naše, náš hrad, K komu se máme utíkat?
Přijmiž nás pod svou ochranu A milostivou obranu:
Nebs všeho dobrého pramen Až na věky věků. Amen.

Osmá.

Vitej, Králi nejjasnější, Všeho světa Messiáši!
Zavítej, předrahý hosti, Poslaný dolů s výsosti
Do naší lidské chudoby Beze vší světské ozdoby:
S radostí tě přijímáme, Tobě klíče podáváme
Našeho srdce, života V tato nebezpečná léta;
Ty naším laskavým Králem Zůstávej i Spasitelem.
Ó, náš Králi nejjasnější, Všeho světa Messiáši!
Všecky naše vnitřnosti Posvěť sobě svou milostí.
Nech srdce naše tvým hradem Jest a královským příbytkem;
Vejdiž do něho s radosti, Jak do své milé vlastnosti,
Podle své vůle v něm panuj, Jako důstojný Král kraluj,
Všemu našemu myšlení Rozkazuj, také mluvení,
Naše oudy těla všecky Ať jsou po tvé vůli vždycky.
Ó, náš Králi nejjasnější, Všeho světa Messiáši!
Rač, prosíme, své královské Drahé poklady nebeské,
Do srdce našeho vnésti Z pouhé své dobrotivosti.
Posilňuj nás svou milostí, Bychom se vší ochotností
Tobě, Králi velebnému A Pánu milostivému,
Poddanost, poslušnost, věrnost Zachovali až na věčnost. Amen.

Modlitby vánoční.

První.

Otče nebeský, studnice dobroty, děkujeme tobě srdečně, že jsi nás k této slavné památce narození Syna svého z milosti své přivedl a i nyní nám na něho v jesličkách ležícího očima víry s potěšením hleděti přeješ. Ó, my šťastní lidé! Kdožby se z toho neveselil a tobě neděkoval? Však mnozí proroci a králové žádali viděti, co my vidíme, a neviděli, a slyšeti, co my slyšíme, a neslyšeli. Nebo, aj, z rozkazu tvého anjel dobrou novinu, radost velikou, zvěstuje všemu lidu: Narodil se vám Spasitel, jenž jest Kristus Pán, v městě Davidově. Jistě veliká radost, nebo veliký jest Pán, kterýž se narodil Veliká radost, nebo veliký jest lid, kterému se narodil: všem zajisté k potěšení se narodil, Židům i pohanům, bohatým i chudým. Veliká radost, nebo velicí a mnozí jsou užitkové, kteříž nám z narození toho pocházejí. Syn Boží zajisté člověkem jest učiněn, abychom my synové a dcéry Boží byli; On bohatý jsa učiněn jest chudý, abychom my chudobou

jeho zbohatli; On trpěl zimu, potupu a protivenství od světa, abychom my věčné léto v nebesích, slávu a radost měli. Ó, jak jsou to veliká a nevýmluvná dobrodiní! Budiž tobě, Bože, sláva na výsostech a nám lidem na zemi pokoj a dobrá vůle!

Tobě pak, přemilé dítě, náš jediný Spasiteli, Ježíši Kriste, čím odplatíme se za tu převelikou lásku tvou k nám, že jsi tělo z těla našeho a krev z krve naší na sebe přijal a je zvelebil a tak Immanuelem a krevným přítelem naším jsi se stal a zůstáváš? Přijmiž, ó, Pane, vděčné vzdychání srdce našeho za chválu a vůli za skutek. A poněvadž příbytek sobě v nás oblibuješ, Slovem a velebnými svátostmi nyní k nám přicházeje, stvoř nám, prosíme, srdce čisté a Ducha přímého obnov u vnitřnostech našich, abys příbytek tebe hodný nalezl v srdcích našich. Osvěť nás také Duchem svým svatým, bychom duchovního znovuzrození obnovováním života svého pilni byli, vědouce, že ta milost Boží spasitelná zjevila se všechněm lidem, abychom, odřeknouce se bezbožnosti a světských žádostí, střízlivě, spravedlivě a pobožně živi byli na tomto světě, očekávajíce té blahoslavené naděje a příští slávy tvé, ó, veliký Bože a Spasiteli náš, Jezukriste, jenž jsi dal sebe samého za nás, abys nás vykoupil od všeliké nepravosti a očistil sobě samému lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků. Když se pak zjeviti ráčíš, dejž nám tu milost, abychom tebe v tom těle, v kterém jsi se pro nás narodil, očima svýma s radostí spatřili a tebou k ustavičným svátkům a hodům života věčného přivedeni byli. Amen.

Druhá.

Ó, přemilé děťátko, Synu Boží jednorozený a Spasiteli náš nejmilejší, Pane Ježíši Kriste! Kdybychom tisíc jazyků měli, áno, kdybychom i jazyky anjelskými mluvili, předce nemohli bychom tobě dostatečně poděkovati za tvé veliké, nevystihlé a nevypravitelné dobrodiní, které jsi nám hříšným lidem i všemu padlému lidskému pokolení prokázal svým svatým narozením. Ty jsi se nad námi tak srdečně smiloval, že jsi pro nás a pro naše spasení ráčil s nebe sestoupiti, člověkem se státi a jsa pravý Bůh v pravém těle lidském se zjeviti, abys nás, syny a dcéry lidské, učinil syny a dcérami Božími. Ó, nejmilejší Ježíši, jaká tě k tomu pohnula dobrota, jaká přemohla lítosť a jaká povzbudila příčina, žes nebesa nakloniti, s trůnu svého nejvyššího k nám na zemi přijíti, naše tělo a krev, však bez hříchu, na sebe vzíti, naším bratřem se státi, v jesličkách ležeti, zimu, hlad, žížeň, chudobu trpěti, áno, níže anjelů ponížiti se ráčil! Nebesa byla pro hříchy naše zavřena, ale tys je z velikého milosrdenství svého svým svatým narozením zase otevřel, abychom svobodný přístup k milému svému Otci nebeskému majíce, k němu přijíti a na věky s ním se radovati mohli. Ó, nejušlechtilejší kvítku panenský, Spasiteli a Immanueli náš žádostivý, čím se my tobě za to odměníme, čím se my z ráje vyhnáni tobě za to odplatíme? Ach, budiž tobě za tak mnohá dobrodiní zde na zemi i na výsostech věčná sláva vzdávána! Uděl nám, prosíme, milosti k tomu, abychom se z tvého spasitelného narození každodenně radovali, užitků odtud jdoucích pravou vírou dosahovali a jich po všecky dny života k spasení svému hodně a spasitelně užívali. A když se poslední hodinka života našeho přiblíží, ó, Bože v těle

zjevený, povzbudiž i obnoviž tehdáž v srdcích našich radost narozením svým nám způsobenou, abychom v tobě líbezně usnuli a k tobě se dostali, kdež jsi s Otcem i s Duchem svatým Bůh požehnaný na věky věků. Amen.

Třetí.

Ó, veliký a všemohoucí Immanueli, Pane Ježíši Kriste, nejvyššího Boha a blahoslavené panny Marie Synu, jenž jsi pro nás na tento bídný svět přišel a tělo i krev i přirozenost naši přijal, bys v ní za nás trpěti, naším Prostředníkem, Spasitelem a bratřem býti a svou předrahou krví za hříchy naše zaplatiti mohl: vzdána buď tobě čest a sláva na výsostech! A prosíme tebe pokorně, račiž se před Otcem svým na svou přijatou lidskou přirozenost vždycky ohlédati, jemu jí ukazovati a přitom na nás milostivě pamatovati, až bychom v té věčné radosti a slávě tváří v tvář uzřeli, kterak ty, náš jediný Spasiteli, pravým Bohem a člověkem býti a zůstávati račiš, nyní i vždycky i na věky věků. Amen.

Čtvrtá.

Tentoť jest den, kterýž učinil Hospodin, a protož radujme se a veselme se v něm! Tentot jest den, v kterém slovo tělo učiněno jest; v kterém Bůh člověkem se stal a neskončená Božská velebnost, zjevená v Kristu Ježíši, způsob služebníka přijala. Tu novinu nám anjelé s nebe přinesli, a nyní Duch svatý osvědčuje duchu našemu, že se nám dnes narodil Spasitel, kterýž jest Kristus Pán v městě Davidově.

Sláva na výsostech Bohu Otci, budiž požehnaný Pán Bůh Izraelský, že z velikého milosrdenství svého navštívil a učinil vykoupení lidu svému. Ó, nevystižitelná hlubokosti, širokosti i vysokosti milosrdenství a dobroty Boží! Ó, nevyslovitelná radosti! Radost jest to jistě všemu lidu, že Bůh poslal Syna svého na svět, ne aby odsoudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho.

Sláva budiž na výsostech Synu Božímu Ježíši Kristu, kterýž dal sebe samého za nás. aby nás vykoupil od všeliké nepravosti a očistil sobě samému lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků. Sláva buď tobě, narozený Immanueli! žes bohatý byv, učiněn jsi chudý, abys nás svou chudobou obohatil; v tmavé noci jsi se narodil, abys nás syny světla učinil.

Budiž pokoj i na zemi a v lidech zalíbení! Dobrotivě nakládej, Bože, skálo spasení našeho, i se Sionem, jenž jest tvá milá církev. Budiž pokoj na zemi všudy, i v této naší milé vlasti; presidentu též našemu i domu jeho buď pokoj od Hospodina; buď pokoj i všem našim křesťanským vrchnostem i představeným, abychom pohodlný a pokojný život vésti mohli ve vší pobožnosti a šlechetnosti.

Ó, Kníže pokoje! přidej nám k tomuto zevnitřnímu pokoji i vnitřního toho pokoje svého, jehož jsi svým učedlníkům přislíbil, abychom měli pokoj i se svědomím svým. Když pak skončíme léta svá na zemi této, přenes nás, ó, Kníže pokoje, v pokoj zůstávající lidu tvému a pak dej nám věčné utěšení v slávě věčné, pro čest a slavu jména tvého svatého, požehnaného na věky věků. Amen.

Pátá.

Buď tobě chvála, Ježíši, — Spasiteli nejmilejší,
Že jsme z darů tvé milosti, — Nezasloužené štědrosti
Dočkali se dnů vánočních, — Všemu křesťanstvu radostných,
V nichžto se památka činí — Tvého na svět narození.

Prosíme tě, ó, Ježíši, — Spasiteli nejmilejší!
Při této roční slavnosti, — Kterouž tobě k poctivosti
S veselostí začínáme — Ve jménu tvém v tomto chrámě,
Rač nás sám posilňovati, — Svou milostí předcházeti,
Bychom o tvém narození — A velikém ponížení
S nábožností rozjímali, — Tvou dobrotu velebili.

Pomoz, pomoz, ó, Ježíši, — Spasiteli nejmilejší!
Bychom hod vánoční tento, — Dokud jsme v bídnosti této,
Náležitě vždy světili, — Vděčnou myslí rozjímali
Památku tvého vtělení — A svatého narození,
Potom pak v nebi Vánoce — Bychom světili bez konce. Amen.

Šestá.

Chválíme tě, ó, Ježíši, — Spasiteli nejvěrnější!
Že z čisté panny Marie, — Duchem svatým očištěné,
Přijals na se naše kosti, — Tělo, duši i bolesti,
Abys byl Immanuelem, — Naším věrným Spasitelem,
A tak nás všech hříchů zprostil, — K slávě nebeské připustil.

Ó, náš předrahý Ježíši, — Spasiteli nejvěrnější!
Tuto svou lásku nesmírnou, — Světu vskutku prokázanou,
Prosíme, rač vkořeniti, — V srdcích našich založiti,
Abychom tvého vtělení — A svatého narození
Skrz víru účastni byli — A v něm spasení hledali.

Ó, náš nejmilší Ježíši, — Spasiteli nejvěrnější!
Pomoz nám z pouhé milosti — V této naší smrtedlnosti,
Bychom se znovu zrodili, — Duchem mysli obnovili,
Živi jsouce v upřímnosti, — V čistotě i v šlechetnosti,
A tak po šťastnem skonání — Došli věčného spasení. Amen.

Svátek Štěpána mučedlníka.

Děkujeme tobě, Pane Jezu Kriste, že jakož jsi někdy ráčil lidu židovskému proroky moudré a učitele posílati, tak i na nás v těchto časech nezapomínáš, ale nás ústy věrných učitelů a kazatelů pod křídla milosrdenství svého voláš a shromažďuješ. Prosíme tě pokorně, spravuj nás Duchem svatým, bychom tomuto tvému dobrodiní s lidem židovským nevděčni nebyli, ale raději milost tvou poznávajíce, tak i my se hrnuli pod

ochranu tvou, jako spějí kuřátka pod křídla matky své, a ji k svému spasení hleděli užíti. Jenž jsi živ a kraluješ s svým milým Otcem i s Duchem svatým chvály hodný Bůh po všecky věky věků. Amen.

Jiná k témuž svátku.

Ó, Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, děkujeme tobě srdečně, že dáváš nám dnes světiti památku věrného vyznavače a mučedlníka svého Štěpána, v němž máme příklad skálopevné víry v tebe, příklad vroucí lásky k tobě, příklad zmužilého tebe před světem vyznávání, příklad chtivého a trpělivého snášení utrpení a příklad blahoslaveného skonání pro jméno tvé a pro pravdu tvou.

Poněvadž tedy dnes od jesliček betlémských a od svatého narození svého obrácíš mysl naši na skončení věrného mučedlníka svého a tak v radostných časích slavností těchto upomínáš nás na cíl a skončení dnů našich: proto především pokorně tě prosíme, nedopusť, aby vzpomnění na smrt umenšilo svatou rozkoš vánočních hodů těchto, ale raději rozhojnilo ji. Však ty proto jsi se narodil, abys nás vykoupil od smrti, a proto jsi umřel, abys nám vydobyl život věčný. Tebou a skrze tebe se stalo, že Štěpán tak chtivě, radostně a blahoslaveně usnul a přešel ze smrti do života a do slávy tvé věčné. Věříme pevně, že smrt věřících tvých jest narozením k životu tomu novému, věčnému; kteréž víry račiž nám, ó, Kníže života, i dnes laskavě přispořiti.

Dále pak prosíme tě pokorně, posvěť nás Duchem svým svatým, abychom příkladem Štěpána v tebe pevně věřili, tebe vroucně milovali, tebe před světem zmužile vyznávali, kříž ochotně na sebe brali a nesli, v utrpení, které pro jméno tvé na nás přichází, k nebi vzhlédali a u víře spatřovali tu slávu, která se má zjeviti na nás po utrpení zdejším. K tomu cíli dej nám silnými býti v tobě; učiň nás vítěznými nástroji svaté vůle a věčné pravdy tvé. Dej nám pohlédati na Štěpána a na houf věrných vyznavačů a mučedlníků tvých, kteří za příkladem tebou pozůstaveným s radostí nesli korunu trnovou, aby pak byli po dobrém boji korunou slávy věčné korunováni. Odtrhni srdce naše od země této a postav nám před oči nebeský klenót, abychom skrze trpělivost konali běh uloženého sobě boje a také konce víry dosáhli, totiž spasení duší svých.

Naposledy prosíme tebe pokorně, ó, Pane náš Ježíši Kriste, budiž se všemohoucí pomocí svou přítomen všem, kteříž pracují na rozšíření království tvého. Stůj při nich, když lest a zlost nepřátelská jich osočuje a mluví proti nim svědectví falešná, a dodávej jim zmužilosti, když trpí pro pravdu a spravedlnost. Dej jim, i nám všem, dobrý boj bojovati, víru zachovati, běh dokonati. V poslední pak hodinu, přijmi Pane Ježíši, duše naše v ruce své a dej nám z milosti korunu života věčného. Amen.

Modlitby na závírku roku.

První.

Všemohoucí, věčný Hospodine, dobrý a laskavý Otče nebeský! S vyznáním víry a pokory, v poslední hodinku ucházejícího roku, přistupujeme

k trůnu neskonalé milosti tvé a oslavujeme tě, že milostivý a lítostivý jsi, dlouhoshovívající a velikého milosrdenství.

Ó, Hospodine! co jest člověk, že jsi naň pamětliv, a syn člověka, že jej navštěvuješ? Ach, byl jsi i v minulém roku pamětliv na nás a milostivě navštěvoval jsi nás. Na duši i na těle zdržoval a opatroval jsi nás; dary duchovními i tělesnými obsýpal jsi nás; potěšením a požehnáním sprovázel jsi nás. Přijmi vroucí poděkování za všecka dobrodiní tvá.

Děkujemeť srdečně, že jsi království své rozšiřoval uprostřed národů; že jsi chránil církev svou proti všem nepřátelům a zachoval čistotu slova i velebných svátostí. Děkujemeť obzvláštně, že i v tomto sboru tvém nedal jsi uhasnouti slovu svému, ale činil jsi ho mocným, aby nás utvrzovalo ve víře pravé, rozhojňovalo v lásce k tobě a k bližnímu, zmocňovalo v naději spasení věčného, podněcovalo líbostí a poslušností k ostříhání přikázání tvých, povzbuzovalo k obětem svatým a k horlivému následování dobrých skutků.

Děkujeme, ó, Otče dobrotivý, za dary tvé lásky, kterými jsi naše role, louky, vinice a zahrady korunovati ráčil a nasycoval jsi pokrmem a nápojem každé stvoření své. K tomu prodlužoval jsi dnů našich, dával zdraví a sílu, zdar a požehnání v pracech, v obchodě, při řemeslech a jakémkoli způsobu povolání našeho. Všickni jsme stáli pod laskavou opatěrou tvou a péče tvá otcovská rozšířena byla na všecky. Zvelebujeme tebe Hospodina a jméno tvé nade všecko vyvyšujeme.

Nezasloužili jsme toliké milosti a dobroty, a shovívavé lásky tvé nebyli jsme hodni: ale Ty, ó, slitovníče nebeský, hleděl jsi na milého Syna svého, smírce a prostředníka našeho, a pro jeho oběť na kříži donesenou odpouštěl jsi nepravosti naše, prodlužoval čas milosti k pokání.

Ovšem žeť i všelikých úzkostí dal jsi nám okusiti. Mnohé bolesti, zármutky, ztráty, nemoce docházely na nás, ano i smrt učinila mnohou bolest srdcím našim. Ach, Otče lítostivý! jak bychom byli mohli přemáhati všecky těžkosti života, jestli by tvá moc v našich nemocech se nedokonávala? Avšak myšlení tvá o nás, i v nejtěžším navštívení, nebyla myšlení o trápení, ale o pokoji. Nad naší možnost pokoušeti nás nedopouštěl jsi, ale byl jsi těšitelem zarmoucených, lékařem nemocných, vůdcem pobloudilých, zástupcem vdov a sirot, útočištěm umírajících, vyslýchal jsi modlitby srdcí skrušených a k prosbám jejich ohlašoval jsi se.

Tak tedy přijmiž čest, chválu, dobrořečení a díkůčinění a mějž otevřené srdce otcovské k prosbám našim, s nimiž v nastávajícím novém roku, smělé doufaní skrze Krista k tobě majíce, předstoupiti míníme. Budiž sláven a veleben nyní i na věky věků. Amen.

Druhá.

Hospodine, Bože náš! pozdvihniž obličeje svého na nás a ucha svého nakloň k modlitbám našim! Pomáhal jsi nám až dosud, s námi byla milost tvá až k večeru tomuto, k posledním hodinám roku i dne tohoto. Ach, nastroj srdce naše k dobrořečení a připusť před obličej svůj vonné oběte srdcí našich!

Hříchy svými zasloužili jsme, že položil jsi márnost a časnost na život

náš a že všickni dnové naši v náhle přebíhají pro tvé rozhněvání. Ó, nauč nás tedy počítati dnů našich; nauč nás prvé, než vyprší poslední chvíle roku tohoto, počet klásti z každé hodiny, kterou jsme z milosti tvé přežili, abychom, poznajíce hříchy své, kajícně volali: Smiluj se a odpusť pro drahý kříž milého Syna svého! Nauč nás bedlivě pozorovati na mezníky cesty naší, abychom vykupovali čas a věřili, že cesta, jenž vede k hrobu, vede i ku vzkříšení. Ve víře této stírej slzy z očí těch, kterým roku tohoto usnuli v Pánu miláčkové. Zaslíbením opatery a ochrany své ukoj vdovy, jichž oblékl jsi v smutek opuštěnosti. Budiž a ostaniž Otcem sirotků, jejichž otcové dle nevyzpytatelné rady tvé lehli do předčasného hrobu. Potěšením Ducha svého svatého uléč každou ránu, kteráž rukou smrti roku tohoto zaťatá byla v domích svazkům lásky. Oblahoslav všech těch, kteříž dle vůle tvé opustili toto údolí pláče. Pro rány Kristovy odpusť hříchy jejich, prachu jejich uděl pokoje a pak uděl jim radostného z mrtvých vstání k životu a blahoslavenství večnému v onen poslední den, v němž vzejde věk nový, to příští Kristova léto milostivé.

Dobrořečíme tobě za všecko: za zdraví, život a živnost, za radost i žalost; nebo dobré jest všecko, co ty jsi učinil. Dobrořečíme zvláště za milost evanjelium toho, které jsi nám dosud zvěstovati dal ku probuzení našemu ze sna duchovní smrti a k utvrzení našemu u víře a trpělivosti.

Vychovávejž nás i dále. Uveď moudrost do srdce nemluvňátek těch, kteréž roku tohoto smlouvou křestní přijal jsi za syny a dcéry své v milém svém Synu; utvrď, zmocni a upevni u víře v Krista Ježíše mladé duše těch dítek, kteréž s rokem tímto připustil jsi po prvé ku stolu milosti; uveď moudrost do srdcí novomanželů, kterýchžto svázal jsi tohoto roku svatou přísahou lásky a věrnosti až do smrti. Požehnej při všech Slovu tomu svatému, které padlo na role duší v nedělích a svátcích pominulých. Nech jsou ti příjemné na věky obětě modliteb našich, které odsílali jsme k tobě v hodinách milé pobožnosti.

Poslední tyto hodiny roku dej nám stráviti tak, abys měl v nich zalíbení, my pak abychom vkročiti mohli do nového roku myslí doufanlivou a svědomím nepoškvrněným. Požehnej vycházení i vcházení našemu. Dej nám tichou a pokojnou noc, a jestli tvá vůle jest, probuď nás z rána k uvítání nové milosti tvé s rokem novým. Smiluj se a vyslyš nás pro Krista Ježíše, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Třetí.

Věčný a neproměnitelný Bože! Otče náš i Otče Pána našeho Ježíše Krista! shlédniž, prosíme tě pokorně, na nás dítky své na sklonku církevního roku tohoto, když před obličejem tvým svatým přinášíme tobě poníženou a pokornou oběť díkůčinění za nevypravitelnou milost a lásku, kterou jsi v mijícím roce církevním s námi učiniti ráčil.

Ó, Hospodine, Bože náš, Pane nejmilostivější, kdo může vypraviti lásku tvou a vypočítati dobrodiní tvá, jimiž jsi nás všech, malých i velikých, bohatých i nuzných, zdravých i nemocných, pobožných a, ach, i bezbožných v běhu roku tohoto žehnal. Nejen život náš zdržoval a chránil jsi, nejen odstraňoval jsi od nás mnohá nebezpečenství, nejen smrtelná těla naše

sýtil jsi chlebem vezdejším a v prácech povolání našeho uděloval jsi nám požehnání svého, ale nadto svítilo milosrdenství tvé nad námi, nebo při dobrodiních časných pamatoval jsi i na potřeby nesmrtelných duší našich: co dobrý pastýř pásl jsi duše na pastvách zelených Slova svého svatého a přivodil jsi je k potokům vody živé k věčnému životu se prýštíci. Áno, všech časných i věčných, tělesných i duchovních darů udílel jsi nám hojněji, nežli my prositi umíme aneb rozumíme a nežli jsme toho zasloužili.

Nebo s hlubokým žalem vyznáváme před tebou, že jsme i tohoto roku častokráte vědomě i nevědomě proti tobě hřešili, že jsme tě tak nectili a neposlouchali, že jsme o své polepšení tak nepečovali, že jsme se k bližním svým tak nechovali, jako nám tvá svatá, skrze Ježíše Krista zvěstovaná vůle nakládala. Ó, Otče, klekáme na kolena svá před obličejem tvým nejsvětějším a voláme k tobě z hlubokosti srdcí svých: odpusť, odpusť těžká provinění a hříchy naše a propujč nám milosti a daru Ducha svého svatého, aby jsme nastávající nový rok v pravém pokání a v bázni jména tvého přesvatého tráviti mohli.

A tak již, ó, Otče náš, věčný, svatý, milosrdný Hospodine zástupů nebeských i zemských, v tvém nejsvětějším jménu dokonáváme rok tento ku konci se chýlící. Požehnej všecko to, co jsme v něm ze štědré pravice tvé přijali, tak aby to posloužilo k spasení našemu a k slávě jména tvého přesvatého. Duše naše chválí a velebí tebe a všecky vnitřnosti naše pozdvihují se k oslavování tebe, Pána a dobrodince svého. Nevypouštěj nás nikdy z milosti své, ale ukry nás v lůnu milosrdenství svého, v němž zůstávati chceme až na věčnost. A když poslední ze dnů našich zemských přispíší, neopusť nás, ó, Bože, v tom posledním boji, ale ujmi nás pravicí svou všemohoucí a připoj nás k zástupům oslávených svých, věčné nové léto v nebesích světících.

Tobě, ó, Otče, Synu i Duchu svatý, Bože v bytu jediný a neproměnitelný, budiž čest, chvála a zvelebení odsavád až na věky. Amen.

Modlitby novoroční.

První.

Hospodine, všemohoucí Bože a Otče Pána našeho Ježíše Krista! V rukách tvých jest světlo i slunce, den i noc, léto i zima, i my sami, život náš i všecky cesty naše. A proto, když dnes z dobroty a moci tvé začínáme rok nový, přicházíme před tvůj svatý obličej a voláme k tobě: nakloň uší svých k nám, nechať modlitba naše jest tobě příjemná a nám prospěšná. Osvěť a obrať nás, abychom složili starého toho člověka a oblekli člověka toho nového; abychom oblekli se v Pána Jezukrista, v odění světla, abychom jako ve dne poctivě chodili. Buď nám, ó, Bože, milostiv a požehnej nás. Vlož Slovo své do ust kazatelů našich, aby radostně zvěstovali tajemství evanjelium, nás učili, těšili, napomínali i trestali. Požehnej vrchnosti naší a dej ji pravou svou bázeň, moudrost i rozumnost, aby šířila blaho a zachovala pokoj i svornost. Učiň, aby rodičové měli radost z dítek svých, dítky pak aby měli v úctivosti rodiče své. Pomáhej, aby bratři se snášeli, sousedé se milovali, manželé k sobě laskavě se chovali. Dej nám v povolání našem požehnání a živ nás i domy naše. Pohleď na slzy vdov a sirotků a

vyslýchej volání i žaloby jejich. Vysvoboď všecky v kříži a soužení, v nemoci a bolestech postavené. Potěšuj všech, kteříž pro svaté jméno a pravdu tvou protivenství trpí, uděl jim trpělivosti a utěchy a dej, aby tak přijímali trápení své, jako od tebe poslané. Pomáhej chudým, aby na maličku svém přestávali a v tobě bohatli. Ostříhej bohatých, aby pyšně nedoufali v nepravém a nejistém zboží, ale složili naději svou v tobě, živý Bože, jenž sám uděluješ jim statky, jichž požívají. Nebeský Otče, ty víš, čeho potřebujeme, aby se nám i našim dítkám dobře vedlo; pročež dej nám vše dobré pro časnost i věčnost. Nauč nás činiti vůli tvou, Duch tvůj dobrý vediž nás jako po rovné zemi, abychom všecko, co nám poroučíš, slyšeli a činili a ani na pravo, ani na levo se neuchýlili. Zabraň všem nepřátelům, obrať všecky bloudící a požehnej všech pobožných srdcí. A jestli nás v tomto roce chceš z tohoto údolí pláče odvolati, jakož nevíme, co zítřejší den přinese, ach, Pane, prokaž nám milost, vezmi ducha našeho v pokoji a dej, abychom blahoslaveně usnuli v milém Synu tvém, Spasiteli našem Ježíši Kristu. Amen.

Druhá.

Ve jménu tvém, Pane Jezukriste, začínáme rok nový. Tvé veliké jméno, Ježíš, klademe za základ i tohoto roku: ó, dejž, abychom na něm svou duši i tělo, zdraví i život, poctivost i statek, nade všecko pak věčné spasení šťastně založili a proti bránám pekelným vítězství obdržeti mohli. Pevný a osvědčený to základ. Poznali jsme zajisté, že milosrdenství tvé každého jitra nové jest, neboť i v minulém roce hojně jsi nás všelikými života potřebami zaopatřil, jako pravý otec dítky své. Nad to způsobil jsi, že jsme pro hříchy své válkou, hladem, morovou ránou a jinými zaslouženými pokutami bídně nezahynuli. Za všecka dobrodiní tvá děkujeme tvé milosti srdečně.

Milý Pane, rozpomínáme se v tento den na podobenství tvé o fíku neplodném, o němž hospodář prikázal vinaři svému: vytniž jej, nebo i tu zemi nadarmo kazí. Vinař však přimlouval se, řka: Pane, ponechejž ho i tohoto léta, až jej okopám a ohnojím, zdali by nesl ovoce: pakliť neponese, potom vytneš jej. Ach, Pane! my sme ten neplodný fík, nebo nečiníme dobrého, kteréž činiti máme, ale činíme zlé, kteréhož činiti nemáme, a tak trest a zavržení zasluhujeme. Než to jest potěšení naše, že ty jsi ten vinař, lítostivý přímluvce, pracující o spasení hříšných Proto tě pokorně prosíme: přimlouvej se za nás u Otce, abychom spravedlivým hněvem jeho nezahynuli, ale milost a věčný život obdržeti mohli. Učiň tak pro spasitelnou krev svou, kterouž jsi v obřízce své vylévati počal za nás; učiň to také pro své jméno Ježíš, Spasitel! Mezitím pak okopávej, pestuj nás Duchem svým svatým, Slovem i velebnými Svátostmi, abychom v dobrém růsti a dobré ovoce vydávati mohli, abychom s novým rokem nový život započali a té duchovní obřízky pilní byli, totiž obřízky srdce, aby hněvem a zlostí nehořelo, ale krotkostí a láskou naplněno bylo; obřízky též očí, aby nehleděly na marnost, ale na slávu tvou; obřízky též uší, aby chtivě slyšely dobrou radu a naučení Slova tvého; obřízky též jazyka, aby nemluvil zlého, ale vypravoval veliké věci Boží; obřízky též rukou, aby konaly dílo dobré, a tak obřízky všeho těla, aby bylo chrámem Božím. Pomáhej, Pane Ježíši, aby-

chom v den příští tvého (když své věčné nové léto začneš), po zdejších pracech k tobě do nebeského Jeruzaléma k věčnému odpočinutí a k věčné radosti dostati se mohli. Amen.

Třetí.

Otče, Synu, Duchu svatý, — Bože náš v dařích bohatý,
Prosíme, laskavé srdce — Měj k nám v tomto novém roce;
S starým rokem staré zlosti, — Ať přestanou i těžkosti,
S novým rokem nové štěstí — Ať nás potkává z výsosti.
Čistotu slova svatého — K rozšíření jména svého
Pravicí svou mocně zdržuj — A mezi námi rozmnožuj,
Propůjčuj darů milostných, — Duši i tělu potřebných:
Uveď pokoj v církvi, v obci, — Obhajuj nás ve dne v noci,
Dej všem v pracech požehnání, — Zvláště chudým vyživení:
Tak od nás budiž veleben — Na zemi i v nebi. Amen.

Čtvrtá.

Pochválen budiž Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, kterýž nás požehnal všelikým požehnáním duchovním v nebeských věcech skrze Ježíše Krista. Milosrdný Bože, dobrotivý Otče, z celého srdce díky tobě činíme, že jsi svého milého Syna, nám k spasení na svět poslaného, v osmý den obřízce podrobiti ráčil, aby duše naše vykoupeny, uzdraveny a od zlořečenství zákona osvobozeny byly. Budiž tobě i za to vroucí děkování, že jsi předešlý rok dobrotivostí svou korunoval, nás všelikými tělesnými i duchovnými dary žehnal a ode všeho zlého zachoval a zavaroval. A prosíme tě pokorně ve jménu milého Syna tvého Ježíše Krista, nevzpomínej hříchů našich, které jsme v starém roce spáchali, než rač je nám pro téhož Syna svého, našeho věrného Spasitele, milostivě odpustiti. Popřej, aby téhož Spasitele našeho krev svatá, kterou v dnešní den při obřízce své nejprvé pro nás vylil, k našemu spasení sloužila. Pro tuž nevinnou krev rač nám i tohoto nového roku milostiv býti a nás vojny, drahoty, hladu, moru a jiných pokut a neštěstí zavarovati a nám pokoje, zdraví, štěstí a požehnání popříti. Naplň dobré a tobě milé žádosti naše a dobrým, tobě líbým, předsevzetím našim uděl zdaru a požehnání svého. Dej také, abychom v novém roce i my sami obnoveni byli a aby se tobě počátek, běh i konec života našeho dobře líbil, skrze Ježíše Krista, Spasitele a Pána našeho. Amen.

Modlitby na svátek Zjevení Krista Pána mudrcům aneb Třech Králů.

První.

Předivný v skutcích svých Pane Bože náš, kterýž jsi ráčil mudrce pohanské jasnou hvězdou k jesličkám svého milého Syna přivésti a tak osvědčiti, že srdce tvé naplněno jest láskou i k pohanům: děkujeme tobě, že jsi i nám rozsvítil jasnou hvězdu svatého evanjelium, jímž přicházíme k poznání téhož nám narozeného Spasitele a všech zásluh jeho. Milý Otče, dejž nám v putování našem na tomto marném světě tu moudrost, abychom jako synové světla jasnosti té hvězdy nikdy se nespouštěli a tak nezblou-

dili, ale jí se vždy věrně přidrželi a na cestě spasení setrvali. Nebo jakož tito mudrci ne v slavném městě Jeruzalémě, ale v prostém městečku Betlémě nalezli Vývodu, jenž měl pásti a spasiti lid svůj, takť i nyní duchovní jesličky téhož Pána a Pastýře duší našich nejsou privázány k slávě světské, nýbrž tu obyčejně bývají, kde stádečko tvé v čistotě a upřímnosti drží se chleba duchovního, Slova a Svátostí tvých. Ach, jak předivní jsou soudové tvoji, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je nemluvňatům. Dejž nám, ó, Otče, ať tomu zjevení jsme vděčni a na to pamatujeme, bychom se domu i chleba života vždycky drželi a tak věčně spaseni byli.

Tobě pak, náš milý Immanueli, náš jediný Spasiteli, čím se odplatíme za dobrodiní narození tvého a čím tě náležitě uctíme? Mudrcové, oni s poklonou obětovali tobě zlato, kadidlo a mirru. I my dle příkladu jejich, padajíce na kolena svá před tebou, ó, pravý Boha živého a Panny Marie Synu, tebe ctíme a pokorně prosíme: přijmi za libou obeť od nás zlato víry, kadidlo modliteb a mirru trpělivosti. A poněvadž v nynějších časích noví Heródesové se usilují duchovní tělo tvé, totiž církev tvou, v nic obrátiti: Duch tvůj dobrý dávej nám svatá vnuknutí, abychom úlistností jejich oklamáni a ukrutností jejich zkaženi nebyli, ale vykonajíce na tomto světě povinnosti své, šťastně do vlasti nebeské se navrátili, kdež jsi živ a kraluješ na věky věků. Amen.

Jiná (missijní).

Chvála budiž tobě, Ježíši Kriste, světa Spasiteli! Tys vykoupil předrahou krví svou všecko lidské pokolení, aby bylo tvé vlastní, a dals nám k posilnění víry zaslíbení, že tvé evanjelium kázáno bude všem národům, aby všickni lidé spaseni byli. Ve jménu tvém klaněti se má každé koleno, a každý jazyk má vyznávati, že jsi ty Pánem v slávě Boha Otce. Z toho se radujíce, moc tvou poznávajíce a toužíce po tobě a po tvém království: v naději patříme na vzdálené národy země, ku kterým tohoto času Slovo tvé, jakožto poselství milosti a života, vychází, aby přemohlo a mocně potřelo všecky bohy vymyšlené, jimž pohané v převrácenosti srdce svého a v zatemnělosti myslí svých obětují duše i těla svá a tak zavrhují sebe samých v zahynutí. Ó, Pane, požehnej Slovu svému, ať ono vykoná, k čemu je posíláš. Zjeviž se všudy v síle a moci jako Pán, jemuž všecka moc dána jest na nebi i na zemi: zjeviž se v lásce jako milosrdný Spasitel, který ztracených hledáš a zbloudilých zase přivádíš. Popatři na úbohé, v hříších hynoucí pohany a smiluj se nad nimi a obraťje k sobě, aby v tobě život a spasení měli.

Poněvadž však ještě i my, k tobě již obraceni, padáme a klesáme v mnohém, proto tě pokorně prosíme, zruš v nás a při nás všecky pozůstatky pohanství v smýšlení, činech a obyčejech našich. Posvěcuj nás sobě co rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid dobytý, abychom zvěstovali ctnosti toho, kterýž povolal nás ze tmy v předivné světlo své.

Budiž sluncem a pavezou všem zvěstujícím jméno tvé; rozhojňuj mezi pohany počet poslů svých a obdař je Duchem svým, aby meč Slova tvého obraceli proti všem hradbám tmy a stínu smrti. Dej jim, když bojují, pokoje tvého okoušeti a když nyní slzíce rozsívají, učiň, aby časem svým s ra-

dostí žali pro zvelebení a rozšíření království tvého. Nakloň srdce národů k svědectvím tvým, aby přijali slovo milosti a obrátili se k tobě. V církvi pak zachovej a rozmnožuj horlivost k Slovu tvému a k oslavování jména tvého. Bože! Smiluj se nad námi a požehnej nám; zasvěť obličej svůj nad námi, tak, aby všickni poznali cestu tvou a mezi všemi národy spasení tvé. Amen.

Modlitba na neděle po Narození (po Zjevení) Krista Pána.

Děkujeme tobě, ó, milostivý Otče nebeský, že jsi svého milého jednorozeného Syna na tento svět v našem těle k spasení našemu poslati ráčil. Od pádu prvního člověka po všecky věky s pokolení na pokolení dával jsi zvěstovati útěchu člověku padlému, a když se doplnil uložený čas, zjevil jsi spasitedlnou milost všem lidem; splnil jsi věrné sliby své, a to slovo stalo se tělem a přebývalo mezi námi a viděli jsme slávu jeho, jakožto slávu jednorozeného od Otce, plné milosti a pravdy.

Kdo vystihne tvou radu? Kdo pochopí tvou milost? Kdo s dostatečnou vděčností odváží velikost tvého milosrdenství? Ó, budiž tobě věčná čest a chvála, že jsi byl pamětliv na nás a navštívil lid svůj podle neobsáhlého milosrdenství svého.

Aj, vidíme již, ó, milý Spasiteli Pane Ježíši Kriste, že jsi se narodil nám a že tvé narození stalo se radostí všemu lidu; nám jsi dán a učiněn jsi nám od Boha moudrost i spravedlnost i posvěcení i vykoupení; přišel jsi, abys hledal a spasil, což bylo zahynulo; poslán jsi, abys vázal rány těch, kteří jsou srdce skroušeného, jatým vyhlásil svobodu a zvěstoval léto milostivé Hospodinovo vzácné.

Děkujeme tobě, milý Spasiteli náš, za tuto velikou lásku tvou; děkujeme za tvé narození a ponížení, za tvé dobrovolné nám spasitedlné obětování se za nás.

Ó, přicházejž již k nám, jako jsi přišel, a navštěvuj nás; buď nám, čím jsi byl, Ježíšem, Spasitelem, včera, dnes i na věky; hledej nás hříšné, abychom nezhynuli, dávej nám zvěstovati evanjelium milosti a světlem víry osvěcuj srdce naše. Buď nám cestou k Otci, pravdou v životě, životem v smrti, jistotou spasení věčného. Nepomíjej žádného, buď milostiv všechněm.

Nechať za tvým příkladem zrůstají dítky naše, prospívají věkem, moudrostí a milostí, rodičové pak ať milují chrámy Boží a hledají těch věcí, které jsou Otce nebeského; starcům dej viděti spasení své a v rodinách našich buď citedln všech bíd a nedostatků, a pomáhej všem, kteříž nesou jho a břímě tohoto života. Řeď, spravuj, ochraňuj lodičku církve, aby bouřemi a větrem tohoto světa zachvácena neutonula. Vysílej věrné dělníky na žeň svou a dávej čistým semenem osívati roli svou duchovní. Dej nám poznati, že jedine s tebou jest nám dobře býti; dobře vzdělávati tobě stánek v srdcích a příbytcích našich a přebývati s tebou po všetky dny života našeho, až nám ty postavíš stánek nový a příbytek věčný v nebesích.

Tak již, ó, Bože, Duchu svatý, pomáhej nám, abychom milost Boží, spasitedlnou vděčně vírou přijímali, jí se potěšovali, jí hodně živi byli, skrze ni spasení došli, a to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, nám narozeného. Amen.

(Poznam. Tato modlitba zní pro všecky neděle po Epifanias; kromě ní však ještě i vánočních modliteb, aneb patričnonedělních delších kolekt, rozličnými přímluvami a prosbami rozšířených, použito býti může.)

Modlitba na svátek Očišťování Panny Marie (Hromnic), aneb obětování Krista Pána.

První.

Věrná pravda jest, ó, Otče nebeský, že ty, kteří tebe ctí, zase ctíš, a těm, kteří tebe milují, hojnou láskou odplácíš. Tak odplatil jsi svému ctiteli a milovníku, pobožnému starci Simeonovi. Shlédl jsi na jeho toužení po Messiáši Kristu a naplnil jsi jeho prosby: dals mu dožíti dne, v němž mohl v chrámě Jeruzalémském to vytoužené děťátko Ježíše na lokty své vzíti a v něm spasení spatřiti, tak že potěšen a rozradován žádal, aby odsud v pokoji propuštěn byl. A ty podobně i nás, cele nehodné, téhož dobrodiní účastné činíš: to narozené děťátko Slovem a Svátostmi i na lokty srdce našeho podáváš a duše naše účastenstvím zásluh jeho mocně obveseluješ. Nadto Duchem svým svatým nás ujisťuješ, že budeme-li se toho Immanuele vírou stále držeti, tedy časem i tváří v tvář, jako Simeon, spatříme jej. Věříme tomu, těšíme se tím a chválu tobě za to vzdáváme. Prosíme tě tedy pokorně: zdržuj nás v pravé víře a když přijde hodinka naše, propusť nás odsud v pokoji tam, kde ho očima spatřiti máme.

Ty pak, nejmilejší Boží dítě, Pane Ježíši Kriste, jak jsi chrám Jeruzalémský tehdáž navštívil, tak i nyní navštěvuj chrámy naše a zachovávej v nich čistotu Slova i velebných Svátostí; navštěvuj i chrámy srdcí našich k radosti, potěšení a spasení našemu. Ty jsi spasení, připravené před obličejem všech lidí. Ó, budiž i spasení naše a vysvoboď nás od hříchu, hněvu Božího i věčné smrti, přimlouvaje se u Otce za nás. Ty jsi světlo k osvícení národům; ó, budiž i světlo naše! Osvěcuj nás jasným světlem Slova svého, bychom upřímně věřili, co jsi, učil a činili, co jsi poručil; osvěcuj nás i živým potěšením v pokušeních, aby nás temnosti strachu a zármutku k pádu nepřivedly. Ty jsi sláva lidu svého Izraelského, ó, budiž i naše sláva proti všelikému kříži i smrti. Pane, uslyš, a smiluj se a naplň tyto žádosti naše. Láska tvá, která tebe dolu táhla a k nám do tohoto údolí pláče přivedla, nechť nás vzhůru táhne a k tobě do věčné slávy přivede, kde jsi živ a kraluješ na věky věků. Amen.

Jiná.

O, přesvatý a nepoškvrněný Beránku, Synu Boží, Pane náš Ježíši Kriste, děkujeme tobě srdečně, že jsi v chrámě Jeruzalémském podle zákona Otci svému nebeském postaven býti a tak hluboce pro nás před obličejem Božím i celé církve Izraelské poníziti se ráčil. A prosíme tě pokorně, posvěť nás Duchem svým svatým, abychom se tobě v oběť živou a svatou postavili a obětovali, tobě upřímně a věrně sloužili, v tobě se těšili a v pokoji odsud propuštěni jsouce, tebe Boha pravého spolu s Otcem tvým i s Duchem svatým oslavovali na věky věků. Amen.

Modlitba na svátek Zvěstování Panně Marii.

Velebtež duše naše Hospodina a vesel se duch náš v Bohu Spasiteli našem. Nebo se rozpomenul na sliby své vzácné a když přišla plnost času, poslal Syna svého, v Panně čisté Duchem svatým počatého a z ní bez hříchu narozeného, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. Již tedy, nejmilejší Otče nebeský, hleď na toho svého v těle našem na pravici své sedícího Syna milého, buď vždy pro něho laskav na nás. Pro jeho svaté početí, narození, nevinný život i smrt odpusť nám, hříšnému lidu svému, křehkosti, viny a hříchy naše. A poněvadž jsi při jeho poslání na svět dokázal milosti k poníženým a vděčným, neboť jsi vzhlédl na pokoru děvky své Marie Panny a učinil jsi jí veliké věci, tak že ji blahoslavenou nazývají všickni národové: ó, spravujž nás Duchem svým svatým, abychom s Marií Pannou kořili se pod mocnou ruku tvou, farizejské pak pýchy, pokrytství a sytosti všelijak se varovali, abychom milosti tvé nepotratili.

Ty pak, ó, Pane Ježíši, Boha živého a blahoslavené Panny Marie Synu, jakož jsi sobě života panenského posvětil, abys v něm příbytek čistý a milý měl, tak rač i srdce naše milostí Ducha svatého posvětiti, v nich duchovně prostředkem Slova a Svátostí se vtěliti a srdce naše chrámy čistými a tobě příjemnými učiniti. Posilňujž nás u víře, abychom anjelů, poslů Božích, k nám se spasitelnými novinami přicházejících, v svaté pokoře a radostně přijímajíce, o naplnění slibů milosti tvé a o tajemstvích tvých nepochybovali, říkajíce: kterak se to stane? — ale pamatovali na svědectví anjelské, že u Boha možné jest všeliké slovo, a z té příčiny pokorně se ohlasovali: aj, já sluha, děvka Páně, staniž se mi podle slova tvého. Dejž nám po tobě, Slovu a Svátostech svých čím dále tím více toužiti, abychom volíce dobrou stránku, kteráž by nebyla odjatá od nás, tobě, jako údové, hlavě své privtěleni byli a tak i radostného duší svých na nebevzetí dojíti mohli. Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem i s Duchem svatým, jediný pravý Pán Bůh, požehnaný na věky věků. Amen.

Jiná.

Nejmilostivější Pane Ježíši, vysoce zvelebený Synu Boží, věrný Spasiteli hříšných, jak veliká jest tvá láska, jak srdečná a nevýmluvná tvá milost! Tys' pro spasení naše slávu svou opustil, na zemi jsi sestoupil a v životě čisté Panny Marie pravé lidské přirození — však bez hříchu — jsi přijal, abys nás bídné hříšníky z věčného zlořečenství a zatracení vysvobodil. Neštítil jsi se bratřem naším se státi, abys nás smířil s Otcem svým a nás syny a dcerami Božími a spoludědicmi království nebeského učinil. Za takovou tvou lásku vzdáváme tobě díky srdečné. Pokorně tě při tom prosíme, račiž dáti, aby nám tvé svaté vtělení k spasení sloužilo. Budiž nám Vykupitelem, Smírcem, Prostředníkem a pomoz, ať u tvého nebeského Otce milost nalezneme, jeho milými syny a dcerami zůstaneme a dědictví života věčného dosáhneme pro tvé svaté vtělení. Amen.

Modlitby postní.

První.

Ukřižovaný Pane Ježíši! Uslyš nás, volajících k tobě v modlitbách zkroušených. Milost tvá budiž s námi. Napomáhej, napomínej nás svatým

svým Slovem, aby utrpení tvé nebylo při nás daremné. Aj, nyníť jest čas příhodný, čas tichosti, čas pokání, čas odřeknutí, pomoz, abychom jej užili ku svému spasení. Odvrať mysl naši od samopaše těla, od kratochvil světa tohoto a obrať ji k hořkému kalichu tvého utrpení. Vzdal pohoršení všeliké, svatý pokoj nechať se vznáší nad příbytky našimi; očisť nás sobě za lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků.

Beránku ve všem trpělivý, potěšuj nás. Ty utisknutý, pomáhej křivdy snášeti; ty nejchudobnější, uspokojuj nás v nedostatcích našich. Tvá tesklivost dávej nám zmužilosti v úzkostech. Smiluj se, Pane, srdce naše jest zkažené. Rozmaznanost světa leká se pohledu na zraněné tělo tvé; chabost utíká od tebe jatého a svázaného; vidouce boj tvůj krvavý, skrýváme se pod hříšný pokoj; milujíce pohodlí, nemyslíme na tebe, který jsi pracoval třiatřicet let v životě, pracoval v smrti. Ó, nechať pronikne hlas tvůj, volající: „bděteže“ z oné zahrady k lůžkám hříšné bezpečnosti a ospanlivosti naší. Čtyřicet dnů postu tvého nechť učí nás křižovati tělo své s vášněmi a žádostmi jeho. V čistotě, v umění, v dlouhočekání, v dobrotivosti, v lásce neošemetné utvrzuj nás duch tvůj svatý skrze Slovo, v němž jest věčná moc Boží.

Pomáhej bojovati boj výborný. Oblec nás v odění spravedlnosti. Zbroj i zbraň, jenž jest Slovo Boží, upevni v rukou našich. Se zbrojí tou pomáhej odrážeti nápady ďábla i nepřátelů kříže tvého; za jedno učiň nám: slávu neb pohanění, zlou neb dobrou pověsť pro jméno tvé.

Milosrdenství tvé potěšuj nás. Jisté jest v tobě vítězství naše, Spasiteli náš! Jako svůdce soudili tě, ty ale vydal jsi pravdě svědectví věčné. Skrze tebe učiněno jest všecko a svět tě nepoznal, ale ty, jako pastýř dobrý, znáš ovce své; neumřels, ale živ jsi na pravici Otce; trest nesl jsi za nás, ale nemohli tě zmordovati, smutná byla duše tvá až k smrti, ale radostné tvé vzkříšení, chudobou svou obohatil jsi nás; neměls ničeho, avšak vládneš zemí i nebem. Dejž nám s tebou trpěti i oslávenu býti. Amen.

Druhá.

Ukřižovaný Pane Ježíši, Beránku nevinný! požehnaná budiž nám památka hořkého utrpení tvého!

K tobě obrací modlitby své máti církev. Pane, Synu Davidův! Smiluj se nad dcerou Siona, ďábelstvím nevěry a pověry hrozně trápenou Tvůj kříž a utrpění tvé staniž se znakem a rukojmím vítězství Ducha svatého. Krev tvá budiž neomylným lékařstvím proti nemocem a neduhům našim, zvláště nemoci hříchu a proti smrti věčné! Ó, nechť obmyje tvá svatá krev srdce naše a uzdraví nás! Přivoď nám na paměť kříž svůj, když ďábel, svět i tělo pokouší nás. Nedopusť, aby poškvrňováno bylo, co jsi ty očistil potem krvavým. Posilniž nás v boji proti skutkům temnosti, neřádům nečistoty. Učiň tělo naše chrámem svatosti a každou částku jeho příbytkem poctivosti. V pohanění tvém nech se ztratí pohanství naše; v smrti tvé nechť zemře hřích prostopašnosti. Chrám tento budiž a zůstávej síní tvou. Duch svatý obhajuj ho jako silný oděnec, aby poklady duší našich, Slovo tvé i svátosti. zustávaly v pokoji. Nedopusť, aby nad pravdou blud, nad láskou nenávisť, nad světlem tma vítězila. Věrnost tvá byla s námi až do smrti, i my s tebou

chceme býti ne chladní, obojetní, lhostejní, ale srdeční, odhodlaní, horliví, a žádná moc nemá nás loučiti od lásky Boží, kteráž jest v tobě.

Beránku Boží! ty dal jsi se utiskovati, aby zpomedzi nás ustoupily nátisky a křivdy; ty dal jsi se bíti v tvář pro pravdu, aby klam a lesť, podvod a faleš zprostřed nás vykořenena byla. Na srdci našem leží kající litování, že pohrdáme příkladem umučení tvého; pohrdáme Bohem, jenž nás povolal ku posvěcení skrze Ducha svého, avšak pro rány tvé drahé naději máme a důvěrně očekáváme, že nepadne na nás ruka mstitele, ruka Páně zastaví se na dřevě kříže tvého, pod nímž klečíc o milost prosí kající duše: Smiluj se, Kriste! Dej nám s tebou trpěti časně a s tebou oslávenu byti na věky. Amen.

Třetí.

Pane Jezu Kriste, Synu Boha živého, Stvořiteli a Obnoviteli lidského pokolení, díky tobě vzdáváme, že jsi pro nás bídné postem čtyřicetidenním byl soužen od ďábla pokoušen, putováním zemdlen, bděním, hladem a žízní ztrápen, kázáním unaven, od Židů zavržen a mnohými křivdami od nich uražen. A když utrpení tvé nastávalo, ráčil jsi se rmoutiti a teskliv býti, jako pravý člověk lekati se a truchliti, na kolenách kleče se modliti a třikrát na tvář padati a v tom boji krvavým potem se potiti. Byl jsi také od Jidáše zrazen, lstivě políben, od bezbožných Židů s hlukem jat, jako lotr svázán, od učedlníků strachem utíkajících opuštěn, k Annášovi přiveden, odtud svázaný ke Kaifášovi biskupu veden, posmíván, v radě židovské postaven, falešnými svědky obžalován, na smrt ohavnou odsouzen, uplván, posmíván, potupen, poličkován, svázaný Pilátovi vydán, k smrti neustupně žádán, nahý k sloupu přivázán, až do krve zbičován, k smrti odsouzen, žoldnéřům k ukřižování vydán, od nich z roucha svlečen, pláštěm šarlátovým přioděn, trním korunován, králem židovským nazván, poličkován a uplván, třtinou na hlavě bit, z pláště šarlátového svlečen, dřevem kříže obtížen, k místu utrpení přiveden, vínem mirrovým a žlučí napojen a opět z roucha svého svlečen, potom jsi na kříži roztažen, za ruce a nohy přibit a tak mezi lotry ukřižován a s přestupníky počten; od mimojdoucích a přístojících ukrutně posmíván, volals: Bože můj, Bože můj, proč si mne opustil? Potom v žízni octem napájen, nakloniv hlavu, duši jsi vypustil; od žoldnéřů bok tvůj kopím otevřen, z něhož pak vyšla krev a voda; večer pak jsi s kříže sňat a do hrobu položen, v němž do třetího dne jsi ležel. Ty, ó, Pane Ježíši Kriste, nejsvětějším utrpením svým, nejdražší smrtí a krví svou, kterouž jsi za nás vylil a nevýmluvným milosrdenstvím svým račiž nás, bídné hříšníky, naše rodiče, bratry, sestry, manželky, dítky, přátely i nepřátely, všecky bídné, v pokušení postavené, mdlé, opuštěné, vězně, nemocné a všecky, za něž jsme povinní se modliti, i celý lid křesťanský ze všech úzkostí a soužení vytrhnouti a od osídel ďábelských, od pout hříchu i ode všeho zlého těla i duše zachovati a vždycky obhajovati. Řeď všecko myšlení i činění naše, aby se ti mohlo vždycky líbiti. Naplň nás milostí a pokojem svým svatým i všelikými ctnostmi a dej nám šťastného v nich setrvání i života pobožné skonání. Vysvoboď nás od všelikých pokut a dej nám všem z milosti do svého království šťastně přijíti, jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem i Duchem svatým na věky věků. Amen.

Čtvrtá.

Ó, všemohoucí, dobrotivý, věrný Bože, děkujeme ti srdečně, že jsi z veliké milosti a milosrdenství jednorozeného Syna svého, Ježíše Krista, poslal, všecky hříchy a bolesti naše na něj vložil a prchlivost hněvu svého nad hříchem naším na něj vylil. Prosíme tě, račiž nám pro téhož Syna svého milostiv býti, všecky hříchy naše nám odpustiti a velikým milosrdenstvím svým nás spravovati. Ó, milý Bože a Otče, zachovej nás v své milosti, posilň nás proti všelikému pokušení a nedej, aby při nás bídných, hříšných lidech drahé utrpení a smrt tvého milého Syna Jezu Krista zmařeny byly. Dej, milý Bože a Otče, aby nám drahé utrpení a smrt Syna tvého Jezu Krista byly mocným lékařstvím proti hříchu, silným vítězstvím proti smrti, ďáblu a peklu, blažící útěchou a spasitelnou záchranou ve všem pokušení, spasitelnou pomocí a zachováním k životu věčnému. Pomoz, milý Bože, aby nás zásluha, utrpení a smrt tvého milého Syna při skonání našem těšily a sílily, vše, co by nás zarmucovalo a soužilo, přemohly a nám věčný život zachovaly. Dej, milý Bože, bychom milosť tvou a milosrdenství tvé, nám krví Ježíše Krista dobyté, neztratili, ale zachovali a věčně živi byli, skrze téhož milého Syna tvého, Jezu Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Pátá.

Ó, Pane a Bože náš! Aj, totoť jest ten tichý postní čas, čas příhodný, dnové spasení, kde v svaté tichosti a nábožnosti rozpomínáme se na přetěžké utrpení, kterés ty, Pane a Spasiteli náš Ježíši Kriste, za hříšné pokolení lidské podstoupiti ráčil. Ty jsi hříchy naše sám vnesl na svém těle na dřevo, abychom hříchům zemrouce spravedlnosti živi byli. Ó, dej tedy, abychom se z hříchů svých káli, abychom křižovali tělo své s vášněmi a žádostmi jeho, by tak umrtveno bylo v nás tělo hříchа, abychom již potom nesloužili hříchu, ale odřekli se bezbožnosti a světských žádostí a pak střízlivě, spravedlivě a pobožně živi byli na tomto světě.

Ó, Spasiteli, Pane Jezukriste, ty jsi nám pozůstavil utrpením svým příklad, příklad svaté trpělivosti. Proto dej, prosíme, by jsme mohli následovati šlepějí tvých svatých, bráli kříž na se a následovali tě v trpělivosti. Dej, abychom nezlořečili zase, když nám lidé zlořečí; dej, abychom utrpení a těžkosti tohoto života bez reptání snášeli, za křivdy a ublížení nehrozili, ale poroučeli Otci nebeskému, kterýž spravedlivě soudí. Hořkost kříže tvého oslazuj nám hořkosti našeho utrpení.

Dej také, Pane náš, ať památku bolestného utrpení tvého a smrti tvé připomínáme si v hodinách zármutku svého, abychom se tehdaž utíkali k tobě a ku kříži tvému, pohlédali k tobě na něm rozpjatému a nalezli útěchy a síly v bídě tvé, v mukách tvých a v smrti tvé utěšitelné a spasitelné. Naposledy pak, když i nám nastane poslední utrpení, my pak bráti se musíme cestou, kterouž se nenavrátíme více, ó, tehdaž, při hodině smrti, přijmiž, ó, Ježíši, duši naši k sobě a popřej nám svého smilování a věčného kralování. Amen.

Šestá.

Ó, Ježíši, Pane a Vykupiteli náš, jenž jsi nás tak zamiloval, že jsi sebe samého dobrovolně na přeukrutné umučení a ohavnou smrt kříže vy-

dati ráčil: díky činíme tobě za tak veliké dobrodiní tvé, nad které jsi nám většího nemohl učiniti. Prosíme také pro tvé ubičování, poličkování, posmívání a pro tvou trnovou korunu, pro kříž tvůj a smrt tvou přehořkou, račiž s nás všecky hříchy smýti a nám je odpustiti. Přimlouvej se za nás u věčného Otce, aby, zalíbiv oběť krve tvé, od nás bič hněvu svého, pomstu hříchů našich milostivě odvrátil. Nebo ku komu jinému se máme utíkati, než k tobě, Bohu, Ochranci, Spasiteli, Orodovníku, Přímluvci a Zástupci svému? Budiž tedy sám ochrana naše a ukrývej nás ve svých přesvatých ranách před hněvem zaslouženým i před všelikými útoky ďábla i světa tohoto. Neopouštěj stádce svého malého, které jsi tak draze vykoupil, ale buď při něm s svou milostí a čiň mu dobře časně i věčně, ke cti a chvále jména tvého svatého. Amen.

Sedmá.

Ó, Pane Ježíši Kriste,
naše potěšení jisté,
buď tobě věčná chvála
za tvé hořké umučení,
neboť jsme jím vykoupeni,
tvá smrt nám život dala.

Ó, Beránku Boží tichý,
umřel jsi za naše hříchy,
buď milostivým Pánem,
zruš veliký v světe rozbroj,
dej časný i věčný pokoj
a spas nás, lid svůj. Amen.

Zelený čtvrtek.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi na památku svého utrpení nám chléb svůj k jedení a kalich svůj k pití zůstavil: prosíme tě, račiž nás osvítiti, bychom v pravém sebezkušování a opravdovém poznání tebe svatou Večeři tvou hodně přijímati mohli. Uděl nám také, Pane Ježíši, jenž jsi učedlníkům svým nohy myl, srdečné pokory, bychom i my, láskou tvou jsouce pohnuti, v lásce bratrské sobě přisluhovali a tak jednou lásce tvé v království tvém věčně těšiti se mohli. Amen.

Jiná.

Beránku Boží, Pane Ježíši! Rozpomínáme se srdcem nábožným na onu poslední noc tvou, v kterou jsi učedlníkům svým nohy mýti, s nimi poslední kráť večeřeti a svatou večeri svou na památku svou ustanoviti ráčil. Za všecko to budiž tobě čest, chvála a díkůčinění.

Pokorně tě přitom prosíme: Mistře a Pane náš, obmy i naše nohy, aby chodily na cestě pokoje; obmy ruce naše, aby činily skutky lásky; obmy i hlavy naše, aby nesmýšlely více nežli sluší smysliti. Rač nám dáti tuž mysl, která i při tobě byla, ducha výslužné lásky a upřímné pokory, abychom jedni druhými sloužili v lásce a pokoře, jakož příklad dal jsi nám.

Dej, abychom ku svaté večeři tvé v pravém pokání a s pravou vírou přicházeli. Nauč nás hodně chléb ten jísti a z kalicha toho píti. Učiň nás hodnými hodovníky stolu svého nebeského. Utvrď nás u víře, že tělo své vydal jsi za nás a krev svou vylil jsi na odpuštění hříchů našich. Dej nám kajícím a věřícím u stolu svého nalézati odpuštění hříchů, spravedlnost, věčný život i spasení.

Posilň mezi námi mdlé a nemocné, probuď dřímavé a ospalé, napomáhej bedlivost naši. Dej nám s tebou večeřeti, s tebou trpěti i umříti a v den vzkříšení s tebou oslávenu býti, pro lásku tvou nesmírnou, kterouž miloval jsi nás až do smrti, a to smrti kříže. Amen.

Modlitby na Veliký Pátek.

První.

Pane Bože, svatý, milosrdný Otče, kterýž nemáš líbosti v smrti naší, nýbrž chceš, aby se obrátil bezbožný od cesty své a živ byl, v hluboké pokoře velebíme radu milosti tvé, že jsi Syna svého jednorozeného za nás vydal, oběť to a výkupné za hříchy naše. Pochváleno budiž jméno tvé svaté a veliké milosrdenství tvé!

Pane Ježíši Kriste, Prostředníče nové smlouvy! Pokoř nás dnes co nejhlouběji pohledem na svaté tvé utrpení a umírání. My, my sme tě zaměstknali hříchy svými a pro přestoupení naše raněn jsi. Ó, nedej nám nikdy na to zapomenouti, jak těžká kázeň na tě vložena, bychom my měli pokoj dušem svým! Věrný Spasiteli a Smírce! Ty jsi vykonal veliké dílo vykoupení našeho. Nechať jest smrt tvá životem naším, spravedlnost tvá spasením naším, tvůj smrtí boj vítězstvím a věčným pokojem naším. Dejž mocí Ducha svého svatého, aby od dnešního dne náš starý člověk v tobě ukřižován a pohřben byl v smrt, aby vstal s tebou z mrtvých člověk nový, stvořený podle Boha v spravedlnosti a v svatosti pravdy. Zapal srdce naše láskou tou, kterou jsi nás miloval až do smrti, bychom i my tebe s pravou vroucností Ducha milovali a kříž tvůj u víře a trpělivosti za tebou nesli. A jako jsi ty sám Ducha svého do rukou Otce svého nebeského poručil, tak i my v pevné důvěře v sílu vykoupení tvého poroučíme celého ducha svého i duši i tělo do všemohoucí ruky tvé.

Nechať se stane, ó, Pane, slovo kříže mocí Boží a poselstvím pokoje všem lidem, aby i ti, kteří ještě dalecí jsou, vykoupeni byli od hříchů svých a s námi milost a slávu tvou chváliti mohli. Neb ty, Pane, vykoupil jsi nás krví svou Bohu ze všelikého pokolení a jazyku i lidu i národu a hoden jsi přijíti slávu a čest i moc od věků až na věky. Amen.

Druhá.

Ach, Hospodine, věčný a dobrotivý Bože a Otče, pohlediž na milého Syna svého, jaké veliké bolesti pro nás musel trpěti. Ach, Otče, pohlediž, kdo jest, jenž bolesti ty snáší a považ milostivě, za koho je snáší. Není-li to, Otče nejvěrnější, tvůj Syn, nevinný Beránek Boží, jejž jsi obětoval za služebníky? Není-li to Pán slávy a života, který byl jako beránek veden k zabití a poslušen byl až do smrti nejpotupnější? Ach, považ přece, ó, Bože, jenž chceš, aby svět živ byl, že to jest tvůj milý a jediný Syn, jejž jsi zrodil ze srdce svého a učinil účastným mdloby naší! Ach, v pravdě,

jest to tvé božství, jež přijavši přirozenost naši, dalo se na kříž přibíti a neslo těžké pokuty hříchů našich! Popatř na Syna svého, jak celé tělo jeho roztaženo a napnuto jest. Viz ruce jeho, jak z nich krev jako z pramene vyteká a odpusť nám milostivě nepravosti, jež spáchaly ruce naše. Viz, Pane, jak bok jeho proboden jest, a občerstvi nás krví odtud se řinoucí. Viz jeho nohy, ježť nestály na cestě hříchа, nýbrž chodily každého času v zákonu tvém, jak hřeby proklány jsou, a uděliž nám té milosti, aby nohy naše nalezeny byly na cestách tvých; vzdal od nas cestu zlosti a dej, bychom ustavičně chodili po ceste tvé. Amen.

Třetí.

(Na nešpor, též na Bílou sobotu ráno.)

Ach, náš Pane Ježíši, tys zbaven kříže a raněnému tělu tvému ustláno k odpočinuti v hrobě. Ach, Pane Ježíši, vysvoboď ty v pravý čas i nás, kdybychom dle vůle tvé upadli v kříž a bídu; ach, zbav nás zlého a přiveď nás k žádoucímu pokoji. Obzvlášť však odvrať od nás bázeň a hrůzu smrti v poslední nouzi, abychom se ani smrti nebáli, ani hrobu neděsili. Ach, napiš božským prstem svým útěchu tuto do srdce našeho, aby hrob náš nebyl tmavou jeskyní, v níž by jsme zahynouti museli, nýbrž milým pokojíkem ku spání a klidným lůžkem, v němž jsi i ty do třetího dne odpočinul. Neb ty jsi, Pane Ježíši, naše hroby posvětil a požehnal a je v líbezné pokojíky proměnil, bychom i my, jakož jsi ty v hrobě svém toliko spal, ale v něm nezůstal, v hrobích svých toliko odpočinuli, ne však v nich zůstali, nýbrž v ních tiše spali až do dne nejposlednějšího, když ty sám hrob náš otevřeš a nás k věčné radosti probudíš. Ach, proto, Pane Ježíši, dejž abychom bez strachu, v smělé víře v tebe a bolestnou smrt tvou rádi a ochotně tento marný život uzavřeli; takť v den nejposlednější z hrobů svých opět s radostí vyjdeme a spatřovati budeme slávu tvou na věky. Amen.

Modlitby velikonoční.

První.

Při vzkříšení tvém, Pane Jezu Kriste, nebe i země raduje se: i kterakž by duše naše neradovala se v tobě. Však nám jsi umřel i z mrtvých vstal; umřels pro hříchy naše a vstals pro ospravedlnění naše. Z mrtvých vstání tvé činí nás účastnými vítězství tvého nad ďáblem, neboť proto sstupil jsi do pekel a tam sebe živého a nepřemoženého zjevil, abys ďábla zahanbil a dokázal, že ráčíš býti naším mocným Vysvoboditelem z pekla a ze smrti věčné. Z mrtvých vstání tvé těší nás jistým ospravedlněním, pokojem a milostí u Boha Otce, nebo proto vzkříšeného sebe jsi zjevil, abys dokázal, že jsi nás na milost přijal, život nám navrátil a nám pokoj a spasení dáváš. Z mrtvých vstání tvé posilňuje nás v naději, že i my z mrtvých vstaneme a podle slibu tvého uzříme tě v Galilei nebeské, kam si nás milostně předejíti ráčil. Za takové úžitky vzkříšení tvého děkujeme tobě, ó, nepřemožený Vítězi, ó, milostivé kníže pokoje: děkujeme tobě, ó, vzkříšení naše a živote náš jediný! Abychom pak všeho toho skutečně a věčně užiti mohli, spravujž nás Duchem svým svatým, abychom těch žen, kteréž ráno k hrobu

tvému šly a tělo tvé vonnými mastmi mazati chtěly, v dobrém následovali: naplň srdce naše svatou žádostí, abychom po tobě vždycky toužili, a myslí nábožnou k hrobu tvému vycházeli, na umučení tvé často se rozpomínajíce a tobě za to srdečně děkujíce. Dejž nám šetřiti rána milosti i rána věku našeho, abychom každodenně především hledali království Božího a spravedlnosti jeho: pokudž dvéře milosti otevřeny jsou, v pravém pokání hledali upokojení svědomí našeho a květ života neobětovali ďáblu a světu, ale tobě, vykupiteli života našeho. Nakloň mysl naši i k tomu, abychom vonné masti dobrých skutků, zvláště lásky a milosrdenství, na tvé duchovní tělo, jež jsou všickni věřící v tebe, oudové tvoji, zvlášť potřebni, rádi nakládali a tudy vděčnosti k tobě dokazovali. Ó, vzkříšený velikonoční Beránku, rač duše naše vzkřísiti z hrobu hříchů k novému životu, abychom i v den poslední k věčné slávě vzkříšeni byli. Mezitím pak připoj se k nám v tomto udolí pláče, jako k učedlníkům jdoucim do Emaus, a rač nás proti všelikým zármutkům a pokušením skrze Ducha svého svatého těšiti, u víře, v lásce, v naději utvrzovati a v tom dobrém až do skonáni nás zachovati, ažbychom slavného dne vstoupení svého na nebe s radostí dočekati a s tebou věčně přebývati mohli. Kdež jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem i s Duchem svatým na věky věkův. Amen.

Druhá.

Ó, velikomocné, nepřemožené a vítězné kníže, Pane Ježíši Kriste! Děkujeme tvé velebnosti Božské, že jsi v den svého boje nás mdlých lidí proti všem hrozným a nesčíslným nepřátelům našim zastoupiti, za nás bojovati, ztracenou spravedlnost nám navrátiti, věčné vykoupení a spasení získati, ze žaláře a svazků knížete temnosti, z hrdla pekla a z věčné smrti nás vysvoboditi a vítězným z mrtvých vstáním ospravedlnení, s Bohem Otcem smíření, radost a pokoj v svědomí nám způsobiti ráčil. Ó, jak jest slavné jméno tvé po vší zemi v tento slavný den velikonoční, který se srdečnou radostí slavíme. Nebo ty jsi lev silný z pokolení Judova, který nepřátely naše přemohl, — co my s veselostí chválíme. Tys mocný potřítel hada pekelného, kteréhož hlavu jsi potřel — co my s radostí velebíme. Tys nebeský Samson, jenž brány pekelné polámal, které již více žádného věřícího nemohou zavříti, bránu pak k životu večnému jsi nám otevřel — co my pevně věříme. Tys prolomitel slavný, který jsi hrob svůj prorazil a nás ujistil, že i my svým časem z hrobů k radosti věčné povstaneme — čímž se těšíme. Tys ten uhelný kámen, kterýž dělníci zavrhli a na kterém my stojíme a se vzděláváme — což my právě vyznáváme. Tys vydán na smrt pro hříchy naše a vstals z mrtvých pro ospravedlnění naše — z čeho se my všickni veselíme. Tyto veliké a slavné skutky tvé my všickni při této slavnosti oslavujeme, tebe Pána slávy vyvyšujeme, v tobě a ve tvém vítězství se těšíme — nebo obrátil jsi pláč náš v radostné plesání, zprostil jsi nás bolesti věčné smrti a všech muk pekelných, aby se na věky ani duše, ani těla našeho nedotýkaly. Tys nás obživil svým vzkříšením a přivedl k Bohu smířené skrze krev svou, abychom živí byli před obličejem jeho na věky. Ó, slavný vítězi, Pane Ježíši Kriste, prosíme tě srdečně, rač se pro slavné vzkříšení své nad námi smilovati. Naplň srdce naše dnešního dne a naplňuj vždycky pravou velikonoční radostí a učiň nás účastnými svého

slavného z mrtvých vstání. Nedej nepřátelům svým a našim nad námi nikdy více panovati; přemáhejž je v nás, jakož jsi je v své osobě přemohl tak, abychom vítěznou píseň s veselostí, v pravé víře, v novotě života a v moci toho pokoje, který jsi nám z nrobu přinesl, prozpěvovali: Pohlcena jest smrt ve vítězství! Kde jest, ó, smrti, osten tvůj? Kde jest, ó, peklo, vítězství tvé? Budiž pak Pánu Bohu chvála, kterýž dal nám vítězství skrze Pána našeho Ježíše Krista. Ó, slavný králi! ó, věrný Spasiteli! ó, mocný vykupiteli, Pane Ježíši Kriste! Tobě samému buď sláva a díkůčinění s Bohem Otcem i s Duchem svatým na věky věků. Amen.

Tretí.

Pane Ježíši Kriste, silný lve z pokolení Judova, reku nepřemožitedlný, mocné kníže vítězné, hříchu zahladiteli, smrti, hada a pekla přemáhateli! Děkujeme tobě srdečně za radostné, vítězné vzkříšení tvé, jímž jsi smrti moc odjal a život i nesmrtelnost na světlo vyvedl. Tys se osvědčil co všemohoucí Pán, jenž má klíče pekla i smrti, jenž otvírá a žádnému nezavírá. Byl jsi mrtev a aj jsi živ od věků na věky. Ty jsi lid svůj vysvobodil od smrti a pekla. Buď tobě dík za dané nám vítězství. Ty jsi smrt pohltil na věky a setřel všecky slzy s očí našich. Pojďme ku Pánu: on ubil nás, ale on i uváže nás zase. On ranil nás, ale on i uzdraví nás. On vzdělá nás ve třech dnech a oživí nás tak, že z něho život míti budeme. Proto se raduje srdce naše a veselí se duše naše. Neboť nenechal Bůh duše v pekle a nedopustil, aby viděl svatý jeho porušení. Na maličko opuštěn jsi byl od Boha, ale nyní slávou a ctí korunován jsi. Z ouzkostí a soudu vyňat jsi a protož kdo vypraví rod tvůj? Kámen od stavitelů zavržený učiněn jest kamenem uhelným; od Hospodina stalo se to a jest to divné před očima našima. Hlas pokřikování a spasení v stáncích spravedlivých: pravice Hospodinova dokázala síly, pravice Hospodinova vyvýšila se. Neumřemeť, ale živi budeme, abychom vypravovali skutky Hospodinovy. Ty jsi právě vzkříšení i život. Kdo věří v tebe, byť pak i umřel, živ bude. Ty jsi život věřících, a protož neumrou na věky; neboť ty, živote jejich, neumíráš, protož oni života svého ztratiti nemohou.

Ach, Pane náš, tys vyšel z hrobu jako dennice krásná. Nyní udílíš věřícím svým věčného života, z něhož plynou všecky nebeské dary a poklady, Boží milost, odpuštění hříchů, spravedlnost, vítězství, útěcha, věčná radost. Ó, pokoji spanilý, pokoji věčný, ty vzácné ovoce vzkříšení Pána Ježíše: přijď do srdce našeho, obraduj duše naše. Neboť veseliti se budou před tebou, tak jako se veselí ve žni, jako se radují, když dělí kořisti.

Dejž nám také, Pane, pravým pokáním z mrtvých povstati. Dej nám účastenství prvního vzkříšení, aby neměla nad námi moci smrt druhá. Povstaň v nás ty sám, buď v nás živ, vítěziž a přemáhej v nás svět, hřích, smrt, ďábla i peklo. Potěš duši naši v smutku a úzkosti slovem svým a duchem pokoje. Probuď také v poslední den mocí vzkříšení svého tělo k životu věčnému. Ano, Pane, tehdaž ty zavoláš: Prociťte a prozpěvujte, obyvatelé prachu! Protož tělo naše marné a porušitelné obleče krásu a nesmrtelnost a podobné bude tělu slávy tvé; neb život náš skryt jest v tobě. Když pak ty, živote náš, se zjevíš, tedy i my se s tebou zjevíme v slávě. Amen.

Čtvrtá.

Bože všemohoucí! Divné věci způsobilo rameno tvé, pravice tvá vyvýšila se, když jsi toho nevinného, který hříchů neznal, toho svého jednorozeného Syna mocně a slavně z mrtvých vzkřísil. Hallelujah! Chvála Bohu na výsostech; budiž oslaveno veliké jméno Hospodinovo na zemi i na nebi na věky.

Tentoť jest den, kterýž učinil Hospodin; toť jest ten den, v němž toho pro ospravedlnění naše z mrtvých vzkřísil, kterýž pro hříchy naše umřel.

Díky tobě vzdáváme, Bože pokoje, že jsi toho velikého pro krev smlouvy věčné Pastýře ovcí, Pána našeho Ježíše, z mrtvých vzkřísil a žes nedopustil Svatému svému viděti porušení.

Díky vzdáváme i tobě, Vládaři života, Pane Ježíši, kterýž jsi byl mrtev, ale živ jsi a máš klíče pekla i smrti; nebo jsi smrtí svou a vzkříšením svým zahladil smrt, právo k životu věčnému navrátil a o jistotě budoucího vzkříšení našeho víru utvrdil. I prosíme tebe, Pane Ježíši, vzkřisiž nás z mrtvosti hříchů našich, abychom v novotě života chodili, jednou pak z hrobů našich vyveď nás k životu věčnému.

K tomu cíli dej nám v těchto dnech svobodně a čistě hlásati slovo své a vykládati všecka ta písma, kteráž o tobě jsou napsána, žes musel nejprv trpěti a tak vjíti v slávu svou. Ty sám vyčistiž kvas hříchů ze srdcí našich a stvoř v nás nové a čisté srdce.

Ó, Kníže pastýrů a pastýři duší našich, chraň a opatruj své stádo, kteréž jsi sobě dobyl svou vlastní krví! Měj péči o své ovce, za kteréž jsi umřel; naprav srdce nevěřících; přiveď k své věčné pravdě bloudících a tak rozmnožuj svaté stádce svých věřících.

Zvěstuj pokoj, Pane Ježíši, všem ve světě rozptýleným, v tebe věřícím dušem dej utěšení, celé naší vlasti a církvi pokoj a všem svým ctitelům pravou velikonoční radost a spasení. Amen.

Pátá.

Buď tobě chvála, Ježíši, Radost všech křesťanských duší!
Že jsme z daru tvé milosti, V této naší smrtelnosti,
Dočkali velikonočních Svátků slavných a radostných,
V nichžto se památka činí Tvého slavného vzkříšení.

Prosíme tě, ó, Ježíši, Radost všech křesťanských duší:
Při této velké slavnosti Posilňuj nás svou milostí,
Abychom o tvém vzkříšení A radostném oslavení
Náboženě přemyšlovali A tvé slovo rozjímali.

Ó, náš vzkříšený Ježíši, Radost všech křesťanských duší!
Obnov naše vnitřnosti Nestihlou božskou milostí,
Bychom tvého oslavení V tomto našem shromáždění
Vděční byli účastníci A z něho se radující.
Dej, ať i my v den poslední, Po rozličném porušení,
Dojdeme všickni našeho Oslavení radostného. Amen.

Pondělí velikonoční.

Ó, ty spanilý velikonoční Králi, jenž jsi se k dvěma zarmouceným a zpozdilým učedlníkům přiblížil, je poučil a potěšil: vyznáváme a žalujeme tobě, že i náš tělesný rozum k chápání toho, co mluvili proroci, zatemněn jest a my sami ze sebe v duchovních věcech nic dobrého vykonati nemůžeme; pročež tebe prosíme, bys nám v mdlobě a slepotě naší ku pomoci přispěti, nás u víře rozohniti a v lásce zapáliti ráčil, aby v srdcích našich pravé a světlé poznání tebe povstati mohlo. A poněvadž se nyní blíží poslední hodina, již se připozdívá, den se nachýlil a církev tvá milá křesťanská od falešných bratří, od světa, nevěrců a bludařů protivenství a násilí snášeti musí: ach, tedy zůstaň s námi, Pane! Pospěš ku pomoci naší, Spomocníče náš! A až přiblíži se večer života našeho, tedy zůstaň s námi i v nás, bychom s radostí odešli a věčně u tebe zůstali. Amen.

(Též jiné velikonoční z předu.)

Modlitba na neděle po Veliké noci.

S díkůčiněním a chválami zvelebujeme jméno tvé, Hospodine zástupů, Bože mocný, že jsi svého Syna milého vzkřísil z mrtvých a my jemu v ústřety slavně a radostně prozpěvovati můžeme: Hodenť jest ten beránek zabitý vzíti moc a bohatství i moudrost i sílu i čest i slávu i požehnání, neb on přemohl svět, smrt a peklo a vydobyl nám vykoupení věčné.

Přijmiž tuto poklonu srdečnou, ó, milý Spasiteli náš, níž tebe, krále nebeského slavného, kníže pokoje, vítěze mocného, s vděčností oslavujeme.

Vstal jsi, podle předpovědění, třetího dne z mrtvých, již více neumíráš, smrt nad tebou více nepanuje; přinesl jsi učedlníkům přestrašeným pokoj a již nezavírají dvéře pro strach židovský; pastýř dobrý, položiv duši svou za ovce své, stádečko věrné proti nájemníkům a vlkům ohradil jsi; tvář tvá milostná, maličko skrytá, zastkvěla se opětne slávou a zplesalo srdce jejich radostí, kteráž nebyla odjatá více od nich; zaslíbil jsi a dal Ducha svatého, k odsouzení světa a k potěšení věřících; probuzoval jsi k modlitbám a že vyslyšáni budou, ujišťoval jsi jich; pozdvihna pak víru jejich k příbytkům otce nebeského, že tam tebe opět uzří a s tebou věčně radovati se budou, utěšil jsi jich.

Ó, milý Spasiteli, rač i nás účastné učiniti této milosti, radosti, pokoje, naděje a slávy.

Zůstaň a zůstávej s námi; pokojem svým, kterýž jsi zůstavil nám, naplň srdce naše a nedej nám trnouti strachem, nímž ďábel, hřích a svět chtěl by sklátiti víru naši. Stůj uprostřed nás s pozdravením pokoje, rozvazuj nás z hříchů našich a dej se nám poznávati v ranách i v slávě, že jsi Ty Bůh náš a Pán náš.

Byliť jsme jako ovce bloudící, ale již, díka Bohu, navráceni jsme k tobě, pastýři duší svých, jen nedej nám upadnouti v hrdlo vlků hltavých a v ruce nájemníků nevydávej nás; daruj nám věrné pastýře, kteříž by pod ochranou tvou pásli nás na pastvách rozkošných a k tichým vodám života přivodili by nás.

Pakli by se nám zdálo, že jsi na maličko skryl tvář svou před námi, ano jestli bychom i skutečně museli se rmoutiti, všelikým souženim jsouce

navštíveni, obratiž se k nám lítostivě, aby zármutek náš minul tak, jak míjejí bolesti ženy rodičky, a opět radostí aby naplněno bylo srdce naše. Však ty nám dáváš utěšitele Ducha svatého, za jehožto dary tebe vroucně prosíme, jisti tvého zaslíbení, že zač bychomkoli prosili ve jménu tvém Otce nebeského, proto, že on nás miluje a ty se za nás přimlouváš, dá nám. Mnohoť jest toho, zač prositi máme, avšak ty dáváš hojněji, nežli prosíme, aneb prositi rozumíme. Církev, chrámy, školy poroučíme v tvou ochranu; rač nás při čistotě svého Slova a velebných Svátostí zdržovati; s rodinami svými a se všemi křesťanskými národy utíkame se pod křídla tvé milosti, rač království své po celém světe rozšiřovati a utvrzovati; všech opuštěných, chudobných, nemocných, starců zemdlených, vdov, sirot a všech bídných se ujímati a naposledy, jak jsi z mrtvých vstal, rač všecky mrtvé vzkřísiti a uvésti do příbytků života večného, kde jsi živ a kraluješ požehnaně na věky věků. Amen.

(Poznam. Tato modlitba zní pro všecky neděle povelikonoční; kromě ní však ještě i velikonočních modliteb, aneb patričnonedělních delších kollekt, rozličnými přímluvami a prosbami rozšířených, použito býti může.)

Modlitby na Vstoupení Páně.

První.

Ó, králi věčné slávy, Pane Jezu Kriste, jenž jsi po svém radostném z mrtvých vstání učedlníkům svým často se zjevoval a nedůvěru jejich trestal, na dokázání toho, že nechceš, aby kdo pro tvrdost srdce svého zahynouti a od tebe odloučen byti měl; tolikéž maje na nebesa vstoupiti, poručils jim kázati Evanjelium všemu stvoření po všem světě, dav jim to zaslíbení, kdo by uveřil a pokřtil se, že spasen bude, kdo by pak neuvěřil, že bude zatracen, na dokázání toho, že všemu stvoření po všem světě přeješ dosažení života věčného, a taks radostně a vítězně na nebesa vstoupiti, na pravici Otcově se posaditi a v neskonalé všech věcí vládařství uvázati se ráčil: abychom my k tobě, jakožto k svému nepřemoženému vítězi, nebes prolomiteli, přímluvci a nadevším panujícímu Pánu ve všech potřebách svobodně utíkati se mohli. Ó, předůstojný Spasiteli, což nám nad to tvé slavné na nebesa vstoupení může byti radostnějšího, co užitečnějšího? Potvrzujž, prosíme tebe, nás v pravé víře, abychom o těch tvých dobrodiních nepochybovali, ale za ně tobě každého času děkovali, jakož pak i nyní pokorně děkujeme. Spravujž také srdce naše, abychom se Duchu tvému svatému vésti a spravovati dali, k tomu, pamatujíce na to, že jsme údové tvoji a ty hlava naše, za tebou v svatosti a nevinnosti života vstupovali a tak po smrti věčně s tebou přebývati mohli, kdež jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Druhá.

Pane Ježíši Kriste, všemohoucí Pane a Bože, děkujeme tobě, že jsi zvítěziv nade všemi nepřátely, za plesu všech anjelů velebně se posadil po pravici Otce svého. Tak, hle, kříž tvůj blahoslaveně skončen: smrtí všel jsi k věčné slávě své. Spasiteli milý, ty jsi zvítězil, my ještě jsme v boji. Uděliž nám milosti své, abychom myšlením a srdcem svým za tebou hleděli a aby bylo srdce naše tam, kde jest poklad náš. Nechať vždycky všecky věci světa

tohoto nohama pošlapáváme, bychom, vzdychajíce na modlitbách, křídlama víry k tobě se povznášeli. Věříme a potěšujeme se nepohnutelně, že nás, oudy své, v bídách našich neopustíš, nýbrž nás konečně, až běh svůj u víře dokonáme, k sobě vezmeš. Neboť jsi Otce svého před svatým utrpením vroucně prosil: Otče, kteréž jsi mi dal, chciť, kdež jsem já, aby i oni byli se mnou a hleděli na slávu mou. A poněvadž nevstoupil jsi toliko k Otci svému, ale i k Otci našemu a zaslíbils učedlníkům svým: Zase přijdu a poberu vás k sobě samému, abyste, kde jsem já, i vy byli: tedy naplniž toto své utěšené zaslíbení, milý Spasiteli, a pober nás brzy k sobě, neb srdce naše touží pro tobě. Jak rádi bychom byli u tebe v nebeské vlasti, jak rádi bychom složili zemské stánky své! Neboť toužíme po příbytku svém v nebesích a s Davidem říkáme na každý den: Skoroliž půjdu a ukáži se před obličejem Božím? Pane, myť čekáme. Až přijde hodina naše, chcemeť myslí svou proniknouti do nebe a touhou svou prodlévati u tebe, jenž jsi srdcí našich rozkoš a slasť, Bůh pochválený na věky. Amen.

Třetí.

Ó, dobrotivý a milosrdný Otče náš nebeský! Aj, opět světíme z milosti tvé radostnou památku na nebe vstoupení a oslavení Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. Děkujeme tobě srdečně, že jsi toho smrtí křížovou usmrceného, potom však slavně vzkříšeného Spasitele našeho po věrně dokonaném dílu povýšil k sobě do nebe nade všecko, slávou i ctí korunoval jsi jej a dals mu jméno nad každé jméno, aby ve jménu jeho každé koleno klekalo, těch, kteříž jsou na nebesích a těch, kteříž jsou na zemi, i těch, kteříž jsou pod zemí, a každý jazyk aby vyznával, že Ježíš Kristus jest Pánem v slávě Boha Otce.

Ach, známe, Bože a Otče nebeský, že ani my nemáme zde místa zůstávajícího, ale onoho budoucího hledáme. Ó, kéžbychom i my jednouc tam přijíti mohli! Protož prosíme tě pokorně, rač nám té milosti popříti, aby obcování naše již zde na zemi bylo jako v nebesích, ažbychom i my tak, jako drahý Spasitel náš v pokoji mohli rozžehnati se s milými svými a k tobě Bohu Otci do nebe přijíti.

Pane Ježíši Kriste, Spasiteli náš, ty již na pravici Otce svého sedíš a na tvář jeho hledíš, ale předce patříš odtud milostivě dolu na nás křehké a mdlé učedlníky své. A ty nikoli nenecháš nás, aniž nás opustíš. Ach, neopusť nás ani, neopusť nikdy! Zůstaň zde při nás, abychom tebe přítomného mohli mít času každého. Slyš volání zbožné nevěsty církve své: „Vezmi srdce mé sám k sobě, a dej, ať tvé vždy zde mám, když odsílám prosby k tobě: ty otvírej nebe sám; když se modlit nemohu, ty mluv za mne sám k Bohu, však mu sedíš na pravici, a my jsme tví služebníci.“ Ó, táhniž, oslavený světa Spasiteli, mysl naši k nebi, by taž mysl byla při nás, kteráž i při tobě byla, abychom smýšleli, obcovali ctně, šlechetně a pobožně. Tak potom, když i k nám přiblíží se hodina loučení se světem tímto, věříme, Pane, že i nás přivedeš tam, kde živ jsi a kraluješ až na věky. Však jsi ty sám řekl, že odcházíš, abys nám připravil místo, abychom, kde ty jsi, i my byli. Proto tě každá duše vroucně prosí: „Připrav místo náležité v domě Otca svého mně; kdežto budu mít věčité bydlo s tebou přítomné; nebs' ty cesta do nebe, pomoz k němu pro sebe, a když vyjdu z světa zlého, přijmiž v ruce ducha mého.“ Amen.

Čtvrtá.

Ó, náš předrahý Ježíši, Králi slávy najslavnější!
Prosíme z srdce pravého: Tvého vstoupení slavného
Rač účastných učiniti, K svým věrným nás připojiti,
Buď naším věrným zástupcem, U Boha Otce přímluvcem,
Života našeho správcem A před neštěstím obráncem,
Obdaruj nás vírou živou, Na tvém slově založenou,
Která život očišťuje, Hříšný v svatý proměňuje.

Ó, náš předrahý Ježíši, Králi slávy nejslavnější!
Prosíme tě, svou milostí Osviť naše vnitřnosti,
Bychom dostiučinění Tvé za naše zlé činění,
Vděčným srdcem poznávali, Pravou vírou přijímali,
Svět úmyslem opouštěli A tebe následovali
Cestou svatého pokání, Křesťanského obcování,
Do království nebeského, Toho bydlení věčného.
Posilňuj v tom, ó, Ježíši, Každou žádostivou duši. Amen.

Modlitby na slavnost seslání Ducha svatého na apoštoly.

První.

Ó, neobsáhlá a k synům lidským věčně hořící lásko, Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi zaslíbil, kdo by miloval tebe a ostříhal slova tvého, že k němu s Otcem svým i s Duchem svatým přijíti a příbytek u něho učiniti hotov jsi: aj my slova tvého, ač nedostateční, však vždy upřímní následovníci, prosíme tebe, račiž nás také toho milostiplného navštívení účastnými učiniti. Splnils apoštolům sliby své, poslav jim při této slavnosti Ducha svatého, kterýž je dary svými tak bohatě osvítil, že s radostí, a to rozličnými jazyky, mluvili veliké věci Boží. Splniž, pravdomluvný Pane, i nám učiněné sliby a pošli i nám téhož Utěšitele, kterýž by nás naučil všemu a připomínal nám všecko, což jsi koli mluviti ráčil. Zůstavils nám pokoj — ne jakýž svět dává, bíd plný a nestálý, ale — potešitedlný a věčný: ó, dejž nám zakusiti moci pokoje toho, aby srdce naše se nermoutilo a nestrachovalo. A poněvadž Otec tvůj tak miloval svět, že tebe, jednorozeného Syna svého dal, aby každý, kdož věří v tebe nezahynul, ale měl život večný: ó, dejž pro tu nesmírnou lásku, aby i na nás kníže tohoto světa nic nikdy nemělo. Ty pak, o vzácný hosti, Duchu svatý, neprodlévejž nás podle slibů Pána našeho dnes i vždycky navštěvovati. Přijdiž, ó, mocný posvětiteli; přijď, ó, živý těšiteli, neboť bez tvé pomoci není v člověku žádné moci. Ty jsi zástupce nejvýbornější, zastupujž nás proti žalobám ďábla, světa i svědomí našeho, abychom sobě nezoufali; ty jsi Duch pravdy, uvozujž nás ve všelikou pravdu; ty jsi učitel nejvěrnější, učiž nás, abychom na pravé pokání srdečně myslili a od pravé, živé víry nepobloudili; ty jsi Duch síly, posilňujž nás v protivenstvích a bojování proti ďáblu, světu i vlastnímu tělu našemu; ty jsi utěšitel nejpříjemnější, potěšujž nás v zármutku, v chudobě, v nemoci i v poslední hodinu, v kteroužto když nás opouštěti bude zrak i sluch, paměť

i duch, ty, ó, Duchu svatý, neopouštěj srdce našeho, abychom, tebou posilněni jsouce, duši svou blahoslaveně vypustili, pokojně usnuli a před milostivý obličej tvůj šťastně se dostati mohli, Amen.

Druhá.

Ó, Duchu svatý, ty božský ohni, ty pravý těšiteli všech opuštěných, jenž od věčného Otce i Syna vycházíš a na apoštoly viditelně vylit jsi, děkujeme tobě, že jsi dílo našeho vykoupení v tajné radě Trojice svaté spolu provésti uzavřel a sobě po všecky časy církev shromážďuješ; děkujeme tobě, že srdce naše v tom utvrzuješ, bychom slovo Boží s radostnou a věrnou myslí poslouchali a je u víře přijímali, že nás vedeš k pravému Boha vzývání a k všelikým skutkům dobrým a zapaluješ v nás takovou radost, skrze niž bychom v Bohu spočívali a od něho všeliká dobrodiní a obdarování sobě vyprošovali a očekávali; prosíme, račiž nás v pravém poznání a vzývání Boha ustavičně zachovati, jakož o tobě a úřadu tvém psáno jest: Vyleji na vás Ducha milosti a pokorných proseb. Buď ve všech předsevzetích našich, žalostných případnostech a bídách naším věrným přímluvcem a těšitelem a rozněť srdce naše, bychom s pravou poslušností Otce Pána našeho Jezukrista, a Syna jeho, našeho Vykupitele a Spasitele, a tebe Ducha svatého vždycky ctili, chválili a velebili. Propůjč nám také, bychom bližní své vždycky milovali a jim dobré s příslušnou laskavostí prokazovali. Posilň víru naši, bychom ve všelikém soužení u tebe hledali pomoc a útěchu a tebe ctili a slávili, jenž jsi živ s Bohem Otcem i Synem pravý Bůh až na věky. Amen.

Třetí.

Budiž požehnaný, Bože a Otče najmilostivější; budiž zvelebený, Pane Ježíši Kriste, že jsi toho zaslíbeného Utěšitele seslal a nám hříšným Ducha svatého daroval. Vděčným srdcem připomínáme sobě památku onoho velikého dne, když apoštolé naplněni byli Duchem svatým, osvíceni a posvěceni, u víře utvrzeni a k hlásání svatého evanjelia vystrojeni. Chválíme a oslavujeme tě, Pane, neb, aj, církev tvá jest založena a pevně stojí. O, Duchu světla, osvěcuj svatým slovem všecko křesťanstvo na zemi, tak aby známost svatého evanjelium rozšířila se po celém okršleku zemském. Ó, Duchu milosti, vylej svého požehnání na všecky vrchnosti krajinské, tak abychom tichý a pohodlný život vésti mohli. Dej kazatelům světlo pravé víry a moci z výsosti, aby slovo tvé čistotně kázali a aby ono přebývalo a působilo v srdcích našich. Opatruj školy a dej, aby mládež v nich k známosti tebe, Bože Otče, a kterého jsi poslal, syna tvého Ježíše Krista vedena byla. Buď církve své hradem přepevným a nech v ní panuje spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém. Ó, Bože Duchu svatý, dej, abychom v pokušení byli trpěliví a v tebe doufající. Buď utěšitelem v kříži postaveným, přijdiž, Duchu svatý, ke všechněm v pokušení zůstávajícím; dej pokoj svůj ztrápeným a naději hynoucím. Neopouštěj nás v poslední hodince naší a vyrozumívej lkáním našim. Po smrti pak dej nám pokoje a blahoslavenství v Kristu Ježíši. Amen.

Čtvrtá.

Duchu svatý, drahý hosti, Prameni Božské milosti!
Zavítej k nám s svou milostí Při této svaté slavnosti,
Zahřej, zapál naše srdce Ohněm svým nebeským prudce,
Bychom o tvých skutcích divných, V tvém Písmě poznamenaných,
Mohli sobě rozjímati, Tvou božskou moc poznávati.

Duchu svatý, drahý hosti, Prameni Božské milosti!
Posvěť sobě naše duše, V tomto přeradostném čase,
Bychom tě, hostě svatého, V hospodě srdce našeho
Každého času nosili, Vroucí láskou milovali,
Slovem tvým se spravovali, V pěkných ctnostech prospívali,
A v křesťanském povolání Kráčeli až do skonání.

Duchu svatý, drahý hosti, Prameni Božské milosti!
Rač nás hříšné obživiti, V jednotě víry držeti,
Křesťanskou láskou spojiti, K dobrým věcem nakloniti,
Bychom tě, Boha pravého, Ctnostmi života svatého
S radostí oslavovali, Časně, věčně velebili. Amen.

Modlitby na slavnost blahoslavené Trojice Svaté.

První.

Věčný a nesmírný v bytu, všemohoucí v moci a slávě, nevyzpytatedlný v soudech, nevystižitedlný v cestách Bože, Bože trojjediný, Otče, Synu a Duchu svatý.

Jakým jménem tě uctíme, kterým slovem oslavíme, jakou myslí přiblížíme se k tobě, když tvou moc a slávu, tvou dobrotivost a lásku, tvé věčné milosrdenství připomínati, zvelebovati a oslavovatí máme?

Vyvyšovati tě budeme, Hospodine, Bože milostivý a jménu tvému dobrořečiti na věky věků. Na každý den dobrořečiti budeme tobě, a chváliti jméno tvé na věky věků.

Ó, všemohoucí Stvořiteli, přelaskavý Otče náš nebeský, děkujeme tobě, že jsi nás stvořil a učinil k obrazu a ku podobenství svému, povýšil nade vše stvořeni a slávou a ctí korunoval jsi nás; že jsi nám dal tělo i duši, rozum i všecky smysly a nás až po dnes zachováváš, nás štědře opatruješ, řídíš, spravuješ, dary nebeskými požehnáváš, proti všelikému nebezpečenství chráníš a ve všelikém soužení nás laskavě potěšuješ, dejž, prosíme, abychom tvou velikou milost a lásku, že to všecko činíš bez našich zásluh a hodností, poznávali, tobě děkovali, tebe milovali, chválili, poslouchali a tobě věrně a stále poslušni byli.

Ó, Bože Synu, Vykupiteli a Spasiteli náš jediný, děkujeme tobě, neboť jsi hoden vzíti čest, slávu a velebnost, že jsi, pravý Bůh, v plnosti času vzal člověčenství naše, narodil se z panny Marie, a stal se netoliko Pánem, ale přede vším dobrodincem naším. Ó, dobrodinče veliký, Spasiteli jediný, přijmiž naše nedostatečné díky, že jsi přišel k nám a vydal sebe samého za nás, trpěl, umřel bolestně, vstal zmrtvých mocně, vstoupil na nebe slavně, a to všecko pro nás, abys nám vydobyl odpuštění hříchu, smír s Otcem,

spravedlnost a život věčný. Dejž nám již toho užíti, milý Vykupiteli, a pod tebou, Pánem a Králem naším, v království tvém, tobě žíti, tobě sloužiti u věčné spravedlnosti, čistotě a svatosti, abychom s tebou i v království slávy, v těch příbytcích, které jsi nám připravil, věčně přebývati a radovati se mohli.

Bože Duchu svatý, Posvětiteli náš, dárce a působiteli všeho dobrého, děkujeme tobě, že jsi skrze apoštoly církev svatou shromáždil, nás povolal, obrátil a posvětil a nás stále u víře a pravdě své zachováváš. Ó, konejž, prosíme, i dále dílo své při nás, shromažď všecky národy země v jednotu víry, zachovej nám i potomkům našim čistotu slova Božího a velebných svátostí a naplňuj všecko ve všem mocí a milostí svou. Buď světlem v temnosti věku tohoto, buď rádcem neumělých, správcem toužících po spasení, vůdcem mládeže, těšitelem zarmoucených, podporou starců, vdov a sirot, útočištěm umírajících. Zachovej nás u víře a v pokání až do konce života časného, potom pak nám i všem v Krista Pána věřícím dej život věčný. Amen.

Druhá.

Pane Bože trojjediný, Stvořiteli, Vykupiteli a Utěšiteli náš, budiž v církvi pochváleno veliké milordenství tvé, že nám tajemství bytosti své zjevuješ a že jsi z pouhé lásky učinil smlouvu s lidem svým. Ty nám na skutcích svých ukazuješ svou věčnou moc božství a udílíš nám všem bohatství milosti své. Skláníme se před trůnem slávy a velebnosti tvé, kořice se tobě, jenž jsi nás stvořil, jenž nás a všecky věci mocným slovem svým zdržuješ a nás každodenně věrně opatruješ a bez zásluhy a hodnosti naší chráníš. Zvelebujeme tě vroucí vděčností, že jsi se, věčný Bože, zjevil v těle a se srdečně ujal duší našich, bychom měli Spasitele a vykoupení skrze krev jeho, totiž odpuštění hříchů. Chválíme jméno tvé svaté, že chceš jakožto Spomocník a Utěšitel náš u nás příbytek učiniti, že jsi nás povolal povoláním svatým a nás s celým křesťanstvem shromážďuješ a v pravé jediné víře k věčnému spasení zachováváš. Ó, Pane, světlo a živote náš, prosíme tě, osviť i budoucně tvář svou nad námi, odpusť nám hříchy naše, uzdrav všecky nemoci naše a korunuj nás milosrdenstvím a mnohým slitováním. Veliké buď mezi námi v moci a síle jméno tvé nejsvětější a pokoj tvůj hájiž srdce i smysly naše; neb z tebe a skrze tebe a v tobě jsou všecky věci; tobě buď čest a sláva na věky. Amen.

Třetí.

Ó, Trojice předůstojná, V jednom bytu nerozdílná!
Otče, Synu, Duchu svatý, Bože náš moudrý, bohatý,
Tvé jméno svaté slavíme, Srdcem i ústy chválíme,
Žes nás ráčil učiniti, K obrazu svému stvořiti,
Padlých zase napraviti, K známosti své osvíti,
Za své dědice přijati A k svým kůrům připojiti.
Dej nám, prosíme, pomoc svou, Bychom, znajíce vůli tvou,
Tebe v třech osobách svého Pravého Boha jednoho,
V duchu a v pravdě vzývali, Nade všecko milovali,
Srdcem, ústy vyznávali, Časně i věčně chválili.

Ó, Trojice předůstojná, V jednom bytu nerozdílná!
Rač náš rozum osvítiti, Svou milostí naplniti,
Bychom ním nemudrovali, Tvých tajemství nestíhali,
Jichž nemůžem' pochopiti A svým vtipem obsáhnouti.
Dej bychom je poznávali, Pravou vírou přijímali,
V nich své spasení hledali A co chceš míti, činili.
Ó, Trojice předůstojná, V jednom bytu nerozdílná!
Dej se nám znovuzroditi, V duchu, v mysli obnoviti,
Bychom, jsouce obnoveni, Pravou věrou obdařeni,
V sobě zlé těla žádosti Mrtvili se vší pilností,
V pobožnosti prospívali, Vírou sobě přivlastnili
Krista na kříž povýšení, Za nás hrozné usmrcení,
A tak života věčného V nebi došli z daru tvého. Amen.

Modlitba k památce Svatých apoštolů.

(Petra a Pavla i jiných.)

Ó, nejdokonalejší příklade pokory a trpělivosti, Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi řekl: Chce-li kdo za mnou přijíti, zapřiž sebe sám, a vezma kříž svůj, následujž mne: My hříšní lidé, obnovujíce sobě památku svatých apoštolů a mučedlníků, vidíme, jak všickni úzkou cestou, nesouce jedenkaždý kříž svůj, za tebou jíti a tak krvavých šlepějí tvých následovati musili. Neboť netoliko světa hanění a vyhánění, ale na větším díle i hořkost ohavné smrti na ně přišla. Někteří zajisté z nich kamenováni, stínáni, křižováni, ohněm páleni a jiní jinými bolestnými způsoby vražděni jsou, ježtoť jich svět nebyl hoden; avšak věrni byvše až do konce, po velikém soužení došli mnohem většího oslávení. Nebo již nyní v bílém rouše, majíce palmy v rukou svých, stojí před trůnem Božím a Bůh stírá slzy s očí jejich. Ty pak, Beránku, je pásti a k studnicím vod živých slávy a radosti nevýmluvné voditi a občerstvovati ráčíš. Poněvadž podle divných sice, ale vždycky spasitelných a dobrých soudů tvých ta jest vůle tvá, aby vyvolení tvoji, bojujíce zde proti ďáblu a světu, pod křížem stáli a mnohým protivenstvím poddáni byli, aby snad postaveni jsouce v slávě a v rozkoších světa, neztratili slávy a rozkoší věčného života: ó, spravujž nás Duchem svým svatým, bychom chvalitebných ctností všech apoštolů, mučedlníků a ctitelů jména tvého věrně následovali. A jakož oni pro pravdu tvého svatého evanjelium všelikou těžkost, áno i smrt rádi a mile podstupovali, dej, bychom i my příkladem jejich totéž činili, dobrý boj bojovali, víru a dobré svědomí zachovali a tak koruny spravedlnosti došli. A proč bychom, nejmilejší Pane, pro jméno tvé nic trpěti nechtěli? Však jsi ty sám za nás, za všecky více trpěl, než my všickni pro tebe trpěti můžeme. Nad to ty jsi ještě trpěl ne k svému, ale k našemu úžitku, my pak snášíme-li co pro tebe, snášíme i k svému dobrému, bychom došli odplaty nám od tebe z milosti zaslíbené. Neboť nechybí ono pravdomluvné svědectví úst tvých, že kdo by opustil dům, neb bratry, neb sestry, neb otce, neb matku, neb manželku, nebo syny, nebo pole pro jméno tvé, stokrát více vezme a život věčný dědičně obdrží. Však, lítostivý Pane náš, poněvadž duch ovšem hotov jest, ale tělo nemocné, což ty, jako vševedoucí zpytatel srdcí lidských

dobře znáš, ano zkusils toho sám při smrti své za nás, modle se Otci za přenešení kalicha již nastávajícího umučení: ó, račiž milostivě spomáhati mdlobě naší! Nedopouštějž nás pokoušeti nad naši možnosť, ale spůsob s pokušením také i vysvobození, abychom mohli snésti. Po tomto pak bídném životě přijmiž nás v ten nesčíslný počet svatých patriarchů a proroků, evanjelistů a vyznavačů, kteříž tebe s Otcem i s Duchem svatým v nevypravitelné slávě, spojujíce hlasy své se všemi svatými anjely, oslavují a velebí po všecky věky věků. Amen.

Jiná.

O, Pane Ježíši Kriste, skálo naše a jediný základe spasení, poněvadž život a blahoslavenství naše záleží na poznání Boha Otce a tebe, jeho milého Syna, proto tě pokorně a vroucně prosíme, uděliž nám darů a pomoci Ducha svatého, bychom marnými domněnkami a škodlivými bludy o osobě tvé, o úřadu a o dílu tvém spasitelném zmateni nebyli, nýbrž, majíce tvé svaté evanjelium a spasitelnou řeč apoštolskou, příkladem svatých apoštolů a vší církve křesťanské v tebe silně věřili a vyznávali, že jsi ty Kristus, Syn Boha živého, spravedlnost, vykoupení a posvěcení naše. Pomoz také, prosíme, abychom ve všech křesťanských ctnostech příkladu svatých apoštolů následovali, a jako oni, tak i my pro jméno tvé nenávist světa i utrpení snášeti hotovi byli, z nedostatku pak jejich výstrahu sobě brali, abychom s nimi i se všemi vyvolenými tebe s Otcem i s Duchem svatým chválili a velebili po všecky věky věků. Amen.

Modlitby kající.

První.

Všemohoucí, dobrotivý a lítostivý Bože, kterýž nechceš, aby kdo v hříších zahynul, ale aby každý k tobě se obrátil a živ byl: prosíme tebe pokorně budiž nám bídným hříšníkům milostiv. Nepřipomínej hříchů našich, ale pamětliv buď na nás, ó, Pane, v milosrdenství svém. Nevcházej v soud se služebníky svými, neboť by nebyl spravedliv před tebou nižádný živý. K tobě zkroušeným a potřeným srdcem obrácíme zření. Duše naše očekává na tebe. Ty žádného nezamítáš na věčnost, nebo dobrotivý a milostivý jsi a neskrýváš tváři své před těmi, kteříž se obracejí k tobě. Jakož se slitovává otec nad dítkami, tak ty slitováváš se nad těmi, kteříž se tě bojí. Budiž tedy i nám milostiv, ó, Pane a Bože spasení našeho, a odpusť nám všecky hříchy naše pro slávu jména svého a pro milosrdenství své nesmírné. Shlédni na obličej nejmilejšího Syna svého, kterýž hříchu neučinil, ale naše hříchy na svém těle vnesl na dřevo kříže a stal se obětí smíření našeho s tebou. Odvrať tvář svou od hříšnosti naší a vymaž všecky nepravosti naše. Srdce čisté stvoř v nás, ó, Bože, a ducha přímého obnov ve vnitřnostech našich; nezamítej nás od tváři své a Ducha svého svatého neodjímej od nás. Navrať nám radosť spasení a Duchem dobrovolným utvrď nás. Obměkči, Hospodine, srdce naše, abychom se navrátili na stezky tvé, neboť jsme zbloudili a chodíme po cestách nepravosti. Obratiž ty nás a obráceni budeme. Ty jsi naše pomoc: neopouštěj nás a ruky své neodjímej od nás, Bože spasení našeho! Amen.

Bože, ach, obratiž nás, Bože všemohoucí,
ať pokání činíme včas upřímné a vroucí.
Odpusť nám naše dluhy, Králi věčné slávy,
a pro Kristovy zásluhy hříšným buď laskavý,
A dej v lásce srdečné s bližními trvati,
skrze lásku v tobě večně, Otče, přebývati! Amen.

Druhá.

Pane, smiluj se! Kriste, smiluj se! Kriste, vyslyš nás! Pane Bože, Otče nebeský, Pane Bože Synu, světa Spasiteli, Pane Bože Duchu svatý, smiluj se nad námi, buď nám milostivý, rač nás ušetřiti, milý Pane Bože! Osvoboď nás, milý Pane Bože, ode všech hříchů, ode všech bludů, ode všeho zlého, ode lsti a podvodu ďábla, od náhlé, nenadálé a zlé smrti, od moru a drahoty, od války a krveprolití, od krupobití a bouřek, od ohně a povodně; od smrti věčné rač nás uchovati, milý Pane Bože! Skrze svaté narození své, skrze smrti své boj a pot krvavý, skrze svůj kříž a smrt svou, skrze své svaté z mrtvých vstání a na nebe vstoupení v naší poslední nouzi, při věčném soudu pomoz nám, milý Pane Bože! My ubozí, hříšní lidé prosíme, račiž nás vyslyšeti, milý Pane Bože! Račiž svatou svou církev křesťanskou spravovati a říditi, všecky duchovní správce, kazatele a učitele v spasitelném slovu a v svatém obcování zdržovati, všem bludům, sektám a pokušením zabrániti, všech bloudících a svedených zpět přivésti, satana pod nohy naše podložiti, věrné dělníky na vinici svou vysílati, Slovu svému moci a síly uděliti, všem zarmouceným a zemdleným pomoci a posilnění popříti a je potěšiti, všem představeným pokoje a svornosti propůjčiti, našeho otce vlasti a všecky v moci postavené vésti a chrániti, naši vrchnost a obce požehnati; všem v bídě a nebezpečí postaveným s pomocí se zjeviti, všetky těhotné radostnou hodinkou navštíviti, nemluvňátkám vzrůstu popříti, všech nemocných ošetřovati, všecky zajaté a nevinné vězně vyprostiti, všecky vdovy a sirotky živiti a chrániti, nade všemi lidmi se smilovati, našim nepřátelům a rouhačům odpustiti, je obrátiti a nás v prosbách našich milostivě vyslyšeti. Ano, vyslyš nás, milý Pane Bože, skrze Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho, kterýž s tebou Bohem Otcem i s Duchem svatým živ jest a kraluje, požehnaný Pán Bůh na věky veků. Amen.

Třetí.

Pane Ježíši, ty jediné útočiště srdcí sklíčených a mocné potěšení zarmoucených a jedinká naděje hynoucích, my bídní lidé, souženi jsouce mnohými a těžkými hříchy, kterými jsme od mladosti své až dosavad tebe, dobrého Pána svého, kormoutili, utíkáme se k tobě v bídě své. Povzbuzuje nás k tomu veliká tvá milost a dobrota ke všem kajícím hříšníkům. Nebo nepřišel jsi volati spravedlivých, ale hříšných k pokání. To potvrdil jsi mnohými příklady: přijal jsi na milost Zachea celného, onu velikou hříšnici, lotra kajícího a jiné přemnohé. Protož i my důvěrně tě vzýváme: Pane, vyslyš modlitbu naši a volání naše přijdiž k tobě; spasiž nás pro veliké milosrdenství své. Ty jsi lékař dobrý a všemohoucí: uzdraviž rány svědomí našeho. Ach, jak mnohé jsou neduhy naše! Od paty noh až do vrchu hlavy není na nás místa

celého. Ach, jak neduhy naše hanebné a hrozné jsou! Když se na ně rozpomínáme, tvář naši pojímá zahanbení, srdce pak naše bázeň a třesení. Ale u tebe jest hojné slitování a pomoc hotová. A protož vyznáváme se tobě pokorně ze všech hříchů svých a pokorně prosíme za odpuštění, za uzdravení. Ach, Pane, jestliže jen chceš, můžeš nás očistiti, uzdraviti. Pane, řekni toliko slovo, a uzdraveny budou duše naše. Ty jsi jediný Vykupitel: neopouštějž nás draze koupených svých. Vykoupil jsi nás ranami svými: ty jsou spasitelné útočiště naše. Jako holubice v čas bouřky nejraději se v slujích skalných kryje, tak nám dej skrýti se v ranách tvých proti povětří neznesitelného hněvu Božího. Vykoupil jsi nás vylitím krve své: tou nás, ó, nevinný Beránku, snímající hříchy světa, očisť od hříchů našich. Ty jsi spravedlnost naše: račiž nás obléci v roucho spravedlnosti své. Ty jsi jediný orodovník a přímluvce všech doufajících v tebe: ujmiž nás za ruce a předstup s námi před obličej Otce svého a připomeň jemu, že jsi dluhy naše krví svou vyplatil, abychom skrze tebe k účastenství svobody a slávy synů a dcer Božích přijíti mohli.

Učiniž to všecko pro slávu jména svého, pro milostný úřad svůj, pro krvavé zásluhy své a zůstaň naším pastýřem a opatrovníkem, ženichem i lékařem, Pánem a Vykupitelem, Zástupcem a Spasitelem, nyní i v hodinu smrti. Pane, dej prosícím; Pane, otevři tlukoucím; Pane, dej se najíti hledajícím! Amen.

Čtvrtá.

Milosrdný, věčný Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista, Pane nebe i země, my bídní a hříšní lidé vyznáváme před obilčejem tvým svatým, že jsme i s otci svými přetěžce zhřešili a tak hněvu tvého spravedlivého i všelijakých pokut i věčného zatracení spravedlivě zasloužili a je na sebe uvedli, nad kterýmžto přestoupením a pohoršením svým máme srdečnou lítost. Ach, nejmilejší Otče, netresci nás v rozhněvání svém, aniž kárej nás v prchlivosti své; budiž nám milostiv, Pane, neskrývej tváři své před námi, nezamítej nás v hněvě svém, aniž se nás zhošťuj, ale jakož se slitovává otec nad dítkami svými, tak se i ty slituj nad námi. Ukaž nám předivnou dobrotu svou, Spasiteli v tebe doufajících, a nedopouštěj nám k zahanbení přijíti. Budiž naše útočiště i síla a pomoc vždycky hotová. Hospodine zástupů, buď s námi, buď a zůstaň Bohem naším! Nedopouštěj, ó, nejdobrotivější Otče, aby vinice tvá, kterou jsi mezi námi štípil, k spuštění přijíti měla. Povstaň, Pane, a spomoz nám rukou svou mocnou a ramenem přesilným. Učiň dobře této i jiným zemím, v nichžto s slovem svým svatým přebýváš. Ach, ty nejdobrotivější Bože, budiž a zůstaň s námi a vzdělávej a rozhojňuj království své, kteréž jsi mezi námi vyzdvihl, nebo ono ruky tvé mocné dílo jest. Zachovej nás a potomky naše při zdravém učení a milém pokoji. Ušetři nás, nejlaskavější nebeský Otče, války, rozbroje, moru a nákažlivých nemocí, odvrať od nás drahotu, neúrodu a všeliké jiné zasloužené pokuty. Smiluj se nad námi, ukaž nám milosrdenství své, neboť doufání své v tobě skládáme; osvěť srdce naše, bychom opravdové pokání činili, všech hříchů se varovali, naproti tomu tebe a tvé nejsvětější slovo ustavičně před očima měli a tak všech časných i věčných pokut ujíti mohli. Což vše račiž učiniti, ó, nejdobrotivější Otče nebeský, pro drahé zásluhy a mocné orodování Syna

svého nejmilejšího, Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, jenž s tebou i s Duchem svatým živ jest a kraluje v jedné velebnosti a slávě, požehnaný Pán Bůh na věky věkův. Amen.

Pátá.

(Památka zkázy Jeruzaléma.)

Ó, Pane a Spasiteli náš Ježíši Kriste! Pokorným srdcem nábožně rozpomínáme se na těžký zármutek duše tvé Božské a na přehořké slzy tvé, kteréž jsi jednouc nad Jeruzalémem pro jeho nevěru a zatvrdilost vylévati ráčil. Nebo nechtěl národ ten poznati, které by mu věci ku pokoji byly a milost jemu ponoukanou odvrhl. Protos' tak hořce plakal, a pláč tvůj byl tím upřímnejší a žalostnější, nebo již tehdaž viděl jsi hrozný trest, který prijíti měl na národ zpourný a zatvrdilý: že mělo totiž město jeho býti oblehnuto a se všech stran ssouženo, se zemí srovnáno, tak že v něm neměl kámen na kameni nechán býti. A všecko tak se stalo, zkaženo jest město i s chrámem, národ pak po vší zemi rozptýlen jest.

Jako na slzy tvé hořké, tak na hrozný pád města toho rozpomínáme se dnes. Ó, by vzpomínání toto bylo při nás požehnané!

Ach, i při nás mnoho jest zlého. S lítostí upřímnou vyznáváme, že i my na každý den mnoho hřešíme, poslům tvým odpíráme, v zájmech a péčech časných docela se ztrácíme, žádostem těla povolujeme, o spasení duší svých nepečujeme, na tebe zapomínáme, nekajícností pak a nevěrou svou na tolik tě zarmucujeme, že i nad námi tak jako nad Jeruzalémem hořké slzy vylévati musíš.

Ó, Pane náš a Bože náš! Promluv k srdcím našim zvláště v takovýto tento den. Zatluč mocně na srdce naše a obměkči tvrdé to srdce slzami lásky své nesmírné, abychom se nezatvrzovali proti volání tvému a volání poslů tvých, když nás voláš k pokání a ku spasení. Dej, ať jako ty jsi plakal nad Jeruzalémem, i my tak pláčeme nad hříchy svými. Uchovej nás hříšné bezpečnosti. Postav nám před oči celý těžký pád Jeruzaléma i pokuty všem nekajícím připravené, abychom s pokáním obrátili se k tobě, tak trestů časných i věčných ušli a v tobě život a spasení nalezli.

Obrať nás, Pane, a obráceni budeme, ať tak slzy tvé hořké změní se v radost nad hříšníky pokání činícími. Smiluj se, obrať nás a spas nás zde časně a tam potom věčně, pro nesmírnou lásku tvou a pro čest i slávu jména tvého, požehnaného na věky věků. Amen.

Šestá.

(Po utrpěných živelných škodách.)

Ó, všemohoucí a spravedlivý Bože, Pane nebes i země! Spravedliví jsou všickni soudové tvoji. Ty v slovu svém svatém hrozíš, že na přestupníky přikázaní tvých chceš hrozné a strašlivé pokuty uvésti. Aj, i nás ztrestal si citelně, když jsi dopustil na nás:

oheň, kterým domy, stodoly i živnůstka naše spálená jest —

povodeň, která na majetku a živnůstce naší velkou ztrátu nám způsobila —

krupobití, kterým slibné osení a úrody na polích, v zahradách i ve vinicích spustošeny jsou —

přílišné sucho, od něhož úrody vadnou a hynou —

přílišné deště, od nichž úrody naše zkázu berou —

mrazy kruté — žížaly zhubné — pád dobytka.

Ach, cítíme a vyznáváme s lítostí, že jsme toto trestání hříchy svými spravedlivě zasloužili, nebo jsme zle činili, nepravost jsme páchali, tvá přikázaní myšlením, slovem i skutkem jsme přestupovali. Proto padajíce na kolena svá pokorně tě prosíme, račiž nám pro veliké milosrdenství své a pro zásluhy milého Syna svého Ježíše Krista hříchy naše odpustiti a trestající rameno své od nás milostivě odtáhnouti. Račiž nás také v tomto navštívení a bídě veliké Duchem svým svatým potěšovati a nás týmž duchem svým svatým tak říditi a spravovati, abychom proti tobě neřeptali, ale raději na své hříchy žalovali, tuto zaslouženou škodu za tvé otcovské trestání pokládali a poznávali, ji trpělivě nesli a budoucně všech hříchů se varovali a života svého polepšovali. Rač také z pouhého otcovského milosrdenství svého na budouce podobných trestů nám uskrovniti a tuto nynější citelnou ztrátu naši jiným způsobem milostivě nám nahraditi; po tomto pak bídném životě račiž nás všecky do blahoslavenství věčného vzíti skrze Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho, v moci Ducha svatého. Amen.

Modlitba k památce reformace.

Věčný, všemohoucí a milosrdný Bože! Úmysl máme zvěstovati chvály tvé; protož otevři rty naše, a ústa naše vypravovati budou chválu tvou. Veliké věci učinilo s námi milosrdenství tvé skrze požehnané dílo reformace. Světlo evanjelium tvého svatého zpod nádoby položeno jest na svícen, aby svítilo všechněm. Byli jsme v temnostech — a aj, světlo znovu zastkvělo se nám. Byli jsme v službu nálezků a ustanovení lidských podrobení — a aj, svobodnými syny a dcerami milými učiněni jsme. Svlekl jsi s nás nečisté roucho ničemného učení o spoléhání na skutky a zásluhy vlastní a přioděl jsi nás pláštěm spravedlnosti a rouchem spasení! A ačkoli jsme hříchy všelijak zasloužili, abys svícnem svým uprostřed nás pohnul a od nás jej odjal: však ty, ó, Bože vší trpělivosti a dlouhočekání, ne podle hříchů našich, ale podle otcovské dobrotivosti své nakládal jsi posavad s námi; uprostřed mnohých protivenství a nepřátelských úkladů zachoval jsi nám Slovo i Velebné Svátosti v čistotě; v ohni soužení nedal jsi stádci svému docela zahynouti, ale, jako otec nad dítkami, slitoval jsi se nad ním a způsobil jsi, že církev naše evanjelická podle augšpurského vyznání bez překážky se shromážďuje v síncích tvých k poctám a chválám tvým a tebe Boha v Trojici jediného vyznává i vzývá. Proto přicházíme k trůnu tvému s díkůčiněním; přistupujeme před obličej tvůj s prozpěvováním a žalmy chvály zpíváme tobě!

Ó, nakládej laskavě se Sionem svým i v budoucích časích. Zdržuj nám Slovo své i velebné Svátosti v čistotě, nebo ony jsou radostí a útěchou srdcí našich, poklady našimi prevzácnými a prostředkami spasení našeho jistými. Zbraňuj všelikému násilí a lsti, kteráž usiluje se slovo tvé a velebné Svátosti zpřevrátiti aneb nám je docela odjati. Dávej nám věrné pastýře.

Vysílej dělníky na žeň svou po všem světě. Žehnej rozsívanému Slovu k vzrůstu království tvého a k rozšíření slávy tvé. Zachovej nás při svém Slovu a víře pravé až do skonání života našeho. Nedej nám míti nedostatku v žádném daru, ale obohacuj nás všemi věcmi v Kristu. Naprav a uleč nedostatky a neduhy církve své. Zažeň od ní daleko různice a roztržky a zdržuj ji v pokoji milém; proti nepřátelům pak zastěnuj ji mocným ramenem svým, aby ji ani brány pekla nepřemohly. Obrať a upokoj těch, kteří pravdu tvou nenávidí. Tvá milost budiž a zůstávej s námi, ažbychom naposledy dosáhli konce víry, totiž spasení duší svých. Spas lid svůj, Hospodine, a požehnej dědictví svému a pas je i vyvyš je až na věky. Přijmi poklony, chvály a díky naše, prosby pak naše račiž milostivě vyslyšeti a naplniti pro a skrze milého Syna svého Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho, kterýž s tebou Bohem Otcem i s Duchem svatým živ jest a kraluje požehnaný Pán Bůh na věky veků. Amen.

Jiná.

Ó, Otče všelikého milosrdenství, jenž obcování svatých a církev svou slovem svým a Duchem svatým na zemi shromážďuješ a zachováváš, prosíme tebe, račiž malé stádce své, houfeček ubohý, jenž skrze milost tvou slovo tvé přijal, je ctí a zastává, při pravém, čistém a samospasitelném učení tvém i při pravém užívání velebných svátostí tvých vždycky a pevně zachovati proti branám pekla, proti zuřivosti a vztekání ďábla, proti všeliké zlobě a násilí zlého světa. Zachovej lodičku svou se vším křesťanstvem uprostřed vlnobití rozbouřeného moře, aby neutonula a nezhynula. Nech ať církev tvá stojí nepohnutelně na uhelném kameni, na němž jako na skále vzdělána jest. Ó, Hospodine zástupů, obrať se k nám; popatř s nebe a navštěv vinný kmen svůj a zachovej štípení jeho, aby se rostlina jeho rozšířila a ratolesti své rozložila, neboť pravice tvá ji zasadila a ty jsi ji jistotně sobě vyvolil; ohraď ji bezpečně štítem svým. Vezmi nás, ovečky své, v ochranu svou, aby nás žádný nevytrhl z ruky tvé. Ostříhej nás přede všemi, kteří se o vyhubení pravého učení, o obnovení a utvrzení ohavného modlářství usilují. Nedej, aby milé slovo tvé, to jasné a neproměnné světlo, které nám nyní svítí, potlačeno a uhašeno bylo, nýbrž pomoz vztaženým ramenem svým a ochraň církev svou a všecky sbory v přemnohých útocích světa, abys měl také zde mezi námi lid, jenž tě zná, ctí, tobě se klaní a tvému svatému jménu slouží. Ach, Hospodine, račiž obhájiti lidu svého a nedej dědictví svému zahanbenu býti; neodplacuj nám hříchy naše, jenž jsi již od starodávna odpouštěl lidu svému a přikrýval hříchy jeho, jenž jsi již od starodávna odložil hněv svůj a odvracel prchlivost hněvu svého. Potěš nás, Bože, Spasiteli náš, a upusť od nemilosti své k nám. Opatruj ubohé křesťanstvo své, kteréž v tebe samého skládá doufání své, aby ho brány pekelné nepřemohly. Buď a zůstaň uprostřed nás a neodstupuj od stádce svého. Učiň to vše pro jméno své, aby znesvěceno a poskvrněno nebylo, ano učiň to pro Ježíše Krista, svého milého Syna, Pána našeho. Amen.

Památka obnovení církve.

Večerní služby Boží na den 31. října.

Introitus: Pomoc naše budiž ve jménu Páně,
Kterýž učinil nebe i zemi.
Pane, rty naše rač otevříti:
A budouť ústa naše zvěstovati chválu tvou.
Pane Bože, ku pomoci naší pohleď:
Ó, Pane, abys nám pomohl, pospěš.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému,
Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky i na věky věků.
Amen.

Ant.: Služte Hospodinu s veselím. Chvaltež Pána!

Chor: Předstupme před obličej jeho s prozpěvováním. Chvalmež Pána!

Collecta: Věčný Synu Boží, Pane Ježíši Kriste, jediný původce, ochránce a správce církve své milé, díky tobě vzdáváme, že jsi nás ráčil povolati hlasem Evanjelium svého svatého k společnosti svých věřících a až posavadmilostivě zachovati. Aj my, ve jménu tvém shromážděni, prosíme tě pokorně, račiž se milostivě skloniti k nám této nešporní chvíle a posvětiti nás Duchem svým svatým. Abychom jako vždycky, tak zvláště nyní vzývali jméno tvé srdcem nábožným, dobrořečili za dobrodiní tvá s plesáním, tak v pobožnosti a víře se vzdělávali: jenž jsi živ a kraluješ Bůh v Trojici požehnaný na věky věků.

Přeslyštež řeči proroka Izaiáše 52, 7—15.

Píseň: Hospodin ráčí.

Ant.: Svíce nohám našim jest slovo tvé. Chvaltež Pána.

Chor: A světlo stezkám našim. Chvalmež Pána.

Collecta: Chválíme a velebíme tě, Otče a Pane nebe i země, že jsi zjevil nám padlým světlo Evanjelium svého a nás ním povolal z moci temnosti do království Syna svého. Ó, spravuj nás Duchem svým svatým, abychom sobě draze vážili světlo Evanjelium tvého, je rádi slyšeli, zachovávali, v známosti a v pobožnosti pravé se rozmáhali a vírou v Ježíše Krista dostali se do království nebeského; jenž jsi živ a kraluješ s Synem svým milým i s Duchem svatým, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Přeslyštež řeči Ducha Božího, napsané v Evanjelium sv. Jána 15, 1—9.

Píseň: Hrad přepevný jest Pán Bůh náš.

Salut.: Pán Bůh budiž s vámi!

Chor: I s duchem tvým!

Přeslyštež řeči Ducha Božího, napsané Ef. 1, 3—10.

Píseň: Kriste obránce.

Salut.: Pán Bůh budiž s vámi!

Chor: I s duchem tvým!

Collecta: Děkujeme tobě, drahý Spasiteli, že jsi osvítil otců našich světlem slova svého svatého a přivedl je k známosti spasitedlného Evanjelium svého. To světlo pravdy až po dnes svítí mezi námi: ó, bychom jen všickni světlu tomu vděční byli, je draze sobě vážili, všecky skutky temnosti zavrhli a jako na syny světla patří, živi byli. Učiniž to pro ne-

smírnou lásku svou v moci Ducha svého svatého, jenž jsi požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Pán Bůh požehnej a ostříhej vás.

Pán Bůh osvěť tvář svou nad vámi a budiž vám milostivý.

Pán Bůh obratiž tvář svou k vám a dej vám svůj časný i věčný pokoj!

Modlitba za rozšiřování království Božího na zemi.

Všemohoucí, milosrdný, dlouhoshovívající Bože a Otče Pána našeho Ježíše Krista, kterýž jsi nám osvědčiti ráčil, že jedno jsi s týmž Synem svým: prosíme tě, zakry již, zakry, smaž přestoupení naše mnohá, jimiž jsme se prohřešili proti jednotě s tebou, nám přikázané, my i otcové naši. Umej nás čistě v krvi Beránkově, umej celé křesťanstvo na zemi a očisť je od nečistoty sváru, nenávisti, různic, bludů, jimiž svatá jednota věřících v Pána Jezu Krista ruší se a roztrhává a stádečko vykoupené rozptyluje a vlkům v kořist vydává. Vyslýchej milostivě modlitby naše o pravou jednotu víry všech svatých vyznavatelů uprostřed všech národů světa, aby všickni viděli vzájemnou lásku dítek tvých a aby oni všickni, kde jsou koli, získáni býti mohli víře v tebe a v toho, kterého jsi ty poslal, v Ježíše Krista.

Pane žně! vysílej věrné dělníky do té žně veliké, aby věřící zachováni, bloudící zpět přinavráceni byli a aby jméno tvé nejsvětější rozhlašováno bylo všudy a aby slávili tebe pravého Boha židé i pohané i všickni, kteří ještě zůstávají v mrákotách a v stínu smrti. Požehnávej dílu všech svých věrných dělníků mezi všemi národy, aby království tvé rozšiřovalo se v domích, obcích, zemích a královstvích světa tohoto a abychom všickni vůbec jedněmi ústy a jedným srdcem vyznávali a chválili jméno tvé vysoce slavné rovněž se Synem tvým milým a Duchem svatým, též cti a chvály hodným po všecky věky věkův. Amen.

Modlitba za církev.

Věčný a všemohoucí, spravedlivý a milostivý Bože trojjediný! Vlož do srdcí a ust našich vroucí modlitbu, modlitbu za království tvé na zemi. Nauč nás modliti se za to ustavičně bedlivě, v duchu a v pravdě. Bože Otče, Stvořiteli! Napomáhej zvelebení své v nás skrze svatou církev Kristovu. Shlédniž okem milosrdenství svého zvláště na církev evanjelickou ve vlasti naší. Ty přenesls' nás ze smrti do života: zachovej nás tedy, abychom nehynuli smrtí novou, smrtí věčnou. Neskládáme naději svou v člověku, v tebe, ó, Hospodine, doufáme jedině, nebo ty býval jsi příbytek náš od národu do pronárodu, náš hrad a utočiště od věků!

Bože Synu, Vykupiteli! Smiluj se, utiš rozbroje, zbraň různění všeliké: přikázaní lásky leží v porouhání, smiluj se, ó, kníže pokoje! Dnové naši zlí jsou, vůkol stáda a pastýrů klade se nepovolnost s jedné, nájemnictví s druhé strany: učiň, aby všickni slyšeli hlas tvůj, ó, Arcipastýři! Posiluj nás v boji za slovo evanjelium tvého, Reku udatný, Bože silný, když nevěra se vzmáhá, když vtip a rozum člověka přirozeného povstávají proti pravdě tebou a v tobě zjevené. Na tebe očekáváme, tebe čekáme víc než ponocní svitání; posilňuj nás, abychom běžíce neumdlévali a chodíce neustávali. Štítem víry přikry církev svou, pomáhej věrným svým snášeti zá-

rmutky pro svědomí Boží. Smiluj se: obrať nevěřících, pronikni zatvrdilých a v marnou službu světa zajatých. Smiluj se, neboť jsme již příliš potupou nasyceni; rouhají se nám; jako smeti tohoto světa učiněni jsme a jako povrhel u všech až posavad. Smiluj se, odraz vody, ať nepřikváčí nás, učiň ať ztrhá se osídlo jejich, i vynikneme.

Bože Duchu svatý, Posvětiteli! Osvěcuj světlem svým chrámy naše, potěšováním víry obživuj shromáždění naše. Vstup do srdcí kazatelů, aby neuměli nic jiného nežli Ježíše Krista, toho ukřižovaného; vstup do srdcí posluchačů, aby slovo tvé plníce vzhlédli se v dokonalý zákon svobody. Korunuj spasitelným prospěchem apoštolství církve Kristovy ve vlasti naší i všudy až do posledních končin země, aby každý jazyk vyznával, že Ježíš Kristus jest Pánem v slávě Boha Otce.

Bože Trojjediný, vyslyš tuto pokornou modlitbu naši pro své věčné milosrdenství! Amen.

Modlitby k výročí památce posvěcení chrámu.

První.

Všemohoucí Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista! K tobě pozdvihujeme očí svých a vzdáváme ti chválu a děkování za všecko milosrdenství a za všecku věrnost, kterou jsi učinil s námi. Obzvláště pak chválíme a velebíme tvou velkou dobrotu, že i uprostřed nás vzdělal jsi příbytek přebývání svého, totiž chrám tento, kterýž pod milostivou ochranou tvou až podnes stojí. Toběť sluší chvála a sláva, čest i děkování za ty nevýmluvné a slavné dary, které jsi na tomto místě skrze Ducha svého svatého našim otcům i nám rozdělovati ráčil. Ovšem, budiž pochváleno jméno tvé svaté za každé Slovo pravdy, které jsi tu do našich srdcí rozsíl, za každé napomenutí, kterým jsi naše svědomí tu budil a dojímal, za každou útěchu, kterouž jsi tu pracujících a obtížených občerstvil, za všeliké posilnění k víře a k modlení, ku chtění i vykonání a za nemýlenou svobodu, v které jsme svou evanjelickou víru tu každého času vyznávati mohli.

Prosíme tě, ó, Bože, bdiž i na dále nad domem tímto, v němž přebývá sláva tvá a ohraď jej všemohoucí stráží svou. Odpusť nám všecky hříchy naše, zvláště hřích rozptýlenosti, lehkomyslnosti a lenivosti, kterýmiž posavád znesvěcovali sme místo toto. Uchovej nás všelikého pohoršení, aby sbor náš nebyl odsouzen tím slovem Syna tvého: Běda světu pro pohoršení!

Pane Ježíši Kriste, pastýři a biskupe duší našich, mějž sobě i na dále poručené stádo, které si shromáždil na místě tomto. Dovolej pobloudilé, kteří Slovem tvým pohrdají a od příbytku tvého utíkají. Kárej Duchem svým zatvrdilé, aby neumřeli v hříších svých, ale pospíšili retovati duše své. Zdržuj a zachovej nám svaté Slovo své a dej, aby evanjelium tvé každého času čistotně a upřímně bylo zvěstováno a jemu srdečně věřeno, velebné pak Svátosti podle ustanovení tvého byly přisluhovány. Požehnej a řiď milostí a pravdou svou vrchnost naši duchovní i světskou. Budiž se všemi učitely a kazately, aby slovem i skutkem svítili sborům. Vylévej požehnání své na nás, když se tu shromažďujeme a dej, aby místo toto bylo nám i potomkům našim bránou nebeskou. Anobrž shromažď sobě sbor v každém domě a posvěť každé srdce za chrám svůj, abychom v bázni a radostně

sloužili tobě po všecky dny života svého. Občerstvuj útěchou milosti své všecky v pokušení postavené a zkormoucené; budiž přítomen umírajícím v posledním boji a obrať zření jejich k nebi, kde spravedliví stkvíti se budou jako slunce v království Otce svého. Ty jsi církev svou draze vykoupil; posvěť ji sobě Slovem a Svátostmi svými, abys mohl jednouc postaviti ji před obličej svůj čistou a bez úhony. Tobě budiž čest a sláva po všecky věky věků. Amen.

Druhá.

Svatý, všemohoucí a dobrotivý Bože, správče světa i života našeho, Otče náš milý nebeský! Aj, nyní postavujeme se před trůnem tvé velebnosti, děkujíce tobě ochránci a zdržovateli svému za tu milost, že jsi sobě houfeček věrných ctitelů svých u nás shromážditi ráčil, že jsi vzdělal skrze předky naše tento příbytek slávy a důstojnosti své, do kterého se církev naše posavad shromážďovala a tu tebe Otce svého milosti plného oslavovala a zvelebovala. Tys, Hospodine, Bože Trojjediný býval sílou, doufáním, ochráncem, záštitou, hradem a životem předků našich a otců našich v dobách všelikého utrpení. Ó, neopouštěj ani nás potomků jejich, neboť i my v tebe doufáme, na tebe, Otce dobrotivého, spoléháme, a že s námi všecko dobře spravíš, pevně věříme.

O, budiž tedy, milý Otče náš nebeský, i na dále přítomen nám svou milostí, svou láskou a ochranou. Nedej uprostřed nás vyhasnouti nebeskému světlu slova tvého svatého, ale dej, ať ono čím dál tím více rozhání mezi námi mrákoty nevěry, pověry a všelikého hříchа, abychom v bludy neupadli a od tebe Boha svého odtrženi nebyli, ale raději dej, ať vzrůstáme všelijak v toho, kterýž jest hlavou v církvi, totiž Ježíše Krista Spasitele našeho.

Vyslýchej, Otče dobrotivý, s trůnu svého nebeského ty vroucí prosby a modlitby, které tobě i na dále za církev, za dobrou a pobožnou vrchnost, za dobrý regiment a spravování, za vlasť i národ náš a za všecky národy okršleku země vysílati, áno i když za nepřátely a protivníky své k tobě se modlívati budeme.

Požehnej, ó, požehnaný, všecky krajinské a místní vrchnosti a dej jim ducha moudrosti a spravedlnosti, aby ve vlasti naší jednota, pokoj, láska a spravedlnost panovaly a celá krajina z dobrobytu a požehnání tvého těšiti se mohla.

Požehnej i církev a vrchnosti její, jimžto náleží pásti stádo pastvy Kristovy a bdíti nad tím, aby se všecko slušně a podle řádu ďálo.

Požehnej rodiče i dítky, chudé i bohaté, hospodáře i matky čelední, jako i ty, kteří obchodem v daleké cizině poctivou živnost svou vyhledávati musejí. Buď sám ochráncem vdov a opatrovníkem sirotků. Požehnej i školy naše, aby byly štěpnicemi víry a pobožnosti. Drž všemohoucí pravici svou nad celou církví křesťanskou po celém okršleku světa rozprostřenou a požehnej dědictví svému a vyvyš je na věky. Vyslyš tyto ponížené prosby naše, Otče náš, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, který s tebou i Duchem svatým živ jest a kraluje požehnaně na věky věků. Amen.

Třetí.

Ó, spanilý Pane Ježíši, ty jediný Spasiteli světa, jenž jsi přišel, abys hledal a spasil, co bylo zahynulo, děkujeme tobě, že se i této svatyni i to-

muto sboru tvému spasení tvého za podíl dostalo. Prosíme tě, račiž při nás milostivé slovo a dílo své i dále mocně konati, dům slávy své nám zachovati, do něho ustavičně přicházeti, vděčná a láskyplná srdce probuzovati, nás všech v pobožnosti vésti a spravovati, ve všelikém nebezpečenství nás ostříhati a jednou v radostném oslavení triumfující církve nám spasení své v nebesích věčně ukázati a propůjčiti, pro jméno své přesvaté a dokonalou zásluhu svou. Amen.

Čtvrtá.

Jak jsou milí příbytkové tvoji, Hospodine zástupů! Žádostivá jest a velice touží duše naše po síňcích tvých; srdce naše i tělo naše plesá k tobě Bohu našemu. Blahoslavení, kteří přebývají v domě tvém, tiť tebe na věky chváliti budou; blahoslavený člověk, jehož síla jest v tobě a v jehož srdci cesty připraveny jsou. Ach, uděl i nám, ó, Bože, toho blahoslavenství, bychom tě nyní v těchto zemských chrámích hodně chváliti, potom pak v tom chrámě svrchovaném s tebou věčně přebývati mohli, pro Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba k jubilejní slavnosti posvěcení chrámu (25-roční, 50-roční, 75-roční, 100-roční).

Ó, věčný a všemohoucí Hospodine Bože, dobrotivý Otče nebeský, Zdržovateli světa i všelikého díla lidského, ty jsi zjevně dokázal otcovskou dobrotu svou i uprostřed nás nezaslouženým skutkem tím, že jsi chrám tento naproti útokům ďábelským a mnohé bezbožnosti lidské, během štvrtstoletí (během půlstoletí atd.) milostivě udržeti a zachovati ráčil. Ach, Bože náš a Otče náš, uznáváme my to pokorně, že bytnost tvou svatosvatou a moc tvou předivnou neohraničují úzké prostory a slabé zdi chrámů zemských, neboť jsi od věků a zůstaneš na věky Bohem neobsáhlým: ale známeť i to dle slov prorockých, že ty sediš sice na trůnu vysokém a vyzdviženém, podolek však roucha tvého naplňuje předce jen i chatrné chrámy k službě tvé na zemi posvěcené. A proto jako jsi někdy při vyjití Izraelských z Babylona Cýrovi řekl: Pastýř můj ty jsi! rozkažiž: v Jeruzalémě chrám založen buď! a přislíbils králi tomu: Já před tebou půjdu a cesty tvé zpřímím, vrata měděná potru, závory železné posekám a dám tobě poklady skryté: tak i my evanjelici po vyjití ze středověkého Babylona z vůle tvé, Hospodine, Bože náš, a z rozkazu reformace zakládali jsme a zakládáme k úctě tvé chrámy, abys i před námi chodíval, cesty naše zpřímoval a dával nám v něm schované klenoty duchovní. Ó, Pane Ježíši Kriste, Strážce a Ochránce houfu svého křesťanského, kterýž nespíš a nedřímeš, ostříhaje Izraele, ty jsi se stal utrpením, smrtí a vzkříšením svým kamenem uhelným i církve naší n . . . ské, k tobě se my hrneme, jako kuřátka pod křídla matky své, do chrámu tohoto, od tebe prosíme pomoci a ochrany očekáváme v dobrý i zlý den zemského putování svého. Rač nás v něm co moudrý, spravedlivý a milostivý pán náš, i žehnáním i navštívením svým k pravému pokání vésti a přede vším k hledání království Božího a spravedlnosti jeho slovem svatým a velebnými svátostmi všemožně povzbuzovati, abychom pro svou nevděčnost, marnomyslnost, zlost a nevěru z něho, co lid od tebe odpadlý, násilně vypovědění

a vyhnáni nebyli. Uděl nám, Pane Ježíši Kriste, Spasiteli náš, ke křesťanskému smýšlení a tobě milému obcování i potřebných sil a darů Ducha svatého, kterýžby stojících posilňoval, padlých povzdvihoval, bojujících oduševňoval, bloudících upravoval, neumělých osvěcoval a smutných potěšoval. Zachovej, Bože Trojjediný, chrám náš k rozmnožení slávy své a ku spasení lidu svého, draze vykoupeného, před každým neštěstím a pohromou za dlouhé časy, aby nám býval žádostivým místem a požehnaným stánkem, v němž bychom raději u prahu jeho sedávali, než přebývali v stáncích bezbožníků. Vyslyš prosby naše, Bože Otče, Synu Duchu svatý, kteréž tobě v jubilejní slavnost tuto z upřímného srdce přednášíme, jenž jsi živ a kraluješ na výšinách nebeských, Bůh náš, vší slávy a velebnosti hodný, na věky věků. Amen.

Modlitby k poděkování za úrody polní.

První.

Stvořiteli, zdržovateli a opatrovníče všech věcí, Hospodine Bože a Otče náš nebeský! Přicházíme s chválami a díkůčíněním před trůn tvé neskonalé milosti a věčnou dobrotivost tvou zvelebujeme; vyvyšujeme milosrdenství tvé a veselíme se z hojného, otcovského požehnání tvého.

Vyplnil jsi, Otče dobrotivý, zaslíbení své, že pokudž země trvati bude, setí a žeň, studeno i horko, léto a zima, den také a noc nepřestanou; viděli jsme, že otvíráš štedrou ruku svou a nasycuješ všeliký živočích požehnáním; zkusili jsme, že dáváš, začprosíme, ano dáváš hojněji nežli prosíme, aneb prositi rozumíme; nebo jsa dobrotivým otcem našim, víš, že ho potřebujeme.

Děkujeme tobě za všecka dobrodiní tvá, za každé dobré dání, za všeliký dar požehnání tvého, kterýmž jsi naše role a louky, vinice a zahrady korunovati ráčil. Rozsívali jsme a ty jsi dával zrůst; štěpovali jsme a tys' dával zdar; pracovali jsme a ty přidával jsi zdraví, síly a požehnání. Plná jest země slávy a bohatství tvého.

Děkujeme tvé nekonečné milosti, že jsi nehleděl na naše hříchy a nepravosti, neplatil nám podle zásluh a hodností našich, ale činil všecko podle velikého milosrdenství svého, dával slunci svému svítiti na dobré i zlé, deštiti na spravedlivé i nespravedlivé, a vzdělával zemi v zem plodistvou a úrodnou, aby dávala símě rozsívajícímu a chléb jedoucímu.

Děkujeme také, že s pomocí tvou mohli jsme již dary tvé posbírati, shromážditi, ochrániti a uložiti k vezdějším potřebám svým.

A již nyní prosíme pokorně, buď i nadále laskavým Otcem, štědrým a dobrotivým živitelem naším. Co jsi nám požehnal, rač zachovati, co jsi nám dal, dej ve zdraví a pokoji užívati k našemu duchovnímu i tělesnému dobrému. Pronikni srdce naše citem vděčnosti, abychom Tobě samému, dárci každého dání dobrého a daru dokonalého, čest a chválu vzdávali. Přidej nám mysl spokojnou, abychom na všem, co jsi nám nehodným udělil, rádi přestávali, neboť ani toho nejmenšího daru tvého nezasluhujeme. Mírnost a střídmost naši učiň známou všechněm lidem. Na sdílnost, lásku bratrskou, obětavost nedej nám zapomínati, ale pamatovati na to, že jeden-každý jakž vzal dar, má jím i jiným posluhovati, jako šafař milosti Boží, maje na srdci církev, školu, dobročinnost, vdovy, siroty a všecky bídné.

Především ale pomoz nám hledati království nebeského a spravedlnosti jeho, toužiti po chlebě duchovním, pracovati o pokrm, který zůstává k životu věčnému.

A když, ó, hospodáři nebeský, přijdeš, při poslední žni, abys prohlédl úrodu srdcí našich, najdiž nás čistou pšenicí, shromažď před tváří svou svatou a dej nám s tebou přebývati a veseliti se na věky věků. Amen.

Druhá.

Pane Bože, mocný Stvořiteli nebes i země, ty přikrýváš nebesa oblaky a dáváš déšť příhodný časem svým, aby země naše vydávala hovádkům trávu, obilí pak a víno k potřebě lidské. Ach, v pravdě, ty sám činíš zemi úrodnou a plodnou, aby vydávala símě tomu, jenž rozsívá a chléb tomu, kterýž jej jí. Ty dáváš chléb a víno k požívání člověku, abys pokrmem i nápojem obveseloval srdce jeho; a všelijakými dary hojnými obohacuješ život jeho podle dávného milostivého zaslíbení svého: Dokavadž země trvati bude, setí a žeň nepřestanou. Tento pravdomluvný slib svůj, ó, milosrdný Bože, jsi i tohoto roku při nás splnil a naše role, louky, zahrady a vinice požehnáním svým korunoval. Za toto nesmírné dobrodiní tvé my tobě z celého srdce prozpěvujeme. Již chvalte všickni Pána Boha, kterýž veliké věci činí na každém místě, a kterýž nás od života matky dobrotivě chová a činí nám všecko dobré. Chval, Jeruzaléme, Hospodina, chval Boha svého, Sione; neboť on utvrzuje závory bran tvých a požehnání udílí synům tvým uprostřed tebe. Oně působí v končinách tvých pokoj a bělí pšeničnou nasycuje tě. Ó, věrný a laskavý Pane Bože náš! Buďtež tobě díky vzdávány, ó, dobrotivý Pane Bože náš, že jsi semena naše v zemi a vinný kmen sluncem svým zahřívati, užitečným deštěm zvlažiti, úrodám zemským zrůstu popříti, a nás, dítky své, již na ten čas hojným obilím i vínem znamenitým ráčil obdařiti. Ach, jistě jsme povinni, tebe, Pána Boha svého, se báti a za tato veliká dobrodiní tvá tebe ctíti a chváliti Zachovals nám žeň i vinobrání od škody. Ach, milý Bože, račiž také již i obilí naše v stodolách a na sýpkách a víno v sklepích od záhuby zachovati a nám své milosti a pomoci k tomu uděliti, bychom těchto hojných darů tvých k slávě a chvále jména tvého nejsvětějšího, k vyživení svému a k podpoře chudých užívali a tobě za přijatá dobrodiní vždycky děkovali, skrze Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, kterýž s tebou Bohem Otcem i s Duchem svatým živ jest a kraluje na věky věků. Amen.

Třetí.

(Po skrovných úrodách.)

Ó, všemohoucí a milosrdný Otče náš nebeský, shlédniž na nás nehodné dítky své, když po skončené žni a sebraných úrodách polních před tvář tvou laskavou s ponížeností a pokorou se postavujeme.

Velikí a předivní jsou skutkové tvoji, Pane Bože všemohoucí, spravedlivé a pravé jsou cesty tvé ó, Králi nebes, a milosrdenství tvé, nad to, prevyšuje všecky skutky tvé, nebo trvá od pokolení až do pokolení, ano i když káráš, cvičíš, vyučuješ a obrácíš nás, předse dokazuješ milosrdenství ke všelikému tělu.

Méně, než po jiné roky udělil jsi nám, přílišné sucho — (mrazy — krupobiti — mokro —) zkazilo (zkazily) úrody naše na poli (v zahradách, ve vinicích) našem (našich) a naděje naše daleko zůstaly za očekáváním naším. Ale proto nezměnil jsi myšlení svého, které máš o nás; v trestání nás zůstal jsi milosrdným, a neučinil jsi, cožs učiniti mohl, neučinil jsi, aby nebe nad hlavou naši bylo měděné, a země pod námi železná; nepropustil jsi nás lačné, abychom hynuli na cestách.

Odtáhl jsi ruku svou štědrou na maličko od nás, avšak neukrátil jsi ji, aby nás nemohla zachovati a očí svých neodvrátil jsi od nás. Mnohem většími pokutami mohl jsi stíhati nás, avšak již prvé ujistil jsi nás, že lítostivý a milostivý jsi, dlouhoshovívající a mnohého milosrdenství, nebudeš ustavičně žehrati, ani na věky hněvu držeti, nebudeš podle hříchů našich nakládati s námi, ani vedle nepravosti našich odplacovati nám.

Smiluj se tedy nad námi, odpusť hříchy naše a neodtahuj žehnající ruky své od nás, abychom vždycky s díkůčiněním přijímali chléb náš vezdejší.

Nyní tedy i zato, co jsi nám podle dobrolíbezné vůle své požehnati ráčil, děkujeme tobě srdečně a pokorně tě prosíme, pomoz nám především hledati království nebeského a spravedlnosti jeho, toužiti po chlebě duchovním, pracovati o pokrm, který zůstává k životu věčnému, abychom v tobě bohatnouce měli dosti na tvé milosti. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Čtvrtá.

(Po úrodách velmi slabých a po neúrodě.)

Všemohoucí Hospodine, Pane nebes i země, Bože spravedlivý! Ty jsi nás v tak mnohých úrodných rocích požehnal bohatstvím dobrotivosti své, hojnými úrodami zemskými. Ach, bez pochyby jsme darů tvých neužívali tak, jakž náleželo! Mnohých opanovalo lakomství a skoupost, připojili srdce své k pominutelnému jmění a učinili ho místo tebe bohem svým; jiní opět, majíce darů tvých hojnost, oddali se na marnotratnost a upadli v hýřivost a prostopašnost. Bezpochyby proto zavřel jsi tohoto roku štedrou ruku svou, a — aby jsi potrestal lid svůj nevděčný pro nenáležité a nemoudré s dary tvými šafáření — dopustil jsi na úrody země škodlivé sucho (povodeň, mrazy, krupobití, žížaly . . .) a popřál jsi nám úrod nanejvýš skrovných, snad nedostatečných. Ach, známe se s upřímnou lítostí k hříchům svým a padajíce na kolena, prosíme pokorně: smiluj se a pro Krista odpusť nám hříchy naše! Uvaruj nás nespokojnosti a reptání proti tobě, kterým bychom jistotně další trestání tvé na sebe přitáhli, ale raději dej nám pokornou a spokojnou mysl, abychom uznávajíce, že i to málo, co jsi nám propůjčil, jest nezasloužený dar milosti tvé, i za to vděční tobě byli. Milosrdenství tvé jest, že jsme do konce nevyhynuli. Ach, nauč nás pevně věřiti, že jsi Otcem naším, kterýž káráš a tresceš, avšak nad kajícími opět se slitováváš. Ty všecko dobře spravíš. Ty máš cesty ze všech cest a prostředků tisíc. Ze dvou ryb a z pěti chlebů nasytil jsi skrze Syna svého tisíce lidu na poušti. Ó, učiň tak i nyní! Požehnej těm darům svým, které jsi nám předce udělil, dej jim zázračnou sytící moc, našim pak požadavkům polož meze a obdaruj nás sytostí svatou. Syť nás tím hojněji duchovním pokrmem Slova svého

svatého. Doufáme v tebe, že nás sytiti budeš jako vdovu v Sareptě, která jen maličko mouky měla ve kbelíku a maličko oleje v nádobce, ty pak přeživil jsi ji předivně. Doufáme v tebe, že uvaruješ nás smrti hladové a pomůžeš nám přes nouzi a drahotu. Ó, zmocni doufání naše v tebe, však jsi řekl: „Vytrhnu tě a ty mne budeš slaviti.“ Naposledy pak dej nám uplné sytosti dojíti v nebesích. Smiluj se a slituj se, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Modlitba při památce zesnulých.

Naučiž nás, Hospodine, počítati dnů našich, abychom uvodili moudrost v srdce. Hyneme, Pane, od hněvu tvého, a dnové naši jsou co tráva a stín na zemi; prach jsme a v prach se navrátíme. Věříme však, žes ty Pánem i prachu a že moc tvá i prach těla v život promění. Trváme zde milostí tvou a z prachu země povstaneme v den nejposlednější všemohoucností tvou. Dejž tedy, Hospodine, ať pamatáme na konec života svého a kořímе se v životě i v smrti pod mocnou ruku tvou. Však zisk jest nám i umříti, nebo v Kristu život náš: On jest vzkříšení i život a jednou i nad prachem naším se postaví. Než, ach, mdlí jsme, Pane, a pochybností rušíme se; dej nám tedy poznati moc slova tvého, a když se přiblíží hodina smrti naší, neopouštějž nás. Kriste, světlo věčné, zůstaň s námi, neb aj i nám se připozdívá a den náš nakloňuje se; zůstaň s námi, i když hodinka naše poslední zblíží se a my půjdeme cestou smrti. Světlo slova tvého buď světlem stezkám našim a milost tvá, ó, Bože, v Kristu Ježíši vediž nás k stánkům nebeským, kde smrti již více nebude. Zde s pláčem a se slzami rozsíváme drahé símě zesnulých našich v Páru: ó, Bože, setři slzy s očí všech nás, neb, aj, v tom příbytku věčném všickni se shledáme. Za ten čas budiž památka jejich požehnána mezi námi. Ty pak, Duchu svatý, kterýž obživuješ všeliké tělo, ó, dej nám, dokud v těle trváme, tvé moci a síly, abychom zde každé pokušení přemáhali, a když přemůžeme i toho posledního nepřítele, jenž jest smrt časná, tam do těch nebeských stanů se dostali, kdež jsi živ a kraluješ Bůh náš, Otec, Syn i Duch svatý, Bůh náš požehnaný na věky věků. Amen.

Jiné modlitby po kázání, obecné za všecky stavy.

První.

Všemohoucí, věčný a spravedlivý, ale však i milosrdný Pane Bože náš, kterýž jsi nám přikázal, abychom se za sebe i za všech bližních svých modlili: tvou svatou milost ve jménu Ježíše Krista, Syna tvého jednorozeného, prosíme srdečně, abys předně laskavě shledl na církev svou svatou. Zaopatřiž ji služebníky a pastýři věrnými, kteříž by ji zdravým učením a příkladným životem vzdělávali. Vzbuď jí ochránce věrné. Vrchnostem od tebe nařízeným rač dáti Ducha pravé moudrosti, pobožnosti, spravedlnosti, štěstí a požehnání ke všemu dobrému. Nauč jich bázni tvé, aby spolu s námi v přikázaní tvých chodili, vůli tvou stále plnili, k spravedlnosti všem dopomáhali a jméno tvé všudy chválili a velebili. Odpusť lidu svému prohřešení všeliké a odvrať zasloužené trestání. Upokoj vlasť naši, ať se v ní rozmáhá ctnost

a tvá svatá sláva; bojuj ty sám proti všem našim nepřátelům; zachovej lid při věrnosti a jednostejnosti. Popřej nám dobrého zdraví; od náhlé a nenadálé smrti, nešťastné příhody, světské hanby, daremné starosti, zlé náklonnosti a lehkomyslnosti ostříhej nás, ó, Hospodine Bože náš. Spravuj všecko naše myšlení, mluvení, činění a uchovej nás i příbytky, dvory, stodoly i dobytky naše od moru, hladu, povodně, hromobití, přívalův a všeho zlého. Požehnávej role, zahrady, vinice a všecko lidské požívení. Dávej nám časy příhodné (zvláště pak povětří jasného, deště tichého), a zachovej úrody naše od všeliké škodlivé příhody. Pohleď laskavě na všecky soužené a na tvé spomožení očekávající. Opatruj rodiče a buď hojná odplata dobrodincům našim. Přátelům našim, příbuzným i sousedům požehnání svého svatého uděl. Manželům dej svornosť, k porodu pracujícím pomoc, dítkám bázeň, služebníkům věrnosť, mládencům a pannám stud a čistoty milování. V pronásledování pro spravedlnost trpělivosti a posilnění u víře uděl; posilniž mdlých, padlých pozdvihni, rozptýlených shromažď. Vzdáleným od rodičů, manželek, dítek, přátel a bližních šťastného navrácení a veselého shledání popřej. Uzdrav nemocné (dodávej jim svaté trpělivosti a hojného potěšení Ducha svého Svatého a nalož s nimi podle své vůle svaté k jejich dobrému), buď přítomen umírajícím, dej jim svatou paměť, veselé u víře pravé skončení a život věčný. Obdaruj rozumem nerozumné, spomoz úbohým, obrať hříšné k pokání pravému, nasycuj lačné, napájej žíznivé, odívej nahé, posilňuj stálé, nestálé pak, vrtkavé, zatvrdilé světlem slova svého spasitelného osviť, aby pravdu tvou nebeskou poznali. Odpusť těm, kteříž nás nenávidí, nepřátely, utrhače a posměvače obrať k lásce a k pokoji. Obvesel smutné, potěš nevinné vězně, ochraňuj vdovy, sirotky a všecky bídné, starých pravicí svou podpírej, pocestných svatými anjely sprovázej; dávej poctivou živnost řemeslníkům, kupcům i všem pracujícím. Všem věrným svým v jakékoli potřebě zůstávajícím i nám, kteří k tobě, ó, Hospodine voláme, uděl pomoci své svaté a nezavrhuj souženého lidu svého vzdychání, upění a toužení po tobě a po tvém svatém Evanjelium. Toto pak všecko rač učiniti podle vůle své, podle milosrdenství svého a pro Pána našeho Ježíše Krista, kterýž s tebou i s Duchem svatým živ jest a kraluje, Bůh požehnaný na věky věkův. Amen.

Druhá.

Ó, nejdobrotivější, nejmilosrdnější a nejmocnější Pane Bože, Otče náš nebeský! My dítky tvé důvěrně tě vzýváme, račiž se nad námi smilovati a nám všecky hříchy a nepravosti naše milostivě odpustiti, slovem svým svatým nás posvětiti, Duchem svým svatým naplniti, abychom před tebou v svatosti chodili, tebe v duchu a pravdě ctili, v tě doufali a potom věčně s tebou přebývali.

Smiluj se, milý Pane, nade všeckou církví svou křesťanskou, rač ji Duchem svým svatým spravovati, rač věrné dělníky na žeň svou po všem světě vysílati, dílu jejich požehnávati, tak aby se k tobě Bohu pravému všickni národové obrátili, tobě samému sloužili a tebe nade všecko milovali.

Smiluj se, milý Pane, nade všeckou vrchností křesťanskou, zvláště

nad naší vyšší, nižší i domácí, pod jejížto správu postaviti jsi nás ráčil a uděluj jí zdraví, života prodloužení, v úřadu štěstí, pokojného a milosrdného spravování, nad nepřátely jména tvého vítězství, přemilého smyslu jednostejnosti a jednodušnosti.

Smiluj se, milý Pane, nad obecným lidem, nemocné rač uzdraviti, zarmoucených potěšiti, u víře mdlých posilniti, rozptýlené shromážditi, pro pravdu trpících trpělivostí svatou obdařiti a z pokušení vysvoboditi, opuštěných zastávati, pocestné stráží anjelů svých svatých sprovázeti, vyživení poctivého hledajících při rolech a hospodářství, při řemeslách (při baních) a všelikých prácech napomáhati, vdov a sirotků i všech potřebných Otcem a ochráncem býti.

Smiluj se, milý Pane, i nad námi nehodnými ctitely svými a uděliž vlasti naší i národu našemu duchovního i tělesného pokoje, zapuď a zahanbi všecky naše nenávistníky a nepřátely a veď je k pokoji, zachovej mezi námi svornosť, rozšiř všecko naše poživení; obchody, řemesla, úrody zemské milostivě chraň před všelikou příhodou škodlivou. Opatruj nás před morovou ránou, hladem, drahotou, vojenskou krvavou metlou, před zlou, náhlou a nenadálou smrtí, před pokušitelem ďáblem i zatracením věčným pekelným. Bože náš, buď při nás, buď v nás, buď vůkol nás. Zachovávej nás v pravém hříchů našich poznání a želení, u víře spasitelné v Ježíše Krista setrvání, v křesťanském hříšného života našeho polepšení a v svaté trpělivosti, ve všelikých zármutcích světa i života tohoto. Potom pak, když vůle tvá svatá bude, přijmi nás z milosti své otcovské do života věčného, nám od věků připraveného, smrtí Kristovou zaslouženého a v slově tvém svatém zaslíbeného. Učiniž to všecko pro Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho. Amen.

Třetí.

Ó, všemohoucí Bože, věčný a jedinký Otče Pána našeho Ježíše Krista! Děkujeme tobě z celého srdce svého, že jsi v bídách a v úzkostech našich milostivě nad námi se smilovati a nás v těchto posledních časích čistotou slova svého a velebných svátostí navštíviti ráčil. Prosíme tebe pro téhož nejmilejšího Syna tvého, přímluvce a prostředníka našeho, abys ráčil svou chudičkou církev a křížem zemdlené křesťanstvo přítomností svou vždycky a zvláště v těchto nynějších zarmoucených časích obhajovati, Duchem svatým říditi a od hříchu i všelikého pohoršení zachovati. Popřejž, ó, dobrotivý Bože, naší křesťanské vrchnosti vyšší i nižší a všem vrchnostem světa své milosti, pravého sebe poznání, svaté moudrosti a vzdělavatelného spravování; dej nám pokojné časy a jejich radám a řízení štěstí a požehnání. Zachovej nás také od všech nepokojných a bouřlivých nepřátel. Ochraňuj obce naše před škodlivým povětřím, povodní, válkou a hladem. Požehnej živnůstku naši, obchody naše, práce a hospodářství naše. Smiluj se též nade všemi zarmoucenými, od nepřátel zajatými, nemocnými a v chudobě postavenými lidmi. Opatruj manželky těhotné, opuštěné, vdovy a sirotky. Všecky ty, kteříž podlé povolání svého na cestách zůstávají, zprovázej a příjmi pod křídla milosrdenství svého nás i naše dítky, těla i duše i všecko, což od tebe máme. Dejž, ó, milý Bože, abychom tento den, ano všecken čas života svého mohli stráviti ke cti a slávě tvé, k úžitku a

k vzdělání bližních našich a nám všem k spasení duší našich; skrze Krista Ježíše Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Čtvrtá.

Milosrdný, věčný Bože, těšiteli zarmoucených, občerstviteli nemocných! nechť přijde modlitba naše před tebe, když v jakékoli úzkosti a bídě k tobě voláme, aby se všickni lidé z pomoci tvé veselili a tobě díky vzdávali. Račiž, ó, Hospodine, všem kajícím hříšníkům jejich hříchy odpustiti, jich všech, i nás od všelikého bludu a všeho zlého ostříhati, v pravé víře i v poslušnosti k tobě zachovati, věrných učitelů nám ustavičně propůjčovati, všecky vrchnosti křesťanské ke cti a chvále tvé, i k obecnému dobrému vésti a spravovati; všecky otce čelední, i jejich manželky, dítky i čeládku opatrovati, povětří od všelikého nakažení chrániti, mor i drahotu, nemoci, ohně, válečné rozbroje a všecky jiné zasloužené pokuty od nás milostivě odvrátiti, anebo skrze milosrdenství své jich uleviti; prácem povolání našeho (zvlášť i prácem baňským) požehnávati, úrody a ovoce, na polích, v zahradách (i ve vinicích) požehnati a od všeliké zkázy zachovati, zajaté a nevinné vězně vysvoboditi, v nebezpečenství na cestách, na vodách (i při podzemních prácech) postaveným rač pomocí svou svatou přispěti, zarmoucené těšiti, těhotným radostného porodu propůjčiti, nemocným (zvlášť k modlitbám našim církevním se utíkajícím) rač Ducha svého svatého hojným potěšením a trpělivostí přítomen býti, a podle své vůle svaté, k jejich dobrému, s nimi naložiti; hříšným milosti k polepšení životů jejich, a všem věrným křesťanům milosrdenství Ducha svého svatého, i života věčného uděliti, skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Pátá.

Hospodine Bože zástupů! Otče náš milosrdný! Blahoslavení, kteříž doufají v tebe, nebo nebudou zahanbeni na věky! I my doufáme v tebe a předstupujeme v chvíli tuto svatou před obličej Tvůj svatý s vroucími prosbami a lkáním srdečným. Ty vyslýcháš tobě milá vzdychání, proto jde ku tobě v potřebách svých všeliké tělo. Nakloň tedy ucha svého k slovům rtů našich a přijdiž i naše dnešní pokorné vzdychání před trůn milosti tvé.

Ty jsi v slitování svém jednorozeného Syna svého, jejžs' od věků miloval, k vykoupení světa zbloudilého daroval. Ó, dejž především, ať Církev tvá svatá, ním založená a krví Jeho draze vykoupená, vždy dál a dál mezi národami se rozšiřuje a požehnané ovoce víry, lásky, pobožnosti a blahoslavenství přináší. Otvírejž bohaté skříše slova svého věčného všem těm, jenž tebe a Syna tvého Ježíše Krista ještě nepoznávají. Obrať hříšné a zatvrdilé k cestám ustanovení tvých a dej jim jako i nám všem moci posilněnu býti na tom vnitřním člověku k přemáhání těla našeho a žádostí jeho a k potírání zlého světa a ďábla. Žehnej usilným prácem zvěstovatelů Evanjelium tvého svatého, jakož i prácem těch, kteří slávy tvé a slávy jednorozeného Syna tvého hledají.

Řeď a spravuj Duchem svým i srdce všech knížat a mocnářů světa a tvoř v nich takové úmysly, kteréby ku napomožení blahobytu všech správě jejích svěřených národů směrovaly. Tvé požehnání božské přijdiž

i na všecky vyšší i nižší, duchovní a světské vrchnosti. Odvrať od milé vlasti naší všeliký nedostatek a bídu a udělujž pokoje svého svatého všem obyvatelům země. Uchovejž těžkých pokušení lid svůj, zdržuj a žehnej všech, s nimiž jsi nás svazkem krve a přátelství tuzeji spojil. Dej moudrost a sílu věkem zemdleným, radu, bázeň a pobožnost mladým a dítkám, buď zástupcem vdov a opatrovníkem sirotků, útočištěm opuštěných. Vyslýchej vzdychání soužených, nemocných, umírajících. Jednou pak, když tvá vůle nejsvětější bude a my boj svůj dobujujeme, víru zachováme, běh svůj dokonáme, přiveď nás v slávu svou věčnou pro a skrze Syna svého milého, Pána a Spasitele našeho, věčně požehnaného. Amen.

Šestá.

Všemohoucí Stvořiteli, správce světa i života našeho! V duchu a v pravdě postavujeme se teď před trůnem tvé velebnosti, abychom slávu tvou zvěstovali, tobě zkroušené díky srdce svého za všecka dobrodiní tvá přinášeli a do ruky tvé dobrotivé i budoucí života svého proměny poroučeli. Tys' Bůh všemohoucí, jehožto ruka světy tvoří a opět v nic přivodí; ale tys' i dobrotivý Otec náš, jehožto milost nad námi nepřestává svítiti.

Protož přijmi, Otče milostivý, naše díky, obzvláště za ty dary, nimiž ducha našeho nesmrtedlného korunuješ, za dary víry, pravdy a svatého Evanjelium tvého a račiž to působiti, abychom hlasu Vykupitele svého, k tobě nás volajícího, pilně šetřili a s bázní a třesením konali spasení své.

Díka budiž tobě dále i za všecky tělesné dary, kteréžto nám ku zdržování života našeho zemského, v míře tvou moudrostí vyznačené, uděluješ. Jen nám pomáhej všecky břemena a starosti života tohoto snášeti; odvrať nešťastné příhody od domů a obchodů našich, sprovázej stráží svou svatou všech pocestných, zachovej zdraví naše v čerstvosti, abychom práce povolání svého ochotně vykonávali; spomáhej všem v jakémkoli utrpení na tvou svatou pomoc očekávajícím. Nadevšecko ale, račiž nám, ó, milostivý Pane Bože náš, popřáti ducha víry a pobožnosti života, abychom v milých i nemilých případnostech jeho ustavičně po tvých cestách kráčeli a tak jednouc do slávy tvé nejen povoláni, ale i uvedeni býti mohli.

Vyslyš tyto naše zkroušené prosby pro milosrdenství své otcovské, a pro Ježíše Krista, Pána našeho, věčně požehnaného. Amen.

Sedmá.

Bože náš králi nebeský, Věrný milovníče lidský,
Slyš naše vroucí modlení, V tomto svatém shromáždění,
Všecky stavy toho světa, Zachovej nám tvá dobrota.
Předně stav cirkevní spravuj, Svou pravicí ho obhajuj.
Slova svatého čistotu, Zachovej pro svou dobrotu;
Naplň Duchem svým pastýře, Ať nás učí pravé víře.
Potom stav světský z vysosti Posilňuj Božskou milostí;
Naší krajinské vrchnosti Dej pokoje, zdraví, štěstí,
Mocnáře obdař moudrostí, Dej jim lásky ku svornosti,
Ať se vším tím, co konají, Tvou slávu napomáhají.

Též i na stav hospodárů Vylej svých nebeských darů.
Pomož lidu v dobrém státi, V svornosti setrvávati.
Světské hanby, ohně škody, Vojny, hladu, zlé příhody,
Uchovej času každého Chudého i bohatého.
Nemocných rač uzdraviti, Pobloudilých napraviti,
Zarmouceným potěšení, Kajícím dej odpuštění.
Pocestným ruku svou podej A jim cíle dojíti dej.
Požehnej všeckým dělníkům, Kupcům i řemeslníkům,
Aby z tvého požehnání Měli svoje vyživení.
Manželky svazkem svornosti Spoj a zdržuj v upřímnosti.
Zastávej sirotky, vdovy, Všaks jich Otec opravdový.
Žádost každého z nás vroucí Splň, ó, Otče všemohoucí,
Rač se smilovat nad námi, Budiž po všecky dni s námi.
Pro Ježíše Syna svého A Spasitele našeho,
Jenž s tebou i s svatým Duchem, Kraluje na věky. Amen.

Modlitba za presidenta republiky.

Všemohoucí a převelebný Bože! Ty jsi hlava všeho knížatstva; skrze tebe vladárové ustanovují věci spravedlivé. Ty přikazuješ v slovu svém, aby pokorné modlitby činěny byly za všecky v moci postavené. A protož i my pokorně se milosti tvé modlíme za drahou osobu našeho milostivého vládaře, presidenta, kteréhož jsi nad námi ustanovil, aby podle vůle tvé vládnul nad námi a spravoval nás. Ach, požehnej ho hojným milosti své požehnáním; posilniž a utvrdiž vládařství jeho; tvoji svatí anjelé nechať vojensky se kladou vůkol něho; navštěviž jej, jako jsi někdy Mojžíše v ohnivém kři, Jozue v bitvě, Gedeona v polích, Samuele v chrámě svatém navštívil. Dejž, aby rosa přehojné milosti tvé na hlavu jeho vstoupila. Budiž mu pavezou a štítem proti nepřátelům; dej, aby spravování jeho bylo šťastné a všem nám užitečné. Učiň, aby v času vládařství jeho pokoj, spravedlnost a láska mezi obyvateli země květly.

Popřej pod jeho správou evanjelické církvi své svatého pokoje a bezpečného přebývání; popřej tvé věčné pravdě, slovu evanjelium svatého utvrzení, rozšíření a svobodného průchodu, dokudž tohoto světa stávati bude; lidu pak svému evanjelickému způsobiž rukou presidenta našeho polehčení a potěšení žadostivého.

Prioděj radou, moudrostí a bázní svou všecky rádce, úředníky a ředitele jeho, by jemu ve všech k slávě tvé směrujících věcech poslušní a nápomocní byli. A naposledy po jeho dlouhém a šťastném zemském vládařství vstaviž mu na hlavu věnec spravedlnosti skrze Ježíše Krista. Amen.

Modlitba za vlast.

Ó, milý Pane Jezu Kriste, dej, aby země naše česko-slovenská každého času byla a zůstávala jako zahrada, již Hospodin požehnává, jako vinice, kterouž pravice tvá štípila, již oko tvé stále ostříhá, kterouž dnem i nocí opatruješ, aby listí její neuvadlo. Dej, ó, milý Bože, aby tato země až do skonání světa tu chválu měla, že ty v ní přebýváš a že je to země tvá a dědictví tvé. Rač také dáti, abychom mezi všemi národy a zeměmi v

tobě oslaveni byli a Ty v nás, aby země naše plna byla slávy tvé času každého, a v den z mrtvých vstání v ní hojně bylo spravedlivých. Vyslyš nás, ty panovníče světa všeho, Ježíši Kriste, pro čest a slávu jména svého požehnaného na věky věků. Amen.

Modlitba za pokoj krajiny (vlasti).

Ó, nejmocnější a nejdůstojnější Pane Bože, Otče náš nebeský, Otče Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, kterýž všecken svět v moci své zdržuješ a zachováváš a ve všech zemích k modlitbám církve své pokoj dáváš. Račiž, prosíme, pokoj svůj dáti krajině a vlasti naší milé. Učiniž léta naše pokojná a církev svou postaviž v bezpečnost před všelikou mocí nepřátel tvé nejsvětější pravdy. My zajistě k tobě samému všecko své doufání máme, aniž jest kdo jiný, k němuž bychom se v časích těchto nepokojných a nebezpečných utíkali, od něho pomoci a vysvobození žádali a kterýž by bojoval proti duchovním i tělesným nepřátelům našim, jedině ty sám, Hospodine zástupů, Bože náš pravdomluvný, Bože náš mocný, Bože náš dobrotivý, chvály dobrořečení největšího hodný na věky věků. Amen.

Modlitba za světskou vrchnost.

Všemohoucí Bože, panovníče nebes i země, ty jsi nám v slovu svém přikázal, abychom se modlili za všecky lidi, i za všecky v moci postavené; protož my modlíme se předně za našeho milého presidenta a pak za všelikou vrchnost světskou, vyšší i nižší a zvláště naši domácí, pod jejížto správu jsi nás postaviti ráčil. Dej jim všem Ducha moudrosti a rozumnosti, Ducha rady a síly, Ducha umění a bázně své, a veď je jako po rovné cestě, aby soudili lid tvůj, a aby rozeznávali mezi dobrým a zlým. Obzvláště račiž naši domácí vrchnost Duchem svatým řídíti a spravovati, aby spravedlivě lid tvůj soudila, dobré podporovala a zlé přetrhovala. Sešliž jí moudrost s nebes, aby jí přítomna jsouc, s ní pracovala, aby věděla i konala, co jest tobě líbezného. Dej jí, aby opatrně se měla na cestě přímé a chodila ustavičně v upřímnosti srdce svého. Nám také poddaným dej Ducha svatého, abychom svou milou vrchnost za tvé svaté zřízení poznávali, tobě za ni děkovali, ji v poctivosti měli, jí ochotně sloužili, poslušní byli, také což jí povinní jsme, bez reptání dávali a za ni se modlili. Amen.

Modlitba za pokoj v čas války.

Všemohoucí Bože a Otče Pána našeho Ježíše Krista, kterýž všemi věcmi mocně vládneš a podle nevystižitedlné rady své války a nepokoje dopouštíš a zase, když ráčíš, mír, pokoj, spravedlnost a všecko dobré působíš a vzdělávaš: Tebeť my pokorně prosíme, neračiž nás v těchto nynějších bouřlivých a nebezpečných časích v hněvu a prchlivosti své podle zásluh našich trestati, ani krve prolití na nás dopouštěti. Zasloužiliť jsme sice trestání takového, neužívavše časů pokojných k rozšíření cti a slávy tvé, ale více k marnosti a hříchům: Ty však, ó, Bože, hledě na zásluhy Syna svého, buď nám, stvoření svému mdlému, milostiv. Jestliže jest vůle tvá, Pane, račiž sám nejlepší prostředek ukázati, kterak by nynější

válka ukončena býti mohla. Pakli nevděčný svět tou metlou předce pokutovati míníš, pamatuj na nás, dědictví své, krví Syna tvého draze vykoupené, v zásluhách jeho milosti a spomožení hledající. Nedávej nás v ruce krvežížnivých nepřátel, abychom u víře a dobrém svědomí kormouceni nebyli. Zbav nás všeho zlého a nedávej nás v moc ďábla zlostného. Dokonejž dílo své, Pane, ke cti jména svého svatého a k potěšění církve své, před světem opovržené. Přispěj k pomoci našim milým vrchnostem i všemu lidu bojujícímu proti nepřátelům pravdy tvé. V rukou tvých jest, ó, Otče, pomoc i síla; v ruce tvé poroučíme duše i těla, poctivost i živnůstku, i všecko, což od tebe máme. Anjelé tvoji ať se vojensky vůkol nás kladou, abychom v pokoji zachováni jsouce, tě Boha chválili, tě Hospodina vyznávali. Učiniž to všecko, ó, Otče nebeský, pro a skrze Ježíše Krista, nejmilejšího Syna svého, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Díkůčinění po obdrženém vítězství.

Ó, všemohoucí a předůstojný Králi, Pane všeho světa i všech národů, srdečně tobě děkujeme a jméno tvé svaté oslavujeme, že jsi našemu udatnému vojsku s pomocí svou přítomen býti a jemu slavné vítězství nad nepřítelem popříti ráčil. Pakli jsi uzavřel v radě své, aby vojna tato potrvala ještě, tedy uděluj nám i dále své milosti a pomáhej vůdcům i vojsku našemu, aby nepřátelé naši konečně přemoženi byli. Učiň pak, prosíme srdečně, konec všeliké bouři a válkám, skrze něž mnoho nevinné krve vylito bývá, a dej, abychom všeho strachu a břemen nesnesitedlných sproštění jsouce milého a stálého pokoje opět požívati mohli. Při tom pak řeď nás Duchem svým svatým, abychom se hříchů, pro něž nás vojnou tresceš, varovali a v pokání svatém chodili. A pak po zdejších bídách a neřestech popřej nám onoho věčného pokoje v nebesích, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Díkůčinění za uzavřený pokoj.

Všemohoucí a milosrdný Bože, jenž jsi naše utočiště i síla ve všelikém soužení pomoc vždycky hotová, vyznáváme srdcem i usty svými před svatým obličejem tvým, že mnohými a těžkými hříchy svými uvalili jsme byli na sebe vojnu a z ní pocházející těžkosti přetěžké a byli jsme zasloužili, abys milostnou tvář svou skryl před námi, abys zadržel v hněvě milosrdenství svá a nás dokonce zavrhl. Ale ty, laskavý Otče náš, prohledaje ne na těžké hříchy naše, ale na mocnou přímluvu Přimluvce a Prostředníka našeho Pána Ježíše Krista, připustils před obličej svůj vzdychání, upění a křik ssouženého lidu svého, učinils přítrž bojům a nás, kteříž jmíni jsme byli jako ovce k zabití oddané, na smrt jsi nás nevydal. Budiž jméno tvé, ó, Otče, pochváleno až na věky! Ó, milostivý Otče náš, obveseliž nás podle dnů, v nichž jsi nás ssužoval a let, v nichž jsme okoušeli zlého. Dejž, abychom dobrých věcí z pokoje pocházejících s potomky svými požívati mohli. Přijmiž v milostnou ochranu svou presidenta vlasti naší a vrchnosti naše a spoj srdce jejich svazkem upřímné lásky a jednomyslnosti, aby jakožto služebníci tvoji, v bázni tvé chodili a o slávu jména tvého, o rozšíření slova tvého a království tvého i o obecné dobro lidu otcovsky

vždy se starali a my pod správou jejich abychom pokojný a pohodlný život vésti mohli. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Modlitba za odvrácení hrozících nákažlivých nemocí, cholery, moru a jiných.

Všemohoucí a milosrdný Pane Bože náš, kterýž jsi skrze proroka svého oznámiti ráčil, že nekající národy rozličnými ranami a nemocmi navštívíš, a je vyhubíš a vypleníš; nad kajícími však smiluješ se a odvrátíš zkázu od nich: my bídní lidé poznáváme, že se i na naše těžké hříchy hněváš a obáváme se, že nákažlivá nemoc (cholera, mor, záškrt...), která již jinde se rozmnožuje, i k našim stánkům se přiblíží. Než poněvadž víme, že jsi ty Bůh milostivý a lítostivý, dlouhočekající a hojný v milosrdenství, a kterýž lituješ zlého: i my srdečně litujeme, že jsme tě Pána Boha svého hříchy svými těžce hněvali a tak spravedlivě zasloužili, abys na nás takovou ránu, áno i smrt věčnou dopustil. Však poněvadž obracíme se k tobě samému celým srdcem a to s postem a pláčem i s kvílením: račiž i ty, prosíme, podle otcovského zaslíbení svého smilovati se nad námi. Ó, milosrdný Otče, račiž srdce naše krví beránka toho velikonočního za nás obětovaného Krista poznamenati a anjele zhoubce, totiž nákažlivou nemoc tuto, od nás odvrátiti. Pakli však vůle tvá jest, aby rána ta předce k nám přišla, ó, dej abychom svaté vůli tvé se poddali, zaslouženou pokutu trpělivě nésli, hněv tvůj srdečnými modlitbami krotili, k smrti se připravovali a duše své v ruce tvé poroučejíce, z tohoto plačlivého údolí do země živých se odebrali. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Modlitba v čas vypuknuvších v krajině nákažlivých nemocí, cholery, moru a jiných.

Hospodine, Bože spravedlivý a horlivý, kterýž hříšné a nekající pokolení lidské spravedlivě tresceš, aj, i nás navštívil jsi ránou težkou pro hříchy naše. Pročež hyneme od hněvu tvého a prchlivostí tvou jsme zděšeni. Nebo vlezla smrt okny našimi, aby vyhubila děti z rynků a mládence z ulic a jiná těla lidská ze všech míst přebývání jejich. Spatřujme strašlivou nemoc a smrt náhlou; slyšíme stonání a křik, pláč a kvílení; i ten pokrm a nápoj svůj s velikým strachem jíme a pijeme. Ó, milosrdný a lítostivý Otče náš, tvéť jest to převeliké milosrdenství, že v tomto tak velikém nebezpečenství, kde tak mnozí blízko vůkol nás hynou, nám předce dosavád shovíváš a nás zachováváš. Nyní tedy klekajíce na kolena svá do tvé milostivé ochrany i na dále se poroučíme. Odpusť nám, Pane, odpusť přestoupení naše a nečiň nám podle hříchů našich, aniž podle nepravostí našich odplacuj nám, nýbrž raději od této rány, od náhlé a nenadálé smrti milostivě zachovej nás. Rozpomeň se na milosrdenství své i na rány Syna svého milého a řekni anjelu zhoubci: dostiť jest, již prestaň! Posilňuj nás Duchem svým svatým, abychom se zbytečně nebáli ani ďábla, ani smrti, všechněm uložené, ale raději abychom se v ruce tvé přesvaté poroučeli. Učiň, Pane Bože, aby ruka tvá příliš obtížená nad námi nebyla a z pokušení k vysvobození, z nemoci ku zdraví a ze smrti do života nám pomohla. Smiluj se netoliko nad námi a nad našimi nemocnými, ale i nade všemi nakaženými i nad těmi, kteříž jim k zdraví dopomáhají a uděluj všechněm svého hojného požehnání pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Modlitba za odvrácení nákažlivé nemoci a za nemocné v ní již postavené.

Ó, všemohoucí a svatý Bože, v milosti bohatý,
jenž nás nemocmi těžkými, životu nebezpečnými,
podle své spravedlnosti navštěvuješ v té časnosti,
aby znalo lidské plémě, žes ty Pánem nebe, země,
smiluj se, slituj nad námi, milostivě nalož s námi,
odvrať již svou Božskou mocí od nás strašné ty nemoci;
dej nám v bázni jména tvého krátké dny žití našeho
pokojně, tiše stráviti, k věčnosti se hotoviti;
vzdal anjele zhoubce od nás, všaks ty laskavý Otec náš,
který na naše úzkosti patříš vždy okem milosti
a nedáš více neřesti, nežli jí můžeme znésti.
Račiž se zvlášť nad našimi těmi smilovat bližními,
kteří již v nemocech lkají, k tobě o pomoc volají:
naše manžely, manželky, rodiče i milé dítky,
příbuzné, také přátely nech tvá milost obveselí,
ó, pošli jim s trůnu svého potěšení nebeského
a navrať předešlé zdraví, ať tě spolu s námi slaví.
Kteří však dle tvého soudu odsud odbírat se budou,
dej jim v kříži ulevení, pomoz k věčnému spasení,
pro česť, slávu jména tvého, na věky požehnaného. Amen.

Díkůčinění po přestátých nákažlivých nemocech, choleře, moru a jiných.

Čest, chválu a děkování vzdávávame tobě, ó, Pane Bože, laskavý Otče náš nebeský, jakož za všecka dobrodiní tvá, tak obzvláště za to, žes modlitby naše, v času oné nakažlivé strašlivé nemoci k tobě vysílané a tobě obětované laskavě přijal a nás od smrti strašlivé a náhlé zachoval. Ačkoli v času tom hrozném mnozí zhynuli, kterým račiž býti milostivým tam na soudu svém, nám však předce popřál jsi ještě času k pokání. Na maličkou chvíli opustil jsi nás, ale v slitování velikém shromáždil jsi nás; v maličkém hněvě skryl jsi tvář svou na maličko před námi, ale v milosrdenství věčném smiloval jsi se nad námi. Budiž jméno tvé za to požehnáno na věky! Pokorně tě při tom prosíme: račiž těch, kteří nad zesnulými se rmoutí, milostivě potešiti; račiž dáti, aby veliká milost, dobrota a dlouhoshovívání tvé k pokání nás vedlo, abychom tobě tím upřímněji sloužili a v tebe doufali po všecky dny života svého; račiž nás na všecky časy pod ochranu křídel svých vzíti, ode všeho zlého chrániti a Duchem svým svatým nás vésti, abychom dny své v novotě života trávili, potom pak tam se dostali, kde více žádné bídy ani smrti není a tam tebe se Synem tvým milým i s Duchem svatým chválili a velebili na věky věků. Amen.

Modlitba za odvrácení drahoty a hladu.

Ó, všemohoucí Bože, my ubozí hříšníci poznáváme, že tato nynější drahota a hlad je metla tvá a trestání tvé; nebo ty tresceš mnohonásobné zlé užívání tvých hojných darů, jako obžerství, opilství a každou marnotratnost a pýchu. Často béřeme jméno tvé na darmo a proklínáme, často den tvůj sváteční zneucťujeme a prostopašíme. Zasloužili jsme tedy, Hospodine,

když zatvíráš ruku svou štědrou. Dej, abychom pravé pokání činili, žádajíce za milost. Smiluj se a slituj se, ó, Bože, popřej nám milosti a požehnání svého, aby těla naše obživena a od zahynutí zachráněna byla a my tebe za dary tvé chváliti a zvelebovati mohli. Amen.

Modlitba po zhubném požáru (ohni).

Svatý, spravedlivý Hospodine, který v prchlivosti své tresceš a ve hněvě svém káráš převrácené pokolení lidské, neskrývej, prosíme pokorně, tváří své před námi, když předěšeni a zkormouceni voláme k tobě. Aj, jak lkáme a žalostíme nad spáleništěm příbytku, nad ztrátou jmění a nad zhoubou úbohého statečku svého. Ovoce práce naší, usilovnosti a varovčivosti naší v dým a popel se obrátilo; požárem záhubným strestal jsi nás, nad čímž velice zkormouceni a předešeni jsme.

Ach, známe se k tomu v pokoře, že jsme tohoto přetěžkého dopuštění tvého zasloužili. Neboť v mnohém klesáme všickni. My hynemeť od hněvu tvého a prchlivostí tvou jsme zděšeni. Nebo jsi položil nepravosti naše před sebe a tajnosti naše na světlo obličeje svého. Proto tě predevším pokorným a kajícím srdcem prosíme, smiluj se nad námi a pro milého Syna svého Ježíše Krista odpusť nám a shlaď všecky hříchy naše.

Ty jsi naděje naše, Hospodine, v tebeť doufáme. Věříme, že ač dal jsi nám okusiti úzkostí velikých a hroznych, však zase k životu navrátiš nás a zase utěšíš nás. Nic jsme zajisté nepřinésli na tento svět, bez pochyby že také nic odnésti nemůžeme. Dej tedy, abychom k časnému jmění nepřikládali srdce, ale o svrchní věci a o duchovní poklady pečovali; ty pak pridáš nám milostivě i těch věcí, kterých nám k životu tomuto potřebí. Dej, abychom se mlčelivě měli k tobě a doufali v žehnající dobrotu tvou. Na tebe, Hospodine, uvalujeme cestu svou a v tobě skládáme náději, že všecko dobře spravíš. Tys náš pastýř dobrý a tak nebudeme míti nedostatku.

Poroučíme se tedy tobě se vším, co jsme a máme. Dej, aby nám i toto kárání tvé k dobrému posloužilo. Uveď nás ním na cestu pravého pokání a zdržuj nás na cestě té po všecky dni života našeho a tak přepal, očisti a zachovej duše naše k životu věčnému. Vyslyš nás, milosrdný Bože a Pane náš, pro milého Syna svého Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

(Pozn. Mutatis mutandis může se modlitby této i po povodni použiti. Ostatně viz též mezi kajícími modlitbami šestou.)

Rozličné přímluvy.

Za nemocné.

Milostivý a všemohoucí lékaři nebeský, Hospodine, račiž se nad tímto nemocným, k modlitbám našim se utíkajícím smilovati, hříchy jeho odpustiti, milosti uděliti, bolesti jeho uskrovniti, jeho duši u víře, naději, trpělivosti utvrditi, navrácením předešlého zdraví jej i jeho milých potěšiti; jestliby se ale jinak velebnosti tvé líbilo a jemu prospěšnější bylo, dle milostivé vůle a rady, k jeho dobrému a k spasení věčnému s ním naložiti.

Za umírající.

Spasiteli milý, Pane Ježíši Kriste, račiž milostivým okem na umírajícího bratra našeho (na umírající sestru naši) pohlédnouti, hříchy jeho (její) od-

pustiti, milosti uděliti, k bolestnému lůžku jeho (jejímu) pospíšiti, laskavou přítomností svou jej (ji) posilňovati, bolesti jeho (její) utíšiti, poslední boj jeho (její) ukrátiti a jej (ji) u víře pravé, naději stálé z tohoto plačlivého údolí k sobě do nebeské vlasti, kde již bolesti, křiku a smrti není více, povolati.

Za postavené v zármutku.

Těšiteli nebeský, Otče milostivý, račiž podle velikého milosrdenství svého a slibu svého věrného, že nás sám těšiti budeš, že potěšíš a obveselíš po zármutku, skloniti se i k této v těžkém zármutku postavené rodině: sešliž ji utěšitele Ducha svatého, dodej trpělivosti, utvrdiž víru, důvěru a naději její v tobě složenou, obrať zármutek v potěšení, kvílení v radost a naplň duše sklíčené milostí, pokojem, potěšením a požehnáním.

Za zemřelé; to jest za ty, kteříž některého z milých svých pochovali.

Milostivý Hospodine, plný milosrdenství a věčného slitování, shlédniž milostivě na bolestně raněnou rodinu, kteráž milého otce (matku, manžele atd.), nelítostivou smrtí odloučeného (odloučenou) těžce oplakává a račiž v tobě zesnulému popříti tichého odpočinutí a radostného vzkříšení, zarmouceným pak srdcím způsobiti náhradu tvou milostí, pokojem, potěšením a nadějí budoucího v nebesích se shledání. Nás pak nauč dnů našich počítati, na poslední věci pamatovati atd.

Za pomateného na rozumu.

Milostivý lékaři nebeský, Hospodine, smiluj se nad milým bratrem (sestrou) naším (naší) těžkou duchovní nemocí navštíveným(ou) a rač jemu (jí) jeho (její) hříchy odpustiti, pokuty hříchа prominouti; duši, mysel, pamět a rozum zatemnělý duchem dobrým svatým osvítiti, zoufání a všeliké pokušení od něho (ní) odvrátiti a jej (ji) i milé přátely po zármutku a těžkém navštívení uspokojiti a potěšiti.

Za dům v nepokoji a strachu nočním.

Strážce a ochránce nebeský, Hospodine, kterýž nespíš a nedřímeš ostříhaje věřících, račiž i tento znepokojený a strachem nočním trápený dům v ochranu svou vzíti, vůkol něho stráž anjelů svatých postaviti, veřejí jeho proti všem pokušením zlosti a lsti ďábelské i lidské chrániti, nepokoj utíšiti, pokušení vzdáliti, předěšená srdce potěšiti a pak pokojem, kterýž převyšuje všeliký rozum, naplniti.

Za dům od sousedů (přátelů i nepřátelů) křivdu snášející.

Spravedlivý soudce a zástupce utištěných, Hospodine, vlož se soudem, spravedlností a pravdou svou, kde svár, utiskování a křivdy rozmocnily se, ujmi se mocným ramenem utištěných, nakloň utiskující k smíru a ku pokoji, nade vše pak vzbuď lásku, upřímnost a svědomí u všech, kteříž zahořeli hněvem, prchlivostí a pomstou, navrať pokoj a bezpečnosť duše i těla, statku i poctivosti, a spoj všechny láskou, kteráž jest svazek dokonalosti.

Za rozvázání jazyka dítěte.

Lékaři nebeský, Pane Ježíši Kriste, kterýž s' přišel, aby hluší slyšeli a němí mluvili: račiž i při tomto děťátku dokázati své milostivé moci a po-

moci; řekni nebeské Efata a rozvaž jazyk jeho k jasné výřečnosti, aby chváleno bylo jméno tvé, rodičové pak i jejich dítě veselili se z dobrotivosti tvé.

Za věkem sešlé.

Hospodine věčný a všemohoucí, jehožto léta nikdy nepřestanou, shlédniž milostivým okem na starčeka sešlého, pod břemenem dne i horka klesajícího a na čas rozdělení svého očekávajícího, přispej mu k pomoci a podpoře, pomáhej mu dobrý boj bojovati, víru zachovati a dojíti koruny spravedlnosti, kterouž jsi připravil všechněm, kdož tě milují a očekávají slavného příchodu tvého.

Za navštívené ohněm, vodou, neb jinou škodou.

Všemohoucí, ale i milosrdný Otče náš, ačkoli pro naše hříchy ohněm i vodou i jinými bolestnými ranami nás tresceš, předce opět laskavou mysel k nám zachováváš a nedopouštíš nás pokoušeti nad naši možnost, ale působíš z pokušení vysvobození, abychom mohli snésti: obratiž tvář milostivou i k rodině ohněm (vodou atd.) navštívené, pomoz jí trpělivě a pokorně uznávati vůli tvou, nahraď z bohatého pramene milosti utrpenou ztrátu a vzbuď spoluútrpnost v srdci milosrdných bratří a dobrodinců, abychom sobě vespolek pomáhali, jedni druhých břemena nesli a plnili zákon Kristův.

Za pocestné, na cestu se ubírající.

Sprůvodce nebeský, Hospodine, ramenem silným, pomocí hotovou, obranou jistou a požehnáním hojným, připoj se milým našim na cestě (k obchodu, kupectví, do žatvy) postaveným, udílej jim zdraví, síly a čerstvosti, korunuj prospěchem vcházení i vycházení jejich a po vykonané práci doprovoď je šťastně s radostí a požehnáním do milé domácnosti jejich.

Za ubírající se do Ameriky.

Ochrance milý nebeský, Hospodine, račiž se milostí, pomocí a ochranou mocnou k našim milým vlast a rodinu opouštějícím a do dalekého světa se ubírajícím připrojiti, jich po suchu i po vodě sprovázeti, před každým nebezpečenstvím chrániti, za cílem jejich cesty šťastně sprovoditi, tam duši i tělo ostříhati, zdraví, síly, čerstvosti, k práci schopnosti jim udíleti, práce jejich zdařem a prospěchem dařiti a pak svým časem opět do milé vlasti a domácnosti s hojným požehnáním doprovoditi.

Za vzdálené ve světě.

Všemohoucí Bože, kterýž vždy i na každém místě jsi naším Otcem laskavým, obráncem mocným, račiž otcovskou milost a nebeskou obranu rozprostříti nad našimi milými vzdálenými, ostříhej vcházení i vycházení jejich ve dne i v noci před každým nebezpečenstvím duše i těla, zachovej od všeliké škody a nešťastné příhody, korunuj zdarem každé dílo jejich a navrať opět ve zdraví a pokoji s hojným požehnáním do domů jejich.

Za postavené v službě vojenské.

Hospodine zástupů, Panovníče nebes i země, račiž milého křesťanského mládence (manžele) tohoto v službě vojenské postaveného v ochranu svou mocnou vzíti, život a zdraví jeho křídlami své ochrany zastěnovati, těžkou službu jeho pomocí svou oblevovati, v zachovávání věrnosti k vlasti jej utvrzovati, áno i výborný boj víry a pobožnosti bojovat mu pomáhati a po vykonání povinnosti jej při dobrém zdraví, v nenarušené síle duchovní i tělesné a v čerstvosti jeho milým k podpoře a potěšení navrátiti.

Za přestěhovalé do nového domu.

Hospodine mocný, Otče všemohoucí, kterýž pomohl jsi milým přátelům našim nový dům vystaviti, račiž milostivě sám první do něho vejíti a v něm přebývati, aby otec čelední i celý dům jeho sloužili tobě Hospodinu; zachovejž celé stavení od ohně, vody a jiné nešťastné příhody, obývajícím ho dej prodloužení života, udržuj mezi nimi lásku, důvěru a jednomyslnost, udílej zdraví, síly, čerstvosti a korunuj pokojem a požehnáním duchovním i tělesným.

Za mládež na konfirmační vyučování chodící.

Přimlouváme se k tobě, milostivý Pane Bože a Otče, za milou mládež naši na konfirmační vyučování chodící. Račiž ji Duchem svým svatým spravovati, aby tebe samého pravého Boha a toho, kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista, jako svého jediného Spasitele, poznala, v něho pravě uvěřila, k němu láskou upřímnou se přivinula, o něm dobré vyznání učinila a v něm život a spasení nalezla. K tomu cíli vylej na konfirmační vyučování hojné své požehnání. Nám pak všem popřej milosti, abychom mládež milou na cestě víry a pobožnosti dobrým příkladem předcházeli k chvále a slávě jména tvého svatého. Amen.

(Za žáka na školách, učedlníka, tovaryše atd. složí přímluvu každý kněz, dle povahy a stavu toho, za koho modlitba se děje.

Podobněž i díkůčinění za ozdravělého (uzdraveného), s cesty se navrátivšího atd. s následujícím přístupem:

„K chválám Hospodinovým, majíce podle vůle Boží díky činiti ze všech a ze všeho, přidáme i díkůčinění (poděkování) bohuznámého manžele, (mládence atd.) z nemoci povstalého (s cesty se navrátivšího atd).“ Děkujeme tobě, Bože atd.)

Za jasný čas.

A ještě pozdvihujeme srdcí svých i myslí svých k tobě, Bože a Otče všelikého dání dobrého a každého daru dokonalého, prosíce tebe pokorně, aby jsi nám příhodného jasného počasí seslati ráčil s výsostí svých! Popatři na nás, dítky své, kterak zármutkem a strachem naplněno jest srdce naše pro tyto dlouhotrvanlivé zimy a deště, které nás ve vezdejších prácech našich překážejí a osením našim zkázou hrozí. Ty sám jsi ten, kterýž velíš slunci svému vzchoditi na dobré i na zlé; a protož k tobě samému voláme: Osviť a osuš zemi naši, mnohým deštěm přespříliš,

zvodněnou, mnohou zimou nadmír ochlazenou, jasnými paprsky světla slunečního, a obdaruj lid svůj příhodným jasným počasím, za čež tobě ve jménu Pána Ježíše dobrorečiti budeme. Pakli si uzavřel v radě své nás zkušovati, anebo trestati, tedy dej, ať nám ta zkouška a trest tvůj přitěžký nebude, bychom sobě nezoufali, než v pravé dětinské důvěrnosti na tebe očekávali, pevně věříce, že ty všecko dobře spravíš. Vyslyš nás pro Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Jiná za pěkný čas.

A nyní ještě voláme k tobě, Bože náš, Pane nebes i země! S potřením srdce svého kořímе se před trůnem velebnosti tvé, prosíce, abys nás pro mnohé hříchy a nepravosti naše neráčil trestati v přísném hněvě spravedlnosti své dlouhotrvanlivým deštěm a rozvodněním. Víme ovšem, a v pokoře srdce svého to i vyznáváme, že jsme hříchy svými jiného nezasloužili, než přísného trestání tvého. Ale, Otče milosrdný, poněvadž jsi nám zaslíbiti ráčil, že nám pro Krista, Syna svého, odpustíš všecky nepravosti naše: naplň, prosíme, toto zaslíbení své i při nás nehodných, a obvesel lidu svého jasným a příhodným počasím, aby tak krásné požehnání tvé, které jsi nám na našich rolech a loukách způsobiti ráčil, na zkázu nevyšlo. Ty sám jsi mocen učiniti toto, Bože náš; a protož k tobě voláme: Vyslyš nás pro čest a slávu jména svého, požehnaného na věky. Amen.

Za déšť.

A nyní ještě patříme k tobě, Bože náš, Pane nebes i země, pokorně prosíce, abys nás neráčil trestati pro hříchy naše touto dlouhotrvanlivou suchotou, kteráž osení našemu hrozí zahynutím. Ty ovšem lépe víš, nežli my, které by nám věci ku pokoji byly; avšak odpusť laskavě, když v času této veliké suchoty a pálčivosti o živnůstku svou se strachujeme, a rozpomínajíce se na zaslíbení Syna tvého a Spasitele našeho: „Amen, amen, pravím vám, že začbyste koli prosili Otce ve jménu mém, dáť vám“, pokorně tebe prosíme: dej nám a popřej nám tichého, teplého a úrodného deště, kterýby vypráhlé role, louky a pastviny naše ovlažil a nás nadějí na hojnou úrodu z požehnání tvého občerstvil a obveselil. Učiň to pro téhož milého Syna svého, Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Za šťastný a požehnaný zrůst úrod zemských.

Pane Bože všemohoucí, Králi nebes i země, kterýž z přehojné dobroty své všechnu zemi rozličnými úrodami okrašluješ a k požitku lidem i hovádkům naplňuješ: prosíme tě srdečně, račiž zemi a polím našim požehnati, aby ovoce a úrody své vydávaly. Rač propůjčiti úrodám zemským příhodného počasí, dobrého zrůstu a zdaru. Uchovej je od mrazu, krupobití, rozvodnění, škodlivých žížal a všech zlých příhod. Uchovej nás od neúrody, drahoty, hladu a nedostatku, kterýchžto pokut my všickni hříchy svými zasluhujeme. Hle, my před tebou se srdečnou litostí vyznáváme se ze všech hříchů svých, volajíce k tobě Bohu svému milostivému; ó, rač nás uslyšeti a hříchů našich více nevzpomínati. Neopouštěj nás v živnosti

tělesné, ale opatruj nás, ať ve všem tvou Božskou moc a štědrotu s díkčiněním poznáváme a tebe chválíme. Pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Při začínání žně za zdar a požehnání práce.

Ó, všemohoucí Pane Bože, Otče náš milý nebeský! Poněvadž přiblížil se čas, abychom úrody zemské, kterými jsi požehnal zemi naši, sebírali, proto my tebe, správce všeho světa, pokorně prosíme, račiž nám k pracím našim uděliti povětří příhodného, abychom obilí, plodiny země i ovoce zralé a suché do stodol a sýpek shromážditi mohli. Uděl nám pomoci a síly, když umdléváme, ochlazuj a setírej pot náš, když v potu tváři pracujeme; pomoz nám díla naše šťastně skončiti a s radostí i prozpěvováním posbírati a posnášeti snopy a všecky úrody, kterými si nás požehnal. Vyslyš nás pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Za požehnání k prácem báňským.

Dobrotivý a všemohoucí Pane Bože, kterýž jsi hneď na počátku také i báně a v nich bohaté žily a rozličné kovy stvořiti ráčil a je až podnes milostivě zdržuješ, pokorně tě prosíme, račiž také na práce báňské své hojné požehnání vyliti, dělníky pak báňské v jejich těžkých a nebezpečných prácech posilňovati, jim pomáhati a jich ode všeho neštěstí chrániti a zachovati, abychom tím více příčin a důvodů měli tebe z dobroty tvé chváliti a velebiti skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Za církev.

Tobě, ó, Bože poroučíme i celou církev tvou křesťanskou, zvláště pak naši evanjelickou, na čistém slově Evanjelium svatého založenou. Ó, nedejž jí zahynout ve vnitřních rozbrojích a zevnitřních pokušeních. Posilniž všecky oudy její v pravé, živé a vítězné víře, že nedopustíš lodičce její utonouti na zbouřeném moři skryté nenávisti a zjevného nepřátelství. Ach, Bože a Pane náš, laskavý náš Bože, milostivý a lítostivý Bože! My víme, že bez tvé pomoci není v nás žádné moci; protož z hlubin srdce svého k tobě voláme: Sám bojuj za nás, ubohé stádečko, a zkroť tyranství satanáše všecko, vše, co tvým oudům protiví se zlostně, potři přemocně. Doufáme pevně a věříme silně, že nás oslyšeti neráčíš; ale pro zásluhy Syna svého a Spasitele našeho laskavě naplníš prosby a žádosti naše; nebo Ty dobrý jsi, nebo na věky trvá milosrdenství tvé! Amen.

Za pomoc Boží k volbě vyslanců.

Prosíme tě také Pane Bože náš, abys milostivě shlédl i na občanské potřeby milé vlasti naší, abys přítomen byl Duchem svým svatým i všem těm, jenž zákonně oprávněni a povoláni jsou k volbě vyslanců na sněm krajiny naší. Braň všeliké nezbednosti, všem svodům a vší svévoli, aby se svědomí voličů ani dary, ani lstivými a lživými sliby, ani podlým zastrašováním nerušilo, ale každý volič na paměti maje vážnost díla tohoto pro celou vlasť naši a pamatuje na soud tvůj onen budoucí a hrozný,

v bázni jména tvého zachoval svědomí dobré a Duchem tvým jsa veden volil za zástupce krajinské toliko muže bezúhonné, spravedlivé, pokojné a rozvažné, kteřížby pak zdárně pracovali na bezpečnosti, pokoji a rozkvětu vlasti naší milé i všech obyvatelů její. Amen.

Za šťastný prospěch Národního shromáždění.

Shlédniž také, prosíme pokorně, ó, Hospodine Bože náš nejmilostivější, i na Národní shromáždění milé vlasti naší. Obdařiž je Duchem svým svatým, pravou láskou k vlasti naší milé i ku presidentovi našemu laskavému, též pravou moudrostí a opatrností v zákonodárném jeho působení, tak aby zástupcové vlasti naší svorně a jednomyslně i úsilně hledali i šťastně docházeli toho, co by k pravé bezpečnosti, svobodě, spravedlnosti, pořádku a pokoji i rozkvětu všech obyvatelů a celé vlasti naší sloužilo. Odstraň všecky i nahodilé i zúmyslné překážky, které by se cíli tomuto v odpor stavěly a zachovej v milé vlasti naší žádoucí pokoj a zabezpečení všeho toho, čeho i k tělesnému i k duchovnímu životu potřebujeme, abychom tebe se bojíce, vrchnostem poslušní jsouce, všecky ctíce, bratrstvo milujíce a jak v církevním, tak i v občanském životě pokoje docházejíce, život vedli bez úhony v pokoji a ve vší svatosti i spravedlnosti k slávě jména tvého, nám k spasení a potomkům našim k života pohodlí a požehnanému příkladu. Uslyš nás, Otče náš nebeský, pro Syna svého milého, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Rozličné přímluvy veršované.

Za nemocné dítě.

Bože dobrotivý, svatý, Ó, račiž se smilovati
Nad tím dítětem nemocným, Uzdrav ho svým slovem mocným,
A nalož s ním podle svého Milosrdenství mnohého;
Ulev bolesti, trápení. Rodičům dej potěšení,
Časem pak přiveď do svého Zástupu vyvoleného. Amen.

Za nemocného.

Jezu, tvá ruka přemilá Mnohé nemoce zhojila.
Uzdrav sluhy svého nemoc, Dej mu v kříži s nebe pomoc,
Aby sloužil tvé milosti Ještě dále s ochotností.
Mezi tím, ať se tvá vůle Stane v nebi i zde důle
K oslavení jména tvého, Na věky požehnaného. Amen.

Za nemocnou.

Bože všeho potěšení, Tys' řekl, bychom v soužení
Tebe srdečně vzývali A k tobě se utíkali.
Protož v nynější potřebě Vzýváme nábožně tebe,
Prosíc, vzhlédniž, Otče milý, Na nemocnou v tuto chvíli,
Pomoz jí všecko přemoci Umučení tvého mocí,
Odpusť viny, přestoupení, Přispěj ty sám k spomožení. Amen.

Za nemocné.

Lékaři, Kriste, Ježíši! Jenž jsi všech lékař nejlepší,
Prosíme tě za nemocné, Ty je řeď, posilňuj mocně,

Dávej jim trpělivosti, Ulevuj jejich bolesti,
Učiň s nimi jak se líbí, Pro své věrné, svaté sliby,
Pro své hořké umučení Dejž jim hříchů odpuštění,
Vysvoboď aneb k časnému, Aneb k životu věčnému. Amen.

Za vojáka.

Bože milostivý, Bože světa Pane, Srdečně my tebe, Otče náš, žádáme,
Rač tohto našeho mladého přítele Ve vojenském stavě ujati se cele,
Sprovázej jej strážnou svojí Božskou mocí, Ať může obtíže vojenské přemoci.
Přiveď sám, ó, Bože, národy k pokoji, Učiň mocnou přítrž každému rozbroji,
Ať ti můžem' všickni sloužiti v pokoji, K tobě se dostati potom světa boji.
Amen.

Za vojáky.

Ó, nebeský králi, Pane Jezukriste,
Těch vojáků našich ochraňuj,
Budiž jejich vůdce, jejich útočiště,
Kde jsou-koli, ty sám při nich stůj.
Aby i tam šťastní byli
A pod tvou ochranou žili,
A když se zas šťastně navrátí k rodině,
Nech ti v pobožnosti slouží, Hospodine! Amen.

Za obchody vedoucího.

Aj, obchodníka toho, Bože, žehnej
A v práci dobré zdaru svého mu přej,
By v živobytí svém nikdy neumdlel,
Na kterémkoli místě v světě by dlel,
A chléb vezdejší dej mu s požehnáním
Jísti a jméno tvé ctít s děkováním. Amen.

Za obchody vedoucí.

Ty nás, ó, dobrý Bože náš, K rozličným obchodům voláš,
Tak se o nás věrně staráš, Chleba vezdejšího dáváš,
Ochraňuj i tuto naši Spolusestru, jenž přenáší
Břímě svoje v svém obchodě, Žehnej ji sám v každém chodě,
By zdar ze své práce měla, Jméno tvoje slávit chtěla,
Jak zde v této smrtelnosti, Tak potom i ve věčnosti. Amen.

Za obchody vedoucí.

Tyto naše známé, obchody vedoucí, Opatruj, ó, Bože, milý, všemohoucí,
Dej jim po dočasném s rodinou loučení S hojným požehnáním šťastné navrácení,
Dej, aby obchody poctivě konali, Aby poklad víry celý zachovali,
Aby pro to časné a pozemské zboží Nepřišli o víru a o milost Boží. Amen.

Za stěhující se na nové bydlo.

Bože, milostivý Pane, Pokorně tebe žádáme,
Rač se také smilovati A v svou ochranu přijati

I těch, jenž své staré sídlo Zaměnili v nové bydlo.
Ó, rač je sám požehnati, Bože, milostivý, svatý,
Uděl jim zdraví, pokoje A vzdal neštěstí, rozbroje,
Pro Ježíše, Syna tvého, Spasitele světa všeho. Amen.

Za vystrojeného do ciziny.

Ó, všemohoucí Otče náš, Který všecko v své moci máš,
Cesty naše sám spravuješ, Otcem naším dobrým sluješ,
K tobě se teď přimlouváme Za toho, jejž spomínáme,
Dávej mu sám požehnání, Nech ho milost tvoje chrání,
Aby nepadl do škody, Nech se mu vždy dobře vodí. Amen.

Za vystrojenou do ciziny.

Ach Bože, Otče, všemohoucí Pane, Který nás vodíš, chráníš na vší straně,
I tuto naši spolusestru milou Poroučíme ti v tvou mocnou ochranu,
Větrové, moře tebe poslouchají, Nech tvé rameno neštěstí zastaví,
By po skončené cestě nebezpečné V zdraví, v čerstvosti připlula bezpěčně.
Amen.

Za vystrojené do ciziny.

Ó, Bože milý, nebeský Otče náš,
Který nás všechněch tak moudře spravuješ,
Když chleba svého nám doma nedáváš,
V dalekém světě nám ho připravuješ.
I teď do světa dálného na lodi
Jdou naši milí; nech se jim tam vodí
Pod ochranou tvou šťastně a bezpečně
S požehnáním na cestě nebezpečné.
Ochraňuj, Pane, jich na cestě této,
By tě chválili, kdež jest večné léto. Amen.

Za zůstávající v Americe.

K tobě, ó, Bože, ve tvém chrámě S důvěrou zrak svůj opíráme
Za bratry, sestry tě prosíce, Jenž vzdálení jsou v Americe,
Zdržuj jich, Otče, v zdraví, v síle, By neumdleli v těžkém díle,
Než zdarně, chtivě pracovali, Pak mzdu svých prácí uhlídali. Amen.

Díky za šťastně ze světa vrátivšího se.

Děkujeme ti, Hospodinu, Bohu
Za milost, lásku tvoji z srdce svého,
Žes s hojným zdarem vedl šťastně domů
Tohoto bratra našeho milého.
Ach, učiň, by i v tom zde přebývaní
Bylo mu dáno každé dobré dání,
V tvém slově věčném zaslíbené nám všem
A zasloužené Kristem, naším Pánem. Amen.

Za šťastně se ze světa vrátivší.

Po dokonané tohoročí pouti, Kterou konala spolusestra naše,
Vzdáváme díky vděčným srdcem hnutí Tobě, Bože náš, v tomto zdejším čase.
Že jí žehnala v každé její práci Ruka tvá mocná, jenž se ve všem zračí,
Ó, i tu doma nevzdaluj se od ní, Ale jí dávej svého požehnání. Amen.

Za šťastně se ze světa vrátivší.

Bože milostivý, svatý, Rač díky naše přijati,
Které ti dnes oddáváme V tomto tvém zde svatém chrámě,
Žes osoby spomínané Přived' domů požehnaně.
Rač jim pomáhat i dále, Ať jsou živi k tvé cti, chvále,
Ať oni tebe velebí, Pána svého, tu i v nebi. Amen.

Za rodinu v zármutku.

Hospodine milostivý, Otče dobrý, lítostivý,
Vyslyš naši prosbu vroucí, Dej potěšení žádoucí,
I této rodině milé, Za níž prosíme té chvile,
V zármutku tom a soužení Ty sám dej jí potěšení,
Ulevuj jí kříže, strasti, Nalej sám hojivé masti
V její srdce ubolené, Zármutkem velkým zroněné.
O, těšiteli věřících, Slyš tento hlas upějících,
Smiluj se a budiž s námi, Jak Otec s svými dítkami. Amen.

Za novomanžele.

Také i ten manželský pár Požehnáním svojím obdař,
By v lásce, milé svornosti Nažívali v té časnosti,
Jako na manžely sluší, Ku spasení svojich duší
A ku slávě jména tvého, Na věky požehnaného. Amen.

Za v službě postaveného.

Otče náš milý nebeský, Požehnání svého sešli
Mládencovi teď našemu, V službě své postavenému,
Dávej zdraví, čerstvost, sílu, Ducha tvého, zbožnost milou,
By v svých pracech neustával, Z všeho tobě chválu vzdával. Amen.

Za v službě postavenou.

Bože všemohoucí, tvé jest to řízení,
Bychom všelikému zemskému zřízení
Poddaní a věrní byli služebníci:
Tak spravuj i tuto milou služebnici,
By se ve všem tobě, Jezukriste drahý,
Tvému přikázání, svými cnostmi, mravy,
Vždycky poddávala; svou ozdobu, zdraví
Schránila ti čistě, ó, ženichu pravý. Amen.

Za v službě postavené.

Do služebnosti, v které si postavil,
Ó, Hospodine, těchto našich milých,

Dej kromě zdraví, jaks' nám to zaslíbil,
Pomocnou ruku, darů svých spanilých.
By tito milí, mladí lidé naši
V práci a v službě své tvou pomoc našli
A zachovali sebe zdravých cele,
K radosti všech nás, ku cti Spasitele. Amen.

Za zůstávající v sváru a v zlosti.

Pane Bože milostivý, Ochránce náš žádostivý,
Rač také i tu rodinu Vzíti pod svoji obranu,
Trpělivost dej v trápení, Nepřátelů spokoj nyní,
Ať všickni svorně žijeme, V zlobě, hněvu nebydlíme,
Ať po zdejším milování Přijdeme ke kralování. Amen.

Za studujícího.

Bože milostivý, svatý, Rač se také zaujati
I za tohto mládenčeka, Který na studiech měšká.
Rač mu dáti darů s nebe, Přispěj mu v každé potřebě,
By věkem, také moudrostí Prospíval v této časnosti,
Rodičům svým k potěšení, Jména tvého k oslávení. Amen.

Za studující pannu.

Bože dobrý na výsosti, Jenž nás chráníš svou milostí,
Prosíme tě v tomto chrámě, Měj v milostivé ochraně
I tuto panenku mladou — A přispívej dobrou radou —
Která měšká v škole dálné, Pomoci své dej jí valné,
By vzrůstala tělem, duší Ve vzdělání, tak jak sluší,
K tvé cti, chvále, Jezukriste, Rodičům k útěše jisté. Amen.

Za postavené v boji.

Ó, Jezu milý, s trůnu nebeského
Shlédni na bídy zemského údolí,
Vejdi pod střechu srdce tesklivého,
Vyleč, uspokoj všecko, co nás bolí;
Nenechej trápit věrné dítky svoje,
Vlej v rány naše útěchu pokoje.

Aj, našich milých v přeukrutném boji
Klademe věrně na srdce tvé dobré,
Ty jich sám ohraď v každém nepokoji,
Udržuj v zdraví a v čerstvosti bodré,
Raněných uleč, zajatých posilňuj,
Nad padnutými se pak věčně smiluj.

Můžeš, když jen chceš, všecko učiniti,
Nic není těžké tvé nebeské moci,

Ve všech zármutcích mocens' potěšiti,
V každé úzkosti mocen jsi pomoci:
Ó, přispěj, přispěj s útěchou pokoje,
Nenechej trápit milé dítky svoje. Amen.

V čas válečný za pokoj.

Bouře veliká strhla se na moři
Světa, života; ty pak dřímeš, Pane?
Nevíš, jak velmi válka ta nás moří,
Nevidíš naše srdce, jak v nás vadne?
Zobuď se, Pane, větry, bouřky zastav,
Sprav utišení, spokoj každý náš stav.

Dosti neřesti natropila válka,
Dosti slz bolných navylévali jsme
A nejeden z nás těžko, bolně zalká,
Bez rozdílu se nasužovali jsme:
Zobuď se, Pane, zastav bouřky, větry,
Tak nás, své dítky, horšího ušetři.

Jestli i dále umínils' nás trestat
A válka má jít dál bez přetržení,
Nemeškej jen ty, Pane náš, vzhůru vstát,
Ty se nás zastaň, viz naše soužení.
Nech se svět bouří, když ty s námi budeš,
Nebojíme se, však ty nám pomůžeš.

V té velké bouřce našich milých tobě,
Opatrování tvému poroučíme;
Budeme jisti v této smutné době,
Když tebe, Pána, při nich stát vidíme,
Jim i nám budiž přítomen, náš Pane,
Utišení se v světě, i nám, stane. Amen.

g) **Modlitby předoltářní závěrečné (před Aronovským požehnáním).**

Po přiměřené antifoně a pozdravu:

První.

Tyto naše ač nedostatečné služby, kázání a poslouchání slova tvého svatého, písně, chvály a díkůčinění, ó, Pane Bože, račiž dobrotivě vážiti a před trůn milosrdenství svého připustiti; co jsme pak žádali, rač uslyšeti, v čem jsme byli nedostateční, to rač nám pro zásluhy Syna svého milostivě odpustiti, naše nedostatky napraviti a slovo tvé svaté v srdcích našich potvrditi. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Druhá.

Svatý Bože, působiteli i chtění i činění dobrého! shlédniž, prosíme, na tyto pocty shromáždění našeho, na modlitby a chvály, na vzdychání i zpívání, na vděčné slova tvého svatého (i velebné svátosti tvé) přijímání, i na všeliké vnitřní i zevnitřní poklony a služby naše. Ó, nechť jest to všecko před obličejem tvým jako oběť Abele a Noele, věrných služebníků tvých, příjemné! A jakož nás předešla milost tvá, tak dej, ať nás i požehnání tvé následuje, k spasení duší našich, abychom, což nyní věříme, viděli, a zač prosíme, obdrželi. Učiniž to pro Pána našeho Ježíše Krista, Beránka toho hříchy světa snímajícího, tu svatou a dokonalou oběť, za nás na kříži jednou obětovanou, kterouž tobě posvěceni jsme na věky věků.

Třetí.

Díky vzdáváme tobě, milosrdný Bože náš, za tvé nevystižitedlné milosrdenství, že jsi nám nyní popřál slyšeti hlas evanjelium svatého. A pokorně prosíme, dej, aby toto slyšané slovo v srdcích našich zůstalo a mnohý užitek k životu věčnému přineslo, tak abychom den ode dne u víře, lásce, naději a trpělivosti prospívali. Učiniž to pro Jezu Krista, Pána a Spasitele našeho, který s tebou v jednotě Ducha svatého živ jest a kraluje na věky věků.

Čtvrtá.

Pane Ježíši Kriste, všemohoucí a pravdomluvný Synu Boží, kterýž jsi nám přikázal, abychom nejprvé hledali království Božího a spravedlnosti jeho a zaslíbils, že nám jiné potřebné věci přidati chceš, prosíme tebe, račiž nám, kteří jsme, ač nedostatečně, království tvého hledali a slovo tvé svaté poslouchali, požehnání svého duchovního i tělesného popříti a věcí k tomuto životu potřebných uděliti, tak abychom z milosti tvé časné věci majíce, tím důvěrněji věčných vyhledávali, jenž jsi živ a kraluješ, Bůh požehnaný a chvály hodný na věky věků.

Pátá.

(Na slavnost Vánoční, Velkonoční i Svatodušní.)

Díky vzdáváme tobě, Pane Bože Otče náš, že jsi nás účastných učinil tvého svatého Slova v tento slavnostní den (Narození, Vzkříšení, Vstoupení) Syna tvého milého (Seslání Ducha svatého). Dej nám, prosíme, abychom podle téhož Slova slyšeného mohli (Syna tvého jednorozeného, Vykupitele našeho, Utešitele toho milostného) vděčně a nábožně přivítati a přijati. Kteríž jsi živ a kraluješ pravý a chvályhodný Bůh, požehnaný na věky věků.

Aronovské požehnání.

Pán Bůh požehnej a ostříhej vás.
Pán Bůh osvěť tvář svou nad vámi a budiž vám milostivý.
Pán Bůh obrátiž tvář svou k vám a rač vám dáti svůj časný i věčný pokoj.

II.

Pořádek svaté Zpovědi a přisluhování velebné svátosti Večeře Páně.

Vzdechnutí, pozdravení.

Kněz vstoupiv do oltáře, tváří k němu obrácen, především koří se před Bohem a krátkým vzdechnutím prosí o pomoc k dílu svatému. Pak obrací se tváří k lidu shromážděnému a po pozdravení apoštolském: Milost vám a pokoj od Boha atd. aneb: Pomoc naše budiž atd. aneb po vhodném vzdechnutí (např. Kriste, pro tvé umučení atd. aneb: Ó, Beránku nevinný atd. atd.) připravuje zpovědlníky k velebné Svátosti, na příklad:

Přímluvy připravující.

První přímluva.

„Zkusiž tedy sám sebe člověk, a tak chléb ten jez a z toho kalicha pi“. Takto, nejmilejší v Pánu, napomíná sv. apoštol Pavel věřících v I. listu svém ku Korintským v II. kap., v. 28. Takovým napomenutím žádá jich uvarovati nehodného, odsuzujícího požívání velebné Večeře Kristovy a přivésti jich cestou pravého pokání a upřímné živé víry k hodnému a spasitelnému téhož nebeského hodu požívání.

I vy, nejmilejší, chcete chléb ten jísti a z toho kalicha píti. Tužba: smířiti se s Bohem a přijati závdavek a ujištění milosti v těle a v krvi Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista přivedla vás na místo svaté. Zkuste tedy sami sebe a tak chléb ten jezte a z toho kalicha pite. Zkuste sami sebe, abyste poznali bídu svou, svou hříšnost. Neníť to ovšem lehko pro lidskou samolíbost a samospokojenost, i zrak lidský není tak ostrý a pronikavý, aby prohlédl a viděl každou skvrnu srdce i života; pročež i královský žalmista Dávid prosil Boha: „Zprubuj mne, Hospodine, a zkus mne, přepal ledví má i srdce mé.“ (Žalm 26, 2.) A opět: „Vyzpytuj mne, Bože silný, a poznej srdce mé; zkus mne a poznej myšlení má. A popatř, chodímliť já cestou odpornou tobě, a veď mne cestou svou ustavičně.“ (Žalm 139, 23, 24.) I vy tedy, nejmilejší, především tak proste Pána; proste ho, aby vám to dal, abyste se dobře poznali v hříších svých. Tohoť především potřebí. „Poznej nepravost svou (dcero Izraelská, lide Boží!), že jsi od Hospodina Boha svého odstoupila a sem i tam běhala cestami svými ... a hlasu mého neposlouchali jste — dí Hospodin.“ (Jer. 3, 13.) Zkusujte se tedy, duše křesťanské! Ajhle, Hospodin ukazuje vám zrcadlo zákona, z něhož jest poznání hříchu. (Řím. 3, 20.) Vzhledejte se v něm; zkusujte srdce, ledví i svědomí svá. Upřímní buďte; zkusujte opravdově ne jen skutky a posuňky, ale i slova úst a myšlení srdcí svých, nic neokrášlujíce aniž vymlouvajíce. Znáte přikázaní Boží od onoho prvního: „Já jsem Hospodin Bůh tvůj, nebudeš míti Bohů jiných přede mnou“ až do onoho posledního: „Aniž požádáš manželky jeho atd“ — nuž zkusujte se. Zkustež se: či plnili jste jich skutkem, slovem i myšlením? Nesloužili jste raději modlám než Bohu živému? Nedoufali jste raději v sobě a v člověku než v Bohu živém?

(Může se dle potřeby a okolností dále ukazovati hřích dle desatero i řeči na hoře, aneb stručněji:) Milovali jste Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své a ze vší mysli své a ze všech sil svých? Usilovali jste se vždy plniti vůli jeho a živu býti k jeho líbosti a slávě? A milovali jste bližního svého jako sebe samých? Žili jste v pokoji s bližními svými? Předcházeli jste se vespolek poctivostí? Jedny druhých břemena nesli jste? Bojovali jste dobrý boj víry proti ďáblu, světu i tělu? Nebyli-li mezi vámi zjevní skutkové těla, jenž jsou: cizoložstvo, smilstvo, nečistota, chlipnost, modloslužba, čarování, nepřátelství, svárové, nenávisti, hněvové, dráždění, různice, sekty, závisti, vraždy, opilství, hodování a těm podobné věci (Gal. 5, 19 násl.)? A bylo-li při vás ovoce Ducha, jenž jest láska a radost, pokoj, tichost, dobrotivost, dobrota, věrnost, krotkost, středmost (Gal. 5, 22)?

Ach, jistě, nejmilejší, jestliže se takto zkusujete upřímně a bez pokrytství před vševědoucím Pánem Bohem, tedy nemožno, aby srdce vaše nezkormoutilo a nezkrušilo se, nemožno, aby nepocítili jste hryzotu svědomí i lítost v srdci, že jste Pána Boha, nejvyššího dobrodince svého, hříchy svými kormoutili i hněvali, nemožno, aby nevyznali jste potřeným srdcem se synem marnotratným: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou“ (Luk. 15, 21.) a s pěvcem nábožným: „Známe to, Pane milý, s upřímnou lítostí, že jsme těžce zhrešili proti tvé milosti, odpuštění žádáme, jehož nejsme hodni, na milost tvou čekáme v naději den po dni.“

A blaze vám, jestli tak činíte. Jste na dobré cestě k trůnu milosti. Kde takto děje se poznání, litování i vyznání hříchů a kde vroucí žádost po odpuštění srdce proniká, tam blízká jest milost, milost v Kristu, Beránku tom, snímajícím hříchy světa. Obraťte se jen celým srdcem k němu a spoléhajíce upřímnou vírou na rány jeho, které pro nás ztrpěl a na krev jeho svatou, kterou za nás vylil, volejte kajícně a vroucně: „Račiž se smilovati nad námi hříšnými; všaks ráčil nakládati laskavě s mnohými: na lotras mile vzezřel pozdě kajícího, bránus jemu otevřel ráje rozkošného. Svatý Bože, odvratiž se hněv tvůj od nás a smiluj se nad námi!“

A budete-li takto volati k němu celým kajícím a věřícím srdcem, On neoslyší vás, shlédne na vás, i přivolá vám milostně: Doufejž, synu, dcéro! odpuštěniť jsou tobě hřichové tvoji. (Mat. 9, 2.) A pak: „Jdi, a nehřeš více!“ Ovšem, dítě Boží omilostěné nežádá zpátky do kaliště hříchа; ale krví Kristovou očištěné, vykoupené o to pečuje všemožně, pod ním v království jeho živu býti a jemu sloužiti u věčné spravedlnosti, nevinnosti a svatosti.

A tím cílem připravil Pán hod svůj nebeský, Večeři svou svatou, závdavek milosti své a života věčného, tělo své a krev svou, o nichž sám povědíti ráčil: „Kdož jí mé tělo a pije mou krev, mát život večný“ (Jan 6, 54).

Nuž touto cestou, cestou pravého pokání a víry živé přistupujte směle a s doufáním k trůnu milosti, abyste dosáhli milosrdenství a milost nalezli ku pomoci v čas příhodný. (Žid. 4, 16.) Poďte volajíce k Pánu: „Učiň mne hoste hodného stolu svého nebeského, ať vždy, když s tebou hoduji, na tvou lásku pamatuji, a s tebou tam na vysosti hoduji v věčné radosti.“ Amen.

Druhá přímluva.

„Smiluj se nade mnou, Bože, podlé milosrdenství svého; podlé množství slitování svých zhlaď přestoupení má. Dokonale obmyj mne od nepravosti mé a od hříchu mého očisť mne.“

Tak, nejmilejší v Pánu, volá k Bohu kající král a prorok David v Žalmu 51., v. 3, 4. Srdcem poznavším a pocítivším těžkost nepravosti své a hříchů svých a tak i srdcem skličeným a potřeným, zkroušeným a kajícím, avšak i srdcem doufajícím v množství slitování a milosrdenství Božího vroucně prosí David Hospodina Boha, aby se smiloval nad ním, zhladil přestoupení jeho, dokonale obmyl ho od nepravosti jeho a od hříchu jeho očistil ho. Tak utíká se on k tomu, jehož hříchy svými rozhněval, který však i hojný jsa v milosrdenství volá: „Obraťte se ke mně samému celým srdcem svým, a to s postem a s pláčem i s kvílením, a roztrhněte srdce vaše a ne roucha vaše a navraťte se k Hospodinu Bohu vašemu, neboť jest on milostivý a lítostivý, dlouhočekající a hojný v milosrdenství a kterýž lituje zlého.“ (Joel 2, 12. 13.) A takovýmto kajícím a důvěry plným utíkáním se k trůnu milosti Boží podává nám královský kajícník David příklad, abychom i my podobně činili.

Neboť i my na každý den vědomě i nevědomě, myšlením, slovem i skutkem mnoho hřešíme a nic jiného než pouhé trestání zasluhujeme. Zavřelo zajisté písmo všecky pod hřích. (Gal. 3, 22.) Všickni se odvrátili, napořad neužiteční učiněni jsou; není, kdoby činil dobré, není ani jednoho (Žalm 14, 3.). Ó, bychom hříšnost svou náležitě pocítili, poznali, abychom pak tak zkroušeně a tak kajícně hledali Hospodina a tak důvěrně lkali k trůnu smilování jeho, jako David. Ano, důvěrněji než on, neboť jest již — co David jen očima víry v budoucnosti viděl a očekával — jest Beránek náš velikonoční za nás obětován, Kristus. (I Kor. 5, 7.) Přímluvce máme u Otce, Ježíše Krista spravedlivého. A Oně jest smíření za hříchy naše a netoliko za naše, ale i za všeho světa. (I. Jan 2, 1. 2.) Kterýž hříchy naše na svém těle sám vnésl na dřevo, abychom hříchům zemrouce spravedlnosti živi byli. (Pet. 2, 24.) Kterýž dal sebe samého za nás, aby nás vykoupil od všeliké nepravosti a očistil sobě samému lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků. (Tit. 2, 14.) A tak spoléhajíce v pravém pokání a s pravou vírou na zásluhy Kristove, můžeme směle a s doufáním přistupovati k trůnu milosti Boží a za milost prositi.

Proste i vy, nejmilejší! Proste kajícím srdcem, srdcem, které těžkost svých hříchů poznává, hříchy své lituje a želí, je sobě oškliví a z nich k novému životu povstati touží. Proste srdcem věřícím, které docela se zřeknulo své spravedlnosti a spoléhá na samé drahé zásluhy Ježíše Krista, že pro něho samého budou vám odpuštěni všickni hříchové vaši; kajícím a věřícím srdcem volejte lkajíce se žalmistem: „Smiluj se nade mnou, Bože.... očisť mne“. Volejte s kajícím publikánem: „Bože, buď milostiv mně hříšnému!“ (Luk. 18, 13.) A s pěvcem nábožným: „Smiluj se a slituj se, v hněvě svém ukroť se, ó, Bože a Otče náš milostivý, nad námi hříšnými. Zhřešiliť jsme přetěžce, vinní se dáváme, nezamítejž nás hříšných a nehodných pro pravdu slibů svých, též i pro Syna svého přenejmilejšího, Spasitele našeho jediného, uslyš z nás každého.“

Doufejtež! Pro Syna svého nejmilejšího vyslyší Pán lkání vaše.

Ozve se vám. Slyšte, on mluví; slyšte potešitedlnou odpoveď Boží na lkání své: „Já, já sám shlazuji přestoupení tvá.“ (Izai 43, 25.) A opět: „Budou-li hříchové vaši jako červec dvakrát barvený, jako sníh zbělejí; budou-li červení jako šarlát, jako vlna budou.“ (Izai 1, 18) Ó, milosti přenesmírné! A milost tato podává se kajícím a věřícím zjevně a viditedlně v pravém těle Kristově, obětovaném na kříži za hříchy naše a v pravé krvi jeho, vylité na odpuštění hříchů našich. Láska Pána Ježíše, kterouž miloval nás až do smrti a to smrti kříže, připravila nám nebeský tento hod, v němž máme pečeť svého omilostění, závdavek svého dokonalého s Kristem Pánem spojení a rukojmě těl našich oslavení. Ó, milosti přenesmírné! Neberte že ji, nejmilejší, nadarmo. Obmyti a očištěni jsouce od hříchů svých, napotom s pomocí Ducha svatého varujte se všech poškvrn duše i těla. Zvěstujíce nevinnou smrt Spasitele svého, pamatujte, že on umřel pro hříchy vaše, abyste vy hříchům zemrouce spravedlnosti živi byli. (I Petr. 2, 24.) A že on trpěl pro vás svatý, nevinný a spravedlivý, aby ste jemu sloužili v svatosti a spravedlnosti po všecky dny života svého. (Luk. 1, 75.) K tomu vám rač Pán dopomáhati, k tomu rač vám moci a síly dáti u velebného hodu svého pro čest a slávu jména svého požehnaného na věky věků. Amen.

Třetí přímluva.

„Poďtež ke Mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a Já vám odpočinutí dám.“ Takovýmito milostnými a laskavými slovy (Mat. 11, 28.) volá k sobě drahý a požehnaný náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus každou pracující a obtíženou, bídnou a ztrápenou a zvláště povědomím hříchа obtíženou, znepokojenou a sklíčenou duši, a to tím cílem a s tím slibem, aby dal jí odpočinutí a pokoj svůj. Tak volal Pán Ježíš počas svého zjevení v těle, a kdokoli uposlechnuv jeho sladké volání přišel k němu (jako na příklad kající publikáni a celní aneb žena hříšnice), žádný z nich se nesklamal, ale každý nalezl odpočinutí a pokoj duše u něho.

Sladké volání Spasitelovo zní až posavád. Ježíš Kristus, Spasitel světa, Smířce, Prostředník jediný, lékař, Kníže pokoje volá, zve. A koho? Každého. Každý pracuje i jest obtížen. Zavřelo písmo všecky pod hřích. Ale i milost spasitelná zjevila se všechněm lidem. Ach, kdoby nepracoval, kdo jest, ještoby nebyl oblížen bídou rozličnou? Má následníky své onen Jób pozbavený statku a dítek, má je onen David zaznávaný a přenasledovaný, má je Lazar vředovitý a chudý, má je onen pětitisícový zástup na poušti postrádající tělesné živnosti. I k takovýmto zní volání Spasitelovo: „Poďtež ke mně“; i jim platí jeho sladký slib: „Já vám odpočinutí dám.“ Ale co nás každého nejvíce tíží, to je hřích, a co nás největšmi znepokojuje, to je povědomí hříšnosti naší. Vniknime jen v srdce a život svůj a poznejme ze zákona Božího hřích svůj a pak vzpomeňme na Zpytatele srdcí a Soudce velikého, jehož oko vidí i to, což skrytého jest ve tmě, i myšlení a rady srdce, a pak, jsme-li upřímní — a takovými býti musíme — poznáme, pocítime, že hřích co těžké břemeno tíží nás a působí nepokoj duše, hryzotu svědomí i lítost, a srdce zkroušené, znepokojené, předěsené zatouží po odpuštění, po milosti. Áno, břemeno hřícha je břemeno těžké, neznesitelné;

pod jeho těrchou nábožný pěvec až hyne, upí, stoná: „Já bídný červ, já bídný hříšník poznávám svou velkou bídu: Bože, Bože, buď můj spomocník, nevcházej se mnou do soudu. Smiluj se, smiluj nade mnou a nalož laskavě se mnou.“

Nejmilejší! I vy máte podíl v této tíži, v tomto břemenu. Však doufejte! Spasitel chce vás, kajících a věřících, zprostiti tohoto břemena a dáti pokoj znepokojeným dušem vašim, a to u nebeského hodu, u spasitelného stolu svého. Slyšte! I k vám ozývá se obzvláště v svatou tuto chvíli jeho laskavé volání: „Poďtež ke mně... a já vám odpočinutí dám.“ Ten svatý, nevinný volá vás nečistých, hříšných, ne aby vás káral a trestal, ale aby dal vám odpočinutí, pokoj. Aj, milost Páně převelká! Tak volá Ten, kterýž raněn jest pro přestoupení naše, potřín pro nepravosti naše, na nějž kázeň pokoje našeho vzložena a jehož zsinalostí lékařství nám způsobeno. (Izai. 53, 5.) Slyšte, volá vás, aby dal vám odpočinutí: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám vám; nermutiž se srdce vaše aniž strachuj.“ (Jan 14, 27.) Pokoj dává Spasitel kajícím a věřícím u hodu svého. Nebo kde jest odpuštění hříchů, tu také jest pokoj. „Ospravedlněni jsouce z víry, pokoj máme s Bohem skrze Pána našeho Jezukrista“. (Řím. 5, 1.) To je ten pokoj blahý, kterýž on vyzískal věrným svým ranami svými, krví a smrtí svou na Golgatě, a který přinesl jim po svém slavném z mrtvých vstání, z hrobu svého v milém tom pozdravení: „Pokoj vám!“ (Jan 20, 19); pokoj Boží, kterýž převyšuje všeliký rozum. (Filip. 4, 7.)

„Poďtež ke mně!“ Pán volá, nejmilejší! Volá vás milostně k Večeři své, volá vás, aby dal vám pokoj. Poďte tedy. Olitujte hříchy své, kterými jste jej kormoutili. Poďte s pevnou vírou, že pro zásluhy jeho budou vám kajícím odpuštěni hříchové vaši. I naleznete odpočinutí dušem svým. A pak majíce pokoj v srdci, pokoj s Bohem, zproštěni těrchy hříchа, lehce snesete i zevnitřní bídy života. A v každém pokušení budete moci zvítěziti skrze toho, kterýž vás sobě zamiloval, Krista. Poďte tedy. Ukažte Pánu upřímně každou svou ránu, žalujíce jemu: Aj, pohleď, Pane! „Všecka hlava jest neduživá a všecko srdce zemdlené. Od spodku nohy až do vrchu hlavy není na něm místa celého, jen rána a zsinalost.“ (Izai. 1, 5—6.) Ó, Pane, Lékaři dobrý, ranami svými rač rány naše zhojiti“! Ježíši, Přikazateli, smiluj se nad námi! Ó, Kníže pokoje! Obratiž tvář svou k nám a dej nám svůj časný i věčný pokoj! Amen.

(K podobným přímluvám mohou se též použíti místa: Zalm 51, 12. 13. Izai. 53, 4. 5. Jer. 3, 12. 13. Ezech. 33, 11. Mat. 5, 4. 6. Mark. 1, 15. Luk. 19, 10. Jan 1, 23. Jan 1, 29. Jan 15, 5. Skut. 13, 38. 39. Řím. 5, 1. I. Kor. 11, 26. II. Kor. 5, 20. 21. I. Tim. 1, 15. Tit. 2, 14. I. Pet. 1, 18. 19. Zjev. 3, 20 — a m. j.)

Po dokonání pak takové přímluvy kněz mluví dále:

Přechod k otázkám.

Již, poněvadž tu shromážděni jste, milí křesťané, před obličejem samého vševědoucího Pána Boha, kterýž dobře zná všecko naše myšlení, mluvení i činění, protož beze všeho klamu a pokrytství z celého srdce ústy svými vyznávejte před ním:

Otázky.

1. Uznáváteli, že jste proti Pánu Bohu svému zhřešili? Uznáváteli?
(Odpověď: Uznáváme.)

Uznávati ovšem máte, nebo jestli díme, že hříchu nemáme, sami se svodíme, a pravdy v nás není; jestliže pak budeme vyznávati hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy a očistil nás ode všech nepravostí. I. Jan 1, 8, 9.

2. Litujeteli srdečně, že jste se hříchů svých dopustili a Pána Boha Stvořitele, Vykupitele, Posvětitele a Dobrodince svého srdcem, slovem i skutkem rozhněvali? Litujeteli?
(Odpověď: Litujeme.)

Litovati ovšem máte, příkladem všech kajících hříšníků: Davida krále, který srdce čisté sobě žádal, Petra, který po pádu svém hořce plakal, ženy hříšnice, syna marnotratného, lotra pozdě kajícího, i jiných.

3. Věříteli pak, že Bůh Otec nebeský pro zásluhy milého Syna svého, Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista smiluje se nad vámi a odpustí vám všecky hříchy vaše? Věříteli tomu?
(Odpověď: Věříme.)

Věřiti ovšem máte, nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. Jan 3, 16.

4. Slibujeteli také s pomocí Ducha svatého, pokud možné bude pro křehkost těla, polepšiti svého života, vinníkům svým všecka jejich provinění odpustiti a na potomní čas hříchů se vystříhati? Slibujeteli?
(Odpověď: Slibujeme.)

Slibovati ovšem máte, nebo tak má svítiti světlo života vašeho před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, kterýž jest v nebesích. Mat. 5, 16. Pán Bůh dej, abyste, cokoliv slibujete, i samým skutkem naplniti mohli.

Přechod k modlitbě.

Poněvadž pak vyznáváte tyto věci, kteráž jsou znamením pravého křesťanského vyznání a pokání, tedy i já rád chci vám posloužiti svatým rozhřešením, a máte jisti býti, že skrze mne nejmenšího, avšak na místě Božím teď postaveného, služebníka Božího dosáhnete rozhřešení a odpuštění všech hříchů vašich, a to dle svědectví sv. Jana v kap. 20. v. 22, 23., kdež Kristus Pán k učedlníkům svým řekl: „Přijměte Ducha svatého: kterýmžkoli odpustili byste hříchy, odpouštějí se jim, a kterýmžkoli zadrželi byste je, zadržáni jsou.

Padnouce tedy na svá kolena, zpovídejte se Pánu Bohu ze všech hříchů svých, takto zkroušeným srdcem k němu volajíce:

Modlitba zpovědní.

My hříšní a bídní lidé vyznáváme a zpovídáme se tobě, Pánu Bohu Stvořiteli svému, ze všech hříchů svých vědomých i nevědomých. Nejprvé pak, že jsme v hříchu počati a narozeni, potom také, že všecko pomyšlení naše zlé jest. Neplnili jsme skutkem tvého svatého přikázání ani prvního, ani posledního, ale raději bez přestání hněvali jsme tebe Pána Boha svého

hříchy mrzkými, kteréžto jsou nad počet písku mořského. Zasloužili jsme, Pane, zasloužili časné trestání i věčné pekelné zatracení. Ale, Otče milosrdný, poněvadž nechceš smrti člověka hříšného, než raději chceš, aby se k tobě obrátil a živ byl: obratiž ty nás, milý Pane, a obráceni budeme. Odpustiž nám všecky hříchy naše pro nevinné a ukrutné rány, smrt a umučení Krista Beránka nevinného, kterýž jest milostivá a dokonalá obět smíření za hříchy naše i za všeho světa. Však jsi ty položil na něho nepravosti všech nás, abychom my pokoj měli, a protož pro zásluhy jeho prosíme tě, laskavý Otče náš, rač nám býti milostivý. Spravuj nás po ostatní čas života našeho Duchem svým svatým, abychom se hříchů varovali, v novém poslušenství a v novotě života chodili. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Jiná.

O, nejdobrotivější Bože, Otče náš milý nebeský, vyznáváme před tvou svatou Božskou milostí všecky hříchy a nepravosti své, kterých jsme se všelijak myšlením, mluvením i skutečným činěním dopustili od naší mladosti až do této hodiny proti tvému přikázání a tvé svaté Božské milosti. Vinni se dáváme a uznáváme, že bys mohl i nás hodně a spravedlivě pokutami časnými i věčnými trestati. Ale prosíme tebe pro nevinné umučení a předrahé krvavé rány Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, ó, netrestiž nás v hněvě svém, aniž kárej nás v prchlivosti své; ale smiluj se nad námi, Bože Otče, budiž nám milostivý a odpusť nám všecky naše hříchy. Osvětiž nás Duchem svým svatým, abychom z hříchů povstati, k tobě Pánu Bohu svému v pravdě se obrátiti, pobožně, střízlivě a spravedlivě živi býti a tvá přikázaní vedle nejlepší možnosti plniti mohli, abychom tak zde tvé svaté milosti a potom věčné slávy došli skrze téhož Syna tvého milého Pána a Spasitele našeho. Amen.

Přechod k otázce.

Po modlitbě kněz mluví dále:

Věčný a milosrdný Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista ráčil se nad vámi smilovati a vám všecky vaše hříchy odpustiti, abyste od nich zproštěni byli i v tomto i v budoucím životě pro nevinné umučení Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Otázka.

Protož zeptávám se vás: Věříteli, že skrze mne nehodného služebníka Božího dosáhnete rozhřešení a všech svých hříchů odpuštění? Věříteli?

(Odpověď: Věříme.)

Rozhřešení.

Podle víry vaší staniž se vám. Já tedy nehodný služebník Boží z rozkazu Pána mého Ježíše Krista a podlé moci mně poručené od Boha skrze církev svěřené zvěstuji vám odpuštění všech hříchů vašich i skutečně odpouštím vám všecky hříchy vaše, a to ve jménu Boha Otce, Syna † i Ducha svatého. Amen.

Přistupujtež již a přijímejte osobní svaté rozhřešení.

Kněz, vzkládaje ruce na hlavy přistoupivších a pokleknuvších u oltáře zpovědlníků od levé ruky na pravo, mluví:

Doufejtež, synové (dcéry) Boží, odpouštějíť se vám kajícím hříchové vaši ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen.

Přišed tak k poslednímu klečícímu, kněz dokládá:

Vstaňte; jděte v pokoji a nehřešte více. Milost Boží budiž s vámi. † Amen.

Následuje přisluhování velebné svátosti Večeře Páně, kteréž se obyčejně započíná zpíváním Modlitby Páně a slov ustanovení Večeře svaté, tedy posvěcováním darů svátostních, chleba a vína.*)

Otče náš.

Kněz: Modlmež se: Otče náš, jenž jsi v nebesích! Posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám viny naše, jakož i my odpouštíme vinníkům našim. Neuvoď nás v pokušení. Ale zbav nás od zlého. Nebo tvé jest království i moc i sláva na věky věků.

Sbor: Amen.

Slova ustanovení.

Kněz: Pán náš Ježíš Kristus v tu noc, v kterouž zrazen byl, vzal chléb a díky učiniv lámal a dával učedlníkům svým řka: Vezměte a jezte; totoť † jest tělo mé, kteréž se za vás vydává. To čiňte na mou památku.

~~Sbor: Vzal chléb, tělem svým atd.~~

Kněz: Tímž způsobem, když odvečeřel, vzal kalich a díky učiniv, dal jim řka: Píte z toho všickni; tento † kalich jest ta nová smlouva v mé krvi, která se za vás vylévá na odpuštění hříchů. To čiňte, kolikkrát koli píti budete na mou památku.

Sbor: Potom kalich v své ruce vzal atd.

~~Tu kněz obrácí se k shromáždění a takto se k němu přimlouvá:~~

Přechod k modlitbě.

Teď již budete, nejmilejší, přijímati velebnou svátost oltářní, s posvátným chlebem a vínem pravé tělo a pravou krev Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. To pak činiti budete nejprvé ke cti a chvále Boží,

*) Velice však vzdělavatelné jest, započínati přisl. V. S. V. P. staroluteránským způsobem s následující liturgií:

Kněz (po odznění zpěvu o Večeři Páně) obrácen tváří k oltáři zpívá: Srdce naše vzhůru!

Sbor: Pozdvihujeme k Pánu.

Kněz: Vzdávejme díky Hospodinu Bohu našemu!

Sbor: Toť jest slušné a spravedlivé.

Kněz: Jestiť to slušné a spravedlivé a spasitedlné, abychom tobě, Hospodine, všemohoucí Otče a věčný Bože všelikého času na všech místech díky vzdávali skrze Krista Pána našeho, skrze něhož anjelé velebnost tvou chválí, zástupové vzývají, mocní se jí bojí, nebesa i všecky mocnosti nebes s blaženými serafíny jednohlasným plesáním ji oslavují. Dejž, abychom i my hlasy své ku hlasům jejich připojili a vzývajíce tebe takto se k tobě modlili:

Sbor: Svatý, svatý, svatý jest náš Hospodin zástupův! Plná jsou nebesa i země slávy jeho. Amen.

Nyní následuje Otče náš atd.

potom pak pamatujíce na Jezu Kristovo nevinné umučení a bolestnou smrt, kterou pro nás na dřevě kříže podstoupiti ráčil a skrze níž nám všeckých dobrých věcí nebeských a věčných nadobyl; při tom též pro občerstvení vašeho, hříchem mnohým zkormouceného svědomí a ku potvrzení víry vaší o milosrdném odpuštění hříchů vašich, že totižto Bůh Otec nebeský pro smrt Syna svého jednorozeného vám hříšným bude milostiv, hříchy vaše vám odpustí, přijme vás na milost a po tomto časném životě dá vám věčné požehnání.

Poněvadž pak při sv. zpovědi slyšeli jste, jak se máte připravovati, totižto skrze pravé pokání, kteréž přináleží k hodnému a spasitedlnému užívání velebné Svátosti: protož abyste hodnými hodovníky býti mohli této Večeře Páně a účastníci se stali společnosti těla Kristova a krve jeho, padnouce na kolena svá, takto se ještě zkroušeně a pokorně pomodlite:

Modlitba.

Ó, nejdobrotivější Pane Ježíši Kriste, veliký milovníče lidského pokolení! Tys poviděti ráčil: kdo jí mé tělo a pije krev mou, má život věčný. Aj, přistupujeme k stolu tvému my hříšní, nečistí a nehodní lidé. Protož prosíme tebe pokorně: ranami těla svého uzdrav nás, krví svou očisť nás, spravedlností svou posvěť nás. Tys zajisté sám tělo své nejsvětější za nás na smrt vydati a krev svou na odpuštění hříchů našich vylíti ráčil. Ó, živý nebeský chlebe, nasyť nás; ó, přemilý hosti, navštěv nás, abychom zde jsouce s tebou spojeni, s tebou vždycky býti i věčně kralovati mohli.

Ó, Pane Ježíši Kriste! Buď milostiv nám hříšným nyní i při hodince smrti naší. Amen.

Jiná.

Ó, věčný Bože, nebeský Otče! My nehodní lidé přistupujeme k nebeské Večeři Syna tvého jako nemocní k lékaři života, jako nečistí k studnici čistoty, jako slepí k světlu věčnému, jako bídní k dárci všech spasitelných darů. I prosíme tě pro nesmírné milosrdenství tvé, uzdrav milostivě nemoc naši, obmyj nečistotu, osvěť slepotu a obohať chudobu naši. Dejž, abychom skrze přijímání těla a krve milého Syna tvého a Spasitele svého s tvou milostí nerozlučitelně spojeni byli, milého pak Syna tvého abychom nejen zde ústy svými přijímali, ale i v onom životě tváří v tvář spatřovali. Ach, Bože, laskavý náš Bože, milosrdný a lítostivý Bože! buď milostiv nám hříšným nyní i při hodince smrti naší, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Kněz vzav do jedné ruky patenu, do druhé pak kalich, obrácen k lidu říká:

Otázka.

Ještě se vás zeptávam: Veříteli, že pod způsobem tohoto posvátného chleba a vína přijímati budete opravdové tělo a opravdovou krev Pána našeho Ježíše Krista? Věříteli?

Odpověď: Věříme.

Kněz: Pán Ježíš Kristus utvrdiž vás v této víře vaší a dej, abyste hodně požívali Večeře Páně k nadobývání lásky jeho nesmírné, k potvrzení víry vaší mdlé a k dosažení života věčného. Amen.

Pozývání.

Přistupujtež již; okuste a vizte, jak dobrý jest Hospodin; blahoslavený člověk, kterýž doufá v něho. Amen.

Tu přistupujícím komunikantům začíná kněz rozdávati posvátný chléb, počna od levé ruky k pravé a říká:

Distributio.

Vezměte a jezte; toto jest tělo Pána našeho Ježíše Krista pravé a podstatné, za nás za všech na potupnou smrt kříže vydané.

Ono posilniž a utvrď vás u víře, v lásce a v naději života věčného. Amen.

Rovně tak rozdává kněz posvátné víno, říkaje:

Vezměte a pite; toto jest krev Pána našeho Ježíše Krista pravá a podstatná, za všech na kříži vylitá k odpuštění hříchů.

Ona očistiž duše vaše a posilniž i utvrď vás u víře, v lásce a v naději života věčného. Amen.

Poznam.: Počas přisluhování V. P. hrá se na varhany i zpívá se o večeři Páně.

Po dokonání tohoto svatého díla následuje díky činící modlitba.*)

Kněz obrácen k lidu po kratičké předmluvě předříká díky činící modlitbu:

Nejmilejší v Pánu! Za nesmírné dobrodiní, kteréž jste u stolu Páně přijali, dobrořečtež Hospodinu, kterýž odpouští vám všecky nepravosti, uzdravuje všecky nemoci vaše, vysvobozuje od zahynutí život váš, korunuje vás milosrdenstvím a mnohým slitováním a nasycuje dobrými věcmi ústa vaše, a pak poručte se i na dále milosti jeho, padnouce na svá kolena a vroucím srdcem takto se modlíce:

Benedictio.

Děkujeme tobě, Bože Otče náš nebeský, že jsi nás hříšné na milost přijati, všecky naše hříchy milostivě odpustiti a tak nás o spasení věčném ujistiti ráčil. Děkujeme tobě, Bože Synu, Pane náš Ježíši Kriste, že jsi nás s Otcem svým smířiti, spravedlností svou přiodíti a svým svatým tělem i krví svou předrahou nasýtiti i napojiti a tak základ života věčného do

*) Započalo-li se přisluhování vel. Več. P. se zpíváním onoho „Srdce naše vzhůru“ (Viz výš), tedy pokračuje i končí se následující liturgií:

Kněz (obrácen tváří k oltáři zpívá): Oslavujte Hospodina, neboť jest dobrý.

Sbor: Nebo na věky trvá milosrdenství jeho.

Kněz (pokleknuv): Pánu Bohu našemu pomodlme se:

Budiž tobě věčná chvála, dobrotivý Spasiteli, že jsi nás úbohé navštíviti a svým spasitelným tělem a krví svou občerstviti a posilniti ráčil. Pane a Bože náš, dejž, prosíme, pro své milosrdenství, ať nám přijímání toto slouží k odpuštění hříchů našich a k jistému dědictví života věčného. Ó, potvrď, co jsi dobrého způsobil v nás, ostříhej nás od pádu, hříchu i hanby světské, abychom po cestách tvých kráčejíce spasení věčného došli, Jenž s Bohem Otcem i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ, Pán a Bůh náš, požehnaný na věky věků.

Sbor: Amen, Amen, Amen, Amen.

Kněz: povstav a obrátiv se k lidu dá áronovské požehnání.

Sbor: Amen, Amen, Amen, Amen.

Zpívá se na východ.

srdce našeho položiti ráčil. Děkujeme tobě, Bože Duchu svatý, žes nás k pravému pokání povzbudil, způsob k vyhledávání milosti Boží v slovu svém ukázal a vyjevil, hlasem kazatelským svědomí naše potěšil a spokojil a tak srdce naše za chrám a příbytek svůj oblíbil a posvětil.

Ó, milý trojjediný Pane Bože, zachovejž nás v této své milosti až do konce! Nedopouštěj vypádati skrze nevěru, bezbožnost, rozpustilost, ale zdržuj nás ve své svaté Božské bázni, abychom tebe po všecky dny života svého milovali, věrně a pobožně živi byli, zlého se varujíce v dobrém prospívali i setrvali a tak zachováni byli k spasení věčnému. Amen.

Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu svatému; jakož byla na počátku, tak buď i nyní, i vždycky, i na věky věků. Amen.

(Požehnání apoštolské:) Nu již, milost Pána našeho Jezukrista, a láska Boží a účastenství Ducha svatého budiž a zůstávej se všechněmi vámi odsavád až na věky věků. Amen.

Zpívá se na východ.

III.

Pořádek nešporních služeb Božích nedělních i svátečních.

(Pozn. Způsob slavnostních nešporních služeb B. viz výš mezi evanjelickými kollektami.)

1. S výkladem Slova Božího.

Zpívají se dvě písně: jedna „po jídle“, druhá pak přiměřená času: adventní, vánoční, postní atd.; v trojičných pak nedělích: o církvi, o Slovu Božím, o pokání, o ctném a šlechetném životu, o kříži, o posledních věcech atd. Dle možnosti nech píseň tato zodpovedá obsahem Písmu, které má vykládáno býti.

Potom kazatel s kazatelny mluví:

Pomoc naše budiž ve jménu Páně, kterýž učinil nebe i zemi; jméno jeho svaté budiž pochváleno a zvelebeno nyní i na věky. Amen.

Nejmilejší v Kristu přátelé! Shromáždili jsme se v tuto nešporní chvíli do domu Božího, abychom především Pánu Bohu svému za všecka jeho dobrodiní nám zvláště tohoto svatého dne prokázaná nábožně poděkovali, potom pak abychom se slovem Božím vzdělávali a do jeho milostivého opatrování i nadále poroučeli. Skloňme se tedy před trůnem jeho velebnosti Božské a vroucím i nábožným srdcem, v duchu a v pravdě takto se modlme: (Následuje modlitba kratší.)

Po modlitbě takové kazatel obvyklými slovy (viz výš) vyzve církev k přeslyšení textu; pak takový přečte i vykládá.

Po výkladě následuje delší modlitba, dle možností povědenému výkladu zodpovídající, za ní kratička (veršovaná) večerní, pak Otče náš... Sláva a požehnání apoštolské: Pokoj Boží, kterýž převyšuje všeliký rozum atd. Konečně následuje závěrečný zpěv chóru a církve.

2. S katechetickým vynaučováním.

Počas neděl Trojičních drží se katechisace. Nešpor začíná se podobně zpěvem dvou písní, avšak pod posledním veršem kazatel jde před oltář

a tam začíná jako výš. Po kratší modlitbě katechisuje z ranního kázání, z perikopy, která byla základem ranního kázání, z nábožné písně „na text“ zpívané, též z katechismu, při čemž kazatel náboženské známosti mládeže prohloubiti a srdce i život její vzdělati všemožně se vynasnažuje; při tom výborným prostředkem jsou mu i dějiny církve, zvlášť reformace.

Za tím obrátí se kazatel tváří k oltáři, a zpívá se verš z písně „na východ“. Po zpěvu antifona:

Kněz: Svíce nohoum našim jest slovo tvé, ó, Hospodine!

Chor: A jasné světlo stezkám našim. Hallelujah!

Po této odpovědi choru salutace s odpovědí choru, závěrečná kollekta (modlitba) a po Amen chóru: áronovské požehnání; konečně další zpěv „na východ“.

3. Kde okolnosti vyžadují aneb dovolují, mohou nešporní služby Boží též jednoduchým, krátkým způsobem odbaveny býti se zpěvem a modlitbou, takto: Po zpěvu dvou písní kazatel na kazatelně: Pomoc naše budiž... Z přímluvy vynechá slova vztahující se na zamýšlený výklad slova Božího. Zatím modlí se s církví delší modlitbu nešporní, pak jinou dle potřeby a okolností (za déšť, za jasný čas, za pokoj, za vítězství, za nemocné, truchlivé atd.) a konečně kratší veršovanou modlitbu večerní. Pak následuje Otče náš, Sláva, apoštolské požehnání a zavěřečný zpěv církve.

Poznam. V X. Ned. po sv. Trojici čteno bývá na nešporu vypsání zkázy města Jeruzaléma v tom pořádku, jako s výkladem Slova Božího. Po čtení následuje vždy modlitba kající.

Modlitby k nešporním službám Božím.

Před modlitbou nešporní budiž říkáno následující:

Žehnání nešporní.

Bože Otče Stvořiteli, opatrujž nás! Bože Synu Spasiteli, předcházejž nás! Bože Duchu svatý Posvětiteli, posvěcujž nás, abychom nehynuli za dnů života vezdejšího. Tobě Bohu trojjedinému a pravému, kterýž jsi a který přijíti máš, budiž čest, chvála a zvelebení na věky věků. Amen.

1.

Před výkladem Slova Božího.

Děkujeme tobě, ó, nejdobrotivější Pane Bože, Otče nebeský, že jsi tohoto svatého dne netoliko těla naše pokrmem a nápojem tělesným nasytil, ale nadto i duše naše chlebem života věčného, totiž Slovem svým svatým, nasycovati nepřestáváš. A pokorně tě prosíme, račiž nám všecky hříchy naše pro Krista odpustiti a i na dále s námi zůstávati se svou žehnající a ochraňující láskou. A poněvadž máme úmysl Slovo tvé svaté k vzdělání a k spasení svému poslouchati: nejsouce sami ze sebe k tomu způsobni, prosíme tě pokorně, račiž nám svou milostí a pomocí přítomen býti a oči, uši i srdce naše Duchem svatým otevříti, abychom Slovo tvé svaté se srdečnou nábožností poslouchali, jemu dobře rozuměli, je zachovávali a jím se ve všem pokušení a soužení až do skonání života svého těšili

a tak života věčného, v tomž Slovu tvém nám zaslíbeného, dojíti a dosáhnouti mohli. Učiniž to, milý Pane, pro slávu jména svého svatého, požehnaného na věky věků. Amen.

Jiná před výkladem Slova Božího.

Pane Bože, nebeský Otče, jenž nás bez přestání mnohými dobrými věcmi, tělesnými i duchovními nasycuješ a ode všeho zlého milostivě nás ostříháš, děkujeme tobě srdečně za milost a lásku tvou nám i dnes na těle i na duši prokázanou: za přijaté tělesné dary, za pokrm duší, Slovo tvé svaté, i také za stráž a ochranu, kterouž jsi nás až dosavád sprovázeti ráčil. Pokorně tě prosíme, račiž nás — nehledě na hříšnost a nehodnost naši — i na dále žehnati, opatrovati a ostříhati a dej, abychom dny nedělní a sváteční k slávě tvé svaté náležitě a požehnaně světili. Ó, Pane Ježíši Kriste, jenž jsi nám z lůna Otce svého nebeského přinesl svaté evanjelium a nám ho každodenně přednášíš: prosíme tebe, rač nám k tomu dáti bohatě milosti i požehnání, abychom kázání evanjelium svatého vděčným srdcem poznávali, rádi je poslouchali a k polepšení i spasení svému užívali. Ó, Bože Duchu svatý, rač nás slovem pravdy posvěcovati, bychom novou svatou sobotu, totiž neděli křesťanskou pravě a svatě světili. Ó, učiteli nebeský, rač nás slovem pravdy učiti a osvěcovati, bychom je netoliko zevnitřně poslouchali, ale i vnitřně jeho moc, potěšení a občerstvení pociťovali pro tvé svaté jméno požehnané na věky věků. Amen.

Po výkladu Slova Božího.

Hospodine, všemohoucí Bože a nebeský Otče, děkujeme tobě srdečně skrze Jezu Krista, Syna tvého milého, za všecka dobrodiní tvá, kteráž jsi nám dnes prokázati ráčil. Ó, Pane, ty jsi nás jako dobrý pastýř na zelené pastvě známosti své pásl a k vodám živým potěšování svého vodil. Ó, jak potěšitelná slova v tento svatý den jsme slyšeli! Pomoz nám, ó, nejmilejší Otče, bychom jako tvé poslušné dítky tvého spasitelného Slova ostříhali. Osvěť srdce naše Duchem svatým, bychom uměli zavrci zlé a vyvoliti dobré. Odpusť nám všecky hříchy naše, kterých jsme se dnes vědomě neb nevědomě dopustili. Vyznáváme, že jsme pro své porušené tělo a hříšnou krev tohoto svatého dne tak nesvětili, jak jsi ty v Slovu svém přikázal, když jsme nekonali toho, co na tento den konati slušelo. Ale prosíme tebe, račiž nám tyto naše poklesky odpustiti a nám této nastávající noci libého spání a odpočívání popříti, bychom čerství a zdraví k tvé božské chvále zase povstali a tobě sloužili v svatosti a spravedlnosti, nejen zítra, ale také po všecky dny života svého skrze Ježíše Krista, Syna tvého a našeho Spasitele jediného. Amen.

Jiná po výkladu Slova B.

Ó, slunce spravedlnosti, Pane Jezu Kriste, děkujeme ponížene tvé milosti, že jsi nás tohoto minulého svatého dne netoliko dobrým zdravím laskavě obdaroval a před všelikým neštěstím zachoval, ale také i svým svatým a spasitelným slovem krmil, posilňoval a potěšoval. Vyznáváme se tobě pokorně, že jsme tohoto svatého dne tak, jakžby náleželo, nesvětili, ale v něm mnoho dobrého opouštěli a mnohého zlého se dopouštěli. Račiž

nám to všecko z milosti odpustiti a nás i této nastávající noci a po všecken čas života našeho přede vším nebezpečenstvím duše i těla chrániti a brániti. A když oči naše již usnou, dejž, ať srdce naše ustavičně v tobě bdí. Uchovej nás noci této od nečistého myšlení, od všelikých pohrom a ode všech úkladů ďábelských i lidských, abychom opět bez překážky světlo denní spatřiti a po tomto časném odpočinutí věčný svátek se všemi vyvolenými světiti mohli. Učiniž to, Pane náš Ježíši, pro tvé hořké umučení, smrt i radostné z mrtvých vstání. Amen.

(I jiné, na výklad se vztahující ze slavnostního i bezslavnostního období církevního roku modlitby mohou i mají používány býti, též delší nešporní pod č. 3.; nakonec pak kratičká večerní veršovaná.)

2.

Modlitba před katechetickým vynaučováním.

Děkujeme tobě, milý Pane Bože a Otče náš nebeský za všecku žehnající a chránící lásku a dobrotu tvou, kterouž jsi nám, jakož po všecky dny života našeho, tak i tohoto svatého dne až posavád prokázati ráčil. Do tvé otcovské lásky a ochrany poroučíme se i nadále se vším, což jsme a máme. A poněvadž máme úmysl učiti se spasitelným věcem křesťanského učení, prosíme tě pokorně, shlédniž na nás laskavě a uděl nám Ducha svatého, abychom, jakožto nyní zrozená nemluvňátka, mléka beze lsti, totiž Božího slova, žádostivi byli, jím rostli a prospívali a tak u víře, lásce, naději, trpělivosti, áno ve všem dobrém se vzdělávali k slávě jména tvého a našim dušem ku spasení. Vyslyš nás, Bože dobrotivý, pro Ježíše Krista Syna svého, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Jiná před katechetickým vynaučováním.

Ó, Pane Ježíši Kriste, ty veliký proroku a učiteli dítek, jenž jsi sám v mladosti své, když byl ve dvanácti létech, seděl v chrámě jeruzalémském mezi doktory, poslouchaje jich a otazuje se jich, shromáždili jsme se i my v tomto domě tvém, abychom slyšeli učení ze Slova tvého svatého. Prosíme tě tedy pokorně, dej nám k tomu pomoci Ducha svého svatého. Otevři zrak náš duchovní, učiň schopné srdce a osvěť mysl naši, abychom Slovu tvému vždy lépě srozumívali. Vzdělej nás na základu prorockém a apoštolském, kde ty, Pane Jezukriste, jsi kamenem základním i uhelným. Ohraď nás pevně proti svodům těla světa i ďábla a dej, abychom časem konce víry, totiž spasení duší svých dosáhli. Učiniž to pro zásluhy své na kříži nám nadobyté.

My, dítky tvé, ó, Ježíši,
tě prosíme srdečně,
dej pokoj kresťanské říši,
ať se cvičím' bezpečně;
popřej nám Ducha svatého,
obdař pravou moudrostí,
dej pomoc, ať z daru tvého
učíme se s pilností.

Ó, učiň tak, Jezukriste,
Synu Boha živého,
budeš od nás chválen jistě
za to času každého. Amen.

Po katechetickém vynaučování.

Kněz: Svíce nohoum našim jest slovo tvé, ó, Hospodine!
Církev: A jasné světlo stezkám našim. Hallelujah!
Salutace: Pán Bůh budiž s vámi. — Pánu Bohu našemu (svému) vroucím atd.

Pane Bože, nebeský Otče, děkujeme tobě z celého srdce, že jsi nám rozsvítil spasitelné světlo Slova svého svatého a nám je až posavád zachovati ráčil. Račiž tohoto světla přejasného mocně ostříhati, aby je ďábel, zlý svět a tělo vyhasiti nemohli. Račiž také slyšené slovo v srdcích našich rosou Ducha svého svatého laskavě zkropiti, abychom v spasitelném tebe poznání ustavičně rostli, v evanjelium svaté upřímně věřili a při něm až do skonání setrvali. Naposledy prosíme tebe, račiž nás nastávající noci ode všeho zlého laskavě ostříhati a zachovati; nebo my tobě samému se poroučíme v životě i v smrti i na věky. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

(Po Amen chóru: Aronovské požehnání.)

Jiná po katechetickém vynaučování.

(Po antifone a salutaci:)

Děkujeme tobě, milý Pane Bože a Otče náš nebeský, skrze Ježíše Krista, Syna tvého, za všecku dobrotu a lásku tvou, kterou jsi nám dnes na těle i na duši prokázati ráčil a zvláště, že jsi se i v tuto chvíli nad námi smiloval a nám potřebná naučení z katechismu svatého slyšeti popřál. Ó, pomoz nám je, milý Otče, zachovati a ostříhati a rač slovu svému v srdcích našich zrůstu dávati, abychom vždy více v známosti tvé prospívali a u víře i ve všem dobrém se rozhojňovali. Naposledy pak pokorně tě prosíme, račiž nás nastávající noci ode všeho zlého ostříhati a zachovati; nebo my tobě samému se poroučíme v životě i v smrti i na věky. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Po Amen chóru: Aronovské požehnání.

Pán Bůh požehnej a ostříhej vás.

Pán Bůh osvěť tvář svou nad vámi a budiž vám milostivý.

Pán Bůh obratiž tvář svou k vám a rač vám dáti svůj časný i věčný pokoj!

(Kromě těchto modliteb (kollekt) možno použíti i těch, kterých se při předpoledních službách Božích v závěrečné liturgii užívá.)

3.

Jiné (delší) modlitby nešporní.

První.

Chválíme a velebíme tě, Otče, Pane nebe i země, žes nás tohoto dne z pouhé dobroty a milosrdenství bohatě zaopatřiti ráčil netoliko chlebem

vezdejším, ale také pokrmem duchovním slova tvého svatého. Dej, ó, věrný, Bože, ať se toto svaté símě v srdce naše vkoření a mnohý úžitek přinese k tvé cti a k spasení našemu. Prosíme také tvou otcovskou milost, neračiž nám slovo své čisté a služebnost církve své odjímati, aniž nám podle hříchů našich, jimiž jsme snad tento den poškvrnili, odplacovati, ale rač je nám pro hořké umučení a nevinnou smrt Ježíše Krista odpustiti. Přijmi nás i v tento dnes nastávající týden, i po všecken čas života našeho, pokudž v tomto údolí pláče zůstávati budeme, pod svou božskou ochranu a obdař nás svým otcovským žehnáním. Dej, ať anjelé tvoji vojensky vůkol nás se kladou, tak aby zlý duch žádné moci nad námi neměl. A poněvadž se již večer světa tohoto blíží a den se naklonil, uděl nám milosti Ducha svého svatého, bychom ustavičně bděli a v živé víře, vroucí lásce, silné naději a v svatém obcování zjevení slávy velikého Boha a Spasitele našeho Jezu Krista očekávali a jej, když přijde souditi živé i mrtvé, s radostí přivítali, s ním do života věčného se dostali a toho pravého svátečního a radostného dne se všemi vyvolenými došli a na věky v něm odpočívali. Smiluj se, ó, Hospodine, nad celým křesťanstvem, a vzdal od církve své všeliké posměchy a nátisky; potěšuj ztrápená a zarmoucená svědomí pravým těšitelem Duchem svatým a dej nám všem pokoj svůj skrze Ježíše Krista, jediného přímluvce a prostředníka našeho. Amen.

Druhá.

Hospodine, věčný a milosrdný Bože a Otče náš milý nebeský, děkujeme tobě z hlubokosti srdce svého za všecka tvá dnešní dobrodiní, žes náš život zachoval, naše smysly řídil, naše oči osvěcoval, naše těla nasycoval, nám zdraví propůjčil, v našich předsevzetích nám pomáhal a nás až posavád milostivě zachovati ráčil. Odpusť nám, prosíme pokorně, pro milého Syna svého, Ježíše Krista všecko, co jsme tohoto dne vědomě neb nevědomě, zjevně neb tajně dobrého opustili, aneb zlého pomyslili, požádali, promluvili a učinili proti tobě, proti bližním svým i proti sobě samým. Odvrať od nás nastávající noci všecky skutky temnosti. Zapuď od nás ďábla a náhončích jeho. Ochraňuj nás a což našeho jest před ohnem a povodní, před zloději a lotry, před všelikou noční hrůzou, před bděním nepokojným, před přílišným staráním a marným pečováním, před sny těžkými, před těžkými nemocmi a neznesitelnými bolestmi a před náhlou a nešťastnou smrtí. Hospodine, Bože Otče, Synu i Duchu svatý, ve jménu Tvém půjdeme spáti, mějž tedy sobě poručené nás, bídná stvoření svá, naše těla i duše, naše statečky a jmění, nebo my tobě živi jsme, tobě umíráme, tvojiť jsme živi i mrtvi. Dej nám v stínu dobroty své otcovské, pod ochranou svou mocnou pokojně a bezpečně odpočívati. Ráno pak probuď nás občerstvené a posilněné líbým snem, ať ze svého lože s přemyšlováním svatým povstaneme, ranní modlitby své vykonáme a práce povolání svého věrně konáme. Připomeň nám také, abychom na smrt svou pamatovali, když spáti jdeme; na hrob svůj se rozpomínali, když se na lože klademe, a kdyby této noci skonání naše přijíti mělo, buď nám milostiv a vezmi nás do království svého k vyvoleným svým. Měj také péči o naše milé domácí a o všecky lidi. Oko tvé bdiž za ně, ruka tvá přikry je, anjel tvůj ochraňuj je. Nedej hříšníkům v hříších umříti, ale napravi jich na

cestu pokání. Smiluj se nade všemi v jakovékoli bídě a potřebě a oddal ode všech nás odboj, násilí, vraždu, oheň, povodeň, škodu a neštěstí. Zachovej jednomu každému, což jeho jest, při pokoji, ažbychom z temnosti této k světlu věčnému přišli a jméno tvé oslavovali na věky věků. Amen.

Třetí.

Ach, Pane Jezu Kriste, Synu Boha živého, jenž jsi pravé a jasné světlo světa a slunce spravedlnosti, chválíme tě a srdečně tobě děkujeme, že jsi nás v temnostech bludův a hříchův a tudíž i v stínu smrti a zatracení sedících světlem slova svého osvítil k spravení noh našich na cestu pokoje. A poněvadž my ještě zde v údolí temnosti živi jsme a snadně od přímé cesty do vlasti nebeské vedoucí poblouditi můžeme, prosíme tě pokorně, račiž nás pro jméno své po rovné zemi a po cestě přímé vésti a s námi zůstati, nebo se večer blíží a den světa tohoto se naklonil. Dej nám pokoj svůj a učiň, ó, věrný Spasiteli, bychom u víře jsouce silní, v milování Boha nejvyššího horliví, v blahoslavené naději veselí, hodni byli ujíti všech těch věcí, které se díti budou. Když pak přijdeš v oblacích s mocí a slávou velikou a nastane den zjevení tvé slávy a našeho vykoupení, ó, uděl nám pak té milosti, bychom se před tebou s dobrým svědomím postaviti a se všemi vyvolenými do života věčného vejíti mohli. Pokudž pak podle vůle tvé božské v tomto údolí pláče chodíme, račiž všecku práci povolání našeho bohatě žehnati. Řeď Duchem svým svatým naši křesťanskou vrchnost, abychom pod otcovskou ochranou její pohodlný a pokojný život vedli ve vší pobožnosti a šlechetnosti. Ach, Pane, obvesel a požehnej chudobnou a poníženou církev svou; posilň ji v každém pokušení, aby břímě dne i horko trpělivě nésti a kdyžby svatvečer se přiblížil, konce víry, to jest spasení duší spatřovati mohla. Ach, Pane, učiň to a slyš modlitbu naši pro nejsvětější jméno tvé, na věky požehnané. Amen.

Čtvrtá.

Ó, milostivý Bože a Otče náš v Kristu Ježíši! Jak předivná jest milost tvá a láska, kterouž každodenně zjevuješ synům lidským! Zvěstujeme a oslavujeme vděčným srdcem milost, lásku a milosrdenství tvé, kteréž jsi nám v tento svatý den zjevil, když prokázal jsi mnoho dobrého nám nehodným hříšníkům jak na duši, tak i na těle. Ty jsi sýtil duše naše chlebem života a napájel jsi je vodou ze studnice živé, prýštící se k životu věčnému. Dal jsi nám slyšeti Slovo své sladké a zaslíbení i přikázání svá dražší a žádostivější nad mnoho ryzího zlata. Dal jsi i tělům našim život, zdraví, pokrm i nápoj a ostříhal i zachoval jsi nás ode všeho zlého. Poznáváme, ó, Pane, svou hříšnost a svou velikou nehodnost. Pročež oslavujeme tvé předivné milosrdenství, že ne podle hříchů našich nakládáš s námi, aniž podle nepravostí našich odplacuješ nám. Odpusť, ach, milosrdný Bože, odpusť nám všecky hříchy naše, a jmenovitě i ten hřích náš, že jsme tobě dnes nesloužili s náležitou ochotností a vroucností a neodvracej proto milostivého obličeje svého od nás. Budiž i napotom obranou naší proti všemu zlému, budiž naším vysvobozením ze všeho nebezpečenství, budiž naší podporou a sílou proti všelikému pokušení. Budiž Slovo tvé

vůdcem života našeho a světlem všech cest našich. Budiž Slovo tvé svatým semenem v srdcích našich, kteréž by líbezné ovoce pobožnosti v trvání našem dočasném vydávalo. Uděl nám, milý Pane, dostatečné síly k tomu, abychom v tomto nastávajícím týdnu varovati se mohli všech hříšných myšlení, žádostí, řečí i skutků. Nejbližeji pak, když již položíme mdlé údy své na odpočinek, nechať bdí nad námi dobrotivá stráž a ochrana tvá přemocná a nechať ona vzdaluje od nás všecky smutné a bolestné příhody. Poroučíme duše své do opatery Ježíše, Pána našeho, pro jehožto drahé zásluhy budiž nám, Bože náš, milostiv v hodinu smrti naší i v deň vzkříšení našeho a připusť nás k požívání slávy věčné v nebesích. Amen.

Pátá.

Všemohoucí, věčný, živý, spravedlivý a milosrdný Pane Bože nebeský, se Synem svým i s Duchem svatým cti a chvály hodný, tvé milosti nyní vroucně děkujeme, že s námi dítkami svými zůstáváš, nás proti ďáblu a všem jiným nepřátelům bráníš, před hříchy, bludy a nebezpečenstvím dobrotivě chráníš a anjely svaté k stráži posíláš. Obzvláště pak velebíme jméno tvé, žes nás tohoto svatého dne při službách a poctách tvých Duchem svatým posilňoval, nám pokoje propůjčil, a nás se vším, co z požehnání tvého máme, až dosavad milostivě zachoval. Při tom tebe, milý Otče nebeský, prosíme, račiž nám pro Syna svého milého všecky naše nedostatky a poklesky, jichž jsme se proti tvé svaté vůli dopustili, laskavě odpustiti a všemu, co jsme dnes dobrého z tvého slova přijali, požehnati, by se to vztahovalo k slávě tvé a našemu vzdělání. Zůstaniž pak, milý Pane, s námi až do konce dne tohoto a až do skonání života našeho, a mezi tím, dokudž nás živíš na tomto světě, zastávejž nás i všecko, co jsi nám daroval, proti ďáblu i všem nepřátelům. Dej nám také šťastnou a pokojnou noc, a odvrať od nás milostivě oheň, škodlivé povětří, nemoci, smrt náhlou, hrozné sny, přístrachy noční a jiné zlé věci. Neboť my své tělo i duši i všecko v tvé svaté ruce poroučíme; tvoji svatí anjelé ať jsou s námi, aby ďábel žádného práva nad námi neměl. Učiň to pro svého nejmilejšího Syna, Ježíše Krista, Pána našeho, jenž s tebou Bohem Otcem i s Duchem svatým živ jest a kraluje, požehnaný Pán Bůh na věky věkův. Amen.

Šestá.

Již přichází večerní čas,
Ó, svatý Bože, Otče náš,
Budiž z toho ctěn, veleben,
Žes nás ostříhal v tento den
Svou milostivou pravicí
Od všech nešlechetných věcí.
Otče věčný, rač být s námi,
Drž pravici svou nad námi,
I když noc na nás připadne
Slunce za hory zapadne.
Prosímeť, Otče náš milý,
Buď nám přítomen v tu chvíli:
Dej šťastně odpočívati,
Pokojně, bezpečně spáti
A to vše pro Syna tvého,
Ježíše, Pána našeho,
Jenž s tebou, svým Otcem milým,
Též také i s Duchem svatým
Živ jest, věčné chvály hoden,
Až na věky věkův. Amen.

Sedmá.

Pochválen buď, Bože Otče,
V Duchu svatém skrz Ježíše,
Žes nám z své lásky přehojné
A dobroty přenesmírné
V tento svatý, rozkošný den
Milostí svou byl přítomen:
Chránils' nás od smrti náhlé,
Od příhody nenadálé,
Občerstvils' nás svatým slovem,
Sladkým duchovním pokrmem,
Též převelebné svátosti
Zachoval jsi nám v celosti:
Za to budiž pochváleno
Tvé drahé, velebné jméno!

Prosíme tě, Bože Otče,
V Duchu svatém skrz Ježíše:
Odpusť z lásky, v čem jsme koli
Proti tobě dnes zhřešili,
A rač i dále být při nás
V tuto noc, i na každý čas,
Dejž, ať pokojně lehneme,
Spíme a zase vstaneme
Ve zdraví k tvé božské chvále
A tobě sloužíme stále,
Zde v času mnohých žalostí,
Potom v nebeské radosti:
Učiň to pro Syna svého
Ježíše, Pána našeho. Amen.

Osmá.

Bože náš v Trojici jeden,
Buď nám té noci přítomen,
Chraň nás ode všeho zlého,
Duši, tělu škodlivého:

Dejž, ať tíše spočineme,
Ráno ve zdraví vstaneme
K oslávení jména tvého
Na věky požehnaného. Amen.

Vypsání zkázy města Jeruzaléma.

(K čtení na nešporu v X. Ned. po sv. Trojici (kající).

„Obklíčí tě nepřátelé tvoji valem, a oblehnou tebe, a ssouží tě se všech stran, a se zemí srovnají tě i syny tvé v tobě, a nenechají v tobě kamene na kameni.“ Těmito slovy se slzami v očích předpověděl Pán nešťastný los, úplnou zkázu města Jeruzaléma. A ukázal hneď i příčinu toho: „Proto že jsi (město Jeruzaléme) nepoznalo času navštívení svého.“ Proto, že Jeruzalem odvrhl k němu se v Kristu skloniviší milost Boží; proto, že zatvrdil se v nekajícnosti a v nevěře a byl vražedlníkem proroků — proto měl býti se zemí srovnán. V souvisu s touto zkázou Jeruzaléma předpověděl Ježíš, že se mnozí falešní messiášové zjeví a množství lidu zvedou, že láska ochladne docela, rozhostí se zlost a nepravost a nadejde bída, jakové ještě nebylo, zejména i hlad a mor. A všecko, co Ježíš predpověděl, až na vlas se splnilo.

Za nástroj soudu svého zvolil Hospodin Římany, kteří byli sobě už dávno předtím podmanili národ židovský. Židé, hrdí na svou minulost a horliví ve svém náboženství, nesli panství pohanského Říma jako neznesitelné jho. Odtud při Židech ustavičná náklonnost k odboji, při Římanech pak náklonnost k potlačování. Náměstkové čili vládaři římských císařů často vyznamenávali se ukrutností, podkupností, zděrstvím a vyssáváním lidu židovského k svému prospěchu a tak mnoho dopomáhali k rozněcování hněvu, nespokojnosti a odboje Židů. Jmenovitě poslední z nich, Gessius Florus strašně zneužíval moci a práva svého a vyzval hroznými hanebnostmi svými onen poslední odboj Židů, který se skončil se zkázou Jeruzaléma.

Povedle vládařů ponechali císaři římští Židům i krále. Takovým

králem byl v tom čase Herodes Agrippa II. Tento všemožně usiloval se lid nepravostmi Gessiuse Floruse vzbouřený upokojiti. Avšak marně. Daremné bylo i usilování mírnějších Židů, kteříž, na čele s biskupem Ananiášem, na tom stáli, věrnost k císaři zadržeti a dalším bojům vyhnouti: lid rozpadl se na dvě strany. Strana umírněných obsadila vojskem římským horní částku města, strana však Zelotů, to jest horlivců židovských, pod velením Eleazara rozložená byla na návrší chrámu. V sedmidenním boji Zeloti zvítězili a povraždili strážné vojsko římské. Toto nemohlo zůstati bez trestu tím méně, nebo odboj se již v celé krajině rozmáhal. A proto císařský náměstník v Syrii, Caestius Gallus, vtrhl s vojskem velikým do židovské země s úmyslem, že jediným úděrem utlumí povstání Židů. Cestou vypálil mnohá města a osady a naposledy přitáhl k Jeruzalému. Na čtvrtý den vnikl do částky města Bezetha zvané, kterouž zapálil a učinil hned útok na horní město a na hrad královský. Útok však zůstal bez výsledku, a Caestius Gallus odtáhl s vojskem zpátky. Na zpáteční cestě byl skrze Židů obkolesen a poražen, při čem Židé získali kořist hojnou. Tímto zdarem posměleni, Židé postavili nad Galileí, Jeruzalémem a Idume jisté vojevůdce, pod jejichžto vedením všudy se velmi pilně konaly přípravy k vojně. Celá země dosti skoro podobala se velikému válečnému táboru a zvláště Jeruzalém.

Toho času stádečko křesťanů jeruzalémských rozpomenulo se na úpravu Ježíšovu v ev. Mat. 24, 15. a násl. jemu danou, uteklo z Jeruzaléma a přestěhovalo se za Jordán do městečka Pella řečeného, a tam před neštěstím vojny zachováno jest.

Když římskému císaři Neronovi o všeobecném povstání Židů zpráva byla podána, svěřil válku proti Židům výtečnému vůdci Vespasianovi. Tento zahájil tažení s vojskem 60.000 mužů počítajícím a vtrhl nejprv do Galilee. Tu vzdor tvrdošijnému odporu Židů, bojovavších pod velitelstvím Josefa Flaviuse, zaujal po 47.-denním útočení pevnost Jotapata, při čem 40.000 Židů padlo, 1200 pak zajato bylo. Postupně zmocnil se Vespasian celé Galilee.

Mezitím v Jeruzalémě množil se rozkol a rozervanost. Strana těch, kteří nutili k válce, páchala násilnictví proti těm, kteří radili k pokoji. Rotě Zelotů udatně čelil nejvyšší kněz Ananiáš se svými věrnými, ale Zeloti s pomocí Idumejců, kterých do města vpustili tajně v noci, přemohli stranu Ananiášovu, při čem i tento velkněz, jeden z nejznamenitějších mužů té doby, byl zavražděn a s ním 12.000 nejvznešenějších Židů podobně zavražděno. Takovými vnitřními rozbroji Židé samým sobě škodili, sami sebe oslabovali a hubili a tak sami mimovolně pomáhali svým nepřátelům.

Vespasian dobyl v následujícím roce za mnohého krveprolití všech pevnůstek vůkol Jeruzaléma ležících a zblížil se pak k Jeruzalému. Vojsko jeho stálo na tom, aby na nesvorný a rozervaný Jeruzalém bez prodlení útok byl učiněn, ale Vespasian považoval za prospěšnější, tomu národu, který sám se sebou se rozpadl a sám sebe potíral, popříti času, ažby se sám zahubil, až by ho, jako se Vespasian vyslovil, sám Bůh vydal v ruce Římanů. V tom čase zemřel Nero a na jeho místo Vespasian za císaře zvolen odebral se do Říma a svěřil další vedení války svému synovi Titovi.

Vnitřní rozervanost v Jeruzalémě mezi tím vždy více se množila.

Zeloti i sami mezi sebou se rozpadli, tak že vícero lupičských rot pod svými vůdcemi co nejprudčeji proti sobě vespolek válčili; obětovali veliké množství obyvatelů vzteklosti své a zničili plenem a ohněm zásoby potravin v městě se nalézající, čím dopomohli valně ku skoro na to vypuknuvšímu děsnému hladu.

Za takových okolností přiblížil se Titus s výtečným vojskem k Jeruzalému. Toto město bylo trojnásobnou velmi silnou zdí a mohoutnými věžemi opevněno; sám chrám byl pevnostmi obehnán, a kromě toho aj přirozenou polohou tak bylo celé město ohraženo, že se zdalo nepřemožitelným.

Bylo to 14. dubna r. 70. po nar. Kr., když Titus přitáhl k Jeruzalému. Téhož dne večer započínaly se slavnosti velikonoční, a velcí zástupové byli shromážděni k slavnostem v Jeruzalémě. Titus v sprůvodu 600 jezdců předběhl vojsko své a prohlížel polohu kraje. Při tom odvážil se přidaleko k městu a octnul se ve velikém nebezpečí, avšak přebil se předce, což Jozefus Flavius zvláštní ochraně Boží připisuje a poznamenává, že ačkoli mnohé stř ly letěly na něj, však předce žádná ho netrefila. Podobně jedna četa Titova na hoře olivetské se opevňující byla náběhem Židů velmi prudce napadnuta a octla se v nebezpečí úplného vyhubení, avšak Titus s jinou vyberanou četou věrných odvrátil nebezpečí, a dokázalo se i tu hned na počátku obléhání, že Titus z pověření vyššího, Božího, a v síle Boží vytáhnul, aby přemohl a zvítězil.

Poněvadž k městu Jeruzalému dalo se nejlehčeji od severní strany přistoupiti, s této tedy strany strojil Titus útoky. Po delším silném dobíjení přebil Titus přepevné zdi a vnikl do města. I připravoval útok na horní část města a na hrad Antonia. Prv však vyzval obléhaných, aby se poddali. Avšak vyzval marně, a to vzdor tomu, že nedostatek živnosti již se dostavil a též vzdor tomu, že na sestrašení Židů byli před městem skrze vojsko Titovo ukřižováni mnozí ze Židů, kteří se byli odvážili vyjíti ze zdí městských a sbírati rastlinou poživeň. Při všem tom podařilo se obrancům horního města zkaziti násypy a valy vojskem Titovým vystavené. Toto pohnulo Tita, město tím tuzeji sevříti a jako Kristus Pán předpověděl, se všech stran ssoužiti. Vojsko Titovo cílem vyhladování města vystavilo s nepochopitelnou rychlostí vůkol celého města val, kterým město úplně bylo odřezáno od okolí, následkem čeho povstal v městě strašný hlad, tak že celé zástupy mřely hladem. Na ulicích města leželo veliké množství těl hladem vychrádlých, mrtvých, nepochovaných. Z toho povstal pak i mor, který, spolu s hladem, tak pustošil, že během necelého štvrtroku 115.800 mrtvých bylo jednou bránou vynešeno a kromě toho 800.000 přes zeď městskou do hlubokých údolí pod městem vyházíno. V tom hladu lidé netoliko rozličné špatné věci (jako například opasky, řemen se štítu) jedli, ale se stalo i to že jedna zámožná paní své vlastní dítě zabila, pekla a jedla a z něho i vojákům ponoukala, čím k splnění přišla kletba v V. knize Mojž. 28, 56 zpomínaná.

Titus, člověk jináče nanejvýš šlechetný, když o tom slyšel, volal Boha i nebe za svědka, že on není příčinou té strašlivé bídy a opětně vyzýval obléhaných, aby se poddali a sliboval jim ušetření života. Avšak marně!

Po mnohých krutých bojech Římané útokem dobyli hrad Antonia,

a Židé zatlačeni byli až do chrámu. Vyzvání Titovo k Židům, aby ušetřili chrámu a nevyzývali jeho zboření, bylo s posměchem a potupováním, ano s novým prudkým výpadem na římské vojsko odmítnuto. Tehdáž — dne 10. srpna r. 70. po Kr. — Titus viděl se nucena veleti vojsku k útoku na chrám. Avšak útočení proti přepevným zdem otáčejícím chrám bylo příliš těžké Aby se tedy Římané dostati mohli k síncím chrámu, rozkázal Titus brány k síncím vedoucí obložiti ohněm a spáliti. Oheň zachvátil však všecky kryté chodby kolem chrámu. A proto Titus, který všemožně chtěl chrám ušetřiti, hned dal rozkaz k hašení ohně a k zachování nezachvácené ještě hlavní budovy. Ale žádná lidská opatrnost nemohla radu Boží překaziti. V dalším prudkém sražení pronikli Římané až k samému chrámu, a tehdáž jeden voják římský vrhl z vlastního ponuknutí, aneb raději veden vyšší rukou, hořící hlaveň oknem do chrámu. Tak půlnoční strana chrámu počala hořeti. Titus i nyní vydal sice rozkaz k hašení, ale v prudkosti boje a v panujícím hluku hlas jeho slyšán nebyl. Římské vojsko valilo se jako vzteklé na chrám a podněcovalo plameny vždy dále se šířící. Titus sám všel do hořícího chrámu a až užasnul nad jeho bohatstvím a skvostem. Retoval ještě zlatý svícen, zlatý oltář, zlatý stůl, na němž se posvátné chleby kládly a knihu Zákona, což potom v triumfě do Říma vnešeno bylo. Jaknáhle Titus z chrámu vyšel, zapálili vojáci i ostatní částku jeho, kteráž ještě nehořela. Nemožno si představit, praví Josefus Flavius, strašnějšího křiku, než jakový povstal v čase hoření chrámu: do triumfování a plesání římského vojska míchalo se bědákání lidu židovského v celém městě, a ozvena se všech hor vůkol až po Perei zvětšovala ohlušující křik. Tak byl celý chrám ohněm úplně stráven. V hořícím chrámě pozůstalé skvosty byly z částky ohněm stravené, z částky ukořistené. Děti, starci, kněží i lid byli zmordováni. Návrší hořícího chrámu bylo celé pokryté mrtvolami povražděných a krev stékala s něho.

Po zkažení chrámu za několik týdnů, počátkem září, byl konečně celý Jeruzalém Římany dobyt, kteříž pak uprostřed vraždění a plénění celé město, jako i chrám, až do základů zbořili a se zemí srovnali. Ponechali jen tři silné věže, aby co pamětníky zvěstovaly potomstvu, jak pevné bylo město zmužilostí Římanů vydobyté. Připomenutí hodna jsou slova Titova: „My s pomocí Boží vedli vojnu; Bůh sám vyhnal Židů z těchto hradeb; nebo cože by mohly ruce lidské a stroje proti takovým věžem?“

Z pozůstalých na živě Židů vůdcové odboje byli též strestáni smrtí; mladší pěkného vzezření Židé, zvláště mládenci, byli určeni k triumfálnímu pochodu Titovu; starší byli posláni do egyptských bání, jiní po okolí rozptýleni, jiní za otroky prodáni, jiní pak odvedeni do římských divadel (cirků), kde byli lítým zvěrům předvrhováni, aby se s nimi potýkali, a tak bídně zahynuli. Počet všech těchto zajatých obnášel dle Josefa Flaviuse 97.000, a počet všech při obléhání zahynulých jedenácte stotisíců (1,100.000). K tomuto počtu se nepočitují ti, kteří ven z hlavního města za celý čas vojny ještě zahynuli.

Rozptýleni po světě ostatkové tohoto lidu jsou živým svědectvím Božského původu a pravdy svatého evanjelium Kristova. Učme se tedy z tohoto příkladu: Krista a jeho svaté evanjelium ctíti a vysoce sobě

vážiti, v Něho upřímně věřiti, z hříchů se káti, abychom rovně jako onino nezahynuli, ale z milosti Boží pro Krista Ježíše zachováni byli k životu věčnému. Amen.

IV.

Pořádek služeb Božích ranních.

Zpívají se dvě písně, a sice jedna ranní, druhá pak církevnímu roku přiměřená, podobně jako při nešpore nedělním.

Ke konci druhé písně vystoupí kazatel na kazatelnu a po zpěvě mluví:

Pomoc naše —

Pak pokračuje: Nejmilejší v Kristu Ježíši přátelé! Shromáždili jsme se v tuto ranní chvíli do domu Božího, abychom Pánu Bohu svému nábožně poděkovali jakož za jiná dobrodiní jeho nesmírná, tak i za věrnou stráž noční, kterouž pominulé noci nad námi držeti ráčil; potom pak abychom se Slovem Božím vzdělávali a také nadále do jeho otcovské ochrany a opatrování se poroučeli. Především tedy skloňme se před trůnem jeho Božské velebnosti, a pak vroucně a nábožně, v duchu a v pravdě takto se modlme:

Nasleduje kratší modlitba ranní.

Po modlitbě této kazatel vyzve shromáždění k přeslyšení textu a pak takový vykládá. Po výkladu řekne:

Po takovémto Slova B. považování, pokořme se před trůnem velebnosti Boží a takto sa nábožně modlme:

Následuje modlitba dle možnosti považovanému Slovu zodpovídající a slavnostnímu období církevního roku přiměřená, s případnými přímluvami za utíkající se k modlitbám církevním.

Otče náš . . . Sláva. Apoštolské požehnání. Závěrečný zpěv.

Kde okolnosti vyžadují aneb dovolují, mohou ranní služby Boží jednoduchým způsobem se zpěvem a modlitbami vybaveny býti, podobně jako na nedělním nešporu; avšak v období adventním a postním výklad Slova Božího vystati nesmí.

Modlitby k ranním službám Božím.

Před modlitbou ranní budiž říkáno následující

Žehnání ranní.

Ve jménu Boha Otce, předobrotivého Stvořitele; ve jménu Boha Syna, přelaskavého Spasitele; ve jménu Boha Ducha svatého, přežádostivého Posvětitele; ve jménu svatosvaté blahoslavené Trojice, Božské jednoty, nesmírné podstaty, požehnané na věky vstali jsme s lože svého. Ó, Otče světel, milostí svou osvěť nás; ó, Slunce spravedlnosti, Kriste Ježíši, zásluhou svou potěš nás; ó, Ohni nebeský Duchu svatý, láskou svou posvět nás. Pomoz, ó, blahoslavená Trojice svatá, k svatosti, k spravedlnosti a k spasení věčnému. Amen.

1.

Modlitby ranní kratší před výkladem Slova Božího.

První.

Děkujeme tobě, nebeský Otče náš, skrze Jezukrista, tvého milého Syna, že jsi nás této noci ode všeho zlého a od nebezpečenství ostříhal, a prosíme tebe, račiž nás i tohoto dne od hříchů a ode všeho zlého ostříhati, aby se ti líbili všickni skutkové naši i život náš. — Neboť, my poroučíme sebe, těla svá i duše své a všecko, co jsme a máme, do rukou tvých. Tvůj svatý anjel buď s námi, aby zlý nepřítel nad námi nižádné moci neměl. Amen.

Druhá.

Chválíme a velebíme jméno tvé svaté, Pane Bože a v Kristu Ježíši Otče náš nebeský, jak za jiná dobrodiní tvá nesmírná, tak i obzvláště za to, že jsi nám tuto pominulou noc učinil šťastnou a pokojnou a že jsi se nám tohoto dne v dobrém zdraví dočekati dal. Prosíme tebe, laskavý Otče, rač nás dnes i vždycky ode všeho zlého chrániti a požehnáním svým duchovním i tělesným obdařiti. Přikaž anjelům svým svatým, aby nás na všech cestách našich dnes i vždycky ostříhali a ode všech úkladů ďábelských i lidských chránili, tak abychom bez všeliké překážky tvé milosti sloužiti a práce povolání svého šťastně ke cti a chvále tvé i k obecnému dobrému konati mohli, skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Třetí.

Čest, chvála i děkování
Buďtež Bohu vzdány nyní,
Že nám všechněm přítomen byl,
Nás před ďábla zlostí chránil
Svou důstojnou božskou mocí
Této pominulé noci.

Ach, Bože náš, zůstaň při nás
I v tento den; vzdaliž od nás
Všecky zlé věci, neřesti,
Dej nám vše dobré s výsosti,
Učiň to pro Syna svého
Ježíše, Pána našeho. Amen.

Čtvrtá.

Ó, náš milý Spasiteli, — Všeho zlého zbaviteli,
Odvrať od nás mor, drahotu, — Vojnu, žebrotu, nahotu,
Chraň nás od všeliké škody — A popřej dobré úrody,
Bychom měli chléb vezdejší, — Vše, co nám nejpotřebnější. Amen.

Pátá.

Díky vzdáváme tobě, Pane Bože a Otče náš nebeský, skrze Ježíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Vykupitele našeho, že jsi nás v této pominulé noci dobrotivě a laskavě ode všeho neštěstí zachovati ráčil. Prosíme tvou milost božskou, abys nás i dne tohoto i po všecken čas života našeho od hříchu, od náhlé a nenadálé smrti, od světské hanby, od nepřátel duchovních i tělesných, od ohně, povodně i od jiných všech zlých příhod milostivě ostříhati ráčil. Nebo my samých sebe, duše i těla naše, dítky, čeládku, dobytek i naše příbytky a všecko, co z tvého otcovského požehnání máme, v tvé svaté ruce poroučíme. Tvůj svatý anjel budiž

s námi, aby ďábel, nepřítel náš, žádné moci nad námi neměl. To vše rač učiniti pro jméno a přímluvu svého milého Syna, Pána a Spasitele našeho milostivého, Ježíše Krista. Amen.

Šestá.

Nejsvětější, věčný Bože,
Povstavše ze svého lože,
Děkujem' ti, svému Otci,
Žes nás chránil této noci.
Vroucně prosíme pak tebe,
Račiž nám v každé potřebě
Laskavě přítomen býti,
Nás ve všem dobrém říditi.
Chráň nás od každé zlé půtky,
Spravuj všecky naše skutky,
Ať k tvé slávě, tak jakž sluší,
Ku spasení našich duší
A bližnímu ku pomoci
Vztahují se ve dne, v noci.
Učiň to pro Syna svého,
Pána našeho milého,
Kterýž s tebou věčným Otcem
Kraluje na věky. Amen.

Sedmá.

Ó, nebeský Otče, všemohoucí Bože, děkujeme tvé milosti, že jsi nás této noci pod stráží a obranou svou k dnešnímu dni bez úrazu zachovati ráčil a prosíme, abys' i tohoto nastalého dne nás opatroval a nepřítele našeho ďábla, jenž jako lev řvoucí obchází, hledaje koho by pohltil, od nás zahnal, tak aby se tvé božské milosti líbili všichni skutkové naši i život náš. Nebo my v tebe doufajíce poroučíme se v tvé ruce s těly i s dušemi i se vším, což máme. Račiž anjely své k nám poslati, aby nás vedli po cestách přikázaní tvých svatých, bychom v nic zlého neupadli, ale tobě samému se líbili, a to pro Ježíše, Syna tvého, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Osmá.

Pane Bože všemohoucí,
Jenž vše zdržuješ svou mocí
Pro Ježíše, Syna svého
A Spasitele našeho,
Děkujeme tvé milosti,
Žes nám z své dobrotivosti
Dal bezpečně spočívati,
Dne tohoto dočekati.
Bože, z toho tě chválíme
A poníženě prosíme,
Rač nám také i v tento den
Svou milostí být přítomen;
Duchem svatým nás sám spravuj,
Všemu dobrému vyučuj.
Dej, bychom my v radosti své
Poznali dobrodiní tvé,
Mohli v dobrém prospívati,
V mravích, v učení zrůst bráti.
Učiň to pro se samého
A pro jednorozeného
Jezukrista, Syna tvého,
Spasitele světa všeho,
Jenž jsi živ i s svatým Duchem
Až na věky věkův. Amen.

Devátá.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi nás krví svou drahou vykoupil a pro ospravedlnění naše z mrtvých vstal, ve jménu tvém nejsvětějším jsme dnes z lože svého povstali a prosíme tvou milost, dej nám také ze sna hříchů povstati; račiž nás v kment své spravedlnosti obléci, mocí svou ostříhati, Duchem svatým spravovati, u víře a v každém skutku dobrém utvrditi, aby se tobě skutkové naši i život náš líbiti mohli, a po skonání života našeho přiveď nás ke dni věčnému, večera nemajícímu. Amen.

Desátá.

Bože Otče, věčný králi, Když jsme z lože zdraví vstali,
Děkujeme v upřímnosti Za tvou lásku, již v hojnosti
Této noci pominulé Prokázals' z milosti pouhé.
Prosíme tě, Otče milý, Buď při nás i v dnešní chvíli
S tvou milostivou ochranou, Jistou a mocnou obranou,
Bychom ten den bez žalosti Mohli strávit i vší zlosti,
V dobrém zdraví i radosti, V pokoji, víře, stálosti.
Amen, Amen, dejž to, Pane, Co žádáme, nechť se stane. Amen.

Jedenáctá.

Všemohoucí Bože, milostivý a milosrdný Otče, kterýž jsi v šesti dnech nebe a zemi i všecko, co v nich jest, stvořiti a sedmého dne odpočinouti ráčil, popřejž nám milosti své, bychom v pravé víře toho odpočinutí, které nám tvůj milý Syn, Ježíš Kristus, získati ráčil, dojíti a od duchovního i tělesného pokušení odpočívati mohli. Když se pak v této bídnosti dosti napracujeme, račiž nás podle své dobře líbezné vůle ze jha těžkosti a bídy zdejší vypřáhnouti a k odpočinutí přivésti, bychom svým časem po dni soudném radostně se všemi vyvolenými sobotu po sobotě světili. Toho račiž nám popříti, Bůh Otec, skrze Syna svého Ježíše Krista v moci Ducha svatého. Amen.

Dvanáctá.

Ó, Ježíši, Pane milý, Dej, abychom v každou chvíli
Na poslední den čekali, Z víry v dobrém pracovali;
Odpusť naše nepravosti, Dej byt v nebesích z milosti,
Nechť nás mine věčný plamen, Však jsi náš Spasitel. Amen.

Třináctá.

Chválíme, zvelebujeme a oslavujeme tě, děkujeme tobě, Bože otců našich, že jsi vyvedl nás zdravých a čerstvých z temností nočních a dal jsi nám spatřiti opět světlo denní. Prosíme tvou milost: buď milostiv nepravostem našim a přijmi modlitbu naši z plnosti svého milosrdenství. Nebo ty jsi vždy naše útočiště, milosrdný, všemohoucí Bože! Nechať svítí v srdcích našich pravé světlo spravedlnosti tvé; osvěť rozum náš a ostříhej všetky naše smysly, abychom, jako ve dne, poctivě chodili po cestách přikázání tvých a jednouc, co blahoslavení, hleděli na tě v světle radosti věčné. Amen.

Čtrnáctá.

Pane Ježíši Kriste, jediný světa Spasiteli, v tvém jménu povstali jsme dnes my bídní hříšníci, v tvém jménu, který jsi podstoupil za nás nejbolestnější smrť na dřevě svatého kříže, co pravý, trpělivý, obětovaný beránek a vykoupil jsi nás svou drahou krví ode všech hříchů, smrti, ďábla i pekla. — Spravuj srdce naše Duchem svým svatým, občerstvi je nebeskou rosou své milosti, ochraň nás v své Božské lásce a ukryj nás s těly i dušemi do svých svatých ran. Obmej nás ode všech hříchů našich, zdržuj nás ve všech dobrých skutcích a uveď nás jednouc z tohoto plačlivého údolí do své věčné radosti a slávy. Učiniž to pro své nejsvětější jméno. Amen.

Patnáctá.

Ó, Pane Ježíši Kriste, ty jediný Spasiteli světa, k tobě pozdvihujeme srdce své a mysl svou a děkujeme tobě, že jsi ráčil chrániti nás přenesmírným milosrdenstvím a láskou svou proti lsti a moci nepřítele zlého a zachovati nás v zdraví a v čerstvosti. Pane Ježíši Kriste, ty jsi pokladem a dědictvím naším, v rukou tvých jest spasení naše. Nevíme o žádném jiném spomocníku ani na nebi, ani na zemi, jedině o tobě. Pročež prosíme tebe pro nevýmluvné muky a úzkosti a pro tvou potupnou a přehořkou smrť, kterouž', milý Pane Ježíši, podstoupiti ráčil z přenesmírné lásky pro nás úbohé hříšné lidi, smiluj se nad námi a ostříhej nás jak tohoto dne, tak i po všecken čas života našeho a chraň nás všeho zlého tohoto obtížného a bídného času, až povoláš nás k věčné radosti a blaženosti. Račiž to vše učiniti pro jméno své nejsvětější. Amen.

Šestnáctá.

Ó, věčný nebeský Otče, neníť to v moci a síle naší, abychom mohli chváliti tebe dostatečně, tobě děkovati hodně za všeliká tvá dobrodiní, jež si ráčil prokázati nám po celý čas života našeho až do této doby; jsme zajisté tělo a krev a nemůžeme jináč, než zle činiti. Ty však prokazuješ nám každého času přenesmírná dobrodiní a zvláště kdybys nebyl ostříhal nás této noci, tuť by moc ďábelská byla nám rozličně uškodila, žebychom nebyli mohli povstati ve zdraví. Tvá ale dobrotivá ochrana zachovala nás bez úhony. Pročež prosíme tebe vroucně, račiž prokázati nám i tohoto dne milost svou a zachovati nám milostivě Kristem vydobyté dědictví k věčnému životu. Amen, Pane Ježíši, přijmiž duše naše v ruce své a zachovej je k věčnému spasení. Amen.

2.

Další modlitby ranní.

První.

Požehnej nás dnes i vždycky, Bůh Otec, náš Stvořitel; požehnej nás, Bůh Syn, náš Vykupitel; požehnej nás Bůh Duch Svatý, náš Posvětitel. Odříkáme se satana a dáváme se tobě, Pane Ježíši Kriste, s dušemi i s těly. Jakož jsme se již jednou při křtu svatém ducha toho nečistého odřekli a tobě Pánu našemu víru a poslušenství slíbili: tak chceme dnes i vždycky služebníky tvými zůstati a živi i mrtvi tvoji býti. Ve jménu tvém, Pane

Jezu Kriste za nás ukřižovaný, vstali jsme, kterýž jsi jak nás, tak i všecko lidské pokolení krví svou předrahou vykoupil. Ty račiž dnes i vždycky ode všeho zlého na duši i na těle nás ostříhati a Duchem svým svatým srdce naše spravovati, abychom, činíce to, což dobrého jest, a opouštějíce to, což zlého jest, před obličejem tvým bez úhony nalezeni byli. Ach, Spasiteli náš, ty slávo, radosti a potěšení srdce našeho, odejmi, prosíme, od nás, cokoli se tobě nelíbí při nás, a dej nám, ať nacházíme všecko při sobě, cokoli při volených tvých příjemného jest tobě. Spravuj vcházení i vycházení naše a dej v práci povolání našeho šťastný prospěch. Nechť jest před námi světlo moudrosti, vůkol nás dobrá rada, pomoc a požehnání tvé, za námi pak proti nepřátelům mocná ochrana tvá; vysvoboď nás od úkladů všech protivníků našich, kteříž z nenávisti o živnůstku, poctivost i o hrdlo připraviti nás usilují. Vytrhni nás z osídel nepřítele ďábla, kterýž jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral, proti jehožto zlosti rač nás ohraditi stráží anjelů svých svatých. Zprosť nás hanby světské, zlé, náhlé a nenadálé smrti i věčného zatracení; neboť my dnes i vždycky tobě se oddáváme; v ruce tvé svaté všecko poroučíme, myšlení i předsevzetí, smysly i rozum, vůli i paměť, rady i usilování, činění i nechání; spravuj to všecko, aby tobě ke cti a slávě a nám k spasení sloužiti mohlo. Dej nám pomoc, milý Spasiteli, ve všech nedostatcích duchovních i tělesných, abychom tento den stráviti mohli k slávě jména tvého, k užitku a k vzdělání bližních našich a k potěšení svědomí našeho. A když přijde náš poslední den, den smrti, áno den narození našeho k životu věčnému: ó, dejž nám, ať také slyšíme milostiplné slovo, kteréž jsi k lotru na kříži promluviti ráčil: Amen, pravím tobě, dnes budeš se mnou v ráji. Neboť i my, drahý Vykupiteli, dnes i vždycky s lotrem kajícím v tebe doufáme a za to pokorně prosíme: Pane, rozpomeň se na nás v království svém, kdež, jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem i s Duchem svatým, požehnaný Pán Bůh na věky věků. Amen.

Druhá.

Otče nebeský, Bože, smiluj se nad námi; Synu Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi; Duchu svatý, Bože, smiluj se nad námi; Svatá Trojice, jeden věčný Bože, smiluj se nad námi! Odpusť nám přetěžké hříchy naše; obrať obličej svůj k nám a přijmi oběť pokorných modlitěb a chval, kterýmiž tebe ctíti se usilujeme. Děkujeme tobě z celého srdce svého, z celé duše své a ze vší mysli své, jakož za ta veliká dobrodiní, že jsi nás k obrazu svému stvořil, z moci ďábla a věčného zatracení vykoupil a dary svými k životu věčnému posvětil: tak i za to, že jsi nás opět pominulé noci od všelikého neštěstí na duši i na těle zachoval; ano, ty jsi opatrovníkem naším den po dni, dáváš nám zdraví i oděv, pokrm a nápoj se všemi života tohoto potřebami. Ó, bychom na to vždycky pamatovali a tobě jak sluší za to děkovati mohli! I poněvadž hodné a spravedlivé jest tobě, ó, svatý Pane, vděčně se odměňovati, jakož jména tvého oslavováním, tak i věrným povolání našeho k slávě tvé vykonáváním: protož tebe, nejmilejší Otče, ve jménu Syna tvého Ježíše Krista poníženě prosíme, dejž nám služebníkům svým tu milost, aby Duch tvůj dobrý dnes i vždycky v nás a skrze nás konal, což by se tobě líbilo a dušem našim k spasení prospěšné bylo. Přijdiž, Posvětiteli náš, Duchu Svatý! Neboť bez tvé pomoci není

v nás žádné moci; přijď těšiteli v tesknostech, lékaři v nemocech; přijď sílo mdlých, pozdvižení padlých; přijď učiteli neumělých, napraviteli zavedených; přijď sirotků Otče dobrotivý, vdov zarmoucených soudce spravedlivý; přijď zástupce opuštěných, náděje chudých a ponížených; přijď živé štěstí pracujících a jediné občerstvení umírajících! Blahoslavený, koho ty navštěvuješ! Neboť u takého jistý příbytek Bohu Otci i Synu jeho stavíš; a kdeť příbytek Boží, tu i věčné blahoslavenství. Navštěviž tedy i nás po tobě toužících, osviť bleskem moudrosti rozum náš zatmělý; zahřej ohněm lásky srdce k milování Boha i bližního studené; svlaž rosou moci božské sílu naši k dobrému uvadlou a uschlou; umrtvi i vykořeň ostatky žádostí zlých, v těle našem proti duši rytířujících. Dej v boji proti ďáblu, světu i tělu v dobrém setrvání; v pracech povolání našeho prozřetelnost a požehnání; buď rádce náš, abychom věděli, co máme činiti; buď pomocník náš, abychom tvá vnuknutí a radu skutečně mohli naplniti. V životu dej nám svaté obcování, v smrti blahoslavené skonání. Napoj duše naše žíznivé pramenem čerstvých potěšení, kteráž jdou z věrných slibův o životu věčném, abychom po světské marné slávě a radosti nežíznili, ale úpřimně toho, což věčně trvá, hledali. Ach, Bože náš, naděje a potěšení naše, poroučíme se tobě s dušemi i s těly, v štěstí i v neštěsti, v radosti i v žalosti, v zdraví i v nemoci, v životě i v smrti. Dejž nám zde svou milost, potom věčnou radost, kde jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Třetí.

Všemohoucí, věčný a milosrdný Bože, jenž jsi den i noc stvořil, děkujeme tobě z vnitřnosti srdce svého, že jsi nás této noci od mnohých nebezpečenství těla i duše otcovsky a milostivě ostříhali ráčil. Obzvláště pak poznáváme s nejvyšším díkčiněním, že jsi nás v ochranu svou přijal a proti úkladům a mámením úhlavního lidského nepřítele ďábla mocnou stráží anjelů svých svatých ohradil, nebo ten hrozný nepřítel usiluje duše lidské od tebe pravého Boha odtrhnouti a je s sebou do pekla strhnouti. Ale ty, ó, Pane Bože náš, rozprostři nad námi ruce své, přijmi nás pod ochranu křídel svých, bychom bezpečně a bez všelikého neštěstí pod ní odpočívajíce, život svůj moudře spravovali, v bludy a hříchy neupadali, ale v svatosti a spravedlnosti ke cti tvého nejsvětějšího jména a k spasení duší svých běh života svého šťastně a bez úrazu vykonati mohli. Dej nám, ó, Pane, srdce čisté, dobrotivé, pobožné, tiché, toliko službě tvé oddané, tak abychom žádnému neškodili, žádného neurazili, aniž komu zlým za zlé, ale vším dobrým odplacovali. Popřej nám, ó, Pane, takového srdce, jaké ty od nás vyhledáváš, kteréž by milovalo to, co se tvé milosti líbí a nenávidělo toho, čehož ty nenávidíš. Vzdělej v nás takovou mysl, kteráž by tě nade všecky věci zemské milovala, na tebe vždy patřila i myslila a o žádném jiném, než o tobě a tvých skutcích mluvila. Dej nám mysl, která by vždy tebe pamětliva byla, světských radostí se vzdalovala a toliko k nebeské radosti se nesla, kdež ty s anjely svatými a vyvolenými svými ve veliké jasnosti přebýváš. Měj v paměti všecky své věrné po celém světě rozptýlené, protivenství a soužení znášející, aby i když by umdlévali, přece od tebe neodstoupili a víry zbaveni nebyli. Posilňuj všech pracujících, duchem sevřených, zármutkem a bídou utištěných. Spomáhej požehnaným

manželkám křesťanským a rodičkám v nebezpečenství tonoucím, i všem, kteříž, nemocmi těla obtíženi jsouce, pomoci tvé žádají. Opatruj bídné a nuzné, pozdvihuj násilí nevinně trpící a utvrzuj je v stálosti Duchem svým. Zachovej na zemi putující i na vodě se plavící; nevinné vězně vysvoboď, bloudící naprav, nevěrné obrať světlem pravdy a víry pravé. Probuď hříšné k pokání a dej, aby ti, kteříž jednou pravdu spasitelného slova tvého přijali, ustavičně v ní setrvali. Ochraňuj rodiče, manželky, dítky, přátely i nepřátely naše, bratry, příbuzné i všecky dobrodince naše a všecky, za které jsi se modliti přikázal; ostříhej ode všeho zlého těla i duše jejich, aby mohli v svatosti choditi po cestách tvých. Požehnej a obdař jedného každého v práci, úřadu a povolání. Naposledy popřej, bychom v službě tvé až do konce setrvali a bez úrazu bouřemi tohoto života k tobě, přístavu pokoje a spasení, pronikli, a to skrze milosť tvou a pro Jezu Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtá.

Děkujeme tobě, náš milý Pane Bože a Otče nebeský, skrze Ježíše Krista, Syna tvého milého, že jsi nás této pominulé noci ode všeho zlého milostivě a laskavě chrániti a k tomuto dnešnímu dni v dobrém zdraví a v pokoji přivésti ráčil. Velebíme jméno tvé, že jsi nás stvořil, vykoupil, posvětil, opatroval a všemi dobrými věcmi, duši i tělu potřebnými korunoval. A prosíme tebe ve jménu a v zásluhách Pána našeho Ježíše Krista, račiž nám všecky hříchy naše odpustiti, jichž jsme se proti tobě této noci, aneb kdykoli dopustili, a rač nás také dnes i vždycky ode všeho zlého chrániti, Duchem svatým říditi, spravovati a posvěcovati, tak abychom jen to myslili, mluvili a činili, co se tvé milosti líbí a vztahuje se k slávě tvé, k vzdělání bližního a k našemu užitku. Obdař nás, milý Otče, dobrým zdravím, sílou, čerstvostí a pomocí ke všemu dobrému a odvrať od nás všecky spravedlivě zasloužené pokuty, hlad, mor, válku, oheň, povodeň, dlouhotrvající a těžké nemoci, smrť zlou, náhlou a nenadálou a věčné zatracení. Zachovej nám drahý poklad slova svého i velebných svátostí v čistotě, zruš všeliké zlé usilování a rady nepřátel našich, povstávajících proti nám ke zlému, a buď sám ochráncem a zástupcem církve své milé. Dej všem křesťanským vrchnostem vyšším i nižším pokoj, zdraví, požehnání, života prodloužení a šťastné i mírné vladařství. Shlédniž okem milosrdenství svého na všecky otce a matky čelední i na naše milé rodiče, dítky, čeládku, přátely, bratry, sestry i na všecky lidi v jakémkoli kříži a soužení postavené. Učiň dobře jednomu každému pro milosrdenství své svaté a pomoz, abychom všickni u víře, lásce, naději, trpělivosti i ve všem dobrém až do skonání setrvali a potom k tobě do života věčného se dostali pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, jenž s tebou Bohem Otcem i Duchem svatým živ jest a kraluje, Bůh požehnaný a chvályhodný na věky věků. Amen.

Pátá.

Milosrdný, lítostivý Bože, Otče světel a věčného potěšení, jehožto dobrota a slitování každého jitra nová jsou, čest a díky vzdáváme tobě za milostné světlo denní a že jsi nás této noci chrániti a nám líbezný sen i tiché odpočinutí dáti ráčil. Dej, abychom v tvé milosti, lásce a ochraně

opět radostně povstali a světla denního prospěšně a vesele užívali. Především osviť nás světlem věčným, jenž jest náš drahý Pán Ježíš Kristus, aby milostí svou v nás se stkvěl. Zachovej v srdcích našich světlo pravé víry, posiliž a rozhojňuj ji. Vzbuď v nás lásku svou, utvrď naději, dej pravou pokoru a tichost, abychom šlepějí Pána našeho Ježíše Krista následovali; při každém skutku našem nechť jest bázeň Boží před očima našima. Zapuď od nás duchovní temnost a slepotu srdce. Zachovej nás dnes i vždycky od pověry a modlářství, od pýchy a rouhání jménu tvému svatému, od potupy slova Božího, od rozbroje a hněvu, aby slunce dne tohoto nad hněvem našim nezapadlo. Chraň nás před nepřátelskou zlostí; vystříhej nás sváru a závisti, nečistoty a nespravedlnosti, falše a lži, lakomství a zlých žádostí i skutků. Dej, bychom toužili po tobě, lačněli a žíznili tvé spravedlnosti. Nauč nás činiti vůle tvé; Duch tvůj dobrý vediž nás jako po rovné zemi, anjelé tvoji ať chodí s námi jako s Jákobem; přikaž jim, ať nás na všech cestách ostříhají, na rukou svých nosí, abychom neurazili o kámen nohy své. Poroučíme tobě dnes i vždycky všecko své myšlení, své srdce, smysly i všecko činění; poroučíme tobě svá ústa i všecka slova; poroučíme tobě všecky skutky své, aby k slávě jména tvého a k prospěchu bližních našich sloužiti mohly. Učiň nás nádobami milosrdenství a nástroji drahé milosti tvé, žehnejž všecky naše činy a dej v prácech povolání našeho šťastný prospěch, a braň těm, kteříž nám překážku činí. Chraň nás před křivou řečí člověka lživého. Poroučíme tobě svá těla i duše, čest, statek i zboží; milost a dobrota tvá nechť nás vždycky sprovázejí; drž ruku svou nad námi, když sedíme, neb stojíme, chodíme, neb ležíme, bdíme, neb spíme. Opatruj nás před střelou létající ve dne, před nakažením morním, vlekoucím se v mrákotě, před povětřím morním v polední čas hubícím. Žehnej živnůstku naši a podlé vůle své uděl nám, čeho potřebujeme, aniž dopusť, abychom darů tvých zle užívali. Ostříhej nás všech od války, hladu, moru, od náhlé a nenadálé smrti; zachovej duše naše a vcházení i vycházení naše odsavád až na věky. Dejž nám spasitelné skončení, bychom den posledního soudu a zjevení Pána našeho Ježíše Krista s radostí a srdečnou žádostí očekávali. Bůh Otec požehnej a ostříhej nás; Bůh Syn osviť tvář svou nad námi a budiž nám milostivý; Bůh Duch svatý obratiž tvář svou k nám a dej nám časný i věčný pokoj. Amen.

Šestá.

Ó, milosrdný Pane Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista, jenž jsi sama dobrota a láska a od něhož všecky dobré věci pocházejí, my tobě celým srdcem i ústy za tvou dobrotu děkujeme a tvou božskou moc zvelebujeme, že jsi nás jako po všecken čas života našeho, tak i duše i těla naše této pominulé noci ode všeho nebezpečenství otcovsky pod ochranou svou zachoval a nám jako pod křídly svými pokojně odpočívati a tohoto dne z milosti své nám se dočekati dal. Za tato tvá dobrodiní buď jméno tvé požehnáno na věky! Při tom tobě, Stvořiteli náš dobrotivý, tohoto ranního času poníženým srdcem poklonu činíme a prosíme tebe pro tvého Syna, Pána našeho Ježíše Krista, abys nám všecky hříchy naše milostivě ráčil odpustiti. A jakož jsi zemi tuto dnešního dne světlem ráčil osvítiti, tak i srdce naše rač Duchem svatým zapáliti, abychom, cokoli dnes

budeme mysliti, mluviti a činiti, všecko činili ke cti tvého svatého jména, k užitku a k vzdělání našich bližních a k spasení duší našich. Ostříhej nás i čeládku naši, příbytky i statky naše od všelikého tajného a zjevného nebezpečenství a škody, zvláště pak od hříchu smrtelného, od náhlé a nenadálé smrti, od hanby světské a od všelikých úkladů ďábelských i lidských. A poněvádž bez tvého požehnání není šťastného pracování, tedy prosíme tebe, Otče dobrotivý, požehnej prácem našim požehnáním svým svatým. Netresci nás, Bože a Pane milostivý, pro hříchy naše pokutami zaslouženými, jako morem, hladem, drahotou a válkami aneb nemocmi těžkými a dlouhotrvajícími, ale buď nám všechněm milostiv.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boží jediný, Spasiteli náš přežádostivý, jenž jsi umřel pro hříchy naše a vstal jsi z mrtvých pro ospravedlnění naše, smiluj se nad námi a zachovej malé stádce své, kteréž jsi předrahou krví svou vykoupil a které v úzkostech svých k tobě se utíká, tebe vzývá a za vysvobození své tebe srdečně žádá. Nedopouštěj, velikomocný Spasiteli, nepřátelům křesťanstva a protivníkům našim nad námi zvítěziti a nás k zahanbení přivésti, ale přispěj nám ku pomoci, nebo v rukou tvých všemohoucích jest moc i vítězství. Přikaž, ať anjelé tvoji ostříhají nás; popřej církvi své svaté moudrých, učených a věrných pastýřů, slova tvého bedlivých kazatelů, kteří by nám vůli tvou svatou oznamovali a šlechetným životem i mravy dobrými nám se za příklad představovali. Vrchnosti ozdob spravedlností, rač je ochranou svou zastíniti a nám pod správou jejich pokojného a šťastného bydlení popříti.

Ó, Bože Duchu Svatý, Utěšiteli náš nejdůstojnější, račiž rozum, smysly i srdce naše tak osvítiti, bychom tebe, Boha svého, spasitelně poznali, náležitě vzývali, stále milovali a poslušnost tobě, Bohu svému, i slovu tvému snažně prokazovali. Rač také, věčný Pane Bože, milostivě pohlédnouti i na bližní naše, a rač je ve všech potřebách jejich vyslyšeti a jim laskavě pomoci udělovati. Dej zarmouceným potěšení, nemocným uzdravení, od vlasti vzdáleným šťastné navrácení, v pravé víře stojícím potvrzení, pobloudilým napravení, padlým povstání, dělníkům sílu a požehnání, manželům lásku a víru, rodičkám pomoc, dítkám vzrůst, bázeň, stud a k starším poslušnost, ovdovělým pobožnost, příchozím pohostění, dobrodincům odplatu, pocestným ochranu a opatrnost, kupcům požehnání a prozřetelnost, v kříži postaveným trpělivost, hříšníkům obrácení, nepřátelům odpuštění, pronásledovníkům srozumění, umírajícím svatou paměť a blahoslavené s tímto světem rozloučení, nám pak všem tvou svatou otcovskou a božskou milost. Uděl nám časů příhodných, zdravých a úrodných, a všeho, co by nám na duchu i na těle prospělo. Neopouštěj nás, ó, Otče nebeský, abychom tebe z křehkosti těla svého neopustili, ale vyslyš nás a učiň s námi podlé milosrdenství svého, pro Ježíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho, na věky požehnaného. Amen.

Sedmá.

Svatý, dobrotivý Hospodine, Pane a Otče nebeský, my nyní vstavše ze svého lože netoliko světlo denní vidíme, ale také i v něm tvou dobrotu a lásku spatřujeme, skrze kterouž jsi nás této noci ode všeho zlého chrániti a k této ranní hodině opět milostivě dochovati ráčil. Děkujeme

tobě z gruntu srdce ve jménu Prostředníka svého Ježíše za takovou milost a ochranu a za všecka jiná nesčíslná dobrodiní, kteráž jsi nám od počátku života až do této chvíle na duši i na těle prokázal a nás od tak mnohých zlých příhod ochájil. Buď jméno tvé svaté pochváleno nyní i na věky! Prosíme tebe, Bože a Slitovníče náš, v zásluhách Syna tvého milého, abys všecky hříchy a provinění naše od mladosti naší až posavád vědomě i nevědomě, ze zlosti i z křehkosti páchané laskavě odpustiti, krví Krista Ježíše smazati a srdce naše Duchem svatým ujistiti ráčil, že nám na věky připomínány nebudou. Tobě, Opatrovníče a Strážce náš, poroučíme tohoto dne i budoucně naše duše a jejich mocnosti, srdce a jejich náklonnosti, smysly a jejich působení; rač je od pádu a hříchů zachovati a jako nástroje své vůle a slávy Duchem svatým k dobrému a tobě líbeznému předsevzetí a ctným skutkům vésti. Dej rozkaz svým svatým anjelům, aby nás se vším, co jsme a máme: naše rodiče, manželky, dítky, přátely, známé, sousedy, příbytky, živnost a jmění obhajovali před útoky ďábla, zlostí lidskou a všelijakými škodami; aby se nic zlého k nám nepřiblížilo. Buď naší pomocí a posilou ve všem dobrém konání a předsevzetí; dej šťastný prospěch k zdárnému dokonání všech prací a povinností. Odevzdáváme tvé laskavé péči celou církev křesťanskou; rač její potřeby a žádosti, které ty nejlépě znáš, milostivě naplniti, při čistotě slova svého a svátostí svých zdržovati a ty, kteříž při církvi tvé pracují, moudrostí a milostí svou, zdravím, sílou a požehnáním svým dařiti. Všecky vrchnosti křesťanské rač bázní svou, moudrostí, dary Ducha svého naplňovati, aby lid tvůj spravedlivě řídili a vedli; každého věřícího křesťana rač v pravé víře a pobožnosti zdržovati, zarmoucené těšiti, k pokušení satana se nalézající vysvoboditi, mdlé síliti, chudé živiti, pracovité požehnáním dařiti, vdovy a sirotky opatrovati, soužené a potlačené vyprostiti, nemocné uzdravovati, umírající v pokoji propustiti, všecky nekající obrátiti, bludné napraviti, všechněm nepřátelům odpustiti, áno nedostatků všech křesťanů, všech lidí i všeho stvoření dobrotivě se ujímati, tak aby tobě v tento den i po všecky časy zde a potom na věčnosti čest a chvála byla vzdávána. Uslyš nás, Otče, ve jménu Ježíše, v milosti Ducha tvého svatého. Amen.

Osmá.

Ó, převelebná Trojice svatá, jeden věčný Bože! Před tvůj svatý obličej v tuto ranní hodinu pokorně se postavujeme a tobě z celého srdce svého děkujeme jak za všecka dobrodiní tvá, kteráž jsi nám nehodným po všecky dny života našeho prokázal, tak i za milosrdenství, které jsi s námi, dítkami svými, minulé noci učinil. Chválíme a oslavujeme tě, milý Otče náš, ze všech sil a mocí svých, že jsi nás v temnostech nočních pod stínem křídel svých před všelikou škodou a nebezpečenstvím tak laskavě chrániti a stráží anjelů svých proti lsti ďábla tak mocně ohraditi ráčil. Pochválena buď tvá nevystižitelná dobrota, ó, věrný Opatrovníče lidský, že jsi nám pod ochranou svou tak bezpečně spáti i odpočívati a líbezné světlo dne tohoto tak radostně opět spatřiti dal. Hospodine, budeme tobě za to díky činiti mezi lidmi; žalmy tobě zpívati budeme uprostřed národů; zvelebovati budeme jméno tvé odsavád až na věky. Přitom tebe také prosíme, lítostivý Bože, pro zásluhy Ježíše, Spasitele našeho, abys

nám ráčil všecko odpustiti, čeho jsme se této noci proti tobě dopustili a nerač proto, Bože spasení našeho, své otcovské ruky od nás odjímati, ale naplň nás v tuto ranní hodinu svou milostí a svým božským požehnáním a dej ať nás milost a dobrota tvá i dnešního dne brání. Aj, do otcovské ochrany tvé poroučíme naše duše i těla, čest i statek i všecko, co jsme z milosrdenství tvého přijali. Ach, Hospodine! zachovej nás dnes i vždycky od neštěstí a nebezpečenství, od ohně, povodně, moru, hladu, meče i ode všeho zlého, co by nám na duši, na těle, neb na statku škoditi mohlo. Bude-li dnešního dne satan jako lev řvoucí obcházeti, hledaje nás pohltiti, stráž tvého svatého anjela nechť nás ostříhá na všech cestách našich. Bude-li nám dnes tento bezbožný svět a naše porušené tělo a krev úklady strojiti a nás k hříchům vábiti, ach, Hospodine, nauč nás činiti vůle tvé, nebo ty jsi Bůh náš, Duch tvůj dobrý veď nás po cestě přímé. Dejž, ať slovo tvé ustavičně před očima svýma a v srdcích svých máme a k žádnému hříchu nepřivolujeme, ale všecko své činění i život tak řídíme, aby tvé svaté jméno se zveleblo a tvá svatá vůle se stala i všechněm lidem se líbila. Jestliže nepřátelé usilují nás dnes do osídel svých přivésti, úklady nám strojíce, aby nám škoditi mohli: nechať rady své chytře strojí, ale ať nic nevykonají. Stůj při nás, ó, věrný Immanueli, Bože silný, a vytrhni duše naše, neboť v tebe doufáme; zruš usilování zlých lidí a nakloň mysl jejich k pokoji a křesťanské jednomyslnosti. Víme také, Bože náš, že tento den svá trápení míti bude; pomoz nám tedy milostivě, bychom je mohli přemoci; naložíš-li nám břímě, pomáhej nám je i nésti, aby se tvá božská moc v naší nemoci dokonala. Jestliže by tento den měl býti poslední den života našeho, a my bychom podlé vůle tvé odsud se odebrati musili, nechť se stane vůle tvá, toliko zachovej nás od nenadalé a zlé smrti, a dej, abychom v pravém poznání a srdečném želení hříchů, v silné víře a naději do života věčného přijíti mohli. Ó, Trojice svatá, jediný Bože, buď nám milostiv v naší poslední hodině a na soudu svém hroznému! Smiluj se dnes i každého času nade vším křesťanstvem. Uděl všem učitelům církevním a kazatelům slova tvého k jejich svatým prácem Božského požehnání svého a pomoz, ať Slovo tvé s mnohým užitkem rozsívají. Požehnej vrchnosti naší a všem lidem v jejich úřadech a podpírej jejich dobrá usilování a tobě milé úmysly. Uděl také všem otcům a matkám čeledním štěstí a požehnání v jejich prácech a povolání, rozmnožuj živnost jejich a dej jim všecko, co by jim podlé spasitelné rady tvé bylo k dobrému. Hříšníkům dej pravé pokání a polepšení života, potěšuj a posiluj všech v pokušení a v zármutku postavených, osvoboď protivenství snášejících, zastávej a opatruj všecky vdovy a sirotky, nasycuj všecky v nedostatku a v chudobě zůstávající, uzdravuj nemocné, posilňuj mdlé, přijmi všecky v pravé víře umírající do slávy své věčné. Hospodine, učiň milosrdenství s námi i se všemi věřícími křesťany. Tvá milosť, ó, drahý Ježíši, tvá láska, ó, nebeský Otče, tvé potěšení, ó, Duchu svatý, budiž s námi nyní i vždycky. Ach, Hospodine, ostříhejž nás ode všeho zlého; Hospodine, ostříhejž naše duše i těla; Hospodine, ostříhejž naše vcházení i vycházení odsavád až na věky. Amen.

V rámci ranních služeb Božích bývá odbýváno:

1. Otevření školského roku.

Služby B. konají se o 8. hodině ranní. Součastňují se jich kromě dítek jejich rodičové a jiní dospělí. Místo výkladu bývá přiměřená svatořeč. Po ní Modlitba při začátku školského roku.

Modlitba k otevření školského roku.

Ó, věrný Spasiteli Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi hned v mladém věku svém uprostřed učitelů a doktorů seděl a jich se dotazoval a tak všech prací školských posvětil, děkujeme tobě, že dáváš i nám věrné učitele, kteří nás vyučují ve všech pro časný i věčný život potřebných známostech. Prosíme tě, račiž nám dáti Ducha svého svatého, abychom zdarně prospívali v umění i známosti časné i věčné. Dej, abychom milých učitelů svých pravě poslouchali, ze slova tvého a jiných užitečných kněh pilně se učili, všeliké nepořádnosti a lenivosti, prostopášnosti a zlé společnosti se varovali, ve všech dobrých ctnostech se cvičili a tak věkem i moudrostí i milostí u Boha i u lidí prospívali. Buď pomocí Ducha svatého přítomen milým učitelům našim, aby nás s radostí a v lásce učili a s námi trpělivost měli. Na jejich pak práci vylej hojného svého požehnání. A to všecko ke cti a chvále tvého svatého jména, ku vzdělání církve tvé, k radosti a potěšení svých milých a k svému vlastnímu dobrému. Učiniž to pro čest a slávu jména tvého svatého, požehnaného na věky věků.

Ve jménu tvém, Bože milý,
začínáme práci zas:
dávej chuti, dávej síly,
Duchem svatým spravuj nás;
požehnání v každém čase
dávej školské na dílo,
aby ono nám ku spáse,
tobě k slávě sloužilo. Amen.

Otče náš. Sláva. Apoštolské požehnání a Závěrečný zpěv.

2. Památka reformace se školskou mládeží.

Vždy 31. října ráno o 8. hodině. Přicházejí kromě dítek rodičové a jiní dospelí. Místo výkladu priměřená svatořeč. Modlitba.

Modlitba k památce reformace.
(Se školskou mládeží.)

Všemohoucí a nejdobrotivejší Bože, děkujeme tobě z celého srdce, že jsi nás z duchovní temnosti vyvésti a nám světlo spasení znovu rozsvítiti ráčil, a to skrze vyvolený nástroj milosti své, Martina Luthera, který vedením Ducha svatého oddělil spasitelnou pravdu od všelikého bludného učení, Písmo svaté zřetelně vysvetlil a velmi mnoho dobrého k tvé cti, ó, Bože, a ku vzdělání milé církve tvé svaté vykonal. Za to my jméno tvé svaté chválíme a s díkůčiněním tobě vroucně dobrořečíme, že jsi svaté světlo slova

svého uprostřed všech bouří, pronasledování a zmatků zachovati ráčil. Prosíme tě pokorně, ostříhej světlo to jasné i nadále a zachovej studnici spasitelného učení v čistotě a pokoji. Vzbuď a udržuj mezi námi opravdovou pobožnost, abychom se toho, co máme, věrně drželi a koruny své neztratili, ale ji bez úhony zachovali k životu věčnému. Dej, abychom v obnovené církvi v novotě života chodili a za tvou milost tebe věčného Boha Otce, Syna i Ducha svatého chválili a velebili zde i tam na věky věků.

Ó, Bože, rač chrániti církve své,
jenž stádce tvé
jest draze vykoupené,
skrz Syna tvého,
Beránka tichého
a nevinného.
Ať by tobě chválu, díkčinění
bez přestání
vzdávala zde na zemi,
a potom věčně,
Amen, rcemž společně
všickni, srdečně. Amen.

Otče náš. Sláva. Apoštolské požehnání. Závěrečný zpěv.

3. Jubilejní památka založení republiky Československé 28. října.

Po ranní písni zpívá se píseň: „Nuž Bohu děkujme“, anebo ze Zpěvníka: „Milování národa“ č. 625, aneb „Milování vlasti“ č. 626, aneb též některá píseň z oddílu „Obecné chvály Boží“, aneb konečně jiná přiměřená. Místo výkladu pak přiměřená svatoreč. Za ní:

Modlitba na památku založení republiky Československé.

Hospodine zástupů, Bože světovládný, Otče národů! S díkůčiněním a chválami, s prosbami a žádostmi vroucími a pokornými přicházíme k trůnu milosti tvé, když s vděčností a radostí připomínáme sobě výročí památky svého národního osvobození a osamostatnění a založení republiky Československé. Jistě tvá vůle byla, abychom neupěli více v potlačení a v podruží silnějších, ale abychom svobodně a nehatelně rozviňovali a uplatňovali zvláštní dary a schopnosti tebou nám udělené a abychom co zvláštní ústroj zaujímali místo mezi národami země. Z hlubokosti volávali jsme k tobě a ty vyslyšel jsi hlas volání našeho, vysvobodil jsi nás a v republice naší připravil jsi nám milé a přežádoucí místo přebývání časného. Budiž tobě za to čest, chvála i děkování. Děkujeme tobě srdečně za všecko dobré, za všecken prospěch a požehnání, kterého jsme se již i posavád z dobroty tvé tu v milé vlasti své účastnými stali. A pokorně tě prosíme, zůstaň i na dále s námi se svou láskou a ochranou. Vylej hojné požehnání na váženého a drahého presidenta republiky naší, na pomocníky jeho, na národní shromáždění i na senát, na vrchnost duchovní i světskou a popřej jim všem netoliko dobrého zdraví a síly ke všemu dobrému, ale zvláště dej jim Ducha moudrosti a rozumnosti, Ducha umění a bázně tvé, aby lid tvůj

spravedlivě řídili a vedli, my pak abychom pod správou jejich pokojný a pohodlný život vésti mohli. Požehnej naši milou vlasť tělesnými i duchovními dary a upevni v ní jednotu a pokoj, abychom jedným srdcem hledali zrůstu a rozkvětu otčiny i těch věcí, které by nám ku spasení byly. A pakli bychom předce proti nápadům nepřátelským končiny vlasti své milé zbraní chrániti a brániti museli, tedy učiň vítěznou zbraň vojsk našich. Chraň a rozmnožuj i milý houfeček církve naší milé evanjelické. A když přiblíží se čas odjítí našeho odsud, přiveď nás z této časné do oné věčné vlasti nebeské. Spas lid svůj, Hospodine, a požehnej dědictví svému a pas je i vyvyš je na věky. Pro Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho. Amen.

Otče náš. Sláva. Apoštolské požehnání. Závěrečný zpěv.

4. Památka mistra Jana Husa.

Viz modlitby o reformaci, též o církvi a za království Boží.

5. Památka verozvěstů Cyrilla a Metoděje.

Viz modlitby k Památce apoštolů.

6. V čase adventním: roráty.

Roráty odbavují se v početných církvích každodenně na způsob ranních služeb Božích s výkladem Slova Božího. Jest však žádoucí věc, aby se odbavovaly aspoň dvakrát týdně s hojnější liturgií i s výkladem S. B., a sice jak ukazuje následující pořádek:

Pořádek adventních rorátů.

1. Introit: (Místo predzpěvu toho: Pomoc naše):
Kněz: Pozdvihnětež ó, brány, svrchků svých:
Chor: Aby vejíti mohl král slávy.
Kněz: Pozdvihnětež se, ó, vrata věčná:
Chor: Aby vejíti mohl král slávy.
Kněz: Kdo jest ten král slávy?
Chor: Hospodin zástupů, onť jest král slávy.
Kněz: Pozdvihnětež ó, brány svrchků svých, pozdvihnětež se vrata věčná:
Chor: Aby vejíti mohl král slávy.
Kněz: Sláva Bohu Otci, i Synu, i Duchu svatému:
Chor: Jakož byla na počátku, i nyní, i vždycky, i na věky věků. Amen.
2. Píseň ranní. Pod ní kněz stojí v oltáří. Pak:
3. Antifona. | Salutatio. | Kollekta. | Antifony a kollekty viz níž při jednotlivých (prvních, druhých atd.) rorátech.
Text adventní. (Po něm odejde kněz do sakristie.)
4. Píseň adventní.
5. Na kazatelni: Pomoc naše atd., modlitba, text a výklad; modlitba, Otče náš. Sláva Bohu Otci i Synu atd., Pokoj Boží.
6. Z písně jeden verš, za ním kněz v oltáři:
Pán Bůh budiž s vámi: Chor: I s duchem tvým.

Modlitba. Viz závěrečné tři kollekty na konci stati o rorátech.
Požehnání Aronovské.
7. Z písně verš na východ.

Antifony, kollekty a texty k liturgii před výkladem Sl. B.

(Pořádek vždy jako výše. Kollekty k závěrečné liturgii viz na konci stati o rorátech.)

První roráty.

Kněz: Rosu dejte, nebesa, s hůry. Hallelujah:
Chor: A oblakové nejvyšší dštěte spravedlnost. Hal.
Kněz: Pánu Bohu našemu vroucím a nábožným srdcem pomodlmež se:
V slibu věrný, v skutcích milostivý Bože Otče náš nebeský! děkujeme tobě srdečně, že zaslíbení otcům učiněná, nám synům vyplniti jsi ráčil: poslav Syna svého milého Ježíše Krista k spasení našemu. Osviť, prosíme, srdce naše Duchem svým svatým, abychom tobě za tuto otcovskou lásku vděčnými byli, Syna tvého a Spasitele našeho vírou přijímali, láskou následovali a skrze něho spasení věčného dojíti mohli. Pro tohotýž Syna tvého milého Pána a Spasitele našeho, požehnaného na věky věků.
Chor: Amen.
Svatá adventní řeč prorocká: v 5. knize Mojžíšově v 18. kapitole, v. 17—19.

Druhé roráty.

Kněz: Aj, panna počne a porodí Syna. Hallelujah:
Chor: A nazváno bude jméno jeho Immanuel. Hallelujah!
Kněz: Pánu Bohu našemu atd.
Děkujeme tobě, Bože Otče náš milostivý, že jsi podle slibu svého ráčil poslati na svět Syna svého milého, z Ducha svatého počatého, z panny narozeného, aby byl Immanuelem, Vysvoboditelem a Spasitelem naším. Ó, dejž, prosíme, abychom toto veliké tajemství pobožnosti, že Bůh zjeven jest v těle, upřímnou vírou poznávali, Spasitele svého s radostí přijímali a skrze něho vysvobození od hříchů a spasení věčného dojíti mohli. Pro tohotýž Syna tvého milého, nám k spasení vtěleného, požehnaného na věky věků.
Chor: Amen.
Svatá adventní řeč prorocká: v knize proroka Božího Izaiáše v VII. kapitole, v. 10—14.

Třetí roráty.

Kněz: Požehnaný, který si béře ve jménu Páně:
Chor: Hosannah synu Davidovu, hosannah na výsostech.
Modlitba: Ó, milostivý a slitování plný Otče nebeský, kterýž, spatře, že jest čas milost učiniti na Sionu a že čas uložený již přišel: ráčil jsi Syna svého poslati a příchodem jeho obveseliti dceru Sionskou. Račiž, prosíme, i na nás lítostivým okem vzhlédnouti, posláním Syna svého nás potěšiti, k poznání milosti tvé srdce naše povznésti, jí účastné nás učiniti a z toho, že jsi milost učinil na Sionu, čest a chválu vzdávati tobě, zde časně a potom na věky věků.
Chor: Amen.
Svatá řeč adventní prorocká: Zachariáš IX, 9—10.

Čtvrté roráty.

Kněz: Kristus Ježíš jest ten, kterýž přijíti měl. Hallelujah:
Chor: Nebudeme čekati Spasitele jiného. Hallelujah.
Modlitba: Aj, přicházíš, ó, milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste; přicházíš sítě Abrahamovo, v němž požehnáni jsou všickni národové země; přicházíš Bůh a vysvoboditel náš, na nějž jsme očekávali: abychom plesati a veseliti se mohli v spasení tvém. Děkujeme tobě srdečně, že stalo se nám, co jsme očekávali, neboť příchodem tvým radost na hoře svatosti jest připravena, požehnání tvé dáno a spasení tvé rozšířeno jest od končin až do končin země. Za to budiž jméno tvé zvelebeno jak nyní, tak i na věky věků.
Chor: Amen.
Svatá řeč adventní prorocká: Izaiáš XXV, 6—9.

Páté roráty.

Kněz: Požehnaný, který se béře ve jménu Páně:
Chor: Hosanna Synu Davidovu, Hosanna na výsostech.
Modlitba: Milost a láska tvá, ó, milý Spasiteli náš, Pane Ježíši Kriste, rozlitá jest v srdcích našich, a s utišením a utěšením srdečným vítáme tebe, že ne v bouři a vichru, ne v zemětřesení a ohni, abys co soudce zatratil člověka hříšného, ale přicházíš tichý, třtiny nalomené nedolamuje a lnu kouřícího se neuhasuje, služebník milosti Boží k odpuštění hříchů našich. Ó, pronikniž milostí touto srdce naše, abychom za ni tobě vděčnými byli, jí se proti hříchu, světu i ďáblu posilňovali, v životě i v smrti potěšovali, a z ní život a spasení věčné obdrželi. Pro čest a slávu jména tvého svatého, požehnaného na věky věků.
Chor: Amen.
Svatá řeč adventní prorocká: Izaiáš XLII, 1—4.

Šesté roráty.

Kněz: Kristus Ježíš jest ten, kterýž přijíti měl. Hallelujah:
Chor: Nebudeme čekati Spasitele jiného. Hallelujah.
Modlitba: Milostivý a lítosti plný Otče nebeský, poznav bídy a nemoci naše, poslal jsi Syna svého milého na svět, aby byl lékařem a těšitelem ve všech těžkostech a bolestech našich. Přišel pomazaný duchem tvým, pohlédl na bolesti naše, viděl, že nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní: spůsobil milostivě, že slepí vidí, kulhaví chodí, hluší slyší, malomocní se čistí, mrtví z mrtvých vstávají, chudým evanjelium se zvěstuje a tak tvá moc v našich nemocech se dokonává. Ó, dejž nám z toho ze všeho tobě vděčnými býti a jméno tvé zvelebovati až na věky věků.
Chor: Amen.
Svatá adventní řeč prorocká: Izaiáš LXI, 1—3.

Sedmé roráty.

Kněz: Připravmež na poušti cestu Hospodinovu. Hallel:
Chor: Přímou učiňme na pustině stezku Boha našeho. Hallel.
Modlitba: Ó, milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, ty opouštíš slávu Božství, abys, stana se člověkem, posloužil nám k spasení věčnému. Ach,

uznáváme a vyznávame, že nezasloužili jsme této milosti a nejsme hodni, abys všel pod střechu srdcí našich a předce s pokorou a důvěrou tobě v ústřety vycházíme. Jen račiž, prosíme, Duchem svým svatým srdce naše očistiti, ozdobiti a připraviti, abys do něho co panovník do chrámu svého vejíti, v něm skrze víru přebývati a dílo své k spasení našemu konati mohl. Učiň to pro milost svou a pro jméno své svaté, požehnané na věky věků.

Chor: Amen.

Svatá adventní řeč prorocká: Izaiáš XL, 1—6.

Osmé roráty.

Kněz: Zpravtež cestu Páně a zvěstujte chválu jeho:

Chor: Přímou učiniti chceme stezku jeho a zvěstovati chválu jeho.

Modlitba: Ó, milý Spasiteli náš, Pane Ježíši Kriste, cesta, kterou tobě všichni proroci až po Jana Křtitele urovnávali, jest připravena a slyšíme již hlas tvůj, že stojíš u dveří a tlučeš, aby tobě otevříno bylo. Ach, prohlédniž srdce naše, milujeme-li tebe a ostříháme-li slova tvého, abys k nám vejíti, u nás příbytek sobě učiniti, a nás pro milost Boží milovati a požehnávati mohl. Ó, přijdiž, Spasiteli milý, a zůstaň s námi po všecky dny až do skonání světa, nebo tvé jest království i moc i sláva až na věky věků.

Chor: Amen.

Svatá adventní řeč: Ev. Mat. III, 1—3.

Pozn. K výkladům rorátním hodí se netoliko tu uvedené texty, ale i jiná místa Písma sv. Ze Starého Zákona místa prorocká, nesoucí se ku Kristově osobě a dílu jeho, označující úřad prorocký, kněžský a královský; stav ponížený; žalmy messianské a jiné. Z Nového Zákona ta místa, kteráž starý Zákon o Kristu doplňují, vysvětlují a dotvrzují. Stůjtež tu ještě na příklad: I. Mojž. XXII, 17—18; I. Mojž. XLIX, 10—11; IV. Mojž. XXIV, 17—19; Žalm II.; Žalm XXIII; Izai. XLV, 8. Jerem. XXIII, 5—6; Micheáš V, 2.; Amos IX, 11.; Ev. Luk. I, 46—55; Ev. Luk. I, 68—75.; Ev. Jan I, 6—14; Zjev. III, 20.

Závěrečné kollekty rorátové (s předcházejícím pozdravem).

Kněz: Pán Bůh budiž s vámi:

Chor: I s duchem tvým.

Pánu Bohu našemu (svému) atd.

Děkujeme tobě, Bože Otče náš nebeský, že, dochovav nás k tomuto svatému času adventnímu, v něm milost svou otcovskou poznávati nám dáváš, k příchodu Syna svého srdce naše připravuješ, u víře v něho nás utvrzuješ a rozhojňuješ v naději spasení věčného. Ó, dejž nám z toho ze všeho vděčnými býti a jméno tvé oslavovati až na věky věků.

Chor: Amen.

Jiná.

Čest a sláva budiž tobě, ó, milý Spasiteli Ježíši Kriste, že v jednotu osoby Božské přijal jsi člověčenství naše a v našem těle stal jsi ve naším vysvoboditelem od hříchů a prostředníkem Boží milosti a spasení našeho. Tuto velikou milost v tomto svatém adventním čase s vděčností a radostí

připomínáme, jí se potěšujeme a posilňujeme a že jsi tak veliké věci učínil, tebe oslavujeme a oslavovati budeme až na věky věků. Amen.

Anebo:

Ó, milý Těšiteli a všeho dobrého působiteli, Duchu svatý, otevřel jsi nám i dnešního dne slova, kteráž svědectví vydávají o Kristu a potvrzují toho, že v něm jest vykoupení a spasení naše. Ach, otevři a otvírej i srdce naše, abychom svědectví tomu upřímně věřili, jím se potěšovali a radostně chválili, k čemuž pomocí tvou uchváceni jsme, k životu a spasení věčnému. Pro Ježíše Krista atd.

Poznam. Kde místo ranních rorátů odbavují se večerní adventní služby Boží, tam přirozeně místo ranních písní zpívají se písně večerní; v ostatním pak tentýž pořádek bohoslužební zůstává.

V.

Služby Boží nešporní v sobotu.

Konají se někde místo ranních, a sice podobně jako služby Boží ranní a nedělno-nešporní bez výkladu. V stručné však obvyklé přímluvě (modlitbě předcházející) budiž připomenuto náhlé pomíjení času a poukázano na poslední věci člověka a potřebu pokání, takovýmito slovy: . . . abychom také rozpomenuli se na rýchlé pomíjení času i na poslední věci své a tak abychom k pravému pokání povzbuzeni byli. Skloňmež se tedy atd.

Modlitba.

Pane Bože, nebeský Otče náš! Na sklonku pomíjejícího týdne tohoto postavujeme se pokorně před trůnem velebnosti tvé s díkůčiněním a prosbami vroucími. Děkujeme tobě srdečně, že jsi nás jak po všecken čas života našeho, tak i tohoto pomíjejícího týdne tak mnohými dobrodiními žehnal, duše i těla opatroval, nám v prácech povolání našeho pomáhal, nepřítele našeho ďábla a jiné zlé věci od nás odvracel a nám až k této hodině bez úrazu a škody dopomoci ráčil. Ano, větší jest milosrdenství tvé než jazyk lidský vymluviti může. Tobě, svrchovaná dobroto, sluší za všecka tvá nesčíslná dobrodiní čest, chvála a díkůčinění nyní i na věky!

A poněvadž i tento pomíjející týden v paměť nám uvodí pominutelnost života našeho, proto tě ve jménu milého Syna tvého Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, pokorně prosíme, dej nám znáti konec života našeho a odměření dnů našich jaké jest, abychom věděli, jak dlouho trvati máme; nauč nás počítati dnů našich, abychom uvodili moudrost v srdce; nauč nás na poslední věci, totiž na smrt, na zmrtvýchvstání, na poslední příchod a soud Syna tvého i na věčný život stále pamatovati a se srdečným pokáním k tobě se obrátiti. Nebo, ach, svědomí naše žaluje proti nám, že jsme se mnohými hříchy provinili. Vyznáváme před svatým obličejem tvým provinění a hříchy své přemnohé a žádáme pokorně a zkroušeně za milost a odpuštění jejich v zásluze i smrti Krista Ježíše, milého Syna tvého. V témž svatém jménu milého Spasitele svého k tobě se utíkáme s pokornou prosbou, abys mocnou ochranou pravice své i této nastávající noci nás zastínil, ode všech

zlých a škodlivých příhod hájil a ohnivou stráž svatých anjelů vůkol nás položiti ráčil. Dej nám tiché odpočinutí, líbý sen; občerstvi umdlené síly, přijmi v otcovskou ochranu svou rodiče, manželky, dítky, přátely, čeleď, živnost i všecky, kteří tvé ochrany a pomoci potřebují, tak aby naše bdění i odpočívání tobě se líbilo. A jestli dáš nám dožiti zítřejšího milého tobě posvěceného dne nedělního, tedy nastroj srdce naše Duchem svým svatým k snažnému ostříhání toho přikázaní tvého: Pomni, abys den sváteční světil, tak abychom, vzdáleni hluku světa a zproštěni všech přílišných péčí, starostí a zájmů zemských, sloužili tobě i doma i zde v chrámě tvém v pravé víře, rostouce všelijak v toho, kterýž jest hlava naše, milého Syna tvého a Spasitele našeho, laskavého Ježíše Krista, a dozrávajíce k životu věčnému. A tak když dokonáme zdejší časné přebývání, večer pak života našeho se přiblíží a stín smrti nás obklíčí, pomoz nám život náš v tvé milosti dokonati; přijmi duše naše ve své svaté ruce, tělu pak propůjč odpočinutí pokojného až ke dni poslednímu; potom přiveď nás všecky do své radosti k neděli věčné. Učiň to pro milého Syna svého Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, kterýž s tebou Bohem Otcem i s Duchem svatým živ jest a kraluje požehnaný Pán Bůh na věky věků. Amen.

Ach, zůstaň s námi, náš Pane Ježíši,
a neopouštěj svou křesťanskou říši,
neb k večeru se svět již nakloňuje
a velikou zlost ďábel provozuje.
Nedopusť nikdy zhasnout slovu svému,
až právě přijdeš sám ke dni soudnému.
Při smrti naší budiž ty náš vůdce,
poroučíme se v přesvaté tvé ruce.
Dejž nám za sebou do nebe přijíti,
ať tě tam věčně můžeme chváliti.
Amen, to všecko dej, náš milý Pane,
ať se nám podle víry naší stane. Amen.

(Viz též příležité jiné modlitby večerní, kající, o posledních věcech a podobné.)

VI.

Památka zesnulých.

1. Přístup: „Pomoc naše“. Tran. str. 38; Zpěv. č. 3.
2. Žalm 130.
3. Píseň: „Slušíť na to...“ Tran. str. 1095; Zpěv. č. 810.
4. Antifona: „V paměti věčné budou spravedliví:
A slyšení zlého nebudou se báti.“
5. Kollekta: Nebeský Těšiteli, Pane náš, Ježíši Kriste, vzpomínajíce vděčně na těch milých svých, kterých jsi sobě i tohoto léta milostivého z plačlivého údolí tohoto do slávy své věčné povolati ráčil, prosíme pokorně, pomáhej nám zármutek náš trpělivě přenášeti a na tvé vůli svaté vždycky přestávati. Když pak i nám nastane hodinka odchodu, ty sám jediný zůstávej při nás a pomáhej nám posledný boj náš výborně bojovati, běh časný

dobře dokonati, víru zachovati a odloženou korunu života věčného z ruky tvé přijati. Učiniž to pro česť a slávu jména svého, na věky požehnaného. Amen.

6. Text prorocký: Izaiáš 51, 9—16. (Nápěv Evanjelia.)

7. Píseň: „Marnost v světě . . .“ Tran. str. 1067; Zpěv. č. 808.

8. Výklad Písma sv. na kazatelnici s kratičkou modlitbou.

9. Píseň: „Vzkříšení čekáme“ Tran. str. 1112; Zpěv. č. 830; verš 1.

10. Salutatio.

11. Kollekta: Dobrotivý Bože, jedinký Otče náš milostivý, děkujeme tobě srdečně za všecka dobrodiní tvá jak tělesná tak i duchovní, kteráž jsi nám tohoto prchajícího léta milostivého na každý deň hojně prokazovati ráčil. Prosíme, mějž nás i nadále v paměti své a buď nám přítomen, dokudž nás v časnosti této přenechati ráčíš. Když pak svitne nový den věčnosti, spoj nás se všemi vyvolenými svými tam, kdež tobě Svatý, Svatý, Svatý Hospodin zástupů zpívati budeme na věky věků.

12. Požehnání Aronovské.

13. Z písně: „Vzkříšení čekáme“ poslední verše.

DÍL DRUHÝ.

Svaté výkony.

A) Soukromné.

I.

Pořádek přisluhování křestu svatého.

1. Obecný formulář.

Pomoc naše budiž ve jménu Páně, kterýž učinil nebe i zemi, jehožto jméno budiž velebeno na věky. Amen.

(Přímluva první.)

Milí v Kristu Ježíši přátelé!

Donášíte toto vnově narozené nemluvňátko do chrámu Božího a postavujete se před oltářem Hospodinovým k smlouvě křestu svatého, kterou činí Hospodin s nemluvňátkem tímto. Milostivý Otec nebeský, v Kristu Synu svém milém, vylitím Ducha svatého, skrze křest svatý přijímá děťátko toto za dítě svoje, odpouští mu hříchy, vysvobozuje od smrti a ďábla a dává věčný život a spasení: děťátko pak toto přijímá veliké věci tyto skrze víru, kteráž jest dar Boží. Děťátko toto sice již i podle tělesného zrození svého jest stvořením Božím a tělesní rodičové jeho z ruky Boží co požehnání Boží ho přijali: avšak uznání za dítě Boží přijímá ono skrze znovuzrození z vody a Ducha svatého; skrze přiznání Boží v křestu svatém, v té nové smlouvě, v kterou ho Otec nebeský zavírá a za své přijímá. K této smlouvě nesou se slova Boží milostivá, zaznamenaná v knize proroka Jeremiáše 31; 31, 33: „Aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž učiním s domem Izraelským a s domem Judským smlouvu novou. A tatoť jest smlouva, kterouž učiním s domem Izraelským po těchto dnech, dí Hospodin, dám zákon svůj do vnitřností jejich a na srdci jejich napíši jej, i budu Bohem jejich a oni budou mým lidem.“ A opět 2. Kor. 6, 18 dí: „A budu vám za Otce, a vy mi budete za syny a za dcery, praví Pán všemohoucí.“ Podle této smlouvy přijímá Bůh dítky naše za dítky svoje, a jako na svého milého Syna po křestu ukázal: Tentoť jest ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo: takž po všecky věky skrze křest a z křestu vychází syn, neb dcéra Boží, a milý Otec nebeský i tu osvědčovati ráčí: Neboj se, nebo vykoupil jsem tě a povolal jsem tě jménem tvým; můj jsi ty. Nuže pohleďte, jakou lásku dal nám Otec, totiž, abychom synové Boží slouli. Této pak milosti dochází pokřestěný skrze Krista, jakož dí Pavel ap. Gal. 3, 26, 27: „Všickní zajisté synové Boží jste v Kristu Ježíši skrze víru, nebo kteříkoli v Krista pokřestěni jste, Krista jste oblékli.“ Tu již Kristus Syn Boží rozvíjí všecky dary své milosti a podává pokřestěnému, aby křest působil, co působiti má, že totižto působí odpuštění hříchů, vysvobozuje od smrti a ďábla a dává věčný život a spasení.

Totoť jest smlouva Boží věčná. A k této smlouvě my již ničeho přidati nemůžeme, aniž děťátko to co může přidati k ní. Děťátko jen béře, co Bůh dává. Stává se tím, čím ho Otec nebeský učinil, dítětem Božím; přijímá, co mu Syn Boží vydobil a podává, odpuštění hříchů; béře účastenství svobody, jakž Spasitelem milým vysvobozeno jest od smrti a ďábla, a z daru Ducha svatého má život věčný a spasení. Čím ale děťátko tuto smlouvu přijati a potvrditi, čím všecka dobrodiní tato, tyto veliké věci křestu svatého vzíti a sobě přivlastniti může? Jedině vírou, když věří, co slova a slibové Boží zaslibují. Nemůžemeť ovšem říkati, žeby nám nemluvňátko vyznání víry své slovem osvědčovalo, ale buďme jisti toho, že jakož milost Boží rozlitá jest v srdcích našich: tak i v srdci tohoto nemluvňátka rozlitá jest milost víry; jakž zajisté víra jest dar Boží. Zjevnéť a pravé jest slovo Boží: „Kdo uvěří a pokřestí se, spasen bude.“

Učinilť Hospodin smlouvu křestu svatého s děťátkem tímto a on dodrží ji, nebo pravé jest slovo Hospodinovo a všeliké dílo jeho stále: pomáhejž však i děťátku tomuto duchem svým svatým, aby i ono z milosti víry v srdci jeho rozlité v smlouvě té zůstati a zrůstati mohlo. Amen.

Anebo (jiná přímluva).

Pomoc naše atd.

Drazí v Kristu Ježíši přátelé! Donášíte toto děťátko do chrámu Božího ku křestu svatému, postavujete ho před Pánem tak jako donášeli k němu nemluvňátka, aby se jich dotýkal. Spasitel milý Ježíš Kristus přišel na tento svět, aby hledal a spasil, což bylo zahynulo. On přichází k nám stále a ustavičně, hledá, volá, nalezené pak, neb přicházející přijímá, jakož osvědčiti ráčil: „Kdo přijde ke mně, ja ho nevyhodím ven.“ A jak volá dospělé hlasem laskavým: „Pojďte ke mně všickni“, tak milostně a laskavě volá i maličké dítky, přijímá je a dáva jim požehnání. On sám dítkám hned při narození vychází v ústřetv, pozdvihuje hlasu svého nebeského a dí: „Nechte dítek jíti ke mně, nebraňte jim, neboť takových jest království nebeské“; dotýká se jich Duchem milosti své, béře je na lokty věčné lásky a dává jim požehnání. A jak je sám volá k sobě, tak posílá i svých učedlníků za tím povolaním a přikazuje jim: „Jdouce po všem světě, učte všecky národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Kdož uvěří a pokřtí se, spasen bude, kdož pak neuvěří, budeť zatracen“. Toto poslání a tak ustanovení svátosti křestu svatého zachovává církev křesťanská až do dnešního dne a zachovávati bude tak, jak zůstává s námi sám ustanovitel této svátosti, kterýž osvědčiti ráčil: Aj, já s vámi jsem po všecky dny až do skonání světa“.

Nu a již dle všeho tohoto máme jistotu, že Pán, kterýž hledá a volá k spasení všecky národy a přijímá je: přijme i toto nemluvňátko; a jako skrze křest svatý uděluje spasení, odpuštění hříchů a život věčný, udělí této milosti i tomuto děťátku, rozleje v jeho srdci milost víry, aby podávané dobrodiní křestu svatého uchopiti a zachovati mohlo. Tak bude dítětem nejen těch rodičů, kteří ho zplodili, ale i dítětem Otce nebeského; bude nejen údem tohoto světa, ale i účastníkem království Božího v svatých obcování, a bude zapsáno nejen do knihy tohoto života, ale i do té knihy věčného života, o kteréž Kristus Pán pověděl: „Radujte se a veselte se,

že jsou vaše jména zapsána v nebesích.“ Horčičné pak semeno víry, do srdce nemluvňátka tohoto skrze křest svatý zaseté, zdařiž Hospodin zrůstem a požehnáním spasitedlným. Amen.

Anebo (třetí přímluva).

Pomoc naše atd.

Nejmilejší v Kristu Ježíši přátelé! Přinášíte děťátko toto do chrámu Božího ke křestu svatému. Přinášíte ho nejpřednější na nařízení Pána Ježíše Krista. Nebo On, když učedlníků svých posílal po světě, dal jim to přikázaní: „Jdouce po všem světě, učte všecky národy, křestíce je ve jméno Otce, i Syna, i Ducha svatého.“ Zrodilo se síce děťátko toto z křesťanských rodičů v křesťanském národu a Hospodin hned ze života matky oddělil ho sobě: předce však až skrze křest svatý zaštípeno bude v národ svatý, v církev svatou obecnou křesťanskou, kterou Duch svatý zde na zemi povolává, shromážďuje, osvěcuje, posvěcuje a v Kristu Ježíši skrze pravou jedinou živou víru zachovává.

Donášíte ho dále ku křestu svatému proto, že tak rodičové jeho žádají. V které církvi a víře rodičové hledají a konají spasení své, v té církvi a víře i své dítě pokřesťěné míti žádají, aby i ono v ní spasení své hledati a naleznouti mohlo.

Potom přinášíte ho ke křestu svatému proto, že křest svatý je děťátku tomu potřebný. Již i trupel děťátka tohoto viděly oči Boží a složení jeho známé jest Hospodinu a ví, že hříchem Adamovým, přirozeným porušeno jest stvoření jeho. Hřích přirozený lpí dědičně na děťátku tomto. Jakož čteme v Žalmu 51, 7: „Aj, v nepravosti zplozen jsem a v hříchu počala mne matka má.“ A Kristus Pán o tom praví, Jan 3.: „Což se narodilo z těla, tělo jest. Musíte se znovuzroditi, nebo nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůž vjíti do království Božího.“ Znovuzrození skrze křest svatý jest odůvodněno tím, že nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vjíti do království Božího a tím: musíte se znovuzroditi, čímž i potřeba křestu svatého jest dokázána. Nebo křest svatý jest právě ten koupel nového rození, který hřích přirozený smývá; jest ta voda života v Duchu svatém, jakož dí Pavel apoštol k Titovi v 3 kap.: „Podle svého milosrdenství spasil nás, skrze obmytí druhého narození a obnovení Ducha svatého, kteréhož vylil na nás hojně skrze Jezu Krista Spasitele našeho, abychom, ospravedlněni jsouce milostí jeho, byli dědicové v naději života věčného.“

A tak přinášíte děťátko toto ku křestu svatému i proto, že křest svatý jest spasitedlný, že donáší a dává život věčný a spasení. Slovo a zaslíbení Boží o křestu svatém jest: kdo uvěří a pokřestí se, spasen bude. Nemůže býti podstatnějšího důvodu za křest svatý nad toto milostné zaslíbení, kterým dotýká se Spasitel milý i tohoto děťátka, kterým béře je na své lokty a uděluje mu požehnání, požehnání milosti a spasení věčného.

Konečně donášíte nemluvňátko toto ku křestu svatému i proto, že z křestu svatého vychází začátek toho nového života, k němuž pokřesťěný se zavazuje, že starý náš Adam to jest, přirozený hřích má při nás skrze

ustavičné pokání se všemi hříchy a zlými žádostmi topen a mrtven býti a že zase každého dne vycházeti a povstávati má nový člověk, kterýžby v spravedlnosti a v čistotě života před Bohem živ byl na věky. Pohřbeníť jsme zajisté s Kristem skrze křest v smrt, abychom jakož z mrtvých vstal Kristus k slávě Otce, tak i my v novotě života chodili.

A tak již Otec milý nebeský, v Kristu, působením Ducha svatého rozlejž tuto milost nad tímto děťátkem, aby se stalo dítětem Božím, a když dítětem, tedy i dědicem života věčného. Amen.

Po takovéto přímluvě kněz dále mluví:

Nejmilejší v Kristu Ježíši přátelé! Za děťátko toto a za dar křestu svatého, za který ono prosí, padnouce na svá kolena, pomodlme se takto:

Modlitba před křestem svatým.

Milostivý a laskavý Otče nebeský, vzýváme tebe nad tímto děťátkem, které prosí za dar křestu svatého a za tvou milost tebe pokorně žádá. Přijmiž ho, Otče milostivý, za dítě svoje, uděl mu své milosti a požehnání, tak, aby skrze koupel křestu svatého hříchů odpouštění a spasení věčného dojíti mohlo. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Jiná.

Věčný a všemohoucí Stvořiteli a milý Otče nebeský, děkujeme tobě srdečně, že jsi člověka pro hříšný pád Adamův nezavrhl, ale skrze Syna svého milého ustanovením křestu svatého vylitím Ducha svatého opět k spasení povolati a přivésti ráčil. Rozviň, prosíme, tuto milost a moc křestu svatého i při tomto nemluvňátku, aby z pádu Adamova, z přirozeného hříchu skrze spasitedlnou vodu života a koupel nového zrození obmyto jsouc tvým milým dítětem se stalo, odpuštění hříchů a spasení věčného došlo, skrze Ježíše Krista atd.

Jiná.

Ó, milý Spasiteli Pane Ježíši Kriste, děkujeme tobě z celého srdce, že jsi křest svatý ustanoviti a ním bránu milosti Boží otevříti ráčil. Otevři, prosíme, tuto první bránu milosti i děťátku tomuto, za křest svatý prosícímu, aby do království tvého, které Duch svatý zde na zemi shromažďuje, vjíti a jsouc od hříchů očišťeno, milosti dojíti a spasení a život věčný naleznouti mohlo. Pro čest a slávu jména tvého svatého, na věky požehnaného. Amen.

Po modlitbě: Milí přátelé! Pomodlili jste se za děťátko toto, propůjčte mu úst svých a na jeho místě odpovězte na následující otázky:

a) Odříkáte-li se na místě děťátka toho ďábla, jeho pýchy, hříchu, nečistoty a všech zlých skutků ďábelských?

Odp.: Odříkáme.

b) Věříte-li v Boha Otce, všemohoucího Stvořitele nebe i země — věříte-li?

Věříme.

Věříte-li v Jezukrista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben jest; sstoupil do pekel, v třetí den vstal z mrtvých,

vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího, odtud přijde souditi živých i mrtvých, — věříte-li?

Věříme.

Věříte-li v Ducha Svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný, — věříte-li?

Věříme.

c) Žádáte-li, aby děťátko toto na tuto víru pokřestěno bylo, — žádáte-li?

Žádáme.

(Přistupuje se ku křestelnici otevřené.)

Modlmež se: Otče náš, kterýž jsi v nebesích! Posvěť se jméno tvé! Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpust nám viny naše, jakož i my odpouštíme vinníkům našim. A neuvoď nás v pokušení; ale zbav nás od zlého. Nebo tvé jest království, i moc, i sláva, na věky. Amen.

Pán náš Ježíš Kristus mluvil učedlníkům svým, řka: Dána jest mi všecka moc na nebi i na zemi: Protož jdouce, učte všecky národy, křtíce je ve jméno Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Kdož uvěří a pokřtí se, spasen bude; kdož pak neuvěří, budeť zatracen.

Za tím ptá se kněz:

Jaké bude jméno toho dítěte?

Odp.: N.

Kněz. Z rozkazu Pána Ježíše Krista křestím tě:

(Pravicí svou zkropí třikrát hlavu dítěte vodou.)

N. N. ve jméno Otce † Syna † i Ducha svatého † Amen. (Vzloží pravici na hlavu dítěte.) Všemohoucí Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, kterýž tě znovu zrodil z vody a z Ducha svatého a hříchy tvé tobě odpustil, račiž tě milostí svou v přijaté víře utvrditi a skrze víru k životu věčnému přivésti. Amen. Pokoj Boží budiž s tebou † Amen.

Modlitba po křestu svatém.

Děkujeme tobě, Bože Otče náš nebeský, za tu milost, kterou jsi děťátku tomuto učiniti ráčil, že jsi ho k obrazu svému stvořil, živé ze života matky vyvedl a skrze křest svatý za své dítě přijati ráčil. Budiž, prosíme, i dále otcem a opatrovníkem jeho, utvrď, utvrzuj a zachovej ho v darech Ducha svatého, které skrze křest svatý přijalo, k tomu přidej mu života prodloužení, zdraví, zdaru a požehnání. Zdržuj, posilňuj a žehnej i rodičů, jimž jsi toto děťátko dáti ráčil a naplň i nás, s tebou v smlouvě křestu svatého stojící, svým potěšením a požehnáním. Pro Ježíše Krista atd.

Sláva Bohu Otci. Apoštolské požehnání.

Jiná.

Milosti a lásky plný Otče nebeský, děkujeme tobě srdečně, že darů a povolání svých nelituješ, ale takových štědře a hojně udíliš k spasení našemu, jakož jsi jich i tomuto děťátku skrze křest sv. uděliti ráčil, když jsi ho od hříchu přirozeného koupelem nového rození obmýti a k spasení věčnému povolati ráčil. Zachovejž ho, prosíme, v této milosti, aby z ní nikdy nevypadlo, ale k životu věčnému zachováno bylo. Pro Ježíše Krista atd.

Sláva Bohu Otci. Apoštolské požehnání.

Jiná.

Děkujeme tobě, v slibích pravdomluvný, v milosti věčný Otče nebeský, že jsi skrze křest svatý s tímto děťátkem, podle slibu svého věrného věčnou smlouvu učiniti, a že ty budeš Bohem a Otcem jeho a ono že bude dítětem tvým, ujistiti ráčil. Dejž, prosíme, jako ty jsi v smlouvě stálý, aby i ono v ní stálým zůstávalo, jsouc od hříchů očištěno, hříchům každodenně umíralo, a povolané k životu novému, k němu i s pomocí Ducha svatého povstávalo a v něm setrvávalo. K tomu přidávej mu i víry, která jde z daru tvého, aby ním danou milost uchvátiti a skrze víru i spasení věčného dojíti mohlo. Skrze Ježíše Krista atd. Amen.

Sláva Bohu Otci. Apoštolské požehnání.

2. Způsob přisluhování křestu svatého dospělým nekřesťanům (Židům, pohanům, mohamedánům) a přijetí těchže do církve evanj. a. v.

Výkon tento svatý nechať se děje v rámci veřejných služeb B. před závěrečnou liturgií.

Kazatel drží nejprv přímluvu, která dle okolností vzhledem na toho, koho křestí, rozdílná jest. Za tím v přítomnosti křestních svědků pokračuje takto:

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha sv. Amen.

Milí přátelé v Kristu Ježíši! Tím cílem jsme zde přítomni, abychom tohoto člověka prostředkem křestu svatého podle nařízení Pána Ježíše do církve křesťanské, ano do církve evanjelické aug. vyzn. přijali. Nejprv tedy přeslyšmež sv. evanjelium, jako píše sv. Matouš v 28. kapitole: A přistoupiv Ježíš mluvil jim řka: „Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce učte všecky národy, křestíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Učíce je zachovávati všecko, což jsem koli přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všecky dny až do skonání světa.“

U Marka pak v 16. kapitole mluví Pán Ježíš k učedlníkům svým takto: „Jdouce po všem světě, kažte evanjelium všemu stvoření. Kdož uvěří a pokřestí se, spasen bude; kdož pak neuvěří, budeť zatracen.“

Těmito slovy ukazuje nám Pán a Spasitel náš to bohatství milosti Boží, že skrze kázání sv. evanjelium povoláni jsou všickni národové k účastenství království Božího a ku spasení v Kristu Ježíši. Tak volá Pán i tohoto tu přítomného muže (ženu) pohana (žida, mohamedána), pohanku (židovku, mohamedánku) a on (ona) povolný (povolná) jest hlasu jeho i žádá dosáhnouti milosti Boží v Kristu zjevené a tak synovství a dědictví Božího v témž Ježíši Kristu Pánu našem. Za to i prosme v nábožné modlitbě takto:

Všemohoucí věčný Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista, prosíme tě, ráčiž tomuto muži (této ženě), který (která) svátost křestu svatého žádá, Ducha svého svatého uděliti a srdce jeho (její) podle zaslíbení Syna tvého Ježíše Krista ním naplniti tak, aby v smrt Krista Ježíše pokřestěn(a) byl(a) a k novotě života a k službě spravedlnosti povstal(a) k slávě jména tvého a k spasení duše své pro a skrze Jezukrista, Syna tvého, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Nyní pak padni i ty, milý(á) příteli (přítelkyně), na kolena svá a modli se modlitbu Páně za mnou nábožně takto:

Otče náš . . .

Tu kazatel položí ruku svou na hlavu jeho (její) a řekne:

Pán Bůh požehnej vcházení i vycházení tvému odsavad až na věky. Amen.

Aj, již zeptávám se tě v přítomnosti těchto křesťanských svědků:

1. Odříkáš-li se ďábla a všech skutků jeho? Odp.: Odříkám se.

2. Věříš-li v Boha Otce, všemohoucího Stvořitele atd. Odp.: Věřím.

Věříš-li i v Jezu Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho atd. Odp.: Věřím.

Věříš-li i v Ducha svatého, svatou církev atd. Odp.: Věřím.

3. Slibuješ li, že této víře, kterouž jsi vyznal, věrný zůstaneš a pobožný křesťanský život povedeš? Odp.: Slibuji.

4. Chceš-li pokřestěn býti? Odp.: Chci.

Poněvadž tedy chceš pokřestěn býti a odříkáš se ďábla i všech skutků jeho a věříš v trojjediného Boha a slibuješ v této víře věrně setrvati: já posloužiti chci tobě křestem svatým. Přistup ke křestitelnici.

Při křestitelnici otevřené: Jakým jménem jmenován býti chceš? Odpověď: N.

Z rozkazu Pána Ježíše Krista křestím tě (pravicí svou zkropí třikrát hlavu jeho (její) vodou) N. N. ve jméno Otce † Syna † i Ducha svatého † Amen.

(Vzloží pravici na hlavu křestěného):

Všemohoucí Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, kterýž tě znovu zrodil z vody a z Ducha svatého a hříchy tvé tobě odpustil, račiž tě milostí svou v přijaté víře utvrditi a skrze víru k životu věčnému přivésti. Amen. Pokoj Boží budiž s tebou † Amen.

Milý bratře (sestro) v Kristu!

Vedle žádosti své přijal jsi již křest svatý a v něm milosti Boží jsi dosáhl. Poněvadž pak chceš býti údem církve evanjelické dle augš. vyznání, jakož jsi i vynaučován byl, tedy zeptávám se tě: Žádáš-li do církve evanj. augš. vyzn. přijat býti?

Odpověď: Žádám.

Věříš-li, že samo slovo Boží jest pravidlem víry a života a základem církve; že sám Ježíš Kristus jest hlavou církve, Smírcem, Prostředníkem a Vykoupitelem věřících; že ospravedlněni bývame z pouhé milosti Boží pro zásluhy Ježíše Krista, když na něho pravou vírou spoléháme a za milost žádáme; že Pán Ježíš Kristus toliko dvě svátosti, křest svatý a svatou Večeři svou, tuto pak pod obojím způsobem ustanoviti ráčil — summou: věříš li všemu tomu, co se tobě jako učení církve naší evanj. augš. vyzn. předkládalo — věříš-li?

Odpověď: Věřím.

Chceš-li v této víře a v učení církve evanj. a. v. pevně a stále setrvávati a Pána Ježíše Krista věrně a horlivě následovati?

Odpověď: Chci, s Boží pomocí.

Pán a Bůh náš uděliž tobě k tomu milosti a pomoci Ducha svatého! Podej mi pravici svou! (Podá pravici). Na takové vyzvání tvé veřejně

a slavnostně uvádím tě do lůna církve evanj. augš. vyzn. ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého Amen. Poklekni. (Poklekne). Kněz vzloží ruku na hlavu obráceného a říká: Bůh všeliké milosti, kterýž povolal tě k věčné slávě své v Kristu Ježíši, on Duchem svým svatým dokonalého tě učiň, utvrď, zmocni i upevni; jemuž sláva i síla na věky věků. Amen.

Přijatý do církve i svědkové: Amen.

Modlitba do církve přijatého.

Milosrdný Bože a Otče můj! Chválím a zvelebuji tě za milost mně v tom prokázanou, že jsi mne u křestu svatého v Kristu Ježíši za dítě a dědice svého přijal. Aj, slovo tvé zvolil jsem za světlo života svého a spravedlnost milého Syna tvého Ježíše Krista za roucho spasení, v němž před tebou choditi a stkvíti se chci. Pokorně tě prosím, naplňuj, řeď a spravuj mne Duchem svým svatým, abych v milosti tvé stále trval. Zachovej mne při svém slovu a víře pravé až do konce. Utvrď, zmocni a upevni mne u víře, v lásce, v trpělivosti a v blahé naději života věčného v Kristu Ježíši Pánu a Spasiteli mém požehnaném na věky věků. Amen.

Modlitba svědků a církve za přijatého do církve.

Všemohoucí a milosrdný Bože a Otče náš, jenž jsi tohoto spolubratra (spolusestru) našeho (naši) skrze křest svatý do smlouvy milosti své přijati ráčil, duši pak jeho světlem svým tak jsi osvítil, že pravdu evanjelium svatého poznal a slib věrnosti tobě učinil. Prosíme tebe pokorně, račiž jej (ji) sám Duchem svým svatým vésti a spravovati, aby v pravdě tvé i setrval, dobrý boj bojoval, svět přemáhal, pobožně živ byl, jednou pak dosáhl konce víry, spasení duše své pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Poznam. Výkon tento děje se v rámci veřejných služeb Božích, jakož ve formuláři o přijímání křesťana na víru evanj. a. v. obráceného (viz níž) se ukazuje.

3. Způsob přisluhování křestu svatého dítěti velmi mdlému (umírajícímu).

Milost Pána našeho Ježíše Krista budiž se všechněmi námi. Amen.

Milí přátelé v Kristu Ježíši!

Poněvadž děťátko toto velmi jest mdlé, pamatujme na řeč Ducha Božího: „Buď že jsme živi, Pánu živi jsme, buď že mřeme, Pánu mřeme; a tak buď že jsme živi, buď že umíráme, Páně jsme.“ Naše jediná náděje v životě i v smrti jest Pán náš Ježíš Kristus. Protož odevzdáváme dítě toto ve věrné ruce Spasitele našeho. On za dnů svého života bral dítky na lokty své a dával jim požehnání: přijme on v křestu svatém i toto děťátko na milost. Amen. Ty pak, milý Pane Bože, rač, prosíme, děťátko toto posilniti, milostí svou obdařiti a pak-li je včasně odsud vzíti míníš, do svého nebeského království vzíti. Amen.

Odříkáte-li se jménem tohoto děťátka ďábla i všech skutků jeho?

Odpověď: Odříkáme.

Věříte-li v Boha Otce, v Boha Syna i v Boha Ducha svatého?

Odpověď: Veříme.

Žádáte-li, aby děťátko toto na tuto víru pokřestěno bylo?

Odpověď: Žádáme.

Jaké bude jméno tohoto dítěte?

Odpověď: N.

Z rozkazu Pána Ježíše Krista křestím tě atd. (jako formulář první ukazuje).

Modlmež se: Chválíme a velebíme tě, ó, Bože, že jsi dítě toto skrze křest svatý do království milého Syna svého Ježíše Krista přijati a jemu milosti své uděliti ráčil. Nyní již odevzdáváme je tvé moudré dobrotě a tvému otcovskému opatrování. Tys mu, Pane, udělil života, a ty mu jej také můžeš zachovati, zač tebe i prosíme pokorně; jestliže jsi ale uložiti ráčil, že ho již nyní k sobě povoláš, staniž se i v tom vůle tvá svatá, a budiž i v tom jméno tvé pochváleno odsavad až na věky. Amen.

Otče náš... Sláva... Pokoj Boží...

4. Přisluhování křestu svatého pohrobkovi (Posthumus).

Pomoc naše budiž...

Nejmilejší v Kristu Ježíši!

„Jakož list zelený na stromě hustém jeden prší a druhý se pučí, tak také, což se z těla a krve rodí, jedno skonává a druhé se plodí.“ Tak mluví moudrý Sirách v 14. kap. ve v. 19. A tak se z vůle Boží stalo i na stromě milé rodiny křesťanské N. N. Nebo nedávno otec tohoto děťátka v dobré síle života jako list uvadl, s něho spadl a z této časnosti do věčnosti přenešen jest, avšak tak, že zanechal manželku svou plodem života obdařenou, která pak svým časem i porodila děťátko toto k obrazu Božímu podobné, zdravé a čerstvé a přidala je jako lístek zelený k stromu rodiny své. Takhle Pán Bůh milý pokračuje s dítkami svými, aby ukázal jednak svou všemohoucnost, že činí jak chce, jednak svou dobrotu otcovskou, podle které on jak zarmucuje, tak i potěšuje; jako otec k dítkám svým i uprostřed trestání přívětivě mluví a po bouři činí utišení, po pláči pak a kvílení vlévá potěšení. A ačkoli náhrada, dána v narození děťátka tohoto za ztrátu utrpenou odchodem manžele a otce, zdá se snad i nedostatečnou, avšak poněvadž se tak líbilo Pánu Bohu, který sám nejlépe zná, co nám prospěšné jest, proto sluší nám s Jóbem říkati: „Hospodin dal, Hospodin též odjal; buď požehnáno jméno Hospodinovo.“

Poněvadž pak děťátko toto podle tělesného početí i narození — jako i všickni lidé — od přirození hříšné jest a tak i potřebuje nového narození z vody a z Ducha svatého, proto lásky vaše dobře činí, že přinášejí je na rozkaz Páně ku křestu svatému a tak usilují vštípiti je do církve křesťanské a odevzdati je vroucími modlitbami Pánu Bohu, a činí tak v té nepochybné duvěrnosti, že Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus milostivě přijme tento skutek lásky vaší a jistotně vyslyší modlitby vaše, nebo on sám rozkázal dítky takovéto k sobě přinášeti a přijímati je do království svého. Atd.

Následuje výkon křestu svatého způsobem výš poznačeným.

5. Přímluva ke sv. křestu dítěte, jehož matka při (po) porodu umřela.

Nejmilejší v Kr. J.! Přinášíme ke křestu svatému děťátko, jehož matka z nevystižitelné rady Boží při (po) porodu odešla skrze smrt časnou z tohoto světa. Naplnilo se na děťátku tomto slovo Jeremiáše proroka v 4. kap. Pláče jeho poznamenané: „Jazyk prsy požívajícího přilnul žízní k dásním jeho“. Děťátko toto zbaveno jest matky své, útěchy věrné, chůvy své

pravé. Avšak nebudeme přílišně žalostiti. Nebo Bůh jest Otcem sirotků, Otcem i tohoto děťátka. On přivine je jistě k sobě; Jemu chceme ho právě posvětiti na službu. Tu — místo matky jeho — na lokty je vezme Ten, kterýž maličké dítky k sobě volá a dává jim požehnání. Tu — místo matky jeho, která měla je koupati — Spasitel naš koupelem křestu sv. ráčí je obmýti. Tu — místo matky jeho, která měla je zaodívati plenečkami — Spasitel ráčí je přikrýti pláštěm spravedlnosti své. Bůh naplní na něm slib svůj: „Jako ten, kteréhož matka jeho těší, tak já vás těšiti budu“. A opět: „Já pěstuji hned od života, já nosím vás hned od narození... Až i do starosti já sám, nýbrž až do šedin já ponesu a vysvobodím“. Atd. Viz křestní formulář výš.

6. Přímluva k sv. křestu dítětě pohrobka (posthuma), jehož také i matka po (při) porodu odemřela.

Nejmilejší v Kr. J.! Přinášíme k svatému křestu děťátko, jehož otec i matka z nevystižitelné rady Boží skrze smrt časnou opustili. Vstupuje na mysl naši slovo žalmisty Davida (žalm 27): „Ačkoli otec můj a matka má mne opustili, Hospodin však mne k sobě přivine“, z kteréž řeči vyrozumíváme jistotu, že kdyby kohokolvěk a kdekolvěk otec a matka jeho opustili, však Hospodin, laskavý Otec sirotků opuštěných, přivine jej k sobě. A tuto jistotu nám křest svatý slovně potvrzuje. Máme pevné doufání k Bohu, že on přivine děťátko toto, co své dítě, k sobě právě pri křestu svatém. On pěstuje své věrné hned od života, nosí hned od narození, přivolávaje milostně: „Já jsem vás učinil a já nositi budem, já pravím, ponesu a vysvobodím.“ A opět: „Aj, na dlaních vyryl jsem tě.“ A též: „Jménem Svým povolal jsem tě, můj jsi ty.“ On děťátko toto od rodičů přirozených opuštěné prostředkem křestu svatého od hříchu obmyté k sobě přivine, do počtu dítek svých přijme, Otcem a ochráncem jeho se stane a věrně je opatrovati bude.

Atd. Viz křestní formulář výš.

7. Způsob potvrzení náhlého křestu, skrze nekněze vykonaného.

Velmi mdlé a v nebezpečenství náhlého odemření postavené děťátko může skrze porodní bábu aneb otce aneb i skrze jiného pobožného křesťana pokřestěno býti, a sice tak, že křestící křesťan oořiká nábožně Otče náš... a pak čistou vodou pokropí hlavu děťátka řka: Křestím tě N. N. ve jméno Boha Otce, Syna, i Ducha svatého. Amen.

Zůstane-li děťátko takové při životu, má pak skrze kněze křest náhlý potvrzen býti následovně:

Pomoc naše budiž...

Nejmilejší v Kristu Ježíši! Ptám se vás:

1. Bylo-li děťátko toto náhle pokřestěno? Odpověď: Bylo.
2. Kdo takový křest vykonal? Odpověď: N. N.
3. Kdo byl při tom přítomný? Odpověď: N. N., N. N.
4. Říkali jste při tom Modlitbu Páně (Otčenáš)? Odpověď: Říkali.
5. Čím bylo děťátko pokřestěno? Odpověď: Vodou.
6. Jakové slova při tom výkonu křestící říkal? Odpověď: Křestím tě ve jméno Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen.

7. Bylo-li vám známo, že takovými slovy jest křest svatý od Pána Ježíše Krista ustanoven? Odpověď: Bylo nám známo.

8. Dali jste děťátku jméno? Odpověď: Dali jsme mu.

9. Jakové jméno jste mu dali? Odpoveď: N. N.

Nu, milí přátelé! poněvadž jste z poručení a ve jméno Pána Boha trojjediného pokřestili děťátko toto vodou, oznamuji vám, že jste dobře učinili, nebo úbohá děťátka milosti potřebují a Pán náš Ježíš Kristus jich k milosti této laskavě a přívětivě povolává, jakož o tom sv. evanjelista Marek vypravuje:

„Tedy přinášeli k Ježíšovi dítky, aby se jich dotýkal; ale učedlníci zbraňovali těm, kteříž je nesli. To viděv Ježíš, nelibě to nesl a řekl jim: Nechte dítek jíti ke mně a nebraňte jim; nebo takovýchť jest království Boží. Amen pravím vám: Kdožby koli nepřijal království Božího jako dítě, nikoliť do něho nevejde. A bera je na lokty své a vzkládaje na ně ruce, požehnání jim dával.“

Z těchto slov Pána našeho Ježíše Krista nabýváme jistoty, že děťátko toto do království milosti přijato jest. I modlme se tedy nábožně za ně, aby v též milosti k životu věčnému stále zachováno bylo, takto řkouce:

(Kněz vzloží pravici na hlavu děťátka a řekne:)

Všemohoucí Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, kterýž tebe po druhé zrodil z vody a z Ducha sv. a tobě všecky hříchy odpustil, on sám račiž tebe posilniti milostí svou k životu věčnému. Amen. Pokoj Boží budiž s tebou † Amen.

Tentýž pokoj Boží budiž se všechněmi námi. Amen.

Bylo-li děťátko náhle pokřestěno sice, avšak jména předce z jakékoli příčiny nedostalo, tedy po záporné odpovědi na otázku 8. kněz zeptá se:

Jakové dáte děťátku jméno? Odpověď: N. N.

Zatím pak říká kněz jako výš: Nu, milí přátelé! poněvadž jste atd. až do konce.

Poznam. Pakliby přítomní na výšpředložené otázky neuměli nic jistého odpovědíti, aneb snad nepamatovali, co a jak bylo mluveno a činěno, vůbec nebyly-li by odpovědi jejich cele jasny a určity, tedy kněz nech o tom řeči nešíří, ale raději vykoná křest řádně výšpředepsaným způsobem.

II.

Úvod šestinedělek.

1. S prvorozeným dítětem živým.

Pán Bůh požehnej vcházení i vycházení vašemu. Amen.

Milá dcero Boží a drahá v Kristu Ježíši přítelkyně!

Přicházíte do domu Božího a postavujete se před oltářem Hospodinovým, aby ste po šťastném porodu vykonala povinost matky šestinedělky, představila sebe i novorozeňátko své Pánu a přinesla oběť podle zákona Páně.

Oběť vaše není a nemůže býti jiná, než srdečné díky za milost Boží vám a děťátku vašemu prokázanou. A milost Boží tak zřejmě a laskavě dokázala se při vás, že položíc ji na váhu srdce vděčného, zvoláte: „Dobrořeč, duše má, Hospodinu a nezapomínej na dobrodiní jeho.“

Dobrodiní Boží dokazuje se při vás nejpředněji v Božím požehnání, že otevřel život váš k rození dítek a tak požehnal manželství vaše. „Blahoslavený každý, kdo se bojí Hospodina a chodí po cestách jeho. Nebo z práce rukou svých živnost míti budeš, blahoslavený budeš a šťastněť se povede. Manželka tvá jako vinný kmen plodný po bocích domu tvého; dítky tvé jako mladistvé olivoví vůkol stolu tvého. Aj, takovéť bude míti požehnání muž bojící se Hospodina". „Žena spasena bude v plození dětí", dokládá Pavel ap. I, Tim. 2, 15. Neplodná manželka již od nejdávnějších časů a u všech národů méně měla vážnosti, než manželka plodná. Sáru Abrahamovu vlastní její děvka měla v posměchu; Ráchel Jakobova tak trpce nesla neplodnost svou, že hořekovala: „Nebudu-li míti syna, umru", Anna Elkanova plakávala, nejídala, v hořkosti srdce modlívala se Bohu, aby otevřel život její a dal jí syna. Áno, i to čteme u Ozeáše 9, 14, že nepřítel nepříteli vinšoval neplodnost: „Dej jim, Hospodine, — coby dal? dej jim život neplodný a prsy vyschlé." Jak ale bolná jest neplodnost, tak zase radostné a požehnané jest rození dítek. Nebudu uvážeti více příkladů, jen ten, že Hospodin sám hned první pár vystrojil s tím požehnáním: „Ploďte se a rozmnožujte se a naplňte zemi." Mária, cítivši se býti požehnanou, zvolala: „Veliké věci učinil mi ten, kteryž mocný jest a svaté jméno jeho." Jestližeť pak neplodnost jest příčinou zármutku, těhotnost pak důkazem požehnání: jest v tom i důvod, kterak žena již v těhotnosti svůj stav za požehnaný považovati má; má chrániti sebe i naděje své, nebo oči Boží již i na ten trupel v životě jejím obráceny jsou, aby nevolně neb volně, nešetřením sebe, ba, chraň Bože, hříšně nezbavila se plodu života svého. Ó, jak šťastná, požehnaná a veselá jste vy, milá dcéro Boží, že Hospodin požehnal životu vašemu, chránil, opatroval vás v těhotnosti a uvaroval všelikého zármutku, jakému těhotná žena vystavena bývá. Však i vy, ačkoli ne bez hříchu a ne svatého, jak Maria, předce porodila jste dítě, které Bůh skrze křest svatý v Kristu za své přijal: a tak jak ona, i vy můžete zvolati: „Veliké věci učinil mi ten, kterýž mocný jest a svaté jméno jeho", „Dobrořeč, duše má, Hospodinu a všecky vnitřnosti mé jménu svatému jeho."

Než nad to ještě i více rozšířeno jest nad vámi milosrdenství Boží a pomoc a dobrota jeho byla vám přítomna. Když přišla hodinka vašeho porodu, o které vám Hospodin určil: „s bolestí roditi budeš dítky", a předpověděl: „Velice rozmnožím bolesti tvé", o nichž i Kristus Pán mluví, když dí: „Žena, když rodí, zarmutek má, nebo přišla hodina její": v té hodince zármutku a bolesti přispěl vám ku pomoci, když se srdce lekalo, on posměloval, když bolesti svíraly tělo, on posilňoval, těžký boj přemoci pomáhal a očekávání vaše šťastným porodem korunoval, tak že uslyševši hlas novorozeňátka svého zapomenula jste na bolest pro radost, že se narodil člověk na svět. A jak za tuto pomoc, tak dále vzdáváte díky i za to, že vás Bůh pozdravuje a síly vaše zmocnil, že jste do chrámu Páně přijíti mohla.

Pohleďte však i na to děťátko, jimž vás obdařil a obradoval Hospodin! Otec milý nebeský ho k obrazu svému učinil, živě na tento svět vyvedl, v Kristu Ježiši skrze křest svatý za své dítě přijal a vám k radosti ho z otcovské ruky své dává. Ó, převeliké jest dobrodiní Boží, za které obět

díků donášíte jemu. Doložte však: „Za toto dítě prosila jsem a dal mi ho Hospodin k prosbě mé, já ho zase oddávám Hospodinu.“ Prosila jste a proste ještě, aby vám Pán Bůh pomáhal děťátko to vychovati nejpředněji Pánu, potom vám a dítěti vašemu k dobrému, tak aby při pomoci Boží rostlo a prospívalo věkem a moudrostí a milostí u Boha i u lidí. Amen.

A tak již díky a prosby své za sebe a za své děťátko povzneste srdcem vroucím k Hospodinu a pomodlte se takto:

Modlitba šestinedělky.

Milostivý a laskavý Bože, Otče můj nebeský, děkuji tobě srdečně, že jsi mne ráčil požehnáním svým v manželství mém obdařiti, život můj otevříti, v těhotnosti mne opatrovati, při bolestném porodu, při němž trnula duše má i tělo mé, posilniti a zachovati, radostným koncem očekávání mého, děťátkem živým potěšiti a děťátko mé skrze křest svatý za své přijati. Aj, již děťátko mně dané, zase já oddávám tobě, Otče můj milý a laskavý, přijmiž ho pod svou ochranu a buď mu Otcem dobrotivým. V dařích křestu svatého zachovej ho; zdravím, zrůstem a požehnáním korunujž ho, mně pak pomáhej, abych ho mohla vychovávati k tvé cti a slávě, mně k potěšení a jemu k spasení. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele mého. Amen.

Pomodltež se i vy, nábožné sestry, za tuto rodičku a za děťátko její takto:

Děkujeme tobě, Bože a Otče náš laskavý, za milost, požehnání, opateru a pomoc, kterou jsi této naší sestře a jejímu děťátku prokázati ráčil. A prosíme pokorně, přijmi její díky za oběť srdce upřímného, její pak prosby, které za sebe a za své děťátko k tobě posílá, vyslyš laskavě, vyplň mocně podle velikého milosrdenství svého. Požehnej rodičů i děťátko i nás svým požehnáním. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, požehnaného na věky věků. Amen.

Otče náš atd. Sláva Bohu Otci atd.

Milost a pokoj Boží budiž s vámi a s děťátkem vaším. Amen. Odejdětež v pokoji. Amen.

2. S dítětem živým.

Pomoc naše ať jest ve jménu Páně, kterýž učinil nebe i zemi. Amen.

Jak těžké, bolestné a nebezpečné jest rození dítek, to jedné každé matce kresťanské jak z slova Božího, tak i z vlastní zkušenosti jest známo. Nebo netoliko Písmo sv. v evanj. Jana 16, 21 dí: že žena, když rodí, zármutek má, nebo přišla hodina její; ale také denní zkušenost to stvrzuje, že při bolestech porodu časem matka, časem děťátko — někdy i oba spolu — odcházejí; mnohé matky nemohou plodu svého donositi, jiné zase vydávají na svět dítky mrtvé, buď nezdařené; anebo jestli i zdařilého plodu se dočekaly, však ho k sv. křestu dochovati a doprovoditi nemohou.

Když tedy dobrotivý Bůh vás, milá přítelkyně, týmto — v řádném manželství splozeným — zdravým a zdařilým děťátkem požehnal a nejprv vás v nebezpečné hodině porodu vašeho milostivě při životu zachoval a k předešlému zdraví vám dopomohl, potom pak i dítěti vašemu popřál dojíti křestu svatého, v němžto jest znovuzrozeno a dědicem života věčného učiněno: máte nyní za tak veliká dobrodiní jeho Božské milosti srdečné

a radostné díky činiti a ho prositi, aby vás — spolu s děťátkem vaším — i na potomný čas ochraňovati, požehnávati a v pravé víře ostříhati ráčil.

Poklekněte tedy na svá kolena a říkejte, nejprv vy sama, za mnou takto:

Stvořiteli všech věcí, Hospodine, kterýž otvíráš život ženský k šťastnému početí a rození dítek: já ubohá, hříšná matka děkuji tvé svaté milosti, že jsi mne nehodnou služebnici od nešťastného porodu a mrtvého plodu zachovati ráčil; ale dals' mi děťátko živé a zdařilé, kteréž jest také skrze křest svatý znovuzrozeno a dědicem života věčného učiněno. Děkujiť, milosrdný Bože i za to, žes' mi bolesti porodu mého pomohl šťastně přemoci a mně k předešlému zdraví jsi dopomohl. Prosím také z upřímného srdce svého, abys' i zatím mne, spolu s děťátkem mým, ochraňovati, zachovati a požehnati ráčil, k slávě jména svého svatého a k rozmnožení církve své — pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

I vy, přítomné matrony, pomodlteż se spolu se mnou za tuto křest. matku a její dítě, takto říkajíce:

Všemohoucí a milosrdný Bože, který jsi tuto rodičku a služebnici svou při nebezpečné hodině porodu jejího dobrotivě posilniti a zachovati ráčil, děťátko pak její skrze koupel křestu svatého do společnosti církve přijal a obdarovals' ho Duchem svatým a vírou: my tobě za to z celého srdce děkujeme, jakožto Stvořiteli a Otci laskavému. Račiž, dobrotivý pane, i na potomný čas tuto služebnici svou požehnati a v pravé víře ostříhati, aby jako nyní do tohoto zemského chrámu vchází, tak potom do chrámu toho nebeského od anjelů uvedena byla. Navrať ji, Otče nebeský, potracenou sílu a zdraví, děťátku pak tomuto sešli svých svatých anjelů k ochraně a posilniž ho duchem moudrosti a pobožnosti, aby z tvé smlouvy nevypadlo, ale skrze víru k životu věčnému zachováno bylo. Pro a skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Otče náš atd. Sláva. Požehnání apoštolské.

3. Bez dítěte, kteréž pokřestěno bylo.

Pomoc naše ať jest ve jménu Páně, kterýž učinil nebe i zemi. Amen.

Milá dcero Boží! Soudové Boží a cesty jeho, kterými nás vodívá, jako jsou nám často tajné a nepochopitedlné, tak vždycky jsou moudré a svaté. Bůh zajistě jest netoliko náš Stvořitel a Pán, ale také i náš laskavý Otec a opatrovník. Tuto otcovskou jeho milost i vy při vašem porodu zakusila jste. Ačkolvek Hospodin ráčil vás zarmoutiti tým, že děťátko vaše vnově narozené rychlou smrtí vychvátil, však dokázal i přitom dobrotivost svou, že tomuže bez křestu svatého umříti nedal — i vás samu při nebezpečném porodu milostivě při životu zachovati, vysvoboditi a uzdraviti ráčil. Pročež máte za všecka ta vám prokázaná dobrodiní jeho milosti Božské z pravého srdce díky vzdávati a ho prositi, aby vás budoucně podobného zármutku zbavil a své hojné požehnání na vás vylíti ráčil. A tak již padněte na svá kolena a modlte se za mnou takto:

Milosrdný, Bože můj, dárce a správce života lidského, kterýž umrtvuješ i obživuješ věřících svých, jakkoli jsi mne zarmoutil, odjav mi tak náhle plod života mého, však' předce milosrdenství svého ode mne neodjal; nebo nedals' děťátku mému bez křestu svatého umříti, ani mně v bolestech

mých zahynouti. Budiž tvé svaté jméno pochváleno až na věky. A nyní prosím tě, Otče můj milý nebeský, rač své svaté požehnání na mne vylíti, abych se zatím z ovoce života svého dloužeji radovati mohla, ke cti a chvále jména tvého svatého. Amen.

Na to i vy, přítomné matrony, za tuto naši skormocenou spolusestru pomodlte se k Bohu takto:

Bože všech věcí Stvořiteli a všeho tvoru mocný zachovávateli: ty vzděláváš neplodnou v čeleď a matku veselící se z dítek. Přijmiž, prosíme, modlení naše za tuto zarmoucenou spolusestru naši, abys ji přede všemi věcmi pravou vírou skrze Ducha svatého očistil a to milostivé požehnání, kterés' ji nyní odjal, zase milostivě nahradil; tak aby i odtud tebe za laskavého Otce svého poznávala, tobě celým životem sloužila a dítky, jenž jsou dar tvůj, tobě zase posvěcovala. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Otče náš atd. Sláva atd. Požehnání apoštolské.

4. Bez dítěte, kteréž křestu sv. nedošlo.

Věrný všech zarmoucených potěšitel, Kristus Ježíš, račiž vás truchlivou skrze Ducha svatého potěšiti a své milosrdenství nad vámi rozhojniti. Amen.

Milá dcero Boží! Hospodin vedle svého tajného, však spravedlivého soudu postavil vás v zármutek a hořkost duše, když děťátku z vás narozenému náhle života jeho ukrátil, takže ani svatého křestu dojíti nemohlo. Zdaliž tím hříchy vaše a manžele vašeho chtěl trestati aneb toliko vaši víru a trpělivost zkusiti, toho krátkozrakým naším rozumem nemůžeme vystihnouti a rozsouditi. Jisté však jest, že v nynějším navštívení svém nemáte proti Bohu reptati, ani o jeho lásce a moudrém řízení pochybovati. Nebo my v rukou Božích jsme jako hlína v rukou hrnčíře. Nemůž říci hrnec hrnčíři: pročs' mne tak udělal (Izaiáš, 45, 9)? aniž my Bohu domlouvati: pročs' dítkám našim života ukrátil? aneb: pročs jim křestu svatého dojíti nedal?

Nevyzpytatedlní jsou soudové Boží a nevystižitedlné cesty jeho. Co se pak již zemřelého děťátka vašeho dotýče, jistá věc jest, že se ani ono, jako žáden z nás, čisté a spravedlivé nenarodilo; ale mohl ho Bůh, jako někdy Jana Křestitele (Mat. 18), — ještě v životě mateřinském Duchem svatým naplniti, očistiti a posvětiti; zvláště, jestli jste ho vy, rodičové, předem Pánu Ježíšovi přinášeli modlitbami. Nebo Bůh ne sebe, ale nás toliko k zevnitřným svátostem zavázal, a když člověk — bez vlastního zavinění — nemůže dojíti svátosti křestu, aniž Bůh ho proto odmítne od tváři své, ale mocen jest jemu i jinak přístup do království nebeského umožniti. Tímto tedy způsobem i vaše děťátko, náhlou smrtí zachvácené, mohlo Boží milosti dojíti. — Protož poručte ho soudu Božímu a modlte se k Pánu Bohu za odpuštění hříchův svých, aby vás na budoucí čas podobného zármutku uchovati ráčil, takto za mnou nábožně vzdychajíce:

Dobrotivý a milosrdný Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista, kterýž navštěvuješ nepravost rodičů na dítkách: já nehodná služebnice tvá vyznávám sama na sebe nepravost svou, pro kterous' mne hodně potrestal. A proto žádám ponížene tvé milosti nesmírné: nerač zpomínati na hříchy mé, aneb manžele mého, ale rozpomeň se na milosrdenství své a zaslíbení otcovské,

kdež si pověděl, že chceš býti Otcem naším a Bohem semene našeho. Ó, milosrdný Otče, nedopouštěj více takového zármutku na mne, aniž odjímej ode mne požehnání svého; ale raději dej, abych se napozatím ze svých dítek radovati mohla. Skrze Krista Pána a Spasitele našeho. Amen.

I vy, přítomné matrony, pomodltež se spolu se mnou za tuto skormoucenou spolusestru takto:

Milosrdný Bože a Otče! ty jsi rozkázal, abychom se tobě nejen sami za sebe, ale i za bližní své modlili, a zaslíbils, že nás v prosbách a žádostech našich tobě líbých a nám spasitedlných v čas příhodný milostivě vyslyšeti ráčíš: v této silné naději přicházíme i nyní k tobě, ó, Bože, s tou pokornou prosbou: abys' na tuto zarmoucenou matku lítostivým okem svým shlednouti, zarmoucené srdce její svou milostí potěšiti a ji svými dary požehnati ráčil. Smiluj se nad ní i nade všemi ostatními dítkami svými a dej, abychom se všickni při radostném úvodě svém do nebe před tvou tváří klaněti a v blahoslavenství tvém účastenství míti mohli na věky věků — pro Jež. Kr., Pána a Spasitele našeho. Amen. Otče náš atd. Sláva buď atd.

Požehnání apoštolské.

5. Úvod šestinedělky s dvojičkami živými.

Pán Bůh požehnej vašemu vcházení i vycházení odsavád až na věky. Amen.

Milá dcero Boží! Přicházíte dnes do tohoto svatého chrámu tím cílem, aby jste Pánu Bohu přinesla podlužnou obět chvály a díkůčinění za tu jeho milost, že plod života vašeho k úplnému vyvinutí přivésti, vám v čas velikého nebezpečí života pomocí svou sv. přítomen býti a vás dvěma zdařilýma dítkami obdarovati ráčil. Jistě se vám tím stala veliká milost, poněvadž nejedna matka v podobném kříži vypustí ducha, nejedna mrtvým nezdařilým plodem obdařena bývá. — Slušně tedy a s radostí teď vyznávati můžete: Pomoc má byla a jest ode Pána, kterýž učinil nebe i zemi (Ž. 121, 2); když jsem k němu volala, on mne vyslyšel a od blízké smrti vysvobodil; a protož: dobrořeč duše má Hospodinu a všecky vnitřnosti mé svatému jménu jeho (Ž. 103, 1). — Nezapomínejte se nikdy, milá dcero Boží, na velikou lásku a milost, kterouž Hospodin jak vám — v čas vašeho porodu — tak i vašim dítkám prokázal. A protož usilujte se jej pobožným obcováním hodně ctíti a vám darované děťátka v bázni Boží vychovávati.

Načež již poroučejte se i s dítkami svými do další otcovské přízně a opatrování Božího, takto za mnou říkajíce:

Otče všelikého potěšení a milosrdenství! Děkuji tobě, že jsi se ke mně, hříšné matce, jako milosrdný otec naklonil, mně v úzkostech mých zoufati nedal, ve mdlobě mne posilňoval a pomocí svou sv. mně přispěl. Citila sem bolesti — a tys' je ulevil, byla sem postavena v nebezpečenství života — a tys' mne z něho vysvobodil a zármutek můj v radost jsi proměnil; začež vroucí tobě díky vzdávám. A jakož si mne v mém soužení vyslyšel, tak mi račiž i nadále přítomen býti svou milostí a pomocí: abych dítky své tobě ke cti a chvále a k svému potěšení mohla vychovati. A naposledy uveď mne i s dítkami mými a se všechněmi věřícími do života věčného, pro Ježíše Kr., Pána a Spasitele našeho. Amen.

Poroučejte i vy, křesťanské matrony, tuto spolusestru svou i její dítky Pánu Bohu, takto se modléce:

Dobrotivý Bože a laskavý všech lidí Otče, věrná pomoc a ochrana svých milých ctitelů! Zvelebujeme jméno tvé svaté za tu velikou lásku, kterouž jsi této křesťanské matce prokázati ráčil. Přijmi jen mile a vděčně tu oběť chvály a díkůčinění, kterou tobě nábožným srdcem dnes přináší. Učiň ji i dále štěstlivou matkou, aby se z děťátek svých co nejdlouženji radovati mohla. Přidejž šťastného prospěchu k jich duševnímu i tělesnému zrůstu, aby ony rodičům svým k hojnému potěšení zdarně prospívaly věkem i moudrostí. Amen.

Otče náš atd. Sláva. Apoštolské požehnání.

6. Po velmi nebezpečném porodu.

Pomoc naše ať jest atd.

Milá přítelkyně v Kristu! Jestli kdy, tedy zajisté v tuto chvíli srdce vaše naplněno býti musí vroucí vděčností naproti Hospodinu, který v hodině nebezpečenství vás z hrdla smrti vytrhl a od bran hrobu zpátky vás navrátil do společenství živých. Ku porodu pracující, pociťovala jste bolesti těla i úzkosti duše; sevření a trúchlost prišly na vás; ohlédala jste se po pomoci lidské a nebyl kdo by pomohl a ulevil vaše trápení. Vtedy rozpomenul se na vás Hospodin, Otec milosrdenství a spomocník všech soužených, a s trůnu svého vám přivolal: Neboj se, nebo jsem já s tebou; nestrachujž se! já jsem Bůh tvůj. Posilním tě a pomáhati budu tobě a podepírati tě budu pravicí spravedlnosti své (Izai. 41, 10). Když vaše úzkost a bída dosáhly stupně nejvyššího, přišla vám s nebe pomoc a vysvobození; úzkosti, bole a trápení pominuly a navráceny jsou vám zpět: život, síla a zdraví. — I jakže by jste tedy neměly dnes z celé duše své a myslí nábožnou přinášeti Bohu, vysvoboditeli svému oběť srdečného díkčinění.

(* si prolem habet.) Ovšem, za drahou cenu vykoupeno jest to nemluvňátko, které teď na loktech držíte: za cenu nebezpečí života a těžkých bolestí porodních. Avšak čím cennější byla mzda vašeho utrpení, kterou jste zaň musela položiti: tím dražší a vzácnější budiž vám ono samo a tím větší starostlivost a péči věnujte jeho další opateře a ctné křesťanské výchově.

(** si prole caret.) Ovšem, váš přítomný pocit radosti nad vysvobozením svým zakalen a promíšen jest zármutkem mateřským: že není vám dopřáno z plodu života vašeho se těšiti. Ale uspokojte se tím pomyšlením, že v tom stala se dobrá, milostivá vůle Boží s vámi a že naše dítky u Boha v lepší jsou ochraně, nežli bychom je my, pozemští jejich rodičové, opatřit v stavě byli.

A tak již vroucím srdcem a Bohu oddanou myslí, padnouce na svá kolena, pomodlte se k Bohu takto:

V úzkostech svých vzývala jsem tebe, Hospodine, a ty jsi vyslyšel hlas můj, aniž si dal zhynouti mně; přístrachové smrti valily se na mne, avšak ty retoval jsi mne. Ach, Pane, kdo jest podobný tobě, a moc a dobrotu

tvou kdo vysloví? Přijmi mile a vděčně oběť vroucího díkůčinění mého a vezmi mne i nadále pod otcovskou ochranu svou.

*) Poroučené mějž milosti své i toto za tak drahou cenu úzkostí koupené nemluvňátko. Sprovázejž ho milostí svou a učiň, ať v pobožnosti zrůstá a prospívá, tebe pak vždycky před očima má a přikázání tvých ostříhá.

**) Ačkoli pak jsi mi děťátko mé odjal, však nechci reptati proti tobě. Tvé bylo — své jsi vzal a k sobě privinul; i jistá jsem, že u tebe nejlépe jest opatřeno. Staniž se vůle tvá!

Nezamítejž mne od tváři své, Bože můj, ale jakožs' byl Otcem mým laskavým dosavád, tak budiž mi ním i napozatím. Pro Jež. Kr., Pána a Spasitele našeho. Amen.

Modlitba přítomných.

Hospodine, kohož bychom měly vzývati mimo tebe? u koho pomoci hledati pro sebe i jiné? Aj, klaníme se tobě a prosíme o milost pro tuto skrz tebe těžce navštívenou, ale i retovanou, raněnou, ale i vyléčenou matku. Ty jsi pomoc i dobrotu svou při ní patřně zjeviti ráčil. My doufáme v tebe, že ji neopustíš ani napozatím. Nauč všecky matky i tuto — jestli životu jejímu požehnáš — aby bděly nad sebou a samy nebyly příčinou těžkých porodů.

*) Dej jí dožíti radosti z nemluvňátka tohoto.

**) Utiš rany srdce jejího, že jsi jí děťátko její skrze včasnou smrt odjal.

Bože náš, hoden jsi slávy i zvelebení, a protož velebíme tě nyní, áno na věky oslavovati chceme tebe. Amen.

Otče náš atd. Sláva. Apoštolské požehnání.

7. Úvod šestinedělky, která nemůže se žádného dítěte dochovati.

Pomoc naše ať jest atd.

Milá dcero Boží! Opět sladkou nadějí naplnil byl srdce vaše Hospodin, když — požehnav životu vašemu — vzbudil ve vás předtuchu radostí mateřinských .Ale naděje ty vás zklamaly a tužby vaše se nesplnily. Z Božího dopuštění i toto posledně narozené nemluvňátko vaše musilo se odebrati za těmi, kteréž ho byly předešly, čímž způsobená jest palčivá bolest vašemu osiřelému mateřinskému srdci. V pravdě, těžký to úder pro vás; avšak neste ho s oddaností do vůle Boží. Nebo, kdo poznal mysl Páně, aneb kdo jemu radil? Kdo může vystihnouti, proč a z jakých příčin naložil tak s vámi Bůh? Nezpytatedlní jsou soudové jeho, ale přitom vždy moudří a svatí. Proto, v nynějším skormoucení svém, pokořtež se pod mocnou rukou Boží, aby vás potěšil časem svým; složtež v něm svou naději a důvěřte se jeho milosti; utíkejte se k jeho milosrdenství, aby na budoucně podobné rány od vás odvrátil a požehnání svého neodjímal od vás. — Děkujíc pak Pánu za ochranu života svého v čas přestalého porodu a za přinavrácení tělesných sil a zdraví: skloňtež se již na svá kolena a takto se pomodlte:

Pane můj a Bože můj! aj, děvka tvá klaní se tobě a v pokoře říká: děj se tvá svatá vůle! Opět odjal jsi mi děťátko, které ráda bych byla prsami svými kojila, opatrovala a vychovávala. Tak jsi to v své nejmoudřejší, věčné radě uzavřel a tak se to musilo i stati. Nechci reptati proti tobě,

aniž se zpouzeti proti uložení tvému. Otče, odpusť mi, jestli jsem snad proti zdraví svému vinila, a požehnáš-li opět časem svým lůno mé, nechať nejpřednější péče má obrácena jest na nemluvňátko pod srdcem mým spočívající. Uděl mi zdraví, síly a čerstvosti, abych mohla se státi šťastnou matkou. Pakli není tato vůle tvá, nauč mne trpělivosti a oddávání se do vůle tvé. Já, přestávajíc na řízení tvém, oslavovati chci jméno tvé a tvou nevýmluvnou milost, kteréž jsi ke mně, jak při mém porodu, tak i v mých šestinedělích dokázati ráčil. Vyslyš pokornou modlitbu mou — pro Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba přítomných.

Nejštědřejší rádce všeho dobrého dání, Bože, ty máš více, nežli jsi rozdal, a milosrdenství tvé není ničím obmezeno. Aj, kořímе se před tebou, přimlouvajíce se za tuto skormoucenou matku. Vícekrát již pracovala k porodu, ale nebyloť jí popřáno okusiti radostí mateřinských. Neopovažujeme se tobě proto domlouvati; nebo ty nejlépě víš, co činíš. Poroučíme však matku tuto tvé milosti, prosíce pokorně: neodpírá-li to radě tvé, tedy požehnej jí a dej jí radosti z dítěte zdarného okusiti. Nakloň ucha svého k vroucím prosbám našim, pro Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Otče náš atd. Sláva. Apoštolské požehnání.

8. **Úvod šestinedělky velmi chudobné a časté porody** (snad dvojičky) **mající.**

Pomoc naše atd.

Milá přítelkyně v Kristu! Tu stojíte, co šestinedělka s nemluvňátkem svým před tváří Boží — avšak obličej váš nezáří spokojností a blahem. Co jiným matkám působívá srdečnou radost — to vás naplňuje starostmi a obavami. Vy jste matkou mnohými dítkami požehnanou — ale právě toto požehnání zapříčiňuje vám mnohou tesklivost a nepokoj srdce. Ne, žeby ste necítila ceny té milosti Boží, jako kterákoli jiná matka, ale kormoutí vás to pomyšlení: odkud nabeřeme chleba, aby pojedli tito? Odkud a jak zaopatřovati tak početnou — nyní opět novým členem rozmnoženou — čeládku? (jako budu vstavě dvoje dítek zároveň kojiti prsami svými?) Nu, jistá věc, že početné dítky jsou pro rodiče nejen pramenem početných radostí, ale i předmětem mnohých starostí, obav a strádání. Takť i u vás. Než, buďte ujištěna, že Pán nikomu neukládá těžšího břemene, nežli v stavě byl by unésti. Ruka Hospodinova není ukracena a jeho štědrost nemá mezí. On zná potřebné prameny k výživě naší nalézti i tam, kde by nám krátkozrakým ani na mysl nepřipadlo je hledati. Ten, kterýž Izraele na neúrodné poušti chlebem s nebe opatřil; který ze zubu třenového čelisti osličí vyplynouti dal vodě k občerstvení zemdleného Samsona (Soud. 15, 19) —: ten i dnes právě tak mocen jest v našich potřebách uděliti nám více, než my prosíme aneb rozumíme. Proto i vy — nyní i na potom — spolehněte se na něho a novorozené děťátko své ne žeby ste považovati měly pro sebe za břemeno, ale spatřujte v něm dar lásky Boží a záloh jeho milosti k vám. Poručte ho Pánu na modlitbách. Při tom rozpomeňte se na pomoc a ochranu Boží vám při porodu a v šestinedělích poskytnutou a padnouce na svá kolena, takto za mnou se modlte:

Bože můj, v tebe doufám; vím, že zahanbena nebudu. Ty mne nadílíš dítkami mnohými — hřivna to, s kterouž mi náležitě těžiti nesnadno, těžko. Vím ale, že ty to všecko dobře spravíš a mně je opatřiti pomůžeš. Pane, přispoř mi víry, kdyby má mysl klesala. Vím, že ty, kterýž jsi mne v úzkostech porodu neopustil, ani při vychovávání dítek mých mne nezanecháš, ale ku pomoci mi přispěješ. Odpusť mi milostivě ta provinění, kterýchž — zvláště z netrpělivosti se svým losem — naproti tobě jsem se dopustila. Otevři pramen požehnání svého a vylejž ho na čeleď mou. Já doufám v tebe a tím se teším, že se smiluješ nade mnou i dítkami mojimi a nadělíš nás dary časnými i věčnými pro Krista Ježíše, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Modlitba přístojících.

Hospodine, kdybys' nám ty nepožehnal, odkudbychom měli vzíti? Ty vidíš, že rodičové tohoto děťátka mnohými jsou sklíčeni starostmi. Bohatý Bože! uděl zdraví, síly i prospěchu rodičům, aby z usilovné práce měli vždy, což jest jim potřebného. Dítkám pak jejich uděl duchovního i tělesného zrůstu a zdařilosti, by k tvé cti a chvále, rodičům pak ku potěšení prospívaly. Když pak jednou při radostném našem úvodě do nebe před tvou tváří se postavíme, dej, ať i těchto křesťanských rodičů do onoho místa blahoslavenství všecky jejich dítky sprovázejí, a oni říci mohou: Otče, z těch, které jsi nám dal, neztratili jsme žádného. Amen.

Otče náš atd. Sláva. Apoštolské požehnání.

9. Úvod šestinedělky s dítětem nezdarným.

Pomoc naše atd.

Myšlení Boží nejsou, jako myšlení naše, ani cesty jeho, jako cesty naše (Izaj. 55, 8). Takto můžete si povzdychnout nyní i vy, milá dcero Boží, když se postavujete u tohoto sv. oltáře, aby jste, co šestinedělka, přinesly Hospodinu podlužnou oběť svého srdce. Vy přestály jste šťastlivě obtíže těhotnosti, bolesti porodní, útrapy těla i duše — v té naději, že vaše neřesti a soužení o krátký čas pominou a radostí z narozeného děťátka — zaměněny a hojně vám vynahrazeny budou. Ale toto vaše mateřské doufání a očekávání nesplnilo se dle žádosti vaší. Děťátko z vás na svět prišlé sice žije, než není vám k radosti, ale k skormoucení. Avšak neoddávejte se proto přílišné tesknomyslnosti. Od Hospodina přišlo toto navštívení na vás, proto snášeti ho musíte bez reptání. Kolikrátkoli by se trpkost duše a nevole nad řízením Božím o vás pokoušely, vždycky připomeňte si tu výpověď bohabojného Joba (2, 10): Dobréliž jen věci bráti budeme od Boha, zlých pak nebudeme přijímati? My krátkého zraku lidé do tajné rady Boží nahlédnouti nemůžeme; nebo myšlení a cesty jeho nejsou jako myšlení a cesty naše. Blaze nám ale, že víme: že jakož vyšší jsou nebesa než země, tak převyšují cesty Boží cesty naše a myšlení jeho myšlení naše (Izaj. 55, 9.) Tolik znejte a buďte ujištěna o tom: že ani vám, ani děťátku vašemu Bůh ukřivditi a zlého učiniti v úmyslu nemá. Ovšem, Pán skormoutil duši vaši; ale on to bude také věděti oběma vám k dobrému změniti; odebéře-li vám zavčasu děťátko vaše k sobě, propůsťtež ho s pokorou v ruce jeho; pak-li by vám ho do času nechal, budiž ono od vás svědomitě opatrováno.

A tak již poručte svůj i děťátka svého los milosrdenství Božímu a takto za mnou skroušeně se pomodlete:

V radách a soudech svých nepochopitedlný Bože, přispoř mi trpělivosti a víry. Bolestně navštívil si mne, mdlou dceru lidskou, když jsi útrap těhotnosti mé a úzkosti porodu mého děťátkem zdarným neodměnil. Však vědouc, žes' ty Bůh můj a Pán můj, nechci reptati proti tobě. Jen mne posilň, abych z mdloby proti tobě nehřešila. Smiluj se, smiluj nade mnou i dítětem mým a nalož laskavě s námi oběma. Nepředpisuji tobě, abys' ho vzal; vím, že ty učiníš, co moudrost tvá za nejlepší uzná. Pakli mi ho do času necháš, před tváří tvou slibuji, že ho, jako na křesťanskou matku sluší, svědomitě opatrovati chci. Otče, odpusť mi mé těžké hříchy, kterými jsem neomylně zkušení toho zasloužila; nebo kdybych řekla, že hříchů nemám, sama sebe bych svodila a pravdy by ve mně nebylo. Ještě jednou poroučím se tobě, prosíc, buď milostiv mně i dítěti mému, pro zásluhy Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Modlitba přítomných.

Otče, tvá vůle se děje, jako na nebi, tak i na zemi; to vidíme i nyní. Ovšem, nerozumíme tomu, ale řízení tvého nesoudíme; nebo, kdože jsme my, abychom to směli učiniti? Však spoluútrpností proniknutí jsouce, žes' matku tuto i děťátko její tak navštívil, v pokoře klaníme sa tobě, tebe vzývajíce, abys' rodiče křesťanskou trpělivostí a spoléháním se na tvé řízení obdařiti ráčil. Nauč je poslušnými býti tobě a i zármutkem svým oslavovati tebe. Amen.

Otče náš atd. Sláva buď atd.

10. Úvod šestinedělek, z kterýchž některé dítky mají, jiné pak bez dítek jsou.

Pán Bůh požehnej vašemu vcházení i vycházení odsavád až na věky. Amen.

Milé přítelkyně v Kristu! Tu stojíte před obličejem Božím: šestinedělky, matky; ale pocity vašich srdcí — při vykonávání jedné a tétyž svaté povinnosti — jsou přivelmi rozdílné. Jedny tu stojíte požehnané, na jejichž loktech spočívají děťátka zdarná, a to povědomí, že Hospodin retoval vás a že nemluvňátka vaše koupelem křestu svatého za dítky své přijal: citem blaženým vás naplňuje.

Jiné však stojíte tu se srdcem uboleným: matky bez dítek. Čas k porodu vašemu rovněž tak přišel, jako oněm; boj s bolestmi a úzkostmi musely jste tak překonati, jako oné; život váš v nebezpečenství nalezal se právě tak, jako u tamtěch. Ale jiná byla vůle Boží s vámi, než s těmi, jenž u boku vašeho stojí. Pán usoudil, aby jste nekojily nemluvňátek prsami svými.

Nuže tedy, poděkujte se vy, požehnané, srdcem vděčným, za milost vám prokázanou, Bohu. Vy ale skormoucené, ani nezáviďte těmto, aniž repcete proti nejvyššímu, jako by vám neb zemřelým dítkám vašim byl křivdu učinil. Bůh dobrotivý jest ke každému svému stvoření; on, mocí své vševědoucnosti, nejlépe zná, před čím vaše dítky zavčasu vysvobodil. I pochváleno budiž tedy od vás jméno jeho. Vy požehnané, bděte nad

dítkami svými a vychovávejtež je v bázni a cvičení Páně, aby vaším přičiněním z nich někdy šlechetní lidé a pobožní křesťané vyrostli. Tak dokážete nejlépe své vděčnosti k Bohu.

Vy pak, zkormoucené, poděkujtež Pánu, že jste spolu s nemluvňátky svými nepadly v kořist smrti. Bděte nad sebou, aby — jestli budoucně požehná životu vašemu Pán — plod vašeho života nějak k úrazu nepřišel.

I jedny i druhé oddejte nyní oběť vděčnosti své Bohu. Pročež pomodltež se k tomu Otci každého dání dobrého:

I. Vy požehnané: vide sub 2. po případe sub 1.

II. Vy skormoucené: vide sub 3. aneb 4.

Modlitba přítomných.

Klaníme se před tváří tvou, ó, Hospodine, přimlouvajíce se důvěrně u tebe za tyto zde přítomné matky. My doufáme v tebe a jisti jsme, že zahanbeni nebudeme. Otče, ostříhej matek těchto i děťátek jejich a sprovázejž požehnáním svým i ty, jenž bez nich jsou. Posiluj mdlého zdraví jejich a chraň je před úrazem. Vylej kalich mílosrdenství svého na ně, a způsob, ať vyznávati musejí dobrotu tvou a sláví tebe Boha, věčně požehnaného. Amen.

Otče náš atd. Sláva buď atd.

11. Úvod šestinedělky nemocné (v domě.)

Nejvyšší lékař všech nemocných, dobrotivý Pán Bůh náš, budiž vám svou pomocí přítomen a uzdraviž vás na duši i na těle. Amen.

Milá přítelkyně v Kr. Ježíš! Dle řádu v církvi Kristově uvedeného měly by jste sice v chrámě Božím nynější nábožnost svou vykonati a tam Pánu Bohu za jeho lásku, kterou vám jak v celém životě vašem, tak i při nebezpečném porodu vašem — prokázati ráčil, srdečně děkovati. Poněvadž vás ale Hospodin, dle své tajné rady, touto nemocí navštívil, pro kterou nemůžete z domu vyjíti: oddejte se do jeho svaté vůle, říkajíce s oným knězem Eli: Bůh jest Pán, on nechť učiní se mnou, což ráčí (I. Sam. 3, 18); k čemuž přidejte důvěřně i to: Bůh jest Otec můj, on mi zlého příti nemůže; z jeho tedy ruky všecko ráda přijmu a pod jeho mocnou vůli vděčně se pokořím, jista jsouc tím, že mne on časem svým povýší a jak na duši, tak i na těle uzdraví. V kteréžto naději takto se za mnou nábožně modlte:

Ó, všemohoucí, věčný a milosrdný Pane Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista! vím, že mne hodně a spravedlivě pro mé hříchy touto nemocí tresceš; ale však tebe ze skrouženého srdce žádám, rač mi z přítomné mé neřesti pomoci, neb se nemám ku komu jinému mimo tebe utéci. Tys' můj štít, naděje i spasení a potěšení silné; dejž, abych tebe (i s tímto nemluvňátkem) mohla ještě zde sláviti a velebiti; ale však ne má, ale tvá vůle staniž se. Vím dobře, že nedopustíš na mne krehkou nádobu více, nežli bych mohla snésti. Zbaviž mne od všeho zlého. Po dokonání pak mého života (kterýž nyní bližší jest smrti nežli kdy jindy) dej, abych se (spolu i s děťátkem tímto) do tvého nebeského království dostati mohla a tam tebe na věky slávila a velebila. Jenž jsi živ a kraluješ, spolu s Bohem Synem i s Duchem svatým, požehnaný Bůh po všecky věky věků. Amen.

Modlitba přítomných.

Bože všemohoucí, Pane nebes i země; mocný vladáři nad nemocemi i zdravím naším! vzýváme tvou božskou milost a prosíme: abys' této v nemoci postavené spolusestře naší hříchy její odpustiti, trpělivostí ji obdařiti i zdraví utraceného navrátiti ráčil; aby, uzdravena jsouc, tvou dobrotu poznala, tebe spolu s námi ctila, chválila a velebila (a dítě své v bázni tvé cvičila). Pakli ji v této nemoci z světa tohoto vzíti chceš, rač ji k sobě do věčné radosti přijati. Amen.

Otče náš atd. Sláva buď atd.

12. Úvod šestinedělky nepoctivé.

Ačprávě slušnou mám příčinu, pro kterou mohl bych přítomně službu mou tobě odepříti, poněvadž jsi, svým neřádným chováním, sama z církve — co společenství svatých — se vyloučila a slovo Boží, křesťanský mrav i pobožnost zapovrhla: předce však — maje zření k tomu, že Kristus Pán pro hříšníky přijíti ráčil a že pokání činícím na milost vždy přijímal —: nechci dvéře milosrdenství Božího před tebou uzavírati; ale raděj otcovským káráním a napomenutím k tomu tě povzbuditi a přivésti, abys' hřích svůj poznala, slzami pokání ho olitovala a života svého napraviti se usilovala. — Protož nejprve poznej a viz, čeho jsi se svým smilstvím a neřádným obcováním dopustila a připravilas' se o nejdražší klenot svůj na tomto světě: o vlastní čest a poctivost, jejichž ztráta nikdy víc tobě vynahraděna býti nemůže; uvrhla jsi milé rodiče své v zármutek, rodinu v zahanbení; v církvi pak způsobila jsi slušné pohoršení. Ale nadto mnohem těžší jsi uvalila na sebe vinu, tím, že jsi svatého Boha rozhněvala a svou duši nesmrtedlnou přivedla v nebezpečenství věčného zatracení; nebo dle povědění sv. Pavla ap. (Efez. 5, 5.) žádný smilník aneb nečistý nemá dědictví v království Kristově a Božím. — Ale jakkoli veliký jest hřích tvůj, však jestli skutku svého opravdově olituješ a oddáš se k svatému pokání, jistotně budeš moci Boží milosti dosáhnouti. Nebo Bůh tak jest milosrdný a dobrotivý, že žádného — jakkoli velkého — hříšníka pokání činícího nezamítá. On hotov jest i tebe na milost přijati, jestli se k němu celým srdcem obrátíš. Proto utíkej se k jeho slitování: poznej hřích svůj, lituj ho a — nezoufej sobě; ale uteč se k svatým zásluhám Kristovým, abys' nezahynula, ale spasení došla. Poklekni tedy na svá kolena a za odpuštění hříchů tvých pomodli se k Bohu takto:

Všemohoucí a milosrdný Pane Bože náš, který hříšné a kající na milost přijímáš, tebe poníženým a skroušeným srdcem prosím: rač očima milosrdenství svého na mne, matku pokání činící pohlédnouti a mne — spolu i s děťátkem týmto na svět neřádně zplozeným — na milost přijati, Duchem svatým obnoviti a znovu zroditi, i tu milost děťátku dáti, aby ono — bude-li živo — nenásledovalo cest matky své hříšné; ale v pravé víře a v pravém pokání rostlo, tobě Pánu Bohu se líbilo, a v tom až do skonání života svého setrvajíc, tvé milosti a života věčného dosáhlo. Toto všecko rač učiniti pro své milosrdenství a pro zásluhy Syna tvého, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Modlitba přítomných.

Hospodine, nezamítejž proseb našich, kteréž k tobě za tuto hříšnici odsíláme. Ovšem, těžce zhřešila proti nebi a před tebou, aniž jest hodna slouti dítětem tvým; avšak pro milosrdenství své odpusť jí provinění její a přijmiž ji na milost. Přeporoď Duchem svým svatým její srdce, aby nejen chtěla, ale i skutečně činila, což jest před tebou milého. Smiluj se nad ní i nad dítětem jejím; požehnej výchově tohoto a způsob, ať se ono nikdy na cesty ty, na kterýchž splozeno jest, neuchyluje. Douťáme v tebe, že nás neoslyšíš, nebo dobrý jsi a na věky trvá milosrdenství tvé. Amen.

Otče náš atd. Sláva buď atd.

A již, ty hříšná matko, vyjdiž z tohoto chrámu Božího v pokoji; nehřeš více; milost Boží zůstávej s tebou a veď tě cestou pokání, víry a pobožnosti k životu věčnému. Amen.

Poznam. Při uvázení nepoctivé nepotřebí vždy stejné přísnosti a tvrdosti v slovích. Je-li patrno, že nešťastnice beztak je pro svůj pád velice ubolená a duchem sevřína, nech nad přísností zákona převládá milostná útěcha evanjelium.

III.

Způsob vykonání svatého sobáše.

Před sobášem bývají třikrát jedno po druhém na veřejných službách Božích ohlášky snoubenců. (Viz Pořádek veřejných služeb Božích.)

Při vrchnostenské dispenzaci však ohlášky cele neb částečně vystati mohou.

V adventním a postním období sobáše se nekonají.

Kněz pozoruj, aby státním i církevním zákonům a nařízením dotyčné manželského práva vyhověno bylo.

1. Obecný formulář.

Pomoc naše budiž ve jménu Boha, Otce, Syna i Ducha svatého. Amen.

Nebeský ženichu, Pane a Spasiteli náš Ježíši Kriste, račiž tyto snoubence křesťanské milostí svou obdařiti a nádějné manželství jejich šťastné a požehnané učiniti: tak aby ono sloužilo předně k slávě Hospodina Boha našeho a k vzdělání církve jeho svaté, všem jejich milým k potěšení, novomanželům pak k časnému štěstí a k věčnému blahoslavenství. Amen.

Přímluva.

Jakby vážný a vzácný byl stav manželský, poznáváme z následujících důvodů. Pán Bůh sám ještě v ráji nařídil jej (Gen. 2), a obdařil požehnáním (Gen. 1; Žalm 128); Syn Boží, Ježíš Kristus posvětil jej v Káni Galilejské (Jan 2.), tak že poctivý a svatý jest (Žid. 13.). Áno i velice potřebný jest, poněvadž z něho pocházejí všickni ostatní stavové.

Z toho souditi můžeme, i kterýby byl hlavní a přední cíl stavu manželského, totiž: aby lidské pokolení skrze něj bylo rozmnoženo a počet vyvolených, jenž mají Pána Boha v nebesích na věky oslavovati, aby byl shromážděn.

Proto mají novomanželé vstupovati do něho pobožně, v bázni Boží a s modlitbou svatou, pořádně, totiž s radou starších a vážných lidí, a poctivě, aby sobě byli zachovali stud a čistotu mládeneckou a panenskou. Vstoupivše pak do stavu manželského, mají se chovati v něm předně pobožně, aby se spolu Pánu Bohu modlili, slovo Boží milovali, křesťansky živi byli, aby tak i dítky i čeládka jejich dobrému se učily od nich; potom mají se chovati upřímně a věrně, vespolek se milujíce, všelikého podezření se varujíce a zlosti nepovolujíce; dále i trpělivě, aby se v kříži a soužení potěšovali slovem Božím; též rozšafně, aby v práci a povolání svém pilni byli a pořádně své věci konali, a naposledy mají se chovati bedlivě, pamatujíce na to, že co Bůh spojil, jednou skrze smrt časnou opět rozloučí, aby tedy zde v manželství svém s Kristem, ženichem duší svých, se spojovali a tak na svadbu nebeskou přijíti mohli.

Jestli tedy i vy, milí novomanželé, takto vstupujete do stavu manželského, i žíti budete v něm tímto způsobem: jistě udělí vám Hospodin požehnání svého. Udělí vám požehnání duchovního, které záleží v osvícení, potěšení a v posilnění Ducha Svatého; udělí i tělesného, jakožto v dítkách, v živnosti, nakolik pro vás uznávati bude potřebným, a konečně i věčného, když vás na svadbu nebeskou přivede.

Nebeský ženích, Ježíš Kristus, dejž vám to vše z milosti své. Amen.

Druhá přímluva.

„Já ť pak a dům můj sloužiti budeme Hospodinu.“ Tak, nejmilejší v Kristu, mluvil jednouc pobožný vůdce národa Izraelského Jozue, jakož psáno v knize jeho v 24. kap. Při jisté slavnostní příležitosti, před celým shromážděným národem, při považování mnohých dobrodiní, kteréž Hospodin jemu i celému národu prokázal, osvědčil Jozue onými slovy, že byťby snad i všecken lid jiným, cizím falešným bohům sloužil, on však, totiž Jozue, i s domem svým předce tomu jedinému, pravému živému Bohu sloužiti bude. V pravdě, veliké slovo, slavné vyznání!

Vy, nejmilejší, slavíte dnes svou svadbu. Den tento jest vám dnem vděčného vzpomínání na všecka tělesná i duchovní dobrodiní, kteráž vám Hospodin až potud prokazoval. Nuže, i vy v tento vám tak památný den na prahu manželského života vyznejte a slibte celým srdcem: „Já a dům můj sloužiti budeme Hospodinu.“ Šťastný každý stav, šťastný zvláště manželský stav, když Bohu slouží! Jozue byl vznešený muž v národu svém a předce nestyděl se Bohu sloužiti, k zahanbení všech synů světa tohoto, nevěřících, kteří slouží ovšem ďáblu, světu, tělu, ale Bohu Hospodinu sloužiti se stydí. Vy, nejmilejší, služte po všecky dny života svého Hospodinu, služte mu doma i zde v chrámě. Slovo Kristovo přebývejž ve vás bohatě se vší moudrostí atd. (Kolos. 3, 16. 17.) Odvrztež bohy cizozemců, utíkejte modl světa tohoto, odvrzte žádost očí, žádost těla i pýchu života, odvrzte chlipnost, lakomství a všecko, co by vás loučiti mohlo od lásky Boží, kteráž jest v Kristu Ježíši, Pánu našem. Naproti pak tomu bojte se Hospodina a služte jemu v dokonalosti a v pravdě, nakloňte srdcí svých k Hospodinu, Bohu pravému, jemu poslušni buďte, jeho hlasu poslouchejte, Boha se bojte, Boha milujte, v Boha doufejte, Bohu služte ve vší pobožnosti. Bůh vám k tomu milostivě dopomáhej! Budete-li Bohu sloužiti, i on poslouží vám

každého času vším dobrým. Nejkrajší jest služba Páně a nejpožehnanější. V sloužení Bohu Hospodinu je požehnání, pokoj, spasení a blahoslavenství. Budete-li Bohu sloužiti, tedy cítiti budete blízkost Boží a s touto blízkostí radost svatou, radost v Pánu, o níž pověděla Maria: „Veselí se duch můj v Bohu Spasiteli svém.“ Kde pak pocit blízkosti Boží, tam všeliká cnost a chvála, tam zvláště láska a věrnost manžele k manželce, manželky pak k manželovi, tam útěcha v zármutcích a v kříži života, tam blahoslavenství časné i věčné.

Chcete-li, nejmilejší, aby manželství vaše bylo šťastné, aby bylo pramenem mnohé radosti a požehnání? Ó, zajisté chcete! Nuže tedy, mluvte a čiňte s Jozuem: Já a dům můj sloužiti budeme Hospodinu! Bůh sám pomáhej vám k tomu pro Krista Ježíše. Amen.

Třetí přímluva.

Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska Boží a účastenství Ducha svatého budiž s vámi na věky. Amen.

Tímto apoštolským pozdravením buďte srdečně pozdraveni, nejmilejší, na tomto svatém místě, v tuto důležitou a vážnou chvíli, když postavujete se tu před obličejem Božím, abyste sňatek manželský uzavřeli a požehnání Boží k takovému obdrželi.

Když vstupujete do manželskeho stavu, tu především máte se rozpomenouti, že stav manželský jest ustanovení Boží a ne nejaký lidský výmysel. Sám Hospodin ráčil stav manželský ustanoviti, když stvořil muže i ženu a požehnal jím, aby byli jedno tělo. A poněvadž manželský stav samým Bohem jest ustanoven, z toho následuje, že manželé v něm živi býti maji svatě, spravedlivě a pobožně. Takovým ctným manželům žehná Hospodin a dává jim milost, pokoj, štěstí spokojenost a blahoslavenství zde časně a tam jednouc věčně.

Jako zvlaštní povinnost nakládá vám Pismo svaté následující: „Muži, milujte ženy své, jako i Kristus miloval církev a vydal sebe samého za ní.“ A dále: Ženy mužům svým poddány buďte jako Pánu. Nebo můž jest hlava ženy, jako i Kristus hlava církve.“ První slovo zní k mužum manželům, druhé pak k manželkám, ženám. K oboum pak přimluvá se apoštol slovy: „Nadto pak nade všecko oblecte se v lásku, kteráž jest svazek dokonalosti.“ Bez lásky věrné a upřímné není šťastného a požehnaného manželstva. Lásky vám potřebí, lásky si proste od toho, kterýž miloval nás až do smrti a to smrti kříže. V lásce jedni druhých břemena neste a tak plňte zákon Kristův.

Při tom nepřestávejte pozdvihovati očí svých k horám, odkudž by vám přišla pomoc. Pomoc naše jest od Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi. Máte se Pána Boha báti jej milovati a v něho samého doufati. On jest vaše síla i doufání, On vaše útočiště i síla, ve všelikém soužení pomoc vždycky hotová. Pozvite do domácnosti své za hoste stálého Pána Ježíše Krista. Blahoslavený dům, kde On jest hostem vzácným. Tam jest plnost všeho požehnání tělesného i duchovního, časného i věčného.

K tomu všemu dopomáhej vám Hospodin. On učiní manželstvo vaše šťastným a požehnaným. A jednouc, když naplníte léta svá na zemi,

přiveď vás milost jeho k svadbě ženícha Krista do oněch věčných stanů. Amen.

(Stručné tyto přímluvy samozřejmě jsou jen skromnou direktivou. Tu jest příležitost uplatniti charizma dle povahy, stavu a losu snoubenců. Několik textů k tomu viz u konce této stati o sobáších.)

Milí snoubenci!

Po přeslyšení takového poučení pozorujtež na následující otázky a odpovězte nejprvé společně, když se vás zeptávám:

Chcete-li do stavu manželského vstoupiti a v něm podlé vůle Boží živi býti — chcete-li?

Odpověď: Chceme.

Potom odpovězte každý za sebe, když předně tebe, mladoženíchu N. N., zeptávám se před Pánem Bohem Otcem, Synem i Duchem Svatým i před těmito křesťanskými svědky, aby jsi mi beze všeho klamu oznámil na svou čest a víru křesťanskou:

Chceš-li z dobré vůle sobě tuto N. N. za manželku pojíti, — chceš-li?

Odpověď: Chci.

Slibuješ-li, že ji nechceš opustiti až do své smrti v žádné bídě, v žádné nemoci, v žádném neštěstí ani v jakémkoli nedostatku, slibuješ-li?

Odpověď: Slibuji.

Podobně zeptávám se i tebe, mladá nevěsto N. N., před Pánem Bohem Otcem, Synem i Duchem Svatým i před těmito křesťanskými svědky, aby jsi mi beze všeho klamu oznámila na svou čest a víru křesťanskou:

Chceš-li z dobré vůle sobě tohoto N. N. za manžele pojíti, — chceš-li?

Odpověď: Chci.

Slibuješ-li, že jej nechceš opustiti až do své smrti v žádné bídě, v žádné nemoci, v žádném neštěstí ani v jakémkoli nedostatku, slibuješ-li?

Odpověď: Slibuji.

Oba již pokleknouce na svá kolena podejte sobě pravé ruce; pak nejprvé ty, mladoženíchu, přisahaje mluv za mnou takto:

Já N. N. pojímám sobě tebe, při boku mém klečící N. N., za pravou a věrnou manželku a slibuji tobě před Pánem Bohem Otcem, Synem i Duchem Svatým, i před těmito křesťanskými svědky na svou čest a víru, že tě nechci opustiti v žádné nouzi, v žádné nemoci, ani v štěstí, ani v neštěstí, ani v jakémkoli nedostatku. Ale chci s tebou v každé příhodě, od Boha dopuštěné, setrvati, a to až nás smrt časná rozloučí.

Podobně i ty, mladá nevěsto, přisahajíc mluv za mnou takto:

Já N. N. pojímam sobě tebe, při boku mém klečícího N. N., za pravého a věrného manžele a slibuji tobě před Pánem Bohem Otcem, Synem i Duchem Svatým, i před těmito křesťanskými svědky na svou čest a víru, že tě nechci opustiti v žádné nouzi, v žádné nemoci, ani v štěstí, ani v neštěstí, ani v jakémkoli nedostatku. Ale chci s tebou v každé příhodě, od Boha dopuštěné, setrvati, a to až nás smrt časná rozloučí.

Oba již vznášejíce tři prsty pravé ruky své vzhůru mluvte společně za mnou:

Tak nám pomáhej Bůh Otec, Syn i Duch Svatý, požehnaný na věky. Amen.

Podejte sobě opět pravé ruce.

(Na to kněz, dotýkaje se pravicí svou spojených rukou mladoženichů, těmito slovy potvrdí manželství jejich:)

Závazek váš manželský, který jste nyní před svatou Trojicí, předemnou služebníkem Božím i před těmito křesťanskými svědky učinili, já jakožto služebník Kristův, na místě Božím postavený, mocí úřadu svého potvrzuji a vás spolu sdávám, a to ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha Svatého. † Požehnej vám Hospodin se Siona! Amen.

Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj. Amen.

Nu a již teď nejprvé vy, novomanželé milí, skloňte se před trůnem Božské velebnosti a nábožně modlte se takto:

Milosrdný a dobrotivý Pane Bože náš, kterýž jsi sám stav manželský nařídíti a požehnati ráčil a chceš, abychom do něho v bázni tvé a v pobožnosti pravé a v čistotě vstupovali: prosíme tě, nebeský Otče, skrze drahého ženícha duší našich, Ježíše Krista, abys ráčil i toto manželství nám šťastným učiniti, pravou milost, lásku, věrnost, čistotu a pobožnost mezi námi zachovati. Tak abychom se tvé milosti líbili a tvého požehnání došli. Nedopouštěj, milý Pane, ďáblu nepříteli a nástrojům jeho nám škoditi, svazek lásky manželské rušiti a požehnání našemu jakýmkoli způsobem překážeti: ale dej nám, cokoli k životu našemu potřebným býti uznáváš. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Jiná.

Hospodine, Bože náš! Na prahu života manželského stojíce, srdečně tobě děkujeme za všecku lásku, kterouž prokázati jsi nám ráčil v celém dosavádním životu našem až po tento den, kde jsi nás svazkem manželství v jedno tělo spojil. Vroucně při tom prosíme, račiž nás v manželství tomto až do konce milostivě chrániti a ostříhati. Ó, Bože, dobrotivý Otče nebeský, požehnej nás na duši i těle a dej, abychom v povolání svém poctivě a hodně chodili před obličejem tvým i před všemi lidmi. Ó, Kriste ženichu nebeský, připoj se na cestě života k nám, jako k učedlníkům jdoucím do Emmaus a vykládej nám písma, aby srdce hořelo v nás; zůstaň s námi a buď hostem naším v příbytku našem; buď nám světlem v tmách, těšitelem v smutku, posilněním v mdlobě, lékařem v nemoci, životem v smrti. Ó, Bože Duchu svatý, dej, abychom ve svornosti, lásce a věrnosti až do smrti živi byli, víru a dobré svědomí nebeskému Ženichovi, Pánu Ježíši Kristu, i také jeden druhému zachovali. Ó, Trojice svatá jediný Bože, ostříhej vcházení i vycházení našeho odsavad až na věky. Amen.

K přítomnému zástupu:

I my také, všickni zde přítomní, pomodlme se za tyto novomanžely vroucně a nábožně volajíce takto:

Ó, všemohoucí, věčný a milosrdný Pane Bože, Otče náš nebeský, který jsi muže a ženu stvořil, stav manželský nařídil a k tomu i plodným životem obdařil: prosíme tebe pokorně, aby jsi ráčil tyto křesťany, kteří nyní do stavu manželského podle tvého přikázaní vstupují, požehnati a je

ode všeho zlého zachovati. Popřej jim, aby v tomto stavě pobožně a čistotně živí byli, aby od nich jméno tvé svaté ctěno a chváleno bylo. Učiniž to, Otče, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Otče náš, jenž jsi v nebesích atd.

Jiná.

Dobrotivý Bože a Otče náš nebeský! Díky buďtež tvé milosti, že jsi tohoto ženicha a tuto nevěstu do tohoto stavu povolal a jim šťastně do něho vkročiti popřál. Mějž je i dále ve své otcovské paměti, vylej na ně své hojné požehnání duchovní i tělesné, rozhojňuj v srdcích jejich upřímnou lásku manželskou a dej, aby manželství toto bylo pro ně pramenem mnohého potěšení a radosti a aby také jejich rodičové a přátelé mnohé radosti a potěšení z nich míti mohli. Posvěť radost všech nás na této svadbě přítomných, abychom se v tobě Bohu svém veselili, na nebeskou svadbu Beránka se rozpomínali, po ní toužili a dychtili, abychom někdy na ni se dostati, se všemi vyvolenými tvými za stolem tvým seděti a spolu s nimi na věky se radovati mohli. Amen.

Otče náš... atd.

Požehnání.

Nu a již pokoj Boží, který převyšuje všeliký rozum, ten račiž hájiti a ostříhati srdcí i smyslů vašich v Kristu Ježíši, Pánu našem, k životu věčnému. Amen.

2. Sobáš ovdovělých.

Pomoc naše budiž...

Nejmilejší v Kristu Ježíši! Poznovu vstupujete do stavu manželského. Poznovu stojíte před oltářem Božím, abyste sobě vzájemně přislíbili věrnou lásku manželskou a aby nový svazek vašeho manželstva požehnán a zpečetěn byl. Poznovu má vypověděno býti nad svazkem manželstva vašeho známé vám slovo: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj“, kterýchžto slov význam ten jest, že ani manžel, ani manželka, ani vůbec žáden člověk nemá učiněné a stvrzené smlouvy manželské rušiti, aniž spojení takového rozlučovati, nebo je to svazek svatý a stálý, samým Bohem Hospodinem spojený a zpečetěný. Sám Hospodin toliko může tu zasáhnouti, a co on sám spojil, on sám také může rozloučiti, a sice skrze smrt jednou z obou manželů. Tak se stalo s vámi z nevystižitelné rady a vůle Boží. I vstupujete tedy do nového manželství. Však že ovdovělí po jistém uplynutém čase smutku opět do manželství pořádně a poctivě vstoupiti mohou a také vstupují, toho příkladů nalezáme mnoho i v Písmích svatých. Budiž připomenut aspoň příklad praotce Abrahama, který po smrti manželky své Sáry pojal sobě za manželku Ceturu. Tak podobně učinila řízením Božím pobožná a milá Rut, když po smrti manžele svého, ze země Moabské se navrativši, provdala se za šlechetného muže Bóza. A to povědění Boží: „Není dobře býti člověku samotnému“ přináleží netoliko mládencům a pannám, ale také i vdovcům a vdovám. Mohou tedy ovdovělí poznovu vstupovati do stavu manželského jednak pro vyvarování se smilstva, jednak, aby domacnost

a rodina tím lépe mohla spravována a vychovávána býti, jednak konečně, aby manželé vespolek měli a nalézali vzájemné potěšení a pomoc, jakož i moudrý Kazatel ve 4. kap. v. 9. 10 praví: „Lépe jest dvěma, než jednomu; mají zajisté dobrý užitek z práce své; nebo padne-li který z nich, druhý pozdvihne tovaryše svého.“ Jen ať se vstupování do nového manželství děje vždy počestně a pořádně a ať se při tom nehledí na marnost světskou pominutelnou, ale na dobré jméno, na pobožnost, kteráž jest ke všemu užitečná a má i nynějšího i budoucího života zaslíbení; též na cnost, na pokoru a krotkost, na pilnost a na opatrnost v hospodářství a na všecko, co by Bohu milé bylo a k rozšíření slávy jeho v království jeho sloužilo. Zachovají li pak manželé víru a dobré svědomí, tedy užívati budou dobroty Hospodinovy i zde časně i tam v zemi živoucích na věky.

Jestliže i vy, nejmilejší, z takovýchto pohnoutek vstupujete do tohoto nového manželství, požehnej vám v tom předsevzetí Hospodin se Siona! Atd.

(Může i více povědíno býti o povinnostech manželů, jako výše, a pak dle formuláře vykoná se sobáš.)

3. Sobáš nepoctivých.

Pomoc naše budiž...

Tak tedy vy, nejmilejší, vstupujete do křesťanského manželstva. Radost, která obyčajně chodívá s událostí takovouto, nemálo jest vám, bohužel, pokalená, čehož vy sami nejlépe víte příčinu. Nepřicházíte k výkonu tomuto svatému s věncem poctivosti Bohu i lidem milé, nepřicházíte se srdcem čistým, aniž s tělem nepoškvrněným. Nebo povolivše mámení ďábelskému a žádosti těla nerozumné a nečisté zhřešili ste proti šestému přikázaní Božímu a v porouhání přišlo při vás slovo apoštolovo: „Taťjest vůle Boží, aby ste se zdržovali od smilstva, a aby uměl jeden každý z vás svým osudím (to jest svým tělem) vládnouti v svatosti a v poctivosti.“ Nemohu, nesmím o tom mlčeti a musím vám to povědíti, ne sice k větší potupě vaší, ale tím cílem, abyste tím k upřímnému pokání byli povzbuzeni. Nebo nebudete-li pokání činiti, zahynete. Těžké a hrozné pokuty přicházejí od Pána Boha spravedlivého na smilníky a cizoložníky, jakž mnohé příklady ukazují. Hleďte tomu tedy ujíti a čiňte pokání. Obrátíte-li se k Hospodinu s pokáním srdečným, tedy nezahynete, ale živi budete. Hospodin v milosti bohatý chce vám kajícím a k němu upějícím milostiv býti a i tento hřích vám odpustiti; na vás jest ale, aby ste milosti jeho nadarmo nebrali, ale k němu celým srdcem se obrátili a v manželství svém stydlivě, počestně a pobožně živi byli po všecky dny života svého. Tak milosrdenství a požehnání Boží zůstane s vámi časně i věčně.

Tím cílem proste Pána Boha zkroušeně a vroucně, aby vám viny a hříchy vaše odpustil, srdce čisté vám stvořil, aby Ducha přímého obnovil ve vnitřnostech vašich a Ducha svého svatého neodjímal od vás. Proste ho, aby rozhojnil v srdcích vašich čistou, neošemetnou manželskou lásku, abyste v lásce a svornosti, v pokoji a jednomyslnosti jeden druhého břemena nesli a tak plnili zákon Kristův. Proste Pána Boha, aby zachovával mezi vámi věrnost, abyste jeden druhého neopouštěli, ale raději v svazku

lásky zůstávajíce spolu nesli a trpěli zlé i dobré a poctivý život vedli. Atd. (O povinnostech manželských.)

Milostivý pak Hospodin rač vyslyšeti prosby a žádosti vaše a vám požehnati na těle i na duši, časně i věčně. Amen.

(Sobáš vykoná se dle výš předepsaného formuláře.)

Modlitba: Milosrdný Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista, vyznáváme před tebou, že jsme svým hříchem i proti tobě i proti církvi této těžce zhřešili, čehož jest nám srdečně líto. Protož tebe, Otče lítostivý a dobrotivý, za milost žádáme, a věříme, že jakos na milost přijal kajícího Davida i plačící Marii Magdalenu, i nás také laskavě přijmeš a odvrátíš od nás aneb ulevíš aspoň zasloužený trest. Stvoř nám, prosíme, srdce čisté a ducha přímého obnov u vnitřnostech našich; nezamítej nás od tváři své a Ducha svého svatého neodjímej od nás. Dej nám podle svého velikého milosrdenství, abychom na potomný čas v lásce, ve věrnosti manželské a v pobožnosti života tvé svaté milosti sloužiti a požehnání tvého účastni býti mohli. Skrze Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Texty k přímluvám sobášním.

I. Mojž. 1, 27. 28. — I. Mojž. 2, 18. — Jozue 24, 15. — Rut 1, 16—17. II. Sam. 7, 29. — Žalm 23, 1. — Žalm 33, 20. — Žalm 37, 5. — Žalm 62, 9. — Žalm 84, 12. 13. — Žalm 146, 5. 6. — Přísl. 24, 3. 4. — Izai. 26, 4. — Izai. 54, 10. — Jer. 7, 23. — Jer. 32, 40. 41. — Ozeáš 2, 19. 20. — Mat. 6, 33. — Mat. 19, 4—6. — Mat. 28, 20. — Luk. 1, 6. — Luk. 11, 9. — Jan 17, 11. — Řím. 12, 12. — Řím. 15, 5. 6. — I. Kor. 7, 3. — II. Kor. 13, 11. — Efez. 5, 22—25. — Kol. 3, 14. — II. Thes. 3, 16. — I. Petr. 3, 7. — Zjev. 21, 3. a mnohé jiné.

4. Způsob potvrzení 50-ročního manželství (zlatá svadba.)

Vzdechnutí. Pomoc naše...

„Až potud pomáhal nám Hospodin.“ (I. Sam. 7, 12.) Takto, nejmilejší v Kristu, promluvil jednou věrný muž Boží, vůdce, soudce a prorok národa Izraelského Samuel. Upřímná radost a vděčnost vyznívá z jeho slov, radost a vděčnost k Bohu Hospodinu, že totiž milostivý Hospodin pomáhal mu v práci a boji a korunoval práci a boj jeho zdarem a požehnáním.

„Až potud pomáhal nám Hospodin.“ Tak můžete i vy, nejmilejší, volati v tento pro vás tak důležitý a památný čas. Slavíte zlatou svadbu. Jaký krásný, zřídkavý, pronikavý svátek! Před padesáti léty (léta P.....) stáli jste před tímto, oltářem Božím, jako mladý květoucí pár manželský, přislíbili jste sobě manželskou lásku a věrnost, uzavřeli jste svazek manželský, prosili jste Boha za zdar a požehnání k manželskému životu. A nyní po 50 létech hledíte do minulosti na překonanou cestu, a vaše srdce plní se pocitem vděčnosti k Bohu, který až potud tak předivně pomáhal vám, a přinášíte mu oběť díkůčinění vroucího za jeho žehnající milost a ochranu a do této milosti a ochrany jeho i na dále se poroučíte se žádostí srdečnou, aby padesátročí manželství vaše vnově požehnáno bylo.

Ó, máte zač děkovati, dobrořečiti. Požehnal vás Hospodin vším dobrým. Požehnal vás zdařilými dítkami, syny a dcerami, z nichž ovšem někteří zesnuli, ostatní však živi, zdrávi doprovodili vás sem i s vnúčatmi milými a jubilují s vámi Rozvetvila se milá rodina vaše jako strom mohutný. A kolik lásky a dobroty i jináče prokázal vám Hospodin! Zehnal vás na těle i na duši na každý den, dal vám okusiti radost mnohou, v zármutcích vás těšil, v mdlobách podpíral, v nemocech uzdravoval. A ještě i podvečer života vašeho zjasňuje vám milostí svou. Naplnil na vás slib svůj milostný: „Až i do starosti já sám, nýbrž až do šedin já ponesu. Já jsem vás učinil a já nositi budu, já, pravím, ponesu vás a vysvobodím.“ Ó, máte zač dobrořečiti — dobrořečtež tedy Hospodinu!

Nu a tentýž, který dotud pomáhal, pomáhej vám i dále, on žehnej vás i dále, pokud jeho svatá vůle bude, zjasňuj vám milostí svou pozdní cesty vaše, potěšuj, posilňuj, chraň vás, a konečně přiveď vás k věčné svadbě Beránka Krista do oněch věčných stanů. Dejž to, Pane Bože. Amen.

Po řeči:

Drazí křesť. manželé! Vy dnes při padesátroční památce sňatku a svazku manželského, děkujíce Pánu Bohu za jeho věrnou otcovskou milost, že vás přes tak dlouhá leta opatroval, živil, potěšoval, zachoval, skláníte se před ním a oddávajíce se jemu, žádáte sobě jeho požehnání. Poklekněte tedy na svá kolena a podejte sobě ruce své. Já služebník Boží vám ve jménu jeho a z moci svého úřadu požehnání jeho božské uděluji: Požehnej vás Bůh Otec, požehnej a ostříhej vás! Požehnej vás Bůh Syn, požehnej, osvěť tvář svou nad vámi a buď vám milostivý! Požehnej vás Bůh Duch svatý, požehnej, obratiž tvář svou k vám a dej vám svůj časný i věčný pokoj. Amen.

A nyní již složte ruce své k modlení a děkujíce Pánu Bohu za všecku milost vám prokázanou, poručte se jemu i na dále a takto se pomodlte:

Děkujeme tobě, Bože, Otče náš nebeský, že jsi k nám nehodným ctitelům svým své otcovské lásky a milosti v tak nepřebrané míře dokázati ráčil. Ty jsi nás jak od dětinství našeho, tak obzvláště v padesátročním manželství našem sám živil, vodil, řídil, opatroval; tys nás požehnáním svým sprovázel, potěšením svým navštěvoval, v zármutcích a bídách našich posilňoval a zlatým věkem dlouhého života korunovati ráčil. Ó, budiž tobě čest a chvála, nejdůstojnější, že jsi pomáhal nám, abychom v lásce, věrnosti a upřímnosti manželské žijíce, ani my sebe neopustili, ani ty neopustil jsi nás v žádném neštěstí, v žádném zármutku, v žádné nemoci, v žádném kříži a trápení, a spůsobil si nám potěšení, abychom mohli snésti. Prosímeť již, ó, Hospodine, buď nám ještě i dále, buď až do skončení dnů našich na pomoci. Vodil jsi nás od mladosti, Bože náš, i v starosti neopouštěj nás; buď světlem naším, když zrak očí našich bude hasnouti; buď síla naše ve mdlobách našich; podpora naše, když klesati budeme, lékařstvím naším v nemocech našich, útočištěm a životem při smrti naší. Po těchto pak dnech trápení vezdejšího, přenes nás k svadbě ženícha duší našich Ježíše Krista Pána našeho, abychom z jeho milosti v tvé radosti věčně přebývati a radovati se mohli. Amen.

Modlitba přítomných.

Bože, Otče náš nejmilostivější, děkujeme tobě srdečně za tu milost, kterou si těmto našim přátelům, křesť. manželům prokázati ráčil, že si prodloužil dnů jejich, nasýtiv je hojností milosti, pokoje a potěšení svého; dal jim viděti syny synů jejich, utvrzoval je v lásce a upřímnosti a popřál dožíti zlatou památku padesátročního manželstva jejich. Buď s nimi i na dále po všecky dny života jejich, kterých jsi jim ještě odměřiti ráčil. Dej jim léta a víru Simeonovu a Anny prorokyně, pobožnost a naději svatých tvých, pomáhej jim boj výborný bojovati, víru zachovati a dojíti koruny spravedlnosti, až nás uvedeš na hody milosti věčné, kdež jsi živ a kraluješ, požehnaný Bůh náš, na věky věků. Amen.

Otče náš atd. Sláva. Apoštolské požehnání.

IV.

Úvod mladé nevěsty.

1. Obecný formulář.

Nebeský ženich, Pán a Spasitel Kristus, rač toto manželství tvé (vaše) milostivě požehnati. Amen.

Milá nevěsto!

Tenť jest chvalitebný křesťanský obyčej, že mladé nevěsty po svatém sobáši na úvod přicházejí. A to nejpředněji proto, aby měly zjevné vysvědčení, že do stavu manželského pořádně a poctivě vstoupily; po druhé, aby při úvodě srdečně Pánu Bohu děkovaly, že je od hanby světské zachovati a křesťanským manželem obdařiti ráčil; po třetí, aby také žádaly jeho Božskou milost za požehnání začatého manželství, aby ono bylo jim pokojné, šťastné a požehnané a tak Pánu Bohu milé.

Pročež přeslyšiž (přeslyšte) především, jakové požehnání slibuje Pán Bůh pobožným manželům v Žalmu 128.

V tomto žalmu, jenž pobožným manželům k poctivosti složen jest, připovídá Pán Bůh čtvero požehnání.

1. Že takové bohabojné manžely chce požehnati na statku a živnosti.
2. Že je chce požehnati v dítkách, a to v dítkách krásných a statečných, v nichžby rodičové svou rozkoš a potěšení měli;
3. Slibuje bohabojným manželům dlouhý, poctivý a šťastný život, tak aby i vnuky své viděti mohli, a
4. připovídá jim vůbec mnohé dobré věci Jeruzaléma a pokoj nad Izraelem, to jest vše, cokolvěk jen dobrého Pán Bůh dávati ráčí své milé církvi.

Pročež jestliže i ty (vy) s manželem svým Pána Boha budete se báti a po cestách jeho choditi, budete i vy účastni tohoto požehnání.

Žádaje a prose Boha za to, slavnostně uvázím tě (vás) do manželství tohoto ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha, svatého. Amen.

Pán Bůh tedy požehnej tvému (vašemu) do církve Páně vcházení i vycházení od tohoto času až na věky.

Nu a teď nejprvé ty (vy) sama, nevěsto, pokleknouc modliž se nábožně takto:

Všemohoucí, dobrotivý Pane Bože můj, děkuji tobě z celého srdce svého, že jsi mne až dosavad od hanby světské zachovati a poctivým manželem obdařiti ráčil. Prosím také tvou svatou milost, poněvadž jsi stavu manželského ustanovitelem a všeho požehnání manželského původcem, abys i toto manželství mé ráčil pobožným, svorným, šťastným, plodným a požehnaným učiniti, proti všem ďábelským i lidským překážkám zachovati, kříže pak a zármutku stavu tohoto uskrovniti. Tak abychom v lásce a v pokoji živi jsouce, mohli milosrdenství tvé, já i manžel můj, časně i věčně oslavovati. Skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

I vy nejmilejší, přítelkyně této mladé nevěsty, pokleknouce vespolek modlite se nábožně takto:

Ó, milosrdný Pane Bože náš, děkujeme tobě srdečně za všeliká tvá dobrodiní a obzvláště, že jsi této spolusestře naší milostivě popřál do stavu manželského pořádně a poctivě vkročiti. Budiž jméno tvé požehnáno odsavad až na věky. Pokorně prosíme tebe, milosrdný Otče, račiž ji i dále spolu i s manželem jejím opatrovati a všelikým požehnáním na duši i na těle obdarovati k slávě jména tvého a k rozšíření církve tvé milé.

Při tom žádáme ještě, milý Otče, dej nám časných věcí tak požívati, abychom mezitím věčných nepotratili. Duch tvůj dobrý přivozuj nám budoucí věci k paměti, abychom jako moudré panny olej víry, lásky a naděje v lampách srdce svého zachovaly. A když Pán Kristus, ten milý ženich přijde, abychom jemu v ústřety šly a spolu s ním na svadbu života věčného vešly. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Otče náš atd.

Požehnání.

Pán Bůh požehnej a ostříhej vás,

Pán Bůh osvět tvář svou nad vámi a budiž vám milostivý,

Pán Bůh obrať tvář svou k vám a rač vám dáti svůj časný i věčný pokoj! Amen.

Povedle Žalmu 128. výtečně se tu hodí a aspoň přečteny býti mají následující řeči Písma svatého:

Žena statečná dobře činí muži svému, a ne zle, po všecky dni života svého. Daleko nad perly jest cena její. (Přísl. 31, 10. 12.) Ona jest koruna muže svého. (Přísl. 12, 4.) Žena dobrá díl dobrý jest, za podíl bojícím se Pána dána bude. (Sirách 26, 3.) Žena milá obveseluje muže svého. (Sir. 26, 15.) Jest jazyka lítostivého, krotkého a zdravého. (Sir. 36, 23). Dělá šťastně rukama svýma. Velmi ráno vstávajíc, dává pokrm čeledi své. Přepasuje sílou bedra svá a zsiluje ramena svá. Zakouší, jak jest užitečné zaměstnání její. A chleba záhalky její. (Přísl. 31, 13. 15. 17. 18. 27.) Manžel její také chválí ji, říkaje: Mnohé ženy statečně sobě počínaly, ty pak převyšuješ je všecky. (Přísl. 31, 28. 29.) Žena spasena bude v plození dětí, jestliže by zůstala u víře a v lásce a v posvěcení s střídmosti.

2. Úvod nevěsty vdovy.

Pán Bůh požehnej vcházení i vycházení vašemu odsavád až na věky. Amen.

S tímto žehnajícím slovem starozákonním uvázím vás, milá dcero Boží, do tohoto nového (druhého, třetího ...) manželství vašeho. Všecko záleží na Božím požehnání. Sám Hospodin tedy žehnej vcházení i vycházení vašemu nyní i na věky.

Při této proměně života, když poznovu vstupujete do stavu manželského a to zajisté řízením Božím a z vůle Boží, zřetedlně vidíte, jak pravdivá jest ona výpověď nábožného krále a proroka Davida v Žalmu 68, ve verši 6. napsána: „Otec jest sirotků a ochrance vdov Bůh v příbytku svatém svém.“ Když se zajisté na pominulé časy své rozpomínáte a příběhy života svého rozvažujete srdcem nábožným: s potěšením vyznati musíte, jako tam onen vzácný prorok Boží Samuel, říkajíc: „Až potud pomáhal nám Hospodin.“ Doufejte, že on pomáhati bude i dále. V tomto pak novém manželství neproměnitedlnou věrností služte Pánu Bohu svému a milujtež se vespolek milováním upřímným a stálým. A Bůh lásky a pokoje bude s vámi.

Nyní pak přeslyšte řeči Písma svatého o stavu manželském: a) Žena přivázaná jest zákonem dotud, dokudž její muž živ jest: pakliby umřel muž její, svobodná jest, může se vdáti, za kohož chce, toliko v Pánu (to jest pořádným a poctivým způsobem). — b) Usilujte pak zachovávati jednotu ducha v svazku pokoje. — c) Láska všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká. — d) Má počátek hospodářství, kdož dostal ženy dobré, kteráž by jemu pomáhala a sloupem odpočinutí byla. Kdež není hradby, roztrháno bývá jmění, a kdož nemá ženy dobré, vzdychá, toulaje se. — e) Ženy dobré blahoslavený jest muž, nebo počet dnů jeho dvénásobný bude. Žena zmužilá obveseluje muže svého a léta života jeho naplňuje pokojem. Žena dobrá díl dobrý jest, za podíl bojícím se Pána dána bude. — f) A kdož nalezl ji, naváživ lásky u Hospodina.*)

Pán Bůh rač tomuto slovu svému hojně požehnati při vás! Amen.

A tak již, milá dcero Boží, pokleknouc na kolena svá, nábožně a vroucně takto se pomodlte:

Dobrotivý a laskavý Bože a Otče můj nebeský, strážce života mého a opatrovníče můj věrný! Ponížené díky vzdávám milosti tvé Božské za všecky důkazy lásky tvé a milosrdenství tvého, kteréžs učinil se mnou služebnicí svou jak v mém vdovství, tak i po všecky předcházející časy. Pokorně tě prosím, zůstaň i na dále se mnou se žehnající a ochraňující milostí a láskou svou! Já se budu přidržeti tebe a tvou vůli i v tomto novém manželském spojení plniti. Podpířej mne a posilňuj mne v tomto i ve všech mých dobrých předsevzetích. Chraň mne přede vším poklesnutím, aby z vlastních cest mých nepocházela zhouba má. Zachovej mne při svém slovu a u víře pravé až do konce. Pomáhej mi v prácech mých. Dopustíš-li kříž na mne, ulevuj mi ho; dopustíš-li zármutek, potěšuj a obvesel mne po zármutku. Požehnej mne, a zůstaň se mnou na věky, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele mého. Amen.

I vy zde přítomné přítelkyně pomodlte se za tuto spolusestru naši vroucně a nábožně takto:

---

*) a) I. Kor. 7, 39; b) Efez. 4; c) I. Kor. 13, 7; d) Sir. 36, 34; e) K. 26, 1–3; f) Přísl. 18, 22.

Otče dobrý, kterýž jsi v nebesích! Přimlouváme se k tobě za tuto manželku křesťanskou a přítelkyni naši, pokorně tě prosíce, rač ji na těle i na duši požehnati, ji chrániti a jí pomáhati, aby ve všem vůli tvé povolná byla, tobě i s manželem a domem svým věrně sloužila a pod tvou milostivou správou i s manželem svým a domácností svou účastnou se stala toho blahoslavenství, které milost tvá všem věrným dítkám svým připravila v Kristu Ježíši, jemužto s tebou Bohem Otcem i s Duchem svatým budiž čest a chvála vzdávána nyní i na věky. Amen.

Otče náš atd. Sláva Bohu Otci. Apoštolské požehnání.

3. Úvod nevěsty nepoctivé.

Pomoc naše...

Je mi srdečně líto, že jako k sobáši, tak i k tomuto úvodu musela jsi (museli jste) bez věnce panenské poctivosti přistoupiti. Pro tvé (vaše) prohřešení mohl bych sice tobě (vám) tuto svou službu církevní odepříti — nebo úvod takovýto jen pro poctivé jest — však předce, poněvadž Pán Bůh jakožto lítostivý Pán prodlévá a dává tobě (vám) čas ku pokání, máš (máte) jeho Božské milosti za takovéto dobrodiní srdečně děkovati a dlouhoshovíváním Božím nepohrdati, ale celým srdcem k němu se obrátiti a za odpuštění hříchů žádati. Padnouc(e) tedy na kolena svá, zkroušeně a nábožně takto se modli (modlte):

Milosrdný Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista, já zarmoucená hříšnice vyznávám se tobě, že jsem proti tobě a proti církvi těžce zhřešila, čehož mi je srdečně líto. Děkuji pak tobě, Otče lítostivý, žes mi ráčil popříti času k svatému pokání, a nyní tebe, Otče dobrotivý, za milost žádám, věřím, že jako jsi vždycky kající hříšníky na milost přijímal, i mne také laskavě přijmeš a hřích můj odpustíš. Při tom zkroušeně a poníženě prosím, račiž mi to podle velikého milosrdenství svého dáti, abych potomně tebe se bála, přikázání tvá plnila a tobě samému v pobožnosti pravé sloužila a tak z milosti tvé požehnání nezaslouženého účastná byla pro a skrze Pána a Spasitele mého Ježíše Krista, v jehožto jménu takto ještě k tobě volám: Otče náš, který...

Nu již Pán Bůh požehnej vcházení i vycházení tvému (vašemu) od tohoto času až na věky. Amen.

V.

Pořádek přisluhování Večeře Páně nemocným.

Duchovní, stanuv u lůžka nemocného, p ř i p r a v u j e jej pronikavou řečí, v níž dle okolností a potřeby obšírněji neb stručněji promluví o trpělivosti, o úžitku kříže, o potřebě pokání, o milosti B. spasitelné v Kristu zjevené, o marnosti světa, o posledních věcech atd. Například:

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. Amen.

Milý příteli (milá přítelkyně) v Kristu! Že vás Pán Bůh na toto lůžko nemoci položiti ráčil, toho jest mi srdečně líto. A poněvadž v kříži tomto především t r p ě l i v o s t i svaté vám potřebí, abyste proti řízení Božímu

nereptali, ale raději za příkladem pobožných trpitelů, mlčelivě měli se k Bohu, proto zbližuji se k vám na lůžku nemoci upějícímu s těmi slovy pronikavé písně náboženské: Tiše se měj, ó, duše milá! Nes pokorně své soužení; spomni si jen: Bůh to posílá, On pošle i spomožení. Blížím se k vám s tím vinšem, ano modlitbou: Pán Bůh sám rač vám dáti svaté trpělivosti v kříži vašem a učiň vám kříž tento požehnaným a spasitelným!

Když Pán posílá na člověka kříž takovýto, tedy má On k tomu příčinu i cíl zvláštní při tom. Žalmista nábožný David praví o tom: „Ty (Hospodine), pro nepravost tresceš člověka.“ (Žalm 39, 12.) Muž pak Boží Mojžíš praví: My hyneme od hněvu tvého (Hospodine)... nebo jsi položil nepravosti naše před sebe a tajnosti naše na světlo obličeje svého (Žalm 90, 7. 8). Křížem takovýmto tedy upomíná Bůh člověka na jeho hříšnost. A to sice tím dobrým úmyslem, aby přivedl jej k pokání. Nemá zajisté líbosti Hospodin v smrti bezbožného, ale aby se odvrátil bezbožný od cesty své a živ byl. (Ezech. 33, 11.) Nemocný tedy má považovati nemoc svou za vážný pozyv k pokání, aby hledal Pána, jako David, který když obklíčily jej bolesti smrti a hrobu, na Boha zpomínal a kormoutil se a úzkostmi svírán byl duch jeho. (Ž. 77. 4.) To, hle, nejmilejší, je ten zármutek, ta úzkost spasitelná, která odtrhuje duši lidskou od světa a hříchа a přitrhuje k Bohu, do náručí Spasitele, pod kříž Beránka toho, který snímá hříchy světa. „Kterýžto hříchy naše na svém těle sám vnesl na dřevo, abychom hříchům zemrouce spravedlnosti živi byli.“ (I. Pet. 2, 24.)

Ó, by i při vás, nejmilejší, nemoc vaše takovéto rozkošné ovoce pokání působila! Ó, byste i vy pocítili spasitelný zármutek i úzkost hříchа! Ó, byste pocítili, poznali nepravost svou, olitovali hříchy své a je sobě zošklivili, objali pak s pravým pokáním a srdečnou vírou kříž Beránka Krista, volajíce k Němu: Kriste, Beránku Boží, snímající hříchy světa, smiluj se nade mnou, sejmi hříchy mé! Soužení srdce mého rozmnožují se, z úzkostí mých vyveď mne, viz trápění má a bídu mou a odpusť všecky hříchy mé! (Žalm 25, 17. 18.)

A když On milostně skloní se k vám, když pocítíte v srdci svém sladkost slova: „Doufej, synu (dcero)! odpuštěniť jsou tobě hříchové tvoji“ (Mat. 9, 2), ó, byste pak i vy, pokud vás zde stává, hříchům umírajíce spravedlnosti živi byli!

Rač vám toho milostivě popříti Pán a Spasitel náš u nebeského hodu svého, kterýž míníte přijati a požíti k spasení svému. Tělo jeho přesvaté, i za vás obětované a krev jeho svatá i za hříchy vaše na kříži vylitá rač uzdraviti a zachovati duši vaši k životu věčnému.

A potom nechť přijde cokoli, uzdravení vaše, aneb — bylali by vůle Boží — odchod váš odsud, všecko vám k dobrému bude. Bůh sám ví, zdaliž nemoc vaše jest k životu aneb k smrti časné. Žádáte si ovšem bez pochyby, aby vás Pán k dobru a radosti milých vašich uzdraveného ještě zde ponechal. S takovou žádostí i David volal k Bohu, a On uzdravil jej. (Žalm 30, 3.) Tak i Ezechiáš lkal na ložci svém: „Pane, násilí trpím, ó, prodliž mi života.“ A Pán vyslyšel lkání jeho a přidal ke dnům jeho patnácte let. (Izai. 38.) Podobně volali k Pánu Ježíši Kristu rozličtí nemocní, a Pán uzdravil je. Za příklady takovými i vy, nejmilejší, můžete prositi Boha o zdraví a život časný. Však sám se nám ohlásil: „Vzývej mne v den

soužení, vytrhnu tě, a ty mne budeš slaviti.“ (Žalm 50, 15.) Volejte k němu, až by slitoval se a vyslyšel vás. „Umíť zajisté Pán pobožné z pokušení vytrhnouti. (II. Pet. 2, 9) Avšak když i voláte: „Otče můj! jestli možné, nechť odejde ode mne kalich tento“ — vždy předce doložte též: „Avšak ne jakž já chci, ale jakž ty chceš. (Mat. 26, 39.) Předce poroučejte duši svou věrnému Stvořiteli. (I. Pet. 4, 19.) Vyslyší-li pak Pán modlitby vaše a uzdraví vás, vzdejte mu chválu srdcem, ústy i životem tak, že zbývající čas života svého jemu posvětíte na službu k slávě jeho svaté. Pakli jináč umínil, doufejte: krví jeho očištěnému byť se vám dostalo jíti před údolí stínu smrti, nemusíte se báti zlého... (Žalm 23, 4.) Ten, kdož v skrýši nejvyššího přebývá, v stínu všemohoucího odpočívati bude. (Žalm 91, 1.) Toto pak nynější lehoučké soužení vaše převelmi veliké věčné slávy břímě vám působí. (II Kor. 4, 17.) Dejž vám to milost Boží pro Krista Ježíše. Amen.

Jiná přímluva (kratší.)

„Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť jsem zemdlený; uzdrav mne, Hospodine, nebo ztrnuly kosti mé, áno i duše má předěšena jest náramně.“ Takto, milý příteli v Kristu (milá přítelkyně v Kr.), upí k Bohu svému vyvolený muž Boží, král a prorok David v Žalmu 6, 3. 4. V tělesných i duchovních mdlobách a neduživostech svých on utíká se k trůnu slitování Božího, žádaje vroucně od něho samého potěšen, uzdraven i spasen býti.

I vy, nejmilejší, v tomto kříži svém, na lůžku nemoci své podobně můžete upěti k Pánu, Lékaři výbornému. Ach, i vy jste zemdlen, ztrápen, nemocen na těle i na duši. Pro přebývající ve vás hřích všecka hlava vaše jest neduživá a všecko srdce zemdlené. (Izai. 1, 5.) I můžete volati s prorokem B. Jeremiášem (8, 22): „Což není žádného lékařství v Galád? což není žádného lékaře tam?“

Áno, jest Lékař, jest lékařství. Doufejte! Jest Lékař i lékařství v Kristu, u Krista. On, náš drahý Spasitel, na kříži ztrpěl ty rány a zsinalosti, nimiž jest nám, v hříších nemocným, ano hynoucím, lékařství způsobeno: On vylil tam krev svatou svou, která nás očisťuje ode všech hříchů. (I. Jan 1, 7.) Utíkejte se i vy k Němu: On těší, hojí, obživuje. Volejte k Němu v nemoci těla svého v naději pevné, že slituje se nad vámi a uzdraví vás. Volejte k Němu v nemoci duše své, hříchem zemdlené a hynoucí: „Smiluj se nade mnou! Navrať mi duchovní zdraví! Lékaři! uzdrav mou duši mnohým hříchem raněnou, uzdrav a posvěť mou duši, ó, můj Lékaři nejlepší!“ Tak volejte k Němu kajícím srdcem, které spáchaných hříchů lituje, nad nimi pláče a je sobě ošklivý, žádajíc zproštěnu býti od nich; volejte k Němu srdcem věřícím, že pro Jeho zásluhy křížové, pro rány i krev Jeho vylitou budou vám z milosti Boží odpuštěny všickni hříchové vaši. Věrnýť jest On a bohatý v milosrdenství, aby vyslyšel vás, slitoval se nad vámi a odpustil vám hříchy vaše. A u nebeského hodu svého, u svaté Večeře své podá vám tatáž milost Jeho lékařství vzácné, které očistí a zachová duši vaši k životu věčnému.

Ostatně poručte se s tělem i duší svou v ruce Jeho svaté a milostivé. Pohrdněte světem a marností jeho. O svrchní věci pečujte a ne o zemské.

Poručte to Pánu samému, chce-li On i smrtelné tělo vaše uzdraviti, anebo duši samu zachovati k životu věčnému. Uzdraví li vás pro tento časný život, služte Jemu v svatosti a spravedlnosti před obličejem Jeho po všecky dny života svého (Luk. 1, 75.) Pakli umínil povolati vás k sobě, kdo mu zbrání? Pobožnému křesťanovi živu býti jest Kristus a umříti zisk. (Filip 1, 21.) Óby tak i vám! Dejž vám to Pán, abyste, když poslední vaše hodinka se zblíží, potěšeným srdcem vyznávati mohli: „Ač tělo i srdce mé hyne: však skála srdce mého a díl můj Bůh jest na věky.“ (Žalm 73, 26.) A též s pronikavou písní: Co Bůh činí, vše dobré jest, já chci při něm zůstati, On mne pro jména svého čest z hrdla smrti vychvátí, a mne z hrobu v onu dobu pojme do ráje svého: já se spouštím na něho. Amen.

(Pozn. Přímluva k nemocnému může dle okolností býti dlužší neb kratší. Dlužší, jestli nemoc ještě značněji nepokročila, aneb jestli duchovní spatřuje u nemocného zvláštní vnímavost vůči zvěstovanému slovu, aneb docela zjevné zalíbení v něm; kratší však, jestli nemoc značně pokročila, anebo jestli ona jest nebezpečně náhlivá a jestli veliké mdloby (těžoby) aneb bolesti nemocného stručnosti vyžadují. V tomto pádu duchovní položí na srdce nemocného několika pronikavými a jadrnými slovy potřebu pokání a potěší ho zvěstováním přenesmírné milosti Boží v Kristu zjevené a kajícím i věřícím spasitelné.

Dle rázu nemocného vyzdvihne se v řeči tento neb jiný moment. Jiný na příklad při člověku, který Slova a Svátostí zanedbával, aneb docela jimi pohrdal a jejž toliko bázeň před smrtí pohnula žádati o službu duchovního; jiný však při člověku, který měl ve věcech těch svatých zalíbení a snažil se boj dobrý bojovati. Vůbec zde potřebí moudrosti pravé a pomoci s hůry a tudíž modlitby.)

Po dokonání takové přímluvy duchovní mluví dále:

Nu a nyní již, milý příteli v Kristu (milá př. v Kr.), před obličejem vševědoucího Pána Boha beze všeho klamu a pokrytství vyznávejte:

1. Uznáváte-li ... atd.
2. Litujete-li srdečně ... atd.
3. Věříte li pak ... atd.
4. Slibujete-li také ... atd. Viz otázky výš.

Poněvadž pak tyto věci vyznáváte atd. (viz výš).

Zpovídejte se tedy již Pánu Bohu ze všech hříchů svých, takto zkroušeným srdcem k němu volajíce:

Milosrdný Bože! kterýž nás skrze nemoci k sobě povoláváš, abychom s tímto světem nezahynuli. Já bídný hříšník vyznávám se tobě, že jsem tě velikými a těžkými hříchy častokrát těžce hněval a tak i tento kříž hodně zasloužil; čehož také srdečně želím. Ach, Bože veliký, kamž se mám obrátiti? Obracím se k tvému smilování: smiluj se tedy, prosím, nade mnou pro krvavé rány Syna svého milého a odpusť mi mé težké hříchy, nebo se já již k tobě obracím. Potěš mne, Otče dobrotivý, v tomto mém trápění, oblehčiž mi bolesti (ulev mdloby) mé a — jestli tobě líbé a mně prospěšné jest — navrať mi zdraví mé, abys za to ode mne slaven a veleben byl. Buď vůle tvá, jako na nebi tak i na zemi. Smiluj se nade mnou, Bože, pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele mého. Amen.

Jiná.

Ach, milý Pane, žiji sice, ale nevím, jak dlouho; zemru jistě, ale nevím, kdy. Ty víš, Pane, vše A proto má-li tato nemoc má poslední býti:

Pane, staň se tvá vůle; ta jest nejlepší. Dle této tvé vůle nejsvětější učiň mne způsobného(ou) v pravé víře v Krista Ježíše žíti i zemírati, žíti pokud dýchám, zemříti, když tvá hodina přijde. Popřej mi té milosti, abych bez tebe v hříších svých nezemřel(a), ale poznal(a) zavčasu konec života svého a mohl(a) skonati v pravém poznání a srdečném litování hříchů svých. Představ mi jich ty ještě sám, Pane Jezu Kriste, a rozhřešiž mne z nich, aby mi ony potom nebyly tam před anjely tvými představovány. Popřej mi daru Ducha svého svatého, pokud mám v své moci smysly, rozum a paměť, abych se mohl upamatovati na hříchy své, je vyznati a skrze tvé svaté Evanjelium potěšení dojíti. Ty sám buď mi životem a ziskem při smrti. Amen.

Po dokonání modlitby:

Pán Bůh milosrdný uslyšel modlitbu vaši*), m. p. v Kr., a přijímá vás na milost i odpouští vám hříchy vaše ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, Spasitele jedinkého na věky požehnaného. Protož ptám se vás ještě: Věříte-li tomu, že skrze mne nehodného služebníka Božího dosáhnete rozhřešení a odpuštění hříchů? Věříte-li? Odp. Věřím. Podlé víry vaší staň se vám: Já tedy nehodný služebník Boží (atd. viz výš)... i Ducha sv. Amen.

(Vzloživ ruku na hlavu nemocného): Doufejtež, synu (dcero), odpouštějí se vám hříchové vaši ve jménu B. O., Syna i D. sv. Nehřeštež více. Milost Boží budiž s vámi. Amen.

Duchovní odchází od lůžka k stolu, kde jsou položeni darové svátostní, chléb a víno, a posvěcuje darů těchto říkaje:

Otče náš atd.

Pán náš Ježíš Kristus atd. Tímž způsobem atd.

(Při slovích: toto jest tělo mé — a: tento kalich jest — činí znamení kříže.)

Zatím duchovní, přišed opět k lůžku nemocného, mluví k němu:

Milý př. v Kr! Nyní již budete přijímati velebnou večeři Kristovu, s posvátným chlebem a vínem pravé tělo a pravou krev Pána našeho Ježíše Krista. To pak činiti budete nejprvé ke cti a chvále B. (atd. jako výše anebo, vzhledem na mdloby neb bolesti nemocného, za slovy „Pána našeho Ježíše Krista“ kratčeji): Prvé však za hodné a spasitelné užívání velebné Večeře Páně pomodlte se nábožně takto:

Milostivý Pane a Spasiteli můj, Ježíši Kriste, kterýs i pro mne hříšného tělo své svaté na smrt vydati a předrahou krev svou vylíti ráčil na odpuštění všech mých hříchů. Já tobě za tu milost a lásku děkuji a pokorně tě prosím: popřej, milý Pane, abych nyní toho těla i krve spasitedlně užíti mohl na odpuštění hříchů svých a k spasení svému. Amen.

Jiná.

Ó, Pane Ježíši Kriste, nejsem hoden, však ale velice jsem potřebný toho, aby jsi všel pod střechu srdce mého. A protož řekni toliko slovo

*) Dle okolností (věku atd.) může se zde i jinde místo vaši říci: tvou, tobě, tebe, atd.

a uzdravena bude duše má. Bože Otče, buď milostiv mně hříšnému (hříšné) nyní i při hodince smrti mé. Amen.

Duchovní ptá se ještě nemocného: Věříte-li, že pod způsobem tohoto posvátného chleba a vína přijímati budete opravdové tělo a opravdovou krev Pána našeho Ježíše Krista? Veříte-li? Odp. Věřím.

Pán Ježíš Kristus utvrdiž vás v této víře vaší a dej, abyste hodně požívali V. P. (atd. jako výše).

Na to duchovní přisloužíí nemocnému V.. P. Podávaje mu chleb, mluví k němu: Vezměte a jezte; toto jest tělo Pána našeho Ježíše Krista pravé a podstatné, za nás (i za vás) na potupnou smrt kříže vydané. Ono očistiž a zachovej duši vaši k životu věčnému. Amen.

Podávaje pak kalich, mluví: Vezměte a pite; toto jest krev Pána našeho Ježíše Krista pravá a podstatná, za všech nás na kříži vylitá na odpuštění hříchů. Ona očistiž a zachovej duši vaši k životu věčnému. Amen.

M. př. v Kr! Za tak veliké dobrodiní, jehož jste se nyní účastným (účastnou) stali, poděkujte vroucně Pánu Bohu a poručte se do jeho další milosti a lásky, takto k němu skroušeným a vroucím srdcem volajíce:

Děkuji tobě, můj milý Spasiteli, Pane Ježíši Kriste, žes mne nemocného(ou) slovem svým potěšiti, hříchy mé mně odpustiti a svého svatého těla i krve spasitelným pokrmem a nápojem nasytiti ráčil. Prosím tebe; rač mne skrze moc převelebné svátosti této v nového duchovního člověka proměniti, abych v tobě vždycky zůstával, svět zanedbával a jím pohrdal, tělo své přemáhal, ďáblu silně odporoval a jedině po nebeských věcech dychtil, jich hledal, tebe v pravém poslušenství se přidržel a konečně skrze spasitelné skončení a veselou hodinku z tohoto plačlivého údolí do věčného odpočinutí se dostal, pro čest a slávu jména tvého, požehnaného na věky věků. Amen.

Jiná.

O, drahý Pane Ježíši, který jsi nemoci naše na svém těle vznesl na dřevo kříže, pohlediž předce, pohleď na mne zbíděného služebníka svého a pomoz mi nemoc mou nésti trpělivě a přemáhati vítězně. Ó, věrný Spasiteli, poroučím své nemocné tělo a svou duši v tvou všemohoucí pravici, ó, nedej mne již žádnému vytrhnouti ze svých svatých rukou. — Ó, ty vítěziteli nad smrtí, peklem a ďáblem, ty kníže života, Pane můj, prokaž moc svou a milosrdenství své nade mnou bídným a vezmi mne pod křídla milosti své, abych neztratil tebe v poslední hodinu. Ty jsi i mne vykoupil drahou krví svou, ty jsi mne i nyní ráčil nasytiti tělem svým a napojiti krví svou svatou: ó, sytiž a napájej mne těmito dary až k životu věčnému. Abych tě mohl netoliko zde v této bídě chváliti, ale i v tvé nebeské slávě tváří v tvář spatřovati a oslavovati na věky věků. Amen.

Duchovní pomodlí se ještě i s přítomnými za nemocného takto:

Věčný, milosrdný Bože! Pohleď dolu z vysokého nebe a popatřiž na tohoto nemocného a zarmouceného služebníka svého, jakož jsi ráčil milostivě popatřiti na mnohé nemocné, ztrápené a zarmoucené, a požehnej ho, jako ráčil si požehnati mnohé. Shlédni na něho, ó, Pane, očima milo-

srdenství svého, jako jsi ráčil shlédnouti na služebníka svého Ezechiáše, života jemu prodloužiti a patnácte let přidati. Pakli jest to tvé milosti na odpor, sešli dolu svého anjela pokoje, kterýž by ho zachoval, ostříhal, chránil a bránil při věčném pokoji. Pro a skrze Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho. Amen.

Sláva Bohu Otci atd. Nu již milost atd.

Duchovní, odcházeje od nemocného, mluví ještě k němu:

Milý(á) synu (dcero) Boží! V úzkosti a zarmoucení svém vzývejte Pána a volejte k Bohu svému, on uslyší hlas váš a volání vaše přijde v uši jeho. A Bůh, který vás v Kristu Ježíši zamiloval a povolal k věčné slávě, ten vás, když toliko na krátký čas něco maličko potrpíte, dobře opatří, posílí, ochrání a spasena učiní. Jemuž buď čest, sláva a díkůčinění na věky věků. Amen.

Někdy se stává, že duchovní, přišed do domu nemocného, zastane vlastně u lůžka člověka již umírajícího, jemuž sv. rozhřešení dáno a vel. V. P. přisloužena býti nemůže. Proto je radno vždy před započetím funkce laskavě osloviti nemocného jménem, zeptati se, jak se má, co ho bolí atd. a též: žádá-li sobě přisloužení? Z odpovědi aneb z mlčení pacienta vyrozumí, na čem jest. — Umírajícímu pokusí se duchovní oblehčiti poslední boj přivoláním mu vhodných řečí Písma svatého (na příklad: Tak Bůh miloval svět atd. (Jan 3, 16.) Poďtež ke mně všickni atd. (Mat. 11, 28.) Já jsem vzkříšení i život atd. (Jan 11, 25.) Byť mi se dostalo jíti atd. (Žalm 23, 4.) Kdo bude žalovati atd. (Řím 8, 33 násl.) Pohlcena jest smrt atd. (I. Kor. 15, 54—57.) Kristus zahladil smrt atd. (II. Tim. 1, 10.) Setřeť Bůh všelikou slzu atd. (Zjev. 21, 4.) — též nábožných písní (na příklad: Když přijde má hodina atd. Smiluj se nade mnou, Kriste, když budu umírati atd. Pane, přispěj k mé pomoci atd. Raduj se, má duše milá atd. Uprostřed věku svého atd.), též pastýřskou přímluvou (modlitbou) za umírajícího, na příklad: Ó, nejsvětější Trojice svatá! Smiluj se nad tímto umírajícím služebníkem svým a vezmi ducha jeho v pokoji. Popřej mu šťastného vykročení z tohoto světa a blahoslaveného vkročení do věčného života. Milost tvá, Pane Ježíši Kriste, kterýžs jej krví svou vykoupil; láska tvá, Bože Otče, kterýžs jej k obrazu svému stvořil a za syna přijal; tvé účastenství, Bože Duchu svatý, kterýžs jej posvětil a osvítil, budiž s ním i se všemi umírajícími křesťany! Pane Ježíši, přijmiž ducha jeho! Amen.

Konečně obrací se duchovní k přístojícím a vyzvav jich k modlitbě, takto se s nimi modlí:

Ó, věčný a silný Bože Otče, Synu i Duchu svatý! Prosíme tě poníženě, račiž umírajícího tohoto spolubratra (spolusestru) zbaviti všelikého strachu ďábla, hříchа i pekla. Otevřiž mu dvéře rájské, bránu vlasti věčné a vchod do života věčného. Ó, milosrdný Bože, odpustiž mu hříchy a nepravosti jeho a uvediž ho v milosti do věčného odpočinutí, pokoje a radosti, tak aby spolu se všemi vyvolenými za to tobě chválu, čest a slávu vzdávati mohl od věků až na věky. Amen.

Otče náš atd. Sláva Bohu atd.

Požehnání nad umírajícím: Nejdobrotivější Bůh, kterýž ostříhal tvého vcházení v tomto životě, ostříhej také tvého vycházení z tohoto života a přiveď tě do života věčného. Amen.

Jiné: Sešliž Hospodin své svaté anjely tobě k ochraně, milá duše, a vyjdiž z tohoto světa šťastně, a to ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen.

Milost Pána Jezukrista a láska Boží a učastenství Ducha svatého budiž se všechněmi vámi odsavad až na věky. Amen.

VI.

Návšteva těžce zarmoucených (těžkomyslných, melancholiků).

Kněz tichou, laskavou rozmluvou s nemocným a s jeho domácími hleď nejprv seznati příčinu těžkého zkormoucení. Jelikož příčiny rozličné býti mohou, podáváme vícero formulářů.

1. Potěšování člověka pro ztrátu milého zesnulého těžce zarmouceného.

Pomoc naše budiž...

Milý(á) příteli (přítelkyně) v Kristu!

Nalezám vás hluboce zkormouceného(ou); duše vaše sklíčena jest náramně. Tak cítíte, že Hospodin skryl tvář svou před vámi a opustil vás. A není divu: utrpěli jste ztrátu bolnou, těžkou: podle své nevyzpytatelné rady odjal vám Hospodin poklad velký, odtrhl vám od srdce, vyrval vám z náručí zdarné, vroucně milované dítě (věrnou manželku, věrného manžele, pečlivou věrnou matku, laskavého, starostlivého otce, bratra, sestru atd.) Tato ztráta hluboce poranila srdce vaše, tak že lkáte s Jobem: „Slitujte se nade mnou, vy přátelé moji, nebo ruka Boží se mne dotkla.“ Zármutek takový přirozený jest, a máme mnoho příkladů v Písmích, kterak pobožní nad ztrátou milých svých hluboce se rmoutili a jich oplakávali. Tak Dávid Jonatana a též Absolona, vdova v Naim syna jediného, Maria a Marta spolu s Ježíšem Lazara. Kdo by vypočítal! A tak, hle, i vy.

Avšak křesťan nemá a nesmí se rmoutiti jako pohané, kteříž Boha neznají a naděje nemají. Křesťan pravý vylévá sice slzy nad mrtvým a kvílí; potom však potěší se po zármutku. Však spravedlivých duše jsou v rukách Božích. Oni jsou v pokoji. Ano, jsou šťastni a blahoslaveni, jakož i svatá píseň zní: „Ó, jak jste vy přešťastni, kteříž jste zemřeli“ atd. Ach, ovšem, povíte, ale já, já jsem zde zraněn, opuštěn. Doufejte! „Milujícím Boha všecky věci napomáhají k dobrému.“ „Co Bůh činí, vše dobré jest.“ I touto ránou dobře míní s vámi Hospodin. Švihá a tresce vás Pán, aby vás za syna, (dceru) přijal. A on zajisté raní i hojí, zarmucuje i potěšuje. Na maličko skrývá tvář svou, avšak opět smilovává se. Doufejte v něho! A když i vám, a nám všem, uplyne čas vyměřený, tedy „za nimi půjdeme“ — shledáme se s těmi, kteří nás předešli a radovati se bude srdce naše a radosti naší žádný neodejme od nás.

Nu, ten nejvyšší Těšitel rač se nad vámi smilovati a vás v zármutku vašem potěšiti. Za to i sami proste jej v nábožné modlitbě takto:

Věčný, všemohoucí Bože a Otče, Stvořiteli nebes i země, v jehož rukou jest život náš, aj, ztráta má těžká nutí mne, abych žaloval se tobě bolestně, že jsem časným odchodem svého přemilého dítěte (manželky, manžele atd.) zkormoucen a stísněn náramně. Prosím tě tedy, nebeský Otče můj, potěš a občerstvi mne v zármutku mém a v tísni mé, abych skrze Ducha tvého svatého v dopuštění tomto vůli tvou svatou, dobrou, líbou a dokonalou poznal a do takové cele se odevzdal. Nemohl-li kalich tento hořký minouti mne, oslaď mi ho milostí svou. Uleč a zahoj, Lékaři můj nejvyšší, těžkou a pálící ránu srdce mého balsamem milosti své podle slibů svých věrných. Nedej mi v bídě mé upadnout v zoufání, ale světlem milosti své zapuď temnost na soužené srdce mé se kladoucí. Ubezpeč mne, že milý můj zesnulý (milá má zesnulá) cestou smrti časné k tobě přišel (přišla), u tebe jest a nižádná muka nedotýká se ho (jí), ať jistotou takovou srdce mé potěší a rozraduje se v tobě Bohu a Spasiteli mém. Popřej také milostivě, ať se k poslední hodince své náležitě připravuji, abych pak oči své v Kristu Spasiteli svém v pokoji a radosti zavřel(a), za milým svým ... (za milou svou ...) přišel(a), s ním (s ní) se shledal(a) a s ním (s ní) na věky s tebou a se všemi vyvolenými přebýval(a), skrze Ježíše Krista Syna tvého milého, Pána a Spasitele mého. Amen.

Otče náš. Požehnání.

2. Potěšování člověka pro ztrátu časného jmění těžce zkormouceného.

Milý příteli v Kristu Ježíši!

Vyrozumívám, že jste pro ztrátu časného jmění hluboce zkormoucen. A nedivím se tomu. Každá ztráta zarmucuje toho, kdo tratí. K životu časnému zajisté i časného jmění potřebí jednak k zaopatření a k výživě naší i našich milých, jednak k napomáhání chudých, vdov a sirot, chrámů a škol a jiných podobných.

Ale mnozí lidé přivelkou váhu kladou na časné jmění, přílišně je milují, k němu celé srdce své připojují a na jiné všecko zapomínají. Takovým je časné jmění osidlem nebezpečným, jako onomu bohatcovi v sv. evanjelium, který obtáčel se v šarlát a v kment a hodoval na každý den skvostně, avšak na Boha a na spasení duše své zapomenul a — zahynul. A jako marnotratníkům a požitkářům, tak i lakomcům a skupáňům časné jmění nebezpečným se stává, když — aby ho jen čím více nashromáždili — klamou, šidí, sdírají, utiskují chudé, a tak Boha hněvají a duši své škodí. Nebo co jest platno člověku, byť všecken svět získal, své pak duši by uškodil?

Nehořekujte tedy, milý příteli, přílišně nad ztrátou jmění, které mol a řez kazí a zlodějové vykopávají a kradou. Doufejte, že když dále pracovati a s nadobytým jměním opatrně šafářiti budete, opět požehná vám Bůh jako Jóbovi, který podobně utratil statky své, však Bůh opět bohatě mu požehnal. Jako i moudrý Sirách javí: „Dověř se Pánu a zůstávej v práci své, nebo snadné jest Pánu velmi rychle obohatiti nouzného.“ Áno, „jest to Pánu velmi snadné z chudého boháče činit“ — „On zvyšuje, on snižuje, divy své tak provozuje.“ Jako i starý Tobiáš pověděl synu svému: „Neboj

se, synáčku, že jsme ochudli; hojně máš, bojíš-li se Boha, a přestana od všelikého hříchu, budeš-li činiti libeznou vůli jeho.“ Bůh pečuje o nás. On šatí lilie v poli i cedry na Libánu. On postará se i o vás, spomůže i vám. Hledejte jen především království Božího a spravedlnosti jeho, a jiné vše bude vám přidáno. Hleďte bohatým býti v Bohu. Kdo Boha má, všecko má. Pečujte a pracujte o poklady věčné, kterých ani mol ani řez nekazí, ani zlodějové nevykopávají a nekradou. Ostatní vše bude vám přidáno. Šťastný, kdo umí presvědčeně volati s písní svatou: „Co jest, Ježíši, lepšího a nad tvé jméno sladšího? Ten tvůj drahý titul když mám, vším světským zbožím pohrdám, ó, Ježíši, ó, Ježíši!“

Nu, Pán Bůh vás potěš a požehnej vším dobrým časně i věčně. Amen.

Nyní pak pomodlte se zkroušeně a nábožně takto:

Milosrdný a bohatý Bože, od něhož všeliké dobré věci na těle i na duši přijímáme a bez jehož dopuštění žádné škody nemáme, já bídný člověk žaluji tobě, že jsem do veliké škody na časném jmění upadl, a to mi působí zármutek mnohý, jemuž se sám ubrániti nemohu. Bezpochyby přilnul jsem srdcem k časnému jmění více než náleželo. Odpusť mi milostivě takovéto poblouzení mé a potěš mne, Hospodine, Bože můj, abych při této ztrátě s Jóbem mluvil: „Hospodin dal, Hospodin též odjal; buď požehnáno jméno Hospodinovo!“ Prosím tě pokorně, stvoř mi takové srdce, které by především království tvého hledalo a více o bohatství věčné, než o časné zboží pečovalo. Věřím, že pak i jiných k životu potřebnych věcí přidati mi ráčíš. Dej mi mysl, která na tom, což má, přestati umí. Žehnej prácem mým, obchodu mému. Otevři štědrou ruku svou a nasycuj mne i mé milé domácí podle dobře libezné vůle své, a jestli tobě libo a mně užitečno jest, požehnej mně dvojnásobně, jako jsi někdy trpělivému Jóbovi po přestálém kříži požehnal. A vyslyšíš-li tuto prosbu mou, dej pak, abych srdcem nepřilnul příliš k statku zemskému, ale s ním moudře vládnul a z něho chudé, nuzné a rozkvět království tvého napomáhal. Potěš mne a vyslyš mne pro Ježíše Krista Pána a Spasitele mého. Amen.

Otče náš atd. Požehnání apoštolské.

3. Potěšování člověka pro dlouhotrvanlivou a snad nevyléčitelnou nemoc těžce zkormouceného.

Milý příteli v Kristu Ježíši!

Nanejvýš zkormoucená jest duše vaše pro těžkou nemoc, v které od dlouhého času upíte a nižádného ulevení až posavad nenalezáte. Zajisté smutné, těžké jest položení vaše. Ve dně toužíte po noci; v noci pak, vám tak dlouhé, lkáte: „Strážný, pominula-li noc?“ S Jóbem pak žalujete: „Ó, kdyby pilně zváženo bylo hořekování mé a bída má na váze aby spolu vyzdvižena byla, jistě že by se nad písek mořský těžší ukázala.“ Ale však neoddávejte se přílišnému truchlení. Obraťte se raději k Bohu, který i vám laskavě přivolává: „Vzývej mne v den soužení, vytrhnu tě, a ty mne budeš sláviti.“ Netraťte doufání a naděje, že neomylný Lékař Ježíš Kristus, kterýž tak mnohé předivně a milostivě uzdravil, skloní se k loži vašemu a uzdraví i vás. Ale kdyby on i prodléval s pomocí, nemusíte

sobě zoufati, ani příliš hořekovati. Nebo vy buď že jste živ, buď že umíráte, Páně jste. Pobožnému křesťanovi, milému dítěti Božímu živu býti jest Kristus a umříti zisk. „Ač umříti musím, smrt bude ziskem mým“, zpíváme. Tam přijdeme k cíli, kde „smrti již více nebude, ani kvílení, ani pláče, ani bolesti nebude více a setřeť Bůh všelikou slzu s očí našich.“ Do té doby však trpělivosti vám potřebí. Ó by vám jí Pán Bůh v hojné míře propůjčil! Proste ho, a on vám jí udělí. Doufejte! Nejsou rovná nynější naše utrpění oné budoucí slávě, která se má zjeviti na nás. A nynější lehoučké soužení naše převelmi veliké věčné slávy břímě nám způsobí. Nu, Pán Bůh potěš a trpělivostí svatou obdař vás a nalož s vámi milostivě zde časně i tam potom věčně. Amen.

Zato se i pomodlte, vroucně a nábožně takto k Bohu volejte:

Všemohoucí věčný Bože, můj milostivý nebeský Otče, Otče všeho milosrdenství a Bože všelikého potěšení, v jehož svatých rukách jest nemoc naše i zdraví, smrt i život, kterýž raníš i léčíš, umrtvuješ i obživuješ, tvého nesmírného milosrdenství zkroušeným srdcem žádám, buď mi milostiv, obraťmne k sobě, uzdrav mne, spas mne, občerstvi mne, potěš mne, nebo jsem ssoužen a zkormoucen náramně. V den soužení svého vzývám tě: vytrhni mne, a já tě budu slaviti. Popřej mi trpělivosti svaté, abych otcovské tvé trestání mile a dobromyslně nesl a sobě nezoufal. Dej mi znáti, že nejsou rovná nynější naše utrpění oné budoucí slávě, kteráž se má zjeviti na nás, a že toto nynější lehoučké soužení naše převelmi veliké věčné slávy břímě nám způsobí. Jestlis předce umínil, abych z této nemoci nepovstal více, utvrď mne u víře, že smrt bude ziskem mým, abych měl žádost umříti a býti s Kristem. Smiluj se nade mnou a odpusť mi pro Krista hříchy své, budiž mi v poslední hodině přítomen, vyveď mne z tohoto plačlivého údolí a přiveď do nebeské vlasti, abych tam slávu tvou spatřoval na věky. Amen.

Modlitba přítomných.

Ó Bože, Pane nebes i země, který jsi nám skrze svého milého Syna Ježíše Krista zaslíbiti ráčil, kdyby se dva na zemi o něco sešli, začbykoli prosili ve jménu jeho, že se jim stane. My tebe prosíme srdečně za tohoto služebníka tvého (za tuto služebnici tvou), abys ráčil skrze Ducha svého svatého jeho (její) mdlobě pomoci a jemu (jí) potěšitelného svědectví dodávati, že jest synem (dcerou) a dědicem (dědičkou) života věčného. Budiž mu (jí) milostivě přítomen i v boji smrti a pomoz zvítěziti, aby koruny života z rukou tvých dojíti mohl(a). Pro a skrze hořké umučení a smrt Ježíše Krista, tvého milého Syna, Pána a Spasitele našeho Amen.

Otče náš atd. Požehnání apoštolské.

4. Potěšování člověka pro nesplnené žádosti a naděje těžce zkormouceného.

Suspirium.

Milý v Kristu příteli!

Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus přivolává nám u Mat. 16, 24: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapřiž sebe sám“ —, kterýmiž slovy on žádá, abychom

jej v sebezapření a v odříkavosti následovali, nebo to je cesta k věčnému blahoslavenství, k věčné radosti a slávě vedoucí. Avšak on ne jen slovem, ale i příkladem svým volá nás k takové odříkavosti a sebezapíravosti. Když ďábel s hory vysoké velmi ukázal mu bohatství a slávu světa a jemu řekl: „Toto všecko tobě dám, jestliže padna budeš mi se klaněti“: tedy Pán Ježíš opovrhl bohatstvím a slávou světa a řekl: „Pánu Bohu svému klaněti se budeš a Jemu samému sloužiti budeš.“

Ach, ale lidé křehcí, slabí jsou. Milují svět a jeho marnosti, touží po pohodlí a nádheře, po zboží a slávě světa tohoto, a když se jim neděje, jakby chtěli, když žádosti se jim nesplní a naděje v nic přijdou, tedy místo toho, aby se cestou odříkání a sebezapíravosti za Pánem Ježíšem ubírali, upádají v zármutek těžký. Pravda, i s vámi jest podobně? milý příteli! Ó, přestaňte se nerozumně sužovati a rmoutiti! Poďte za Ježíšem ouzkou cestou odříkavosti k věčnému bohatství, k věčné radosti a slávě vedoucí. Nemůžeme všickni a vždycky šťastní, bohatí, slavní, mocní a vplyvní býti. „Nemůže se všecko zdařiti, co člověk žádá a míní, a kdo nezná sebe zapříti, ten zlé ještě horším činí.“ Pán Bůh sám nejlépe ví, co nám prospěšné a spasitelné jest. Přestaňte rmoutiti se pro marné, pominutelné a dušem často škodlivé věci a záujmy světa tohoto pomíjejícího. Ó, by vám dal Pán mysl pokornou a na jeho vůli přestávající, aby zármutek váš obrácen byl v radost! Za to proste Pána Boha v nábožné a vroucí modlitbě takto:

Milostivý Bože a Otče můj, aj, já žaluji tobě bídu svou velikou; shlédniž laskavě na mé vzdychání. Nepojímal jsem v uzdu žádosti srdce svého, marnost světa zamiloval jsem, k ní připojil jsem srdce, a jelikož nerozumné žádosti a naděje mé nesplnily se, proto cítím se velice nešťastným a zkormouceným. Ach, jak nerozumný byl jsem! Zapomenul jsem na slovo milého Syna tvého a Spasitele mého: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapřiž sebe sám“ —, spustil jsem s oka příklad Spasitele, kterýž neměl, kdeby hlavy sklonil, trnistými cestami tu chodíval, a já zachtěl jsem přebývati v nádheře a pohodlí a žádal jsem choditi stále cestami kvítím stlanými, ano nedbal bych byl dostati se na širokou cestu rozkoší, kteráž vodívá k zahynutí. Odpusť mi, Bože můj, takovou nerozumnost mou a dej mi mysl pokornou, přestávající na tom, co a kolik ty podle dobře líbezné vůle své dáváš mi. Vzdal ode mne přílišnou lásku k světu a k jeho marnostem a dej mi zmužilou mysl následovati Pána mého Jezukrista v odříkavosti a sebezapření, nebo to jest cesta, kteráž vede k věčnému blahoslavenství. Vyslyš mne pro téhož milého Syna tvého Ježíše Krista Pána a Spasitele mého. Amen.

5. Potěšování člověka povědomím hříšnosti těžce zkormouceného.

Přímluva zde asi tak vyznívá, jako svatá řeč zpovědní. Hřích a milost Boží v Kristu Ježíši — to základní tón přímluvy takovéto.

Modlitba: Hospodine, Bože milosrdný, netresci mne služebníka svého v hněvě svém, aniž v prchlivosti své kárej mne. Smiluj se nade mnou, neboť jsem velice zemdlený; uzdrav mne, nebo ztrnuly kosti mé. Ano i duše má zkormoucená a preděšená jest náramně, ty pak, Hospodine, až dokavád? Navratiž se, Pane, a vysvoboď duši mou. Pomoz mi pro milosrdenství své, neboť ustávám v upění svém. Ó, rozpomeniž se, Pane,

na slitování svá a na milosrdenství, kteráž jsou od věků. Pro dobrotu svou, Pane, pro jméno své, Hospodine, odpusť nepravosti mé. Upokoj svědomí mé předěšené, vyléč duši raněnou, navrať mi radost a potěšení. Vzbuď veselí u vnitřnostech mých, posilň mne a zdí ohnivou mocí své ohraď mne. Nechť poznají všickni, že jsi ty vyslyšel hlas pláče mého a přijal pokornou modlitbu mou. Já pak tobě vzdávati budu čest a chválu, přistupovati budu k tobě s mnohým díkčiněním, oslavovati budu jméno tvé nyní i na věky věků. Amen.

Otče náš atd. Požehnání apoštolské.

Žádá-li nemocný o to, budiž mu přisloužená Velebná Svátost Večeře Páně.

6. **Potěšování člověka všelijak** (z nevysvětlitelné příčiny) **těžce zkormouceného.**

Suspirium.

Příteli v Kristu milý! Nacházím vás v upění velikém; vidím, že jako David k nápoji svému slz přiměšujete, ano slzy své za pokrm máte dnem i nocí. Není divu, nebo kohož miluje Pán, toho tresce a švihá každého, koho za syna přijímá. V tom pobožní podobni jsou milému Spasiteli svému Ježíši Kristu ukřižovanému, aby i v slávě s ním učastenství měli. Učedlníci Páně na světě soužení mají. Zde plakati a kvíliti musejí pobožní, aby potom plná byla radosti ústa jejich a jazyk jejich plesání. Ale však blahoslavení plačící, nebo kteříž se slzami rozsívají, s prozpěvováním žíti budou. Netoliko v budoucím životě setře Bůh slzy vaše, ale i v tomto životě schovává slzy vaše do láhvice své a má je v počtu; pilný pozor dává na slzy a na upění vaše. Onen Ezechiáš od lidské pomoci opuštěný a k smrti pracující musel tvář svou k stěně obrátiti, aby ho žádný člověk neviděl, ale však Bůh mu vzkázal: „Slyšelť jsem modlitbu tvou, viděl jsem slzy tvé.“ On neopustí ani vás, milý příteli, Onť jest Otec váš, jenž se slitovává nad dítkami svými. Nezapomene na vás jako nezapomíná matka na plod života svého. Kdo v něho doufá, ten v kříži svém hojné potěšení nalézá. Pán Ježíš jest vaším bratřem, On soužení vaše sobě přivlastňuje řka: Já jsem Ježíš, bratr váš, nedomnívejte se, že se hněvám. Přímluvce váš u Otce jest Duch svatý, kterýž prosí za vás lkáními nevypravitelnými, ano také pomocen jest mdlobám vašim. Vaše vroucí a zkroušená modlitba proniká milosrdné srdce Boha vašeho, a On v lásce veliké mluví k vám: „Zdaliž Efraim (tento zkormoucený člověk) není synem mým milým, aneb dítě velmi milostné?“ Poněvadž tedy víte, že Bůh, který vás do této školy kříže uvedl, hotov jest vás z ní vyvésti, zanechajte truchlení a hořekování. On naložil břemeno, On pomůže vám i nésti a snésti. On vás skrze Ducha svého ujišťuje řka: „Já budu s tebou v soužení, vytrhnu a oslavím tě.“ Zpívejte tedy s radostí: „Má duše se nezpouštěj nikdy Boha svého, neb on též neopustí mne času žádného: v něm jest má naděje, on mne ve dne i v noci opatruje svou mocí, když se mi zle děje. Jemu já se oddávám, v štěstí též i v psotě: jeho vždycky zůstávám v smrti i v životě: vím, že neopustí doufajícího v sebe, ale dá pomoc z nebe, když těžkost dopustí.“ Amen.

Nu, a nyní již vroucně a nábožně takto se pomodlte:

Ó, Pane a Spasiteli můj Ježíši Kriste, jehož duše Božská v oné záhradě Getsemanské smutná byla až k smrti, kterýž jsi však po svém

vystálém utrpění slavně z mrtvých vstal a navštívil jsi smutné učedlníky své i je dokonale utěšil a obradoval: ty vidíš, kterak duše má zkormoucena jest náramně. Proto k tobě volám a na tvou útěchu očekávám. „Ukaž se, Ježíši, mně smutnému, rač dát potěšení mně hříšnému. Žádám tě na stotisíckrát: Ach, Pane, ke mně se obrať, bys mne v zármutku potěšil, z soužení mne vysvobodil, ó, Ježíši, ó, Ježíši!“ Duše má čeká tebe, Pane, více než ponocní svitání. Věřím, že nenecháš mne bez potěšení. Přijď a utěš mne, Pane a Bože můj! Sejmi se srdce mého smutek těžký a zapal v srdci mém nebeskou radost, abych se v tobě, Spasiteli svém ustavičně a věčně radovati mohl. Tys útěcha má, posilnění mé, síla má a vítězství mé, světlo mé a spasení mé. Věřím, že vyslyšíš mne, i budou plna radosti ústa má a jazyk můj plesání. Proč jsi smutná, duše má a proč se kormoutíš ve mně? Posečkej na Boha, neboť ještě vyznávati jej budu, onť jest hojné spasení tváři mé a Bůh můj na věky. Amen.

Otče náš atd. Požehnání.

VII.

Návštěva duševně nemocných.

Duchovní zaopatrování duševně těžce nemocných (blbých, namyslených: fixa idea, zoufalců, zuřivců) nanejvýš těžké až i nemožné jest, nebo mysl jejich víc-méně zatemněná a pro Slovo Boží nevnímavá, nepřístupná, aneb odmítavá jest. Při všem tom v lehších pádech kněz jako duchovní otec hleď vystihnouti jasné chvilky (lucida intervalla) nemocného a promluv laskavě a krotce s nešťastným o věcech, které ho zaujímají a o kterých snad i sám narazí rozmluvu. Srdečnými slovy hleď chorobné myšlénky jeho odvrátiti a mysl jeho občerstviti a — přijímal-li by — přednes mu známější výpovědě Písem svatých, na př.: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého...“ „Poďtež ke mně všickni, kteříž pracujete“... a též z písní nábožných: „Ježíše se nezpustím“... „Kde jsi můj přemilý“... „Kdo jen na Boha se spoléhá...“ Přičem pokyny a vysvětlení se strany přítomných domácích nešťastníka dobře posloužiti mohou knězi. Z modliteb nejvhodněji může použito býti Modlitby Páně a jiných krátkých veršovaných modliteb.

Nedostává-li se však nemocnému jasných chvilek vůbec, anebo byl-li by kněz nemocnému obtížným — práce jeho přestává. V modlitbě pak poruč nešťastníka Hospodinu, potěšuj těžce navštívenou rodinu jeho a modli se s ní:

Modlitba: Ó, Pane a Spasiteli náš Ježíši Kriste, Lékaři nejvýbornější, kterýž jsi počas svého v těle zjevení mnohé nemocné na těle i na duši uzdraviti ráčil, shleďniž očima milosrdenství i na tohoto těžce nemocného vykoupence svého. Ty jsi světlo jasné, zahánějící všeliké temnosti; lkáme tedy k tobě pokorně, račiž milostivě rozehnati temnosti, které se kladou na duši nemocného tohoto, a jestli tobě líbo a jemu užitečno jest, rozsvěť v duši jeho opět světlo. Pro tvé hořké umučení, pro tvé drahé rány, pro tvou nevinnou smrt, pro tvé slavné vzkříšení a na nebe vstoupení smiluj se, smiluj nad ním. Smiluj se i nad milými jeho, ano nade všemi námi pro tvé věčné milosrdenství. Amen.

Otče náš atd. Požehnání.

Modlitba pobožných křesťanů za člověka zlého ducha majícího.

Ó, nejmilosrdnější a nejlítostivější Pane náš Ježíši Kriste, my dítky tvé pokorně tě prosíme za tohoto bídného člověka v pokušení i v trápení ďábelském postaveného. Ty všecko můžeš, a tobě všecko poslušno býti musí. Tys na pokornou přímluvu ženy Kananejské dceru její ďábelstvím trápenou všemohoucím slovem svým předivně uzdravil a vůbec přišels, abys rušil skutky ďáblovy. Proto smiluj se i nad tímto podobnou bídou trápeným člověkem. Rozpomeň se, milosrdný Pane Ježíši, že jsi člověka tohoto, k obrazu a podobenství Božímu stvořeného, ráčil předrahou krví svou obmýti, Duchem svatým posvětiti a za Syna svého přijati. Nezamítej ho tedy od tváři své, ale raději rozpomeň se na slitování svá, kteráž jsou od věků. Všaks Bůh věrný, kterýž nedopuštíš nás pokoušeti nad naši možnost, ale působíš s pokušením také i vysvobození, abychom mohli snésti. Ó, Pane Ježíši, Bože spasení našeho, posilniž ho mocí síly své, aby mohl státi proti všem útokům ďábelským a všecky šípy ohnivé nešlechetníka toho uhasiti. Rci toliko slovo a uzdraven bude tento služebník tvůj. Ukaž, Pane Ježíši, nepřemožený prst svůj Božský, kterýmž si ďábly vymítal, aby i toto ďábelství cítilo, že ty uprostřed všech, i pekelných nepřátel svých panuješ. Ó, vyslyš nás, Bože svatý, Bože silný, Bože nesmrtelný; vyslyš nás, Pane náš, Králi náš, Ježíši náš, pro milosrdenství své veliké a pro slávu jména svého požehnaného na věky věků. Amen.

VIII.

Navštěvování vězňů pro zločin na delší-kratší vězení (ne však na smrt) odsouzených.

Cíl návštěv takovýchto jest: vězňů poučovati, těšiti a k pokání vésti.

Vězeň může aneb 1. teprv ve vyšetřovacím vězení se nalézati, aneb 2. již právoplatně na delší neb kratší dobu odsouzen býti, dle toho kněz všelijak při něm pokračuje.

1. Vězeň teprv ve vyšetřovacím vězení se nalézající může totiž případně jen upodezříván býti ze zlého skutku, dokázanou však mu vina ještě není. Proto před právoplatným odsouzením takového postačí — byl-li by kněz k němu vůbec připuštěn — laskavě k němu několika slovy promluviti a jemu připomenouti, že Bůh vševědoucí a všudypřítomný zná všecko, a že nic se tak tajně nepletlo, že by nevyšlo na světlo, že jemu tedy nejlépe a nejužitečněji jest držati se pravdy, a nakolik se provinil, za to odpykati, aby tak většímu, netoliko lidskému, ale i Božímu trestu ušel. Konečně ať kněz pomodlí se s ním.

2. Především nech kněz hledí získati sobě důvěru vězně. Krotkostí a tichostí slova, trpělivostí a sebezapíravostí se to podaří. Jen při cele zvrhlých, zhovadilých bude jeho námaha marná. Vykonal-li kněz všecko možné v této částce a předce jest odmítnut — práce jeho jest asi u konce. Předce však nech vězňovi oznámí: budu prositi Boha, aby mysl tvou osvítil a srdce tvé obměkčil, nezapomenu na tebe, budu se za tebe modliti, snad se rozpomeneš na mne a žádati mne budeš sobě.

Přímluva kněze k vězňovi nech zní asi takto:

Milý N. N.! Nebuď tobě divno, že jsem za tebou sem přišel. Jako otec jde za svým dítětem, aneb pastýř za svou ovcí ztracenou, tak já za tebou. Vidíš, je to svatá povinnost mého úřadu. Pán mne posílá; já jsem jeho posel. Ale ne jen z povinnosti jsem tě tu vyhledal, než i z útrpnosti a z lásky k tobě. Mám tě rád a proto chtěl bych se tu s tebou posmlouvati důvěrně a dobropřejne jako otec se synem, jako bratr s bratřem. Jak je mi líto, že jsi se sem dostal! Jak bych byl rád, kdyby se nebylo stalo, co se stalo! Mohl jsi doma práci svou konati, s milými svými domácími a s přátely svými obcovati a se těšiti, a, hle, tu jsi mezi čtyři stěny zavřen a opuštěn. Avšak, co se stalo, neodstane se, byť bys jakokoli se žaloval a naříkal. Trest za vinu svou, uložený soudem lidským, vytrpět musíš, aby jsi soudu Božímu mnohem těžšímu ušel. Vytrpěti musíš tento trest jednak k svému napravení, jednak jiným na výstrahu. Pán Bůh dej tobě v tom trpělivosti svaté!

Zde kněz může se ještě uvězněného ptáti, jak se má, je-li jináč zdráv, co dělá, jak s ním nakládáno, chce-li něco svým pokrevným a známým vzkázati? a pod. Tolik na první návštěvu dosti. Poroučeje vězně Bohu, ať pomodlí se s ním Otče náš a pak odejde s upřímným: S Bohem!

II. Při nové návštěvě kněz ať v krátkosti zopětuje, co bylo v řeči při první návštěvě a nech vězňovi sdělí případné odkazy pokrevných a známých. Pak nech pokračuje:

Milý N. N.! Jako hospodář aneb pán oznamuje služebníku svému, co by měl činiti, tak činí Pán a Bůh náš při všech nás: V přikázáních svých nám přikazuje, co máme činiti a čeho nemáme činiti. Co je zlé, toho nesmíme činiti, co ale je dobré a pěkné, to máme činiti. Zlé je na příklad: vraždit, krást, smilství a nečistotu páchat, klamat atd., to nesmíme činit, to je hřích. Dobré jest na př. Pána Boha vzývat, do chrámu chodit, Slovo B. číst, rodičů ctít a poslouchat, bídným pomáhat, čistotně a stydlivě žít atd. Toto máme činit, nebo je to dobré, nám užitečné a Pán Bůh to tak chce. Ano, Pán Bůh oznámil, že zlých velmi bude trestat, dobrých pak že požehná a dá jim všecko dobré. Ale musím ještě připomenout, že ne jen to zlé je hříchem, co člověk skutkem zlého činí, ale aj to je hřích, co člověk zlého slovem vypoví, ano i to je hřích, co člověk zlého v mysli myslí a v srdci žádá. Máme se tedy ne jen zlých skutků vystříhati, ale i zlých slov, ano i zlých myšlének a žádostí, a jen to, co je dobré, máme činiti, mluviti i mysliti a žádati.

My máme tedy podle vůle Boží, podle přikázání Božích dobře a šlechetně živi býti. A to tím raději, nebo Pán Bůh prokazuje nám mnohá a rozličná dobrodiní. On nás stvořil a dal nám tělo i duši, všecky smysly, všecky údy, k tomu dává nám vezdejší chleb, to jest všecko, všecko, čeho nám k životu potřebí. A všecko, ale všecko, co máme, od něho máme. On zdržuje náš život, ním živi jsme, hýbeme se i trváme. Konečně on nás před všelikým nebezpečenstvím ostříhá a ode všeho zlého zachovává. Ani toho žádný jazyk nevymluví, co a kolik dobrého nám Pán Bůh dává z veliké lásky a milosrdenství svého. A nad to nadevšecko při křestu svatém přijal nás v smlouvu milosti své, obmyl nás od hříchu, přijal nás

za dítky své v Kristu Ježíši a ozdobil nás dary Ducha svého svatého. Kolik to lásky! Již proto měli bychom jeho svatou vůli plniti, zlé nechávati, dobré pak činiti.

A předce jak nevděční jsou lidé, jak mnoho hřeší proti Bohu, dobrodinci svému, i ze zlosti i z křehkosti, i tajně i zjevně! Tak na sebe přitahují hněv i trestání časné i věčné.

I ty, milý N. N., nejsi lepší, áno, musím ti povědět, jsi horší než mnozí, mnozí jiní. Ať pomlčím o jiném, připomenu tobě aspoň ten hřích, pro který jsi se do tohoto nešťastného vězení dostal. Srdce mne při tom bolí, a duše má přestrašená jest velmi. Pověz, co že tobě zlého učinil ten nevinný člověk, bližní tvůj, N. N., kterého jsi okradl?! Však Pán Bůh tak zjevně pověděl: Nepokradeš! (Aneb: kterému jsi na život sáhl, kterého jsi zranil, zabil; však Pán Bůh tak zjevně pověděl: Nezabiješ!, aneb oboje: zavraždil a oloupil; slovem označí se nezaobaleně přestoupení vězňovo.) Ach, milý N. N., co jsi učinil?! Kde byl tvůj rozům, kde srdce tvé? Vidělo tě oko Boží, rozhněval se Pán Bůh náramně, a nedivil bych se, kdyby tě tam na místě byl Hospodin střelou svou zabil. Bože můj, jak mi je to líto, strašno!

(Tu nechať kněz všemožně usiluje se vězně k tomu přivésti, aby spáchaný hřích poznal a olitoval. Pak nech zakončí:)

Ano, milý N. N.! Líto, velmi líto je mi, co jsi učinil a za to se modlím a prosím Pána Boha, abys i ty hřích svůj těžký poznal, olitoval a oplakal, abys i ty tak lkal a upěl, jako v nábožné písni zpíváme: Já bídný červ, já bídný hříšník, poznávám svou velkou bídu, Bože, Bože, buď můj spomocník, nevcházej se mnou do soudu! Smiluj se, smiluj nade mnou a nalož laskavě se mnou! — A nyní poroučím tě Bohu. Nezapomínej, že Bůh jest tvůj soudce, který trestě činitele nepravosti, ale kajícího hříšníka na milost přijímá. Olituj tedy a čiň pokání! To mé poslední slovo k tobě dnes. Otče náš, který jsi... S Bohem!

III. Kněz zopětuje v krátkosti, co předešle mluvil a zvláště volá vězně k pokání. Vidí-li, že srdce vězňovo zůstává zatvrdilé, dotírá i dále na něj zákonem Božím, ale prodlívá s útěchou svatého evanjelium, dokudkoli trvá vězeň v zatvrdilosti, byť i práce knězova marnou zůstala aneb odmítnutá byla. Zatvrdilému hříšníkovi ani útěcha evanjeliumu (rozhřešení) ani — rozumí se — Večeře P. přisloužena býti nemůže.

Naproti tomu, vidí-li kněz při vězňovi pohnutost srdce a lítost nad hříchem, ať pokračuje následovně:

Milý N. N.! Všemožně jsem o to usiloval, abys přiveden byl k poznání a srdečnému olitování hříchu svého. Díka Bohu, že skrze Ducha svého dílo své dobré při tobě započal, a prosím jej vroucně, aby je také dokonal. A tak já tobě kajícímu chci zvěstovati také milost Boží v Kristu Ježíši Pánu našem. „Živť jsem já — praví Hospodin, žeť nemám lítosti v smrti bezbožného, ale aby se odvrátil bezbožný od cesty své a živ byl.“ Proto Bůh z lásky veliké dal světu syna svého jednorozeného, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. Tento milý Syn Boží pro hříchy naše na dřevě kříže umřel, aby nás vykoupil. Kdo na zásluhy kříže jeho pravou vírou spoléhá a kajícím srdcem za milost prosí, ten dosahuje milost Boží, odpuštění hříchů, spravedlnost, věčný život a spasení.

I tobě kajícímu, na zásluhy Pána Jezukrista pravou vírou spoléhajícímu a za milost upěnlivě prosícímu hotov jest Pán Bůh milostivý provinění tvé odpustiti. Avšak běda by tobě byla, kdyby jsi takovéto milosti na darmo bral a opět snad — uchovej Bůh! — do předešlého aneb podobného hříchа upadnout měl v tom domnění, že však Pán Bůh milostivý jest. Uchovej tě toho Bůh. Je pravda, že Bůh milostivý jest, ale je i spravedlivý, a kdož jeho milost na darmo béře a svevolně opět hřeší, ten vyvolává na sebe hněv Boží ke dni soudu, a konec jeho jest věčné zatracení. Uchovej tě toho milostivý Hospodin. Anobrž Duchem svým svatým veď tě k tomu, abys v každodenním pokání chodil, Pánu Bohu i zde ve vězení, i pak doma, i v chrámě sloužil a pobožnosti pravé následoval.

Nyní pak se již pomodli nábožně a vroucně takto:

Ó, všemohoucí a spravedlivý Pane Bože, který, ač žádné nepravosti nenecháváš bez pokuty, nicméně však hříšníky kající a k tobě se obrácející na milost přijímáš: já bídný a hříšný člověk s pláčem žaluji sám na sebe, že jsem tě mnohými hříchy (zlodějstvím, vraždou, cizoložstvím, smilstvím . . .) k hněvu popudil a pokut časných i věčných spravedlivě zasloužil. Ale prosím tě pro drahé rány Krista, Syna tvého, račiž mi všecky mé hříchy, i tu nepravost, pro kterou v tomto vězení trpím, z milosti odpustiti a Duchem svatým mne obdařiti a potěšiti, abych sobě v hříších nezoufal. Přijmi mne na milost jako lotra pozdě pokání činícího a upokoj svědomí mé zkormoucené a znepokojené. Uděl mi křesťanské trpělivosti a sprosť mne žaláře a vězení pekelného, abych v něm pokuty věčné a trápení hrozného nésti nemusil. V tobě naději svou skládám, můj Bože, a tobě chci živ býti i umříti. Ach, smiluj se nade mnou bídným hříšníkem pro nevinné umučení a smrt Krista, Syna tvého a Vykupitele mého. Amen.

Otče náš, kterýž jsi . . .

V dalších návštěvách nech kněz dále vzdělává vězně, zvláště pouč ho o zpovědi a o Večeři Páně, hledě při tom přivésti jej k tomu, aby on (vězeň) sám požádal jej (kněze) o přisloužení mu svatého rozhřešení a velebné Svátosti Večeře Páně, co pak ať se způsobem předepsaným stane.

Modlitba vězně nevinného, pro pravdu vůbec a pro evanjelium zvláště trpícího.*)

Hospodine, Bože, popatřiž na mne a smiluj se nade mnou, neboť jsem opuštěn a ztrápen. Viz, lítostivý Otče, při mou, a jako spravedlivý soudce suď mne a obhaj při mou. Zastup sám služebníka svého k dobrému. V tebeť doufám, vysvoboď mne jako jsi někdy nevinného Jozefa z žaláre a Daniele z jámy lvovy vysvobodil a Petra z řetězů rozvázal. V ruce tvé, ó, lítostivý a věrný Otče, poroučím ducha svého i všecky své milé, kterých ty sám rač Duchem svým svatým potešovati a v pravé víře a vyznání pravdy a jména tvého až do posledního dechnutí zachovati. Chceš-li mne

*) Dějiny církve svědčí, kterak i takovíto vězňové se nalezali. Mohou-li se takoví i dnes a napotom vyskytnouti, to je v rukou Božích. Vyskytl-li by se takový předce, a měl-li by kněz k němu přístup, nechať použije s vězněm modlitby této. Jakova přímluva by modlitbu tuto předcházeti měla: ukáže sám stávající pád, okolnosti a prudentia pastoralis skrze dar Ducha svatého.

pak ještě dále v tomto vězení míti, ach, račiž mi trpělivosti a stálosti k nešení kříže uděliti. Čeho nevím, nauč mne; co jsem zapomněl, to skrze Ducha svého svatého připomeň mi; potěš zarmouceného, posilni mdlého, zastaň ode všech lidí opuštěného. Osvěť také a nakloň ke mně lítostí všech, kteříž mocí svou a vplyvem svým vymoci by mne mohli z vězení tohoto. Rozpomeň se na mne a lituj bídy mé podle množství milosrdenství svých. Ty jsi doufání mé a díl můj v zemi živých. Vyveď ze žaláře duši mou, abych oslavoval jméno tvé.

A pakli vůle tvá svatá jest, abych smrtí svou oslavil jméno tvé, račiž mne udatnou myslí obdařiti, srdce zmužilé mi dáti, abych strach smrti přemohl, dobrý boj bojoval i dobojoval, víru a dobré svědomí zachoval a korunu spravedlnosti a života věčného obdržel z milosti tvé.

Učiň to všecko pro Ježíše Krista, Syna svého milého, kterýž nevinný umřel i z mrtvých vstal, jemuž s tebou i s Duchem svatým buď čest a chvála na věky věků. Amen.

Otče náš, kterýž jsi...

IX.

Příprava k smrti zločince na smrt odsouzeného.

(Pokud stávati bude trestu smrti, dotud kněz vždy bude míti smutnou povinnost, zločince na smrt odsouzeného Slovem a modlitbou potěšovati, k pokání vésti a kajícímu Zpověď a Večeři Páně přisloužiti. (Zák čl. 1868. LI.) Byl-li by o to požádán, má také na popraviště odsouzence vyprovoditi a s útěchou evanjeliumu až do konce při něm zůstati. — Počas přisluhování V. S. Več. P. okovy mají s údů zločince sesňaty býti, a samo přisluhování má se díti v přiměřené a slušné místlosti. (Mandát vydaný 30. listopadu 1772. a též mandát královský vydaný 12. prosince 1820, č. 31.137.) — Po popravě zločince k přítomným řeč držeti je zapověděno. (Král. mandát se dne 29. října 1781.)

Často se stává, že zatvrdilý zločinec službu kněze přímo odmítne, aneb již započatou službu tvrdošijností svou přeruší. Vidí-li kněz, že zločinec nijak se obměkčiti nedá, — úkol jeho přestává.

Kromě toho, co se v následujícím podává, může zpočátku vhodně použito býti i z toho, co výše při návštěvě vězňů podáno.)

I. Kriste, pro své umučení, dej nám hříchů odpuštění, ať nás nezže věčný plamen, uchovej nás, Kriste. Amen.

Milý N. N.! Velmi jest mi líto, co se s tebou stalo. Pro velikou nepravost odsouzen jsi k smrti! Přicházím k tobě, abych tě v tomto smutném stavu těšil; to má povinnost svatá. Ach, Bože můj, ukaž mi způsob, jak bych tuto povinnost svou požehnaně konati i dokonati mohl!

Ach, nemohl nad tebou, milý N. N., soud lidský jinak souditi, než jako soudil. Tímto největším trestem musíš potrestán býti, jednak proto, nebo zločinem svým stal jsi se společenství lidskému nebezpečným, jednak také pro spravedlnost a pro pravdu a na výstrahu jiným

Ale kromě lidského soudu jest i jiný soud, soud Boží. Tento pak soud může pro tebe příznivěji vypadnout, jestli v posledních chvílech svých

upřímné pokání učiníš Doufej, že když za zločin svůj smrtí časnou odpykáš a strestán budeš, a když — co nejhlavnější jest — hřích svůj oplakuješ a s upřímným pokáním k Bohu se obrátíš, tedy Bůh milostiv tobě bude a uchová tě té druhé věčně smrti a věčného zatracení.

Proto má vroucí žádost jest k pokání upřímnému tě přivésti, milostí Boží tě spokojiti, utěšiti a modlitbami vroucími přivésti tě k Bohu a k pokoji, kterýž převyšuje všeliký rozum. Ó, rač tomu všemu požehnati ty sám, Otče, Synu, Duchu svatý!

Milý N. N.! S Pánem Ježíšem ukřižováni byli dva lotři. Jeden z nich rouhal se Ježíšovi; druhý však lotr káral onoho rouhajícího se Pánu lotra a řekl jemu: „My zajisté spravedlivě trpíme a pokutu neseme, ale tento (to jest Ježíš) nic zlého neučinil.“ Pak tentýž lotr prosil Pána Ježíše: „Pane, rozpomeň se na mne v království svém!“ A slyšev Ježíš jeho prosbu a viděv jeho kající srdce, milostivě řekl mu: „Amen, pravím tobě, dnes budeš se mnou v ráji.“

Tu vidíme, že lotr uznal a vyznal svou vinu, že totiž spravedlivě trpí. A že tentýž lotr nad svou vinou lítost cítil, a ji s lítostí a kajícně vyznal, to dosti patrno je z toho, že Ježíš tak milostivě naložil s ním, že přislíbil mu: „Dnes budeš se mnou v ráji.“ — Tak i ty, milý N. N.! máš srdečně olitovati přestoupení svého, máš to s lítostí vyznati a pak kajícím srdcem prositi Pána, aby rozpomenul se na tebe, aby tobě z milosti veliký hřích tvůj odpustil a tobě kajícímu při smrti tvé brány ráje otevřel. Jestli tak učiníš, pak doufání můžeš míti, že jak prosíš, tak se stane tobě. Dvě tedy cesty máš, milý N. N.!, cestu lítosti a pokání, aneb cestu tvrdošijnosti a nekajícnosti. První vede k životu a k spasení, druhá však k smrti věčné a k zatracení věčnému. I proč by jsi měl večně zhynout, milý N. N.! Však jen považ, co jsi učinil! Nevinnému člověku, bližnímu svému vzal jsi jmění a život! „Kde jest Abel, bratr tvůj?“ — volá na tebe spravedlivý Hospodin — „Krev jeho volá ke mně se země o pomstu!“ Není tobě líto vyhaslého nevinného života? Není tobě líto vdovy a sirot opuštěných? A konečně není tobě líto duše své vlastní, která by pro tvou nekajícnost k věčnému zatracení a k věčné muce odsouzena a zatracena býti měla?

(Zde kněz ať všecko možné učiní, aby odsouzence k poznání hříchu a k upřímné lítosti nad ním přivedl. Pak nech pokračuje:)

Ó, pros Pána za zkroušené, kající srdce. I já chci jej prositi o to vroucně. Nyní pak nechám tě samého s Bohem tvým, na krátký čas loučím se s tebou a přivolávám tobě: „Lituj a plač, čiň pokání, dokud čas máš smilování, tak dojdeš spasení!“

Otče náš, kterýž jsi... atd. Amen. S Bohem!

II. Milý N. N.! Dvojí cesta jest před tebou: cesta nekajícnosti a zatvrdilosti, která vede k zatracení a pak cesta pokání, která vede k životu. Ačkoli musíš smrtí časnou pro přestoupení své umříti, však aspoň té druhé věčné smrti a věčnému zatracení můžeš ujíti, jestli hříchu svého srdečně oplakuješ a s pokáním upřímným k Bohu se obrátíš. (Tu nech zopětuje kněz řeč k pokání povzbuzující a pak ať slavnostně pokračuje:) Ach, milý N. N.! jak rád bych zaretoval duši tvou a na cestu života jí dopomohl, aby radost měli anjelé Boží v nebi nad tebou kajícím! Nu,

pověz mi tedy, milý N. N.: Je-li tobě srdečně a upřímně líto, že jsi se hříchů svých vůbec a toho hříchu, pro který odsouzen jsi, zvláště dopustil — je tobě líto?

(Zločinec tu aneb poví něco, aneb neodpoví. Váhá li s odpovědí, avšak kněz předce cítí při něm jisté pohnutí srdce, nechať nenutí zločince. Však takové vyznání má se dobrovolně a ochotně díti, jinak nemá ceny, ale nech řekne asi: Neodpovídáš — však já předce doufám, že nahlédneš, olituješ a vyznáš. Toho tobě od Pána Boha i žádám a prosím. Otče náš kterýž jsi... Amen. Poroučím tě Bohu! Avšak nesmí kněz opustiti místa při první těžkosti navždycky, ani tehdy, kdyby zločinec řekl např.: „Nelituji“, aneb „Nemám čeho litovati.“ Jako dobrý pastýř ztracenou ovci, tak hledej kněz hříšníka, vytrvale, až by aneb dosáhl cíle, aneb cele odmítnut byl.)

(Jestli odsouzenec odpoví upřímně a srdečně: „Lituji“, tedy kněz pokračuj):

Doufám, věřím, milý N. N.! že jako mluvíš, tak i cítíš a že vyznání tvé z upřímného srdce pochází. Díka buď Pánu Bohu, že tě Duchem svým svatým k tomu přivésti ráčil! Známa jest tobě nábožná pronikavá píseň: „Známe to, Pane milý?“ Poslyš a považuj. (Kněz předříká: Známe to, Pane milý, s upřímnou lítostí atd. (Tranosc. str. 774.)

Milý N. N.! Milostivý Hospodin kajícím a za milost prosícím hříšníkům hříchy jejich pro zásluhy Pána Ježíše Krista odpouští a dává jim spravedlnost, věčný život a spasení. Proto dal Pán Ježíš učedlníkům a služebníkům církve své moc klíčů království nebeského, aby totiž kajícím a věřícím hříchy odpouštěli, nekajícím pak a nevěřícím takové zadržovali. I já tobě kajícímu z téže moci rozhřešením svatým přisloužiti hotov jsem dosti skoro. Připrav se tedy k zpovědi svaté. Přemyšluj o hříchu svém i o milosti Boží v Kristu Ježíši nám přislíbené, jak poučen jsi. Modli se k Bohu, jemuž tě naprozatím poroučím. Otče náš, kterýž jsi v nebesích atd. Amen. S Bohem!“

III. Suspirium: Píseň „Smiluj se a slituj se.“ (Tranosc. str. 613. Zpěvník č. 428.)

Kněz stručnou však pronikavou řečí připravuje odsouzence k sv. Zpovědi. Po řeči následují zpovědlní otázky, pak zpovědlná modlitba atd. Pak přisloužení Věčeře Páně, všecko dle patričného formuláře.

Čas, který mezi odsouzení a mezi popravu padá, hleď kněz moudře poděliti a použíti. Od míry stávajícího času a od žádosti odsouzence závisí, má-li vel. Svát. Věč. P. jen jednou aneb vícekrát přisloužena býti. Má-li se jen jednou přisluhovati, ať se tak stane večer před popravou.)

IV. V den popravy, před vyvedením:

Nu, milý N. N., již jen několik chvílek tobě pozůstává na tomto marném světě. Jsi-li opravdu smířen s Bohem svým, můžeš doufati, že se splní na tobě vzácné slovo Ježíšovo: „Dnes budeš se mnou v ráji.“ Slzy, které vyléváš, dnes ještě setříny budou s očí tvých. Vzdychej toliko k Pánu: „Pane, rozpomeň se na mne v království svém!“ Pomodli se se mnou:

Ach, Pane Bože a nejmilejší Otče můj, již hodina odchodu mého z tohoto údolí pláče mi nastává. Vím, že mimo tebe žádný mi pomoci

nemůže; protož ty, prosím, neopouštěj mne bídného hříšníka, ale dej, ať dvéře milosti tvé a tvého nebeského ráje mé bídné duši otevříny jsou, a ať s mou poslední hodinkou všecky mé hříchy a nepravosti, i časné i věčné pokuty se skončí. Popřej také, ať tato má poslední hodinka na zemi první jest v království věčném pro Ježíše Krista P. a Sp. mého. Amen.

(Nakolik času jest, příhodnými slovy Písem a písní nábožných potěšuj odsouzence.)

Když na odsouzence okovy se kladou:

Vzpomínej, milý N. N. na vazby, kterými svázán byl Spasitel náš. V jeho vazbách svoboda věčná stala se nám. Svazkami svými on poutá nás k sobě, aby nás žádná moc neloučila od lásky jeho. Pomodli se se mnou:

O, svatý Duchu, těšiteli! Potěšuj mne v této hodince a poslední úzkosti. Zmocni a upevni mé mdlé tělo, posilň mé truchlivé srdce a pomoz, abych při mém Vykupiteli a Spasiteli Ježíši Kristu až do konce setrval a vzdychal: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého, nebo jsi mne vykoupil, Bože věrný.“ Amen.

Při nastupování poslední cesty:

Tak jdi již, milý N. N., poslední svou cestou. Skoro již budeš choditi před Hospodinem v zemi živých. Nemusíš se báti lidského soudu, jestli nalezl jsi milost u Boha. Pokropeno jest srdce tvé krví Kristovou. Proto doufej! Otec miluje tě, Syn přimlouvá se za tebe, Duch svatý posilňuje tě. Pomodli se:

Ó, Pane, budiž při mně, když budu umírati; stůj mi po pravici, když budu míti ducha vypustiti. Vytrhni mne z moci nepřítele ďábla. Potěšuj a posilňuj mne. Zdržuj mne u víře silné, a dej, abych při smrti své k milosti a milosrdenství tvému zření měl a se Štěpánem mučedlníkem pravil: „Pane Ježíši, přijmi ducha mého!“ Jestli bych pak pro strach smrti oněměl, tedy dej, ať srdce mé tak k tobě upřímně volá a vzdychá. Amen.

Nu tak, milý N. N.! Kolik kroupějí krvavého potu Ježíš vylil za tebe a kolik ran za tebe utrpěl, tolik útěchy a síly rač on tobě dáti k radostnému a blahoslavenému skončení. Jdiž v pokoji!

Cestou:

Písně nábožné: „Světe, s tebou se loučím“... „Volám k tobě, Jezu Kriste“... Když přijde má hodina“... „Smiluj se nade mnou, Kriste...“

Když se k popravišti zbližují:

Milý N. N.! Pomodli se: Ach, můj jediný Spasiteli a Vykupiteli, Pane Ježíši Kriste, já se konečně tobě samému poroučím, tobě se jedině oddávám, v tobě samém všecku svou naději i potěšení skládám a po tobě samém srdečně toužím, abych s tebou mohl býti a k životu věčnému povstati. Amen.

Na popravišti:

Milý N. N.! Tu konec tvého utrpení, tu počátek pokoje a radosti. Pán Ježíš tobě vykoupenci svému přivolává: „Aj, na dlaň vyryl jsem tě

— můj jsi ty.“ „Dnes budeš se mnou v ráji!“ Doufej, doufej! „Nejsou rovná naše nynější utrpení oné budoucí slávě, která se má zjeviti na nás.“

Poklekni a pomodli se: Bože Otče, smiluj se nade mnou! Bože Synu, Kriste, smiluj se nade mnou! Bože Duchu svatý, smiluj se nade mnou! Trojice svatá, jeden věčný Bože, smiluj se nade mnou! Amen.

Milý N. N.! Doufej! Pán Bůh trojjediný vyslyšel modlitbu tvou a smiloval se nad tebou. (Vzlože ruce na hlavu jeho:) Doufej, odpuštěni jsou hříchové tvoji ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen.

Pomodli se: Pane Ježíši, tobě živ jsem. Pane Ježíši, tobě umírám. Pane Ježíši, tvůj jsem živ i mrtev. V ruce tvé poroučím Ducha svého. Amen.

Vstaň a jdi v pokoji! Ó, bys viděl nebesa otevřena a Syna člověka stojícího na pravici Boží! Pán Ježíš, přijmi duši tvou a spas tě věčně! Amen † Amen † Amen †

Kněz počas popravy se modlí.

X.

Pohřebování zesnulých.

Dotyčně času pohřebování pozorovati potřebí na dotyčná ustanovení zákonní a vrchnostenská.

Pohřeby nekonfirmovaných řádně konají se bez truchlořeči (kázání); pohřeby pak konfirmovaných s truchlořečí (kázáním). Na žádost však truchlící rodiny k útěše její i nad nekonfirmovanými budiž stručná truchlořeč s odebírkou povědína; naproti pak tomu — vyžadují-li tak okolnosti — i při pohřebu konfirmovaných může truchlořeč vystati a potažně (při samovrazích) odepřína býti.

Obřady pohřební započínají se při domě smutku (dle okolností pak v chrámě Božím) a končí se nad hrobem.

Pohřební písně, antifony, texty a modlitby volí se vzhledem na věk, stav, způsob smrti i na ráz zesnulého.

Pořádek pohřebování.

1. Antifona:

Při pohřebu dítek:

Kněz: Nechte dítek jíti ke mně a nebraňtež jim, praví Kristus Pán.
Chor: Nebo takovýchť jest království nebeské.
Jiná: Kněz: Hospodin dal, Hospodin též odjal.
Chor: Buď požehnáno jméno Hospodinovo.

Při pohřebu mládenců a panen.

Kněz: Všeliké tělo usýchá jako tráva a prší jako květ polní.
Chor: Ale slovo Boha našeho zůstává na věky.
Jiná: Kněz: Naučiž nás Hospodine, počítati dnů našich.
Chor: Abychom uvodili moudrost v srdce.

Při pohřebu dospělých (starších, mužů a žen).

Kněz: Blahoslavení jsou všickni, kteříž v Pánu umírají.
Chor: Nebo oni od prací svých odpočívají.
Jiná: Kněz: Dej nám znáti, Hospodine, konec života našeho.
Chor: Abychom věděli, jak dlouho trvati máme.
Jiná: Kněz: Spravedlivých duše jsou v ruce Boží.
Chor: A nižádná muka nedotýká se jich.

Při pohřebu starců a stařen.

Kněz: Nyní propustiž, Pane, služebníka svého v pokoji.
Chor: Nebo viděly oči mé spasení tvé.
Jiná: Kněz: Vímť já, že můj Vykupitel živ jest.
Chor: A že v den nejposlednější nad prachem mým se postaví.

2. Kollekta. Uvází se slovy: Pánu Bohu našemu zkroušeným a nábožným srdcem pomodlmež se. Kollekty pohřební viz v přídavku Funebrálu.

3. První pohřební píseň.

4. Pohřební text. Uvází se slovy: Přeslyštež reči Ducha Božího, napsané... v kapitole. Texty viz v přídavku Funebrálu.

Texty se zavírají a) při pohřebu dítek: A protož vyučujmež a potěšujmež jedni druhých těmito slovy, nebo, aj, blahoslavené jsou i takovéto maličké dítky, kteréžto do vůle Boží zde živé jsou a potom v Kristu Pánu umírají.

b) při pohřebu dospělých: A protož vyučujmež a potěšujmež jedni druhých těmito slovy, neb, aj, blahoslavení jsou všickni, kteříž do vůle Boží zde živi jsou a potom v Kristu Pánu umírají.

5. Druhá pohřební píseň.

6. Truchlořeč s odebírkou.

7. Modlitba pohřební nezpívaná, ale mluvená, pak Otče náš, Sláva a apoštolské požehnání.

8. Zpěv na odchod.

9. Pochod na hřbitov při zpěvu obvyklém.

10. Po příchodu k hrobu: verš z písně pohřební; za tím však

11. Antifona. Kněz: Já jsem vzkříšení i život, praví Kristus Pán.
Chor: Kdož věří ve mně, byť pak i umřel, živ bude.

12. Pohřební kollekta, na niž chor odpoví: Amen.

13. Přežehnání: Kněz. Nu již, Bože Otče, co jsi ty stvořil; Bože Synu, co jsi ty vykoupil; Bože Duchu svatý, co jsi ty posvětil, to všecko již odevzdáváme v ruce tvé nejsvětější odsavad až na věky † věků. Chor odpoví: Amen.

14. Rakev při zpěvu pohřebním (Již já jdu; Vzkříšení čekejme) spouští se do hrobu.

Odbývá li se pohřeb bez truchlořeči a odebírky, tedy po druhé písni (bod 5.) následuje 7. Modlitba Páně, Otče náš a pak Zpěv na odchod (bod 8.) a do konce všecko jako výš.

Poznam. Kromě textů ve Funebrálu obsažených hledati třeba přiměřené řeči v Bibli Páně.

pastorálnými konferencemi ustálený, nímž se hořejší pořádek v něčem pozměňuje, ale zvláště doplňuje případem truchlosložby v chrámě Páně konané, i jinými okolnostmi.

I. Pohřeb bez chrámovní truchlosložby.

A) S truchlosložbou při domě smutku a s sprůvodem na hřbitov.

a) Při domě smutku:

1. Antifona. 2. Píseň. 3. Antifona. 4. Kollekta. 5. Reč Písma svatého. 6. Píseň. 7. Kázání Slova B., Otče náš, odebírka a apoštolské požehnání. 8. Verš na odchod. Je-li pohřeb bez kázání, tedy po druhé písni následuje Otče náš a apoštolské požehnání.

b) Sprůvod na hřbitov s nábožným zpěvem.

c) Při hrobě: 1. Verš z nábožné písně. 2. Antifona. 3. Kollekta (po ní případně Žalm). 4. Přežehnání. 5. Nábožný zpěv.

B) Bez truchlosložby při domě a bez sprůvodu na hřbitov.

a) Jen při hrobě. 1. Antifona. 2. Píseň. 3. Antifona. 4. Kollekta. 5. Řeč Písma sv. (případně Žalm). 6. Píseň. 7. Kázeň, odebírka, Otče náš, apoštolské požehnání. 8. Verš nábožné písně. 9. Závěřečná liturgie jako výš I. A. c, 1—5. Koná-li se pohřeb bez kázání, tedy po druhé písni následuje 7. Otče náš, apoštolské požehnání. 8. Verš na odchod.

b) V kaplince a u hrobu.

V kaplince jako I. B. a. 1—8.

U hrobu jako I. A. c. 1—5.

II. Pohřeby s chrámovní truchlosložbou.

A) Když výkon započíná v chrámě Božím.

a) V chrámě B. 1. Antifona. 2. Píseň. 3. Antifona. 4. Kollekta. 5. Řeč Písma sv. (případně Žalm). 6. Píseň. 7. Kázání, odebírka, Otče náš, apoštolské požehnání. 8. Verš náb. písně.

b) Při domě. 1. Píseň. 2. Antifona. 3. Kollekta. 4. Apošt. požehnání.

c) Sprůvod na hřbitov s nábož. zpíváním.

d) U hrobu: I. A. c. 1—5.

B) Když výkon započíná v domě smutku.

Pořádek II. A. a.—b. změní se tak, že výkon pri domě smutku započne antifonou, v chrámě pak první antifona vystane.

C) Když výkon zkončuje se chrámovní truchlosložbou.

a) Při domě: 1. Antifona. 2. Píseň. 3. Antifona. 4. Kollekta. 5. Řeč Písma sv. (případně Žalm). 6. Píseň. 7. Otče náš a apoštolské požehnání.

b) Sprůvod na hřbitov s nábož. zpíváním.

c) U hrobu: I. A. c. 1—5.

d) V chrámě Božím: 1. Píseň. 2. Kázání, odebírka, modlitba, apoštolské požehnání. 3. Verš z nábožné písně.

B) Veřejné svaté výkony.

I.

Pořádek konfirmace.

Pořádek konfirmace, anebo utvrzení dítek u víře. (V Zelený čtvrtek.)

1. Píseň ranní.
2. Píseň o umučení.
3. Řádné modlení na kancli.
4. Veršík z písně o Večeři Páně.
5. Přímluva kazatele ku konfirmandům.
6. Po řeči kazatel říká: Nyní pak, dítky moje milené, osvědčte víru svou i před obličejem této shromážděné církve tak, jako jste se ji naučily, abychom viděli a znali, zdali budete toho hodny, že by jsme vás do lůna církve ev. a. v. přijati mohli.
7. Zkouška.
8. Po zkoušce kazatel:

Nu již, milé dítky, Bůh a Otec náš milý laskavý, kterýž vás v Synu svém milém Ježíši Kristu skrze Ducha svatého při křestu svatém za dítky své přijal, vás milosti své účastnými učinil, vírou ozdobil, dary Ducha svatého obdařil a ku království Syna svého milého a k naději života věčného povolati ráčil: podle dobře líbezné vůle své dílo dobré, které ve vás začal a konal, chce i dále Duchem svatým mocí evanjelium svého a velebné svátosti těla a krve Pána našeho Ježíše Krista konati a dokonati, abyste bez úhony nalezeny býti mohly až ke dni Pána našeho Ježíše Krista. K tomu pak ke všemu uděluje vám dnes nebeské potvrzení, posvěcení a požehnání své. Což aby se stalo, poproste a padnouce na kolena svá, takto se pomodlte:

Bože Otče Stvořiteli náš, který jsi nás k obrazu svému stvořiti, nesmrtedlnou duší obdařiti, k životu věčnému povolati, Syna svého nám za vůdce, prostředníka a Spasitele dáti a Duchem svatým nás osvítiti ráčil: sešliž toho Ducha svatého i v tuto chvíli na nás, aby nás tobě, Bohu pravému, posvětil, v jednotu víry shromáždil, srdce naše osvítil, rozum náš tvé vůli a tvému slovu podmanil, na klamlivých a kluzkých cestách života nás chránil, vodil a doprovodil k životu věčnému.

Bože Synu, Vykupiteli náš přežádoucí, kterýž jsi Ducha svatého apoštolům a všem věřícím zaslíbil poslati: račiž i nám Ducha toho seslati, který by nás k tobě vedl, v tvém slovu a víře pravé utvrzoval, naše duše s tebou v ustavičném spojení držel a tak nám dopomohl jednouc do království tvého nebeského.

Duchu Svatý, Posvětiteli náš, přijdiž k nám, přijď nyní, jakož jsi přišel při křestu svatém k bráně duší našich: vznes se nad námi, utvrď v pravé víře a poslušnosti k přikázáním Božím, voď a pas nás po pastvách rozkošných; osvěcuj nás, posvěcuj nás, k spasení pak shromažďuj nás.

Trojice svatá, věčný Bože! Buď s námi nyní i přes celý život; buď s námi v zdraví i v nemoci; v štěstí i v neštěstí; v radosti i zármutku, v každém boji i v hodince smrti naší. Amen.

9. Milostivý Bůh jistě vyslyší prosbu vaši, však zaslíbiti ráčil, že dá Ducha svatého těm, kteříž jej prosí, jistě rozhojní ve vás dary milosti své, však on darů svých a slitování svých nelituje: ale i vy osvědčte víru a věrnost svou jemu. Protož

a) Pověz mi, synu můj, ty jeden za všecky, věříš-li v Boha Otce?

Věřím v Boha Otce všemohoucího atd.

Vylož to, dcero má, ty jedna za všecky, podle smyslu církve naší evanj. a. v.

Věřím, že mne Pán Bůh, jako i jiná všecka atd.

Povězte mi, všickni vy za jednoho, zdaž vy to všecko tak o Bohu Otci Stvořiteli svém věříte? Věříte-li?

Věříme.

b) Pověz mi, synu můj, ty jeden za všecky, věříš-li i v Krista Ježíše?

Věřím v Jezu Krista, Syna jeho atd.

Vylož to, dcero má, ty jedna za všecky, podle smyslu církve evanj. a. v.

Věřím, že Pán Ježíš Kristus atd.

Povězte mi, všickni vy za jednoho, zdaž vy to všecko tak o Bohu Synu Vykupiteli svém věříte? Věříte-li?

Věříme.

c) Pověz mi, synu můj, ty jeden za všecky, věříš-li v Boha Ducha svatého?

Věřím v Ducha svatého atd.

Vylož to, dcero má, ty jedna za všecky, podle smyslu církve naší evanj. a. v.

Věřím, že já ze svého vlastního rozumu atd.

Povězte mi, všickni vy za jednoho, zdaž vy to všecko tak o Bohu Duchu svatém věříte? Věříte-li?

Věříme.

d) Chcete-li tak vždycky až do konce bez proměny víru a vyznání své v církvi boží evanj. a. v., jak jste se tomu z katechismu svatého vyučili: držeti, věřiti a vyznávati, chcete-li?

Chceme.

e) Stálost víry žádá věrnost až do smrti, tak abyste ji nikdy nezměnili, nikdy od ní neodstoupili, neupustili, nikdy k druhé víře a církvi nepřestoupili, nikdy na žádné jiné vyznání nepřestávali; ale v tom, které otcové naši v městě Augsburgu vyznali, které církev naše ustavičně vyznává: chcete-li v něm žíti i umříti, chcete li?

Chceme.

f) Dobrá víra žádá dobrý a pobožný život, ctné a věrné obcování, proto ještě i to mi slibte, že chcete utíkati bezbožnosti, nečistoty, prostopášnosti, marnosti a světských žádostí a raději přidržeti se Boha, milovati jej, poslouchati jej, žíti ctnostně, čistotně, upřímně, věrně a pobožně — slibujete-li?

Slibujeme.

g) Zádáte-li tedy k této obnovené smlouvě křestní síly, pomoci, potvrzení, posvěcení a požehnání — žádáte-li?

Žádáme.

10. Kněz mluví: Pokleknětež na svá kolena před obličejem Božím — (Skládaje ruce na hlavy konfirmandů, pokračuje:)

Přijmětež Ducha svatého, kterýžby vás v pravdě své až do konce života vašeho zdržoval, všeho zlého uchoval, ve všem dobrém zmocňoval a utvrzoval. Amen.

11. Ve jménu církve této evanj. a. v. N. N., jakožto její řádně povolaný a zřízený duchovní pastýř na takovéto vaše vyznání přijímám vás do lůna cirkve Boží této s tím žehnáním, ó, by církev naše i ve vás nalezla dobrých bojovníků za svatou věc Kristovu, vy pak abyste nalezli v ní studnici vody živé, žeby jste nikdy nežíznili a nikdy nelačněli toho chleba života. Pán Bůh požehnej vašemu vcházení i vycházení na věky věků. Amen.

12. Následuje přisluhování velebné svátosti Večeře Páně.

Jiný pořádek konfirmace. (V Zelený čtvrtek.)

1. Ranní píseň: Ježíši milosrdný.
2. Píseň při konfirmacii, anebo postní, aneb o Večeři Páně.
3. Modlitba na kazatelni s následujícím uvedením:

Nábožní křesťané! Shromáždili jsme se v tuto ranní chvíli do domu Božího tím cílem, abychom díky vzdali Bohu za dobrodiní od něho přijatá, za ochranu pominulé noci nám prokázanou, zvláště pak za tu milost jeho, kterou dítkám našim prokazoval dosavad a abychom se poroučeli jeho lásce a milosti i na dále a prosili, aby dílo spasení v dítkách těchto mocně konal i v tuto chvíli a dokonal zatím k slávě své a jim k spasení. A tak tedy pojďte, padnětež na svá kolena a spolu se mnou takto vzdychejte k němu:

Milý Otče náš nebeský, my dítky tvé díky srdečné vzdáváme tobě za lásku tvou otcovskou, kterouž jsi nám prokazoval až dosavad. Tys nás stvořil k obrazu svému, zlořečených a zatracených vykoupils nás skrze Syna svého milého a nečistých posvětil skrze Ducha svého Svatého, abychom byli dítky tvé pravé a praví dědicové v naději života věčného. Ty se o nás, co otec o své dítky, věrně staráš a dáváš nám všecko, cokoli potřebujeme k tomuto životu; ostříháš nás přede vším zlým, jakož jsi to učinil i této pominulé noci. A to všecko činíš ze své pouhé Božské a otcovské dobroty, beze všech našich zásluh a hodnosti, začež za všecko vzdáváme tobě povinné díky a chceme tobě sloužiti. Poněvadž pak sami ze sebe nejsme způsobní k ničemu dobrému, nejméně pak k službě tvé, protož prosíme tě pokorně, dej nám moudrosti, moci a rady Ducha svého svatého. Zvláště prosíme tě, ó, Otče a Pane všemohoucí, shlédniž na tyto dítky, na mladistvé révy vinice své a smiluj se nad nimi v tuto svatou chvíli. Duch tvůj svatý vznášejž se nad nimi, naplňujž, vyučujž a způsobnými činiž je, aby tu před tváří tvou a před celou církví věrně a spasitedlně vyznávali Pána svého Ježíše Krista a všecky ty pravdy, kterýmž se naučili v lůně matky-cirkve. Na tobě, Bože Otče, záleží všecko, ty působíš všecko ve všech, proto ty sám nejlépe připrav je k prvnímu hodu svatému, aby

jedli a pili sobě ne k zatracení, ale ku spasení. Pak vštip je mocně do toho výborného vinného kmenu, Ježíše Krista, aby je neodtrhl více od něho satan, ani zlý svět, ani jejich tělo aby je nesvedlo od pravé víry. Učiň je živými, pracovitými, užitečnými údy této církve své a obvesel, zveleb ji, ať plesá z toho, co ty učiníš; také anjelé, všickni nebešťané a všecka stvoření ať se radují a vzdávají tobě s námi díky, čest a slávu a požehnání z díla tvého. Amen.

Otče náš... Sláva... Požehnání.

4. Verš 1. z písně: Ó, lásko má, uslyš mne.

5. Kratičká přímluva k dítkám i k přítomným údům církve.

Milé dítky mé! Máte z toho počet vydávati, čemu jste se učili z náboženství křesťanského, spasitedlného, jak jste se připravili k prvnímu požívání velebné svátosti Večeře Páně. Slyší vás zde všudypřítomný Bůh a poslouchají vás mnozí údové církve, pročež dávejte dobrý pozor na otázky, které vám budu předkládati a odpovídejte na ně směle a hlasně, aby každý slyšel a poznal, že jste hodní a připravení, abyste přistoupiti mohli k velikému stolu Páně a do shromáždění církve Boží. Vy však, milí rodičové a přátelé, zde shromaždění, poslouchejte laskavě a bedlivě dítky tyto a přesvědčtež se o tom, čemu se naučily a co znají. Ty rozličné výsledky, ktoré zkusíte, posuzujtež dle toho, že jednomu dal Pán pět hřiven, jednému dvě a opět jinému toliko jednu a dle toho apoštolského: „Rozdílníť pak darové jsou, ale tentýž Duch.“

6. Zkouška konfirmandů.

7. Verš 2. z písně: „Ó, lásko má, uslyš mne.“

8. Konfirmace.

Přímluva k dítkám a k církvi.

Milé dítky! Po vašem narození, křestní rodičové vaši brzo přinesli vás ke křestu svatému a místo vás učinili smlouvu s Bohem, odřekli se ve jménu vašem hříchu, ďábla a všech jeho skutků a slíbili, že budete vychovávané ve víře křesťanské dle Evanjelium Spasitele našeho Ježíše Krista. Vy v ten čas neznali jste o ničem. Vaši milí rodičové vychovávali, učili vás doma a dali vás učiti ve škole, abyste časem svým sami, vlastními ústy křestní smlouvu obnovili a křesťanskou víru svou vyznali a osvědčili. Když zde před tváří Boží a před touto shromážděnou církví obnovíte křestní smlouvu svou a osvědčíte i vyznáte křesťanskou svou víru, budete skrze úřad kněžský ve všem tom utvrzeni, konfirmováni, budete veřejně do spoločenství této i celé církve křesťanské přijati a jako plnoletí údové církve prvníkrát přijímati budete Velebnou svátost Večeře Páně.

Vy však, milí rodičové a přátelé, všickni vy přítomní, naslouchejte s radostí a s nábožnou myslí odpověděm těchto dítek, kterak budou vlastními ústy obnovovati křestní smlouvu a vyznávati, osvědčovati křesťanskou svou víru a vizte, kterak budou malé ovečky tyto Kristove hodovati po první krát při bohatém stolu Páně. Aby však toto dílo svaté, zdarné a bohatě požehnané bylo, pojďtež, padněte na svá kolena a prostež se mnou o pomoc k Otci našemu nebeskému takto:

Milosrdný a laskavý Bože Otče, prosíme tě poníženě za tyto dítky, smiluj se nad nimi, sešliž jim svého svatého Ducha, kterýžby tak řídil a spravoval srdce jejich, mysl i ústa jejich, aby smlouvu svou křestní

náležitě obnovili a víru svou spasitedlně vyznali vlastními ústy. A pak, ty všemohoucí, zdržuj je ve víře pravé v Krista Ježíše až do skonání, osvěcuj, posvěcuj je na duši i na těle, aby ti sloužili jak náleží a vyznávali víru svou nejen ústy, ale také životem svým a naplněné všelikým ovocem spravedlnosti, aby připuštěné byly někdy k losu svatých v světle z milosti tvé a pro Ježíše Krista, našeho a jejich Spasitele a orodovníka, požehnaného na věky věků. Amen.

I vy, milé dítky, aby ste to, což máte před sebou, zdárně vykonati mohly, poďtež, padněte na kolena svá a žádejte od Boha pomoci, takto za mnou vzdychajíce:

Ach, Bože, křestnou jsme smlouvu svou zrušily,
Neb jsme proti tobě mnoho provinily.
Ó, pomoz nám ji dnes zase obnoviti,
Víru v Spasitele svého upevniti;
Spoj se s námi věčně, Otče dobrotivý,
A buď hříšným dítkám svojim milostivý!
Duch tvůj dobrý veď nás cestou pobožnosti,
Bychom jednou přišly k tobě, do radosti. Amen.

9. Povstaňtež již, milé dítky a odpovězte mi:

a) Odříkáte-li se ďábla a všech skutků jeho, odříkáte-li se?

Odříkáme.

b) Vyznávejtež víru svou křesťanskou:

Věřím v Boha Otce atd.

c) Slibujete-li, že při jedině pravé, spasitelné křesťanské víře, tak, jakož jest v Písmích svatých obsažená a od otců našich v Symbolických knihách církve naší ev. a. v. vyznána a osvědčena, věrně setrváte až do smrti a tu víru budete vyznávati před světem bez bázně, směle a bez hanby, radi — slibujete-li?

Slibujeme.

10. Přijímání konfirmandův za dospělé údy církve:

Po takovémto vašem vyznání a osvědčení, já, služebník Boží a církve jeho svaté, přijímám a uvázím vás veřejně do společnosti církve, aby ste se účastnými stali všech duchovních dobrodiní její, obzvláště svaté Večeře Pána Jezukrista. Toto činím v té náději, že při pravdě církve naší milé evanj. a. v. věrně až do smrti setrváte, k čemu rač vám dopomáhati Bůh Otec, Syn † i Duch Svatý, požehnaný na věky věků. Amen.

11. Konfirmační požehnání:

A nyní přistupte, milé dítky, přijmětež osobné požehnání:

Milostivý a milosrdný Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, uděl vám svého svatého Ducha, kterýžby přebýval v srdcích vašich, osvěcoval, posvěcoval a zdržoval vás u víře pravé až do skonání a uvedl vás do věčné slávy. Amen.

12. Modlitba dítek:

Milé dítky, za ten drahý dar a za požehnání přijatá, poděkujtež Pánu Bohu a proste za milost a ochranu další, takto za mnou vzdychajíce:

Otče náš milý nebeský! Ty štědrý dárce všelikého dání dobrého a požehnání bohatého! Děkujeme tobě srdečně za drahý dar Ducha tvého

svatého, kteréhož jsme přijali a za požehnání duchovní, kterého jsme se nyní účastnými stali. Potvrď, zpěčeť, Bože všemohoucí, co jsi v nás a mezi námi vzdělal, potvrď to z chrámu svého nad Jeruzalémem, aby to všecko platné bylo a rozhojnilo se k slávě jména tvého. Ostříhej dar Ducha Svatého v srdcích našich a rozhojňuj ho v nás a nedopusť, aby ho vypudil z nás ďábel, svět a naše tělo. Zdržuj a zmocňuj nás v milosti své, abychom jako dobré ratolesti nesli vždy hojnější ovoce spravedlnosti a tak došli konce víry, to jest spasení duší svých a to skrze Jezukrista Pána našeho. Amen.

13. Verš 3. z písně: Ó, lásko má, uslyš mne.

14. Přisluhování Velebné Svátosti Večeře Páně:

a) Řeč:

Nábožné duše křesťanské! Přistupovati máte k stolu Páně a požívati pod způsobem posvátného chleba a vína pravé tělo a pravou krev Pána našeho Ježíše Krista. Z odpovědí dítek mohli ste vyrozumět, jak rozkošné a pro vás potřebné věci a dary dosáhnete, totižto odpuštění hříchů, spravedlnost a věčný život. Avšak i to jste mohli vyrozuměti, že všecko to dosahují toliko ti, kteří jsou hodni a připravení, tojest, kteří činí pokání, kteří uznávají, vyznávají, litují hříchy své a prosí za milost, nadevšecko ale, kteří upřímně věří slovům Kristovým: „Za vás se vydává, za vás se vylévá na odpuštění hříchů.“ V kterém srdci nachází se to dvoje, pokání a víra, to srdce jest hodné a připravené a ten člověk dosáhne odpuštění hříchů, spravedlnost a život věčný. Pročež i já napomínám vás slovy apoštolskými: „Zkusiž tedy sám sebe člověk a tak chléb ten jez a z toho kalicha pij, nebo kdož jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, nerozsuzuje těla Páně.“ (I. Kor. 11, 28—29.) Amen.

b) Zpověď.

c) Rozhřešení.

d) Posvěcení.

e) Rozdělování a požívání.

f) Modlitba.

g) Požehnání.

Koná-li se konfirmace v I. ned. po Veliké noci, tedy místo ranní písně zpívá se „Kyrie“ s předcházejícím Introitem „Ó, Ježíši“ ... Po „Kyrie“ vykoná se obvyklá liturgie a po druhé, velikonoční anebo „o konfirmaci“ písni pokračuje se s bodem 5.

II.

Způsob do církve přijímání křesťana na víru evanj. a. v. obráceného.

Do církve evanj. a. v. přistupující budiž nejprvé dle potřeby za několik týdnů v katechismu vyučován.

Přijímání obráceného do církve dějž se v rámci veřejných služeb Božích po uděleném s kazatelny apoštolském požehnání (Pokoj Boží, kterýž...).

Pod zpěvem vejde kněz do oltáře a osoba do církve přistupující postaví se spolu s dvěma svědky před oltářem. Po zpěvu

Kněz: Pomoc naše budiž ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Nejmilejší v Kristu Ježíši! Zde přítomný(á) N. N. dosavád k církvi ... katolické (...) patřivší, ze své vlastní dobré vůle a přesvědčení žádá sobě do lůna milé církve naší evanj. a. v. přijat(a) býti. A poněvadž on (ona) v učení církve naší náležitě pocvičen(a) jest a také zákonným předpisům přestupu vyhověl(a), žádosti jeho (její) s radostí vyhověti můžeme.*) Prvé však vroucně a nábožně takto se pomodlme:

Všemohoucí, milosrdný Bože a Otče náš, chválíme a velebíme tě, že jsi sobě uprostřed nás církev shromáždil, v níž slovo tvé jako jasné světlo svítí a velebné svátosti řádně dle ustanovení milého Syna tvého Ježíše Krista přisluhovány bývají. Prosíme tě srdečně, račiž zde přítomnému(é) služebníkovi (služebnici) svému (své) darů Ducha svého svatého uděliti, aby s radostí dobré vyznání učinil(a) a pak při tvém slovu a víře pravé až do konce setrval(a) pro J. Kr. P. a Sp. našeho. Amen.

K přistupujícímu do církve: Milý(á) příteli (přítelkyně) v Kristu Ježíši! Před Pánem Bohem vševědoucím a v přítomnosti tohoto shromáždění zeptávam se tě (vás):

Žádáš-li (žádáte-li) do církve evanj. a. v. přijat(a) býti? Odp. Žádám.

Věříš-li (veříte-li), že samo Slovo Boží jest pravidlem víry a života a základem církve; že sám Ježíš Kristus jest hlavou církve, Smírcem, Prostředníkem a Vykupitelem věřících; že ospravedlněni býváme z pouhé milosti Boží pro zásluhy Ježíše Krista, když na něho pravou vírou spoléháme a za milost žádáme; že Pán Ježíš Kristus toliko dvě svátosti: křest svatý a svatou večeři svou, tuto pak pod obojím způsobem, ustanoviti ráčil — summou věříš-li (věříte-li) všemu tomu, co se tobě (vám) jako učení církve naší evanj. a. v. předkládalo? Odp. Věřím.

Chceš-li (chcete-li) v této víře a v učení církve evanj. a. v. pevně a stále setrvávati a Pána Ježíše Krista věrně a horlivě následovati? Odp. Chci, s Boží pomocí.

Pán a Bůh náš uděliž tobě (vám) k tomu milosti a pomoci Ducha svatého! Podej (podejte) mi pravici svou! (Podá pravici.) Na takové vyznání tvé (vaše) věřejně a slavnostně přijímám a uvázím tě (vás) do lůna církve evanj. a. v. ve jménu Boha O. S. i D. sv. Amen. Poklekni (pokleknite)! (Poklekne.) Kněz vloží ruku na hlavu obráceného a říká: Bůh všeliké milosti, kterýž povolal tě (vás) k věčné slávě své v Kristu J., on Duchem svým svatým dokonalého(ou) tě (vás) učiň, utvrď, zmocni i upevni; jemuž sláva i síla na věky věků. Amen. (Přijatý do církve i svědkové: Amen.)

Modlitba obráceného:

Milosrdný Bože a Otče můj! Chválím a zvelebuji tě za milost mně prokázanou, že Slovo tvé zvolil(a) jsem za světlo života svého a spravedlnost milého Syna tvého Ježíše Krista za roucho spasení, v němž před tebou choditi a stkvíti se chci. A pokorně tě prosím, naplňuj, řeď a spravuj mne Duchem svým svatým, abych v milosti tvé stále trval(a). Zachovej

*) Přímluva tato má býti ovšem obšírnější v tom pádu, jestli radostná událost dne nebyla předmětem předcházejícího kázání.

mne při svém slovu a víře pravé až do skonání. Utvrď, zmocni a upevni mne u víře, v lásce, v trpělivosti a v blahé naději života věčného v Kristu Ježíši Pánu a Spasiteli mém, požehnaném na věky věků. Amen.

Modlitba církve za obráceného:

Milosrdný Pane Bože náš! K modlitbám tohoto milého spolubratra našeho (milé spolusestry naší), které k tobě nyní vysílá, i my všickni radostně se připojujeme. Oslavujeme s díkůčiněním milost tvou jemu (jí) zjevenou. Zachovej ho (ji) i nás všech při svém slovu a víře pravé až do konce. Rozhojňuj počet věrných svých. Dej, ať církev tvá roste a vzdělává se stále v dům duchovní. Chraň ji proti zlobě světa a postav ji sobě čistou a bez úhony ke cti a slávě tvé. Dej nám všem v ní dobrý boj bojovati, víru a dobré svědomí zachovati a pak i korunu spravedlnosti a života věčného z milosti rač nám přidati pro čest a slávu jména tvého, požehnaného na věky věků. Amen.

Nu a již milost Boha Otce atd. Amen.

Kněz obrátí se tváří k oltáři, obrácený a přijatý pak odchází i se svědky na své místo.

Zpěv. Závěrečná liturgie. Zpěv na východ.

(Způsob přijímání do církve nekřesťanů viz mezi křestními formuláři.)

III.

Rozličná posvícení.

1. Způsob položení základního kamene chrámu.

1. Kněz: Pomoc naše budiž ve jménu Páně.
Chor: Kterýž učinil nebe i zemi.
Kněz: Pane, rty naše rač otevříti.
Chor: I budouť ústa naše zvěstovati chválu tvou.
Kněz: Pane Bože, ku pomoci naší pohleď.
Chor: Ó, Pane, abys nám pomohl, pospěš.
Kněz: Sláva Otci, i Synu.
Chor: I Duchu svatému.
Kněz: Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky.
Chor: I na věky věků. Amen.
2. Píseň: Všickni, jenž skládají...
3. Kněz: Tentoť jest den, kterýž učinil nám Hospodin. Hallelujah.
Chor: A protož radujme se a veselme se v něm. Hallelujah.
Kněz: Pánu Bohu našemu...

Ó, Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, kterýž jsi přepevným základním a uhelným kamenem církve své milé, pokorně tě prosíme, upevni ty sám kámen, který teď ve jménu tvém zakládáme. A jako jsi ty sám počátkem i koncem, alfou i omegou, tak buď sám začátkem, pokračováním i dokonáním díla tohoto, které k slávě a chvále jména tvého svatého

započínáme. Kterýž s Bohem Otcem i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ požehnaný Pán Bůh na věky veků.

Chor: Amen.

(Anebo jiná kollekta.)

Svatý veliký Bože! Skláníme se a padáme v hluboké pokoře před Tebou, Stvořitelem svým, prosíce tě pokorně: pohlédniž z vysosti své na nás, když srdce naše pokřikuje k tobě, Bohu živému, a oči naše patří k horám tvým, odkud pomoc přichodí, abys požehnal dílu našemu, které ke cti a slávě jména tvého předůstojneho před sebe béřeme. Aj, teď jsme, abychom základ položili příbytku slávy tvé. Ó, polož ty sám uhelný kámen na novém Sionu, kámen, který brány pekelné nepřemohou, jenž jest Ježíš Kristus, upevni ho v nás a dokonej sám dílo započaté v nás, Ty trojjediný požehnaný Pane Bože na věky věků.

Chor: Amen.

4. Kněz zpívá text, na př.: I. Mojž. 28, 16—22., aneb Žalm 84, též Mat. 16, 16—19., Efez. 2, 19—21., I. Petr. 2, 3—6.

5. Píseň: Jezu, ty jsi svou na skále...

6. Svatořeč příležitostní.

7. Modlitba:

Bože Otče Stvořiteli, kterýž slovem věrným položil jsi základy země a rozklenul nebesa zvěstující slávu tvou; kterýž učinil jsi člověka k obrazu svému; kterýž poslal jsi jednorozeného Syna svého na vykoupení padlého zatraceného svého stvoření: ach, očisť, prosíme, očisť usta i srdce naše! slituj se a odpusť hříchy naše, pro drahé rány Krista Ježíše! — Nech že ti je příjemná modlitba naše, jako oběť ranní vůně rozkošné! Přistroj duše naše, aby hodně zpívaly žalmy důstojné velebnosti tvé! Hospodine! Ty sám jsi slavný, ty sám bohatý v moci: nad všecky hlubiny milosrdenství tvé a nad nejvyšší hory pravda tvá! Pročež v pokoře a poníženosti skláníme se před trůnem velebnosti tvé; duše naše dobrořečí svatému jménu tvému! Nakloň ucha svého ku chválám našim; přijdiž před tvář tvou vzývání naše!

Bože Spasiteli, Pane Ježíši Kriste! není jiného jména, skrze kteréž bychom mohli spaseni býti: smiluj se! — Nemůž nikdo položiti jiného základu, kromě tebe: smiluj se! — Ó, skálo spasení našeho, drahý vybraný uhelný kameni víry naší svaté! Smiluj se a pomáhej stavěti pro čest kříže tvého, ne pro marnou chloubu. Ty jsi alfa i omega, počátek i konec. Dobrořeč prvotinám prací našich na místě tomto; dobrořeč dobrořečením svatým základnímu kameni tomuto, aby nikdy a nikomu nestal se kámenem urážky a pohoršení! — Pane předivný v slovích i skutcích, jehož větrové i moře poslouchají, nedej nám zahynouti, nebo my v tebe doufáme; pomáhej stavěti dům tvůj tuto moudře, na skále, aby když i spadl by příval dopuštění Otcova a přišly řeky hříchů a váli větrové zármutku pro svědomí Boží a obořili by se na dům tvůj, aby nespadl pádem velikým! Smiluj se a vyslyš nás, ó, Synu Boží jediný!

Bože Duchu svatý, holubice milostná, Utěšiteli! skloň se k modlitbám našim, žehnej pole toto svatých úmyslů našich, — žehnej údy a smysly naše, — žehnej nástroje a nářadí naše, — žehnej všecko! — Ohraď stráží anjelskou každý krok dělníků, aby žádné neštěstí nemělo přístupu! —

Přijdiž, ó, Duchu svatý! naplň srdce věřících svých a oheň lásky své zapal v nich! Přijdiž, Duchu všeliké pravdy, kterýž jsi skrze rozličnost jazyků všecky národy v jednotu víru shromáždil, přijdiž a obživuj svatou, obecnou církev křesťanskou po všem světě rytěřující, — spravuj zvláště církev naši evanjelickou podle augšp. vyznání, — Slovo zachovej v čistotě, svátosti pak v celosti! Milost tvá budiž při váženém našem presidentu republiky naší milé, při všech vrchnostech, při vlasti i národu našem, při dobrodincech i nepřátelích našich, při rodičech, dítkách i při čeládce naší, při statku i jmění našem, při bohatých i chudých, při veselých i smutných, při zdravých i nemocných, při živých i umírajících.

Hospodine Bože v Trojici jediný, vyslyš modlitbu naší. Spas lid svůj a požehnej dědictví svému na věky. Amen.

Otče náš. Sláva. Apoštolské požehnání.

8. Za tím fungens a assistenti zblíží se k základnímu kamenu a dle stávajícího obyčeje fungens v sprůvodu několika slov položí ku kamenu sklennou trubici, obsahující památnou na tento děj se vztahující listinu; pak vezma do pravice kladivce, mluví: Tak klademe základní kámen chrámu evanjelického podle augšp. vyznání... ského ve jménu Boha Otce (udře kladivcem na kámen), Boha Syna (udře) i Boha Ducha svatého (udře). Amen.

9. Chor: Z písně: Ach zůstaň s tvou milostí v. 1—3.

10. Kněz: Hospodine, budiž nám přítomna ochotnost tvá.

Chor: A díla rukou našich potvrď mezi námi. (Žalm 93, 17.)

11. Kněz: Pánu Bohu našemu.

Chválu, čest a zvelebení přinášíme tobě, Bože náš, za dar lásky a milosti nám bohatě prokázané, že jsme s pomocí tvou šťastně založili základní kámen domu tvého. Teď poroučíme dílo své další ochraně, správě a ochotnosti tvé a prosíme, abys nás posilňoval sílou svou a udělil nám ducha jednomyslnosti, aby jsme je v pokoji konati i dokonati mohli. V tobě doufání své skládáme; že nás neopustíš, věříme; za tvou milost my hříšní prosíme, nezamítej nás od tváři své, ale nech jest příjemné před obličejem tvým mdlé dílo rukou našich, pro a skrze Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho, požehnaného na věky věků.

Chor: Amen.

Kněz: Pán Bůh požehnej a ostříhej vás.

Pán Bůh osvěť tvář svou nad vámi a budiž vám milostivý.

Pán Bůh obratiž tvář svou k vám a rač vám dáti svůj časný i věčný † pokoj.

Chor: Amen.

12. Zpěv: Ach zůstaň s tvou milostí... v. 4—6.

2. Pořádek posvícení chrámu Páně.

1. Příprava.

Kněží a chor shromáždí se ve faře, církev pak před farou a ve dvoře farském. O deváté hodině se sezvání. Pod sezváněním biskup, senior, kněží, nesouce kříž, kalich, bibli — vyjdou k shromážděnému lidu a ubírají se společně pod zpěvem „Všickni, jenž skládají“ k chrámu Páně. Před zamknutou bránou chrámovou stojí v kruhu pannen ověnčených kurátor

a představení cirkevní, očekávajíce průchod. Jedna z pannen drží na talíři, na bílé ozdobné podušce klíč chrámový, kterýžto při příchodů kněží pozvedne kurátor a oddá posvěcujícímu biskupovi, aneb jeho pověřeníku.

2. Otevření chrámu.

a) Intonatio: Biskup*): Otevřetež mi brány spravedlnosti. (Udře o bránu klíčem.)

Chor: Abych, vejda, oslavoval Hospodina.

Biskup: Taťjest brána Hospodinova. (Udře klíčem).

Chor: Kterouž spravedliví vcházejí.

Biskup: Tuť já tě, Hospodine, oslavovati budu. (Udře klíčem.)

Chor: Nebo jsi mne vyslyšel a byls můj vysvoboditel.

Biskup: Sláva Otci i Synu.

Chor: I Duchu svatému.

Biskup: Jakož byla na počátku i nyní i vždycky. (Otevře bránu.)

Chor: I na věky věků. Amen.

b) Vchází se do chrámu.

c) Biskup vchází před oltář, za ním kněží nesoucí svaté nádoby a knihy, kladou je na oltář. Zažíhají se svíce. Biskup a přístojící kněží pokleknou před oltářem a vůkol oltáře. Církev padne na kolena.

3. Introitus.

a) Biskup: Nejsvětější —, aneb: Ó, Ježíši...

b) Církev: Bože všemohoucí atd., aneb: Pro své...

4. Kyrie.

5. Gloria.

a) Liturg: Sláva buď na vysostech Pánu Bohu.

b) Církev zpívá Chvalozpěv patřičného období církevního.

6. Antifona, salutatio, kollekta, epištola:

a) Antifona: Liturg: Tentoť jest den, kterýž učinil nám Hospodin, Hallelujah!

Chor: A protož radujme se a veselme se v něm, Hallelujah!

b) Salutatio: Liturg: Pán Bůh budiž s vámi!

Chor: I s duchem tvým.

c) Kollekta: Liturg: Pánu Bohu našemu (svému) vroucím a nábožným srdcem pomodlmež se:

Všemohoucí Pane Bože, dobrotivý Otče náš nebeský! Aj, my dnes po první kráť v chrámě tomto novém (obnoveném) shromáždění před tebou se hluboce kořímе a oběť vděčných srdcí svých za milost a pomoc tvou tobě přinášíme. Děkujeme tobě srdečně, že ačkoli nebesa nebes nemohou tě obsáhnouti, však předce i mezi námi a uprostřed nás, s milostí, pravdou a slávou svou přebývati a nás jako živé kamení v chrám svůj svatý vzdělávati ráčíš. Ó, budiž tobě příjemný i tento dům k tvé slávě a lidu

*) Aneb ním pověřený senior.

tvému ku vzdělání a spasení ustavený! Rač do něho milostivě vjíti, v něm přebývati a lid svůj nábožnými zpěvy, modlitbami, Slovem svým svatým a velebnými svátostmi v příbytek svůj vzdělávati. Pro tvé nevýmluvné milosrdenství a pro zásluhy milého Syna tvého Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Chor: Amen, amen, amen, amen.

d) Epištola: Zjev. Jana XXI, 1—5.

7. Píseň. (Pochvalmež Boha našeho, aneb: Hrad přepevný, aneb jiná.)

8. Evanjelium.

a) Salutatio: Liturg: Pán Bůh budiž s vámi.

Chor: I s duchem tvým.

b) Čtení sv. evanjelium: Liturg: Dnešní sv. slavnostní evanjelium sepsal sv. evanjelista Lukáš v XIX. kapitole.

Chor: Sláva tobě, Hospodine, Hospodine!

Liturg: čítá: Ev. Luk. XIX, 1—10.

9. Credo. (Vyznání víry.)

10. Kázání Slova Božího.

(Na půlkázni přiměřený verš písně se zpívá.)

11. Modlitba po kázání Slova B.

Všemohoucí Bože, Hospodine zástupů, Otče náš milý nebeský! Nebesa nebes nemohou tě obsáhnouti, avšak ty předce míti chceš dům svůj na zemi, v němž přebývala by sláva tvá a vzýváno bylo jméno tvé. Děkujeme tobě srdečně za takovouto k nám se sklánějící lásku tvou. A při tom tě pokorně prosíme, posvěť a požehnej přítomností svou dům tento, který dnes k slávě jména tvého skrze služebníka tvého posvěcen býti má. Vyslýchej modlitby, které zde k trůnu milosrdenství tvého vstupovati budou. Budiž zde přítomna ochotnost tvá, když služebníci tvoji v tomto chrámě přisluhování své konati budou, když budou Slovo tvé svaté zvěstovati a velebné Svátosti přisluhovati. Ó, dej, aby toto tvé Slovo čistotně a upřímně kázáno, velebné pak svátosti podle ustanovení milého Syna tvého Ježíše Krista, Spasitele našeho, přisluhovány byly, aby tak lid tvůj ve jménu tvém zachován, v pravdě tvé posvěcen a tak k životu věčnému zachován byl.

Nyní pak, milý Pane Bože, přednášíme tobě pokorné prosby a přímluvy své...

(Poznam. Následují přímluvy a prosby (jako jich nalezáme v jiných pokáznových modlitbách) s připojenými obzvláštně žádanými přímluvami (za nemocné, pocestné, zarmoucené). Jináče modlitba tato v ničem nemá předchytovat následovat mající posvěcující modlitbě biskupa aneb jeho pověřeníka; v slavnostní pak polovici církv. roku na místě jest i modlitba patřičnému období zodpovídající.)

Po skončené modlitbě: oznamy, ohlášky, apoštolské požehnání a zpěv verše z některé přiměřené písně.

12. Posvícení.

a) Posvěcující řeč biskupa (anebo jeho pověřeníka.)

b) Posvěcující modlitba.

(Tu se má uplatnit charisma posvěcujícího arcipastýře. Nicméně pro uplnost děju stůj zde tato posvěcující modlitba:)

Pane Bože náš, jménu tvému budiž čest a chvála, že jsi nám až potud pomáhal, tak že tobě dnes příbytek tento za chrám tvůj v pokorných modlitbách oddati můžeme, kterýž sobě sám posvětiti ráčíš. Aj, zde místo jest, kdež se tvé svaté Slovo zvěstovati a velebné Svátosti podle nařízení Pána Jezukrista lidu tvému přisluhovati budou. Přijmiž tedy, Hospodine Bože, tento dům za chrám a příbytek slávy své svaté a nechť neodchází milost tvá od síňcí jeho. Tobě budiž posvěcen tento oltář, co stůl Svátosti oltářní, velebné Večeře Syna tvého Jezukrista, kde tělem a krví jeho máme býti syceni a občerstveni k životu věčnému. Budiž oltář tento slitovnicí tvou, kde v rozhřešení na rozkaz Ježíše hříchů odpuštění nám zvěstováno a dáno býti má. Budiž oltář tento stánek Boží s lidmi, kde novomanželé v smlouvě svaté berou požehnání tvé; ano kdež každý pravý modlitebník u tebe pomoci nalézá.

Posvětiž, Bože, křestitelnici tuto, a dej, aby ten, kdož se tam narodí z vody a z Ducha, vzal také život věčný a spasení.

Tobě budiž posvěcena i tato kazatelnice: dej, ať se z ní jen čisté slovo tvé upřímně káže a spasitelné evanjelium Páně zvěstuje, aby milost dalo posluchačům, kteří ať jsou blahoslaveni v ostříhání jeho.

Posvěť, Hospodine, i ten organ, ať žalmy a zpěvy a písničky duchovní znějí od něho k slávě tvé. Žehnej i zvony věže chrámové, ať, kdo je slyší, rozpomene se, že do chrámu tvého ku klanění se tobě jíti má. Posvěť i všecky nádoby chrámové, oddané cílům svatým. Zdržuj pak stavení chrámu tohoto a chraň ho před zemětřesením, bleskem, ohněm a každou škodou.

Nás pak, ó, Hospodine, naplň Duchem svým svatým, abychom zde chrámové jeho, tobě svatí, byli, a když nás z chrámů zemských odvoláš, dej, abychom tam tobě slávu věčnou pěli, kdež tobě zpívají svatí anjelé: Svatý, Svatý, Svatý Hospodin zástupů. Amen.

c) Kněžské požehnání a posvěcení:

Modlitba naše společná vstoupila před trůn Hospodina Boha našeho a v spolulkání za nás Ducha svatého nalezla milost před obličejem biskupa duší našich Ježíše Krista, na pravici Otce sedícího. Pročež také i já, služebník Boží, mocí uřadu svého chrám tento se vším, co k němu prináleží, co se v něm nalézá a cílům svatým sloužiti má, požehnávám a posvěcuji, a to ve jméno Boha Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †, Amen.

d) Potvrzení (Confirma).

Kněz: Potvrď, Bože Otče, dílo, kterés mezi námi vzdělal.
Chor: Z chrámu svého nad Jeruzalémem.
Kněz: Potvrď, Bože Synu, dílo, kterés mezi námi vzdělal.
Chor: Z chrámu svého nad Jeruzalémem.
Kněz: Potvrď, Bože Duchu svatý, dílo, kterés mezi námi vzdělal.
Chor: Z chrámu svého nad Jeruzalémem.

Kněz: Sláva Otci i Synu.
Chor: I Duchu svatému.
Kněz: Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky.
Chor: I na věky věků. Amen.

13. Církev zpívá ze začaté už písně další verš.

14. Přisluhování Večeře Páně a jiné svaté výkony.

a) Přisluhuje se svátost Večeře Páně a po ní zpívá se verš z písně.

b) Přisluhuje se svátost křestu svatého a po ní zpívá se verš z písně.

c) Koná se úvod šestinedělek (jsou-li) a po něm zpívá se verš z písně.

d) Koná se sobáš (jest-li) a po něm zpívá se verš z písně.

15. Benedictio.

a) Antifona: Liturg: Oslavujtež Hospodina, neboť jest dobrý. Hallelujah!
Chor: Nebo na věky trvá milosrdenství jeho. Hallelujah!
b) Salutatio: Liturg: Pán Bůh budiž s vámi.
I s duchem tvým.
c) Kollekta: Pánu Bohu našemu...
Oslavujeme tě, Bože Otče, Synu i Duchu svatý, žes nám tak předivně ráčil pomáhati, že dílo toto k slávě tvé skončeno a dům tento na službu tvou tobě posvěcen a odevzdán jest. Ó, vyslyš, Bože náš, naše vroucí modlitby a uděl nám Ducha svého svatého, abychom se pilně shromážďovali do stánku tohoto svatého, slovo tvé svaté rádi poslouchali a zachovávali, velebných pak Svátostí spasitelně užívali. Vezmi v ochranu svou svatou církev svou, vlast a vrchnost naši, obce naše a dej nám svatý pokoj svůj. Drž mocnou stráž nad chrámem tímto a dej, abychom, jako dnes pospolu shromážděni jsme v chrámě tomto, tak jednou shromážděni byli v chrámě tvém nebeském, kdež tebe v Trojici jediného chváliti a velebiti budeme na věky věků.
Chor: Amen, amen, amen, amen.

16. Aronovské požehnání.

a) Liturg: Pán Bůh požehnej a ostříhej vás.
Pán Bůh osvěť tvář svou nad vámi a budiž vám milostivý.
Pán Bůh obratiž tvář svou k vám a rač vám dáti svůj časný i věčný † pokoj.
b) Chor: Amen, amen, amen, amen.

17. Závěrečný zpěv.

Podobným způsobem — nejraději v den památky posvěcení chrámu — budtež posvěcovány jednotlivé části a zařízení chrámu, jakož jsou: a)

oltář. b) kazatelna, c) varhany, d) věže, e) zvony, f) věžový kříž, g) oltářní nádoby a svícně, při čemž následující kollekty a modlitby posloužiti mohou.

a) Posvěcení nového oltáře.

Kollekta.

Ve jménu tvém, Bože nejmilostivější, na stupních oltáře, kterýž k rozhojnění slávy a důstojnosti tvé posvětiti máme, prosíme za dar milosti a svatosti Ducha tvého svatého. Ó, očisť a posvěť prvé sám srdce naše, abychom dílo své tobě ze srdce čistého, za dar a důkaz víry naší, v oběť příjemnou oddati mohli. Rozmnož skrze dílo naše čest a slávu jména tvého, a nás posvěť sobě v službu svatosti tvé, abychom tobě samému sloužili, tebe vzývali, chválili a z milosti tvé spaseni byli. Pro Ježíše Krista, Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho, požehnaného na věky věků.

Modlitba.

Ó, Pane, všemohoucí a milosrdný Bože, kterýž jsi od starodávních časů zalíbení míval v oltářích, které ke cti a slávě jména tvého stavěli Abel, Noe, Abraham a jiní věrní služebníci tvoji, a mile přijímal jsi obětě, kteréž na takových oltářích prinášeli tobě. Pohlédni milostivě na nás, nehodné sluhy své, když i my k slávě jména tvého oltář tento postavujeme a posvěcujeme. Přijmi mile oběť tuto a posvěť ji sám na službu svou. Nechať budou příjemné tobě obětě srdcí, kteráž tobě lid tvůj skrze služebníky tvé zde přinášeti bude. Vyslýchej s trůnu smilování svého vzývání a prosby, které od oltáře tohoto vstupovati budou k tobě. Žehnej Slovu, které od oltáře tohoto ozývati se bude, aby se nikdy nenavracovalo prázdné, ale způsobilo, k čemu posláno jest. Žehnej moci klíčů, která zde působiti má, aby kající a věřící zproštěni jsouce břemene hříchů svých, zplesali v tobě Bohu a Spasiteli svém. Žehnej velebným Svátostem, které při oltáři tomto přisluhovány budou, aby působily odpuštění hříchů, spravedlnost, věčný život i spasení. Vylej hojnost požehnání svého na každičké dílo svaté, které zde konáno bude ke cti a chvále jména tvého, církvi tvé pak milé ku vzdělání a k spasení věčnému. Vyslyš pokornou modlitbu tuto pro milého Syna svého Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, kterýž s tebou Bohem Otcem i s Duchem svatým živ jest a kraluje požehnaný na věky věků. Amen.

Po této posvěcující modlitbě pokračuje kněz:

Modlitba naše společná vstoupila před trůn Hospodina Boha našeho a v spolulkání za nás Ducha svatého nalezla milost před obličejem biskupa duší našich, Ježíše Krista, na pravici Otce sedícího. Pročež také i já, služebník Boží, mocí úřadu svého oltář tento požehnávám a posvěcuji, a to ve jméno Boha Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †. Amen.

b) Posvěcení nové kazatelny.

Kollekta.

Ó, Bože nejdůstojnější a nejsvětější, ve jménu tvém svatém obracíme srdcí i myslí svých k tobě v tuto svatou chvíli, když posvěcujeme kazatelnu

novou, s které Slovo tvé svaté čistotně a upřímně shromážděnému zde lidu tvému zvěstováno býti má. Pokorně tě prosíme, vylej hojnou míru darů Ducha svého na toto počínání naše, aby ono tobě dobře se líbilo a tobě ke cti a chvále, církvi tvé pak milé ku vzdělání a spasení sloužilo. Učiniž to pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Modlitba.

O, Pane a Spasiteli náš Ježíši Kriste, kterýž jsi jednou na lodičku Šimona Petra vstoupil, ji za kazatelnici svou posvětil a z ní zástup veliký vyučovati ráčil. I my ve jménu tvém k posvěcení kazatelny této shromáždění pokorně tě prosíme, račiž do tohoto shromáždění našeho milostivě se skloniti a dílu našemu bohatě požehnati. Ano, ty sám dotkni se Božským prstem svým kazatelny této a posvěť ji sobě, milému Otci svému i také Duchu svatému, celé blahoslavené a nerozdílné Trojici svaté, na službu. Posvěť kazatelnu tuto, aby s ní nikdy neznělo učení falešné, aneb domnělá moudrost lidská, ale raději aby samo spasitelné Slovo čistotně a upřímně kázáno bylo s ní až do skonání světa. K tomu cíli ty sám vzkládej do úst kazatelů slovo života, aby věděli, co by mluviti měli; slovu pak jejich uděl moci a síly, aby posluchači ptali se: Co budeme činiti? Na otázku pak jejich ty sám ústy služebníků svých dávej odpověd spasitelnou, která působila by pravé pokání, odpuštění hříchů, spravedlnost, věčný život i spasení. Jako jednouc bohatě požehnal jsi Petrovu lovení ryb, tak žehnej bohatě slovu, které s kazatelny této zvěstováno bude. Žehnej zvěstovanému zákonu, aby působil poznání hříchů a srdečné pokání s vroucím toužením po spasení; žehnej také zvěstovanému Evanjelium, aby slovem milosti spokojeno, potěšeno a utvrzeno bylo každé srdce u víře v tebe a nalezlo také konce víry, totiž spasení své v tobě. Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem i s Duchem svatým, požehnaný Pán Bůh na věky věků. Amen.

Kněz pokračuje:

Modlitba naše společná vstoupila pred trůn Hospodina Boha našeho a v spolulkání za nás Ducha svatého nalezla milost před obličejem biskupa duší našich, Ježíše Krista, na pravici Otce sedícího. Pročež také i já, služebník Boží, mocí úřadu svého kazatelnu tuto požehnávám a posvěcuji, a to ve jméno Boha Otce †, Syna †, i Ducha svatého †. Amen.

c) Posvěcení nových varhanů (organu).

Kollekta.

Ve jménu tvém, Bože nejdůstojnější, pozdvihujeme očí i srdcí svých k trůnu velebnosti tvé a ozdobujíce chrám tvůj varhany novými k chválám jména tvého svatého je posvěcujeme. Očisť prvé a posvěť srdce naše, abychom dílo své, co důkaz víry a lásky své ze srdce čistého a upřímného darem příjemným tobě oddati a posvětiti mohli. Rozmnož, utvrď a upevni skrze dílo rukou našich u prostřed nás slávu jména tvého a posvěť nás v službu milosti tvé, abychom tobě samému sloužili, tebe chválili a z milosti tvé spaseni byli. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho.

Modlitba.

Bože, Otče náš, Bože nejdůstojnější! Shlédni milostivě s trůnu slávy a velebnosti své na nás, když k tobě s obětí vroucích srdcí svých přicházíme a přijmi z ruky nehodných ctitelů svých dar lásky naší, který tobě k chválám jména tvého svatého v nových varhanech obětujeme. Přijmi tento hudebný nástroj z rukou našich a učiň ho nástrojem své ruky nejmocnější. Posvěť ho sobě a udělej nástrojem svých chval dobrořečení a díků a milosti i slávy své věčné. Posvěť sám varhany naše samému sobě, aby z nich zněla vždy jen píseň tvá, ó, Bože nejsvětější, a aby mocí hlasů jejich unášeno bylo vždycky srdce naše k tobě, k samému tobě, ó, Bože nejmilostivější.

Bože Synu a Spasiteli náš, Pane náš a Bože náš najlaskavější! Všeckoť dal Otec v moc tvou k oslavení jména tvého na zemi. Hlas s nebe tichý nad Jordánem i zahřmění otřásající nad horou Olivetskou sloužilo k oznámení lidem, že jsi ty ten milý Boží Syn, v němž se dobře zalíbilo Otci a kterýž dán jsi nám, abychom věříce v tebe, v tobě věčný život měli. Tobě donášíme, oddáváme, obětujeme a posvěcujeme nové varhany tyto. Přijmiž je vděčně, posvěť milostivě a učiň nástrojem slávy jména svého svatého, nástrojem písně své milé. Nechať z nich zavznívá ustavičně jen tvá píseň, píseň milého našeho, píseň pokání a víry, lásky a spravedlnosti, naděje a života věčného k uchvácení a posvěcení duší našich k spasení věčnému.

Bože Duchu svatý, působiteli a dárce darů nebeských nejpožehnanější! Snes se s přebohatou plností požehnání svého na varhany naše a posvěť tento dar náš, tvé slávě věnovaný za nástroj milostného působení tvého. Posvěť celý chrám tento, posvěcuj vcházení i vycházení naše, kázání Slova tvého i přisluhování velebných Svátostí, modlitby, i chvály vzdychání, i zpívání a všecky vnitřní i zevnitřní poklony naše. Posvěť a posvěcuj srdce i usta naše, abychom i my byli vždycky spůsobní, hotoví a hodni tobě sloužiti, tebe chváliti a z milosti tvé tu bráti potěšení, tam vzíti slávu života věčného. Posvěť sám varhany naše, a zvuk jejich pronikni, obejmi a naplň hlasem své milosti a moci, aby z nich ustavičně zněla píseň tvého pokoje, tvé útěchy, radosti a milosti, naděje, slávy a spasení věčného.

Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupův, plná jest všecka země slávy jeho.

Tobě nejmocnějšímu, nejslavnějšímu a nejdůstojnějšímu Otci, Synu i Duchu Svatému budiž čest a chvála vzdávána na věky věků. Amen.

Kněžské požehnání a posvěcení.

Modlitba naše společná vstoupila před trůn Hospodina Boha našeho a v spolulkání za nás Ducha svatého nalezla milost před obličejem biskupa duší našich, Ježíše Krista, na pravici Otce sedícího. Pročež také i já, služebník Boží, mocí úřadu svého varhany tyto požehnávám a posvěcuji, a to ve jméno Boha Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †. Amen.

d) Posvěcení nové věže (s novými zvony neb bez nich.)

Kollekta.

Pane Bože a Otče náš, kterýž jsi býval od národu do pronárodu hrad náš a věže pevná ve všech potřebách a bídách našich! Tebeť my při posvěcování věže této (i zvonů) pokorně prosíme, abys dílu našemu milostivě požehnati ráčil. Očisť především a posvěť srdce naše, abychom dílo toto co důkaz víry a lásky naší ze srdce čistého a upřímného darem příjemným tobě oddati a posvětiti mohli. Dej také, aby dílo toto k rozšíření slávy tvé, nám pak k zrůstu u víře a k spasení věčnému sloužilo. Pro Ježíše Krista Syna tvého milého, Pána a Spasitele našeho.

Modlitba.

Nejslavnější a nejdůstojnější Hospodine, Bože náš, Bože trojjediný, Otče, Synu i Duchu svatý! Z prachu nízkosti pozdvihujeme srdcí i očí svých k tobě, kterýž na výsostech postavil jsi trůn svůj, rozpial nebesa i zemi, a slávou svou naplnil jsi okršlek celého světa. Přicházíme k tobě s chatrným dílem rukou svých, a v důkaz, jak z celého srdce milujeme tě, Hospodina, přinášíme oběť k rozhojnění slávy tvé uprostřed národů tuto novou věž (nové zvony, nový zvon) a všecko, co z čistých obětí přinésti můžeme. Tobě Bohu našemu, Bohu trojjedinému toto dílo své odevzdáváme, obětujeme a posvěcujeme. Budiž tobě příjemná oběť naše, a jako oběť Abelova vzácná před obličejem tvým svatým. Snes se sám k nám v slávě, jako my vznášíme se k tobě v pokoře srdce vroucího; přijmi, co tobě oddáváme, učiň sobě milým, co tobě obětujeme a posvěť, co my posvěcujeme tobě.

Posvěť věž naši novou (zvony naše), aby i toto dílo naše bylo dílem tvým a sloužilo k hlásání slávy jména tvého po celé zemi. Nechť věž naše jest znamením oné pevné věže, kteráž jest jméno tvé, nech je zálohem onoho základu, kterýž jest položen, jenž jest Ježíš Kristus (nech zvony hlasné jsou nositely hlasu tvého probuzujícího srdce k slyšení slova zákona a milosti evanjelium tvého svatého); nechať kříž věžový jest znamením spasitedlného kříže Syna tvého za nás ukřižovaného a vítězící korouhve pravdy tvé. Nechť vysost věže unáší tužby, snahy a naděje naše k vysostem nebeským (hlas zvonů svolává nás do stánku tvého, proniká k srdcím vybízeje k modlitbám, zavznívaje mrtvým jest budíčkem víry a útěchy složené ve věčnosti).

Při tom, prosíme, mějž v srdci otcovském celou naši milou církev evanjelickou, chraň ji při čistotě svého Slova a velebných Svátostí. Ochraňuj našeho milostivého a váženého presidenta republiky i všecky vrchnosti v milé vlasti naší; žehnej všechněm národům země. Měj v laskavé péči i zdejší milou církev, shromážďuj ji v jednotu víry bez vrásky a poškvrny k vzdělání užitečnému. Chraň chrám, věž, faru, školu a všecky příbytky od ohně a vody, blesku a jiného neštěstí. Udržuj lásku, svornost a důvěru mezi pastýřem a stádečkem lidu svého. Požehnávej hospodářství, řemesla, obchod a každé povolání lidské. Vychovávej dítky, vyučuj žáky, vštěpuj v srdce mládeže dobré mravy, stud a čistotu; podporuj starce, opatruj vdovy a siroty, zdržuj manželskou svornost, uzdravuj nemocné, umírající

propouštěj v pokoji a navštěvuj všecky svou milostí, pokojem a požehnáním svým.

A tak již přijmi milostivě oběť srdcí a dílo rukou našich, věž novou (zvony nové), posvěť ho (je) sobě, buď svatostí tvou od tohoto času až na věky. Tobě, Bohu trojjedinému, Otci, Synu i Duchu svatému budiž čest i sláva vzdávána od nás nyní i na věky věků. Amen.

Kněžské požehnání a posvěcení.

Modlitba naše společná vstoupila před trůn Hospodina Boha našeho a v spolulkání za nás Ducha svatého nalezla milost před obličejem biskupa duší našich, Ježíše Krista, na pravici Otce sedícího.

Pročež také i já, služebník Boží, mocí úřadu svého věži tuto (i zvony tyto, zvon tento v ní) požehnávám a posvěcuji, a to ve jméno Boha Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †. Amen.

e) Posvěcení zvonů.

Kollekta.

Děkujeme tobě, Pane Bože Otče náš nebeský, že nás všelijak k účastenství království nebeského povolávati ráčíš, ó, dejž, prosíme, aby také hlas zvonů našich byl nám hlasem volajícím nás k tobě, tak, abychom probudíce se v tebe věřili, tebe milovali, v tebe doufali a v milosti tvé spasení své hledali. Spojž se hlas zvonů našich se zvukem chval a písní duchovních, s hlasem žalmů, aby se v nich ozývalo srdce naše, kdykoli zvěstuje chvály tvé z dobrodiní tvých, anebo v ouzkostech svých lká toužebně k tvému smilování. Ráno, na poledne i večer, v radosti i v žalosti, v štěstí i v něštestí, v životě i při smrti, do chrámu, k hrobu, k chválám i žalobám, k díkům i prosbám, k Slovu milosti a pravdy, k víře i k pokání: znějž nám hlas mocný zvuku pronikavého a vykonej vždy, k čemu je vyvozuje a posílá Pán. Když pak nám do hrobu tmavého zavzní hlas jejich, dej nám v pokoji tvém odpočívati až do dne vzkříšení a pak vyveď nás z hrobů našich a dej nám život věčný. K tomu cíli posvěť ty sám zvony naše a vyslyš nás pro Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho.

Modlitba.

Ó, předůstojný Hospodine, Bože všemohoucí, který jsi nade všecko a skrze všecko a ve všem i v nás: budiž přítomen svou milostí i dnes shromáždění našemu a dílu rukou našich, v nových zvonech, které tobě ke cti a chvále jména tvého odevzdáváme, věnujeme a posvěcujeme.

Hlas tvé přítomnosti a tvé milosti všecko proniká; nebesa vypravují slávu tvou a dílo rukou tvých obloha zvěstuje; hlas tvůj zavznívá v otřase hromu i v tichém šumění listu morušového; zvučí v bouření moře i v tichém vánku větříčka poledního; rozráží skály i roznáší vůni kvítečka polního a vždy a ve všem hlásá nám, že jsi ty Bůh a Otec náš, milost a láska nekonečná a milosrdenství i slitování hlas nekonečný. Ó, rozvaž i naše zvony k hlasu zvučnému, aby byly tvým hlasem zvěstujícím nám tvou

moc, čest, slávu a chválu věčnou, tak jak jich ke cti a chvále jména tvého tobě odevzdáváme a posvěcujeme. Přijmi a posvěť dílo naše.

Bože Otče nejmilostivější, který rozličným způsobem mluvíval jsi otcům našim o tvé milosti a povolání našem, učiň i tyto zvony naše hlasem zvučným, hlásajícím nám ráno, večer i v poledne tvou otcovskou dobrotivost, ochranu, pomoc a štědrou ruku tvou každý živočích nasycující; nám ale dej, když uslyšíme hlas zvonů těchto, povolávající nás do chrámu tvého svatého, k Slovu milosti tvé, k stolu tvému, k zpěvu a modlitbám, aneb i k bolnému kvílení nad milými našimi, nechť pospícháme s pravou pobožností, s čistou ochotou, bez srdce zatvrzení hledajíce a napomáhajíce spasení své.

Bože Synu nejlaskavější, který hlas a slovo Otce svého a našeho vylil jsi v evanjelium milosti a pravdy, lásky a útěchy, naděje a pokoje: vlej tento hlas i v srdce zvonů našich, abychom vždycky, když jejich zvuk udeří o srdce naše, u víře se zmocňovali, v lásce utvrzovali, v naději potěšovali a pokojem tvým v míře svrchované naplněni byli. Přijmi dílo naše v službu svou a posvěť ho sobě, tobě Spasiteli jedinému, za nás ukřižovanému.

Bože Duchu svatý, kterýž působíš v nás chtění i činění dobré a způsobil jsi v nás srdce chtivé, živé, ochotné, jehož ruchem donášeli jsme obětě lásky, horlivosti na zvony naše: přijmi dílo naše, co dílo tvé a posvěť ho sobě k dalšímu dílu tvému, tak, aby jsi hlasem zvonů našich povolával nás k slovu víry, k obětem lásky, k útěše naděje, k daru pokoje i k tichému odpočinku v nočních mrákotách hrobu.

Ó, Trojice blahoslavená, jeden věčný Bože! přijmi oběť našich srdcí, ozář milostí svou, posvěť mocí svou. Amen.

Kněžské požehnání a posvěcení.

Modlitba naše společná vstoupila před trůn Hospodina Boha našeho a v spolulkání za nás Ducha svatého nalezla milost před obličejem biskupa duší našich, Ježíše Krista, na pravici Otce sedícího. Pročež také i já, služebník Boží, mocí úřadu svého tyto zvony (tento zvon) požehnávám a posvěcuji, a to ve jméno Boha Otce ✝, i Syna ✝, i Ducha svatého ✝. Amen.

f) Posvěcení věžového kříže.

Kollekta.

Ó, Pane a Spasiteli náš Ježíši Kriste, kterýž jsi dílo vykoupení našeho na kříži dokonati ráčil, tvůj svatý kříž jest naší útěchou a spasením a proto my ním chtivě a se svatou radostí věže naše ozdobujeme. I nyní takový úmysl majíce, pokorně tebe prosíme, račiž se k nám mile skloniti, kříže tohoto Božským prstem svým se dotknouti a jej posvětiti. Učiniž to ke cti a slávě své ukřižovaný Spasiteli, Pane a Bože náš, požehnaný na věky věků.

Modlitba.

Ó, Bože náš, Trojice nejsvětější, k tobě v pokoře ducha a v poníženosti srdce pozdvihujeme očí svých, skláníme se na kolena svá v pokorných

modlitbách a prosbách svých a s vroucím poděkováním za milost, pomoc a ochranu a požehnání tvé, které jsi církvi naší milé dosavaď prokazovati ráčil a prokazuješ až do dnešního dne.

Děkujeme tobě srdečně, že jsi mocí Ducha svého svatého roznítil v srdcích našich plamen víry, horlivosti a obětovavosti tak, že jsme dílo stavění věže a nových zvonů ke cti a chvále tvé započíti a provésti mohli.

Děkujeme srdečně, že jsi nám popřál milostivě dožíti dnešního dne, v němž kříž svatý posvětiti a na věži postaviti máme.

Bože Otče, Bože nejmilostivější, kterýž jsi Synu svému milému dal a dopustil trpěti, nevinnou krev vylíti a duši položiti na spasení naše, přijmi z rukou našich kříž náš, co znamení smrti a vítězství Kristova nad světem a pomáhej nám, abychom v znamení kříže vždycky poznávali znamení tvé milosti k nám hříšným lidem a slavili milosrdenství tvé věčné.

Bože Synu, drahý Spasiteli náš, kterýž jsi na kříži dokonal veliké dílo smíření našeho s Otcem, vydobyl a vyzískal nám spasení a vykoupení věčné: přijmi z rukou našich kříž náš, co paměť smrti a slávy tvé a pomáhej nám, abychom znamení víry své stále zachovati a zásluhami tvými věčně těšiti se mohli.

Bože Duchu svatý, Posvětiteli náš, přijmiž kříž náš, co dílo své, kterýmž jsi nás k lásce k církvi a chrámu Božímu, k svaté horlivosti, k ochotné obětovavosti rozplameniti ráčil: posvěť sám dílo rukou našich a vylej naň hojné požehnání.

Ó, Bože náš, Trojice nejsvětější, přijmi, co donášíme ke cti a chvále jména tvého svatého, posvěť, co posvěcujeme tobě. Pod tvou svatou a mocnou ochranu odevzdáváme chrám svůj, věž, kříž a všeliké dílo, které vnuknutím tvým vzdělali jsme na Sionu církve tvé milé. Chraň chrám náš, co příbytek svůj svatý, věž, zvony, kříž, co svědectví tvé moci a naší důvěry k tobě, od blesku a hromu, od ohně a víchra a jiných jakýchkoli zlých a nešťastných příhod.

Nám ale všem pod křížem tvým v rytěřující církvi stojícím pomáhej dobrý boj víry bojovati, nad všelikým křížem zvítěziti a dobýti slávy svrchního Jeruzaléma, kde jsi živ a kraluješ požehnaně na věky věků. Amen.

Jiná.

Bože svatý, jenž jsi nám až potud pomáhal tak mocně, že jsme s pomocí tvou věž tuto až na tolik ustavěli, že ji nyní křížem okrášliti můžeme. Sestup, prosíme, mezi nás a Duchem svým svatým posvěť tento kříž sobě a tomu, jehož hrozné utrpění představuje, Kristu Synu tvému milému a Spasiteli našemu laskavému. Dejž, ať jest nám kříž tento ne jen hvězdou svítící ku Kristu a k tobě, ale i učitelem v pravdě tvé svaté, těšitelem v kříži zemském a v utrpění tělesném, abychom pod křížem tím v domě tvém svatém shromážděni tebe a kterého jsi poslal, Ježíše Krista, poznávati a v šlépějích jeho choditi se naučili. Stvoř proto v nás srdce čisté a Ducha přímého obnov u vnitřnostech našich, abychom, založeni jsouce na základu prorockém a apoštolském, nikdy za jiným nešli, než za tým, kterýž má slova života věčného, Kristem, jedinou hlavou církve a dokonavatelem víry naší. Tak, aby nám kříž tento byl jistým důkazem

toho, že, nesouce kříž Kristův v zemském životě, dostaneme se s ním jednouc v nebe slávy tvé. Amen.

Kněžské požehnání a posvěcení.

Modlitba naše společná vstoupila před trůn Hospodina Boha našeho a v spolulkání za nás Ducha svatého nalezla milost před obličejem biskupa duší našich, Ježíše Krista, na pravici Otce sedícího. Pročež také i já, služebník Boží, mocí úřadu svého tento kříž požehnávám a posvěcuji, a to ve jméno Boha Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †. Amen.

g) Posvěcení oltářních nádob a svícnů.

Kollekta.

O, Hospodine Bože náš, kterýž jsi skrze věrného služebníka svého Mojžíše rozličná nádobí chrámovní k službě své nařídíti a posvětiti ráčil, poněvadž i my podobné dílo před sebe béřeme, proto přicházíme k trůnu milosrdenství tvého a ve jménu milého Syna tvého Ježíše Krista pokorně tě prosíme, račiž dílo rukou našich mile přijati, na ně Ducha svého svatého vylíti a je k slávě jména tvého a k spasení věřících posvětiti. Jenž jsi živ a kraluješ se Synem svým milým i s Duchem svatým, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Modlitba.

O, Bože a Pane náš! S pocitem vděčné radosti přicházíme k trůnu velebnosti tvé Božské, když tento předmět (tyto předměty), dílo (díla) to rukou lidských, svatému účelu jeho (jejich) odevzdati, k potřebě chrámu odděliti, k tvé pak cti a chvále posvětiti míníme.

Aj, posvěcujeme konvici tuto, v které má přinášena býti voda čistá, k Svátosti křestu přikázaná.

Aj, posvěcujeme tuto křestitelnici i s měděnicí v ní vloženou, z niž svátost křestu svatého přisluhována býti má.

O, Bože Trojjediný, Otče Synu i Duchu svatý, skloň se milostivě do shromáždění našeho a přijmi i posvěť sobě nádoby tyto, aby voda v této konvici přinášená a z křestitelnice této přisluhovaná, v Slovu tvém nařízena, se Slovem tvým spojena a ním zpečetěna, působila odpuštění hříchů, vysvobození od smrti i ďábla a dávala život věčný věřícím v slova a v sliby tvé.

Aj, posvěcujeme krabici tuto, v níž má býti uschován a na posvátný stůl milosti donášen chléb nekvašený, k spasitelnému hodu Večeře Pánovy ustanovený.

Aj, posvěcujeme konvici tuto, v které má býti donášeno na posvátný stůl milosti víno, k spasitelnému hodu Večeře Pánovy nařízené.

Aj, posvěcujeme paténu tuto, s které má přisluhován býti chléb ten s tělem Páně spolčený, spasitelný.

Aj, posvěcujeme tento kalich, z něhož má přisluhováno býti víno to s krví Páně spolčené, spasitelné.

Ó, Bože trojjediný, Otče, Synu i Duchu svatý, skloň se milostivě do shromáždění našeho a přijmi i posvěť sobě nádoby tyto, aby tělo to svaté, za nás na smrt kříže obětované, a krev ta nevinná, za nás na kříži vylitá, působila odpuštění hříchů, spravedlnost, věčný život a spasení při všech, kteříž kajícím srdcem přijímají a věří těm slovům: Za vás se vydává, za vás se vylévá na odpuštění hříchů.

Aj, posvěcujeme svícně tyto, lustr tento. Světlo, které tu rozsvěcováno bude, bude znamením světla svatého Evanjelium.

Ó, Trojjediný Bože, Otče, Synu i Duchu svatý, skloň se milostivě do shromáždění našeho a přijmi i posvěť sobě svícně tyto, lustr tento, aby světlo Evanjelium tvého zahánělo temnosti bludu a hříchа a svítilo nohám i stezkám našim k životu věčnému.

Tobě, ó, Trojice svatá, jediný Bože, budiž čest a chvála vzdávána odsavad až na věky věků. Amen.

Knězské požehnání a posvěcení.

Modlitba naše společná vstoupila před trůn Hospodina Boha našeho a v spolulkání za nás Ducha svatého nalezla milost před obličejem biskupa duší našich Ježíše Krista, na pravici Otce sedícího. Pročež také i já, služebník Boží, mocí úřadu svého tuto konvici, křestitelnici, krabici, paténu, kalich, svícně, lustr požehnávám a posvěcuji, a to ve jméno Boha Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †. Amen.

3. Způsob posvěcení nového hřbitova.

Zástup shromáždí se před chrámem Božím aneb na jiném příhodném místě.

1. Kněz: Pomoc naše budiž...

Chor: Kterýž učinil nebe i zemi atd. (Viz výš, též v Zpěvníku a Tranosciusi.)

2. Píseň: Kristus Pán jest můj život... Po odzpívání prvního verše začátkem verše druhého zástup v řady se sestavivší nastoupí cestu k hřbitovu. Na čele zástupu nešen kříž. Za ním jdou kněží a choru správcové, pak mládež mužská, ženská, mužové, ženy.

Po cestě započatá píseň „Kristus Pán jest“ zpívá se dále s malou přestávkou za každým veršem.

Na hřbitově:

Dozpívá se zpívaná píseň „Kristus Pán jest...“ Za tím

3. Antifona: Jáť v pokoji lehnu i spáti budu.

Chor: Nebo ty, Hospodine, sám způsobíš mi bydlení bezpečné.

Kněz: Pánu Bohu našemu...

Před tebou, ó, Bože, Pane života i smrti, postavujeme se na tomto místě, které za křesťanský hřbitov ve jménu tvém posvětiti úmysl máme. Pokorně tě prosíme: oblib sobě dílo naše, kteréž před sebe béřeme, požehnej mu milostivě a dej, ať toto místo hrůzy a strachu jest nám také svatým

místem pokoje a odpočinutí. Dej také, abychom i zde tobě Bohu věčnému čest a chválu vzdávali, pro a skrze Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho.

Chor: Amen.

4. Kněz zpívá přiměřený text, na př. Ev. Jana 5, 24—29. Ev. Jana 11, 31—40. I. Kor. 15, 51—57. I. Tess. 4, 13—18.

5. Píseň „k posvícení hřbitova".

6. Posvěcující řeč.

7. Posvěcující modlitba.

(Modlitba k posvěcení hřbitova.)

Věčný Bože, Pane života i smrti! K tobě voláme při posvěcování tohoto hřbitova. Jsme příchozí a hosté jako i všickni otcové naši; nemáme zde místa zůstávajícího — cestou hrobu vede cesta naše k věčnosti. Prach jsme a v prach se navrátíme — tu má tělo naše stlívati v prach. Zemdleni prací a bojem po pokoji toužíme — tu máme nalézti toho odpočinutí.

Tu bude oplakávati manžel manželku svou, manželka manžele svého, rodičové své dítky, dítky pak rodiče své, bratr i sestra bratra i sestru, pokřevní pokřevního, přítel přítele. Ó, Pane, milosrdný Bože, nalévej balzamu potěšení do raněných srdcí a říkej, jako v Naim: „Neplačiž!" Tu jednou i my sami lehneme — ó, Pane, naučiž nás počítati dnů našich, abychom uvodili moudrost v srdce. Nauč nás očí našich pozdvihovati k nebi a hledati tebe Boha Spomocníka a Pána, který ze smrti vysvobozuješ. Tu nech vzchází nám hvězda naděje, ukazující nám cestu k nebi. Tu nech obměkne a zatřase se srdce hříšníka, aby hledal a nalezl cestu k tobě. Učiň nám všem zemi tuto lehkou, když pod ní ležeti budeme. Změň nám pleseň hrobů ve vonný balzam naděje radostného z mrtvých vstání.

Posvěť ty sám, ó, Pane, zemi tuto, ať jest nám drahou a nedotknutelně svatou, učiň ji svou rolí, zemí pokoje a předsíní věčnosti. Posvěť ji na všecky časy, pro všecka pokolení. Utvrď nás u víře v tebe, ó, kníže života, abychom, byť bychom i zemřeli, živi byli. Učiň, ať co se tu rozsívá porušitedlné, vstane neporušitedlné, nesličné ať vstane slavné, nemocné ať vstane mocné, tělesné ať vstane duchovní; učiň, ať toto porušitedlné obleče neporušitedlnost a smrtedlné toto ať obleče nesmrtedlnost. Podle rady své veď nás, potom pak v slávu svou přijmi nás pro své věčné milosrdenství. Amen.

8. Akt posvěcení:

Modlitba naše společná vstoupila před trůn Hospodina Boha našeho a v spolulkání za nás Ducha svatého nalezla milost před obličejem biskupa duší našich, Ježíše Krista, na pravici Otce sedícího. Pročež také i já, služebník Boží, mocí úřadu svého posvěcuji hřbitov tento ve jménu tvém, Bože Otče Stvořiteli †, Bože Synu, Vykupiteli †, Bože Duchu svatý, Posvětiteli †! Tobě, trojjediný Bože, blahoslavená Trojice svatá, budiž čest a chvála odsavad až na věky věků. Amen.

9. Píseň: Vzkříšení čekáme v. 1.

10. Kněz: Vímť já, že můj Vykupitel živ jest.

Chor: A že v den nejposlednější nad prachem mým se postaví.

Kněz: Pánu Bohu našemu...

O, Bože, Panovníče života i smrti, tobě posvětili jsme hřbitov tento, račiž tedy potvrditi díla našeho a dej, aby místo toto bylo nám po práci a boji života místem tichého odpočinutí až do vzkříšení těl našich. Dej také, abychom, pamatujíce na poslední věci, v pokání chodili, dobrý boj víry bojovali a tak pokojně běh dokonajíce cestou hrobu k tobě se dostali. Ty pak, Pane Ježíši Kriste, když duše naše opustí stánek těla svého, přijmi ji v ruce své svaté a zachovej ji k životu věčnému. Tobě Bohu našemu budiž čest a chvála nyní i na věky věků.

Chor: Amen.

11. Aronovské požehnání.

12. Píseň: Vzkříšení čekáme verš 2—4.

4. Způsob posvěcení nové školy.

1. Kněz: Pomoc naše budiž ve jménu Páně.

Chor: Kterýž učinil nebe i zemi, atd. (Viz výš, též v Tranosciusi i Zpěvníku.)

2. Píseň příhodná.

3. Kněz: Nechtež dítek jíti ke mně a nebraňtež jim.

Chor: Nebo takovýchť jest království Boží.

Kněz: Pánu Bohu našemu...

Ó, Pane a Spasiteli náš Ježíši Kriste, veliký milovníče a příteli dítek, kterýž pravíš: „Nechte dítek jíti ke mně a nebraňtež jim, nebo takovýchť jest království Boží.“ Aj, my ve jménu tvém k posvěcení školy této shromáždění pokorně tě prosíme, račiž dílu našemu bohatě požehnati, v škole této, v tomto chrámě maličkých, po všecky časy zůstávati, dítky k sobě volati, je mile na lokty své bráti a požehnání své jim dávati. Jenž jsi živ a kraluješ s Otcem svým milým i s Duchem svatým, požehnaný Pán Bůh na věky věků.

Chor: Amen.

4. Kněz zpívá příhodný text.

5. Píseň příhodná.

6. Svatořeč posvěcující.

7. Posvěcující modlitba:

Modlitba při posvěcení školy.

Oslavujeme tě, Hospodine, nebo jsi dobrý a na věky trvá milosrdenství tvé; chválu vzdáváme tobě, dárci všeho dobrého a daru dokonalého, že jsi nám dal síly a způsobnosti, abychom tuto novou školu vystaviti a v ní mládež svou v duchu evanjelickém vychovávati mohli. Tobě, Otče všemohoucí, poroučíme církev a školu svou. Račiž ji přijati z rukou našich jako oběť horlivosti evanjelické, horlivosti za slávu jména tvého, za zdar království Kristova, za blaho církve a národa našeho a za zrůst dítek našich. Požehnávej tomu učení, které se v této škole do outlých srdcí dětinských vštěpovati bude, aby ono donášelo bohaté ovoce víry spasitedlné a dobrých skutků.

Nedopusť, Pane všemohoucí, zpustnouti školám našim, ale vzbuzuj jim vždy ochotné podporovatele, horlivé zástupce, účinlivé dobrodince, aby zachovány byly nám i nejdalším potomkům našim.

Pane Ježíši Kriste, ty příteli dítek nebeský, skloňuj se milostivě k té církvičce maličkých, která se do této školy shromážďovati bude, a dej mládeži naší zrůstu věkem i moudrostí a milostí u tebe, Boha našeho i u lidí. Tys, Pane Ježíši Kriste, základem spasení našeho, tys dvéřmi života věčného, tys věrný a dobrý pastýř duší našich: pasiž na zdravých pastvách moudrosti i mládež naši, aby dozřávala ku slávě života věčného.

Duchu Svatý Bože, učiteli neumělých, osvětiteli a posvětiteli náš nejmilostivější, naplňuj Duchem moudrosti a lásky k tobě, k církvi a k žáčkům i všech učitelů, kteří v této škole dítky vyučovati budou a nedejž vyhasnouti světlu zdravé nauky a pravdy, aniž dopusť, aby temnosti pověra a nevěra hubila dědictví tvé, Bože a Pane náš nejmilostivější.

Tobě, Bože v Trojici jediný, poroučíme sebe, svou církev, vlast, vrchnost, své dítky a rodiny i potomstvo své. Neodnímej nám své milostivé ochrany, ale dejž nám všem zrůstati v toho, kterýž jest hlavou, totiž v Krista Ježíše. Vyslyš nás a učiň podle pokorných proseb našich pro čest a slávu jména svého a pro Ježíše Krista Pána našeho, kterýž s tebou i Duchem svatým živ jest a kraluje na věky věků. Amen.

Jiná.

Bože, Otče světel, kterýž jsi nás skrze Ježíše Krista v přepodivné světlo přivedl a v mrákotě bludů sluncem spravedlnosti osvítil: děkujeme tobě srdečně, že nás chlebem pravdy nasycuješ a pramenem zdravé nauky občerstvuješ. K rozšíření světla tvého svatého slova a k pravé křesťanské vzdělanosti tuto novovystavěnou školu dnes v tvou všemohoucí ochranu oddáváme a za to pokorně tebe prosíme, nedopouštěj tohoto chrámu maličkých našich znesvětiti a poskvrniti, nedopouštěj tuto zahrádku známosti a pravdy pošlapati, ani trním a bodlačím nevěry a sveřepé moudrosti světa zarůstati, ale dej dobré semeno zdravého a spasitedlného učení věrnými, pilnými a způsobnými učitely do dobré půdy srdcí mladistvých žáků a žáček rozsívati. Ty pak uděluj k tomu svého požehnání, aby vynaučování v škole této donášelo hojné ovoce pobožnosti a moudrosti podle Jezukrista.

Bože Synu, Vykupiteli náš a nebeský příteli dítek, který nepřestáváš je k sobě volati, račiž přebývati i v této škole se svou láskou, pokojem, moudrostí a požehnáním, aby synové a dcery naše i sirotkové opuštění zrůstali všelijak v tebe, jenž jsi Pánem dědictví svého a chválu sobě i v těch maličkých připravuješ. Učiň, Ježíši přikazateli, ať blud a slepota, nevědomost a pověra utíká před světlem nebeským pravdy tvé a rač sobě i z mládeže naší vzdělati horlivých a neohrožených ctitelů, aby z nich vyrůstali údové církve tvé horliví a dobrých skutků následovní.

Bože, Duchu svatý, jenž lid svůj uvázíš ve všelikou pravdu a připomínáš mu všecko, cožkoli mluvil Spasitel náš Ježíš Kristus, osvěcuj učitelů a žáků světlem spasitedlné známosti a nedej vyhasnouti svatému plameni víry a moudrosti.

Tobě, Bože náš v Trojici jediný, děkujeme za dokonání díla tohoto, kteréž jsi mezi námi vzdělal. Mějž i školu tuto sobě poručenu a požehnejž i laskavého presidenta republiky naší, že pod jeho správou víru svou svobodně vyznávati, školy a chrámy své bez překážky stavěti a udržovati

můžeme a smíme. Požehnej všecky vrchnosti duchovní i světské i celou milou církev naši pro čest a slávu jména svého na věky požehnaného. Amen.

8. Akt posvěcující: Podobně jako výš: Modlitba naše společná atd.

9. Potvrdiž, Bože Otče, co jsi mezi námi vzdělal atd., jako výš v Pořádku posvěcení chrámu.

10. Píseň: Král věčný nás požehnej v. 1.

11. Kněz: Dobrořečmež Otci, Synu i Duchu svatému, Hallelujah.
Chor: Chvalme a vyvyšujme na věky jméno jeho. Hallelujah.
Kněz: Pánu Bohu našemu...
Svatý Bože, působiteli chtění i činění dobrého atd.
Chor: Amen.

12. Kněz: Aronovské požehnání.

13. Píseň: Král věčný nás požehnej v. 2.

Modlitba při otevření nové fary.

Hospodine, Bože všemohoucí, Pane veleslavný, který jsi na nebesích utvrdil trůn svůj a na vysostech postavil stánek přebývání svého; shlédni milostivě s trůnu svého nebeského na nás, když tvé svaté velebnosti tento rukou naší vzdělaný dům posvěcujeme a tvé milosti odevzdáváme a otvíráme. Ty sám jsi ten stavitel nejmoudřejší, nebo jsi řekl: nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo usilují ti, kteříž stavějí jej; ty jsi pomocník nejmocnější, o němž vyznáváme: pomoc má jest od Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi; ty jsi ochránce nejvěrnější, nebo jsi řekl: nebude-li Hospodin ostříhati města, nadarmo bdí strážný; ty jsi spoluobyvatel domů našich nejlaskavější, nebo Syn tvůj milý nás ujistil: k němu přijdeme, příbytek u něho učiníme a můj Otec bude jej milovati. Aj, postavili jsme tuto novou fáru s tebou, staviteli nebeský, nebo ty jsi nám věrne pomáhal, chuti, síly a vytrvanlivosti dodával, břímě dne i horko nám ulevoval, k obětem rozhorloval, těžkosti oslazoval, abychom mohli unášeti, nás posilňoval, dílo rukou našich potvrzoval a nás k tomu ke všemu sprovázel a požehnával. Ó, přijmiž za to za všecko od nás, služebníků svých, čest a chválu nejhodnější. Vyvyšujeme tě, Hospodine, Bože náš, zvelebujeme jméno tvé svaté a dobrořečiti budeme tobě po vše časy až na věky. Postavili jsme a věnujeme tvé božské velebnosti tento dům, abys ho laskavě přijati, oblíbiti a díla rukou našich potvrditi ráčil. Ó, přijmi ho vděčně, oblib srdečně, utvrzuj věčně. Utvrď a odměň všecky práce, obětě a snažnosti milých dítek tvých. Buď před tebou vděčným šart vdovy a siroty, buď v paměti tvé dar chudého i bohatého, rada starců, práce mužů, žen, a vylej na tento dům i na všecky domy i rodiny a na všecky obce i na celou církev své nebeské požehnání. Postavili jsme nový tento dům a odevzdáme ho pod tvou správu nebeskou, ó, správče nejdůstojnější; vejdi ty první do něho a buď v něm stálým bydlitelem, přítelem, vůdcem, rádcem, těšitelem a žehnatelem. Uveď do něho nynějšího a uvázej každého budoucího kněze našeho, kterého uvedeš, s tým přebývej, toho osvěcuj, řeď a spravuj, korunuj dary Ducha svatého, požehnávej duchovně, tělesně, ať dům tento jest bohatou korunou požehnání tvého. Postavili jsme a stavíme dům tento pod stráž a ochranu tvou věrnou. Ó, nespíš, nedřímeš, strážce

nebeský věrný, nespíš, nedřímeš, kterýž ostříháš Izraele, střež bedlivě, chraň mocně, braň silně, opatruj laskavě tento příbytek; chraň a zachovej ho před ohněm a vodou, před křivdou a škodou, bleskem a vichrem, před nešťastnými pády a příhodami, před škůdcem, lhářem, pomluvačem, zlodějem a před každou zlostí ďábelskou i lidskou, jestli se ale tobě zalíbí navštíviti ho káráním tvým, kárej lítostivě, tresci shovívavě a zas obracej tvář milostivou, když jsi k dobrému třestal a švihal dítky své. A jak tu, tak zacházej se všemi domy a rodinami našimi. Požehnej nejvyšší dům, dům presidenta našeho, žehnej všecky domy a rodiny křestanské, žehnej všecky domy a rodiny v obci a v církvi naší. Požehnávej všechněm nám, až nás z těchto stánků rukou udělaných a ze stánku těla našeho smrtedlného přeneseš v příbytky věčného přebývání, věčného radování, věčné slávy, kteréžs nám připravil a otevřel v nebesích a kdež s tebou přebývati a radovati se budeme na věky — Tobě samému Trojjedinému: Otci, Synu i Duchu svatému budiž čest a sláva až na věky. Amen.

IV.

Uvázení do církevních úřadů.

1. Způsob nového kněze do církve uvázení. (Inštallace.)

Služby Boží odbavují se slavnostním způsobem před oltářem i na kanclí až po apoštolské požehnání. Tedy:

1. Předzpěv dle času: Nejsvětější, Ó, Ježíši...
2. Kyrie dle času: v adventě adventní atd.
3. Sláva buď...: Gloria dle času.
4. Antifona: Svíce nohám našim... A jasné světlo...
5. Salutatio: Pán Bůh budiž s vámi! I s Duchem tvým!
6. Pánu Bohu našemu vroucím a nábožným srdcem pomodlmež se: Ó, Pane Ježíši Kriste, věčný Synu Boží, kterýž sedíš na pravici Otce na vysostech a dáváš dary lidem na zemi a posíláš jim pastýře a učitele pro spořádání svatých k dílu služebnosti, pro vzdělávání těla, jenž jest církev tvá milá; děkujeme tobě srdečně, žes církev tuto opět učitelem a pastýřem zaopatřiti ráčil, a prosíme tě, račiž jemu i nám všem milosti své Božské propůjčiti, abychom, což tobě líbé jest, činili, víru a dobré svědomí až do konce zachovali a se všemi vyvolenými věčné spasení obdrželi. Jenž jsi živ a kraluješ s Otcem svým milým i s Duchem svatým požehnaný Pán Bůh na věky věků. Chor: Amen.
7. Čtení epištoly: I. Petr 5, 1—4, aneb: I. Timot. 3, 1—7; též: I. Kor. 4, 1—5.; Skut. 20, 28—32.
8. Aria, čili Graduale (píseň na text).
9. Salutatio: Pán Bůh budiž... atd.
10. Čtení evanjeliumu: Luk. 4, 16—22; aneb: Luk. 5, 1—11; též Jan 21, 15—18.
11. Credo. (Vyznání víry.)
12. Kázání příležitostné, pak modlitba, oznamy a apoštolské požehnání.
13. Zpívá se verš z písně Ach, zůstaň s tvou milostí... a pod

tímto zpěvem vejde do oltáře inštallující (senior) s dvěma assistenty; inštallovaný pak postaví se před oltářem. Po zpěvu:

14. Inštallující drží uvázející svatořeč. Na konci této mluví k inštallovanému: Zeptávam se tě již, dvojictihodný milý bratře v Ježíši Kristu! Jsi-li hotov úřad kněze při této velebné a Bohu milé církvi N. na se vzíti a věrně vésti, čisté Slovo Boží podle vyznání církve evanjelické augšp. vyzn. učiti a kázati, velebné svátosti dle ustanovení Pána a Sp. n., J. Krista věrně a pravě přisluhovati a všecky povinnosti úřadu svého věrně plniti? Jestli ano, osvědč tak a na stvrzení slova svého podej mi pravici svou.

Inštallovaný podaje ruku: „Ano, chci s pomocí Boží!“

Inštallující: Bůh dej k tomu tobě pomoci své svaté skrze Krista Ježíše. Já tedy ve jménu Trojjediného Boha, Otce, Syna i Ducha svatého uvázím tě slavnostně do úřadu kněze velebné této a Bohu milé církve evanj. podlé augšp. vyzn. . . . ské (N). Tím cílem odevzdávám tobě vokátor atd.

Inštallující odevzdává inštallovanému vokátor, klíč chrámový, Bibli svatou, symbolické knihy, Agendu, křestovou konvici, kalich a patenu — a při odevzdání každého předmetu něco přiměřeného promluví. Pak vzloží ruku na hlavu inštallovaného a pokračuje: Nu a tak již požehnej tobě Hospodin se Siona; požehnání svého uděliž tobě Bůh náš; požehnej Bůh vcházení i vycházení tvému od tohoto času až i na věky. Amen.

Na to inštallující několika přiměřenými slovy vyzve inštallovaného k modlitbě, kterou mu pak — pokleknuvšímu — předříká, jakož následuje:

Modlitba inštallovaného kněze:

Věčný Bože, milosrdný Otče můj! Z hlubokosti pozdvihuji srdce svého k tobě a vzdávám tobě vroucí díkůčinění, že jsi mne nehodného služebníka svého k svatému úřadu knězskému a kazatelskému v sboru tomto povolati a ustanoviti ráčil. Raduji se z této milosti tvé, avšak i úzkost vstupuje na srdce mé, když považuji velikost úlohy, kterou na mne vzkládáš. Proto přicházím k trůnu milosrdenství tvého s pokornou a vroucí prosbou: učiň mne nádobou milosrdenství svého a nástrojem drahé milosti tvé, učiň mne věrným služebníkem a šafářem tajemství svých Božských. Sešliž mi Ducha svého svatého, kterýž by skrze mne lid tvůj, krví Syna tvého milého Ježíše Krista, Beránka nevinného draze vykoupený věrně pásl a vyučoval, mdlých chránil, smutných potěšoval, nemocné hojil, bloudící napravoval, ztracených hledal, nekající káral a trestal, aby se všickni k tobě obrátili a do tvého království získáni byli. Posvěcuj mne, Pane a Bože můj, Duchem svým svatým, abych podle pravidla slova tvého ve vší pobožnosti a šlechetnosti živ byl a tak za příklad a za svíci jiným sloužil. Dej mi i všemu péči mé svěřenému lidu Ducha svého svatého, abychom se v pravé víře, ve tvé bázni a lásce rozhojňovali a v pevné naději stále až do skonání života setrvali a pak všickni společně neuvadlou korunu slávy přijali, když se zjeví nejsvrchovanější pastýř Kristus Ježíš, náš milý Spasitel, kterýž s tebou Bohem Otcem živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého od věků až na věky. Amen.

Pak obrátí se inštallující k církvi: odporučí jí nového kněze do lásky a přízně, napomíná ji k snažnému plnění povinností vůči knězi jejímu a konečně vyzve ji k modlitbě za něj, kterouž pak předříká, jakož následuje:

Modlitba církve za inštallovaného kněze:

Všemohoucí, věčný a laskavý Otče nebeský, děkujeme tobě z celého srdce, že milé církvi své věrné pastýře, kazatele a učitele dávati ráčíš, jakož jsi i nám v této církvi shromážděným a v ní tobě v prostotě srdce sloužícím nového tohoto pastýře, kazatele a kněze poslati a dáti ráčil, aby nás cestě tvé vyučoval, nás na zdravé pastvy Slova tvého a velebných Svátostí přivázel, nad dušemi našimi bděl a všelijak k tomu dopomáhal, abychom v království milého Syna tvého Ježíše Krista shromážděni jsouce jemu sloužili ve vší spravedlnosti, nevinnosti a svatosti. Pokorně tě prosíme: požehnej sám se Siona svazku tomuto. Račiž tohoto milého pastýře a kněze, kazatele a učitele, otce a vůdce našeho mocí svou z výsosti obléci a Duchem svatým naplniti, k práci za království tvé a k dobrému boji víry náležitě jej vystrojiti, prácem jeho hojného požehnání svého dáti, bojování pak jeho vítězstvím korunovati k rozšíření slávy tvé svaté. Nám pak všem dej bedlivé uši a chtivé srdce, abychom milému svému pastýři a správci povolni byli, jej milovali a sobě vážili, jemu což jsme povinni, ochotně dávali, za něj vroucně se modlili a tak spolu s ním k věčnému spasení posvěceni, přivedeni a zachováni byli. Vyslyš tuto vroucí modlitbu naši pro milého Syna svého Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, požehnaného na věky věků. Amen.

Nu a již: Milost Boha Otce, láska Syna jeho jednorozeného, dar a účastenství Ducha svatého budiž a zůstávej se všechněmi vámi odsavad až na věky. Amen.

15. Zpívá se dále započatá (p. 13.) píseň a pod zpěvem tímto vyjde inštallující (senior) i assistenti z oltáře, do něhož pak vejde inštallovaný, aby vykonal závěrečnou liturgii, jakož následuje:

16. (Antifona): Hospodine, vyslyš modlitby naše a požehnej nám. Chvalte Pána!
A celá země boj se jeho. Chvalmež Pána!

17. Salutatio: Pán Bůh budiž...
I s Duchem tvým.

18. Pánu Bohu našemu...
Svatý Bože, působiteli i chtění atd.
Amen!

19. Aronovské požehnání.
Amen, amen, amen, amen!

20. Zpívá se započatá píseň do konce.

2. Způsob uvázení učitele a správce chóru.

Úvod učitele a správce chóru koná se v rámci veřejných služeb Božích po kázání Slova B. a uděleném s kazatelny apoštolském požehnání („Pokoj Boží, kterýž...“).

Pod zpěvem vejde do oltáře uvázející kněz a před oltářem postaví se uvedenu býti mající učitel-organista.

Po zpěvu kněz drží uvázející řeč. Po té pokračuje:

Nyní již tedy ptám se vás, výborněučený a vlídný pane, přijímáte-li úřad učitele a chóru správce při této velebné a slavné církvi N. N.?

Odpověď: Přijímám.

touto smířiti se pokorně žádá, proto my chceme jeho rozhřešiti a do církve zpět přijati ve jménu Pána Boha trojjediného.

(Ku kajícímu): A již se tě, N. N., zeptávám:

1. Znáš-li se k tomu upřímně, že jsi se hříchu N. dopustil, v něm trval a nekajícím životem svým Pána Boha hněval, církev Boží pohoršoval a tak duši své velmi škodil, znáš-li se k tomu?

Odpověď: Znám.

2. Lituješ-li toho hříchu celým srdcem?

Odpověď: Ovšem, srdečně lituji.

3. Žádáš-li opravdu milosti a odpuštění od Pána Boha, i také rozhřešení od služebníka a správce církve jeho?

Odpověď: Ovšem, srdečně žádám.

4. Žádáš-li také církev tuto, kterou jsi velmi pohoršil, aby tobě pro Krista odpustila?

Odpověď: Ovšem, srdečně žádám.

5. Chceš-li již takových hříchů a pohoršení se varovati, se polepšiti a počestně i šlechetně obcovati?

Odpověď: Chci, tak mi Bůh pomáhej!

6. Uznáváš-li, že trest, který jsi trpěl, k tvému dobrému směroval a že tedy žádné příčiny nemáš proto se hněvati, ale máš příčinu vděčnou býti?

Odpověď: Uznávám.

7. Věříš-li, že skrze mne, služebníka Božího, dosáhneš rozhřešení?

Odpověď: Věřím.

Milý N. N.! Z moci klíčů království nebeského já, nehodný služebník Boží, tebe kajícího hříšníka rozhřešuji, do společnosti církve Boží zpátky tě přijímám, k Velebné Svátosti Večeře Páně tě připouštím, právo kmotrovství a všecka jiná práva a dobrodiní, jaková poskytuje církev věřícím, veřejně tobě přinavracuji, a to všecko ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého †. Amen. (Kněz vzloží ruku na hlavu kajícníka a mluví:) Pán Bůh trojjediný zdržuj tě při svém slovu v pravém pokání a v pravé víře až do konce. Milost Boží s tebou! Amen.

Nyní pak, milý N. N., nábožně a vroucně takto se pomodli:

Milosrdný Bože, laskavý Otče můj nebeský, přináším tobě vroucí děkování, že jsi ve mně Duchem svým svatým upřímné vzbudil pokání, mně kajícímu pro Spasitele mého Ježíše Krista hřích můj odpustil, mne s církví svou svatou smířil a všech dobrodiní církevních opět účastným učinil. A prosím tě pokorně, milý můj Otče nebeský, nedopust mi nikdy více tak těžce padnouti, zastěňuj mne před všelikým pokušením ďábla, světa i těla a zdržuj mne Duchem svým svatým po všecky časy při svém svatém slovu, v pravém pokání a v pravé víře, tak abych mocí Ducha tvého svatého dobrý boj bojoval, nad každým pokušením zvítězil a tobě věrně sloužil po všecky dny života svého. Vyslyš pokornou modlitbu mou pro milosrdenství své věčné a pro milého Syna svého Ježíše Krista Pána a Spasitele mého. Amen.

(Kněz mluví k církvi:) Milá církvi Boží! Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus u sv. Lukáše v 15. kap. praví, že jest radost v nebi nad hříšníkem pokání činícím. Tak i vám všem náleží nad tímto kajícím a obráceným hříšníkem se radovati a Pánu Bohu srdečně děkovati, že skrze Ducha

svého svatého způsobil v srdci jeho poznání hříchа i srdečnou lítost nad ním, a pak náleží vám Pána Boha prositi, aby ho na potomný čas milostivě posilniti a zachovati ráčil. Dále jedenkaždý věrný křesťan měj sobě poručené, aby kajícímu a obrácenému spolukřesťanovi tomuto provinění jeho odpustil, jej jako bratra křesťanského miloval, hříchа jeho mu nepřipomínal aniž vytýkal, ale raději přikrýval, pohlédaje sám k sobě podle napomenutí apoštolského: Kdo se domnívá, že stojí, hledíž, aby nepadl. Prosme raději Pána Boha, aby nám dal bedlivosti a aby nás v pokušeních neopouštěl, ale Duchem svým svatým nás spravovati a vésti ráčil. Skloníce se tedy před trůnem jeho velebnosti, pomodlime se vroucně a nábožně takto:

Ó, všemohoucí, milosrdný Bože, který nemáš líbosti v smrti bezbožného, ale aby se odvrátil bezbožný od cesty své a živ byl, radujeme se srdečnou radostí svatou nad návratem marnotratného syna a děkujeme tobě srdečně, že jsi skrze Ducha svého svatého způsobil v něm poznání hříchu, srdečnou lítost nad ním a obrácení se k tobě. A pokorně tě prosíme pro milého Syna tvého Ježíše Krista, abys ráčil Duchem svým svatým tohoto spolubratra našeho v pravém pokání zdržovati a tak ho říditi a spravovati, aby zatím po všecken čas života svého v přikázáních tvých svatých pokračoval, ďáblu pokušiteli lstivému, světu ve zlém ležícímu i žádostem těla svého silně odporoval a nikdy více do takového hříchu neupadl, ale raději synem tvým poslušným a živým údem církve tvé zůstával. Naše pak srdce nakloň k němu, abychom v něm spolubratra svého poznali a milovali, hříchа pak jeho jemu nepřipomínali aniž vytýkali, ale v lásce přikrývali. Při tom dej i nám všem milost svou, abychom i na sebe pilně prohlédali, každému pokušení u víře odpírali a v křesťanském obcování až do konce života svého zachováni byli. Pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Otče náš, kterýž jsi . . .

Po tomto zpívá se z písně již prv započaté verš, a služby Boží zakončí se obvyklou pokázňovou liturgií.

Zpátky do církve přijatý součastní se nejbližší zpovědi a přisluhování velebné večeře Páně.

Služby Boží pro dítky.

1. Přiměřená píseň.
2. Kazatel: Pomoc naše budiž ve jménu Páně.
3. Dítky: Kterýž učinil nebe i zemi.
4. Kazatel: Nechtež dítky jíti ke mně a nebraňtež jim, praví Kr. P.
5. Dítky: Nebo takových jest království nebeské.
6. Kazatel: Pane, rty naše rač otevříti.
7. Dítky: I budou ústa naše zvěstovati chválu tvou.
8. Kazatel: Pane Bože, ku pomoci naší pohleď.
9. Dítky: Ó, Pane, abys nám spomohl, pospěš.

Poznam: Může se i následovní:

Kazatel: Nezpomínej nám hříchů mladosti naší.
Dítky: Podle milosrdenství svého pamětliv buď na nás.

10. Kazatel: Pánu Bohu našemu . . . Kollekta.
11. Dítky: Amen, Amen.

12. Kazatel: Pán Bůh budiž s vámi.
13. Dítky: I s duchem tvým.
14. Kazatel: Přeslyštež reči Ducha B., které...
15. Dítky: Sláva tobě, Hospodine... Anebo celá doxolosie: Sláva B. Otci atd.
16. Kazatel: Řeči Písma sv.
17. Vyznání víry: kazatel i dítky společně.
18. Druhá píseň.
19. Kázání Slova B., dítkám přiměřené.
20. Katechisace.
21. Modlitba.
22. Kazatel: Hospodine, vyslyš modlitby naše a požehnej nám, Hallel.
23. Dítky: Požehnej — a celá země boj se jeho, Hallelujah!
24. Kazatel: Modlmež se! Zpívá Otče náš.
25. Dítky: Amen, Amen.
26. Kazatel: Aronovské požehnání.
27. Dítky: Amen, Amen.
28. Píseň na východ.

Služby Boží pro mládež.*)

1. Kněz: Pomoc naše budiž ve jménu Páně.
Chor: Kterýž učinil nebe i zemi.
2. Kněz: Pane, rty naše rač otevříti.
Chor: I budou ústa naše zvěstovati chválu tvou.
3. Kněz: Pane Bože, ku pomoci naší pohleď.
Chor: Ó, Pane, abys nám spomohl, pospěš.
4. Kněz: Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.
Chor: Jakož byla na počátku i nyní i vždycky i na věky věkův. Amen.
5. Píseň.
6. Kněz: Nechtež dítek jíti ke mne atd.
Chor: Nebo takových atd. Anebo
Kněz: Ostříhej a varuj nás jako zřetedlnici oka svého.
Chor: Pod stínem křídel svých svatých braň nás ode všeho zlého.
7. Kněz: Pánu Bohu našemu... Kollekta.
Chor: Amen, Amen, Amen, Amen.
8. Kněz: Přeslyštež reči Ducha Božího...
Chor: Sláva tobě, Hospodine, Hospodine!
Kněz: Řeči Písma sv.
9. Druhá píseň.
10. Kázání aneb katechisace na konci s modlitbou.
11. Kněz: Pán Bůh budiž s vámi.
Chor: I s duchem tvým...
12. Kněz: Modlmež se: Otče náš, kterýž jsi... Chor: Amen.
13. Kněz: Aronovské požehnání.
Chor: Amen, Amen, Amen, Amen.
14. Píseň na východ.

*) Rukopis služeb B. pro dítky i pro mládež, pozdě přišlý, až tu mohl umístěn býti.

Modlitba církve za uvedeného učitele-organistu.

Nejmilejší Pane náš Ježíši Kriste, kterýž jsi ve svém mládí prospíval věkem a moudrostí i milostí u Boha Otce i u lidí! Ty chceš, aby i naše milá mládež podobně prospívala a k tomu cíli i nám učitele a vychovatele dávati ráčíš, kteříž by mládež naši milou netoliko ve všeliké pro časný život potřebné známosti cvičili, ale ji také v kázni a bázni vychovávali a k tobě vedli.

Ajhle, i nám zde v sboru tomto opět ráčil si takového muže dáti. Děkujeme tobě za to z gruntu srdce. A pokorně tě prosíme, račiž jemu k této práci stálého zdraví, síly a trpělivosti propůjčiti, a rač jej Duchem svatým tak vésti a spravovati, aby i školská i chrámovní práce jeho k rozhojnění slávy tvé a ku vzdělání církve tvé svaté sloužila. Jenž jsi živ a kraluješ s Otcem svým milým i s Duchem svatým požehnaný Pán Bůh na věky věků. Amen.

Jiná.

Pane Ježíši Kriste, učiteli náš nejmilostivější, kterýž pečliv jsa o církev svou svatou, k jejímu vzdělání jsi i kazatele, i apoštoly, i učitele ustanoviti ráčil: děkujeme tobě srdečně, že jsi podle vůle a zřízení svého i v tomto milém sboru našem tohoto služebníka svého za učitele dáti ráčil. Račiž milostivě jej ujati pravicí svou, voditi Duchem svatým, osvěcovati světlem Slova tvého; račiž mu pomáhati, aby houfeček maličkých našich v kázni a bázni tvé vychovával a vedl k životu věčnému. Jednou pak račiž nás všech spolu přivésti do oné školy nebeské, abychom co zde věříme, viděli, čemu se těšíme tváří v tvář, spatřovali a radovali se s tebou, kde jsi živ a kraluješ požehnaně na věky. Amen.

Nu a již, milost Boha Otce atd. Amen. — Kněz obrátí se tváří k oltáři, učitel-organista pak odchází na své místo.

Zpěv. Závěrečná liturgie. Zpěv na východ.

3. Úvod dozorce (inšpektora) církve.

Dozorce uvázen bývá v chrámě Božím na veřejných službách Božích, které se řádně vybaví až po udělené s kazatelny apoštolské požehnání („Pokoj B., kterýž...“).

Pod zpěvem na to následujícím kněz vejde do oltáře a zvolený dozorce postaví se před oltářem.

Po zpěvě kněz poví stručnou příležitostní řeč, v níž připomene důvěru církve k dozorci se obrátivší, připomene vhodné věci z Písem, i ze synod. zákona, co se na hodnost dozorce vztahuje atd. Pak pokračuje:

Nyní již ptám se vás, drahý a velectěný pane, přijímáte-li úřad místního dozorce při velebné a slavné církvi této N.?

Odpověď: Přijímám.

Kněz: Chcete-li povinnosti úřadu tohoto věrně plniti a na stvrzení toho i skrze církev předepsanou vám přísahu složiti?

Odpověď: Chci.

Kněz: Zdvihněte, prosím, pravici a tři prsty vzhůru a mluvte za mnou takto:

Já N. N. přisahám skrze Boha živého, Otce, Syna i Ducha svatého, jednoho pravého Boha, že co zvolený dozorce (poddozorce) církve této budu se zákona Božího a učení církve evanj. a. v. věrně přidržeti, práva a svobody církve, na krajinských i církevních zákonech založené, ze všech sil hájiti a k tomu dohlížeti, aby všecky záležitosti církevní v smyslu zákonů řízeny byly; bedliti budu zvláště, aby hmotní poměry církve v dobrém pořádku zůstávaly a majetek její dle možnosti zrůstal; budu také dohlížeti k tomu, aby vrchnostenská nařízení se uskutečňovala a provázela, a aby k zaokrytí církevních potřeb sloužící platy pořádně byly spláceny. Slovem, budu všecky povinnosti své co dozorce (poddozorce) církve věrně a svědomitě plniti a tak na rozkvětu církve pracovati. Tak mi pomáhej Bůh Otec, Bůh Syn, Bůh Duch svatý požehnaný na věky. Amen.

Kněz: Milostivý Pán a Bůh náš trojjediný uděliž vám k dobrému úmyslu vašemu milosti, síly a požehnání svého! Já pak již mocí úřadu svého ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého uvázím vás veřejně a slavnostně do úřadu dozorce slavné a velebné této církve N., s tou vroucí žádostí, aby Hospodin žehnal vcházení i vycházení vašemu odsavad až na věky. Amen.

Na to kněz několika příhodnými slovy vyzve dozorce k pokleknutí a k modlení, a pak mu modlitbu předříká:

Modlitba uvedeného dozorce.

Ó, všemohoucí, věčný Bože, laskavý Otče můj nebeský! Děkuji tobě z hlubin srdce svého, žes mne do úřadu místního dozorce postaviti ráčil. A pokorně tě prosíme, dej mi svou milost, abych úřad svůj podle Slova tvého věrně k užitku a rozkvětu církve této a k rozhojnění slávy tvé vykonávati mohl. Spravuj mne Duchem svým svatým, abych předně příkladem pobožnosti domácí víry předcházel, abych zákona tvého přesvatého a učení církevního věrně se přidržel a pak na to pilně dohlížel, aby záležitosti církve v duchu evanjeliumu, v duchu pravdy a práva vedeny byly; abych také pokoj v církvi utvrzoval, dobrý pořádek držel, časné jmění církve před všelikou škodou hájil a takové dle možnosti rozmnožiti se vynasnažoval, práva a svobody církve bránil, slovem: prospěch a zrůst církve této ze všech sil svých napomáhal ke cti a chvále tvé, kterýž se Synem svým milým i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ, požehnaný na věky věků. Amen.

Pak předříká kněz církvi.

Modlitbu za dozorce.

Ó, Pane a Bože náš, kterýž zajisté chceš, aby v církvi tvé milé i ve věcech časných všecko slušně a podlé řádu se dělo, ke kterémuž cíli v ní i úřad dozorců zřízen jest. Shlédniž milostivě na nás, když i my v tomto shromáždění vzácného a dobropověstného muže tohoto s radostí a dobrořečením jménu tvému do úřadu dozorce uvázíme. Vyslyš vroucí prosby, kteréž on dnes k trůnu milosti tvé vysílá a ke kterým i my všickni celým srdcem se připojujeme. Žehnej jeho práci na každé straně, aby ona k rozkvětu církve tvé a v ní k oslavení jména tvého sloužila. Kterýž se Synem svým

milým i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ požehnaný Pán Bůh na věky věků. Amen.

Nu již milost Boha Otce atd. Amen.

Kněz obrátí se tváří k oltáři, dozorce pak odchází na místo.

Za tím zpěv, závěrečná liturgie a zpěv na východ.

4. Úvod kurátoře (starosty) církevního.

Úvod kurátoře (starosty) koná se v chrámě B. po uděleném apoštolském požehnání (Pokoj Boží, kterýž,) mutatis mutandis tak jako úvod dozorce. Pod zpěvem vejde kněz do oltáře. Kurátor postaví se před oltářem. Kněz drží přiměřenou řeč.

Za tím: Otázky: Přijímáte-li... úřad kurátoře...? Chcete-li...?

Přísaha kurátoře.

Já N. N. přisahám skrze Boha živého Otce, Syna i Ducha svatého, jednoho pravého Boha, že za kurátoře církve této vyvolen jsa nejprvé zajisté sám křesťanským životem svým jiným za příklad sloužiti, potom pak povinnosti své na každé straně horlivě a svědomitě plniti, s církevním sobě svěřeným majetkem věrně šafářiti, pokladnici církevní věrně opatrovati, počty v pořádku držeti, na budovy a jiné jmění církevní, aby v dobrém stavu vždy se nacházely a před škodou chráněny byly, péči obraceti budu; slovem důvěře, kterou spolucírkevníci moji mne poctili, věrným a ochotným plněním všech povinností svých zodpovídat vynasnažovati se budu. Tak mi pomáhej Bůh Otec, Syn i Duch svatý požehnaný na věky. Amen.

Za tím kněz říká: Milostivý Pán a Bůh náš uděliž vám... Já pak již... ve jménu B. O. S. i D. sv. uvázím... do úřadu kurátoře... s tou vroucí žádostí... až na věky. Amen.

Modlitba kurátoře.

Ó, Pane Bože a Otče můj milý! Poněvadž církev tato velebná a tobě milá mne nehodného sluhu tvého za kurátoře svého vyvolila, proto já v povědomí vážnosti a zodpovědnosti úřadu tohoto přicházím k trůnu milosrdenství tvého s pokornou a vroucí prosbou: uděl mi milosti a pomoci Ducha svého svatého, abych věrným šafářem nalezen byl, především, abych křesťanským životem jiným za příklad sloužil, potom pak, abych s církevním svěřeným časným jměním dobře šafářil, pokladnici věrně opatřoval, počty v pořádku držel a vedl a vždycky o to horlivě pečoval, aby stavby církve v dobrém stavu se nalézaly a před škodou chráněny byly; slovem: pomáhej mi milostivě, abych ve všech povinnostech svých k tvé libosti a slávě a k rozkvětu církve pokračoval, abych pak před soudem tvým věrným nalezen byl. Učiň to pro čest a slávu jména tvého požehnaného na věky věků. Amen.

Modlitba církve za kurátoře.

Ó, Pane a Bože náš! Poněvadž tvá vůle jest, aby v církvi tvé milé všecko i ve věcech hmotních slušně a podlé řádu se dělo, ke kterému cíli

v ní také služba starosty zřízena jest, proto tebe my všickni při uvázení starosty tohoto církevního vroucně a nábožně prosíme, abys jeho k tobě nyní vyslané prosby a žádosti milostivě vyslyšeti a jej Duchem svým svatým tak říditi a spravovati ráčil, aby především pobožným životem tebe slávil, potom pak, aby o hmotní, jeho péči svěřené záležitosti církve věrně se staral a v službě své i zde i tam na soudu tvém s radostí počet klásti, věrným nalezen býti a ostati mohl. Učiň to pro Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho. Amen.

Nu již milost Boha Otce... Amen.

Kněz obrátí se tváří k oltáři, kurátor pak odchází na své místo. Zpěv. Závěrečná liturgie a zpěv na východ.

5. Úvod kostelníka do služby církevní.

Úvod kostelníka děje se v rámci služeb Božích podobně jako úvod kurátoře: Zpěv, pod nímž kněz v oltáři, kostelník pak před ním se postaví. Přímluva. Otázky. Pak

Přísaha kostelníka.

Já N. N. přisahám skrze Boha živého, Otce, Syna a Ducha svatého, jednoho pravého Boha, že za kostelníka církve této vyvolen jsa, poctivý a pobožný křesťanský život vésti, chrám Páně a všecky k němu náležející věci v čistotě a dobrém pořádku držeti, při službách Božích a jiných církevních pracích ochotně posluhovati, k představeným duchovním i církevním úctivě, vlídně a povolně se chovati, peníze k rukoum mým docházející s věrností odevzdávati, slovem v službě mně svěřené důvěry církve hodným se státi s radostí vynasnažovati se budu. Tak mi pomáhej Bůh Otec, Syn i Duch svatý požehnaný na věky. Amen.

Po přísaze kněz: Milostivý Pán a Bůh náš uděliž vám... Já pak již... ve jménu B. O., S. i D. sv. uvázím... do služby kostelníka... s tou vroucí žádostí... až na věky. Amen.

Modlitba kostelníka.

Ó, všemohoucí a dobrotivý Pane Bože, kterýž chceš, aby jedenkaždý ve svém povolání věrně pokračoval, prosím tebe pokorně, dejž, abych i já v této službě své věrný nalezen byl. Pomáhej mi milostivě, abych příbytek slávy tvé, chrám tvůj svatý v čistotě držel, všecky k němu přináležející svaté předmety, prostěradla, svícně, nádoby, náčiní před všelikým poškozením chránil a náležitě opatroval, při službách a poctách tvých a při všech výkonech svatých vážně se choval a svědomitě posluhoval, představeným církve podlužnou čest a poslušnost dosvědčoval, církevníků sobě vážil, summou: což povinnen jsem konati, svědomitě ke cti a chvále tvé konal a tak před tebou vždy věrným služebníkem nalezen byl. Učiniž to pro Ježíše Kr. P. a Sp. mého. Amen.

Modlitba církve za kostelníka.

Všemohoucí, věčný a milosrdný Pane Bože a v Kristu Ježíši Otče náš milý nebeský! Shlédni na nás milostivě, když muže tohoto do služby

při chrámě tvém svatém uvázíme. Napiš sám do mysli, do srdce a do svědomí jeho všecky vážné povinnosti, kteréž v domě tvém, v příbytku slávy tvé, při službách a poctách tvých a při svatých církevních výkonech konati má. Uchovej ho každé nevěrnosti a učiň jej věrným ve všech věcech. Jako sám prosil tě o pomoc, sílu a požehnání k službě své, tak prosíme o to a přimlouváme se za něj u tebe i my všickni; kteréžto jeho i naše prosby a přímluvy račiž milostivě vyslyšeti a naplniti pro Ježíš K. P. a Sp. naš, požehn. na věky věků. Amen.

Nu tak již milost Boha Otce . . . Amen.

Kněz obrátí se tváří k oltáři, kostelník pak odchází na své místo. Zpěv. Závěrečná liturgie. Zpěv na východ.

6. Úvod církevní rady (presbyterů, starších církve).

Konají se veřejné služby Boží až po apoštolské s kazatelny požehnání („Pokoj Boží . . .“). Zatím pod zpěvem vstoupí kněz do oltáře a presbyterové (starší) zastanou před oltářem. Kněz drží přímluvu, v které mezijiným upozorní uvázených na jejich povinnosti, jako je zákon a církevní řád předpisuje. Zatím se ptá:

Zeptávám se vás již, nejmilejší, před tváří Boží a před tímto shromážděním:

Přijímáte-li na se povinnosti presbyterů (starších) církve a chcete-li takové s pomocí Boží věrně plniti?

Odpověď: Ovšem, s Boží pomocí.

Kněz: Pán Bůh a Otec náš, kterýž povolal vás v službu církve své, osvěcuj a posilňuj vás, abyste byli dobrými a věrnými šafáři nalezeni ke cti a slávě jména jeho svatého! A tak již mocí úřadu svého uvázím vás do úřadu vašeho ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Modlitba uvedených starších.

Pane a Bože náš! Jistě tvá vůle jest, abychom my nehodní služebníci tví co starší sboru tohoto církvi tvé a v ní tobě samému sloužili a v službě této věrni nalezeni byli. Proto tě srdečně a vroucně prosíme, naplň nás Duchem svým svatým, abychom především pobožným životem tě ctili a tak své milé domácí víry dobrým příkladem předcházeli. Osvěť mysl naši, abychom povinnosti své pravě poznali; zapal srdce naše láskou k církvi své, abychom o rozkvět její všemožně pečovali; posvěť vůli naši a přidej síly, abychom na hmotním rozkvětu církve úsilně pracovali a také duchovní její zrůst, nakolik na nás jest, napomáhali ke cti a chvále tvé. Vyslyš nás pro Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho, požehnaného na věky věků. Amen.

Modlitba církve za uvedené starší.

Pane Bože, nebeský Otče, děkujeme tobě za všecku dobrotu a věrnost, s kterouž církev svou na zemi zachováváš a zdržuješ a také i tomuto našemu sboru poslal a dal jsi muže, kteříž jsou mu hotovi pro tebe sloužiti. Prosíme tě srdečně, račiž jim darů Ducha svého svatého propůjčiti, aby

vždycky ochotně a věrně konali úřad svůj. Vylej požehnání své na celou tuto církev naši a veď ji Duchem svým svatým po cestě přímé, aby byla postavená tobě svatá a bez úhony skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

Nu a již milost Boha Otce atd.

Kněz obrátí se tváří k oltáři, starší pak jdou na svá místa.

Zpěv. Závěřečná liturgie. Zpěv na východ.

V.

Způsob veřejného a nekajícího hříšníka z církve vyobcování.

Vyskytne-li se v církvi člověk, který nešlechetným životem svým zavdává všeobecné pohoršení, tedy kněz nech věnuje takovému pozornost a nejprv sám s pomocí Boží nech usiluje se přiměřeným poučováním, káráním, vystříháním, napomínaním jej napraviti. — Byla-li by práce jeho samého marná, učiň podobně před dvěma neb třemi svědky. — Neprospělo-li by ani to, staň se podobně v církevní radě, a to vždycky s pohrůžkou, že pakli se hříšník nepolepší, tedy bude všech práv a dobrodiní církevních pozbaven, z církve vyobcován a za takového v chrámě Božím veřejně vyhlášen.

Shovívavosti a dlouhočekání ovšem potřebí; nicméně však bylo-li by opětné volání marné, nechať církevní rada, avšak s vědomím a se souhlasem občanské vrchnosti, vypoví vyobcování z církve, kněz pak na nejbližších nedělních službách Božích s kazatelně, jako první oznam, vyhlásí vyobcování následovně:

Milí v Kristu Jež. přátelé! Připadl mi smutný úkol, abych připomenul láskám vašim, že oud církve naší N. N. svým pohoršlivým obcováním, jmenovitě (zde pojmenuje se hřích patričného, na pr.: smilstvím, cizoložstvím, kmínstvím, opilstvím, křivou přísahou, pohrdáním aneb vysmíváním círk. ustanovení, zjevným hlásáním nevěry a bezbožnosti atd.), jako celé pospolité veřejnosti, tak zvláště církvi Boží mnohé zavdal pohoršení a nic nedbaje na opětovné napomínání svého kněze, jako též i církevní rady i občanské vrchnosti, stále setrvává ve své nešlechetnosti a zatvrdilé nekajícnosti. Poněvadž tentýž takovýmto způsobem sám odštípil se od církve Boží, proto já služebník Pána mého Jezukrista z uzavření círk. rady se souhlasem občanské vrchnosti, spolu s vámi shromážděnými ve jménu Pána Jezukrista vyhlašuji jmenovaného N. N. za vyobcovaného z církve Boží. Jako vyobcovaný z církve tentýž nesmí přistupovati k Vel. Svát. Večeře Páně, nesmí žádnému kmotřem býti, v pádě umrtí jeho nedostane se mu počestného křesťanského pohřebu, ano všech práv a výhod, jakové církev dává údům svým, se tentýž tímto pozbavuje, až by tentýž skrze pravé pokání k Bohu se obrátil, s církví se smířil a veřejné rozhřešení obdržel. A to ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen.

Pán Bůh rač jej milostivě k pokání přivésti! Amen.

VI.

Způsob z církve vyobcovaného zpátky přijetí do církve.

Výkon takovýto budiž v církevní radě, v přítomnosti kajícníka, náležitě připraven a pak týdnem vpřed s kazatelny oznámen. Na to v následující neděli koná se výkon v rámci služeb Božích následovně. Kněz, sejda s kazatelny pod zpěvem některé kající písně, vejde do oltáře, kající pak hříšník poklekne u oltáře, kde přes celý výkon klečeti zůstane.

Kněz po příhodném suspirium poví stručnou řeč, na příklad:

Nábožné křesť. shrom.! Onen marnotratný syn v evanjelium, když pocítil břemeno hříchů svých a pro ně srdce jeho zkormoutilo se náramně, kajícím srdcem navrátil se k otci svému a řekl jemu: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou, aniž jsem hoden více slouti synem tvým; učiň mne jako jednoho z nájemníků svých.“ A tehdáž srdce otcovo pohnulo se láskou otcovskou, a on přijal kajícího syna na milost.

Tak Otec náš nebeský přijímá na milost hříšníka kajícího.

A podobně, jako onen marnotratný syn učinil, činí i tento, tu před oltářem pokorně a kajícně klečící, vám dobře známý N. N.: navracuje se podobně k Otci nebeskému v upřímném pokání, navracuje se podobně k milé matce své duchovní, k církvi, kterou byl svevolně a bláznivě opustil; navracuje se, aby byl v lásce přijat a omilostěn.

Známo jest tobě, nábožný sbore, kterak člověk tento následkem pokušení ďábla, světa i těla, jemuž odpírati nevěděl, opustil byl Hospodina a uchýlil sa na širokou cestu hříchа a zahynutí a tak odštípil se zlým a převráceným svým obcováním od církve Boží, tak že před... léty (měsíci) veřejně z církve Boží vyobcován býti musel. Áno, muselo se tak státi, nebo přísně přikázáno jest v Slovu Božím, že zjevní hříšníci v církvi jeho také i oddělením, vyobcováním z církve Boží trestáni býti mají, až by se k Pánu Bohu obrátili. A tak se i s týmto N. N. stalo, na čež my všickni s lítostí velikou vzpomínáme.

Ale vzpomíná na to s lítostí upřímnou i on sám. Zajisté působením Ducha svatého stala se s ním změna veliká: on poblouzení své poznal, nad ním se velmi zarmoutil, k pokání se probudil, vstoupil do sebe, i vstal a navracuje se k Otci nebeskému i k matce duchovní, k církvi volaje: Zhřešil jsem — odpustite mi, přijměte mne kajícího hříšníka na milost.

Douťáme, že Otec nebeský na milost přijme i tohoto marnotratného syna. Však Syn Boží milý Ježíš Kristus skláněl se mile k publikánům a hříšníkům, na milost přijal Petra, ženu hříšnici, lotra kajícího a pak umřel pro hříchy naše a vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše, a pro jeho zásluhy přivolává kajícím Otec nebeský: „Obraťte se ke mně, a já zase obrátím se k vám... Budou-li hříchové vaši jako červec dvakrát barveny, jako sníh zbělejí“... A přijme-li tohoto marnotratného Syna Otec nebeský, i proč že bychom my neměli mu odpustiti a vyobcovaného zpět přijati!? Ráčil zajisté Pán Bůh služebníkům Slova svého přísně poručiti, aby netoliko hříchy nekajících svázali a zadržovali, ale také hříchy kajícím rozvazovali a odpouštěli. I poněvadž tedy tento tu klečící marnotratný syn hříchů svých upřímně lituje, Pána Boha za milost prosí a také s církvi

LITURGICKÝ ZPĚV

SLOVENSKÉ EV. A. V. BOHOSLUŽBY.*)

1. **I. Introit.**

Pastor solo. Chor.

O Je - ží - ši! Pro své V tě - le - ní, Rač nám všech hří - chů Dá - ti
To tvé Na - ro - ze - ní, Dejž, ať nám hříš - ným slou - ží
U - mu - če - ní,

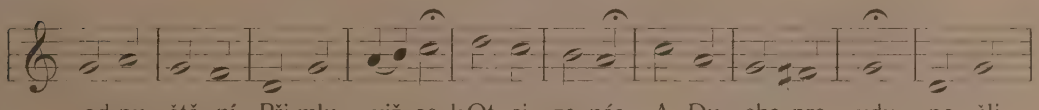

od-pu - ště - ní: Při-mlu - viž se k Ot - ci za nás, A Du - cha pra - vdy po - šli
ku spa - se - ní;

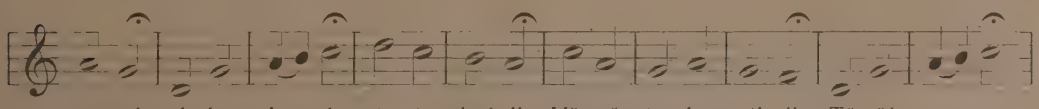

na nás: A - by - chom i v tu - to chví - li Věr-ně te - be cti - li, Tě - ší - ce se
Bo - ha

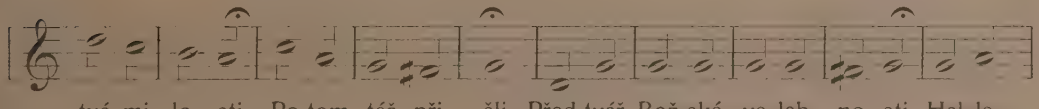

tvé mi - lo - sti, Po-tom též při - šli Před tvář Bož-ské ve-leb - no - sti. Hal-le-
Slá - va

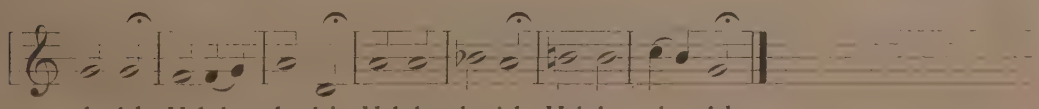

lu-jah, Hal-le - lu-jah, Hal-le - lu-jah, Hal-le - lu - jah.
Bo-hu, Slá-va Bo - hu, Slá-va Bo-hu, Slá-va Bo - hu.

2. Pastor solo. Chor.

Nej-svě - těj - ší Bo - že vše-mo-hou-cí, Pro Sy - na své - ho je - dno-

*) Z objemného, záslužného díla Ludevíta Izáka, ev. učitele a kantora v Budapešti, musely mnohé vzácné stati vypuštěny býti. Krásná práce zasloužila by osobitého úplného vydání.

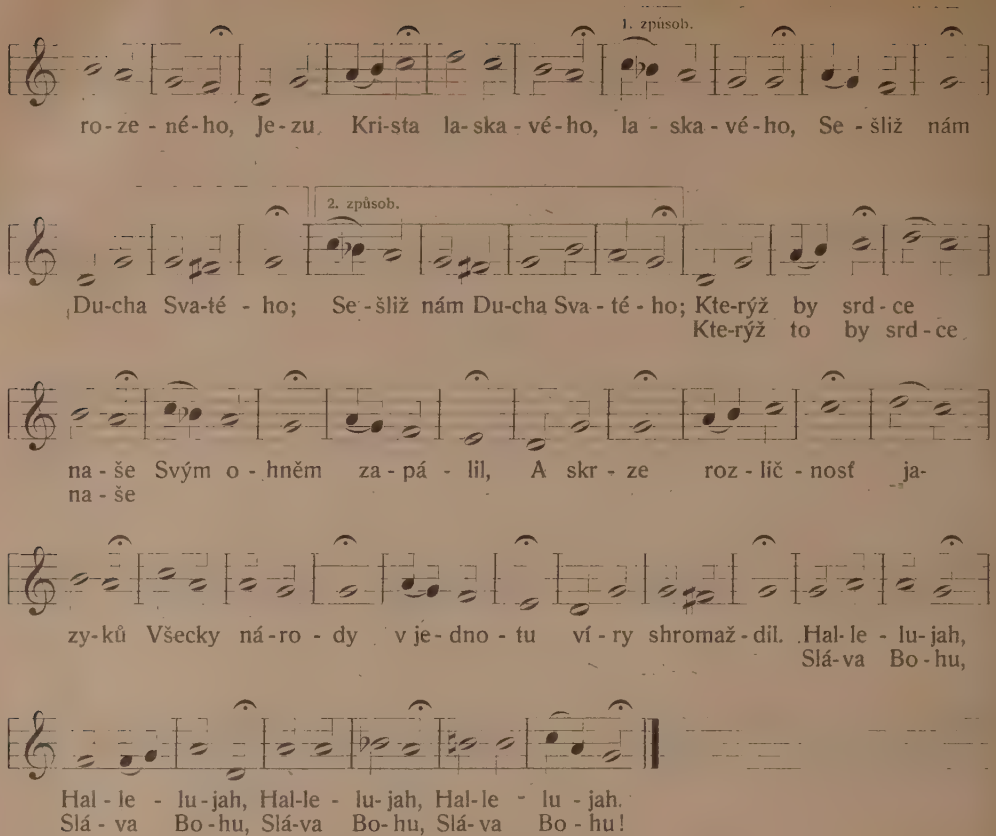

3. Vánoční.
Pastor solo.
(Jen prvníkrát.)
Chor.

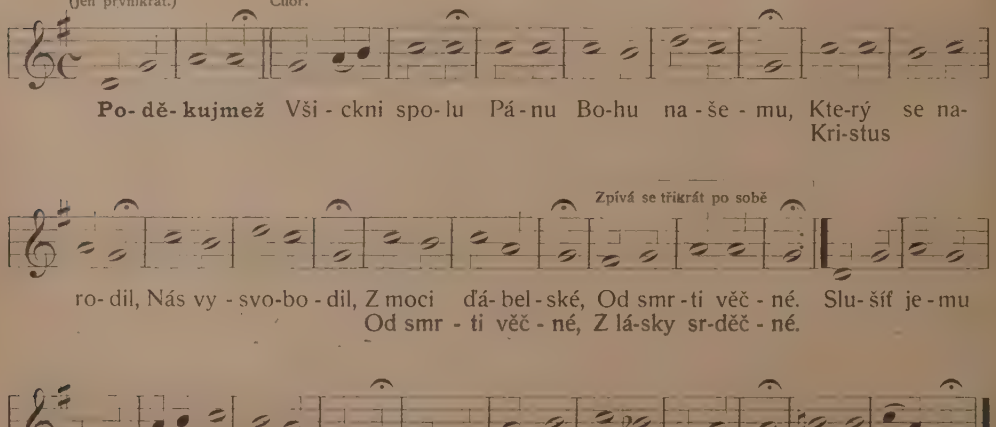

4. II. **Předzpěvy ke Kyriím:** { Vstoupenské: Bože, smiluj se nad námi. Svátodušné: Bože, k svým hříchům se známe.

Před V 1. Před V 4. Před V 7.

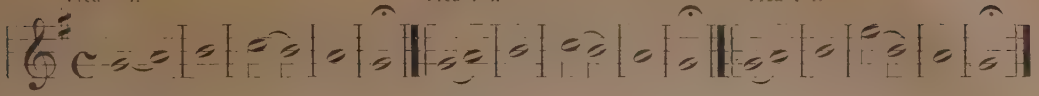

5. **Předzpěvy ke Kyrii:** Známe to Pane Bože náš. *Tran. č. 296.*

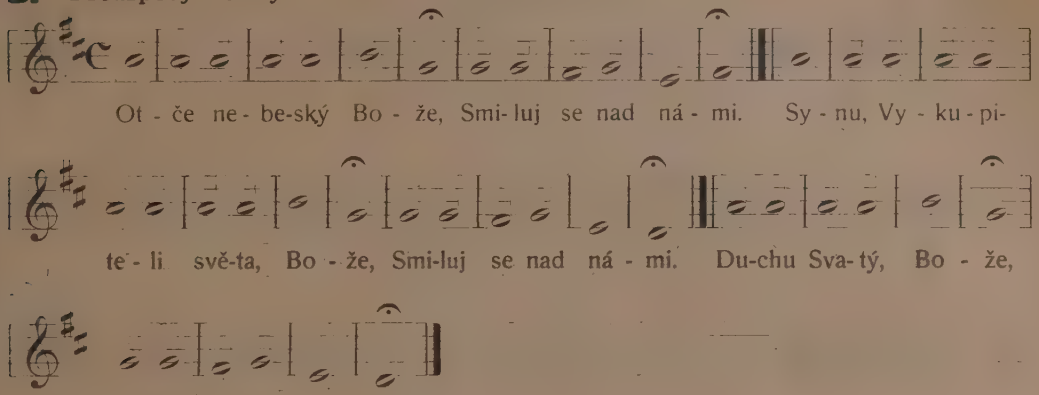

6. Totéž k téže Kyrii. *Zpěvník č. 221.*

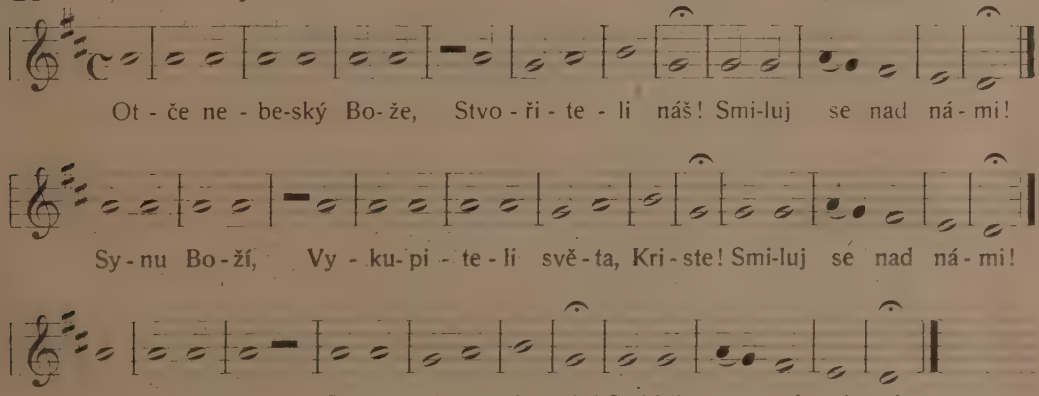

7. III. **Gloria.**

Kněz. Církev.

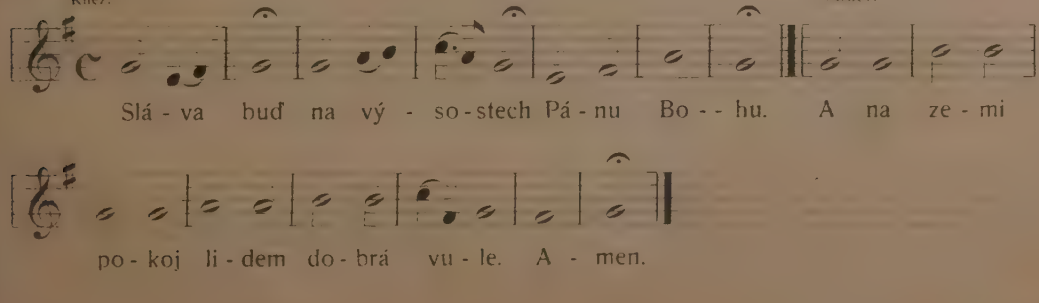

8. **IV. Salutatio.**

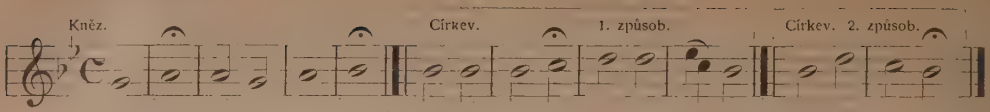

9. **V. Collekta.**

Vyzvání.
Kněz.

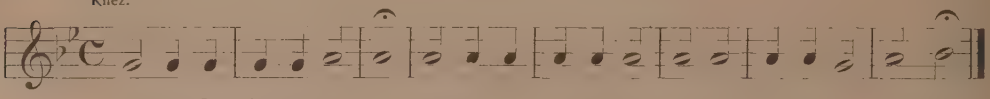

10. Modlitba: (z textu epištolického).

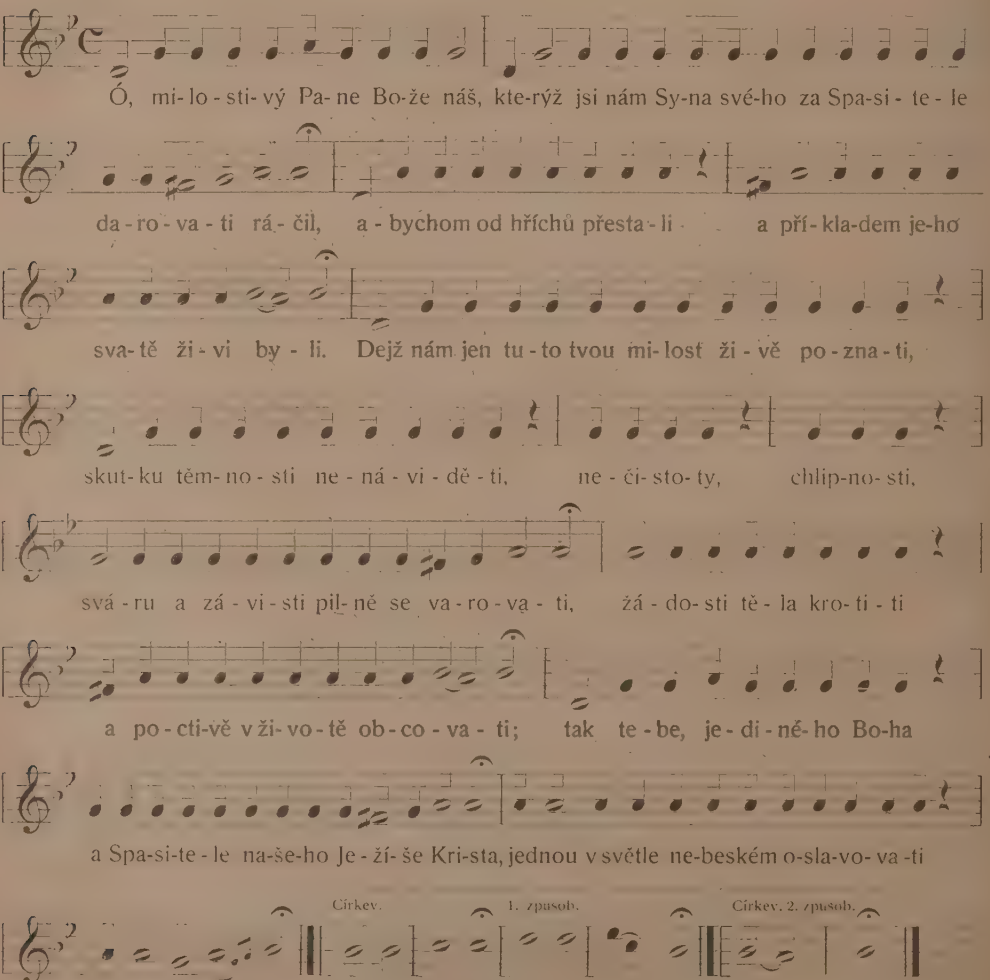

11. **VI. Texty.**

Samozpěv kněze.

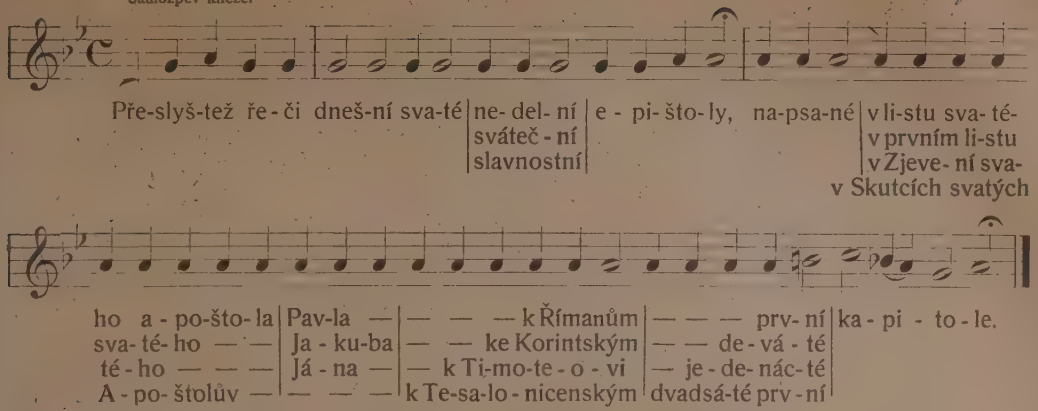

12. **Epištolický text.**

Kněz. Rim. 13, 11—14. První Neděle Adventní.

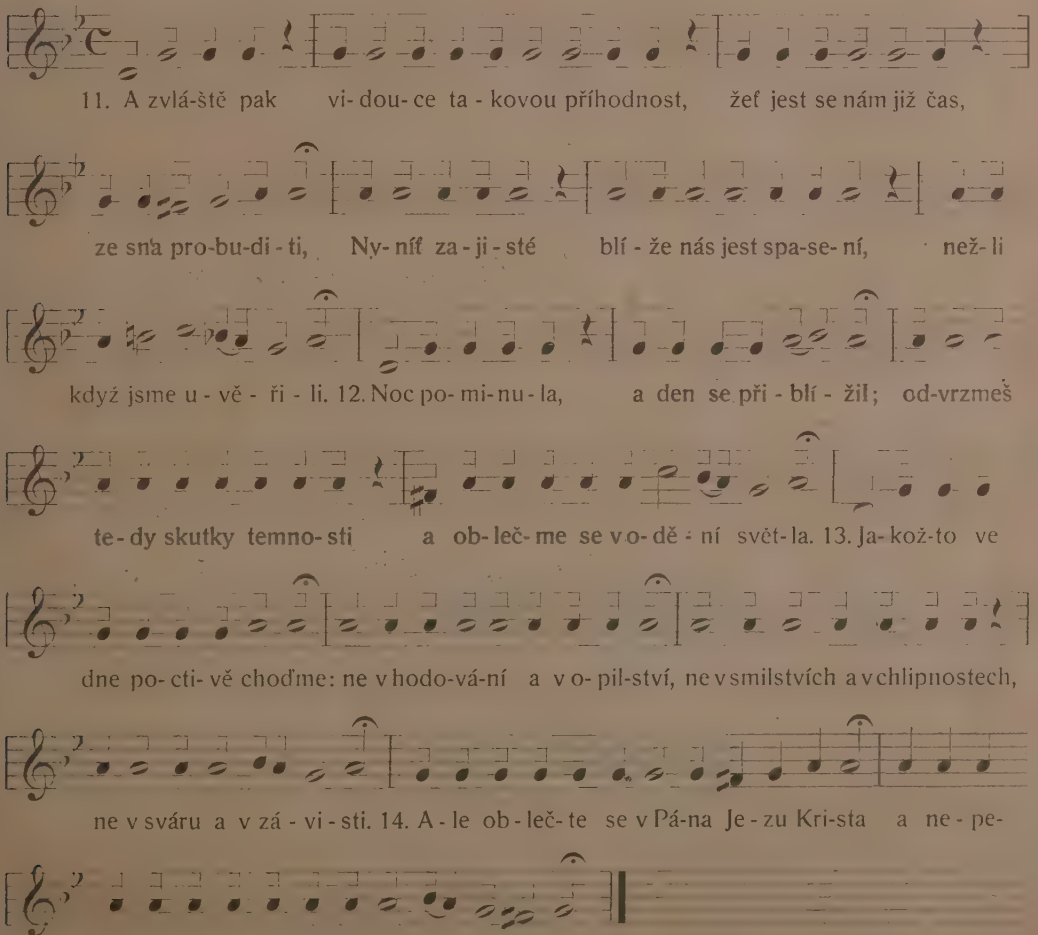

13. Samozpěv kněze.

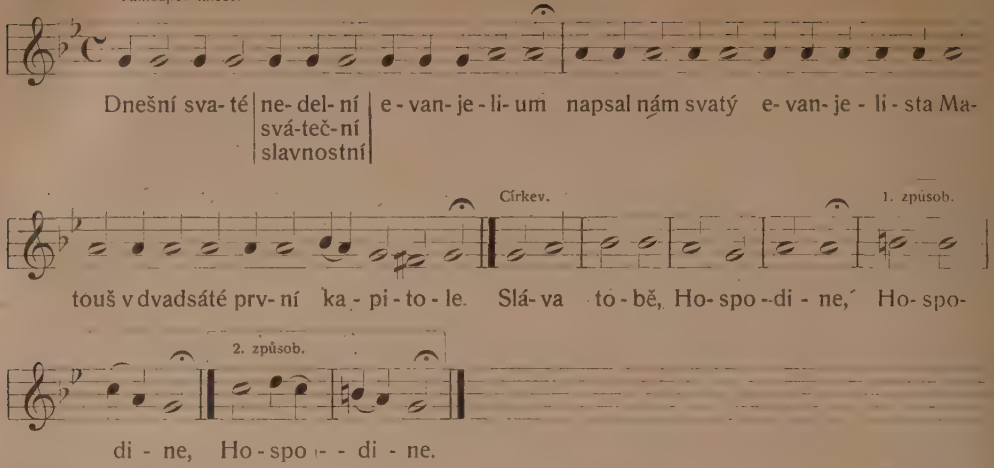

14. **Evanjelium.**

Kněz. Mat. 21, 1—9. Neděle adventní; též i neděle květná.

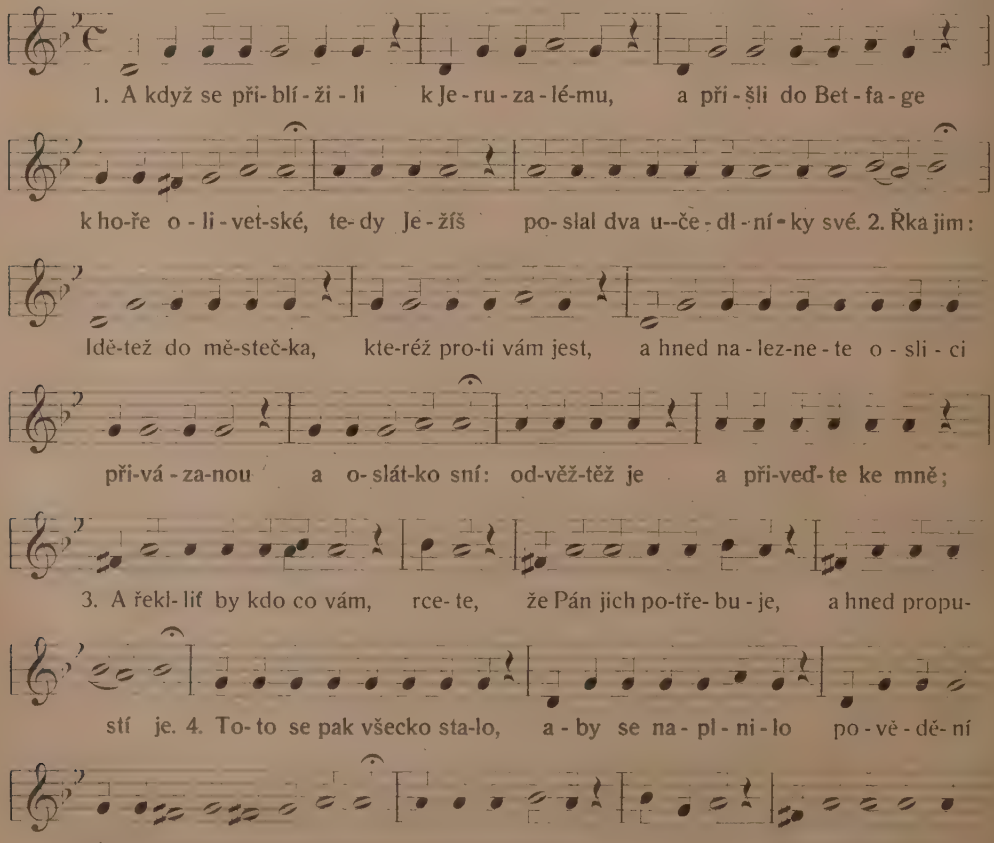

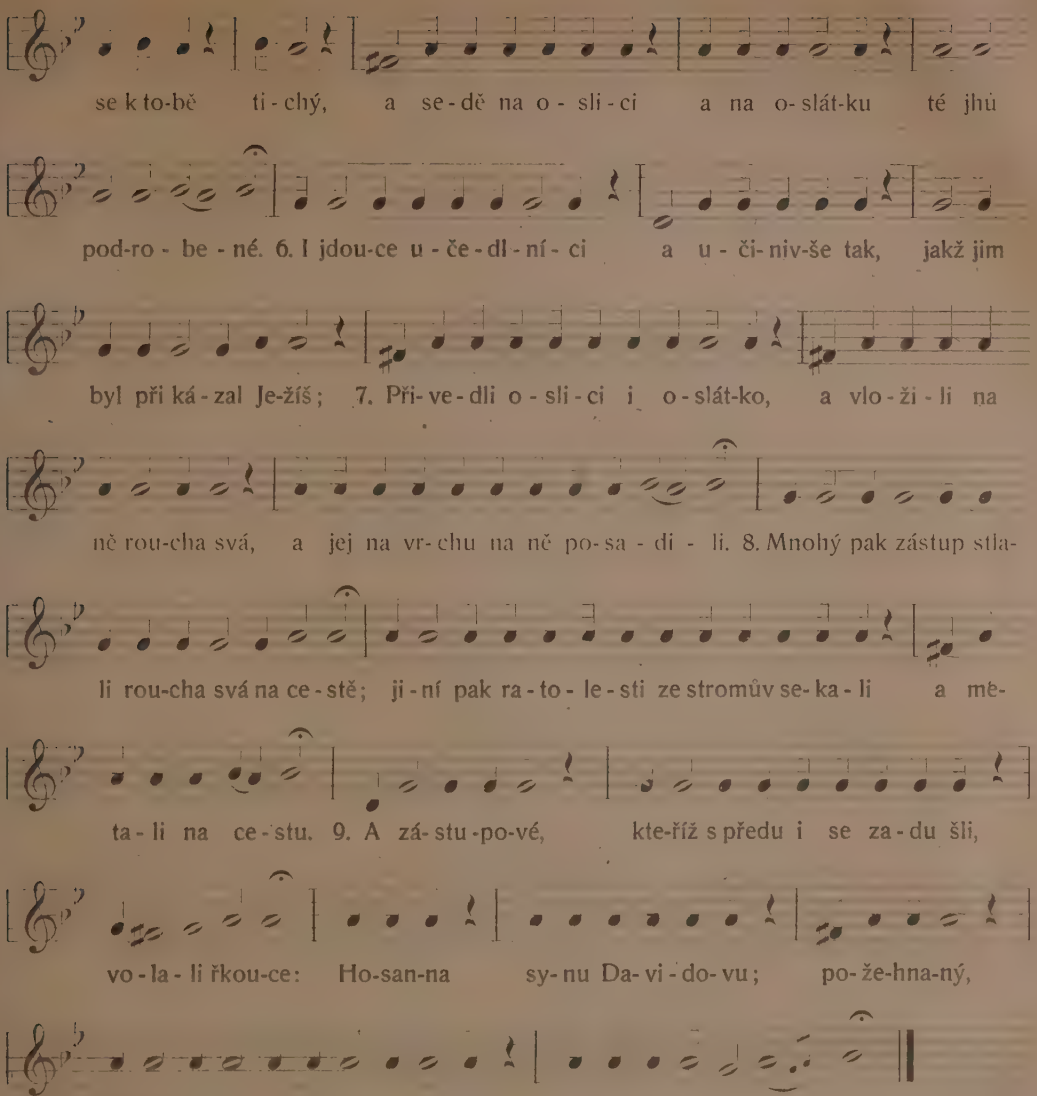

15. **K prorockému textu.**

Kněz.

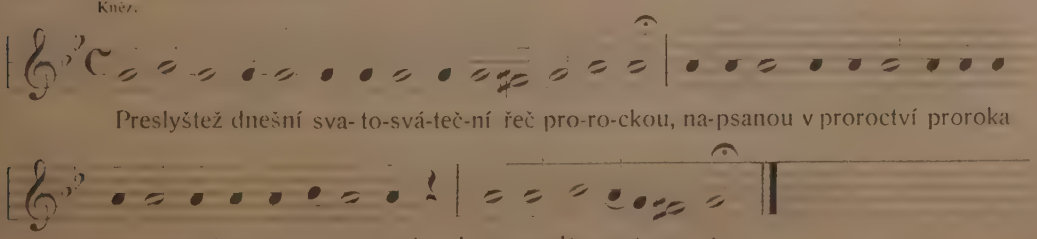

16. **VII. Antifony.**

Kněz. Církev.

Já jsem vzkříše-ní i ži-vot. pra-ví Kri-stus Pán. Kdo vě - ří ve mne, byť

pak i u-mřel, živ bu - de.

17. Kněz. Církev

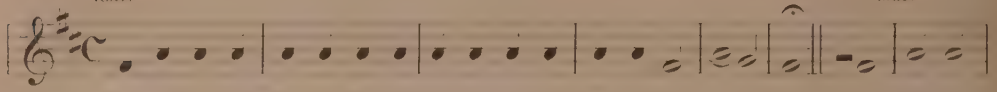

Zhře-ši-li sme, Pa-ne Bo-že, pro-ti to-bě s ot-ci na - ší - mi. Ne-spra-ve-

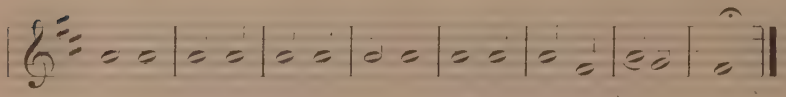

dli-vě sme či - ni-li a ne-prá-vost sme pá - cha - - li.

18. Kněz. Církev.

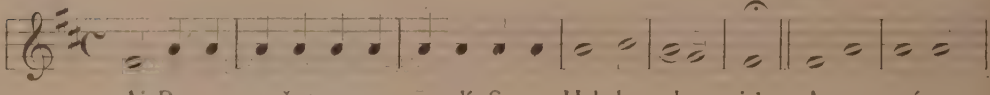

Aj Pan-na po-čne a po - ro-dí Sy-na. Hal-le - - lu - - jah. A na-zvá-no

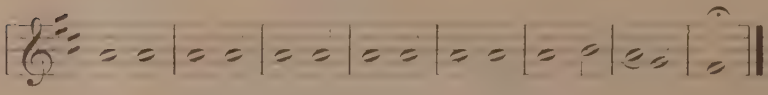

bu-de jmé-no je-ho Im-ma-nu-el. Hal-le - lu - - jah.

19. **Předzpěv.**

Kněz.

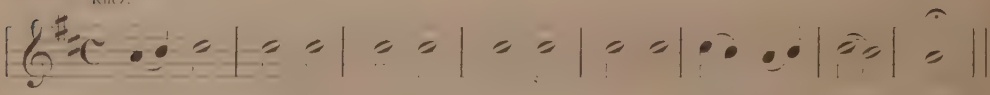

Zpěvník č. 3. **Po-moc na-še bu-diž** ve — — — jmé - - nu Pá - - ně,
Pa - ne, rty na - - še rač — — — — o - - te - - vří - - ti;
Tran. č. 4. **Pa - ne Bo-že, ku po - mo-ci** — — na - - ší po - - hleď;
Slá - va Ot — — — — — — — ci i Sy - - nu,
Ja - kož by - la na po - čát-ku, i ny - ní, i vždy - cky,

Církev.

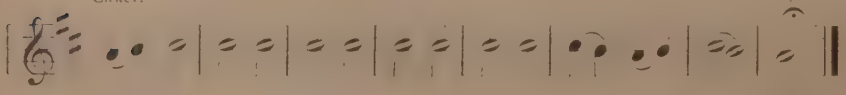

Kte-rýž u-či - nil ne — — — — be i ze - - mi.
I bú-dzať ú - sta na - še zvě-sto-va - ti chvá - lu tvou.
Ó Pa - ne! a - bys nám po — — — mo - hl po - spěš.
I Du- chu sva - té - mu.
I na vě-ky vě - ku. A - men.

20. **VIII. Áronovské požehnání.**

Kněz.

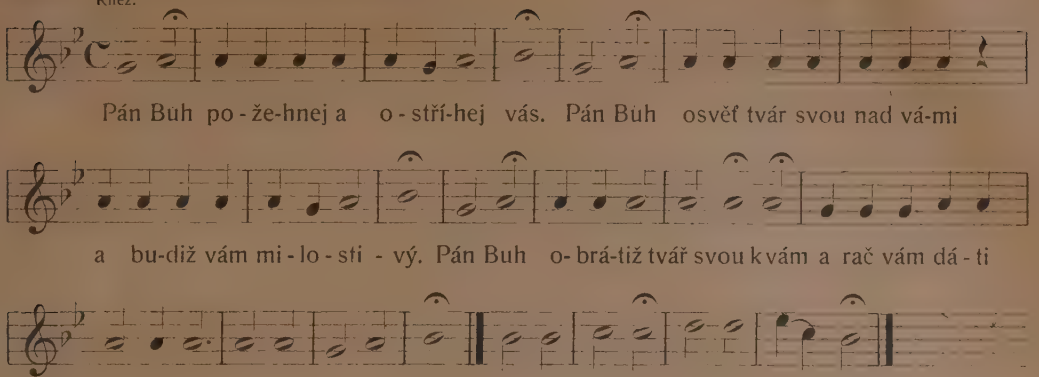

21. **IX. Praefatio.**

Kněz. Chor. Kněz.

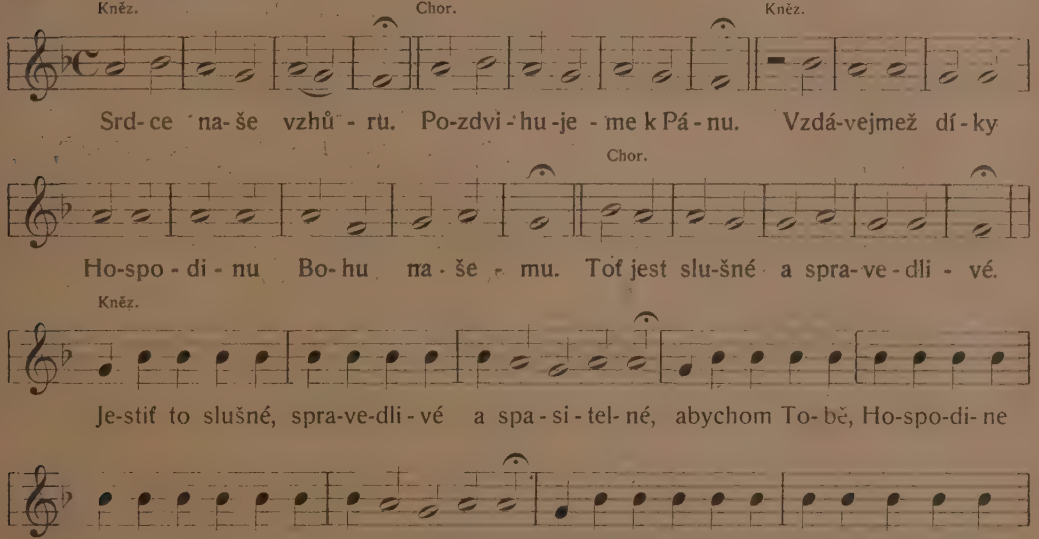

22. **Sanctus.**

Chor.

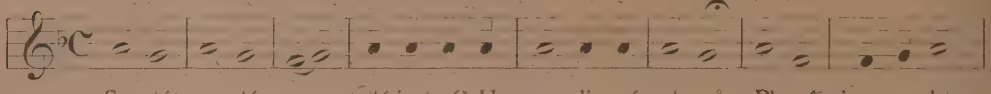

23. **X. Otčenáš.**

Kněz.

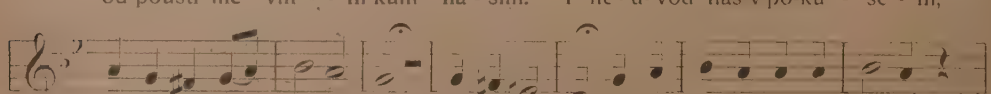

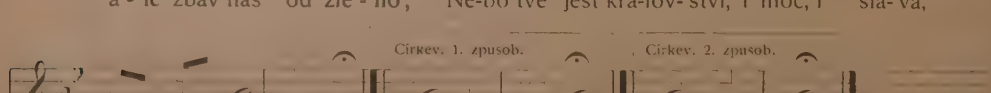

24. **Slova ustanovení sv. V. P.**

Kněz.

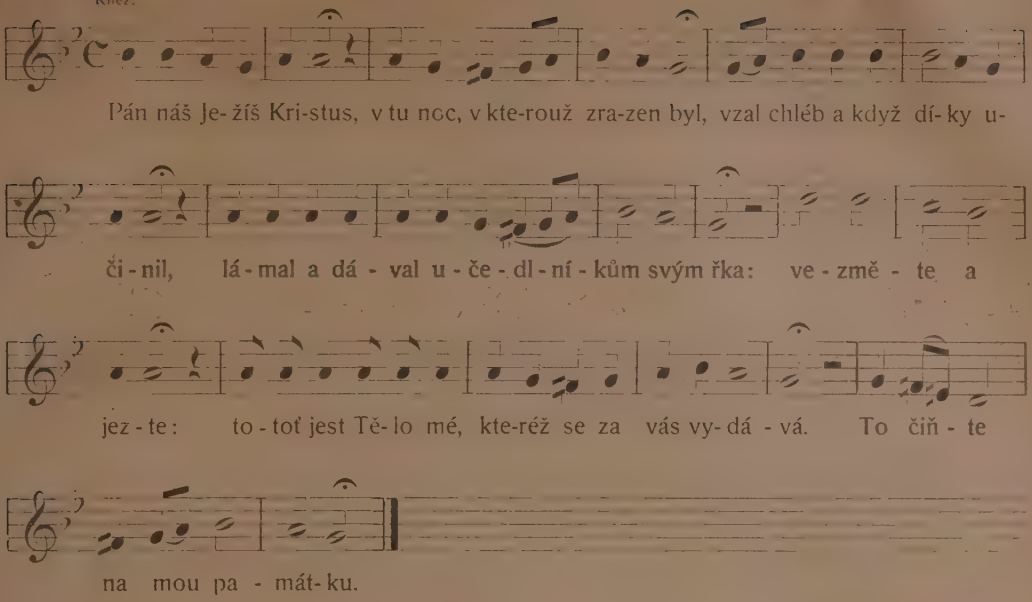

25.

Kněz.

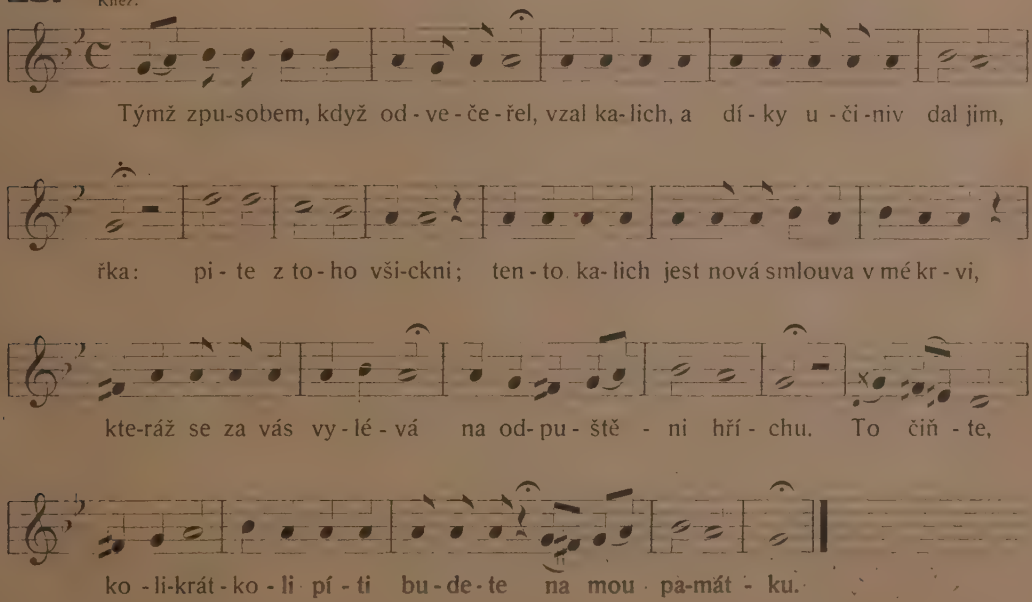

26. **XI. Žalmové tony.**

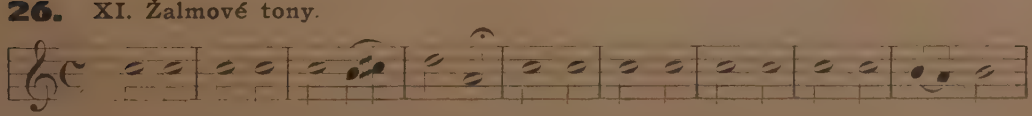

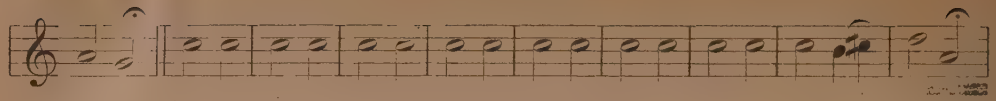

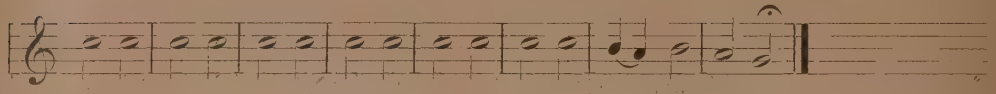

27.

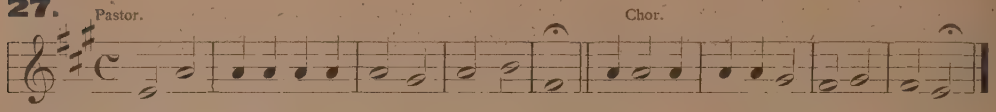

Tran. str. 37.
Zpěvník č. 3.

28. **Vyzvání k přesl. žalmového textu.**

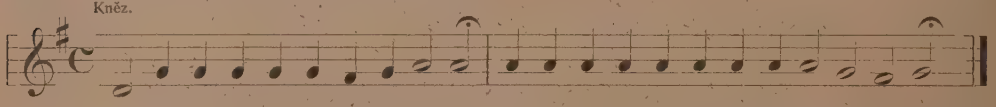

29.

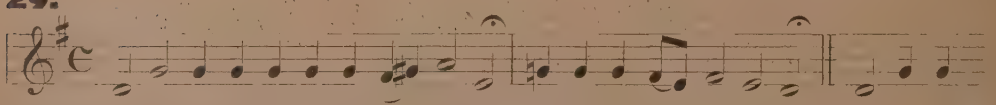

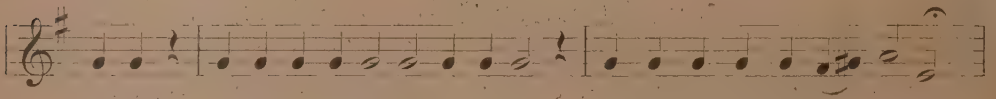

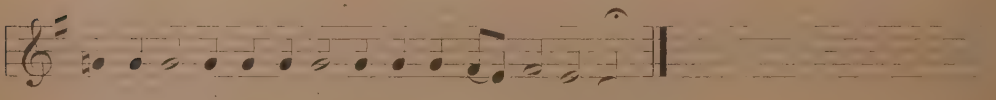

30.

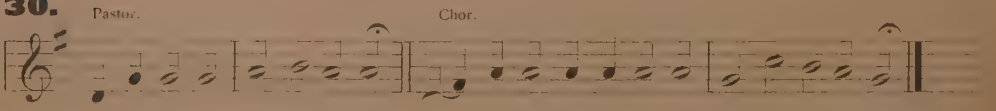

31.

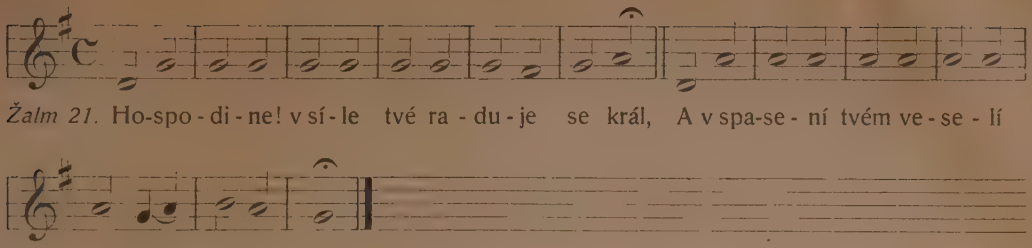

32. **XII. Zpěv textu, neb řečí písem svatých při pohřebích.**

Kněz.

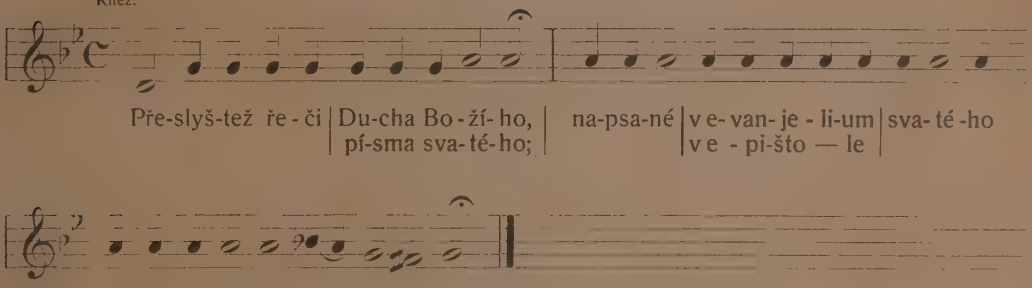

33. **Závírka pohřebních textů.**

Kněz.

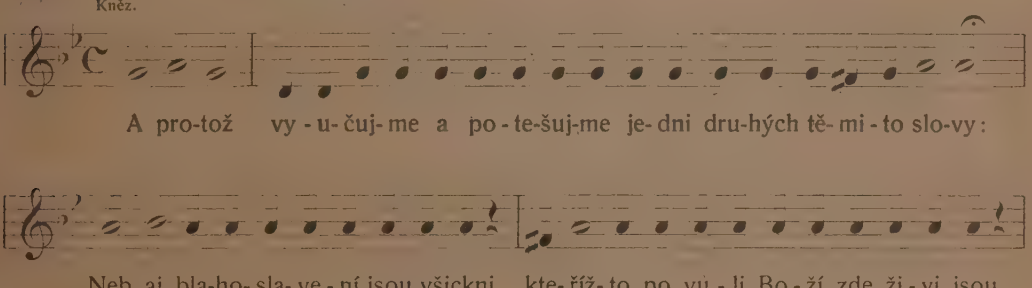

34. **Přežehnání u hrobu.**

Kněz.

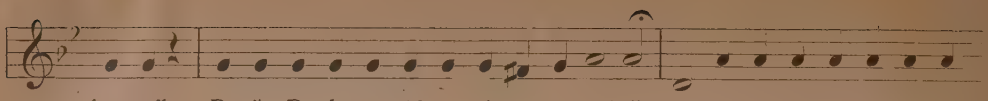
kou-pil; Bo-že Duchu sva-tý, co si ty po-svě-til: to vše o-de-vzdává-me v ru-

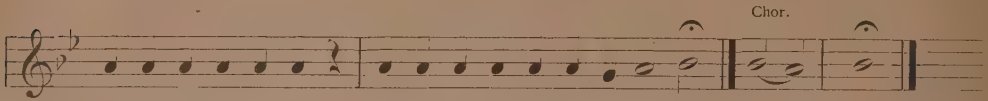
Chor.
ce tvé nej-svě-těj-ší, od-sa-vad až na vě-ky ve-ků A - - men.

Modlitba za Rodičov:

O dobrotivy a milosrdny Bože a Otče nebesky, od ktorého všetka rodina na nebi i na zemi sa menuje, vzdycháme k Tebe za (rodičov tohoto dieťata a tiež aj za) svojich rodičov a ďakujeme Ti srdečne, že si nám ich dal, ~~a~~ že ~~nás~~ od útlej mladosti starali sa o náš vezdejší [illegible] a že nás laskave viedli k [illegible]

P R I R O Z P O M I E N K E N A Z O S N U L Y CH

(Pri vyrocnej pamiatke odumretia..... takto pomodlime)

Takto sa srdcom skrusenym a naboznym pomodlime:

Pane Boze, nebesky Otce, dakujeme Ti za tu milost, ze si nas nielen na svoj obraz stvoril, ale ked sme skrze svedenie diabolske do hriechu upadli, uzavrel si od vecnosti, ze nas v case plnosti skrze Syna svojho vykupis z moci hriecha, smrti, a diabla. Dakujeme Ti za to vykupenie i za to, ze si nas z milosti svojej k poznaniu Seba sameho a Pana a Spasitela nasho priviest racil[illegible] nas v pravej viere, aby sme tu len Tebe zili, [illegible] bojovali a z milosti Tvojej spas[illegible] [illegible] kde sa s nasi[illegible] veky[illegible] Pana[illegible]

M O D L I T B A P R I O F E R E

Dakujem Ti Bože, ktorý si Otec všetkých